

Vwanji: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter,
2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Colossians, Ephesians, Galatians, Habakkuk,
Haggai, Hebrews, John, Jonah, Jude, Luke, Mark, Matthew, Nahum, Nehemiah,
Obadiah, Philemon, Revelation, Romans, Zephaniah
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.



Nehemiah

Chapter 1

¹Imhola ja Nehemia u mwana ghwa Hakalia Jiiti, mu mwaka ughwa vijigho fivili, u mwesi ghwa Kisleu, nikava mulikaaja ilivaha likatambulwagha Shushani, ²umhunu jumonga mu vanyalukolo vaango akatambulwagha Hanani, akiisa na palikimo na vanhu avange kuhuma ku Yuda, une nikivaposya mulwa va Yahudi vano vakulwike na vano vasighile ukwo ni mholo ja likaaaja ilya Yerusalemu. ³Vakambuula vakati, "Avayahudi vano valimu mkighavo kila vakakulwike mundinde valimuvukunwe uvuvaha ni soni, ulwakuva uvujengo vya Yerusalemu vughwile na gha malyango ghake ghipile nu mwoto." ⁴"Nakalingi ye nipulike amasio aghwo, nikikala nilila nikasukunala ifighono nafilangi, pe nikisigha pilya mu lwa kufunya pa maaso gha Unguluve ughwa kukyanya. ⁵Pe pano nikasuma nikati, "Uve veeve Mutwa, Nguluve ghwa kukyanya, Nguluve ghwe m'baha ghwa kudegha, uve mukululeka ponu ulifingo nu lusungu lyako, kuvano vikagadilila indaghilo sako. ⁶Pulika inyifunyo sango, udindule amaaso ghako, neke upulike ulufunyo lya m'bombi ghwako kuuti lino nikufunya pamaaso ghako, pamwisi na pakilo vwimila avavombi vaako, avaanhu va Isilaheli. Lino nilaata inyivi sa vaana Isilaheli sino tuvombile kulyuve. Twe palikimu nuune na vaana Israeli tuvombile inyivi. ⁷Tuvombile imbivi kyongo kulyuve Mutwa, nambe kuvikila mwojo indaghilo sako ni mbulanisio sino ulyamlaghile u Mose um'bombi ghwako. ⁸Sivuo kumbuka ilisio lino ulyamlaghile uMose, 'om'bombi ghwako kuuti, nave mungavombe kisila kufingilila nikuvapalasia muve mufisini ifinge, ⁹looli nave mungagomoke kulyune, nakuvingilila indaghilo sango na kuvomba ndavule sivulanisia, nambe pano avanhu vaako valyapalasia kuluta kuvutali, une mkuvakong'ania kuhuma ukwo neke nikuvaleta pavuvo pano ulyasalwile kukulimika ilitavua lyango. ¹⁰Lino aveene vavombi vaako, kange vanhu vaako vano ulyavapokile mungufu saako imbaha nu luvoko lwako ulunyangufu. ¹¹Ghwe Mutwa, lino nisuma upulike inyifunyo sa m'bombi ghwako nu lufunyo lya vavombi vaako vano vikeela kughinia ilitavua lyako. Lino nisuuma unhangе umusyughu ne m'bombi ghwaho neke umhele kusaghilya pa maaso gha munhu uju." Ulwakuva nene nikampelagha ifyakunywa untwa

Chapter 2

¹Pa mwesi ughwa Nisani, mumwaka ughwa vijigho fivili mu vutwa vwa Alatastasha, akalondagha kunyua idivai, nihitoola idifai nikampela untwa. Na nilyaghelile kusunala mulumonga pa maaso ghake. ²Pepano untwa akambula akati, "Kiki ghuvoneka pamaaso usukunile? Naghuvoneka kuuti ulintamu. Luvoneka uli na lumonga mumwojo." Mu uluo nikoghopa kyongo. ³Nikamwamula nikati, "Ghukalaghe jaatu! Lwakiiki nileke kuuva nu lusukunalo? pano nilola ilikaaja, nasimbiipa sava nhata vango finangike naga malyango ghaake ghanyanyilue nu mwoto." ⁴Pepano Untwa akamosya akati, "Ghulonda nikuvombele kiiki?" Apuo nikansuma Unguluve ughwa kukyanya. ⁵Nikamwamula untwa nikati, "Ghwe Ntwa nave ukeliile napano nivomba inofu pamaaso ghaako, unoghiile kukusung'ha ku Yuda, mulikaaja pano pwesili imbiipa sava nhata vaango, kuuti nilute unjenge vunono kange." ⁶Untwa akanyamula akati (valikalile palikimo najumalikiya), "Ndepoonu ghuvu nifighono filangi kuhanga ghugomoka?" Untwa akakeela akatanavula najuune nikambula unsiki ughwa kukala. ⁷Pepano nikam'bula nikati, "Nave lunoghiile kwa ntwa, amhele ikalata ja kuhufia kuvavaha vano valimwambo ja kikogha, kuuti vanavule nighende mukighavo kyave kuhanga nifike ku Yuda. ⁸Kange pejiive ikalata ja Asafu, umuloleeli ghwa nsitu ghwa ntwa, kuuti amhele amapiki gha kutendela amalyango gha lilinga, pipi ni nyumba imbaha ija kufunyla nu luvigho lya likaja ni nyumba jango ija Kukala." Ulwakuva uluvoka lwa Nguluve lukava nuune, untwa akamhela uvufumbwe vwango. ⁹Pe nikfika kuvavaha kumwambo ja kikogha nikavapeela ikalata ja ntwa. Untwa akasung'ha avavaha vava sikali navano vangalile ifalasi palikimo nuune. ¹⁰U Sanibalati uMuholoni nu Tobia um'bombi ghwa Amoni vakati vapulike imola iji, navalya hovwike ulwakuva isile umhuunu ainya kuvatanga avaanhu va Isilaheli. ¹¹Pepano, nikagomoka ku Yerusalemu, nikava ukwo ifighono vitatu. ¹²Nikasisimuka pakilo, palikimo na vanhu vadebe pa likimo nuune. Nanilyam'bulile nambe jumonga kino Unguluve alyavikile mumwoja ghwango vwimila ikya kuvomba ku Yerusalemu. Na kyejaale ifalasi ijingi looli jijino nalyangalile une. ¹³Nikavuka pakilo kukilila isila ja mulyango ughwa kuluvonde kuluta kukkisima/kitimu kya njoka nu mulyango kuno vikung'ha amakakala, na kulingula imbibba sa Yerusalemu, sino sighwile na malyango ghanyanyilwe nu mwoto. ¹⁴Pepane nikaluta kumulyango ghwa kisima kya Ntwa. Uvwelefu vukava vufinye kyongo na ji falasi najinoghile kukila. ¹⁵Pe nikaluta ikilo ijio nighenda mieluvonde mulubale nilingula uluvumba, nikagomoka kunsana na kukwingila umwilango ughwa kuluvonde, fyenikagomoka. ¹⁶Avalongosi navakakagula kuno nilutile nambe ikinu kino nivombile, nanilyavavulile Avayahudi, nambe avatekesi nambe avavaha, avalongosi nambe avange vano valyavombile imbombo ijio. ¹⁷Nikavavuula nikati, "Mulolile uvukumue vuno tulnavuo, vule i Yerusalemu jinangike, na malyango ghake ghapile nu mwoto. Lino mwise tujenge vunono uluvumba lya Yerusalemu, kuuti tuleke kuuva ni soni kange." ¹⁸Nikavavuula nikati uluvoko ulya Nguluve lukale palikimo nune naghamasio gha ntwa ghano alyambulile. Aveene vakati, "Lino tuvuke tukajenge." Pepene vakakangasia amavoko ghawe vwimila imbombo inofu. ¹⁹Neke uSanibalati Muholoni, nu Tobia um'bombi ghwake Mwamoni, nu Geshemu, u Mwalabu, vakati vapulike imhola ijio valyatusekile na pikutuligha; vakati, "Vapulike imhola ijio valyatusekile na pikutuligha vakati, "Ghuvomba kiiki? Kwekuti ghulua nu ntwa?" ²⁰Penikavamula nikati, "Unguluve ughwa kukyanya ikutupeeela uvuvombi uswe tulivavombi vaake tuluta kujenga. Neke umwe musila lighavo nambe uvwakyang'hani, nambe uvukumbufu vwimila ilikaaja lya Yerusalemu."

Chapter 3

¹Pepano u Eliashibu, untekesi umbaha akiima palikimo na vanyalukolo vaake avatekesi, vakajenga umulyango ghwa ng'holo. Vakavalasia na kuviika amalyango ghake vakimika kuhanga ikimilo kya Halumea mpaka ikimilo kya Hananeli. ²Yevamalile avuo avanhu va Yeliko vakajenga, u Zakuli umwana ghwa imuli akajenga. ³Avaana va Senaa voope vakajenga umulyango ghwa samaki. Vakaviika amiimo na malyango ghako na fifyuma ni komelo sake. ⁴U Melemoti ghwope akaling'hanania akajenga ulubale ulunge. Umwene ujoo ghwe mwana ghwa Ulia mwana ghwa Hakosi. Naju Mesulamu ghwope akatenda ghwe mwana ghwa Belekia, mwana ghwa Mesesabeli. Gwope uSadoki akajenga ujoo. Ghwe mwana ghwa Baana. ⁵Avatekoi voope vakajenga avalongosi vaave valyakanile kuvomba imbombo jio valyalaghlwe na vavaha vaave. ⁶U Yehodaya umwana ghwa Pasea, nu Mesulamu umwana ghwa Besodeya, valyatendile umulyango Unkuulu. Vakaviika amiimo na kuviika amalyango ghake na fifyuma fyake ni komelo sake. ⁷Voope, uMelatia umuGibioni nu Yadoni Melenoti, avaanhu va Gibioni na va Misipa, vakavomba pinosia pano akikalagha um'baha ghwa kighavo kya mwambo ja kikogha. ⁸Pambele u Usieli u-mwana ghwa Harhaya, jumonga muvatenda sahabu, ghwope akatenda, naju Hanania, untenda amafuta amanofu. Valaajenga kange i Yelusalemu uluvumba ulwelefu. ⁹Pihuma apuo ghwope uRefaya umwana ghwa Huli akajenga. Alyale m'baha ghwa kighavo ikidebe kya Yelusalemu. ¹⁰Naju Yedaya umwana ghwa Halumafu akajenga piipi ni nyumba jaake. Ghwope u Hatushi umwana ghwa Hashabneya akajenga. ¹¹U Malikiya umwana ghwa Harimu nu Hashubu umwana ghwa Pahat Moabu, wakajenga ulubale ulunge vakajenga ikimilo kya mbembelo. ¹²Ye vajengile avuo, u Shalumu umwana ghwa Haloheshi um'baha ghwa kighovo ikidebe kya Yelusalemu, akajenga palikimo na valive. ¹³U Hanuni palikimo na vano vakikalagha pa Zanoa vakajenga umulyango ghwa kuluvonde. Kange vakajenga nakuviika amalyango ghaake. Na fifyuma fyake ni komelo sake. ¹⁴U Malikiya, umwana ghwa Rekabu, um'baha ghwa ikighavo ikidebe ikya Beth - Hakelemu, akajenga umulyango ghuno vikung'ha amakakala. Akajenga na kuviika amalyango ghake na fifyuma fyake na sikomelo sake. ¹⁵Ghwope u Shalumu umwana ghwa Kolihoze, um'baha ghwa kighavo ikidebe kya Mispa, akajenga umulyango ghwa kindwivu akajenga na kuviika ikya kukupika pakyanya na kuviika amalyango ghaake ni fyuma fyake ni komelo saake. Akajenga vupia uluvumba ulwa lwa Sillowamu mu akaghunda akadebe aka ntwu ku mpaka kuntandalilo gwa kulongosya kuhuma mulikaaja lya Davidi. ¹⁶Naju Nehemia umwana ghwa Azbuki, umulongosi ghwa ikighavo ikidebe ikya Beti-suli, akajenga kutengapuo pa mbiipa sa Davidi mpaka kukisima kino kilyajengilwe na vanhu, ni nyumba ja vanhu vano vali ni ngufu. ¹⁷Kuhuma apuo, Avalevi vakajenga palikimo nu Rehumi umwana ghwa Bani pambele, u Hasabia, juno alyatemile ikighavo ikidebe ikya Keila, kwa wilaya yake. ¹⁸Pambele avanhu va iisi jave voope vakajenga palikimo nu Binui umwana ghwa Henadadi, um'baha ghwa kighavo ikidebe ikya Keila. ¹⁹Pambele akajenga u Ezeli, umwana ghwa Yeshua, untwa ghwa Misipa, alyajengile ulubale ulunge kuluta kukihenge kwa kuviika ifilwilo ku uguto ja luvumba. ²⁰Pambele uBaluki, umwana ghwa Sakai, muvughane vwake akajenga ulubale ulunge, kuhuma inguto ja luvumba mpaka kumulyango ghwa nyumba ja Eliashibu, untekesi um'baha. ²¹Pambele u Melemoti umwana ghwa Ulia, umwana ghwa Hakosi akajenga ulubale ulunge, kuhuma umulyangu gha nyumba ja Eliashibu mpaka pavusililo vwa nyumba ja Eliashibu. ²²Pe pambele avatekesi na vanhu va mbale ijoo piipi ni Yelusalemu, vakajenga. ²³Pambele u Benyamini na Hashubu vakajenga kuluta kunyumba jaave. Kuhuma avuo uAzalia umwana ghwa Maaseya, umwana ghwa Anania, akajenga piipi ni nyumba jaake. ²⁴Pihuma avuo u Binui umwana Henadadi akajenga ulubale ulunge, kuhuma inyumba ja Azalia mpaka inguto ja luvumba. ²⁵U Palali umwana ghwa Usai, akajenga pakyanya panguto ja luvumba ni kimilo kino kilipyakyanya kuhuma kunyumba ija kukyanya ija ntwu pano vikukala avaloleeli. Kuhuma avuo u Pedaya umwana ghwa Paloshi akajenga. ²⁶Lino avavombi va inyumba imbaha jakufunyla vano valikalile Ofeli vwalyajengile mpaka ulubale lwa mulyango ghwa malenga, imbale ja kuvuhumo wa kimilo kitali. ²⁷Pihuma apuo, Avatekoi vakajenga ulubave ulunge kuluta kukimilo ikivaha kino kilikunji mpaka kuluvumba lya Ofeli. ²⁸Avatekesi voope vakajenga kukyanya ku mulyango ughwa falasi, kila ntekesi ulubale lwa nyumba jaake. ²⁹Kuhuma avuo, uSadoki, umwana ghwa Imeli, akajenga ulubale ulwa kunyumba jaake. Kuhuma kwa ujoo ghwope Semaya umwana ghwa Sekania, juno alyale muloleeli ghwa mulyango ughwa kuvuhumo, akajenga. ³⁰Kuhuma kwa ujoo, u Hanania, umwana ghwa Selemia, nu Hanuni, umwana ghwa ntanda Salafu, vakajenga ulubale ulunge. U Mesulamu umwana ghwa Belekia akajenga kuluta kufyumba fyake. ³¹Kuhuma kwa ujoo u Malikiya, jumo muvatenda isahabu akajenga na jinyumba ja vavombi va nyumba ja kufunyla, na vano vighusia ifya kughula vano vaale valipiipi nu mulyango ghwa mundinde mpaka kufyumba ifya kulubale. ³²Voope avaghusia sahabu na va ghusia ifinu ifinge vakajenga ikyumba ikya kukyanya ikya panguto nu mulyango ghwa ng'holo.

Chapter 4

¹U Sanibalati ye apulike kuti tujenga uluvumba, akava ni lyoojo nkate mu mwojo, pe akakala kyongo, akavaseka Avayahudi. ²Pa maaso gha vanyulokolo vaake na valua liligu va Samalia, akati, "Avayahudi ava avavotevete vivomba kiiki? Nde, poonu vinosia ilikaaja ili? Nde, poonu vihumiya ilitekelo? Ndepooni vimala imbombo iji ikighono kimo? Ndeponu! Vigomosa amawe ghano ghakapiile nu mwoto?" ³U Tobia uMwamoni akava palikimo nu mwene, ghwope akajova akati, 'Nambe ingheve jingatoghe muvujengo vuno vijenga jaale jinangania uluvumba uluo.'" ⁴Utupulike, Nguluve ghwitu, ulwa kuva uswe tulighua. Uvagamokesie imbedo pa matu ghaave sino vikutubeda uvaleke vatolue na kutwalua ku iisi ihesia vapinyue. ⁵Uleke kukupika uvuviivi vwave nambe uleke kuvusia amakole ghaave pamaaso ghako, ulwakuva

vavakalisie vano vijenga. ⁶Pepeene tukajenga uluvumba uluvumba lwoni lukalunga na lukafika nusu ja luvumba vule avanhu valyale nuvusyukwe vwa kuvomba imbombo⁷Neke uSanibalati, uTobia, Avalaabu, Avaamoni, na Vaashidodi yevapulike kuuti imbombo ja kunosia imbumba sa Yelusalemu jighendeleda nasimbale sino sikaghwile sijengilue, vakava ni lyojo munkate muveene. ⁸Vooni wakapulighana palikimo mulua ulugu vakiisa kulua navaku Yelusalemu na pivonesia mulwakulua. ⁹Neke uswe tukansuma Unguluve gwisu na kuviika avaloleeli kusigha aveene pakilo na pamwisi ulwakuva vakatwoghofiagha. ¹⁰Pe avanhu va Yuda vakajova vakati, "Ingufu savano vipinda amasigho sisilile. Lijighe ilihanga ilyakupinda natunoghile kughendeleda kujenga uluvumba." ¹¹"Na valugu vakajova vakati," Nambe navangalumanye na pikuvona pepeene kya tukuvabuda na kukwimia imbombo jaave. ¹²Unsiki ughuo Avayahudi vano vakikalagha piipi na veene, valyahumile imbale sooni, vakiisa kujova nusue unsiki ghwa kijighe, vakatupavila kuuti avalugu vikwisa kukutubuda. ¹³Pepano nikavaviika avanhu vano viloleela ulubale ulua pasi paluvumba pano pwevule uvwelefu, vano vakolile ibamba imhalala ni ndibulo. ¹⁴Nikiima, nikavalola avanhu nikavona luvakolile uludwesi, pepeene nikavavuula avavaha nalongosi na vanhu vooni palikimo nikati, "Muleke kukwoghopa nambe padebe, mukumbuke uMutwa um'baha umwoghoppa, lino mulue vwimila avanyalukolo viinu na vaana viinu na vanahinja, avadala viinu ni nyumba siinu. ¹⁵Avalugu viitu yevapulike kuuti uvusyefu vwa vulugu vwave tuvukagwile napiiti Unguluve ananginie imbombo jaave imbivi, pepeene usue tweni kila munhu ni mbombo jaake tulugomoka kuvomba kujenga uluvumba. ¹⁶Kuhuma unsiki ughuo, avavombi vadebe vakatengula kujenga uluvumba, avange vadebe vakakola imhalala ingula indibalo na pifwala ifilwilo unsiki ughuo avalongosi vooni vakiima kuusana kuvanhu vooni ava Yuda vano vijenga. ¹⁷Avavomba mbombo vooni vano vakava vijenga uluvumba vakava vighendeleda kuvomba, uluvoko lumu lujenga ulunge lukolile ikilwilo. ¹⁸Umunhu ghweni umunyakujenga, akafwala ibamba muluvafu lwake fyeluka kwa juno ijenga. Ghwope unkuva lukelema ujoo alikalile piipu nune. ¹⁹Pepano nikavavuvula avavaha na valongosi va vanhu na vanhu avange nikati, "Imbombo iji mbaha, kange jivombiike pavaha, tupalasiine kyongo pakyanya paluvumba tulipatali umunhu nu nine. ²⁰Lino pano kya mupulika ilisio lya lukelema mweni mkimbililaghe na kukoghana ukoo. Unguluve ghwisu ikifulwila. ²¹Fyefulya vombile imbombo iji vadebe vakakola imhalala kutengula lidibula palwakilo kuhanga jikwingila pakilo. Nikavavula avanhu unsiki ughuo nikati, ²²"Kila munhu nu m'bombi ghwake valuta pakilo, pakati pa Yelusalemu kuuti vave valoleeli pakilo neke pamwisi vavombaghe imbombo ja kujenga." ²³Apoo une, na vanyalukolo vaango na vavomba mbombo vango voope avaloleeli vano vakavapalikimo nuune na kwe akava juno alyanduvile ameenda ghaake, tweni tukakola ifilwilo mumavoko ghiitu nambe iluta kunegha amalenga.

Chapter 5

¹Ye ghukilile unsiki avaanhu vaking'hulasia vwimila Avayahudi avajanave. ²Ulwakuva kwe vakava avanhu vamonga vakajovagha viiti, "Uswe na vaana viitu na valiviitu tuliviinga. Lino tusuuma tupelue ifyakulia tulisaghe kuuti tuuve vuumi." ³Kange pwevakava avanhu avange vano vakajova viiti, "Tusuuma tulingikile amaghunda ghiitu, ni misabibu ghiitu na si nyumba situ, kuti tupelue ifyakulia unsiki ghwa njala." ⁴Avange voope vakati, "Twasiime ihela vwimila amaghunda ghiitu ni misabibu ghiitu kuuti tusonge isongo kwa ntwi. ⁵Nambe lino amavili ghutu ni danda tulivevano na vajiitu, avana viitu vevamo na vaana vaave vikutumilisia kughusia avana na valiviitu kuuti vave vakami. Vamonga nkate muvaliviitu vakami. Neke uswe tusila ngufu isakuvatanga ulwakuva avanhu avange vakunyile amaghunda ni mizabibu ghiitu." ⁶Yenipulike aminghulo ghaave nikakalala kyongo. ⁷Pepano nikaposia avavaha na vimilili nikati, "Umwe mukuvahombesia avanyalukolo viinu, nikavakong'ilania nikavavuula kuuti uswe ⁸uswe ndavule tuvombile, tuvapokile kuhuma kuvukami avanyalukolo viitu Avayahudi vavo valyaghusi vwe kuvafikolo ifingi lino kange umwe mukuvaghusia avanyalukolo navalumbu viina kulyusue!" Vakava kimihe vakakunua ikya ilisio ilya kujova. ⁹Kange nivavula nikati, 'Kino muvomba na kinofu pa maaso gha Mutwa asi namunoghiile kukumwoghoppa Unguluve ghwinu kuuti avatange ni njegheelo sa avalugu viinu? ¹⁰Une navanyalukolo vango navavomba mbombo vango tukuvapela ihela nifyakulia natulonda luhombo lumonga. ¹¹Lino lino muvagamokesie amaghunda ghaave nagi misabibu ghaave naga miseituni, ni nyumba nalulu hombo lwa hela, nafifyakulia, naluluhuue ulupia, naga mafuta ghano mwahombesiagha. ¹²Aveni vakitika vakati, "Tugomosa fyoni fino tukatolile kuveene kange natulonda kimonga kigomoke. Tuvomba ndavule ujovile." Nikavakemeela avatekesi pamaaso ghaave navavalongosi vooni vakafinga pamaaso ghavatekesi kuvomba ndavule vafingile. ¹³Nikakung'huna umwenda ghwango nikati, "Juno nave aleke kuvomba ulufingo ulu, "Unguluve apoke ankung'hune ave asila kinu ikyuma ni nyumba ave nsila kiinu. Ilipugha lyoni likati "Amina," vakamughinia Unguluve. Avanhu vakavomba ndavule valyafingile. ¹⁴Kuhuma unsiki ghuno nivikwa kuva m'baha ghwa iisi ja Yuda, kuhuma umwaka ughwa vijighe fivili umpaka umwaka ghwa vijighe fitatu na fivili muvuntwa vya ntwi Alatasasita, amaka fijighe na ghavili une na vanyalukolo vango natukalisagha ikyakulia kino ahumisie um'baha ghwa kighavo. ¹⁵Neke avavaha avalongosi palyune valyale nsighe ni nsito kuvanhu vakatolagha kuvaanhu ishekeli ifijighe fine ifya voope avavomba mbombo vaave vakavapokagha ifinu avanhu. Neke une nanikavomba evuo ulwakuva nikamwoghoppagha Unguluve. ¹⁶Nikaghendeleda kuvomba imbombo ja kujenga uluvumba ulwakuva nilyale sila mughunda. Voope avavomba mbombo vango vakavombagha imbombo iji ni ngufu. ¹⁷Ifighono fyoni nilyale na Avayahudi palikimo na vimilili ikipugha kya vanhu kilundo kimo nifijighe fihaano, ungavausie vano valyale vafikolo ifinge fino filyavasyungutile. ¹⁸Ifinu vino vakava viling'hanina mu kighono kimo ni nikabudagha ing'hombe jimo, ing'holo ntanda, ni ng'huku, finga kilisanie ifighono kijighe nikahumiagha uluhue inyambe nyinga. Agha ghooni nilyavombile ulwakuva avanhu vakavombagha kupinda

amasigho amsito ifighono fyonu nanikalondagha ulutaango lumonga.¹⁹ Lino, Ghwe Nguluve nisuumu ung'humbuke kughooni ghano nivavombiile avanhu ava.

Chapter 6

¹Pepano uSanibalati nu Tobia nu Gesemu uMwalabu na valugu viitu avange, yevapuliike kuuti nijengile uluvumba vupia, natupalekile pamonga, nambe natuviluile amalyango gha kudinda, ²U Sanibalati nu Gesemu vakasung'ha imhola kulyune vakati, "Ghwise, tutang'hane palikimo nuuve mukikaaaja kimonga muluvindi ulwa Ono." Ulweene vakalondagha kukumbuda. ³Une nikasuung'ha imhola kuveene, nikati, "Une kuno nilikuvomba imbombo imbaha nanikwisa. Lwa kiiki imbombo jiime kuvombua pano nikwisa ukuo?" ⁴Vakasung'ha imhola ijio akasiki kane, najuune nikavamula vulevule. ⁵U Sanibalati pe akasuung'ha u m'bombi ghwake kulyune akasiki aka vuhaano nikalata alembile. ⁶Ijeene ikatata jilembilue ndiki, "Jipulikiike imhola muvanhu vano valipiipi, naju Gesemu ghwope alinimhola iji kuuti uve na Vayahudi avanino mulonda kuvuuka muvutwa uvu fyenamba mujenga uluvumba vupia. Mumhola iji luvoniike kuuti uve ghulonda kuuva ntwaga ghwave. ⁷Kange luvoniike kuuti uvasalwile avavili vavavuule ava mu Yelusalemu, kuuti, "Kwale untwa ku Yuda!" Lino imhola iji ivulua untwa u Alatasasita. Lino nikukuvuula kuuti ghwise tukale uve nuune tujove. ⁸Najuune nikagomosisia imhola nikati nakulilumonga muisio sino ghujova, aghuo masaghe gha mumwoja ghwako." ⁹Aveene vakavomba uluo kuuti vatwoghofie mumasaghe ghave piiti, "Natungaghendelele ni mbombo, luleke kujenga." Nikufunya kwa Nguluve, ghwango nikati Lino ghwe Nguluve nisuumu umhele ingufu. ¹⁰Nikati nilutile kukaaaja kwa Semaya, umwana ghwa Delaya, umwana ghwa Mehetabeli, juno na alyatavulue kuhuma munyumba akambuula akati, "Leka tutang'hane palikimo mulinyumba ja Nguluve ija kufunyila ulwa kuva tedinde amalyango ulwakuva ikilo iji vikwisa vakubude." ¹¹Nikamwamula nikati, "Asi! Ne munhu ndavule une ndepoonu nikimbile? Nambe nengile munyumba ja kufunyila mwe nikalaghe? Nambe nanikwingila." ¹²Pe nikakagula kuuti uju naasung'hilue nu Nguluve, looli asung'hilue nava Sanivalati nu Tobia ajove uvu viivi vwango kuveene. ¹³Alyasung'hilue kuuti anyoghofie nihoke amakole neke aveene vajaaghe isila ijakunjova fivi na kunangania ilitavua lyango nu lutogo lwango. ¹⁴Nikifunya kwa Nguluve nikati ghwe Nguluve ghwango ukumbuke ghooni ghano vambombile uTobia nu Sanibalati naju mbili uNoadia palikimo na vavili avange vano vakaghelagha kukunyoghofia. ¹⁵Pepano imbombo ija kujenga uluvumba jikasila ikighono kya vijighe na fihano, umwesi ughwa Eluli, imbombo jilyale ja fighono fijighe vihano na fivili. ¹⁶Avalugu viitu vooni vakati vapuliike na vanhu avange vano valipiipi vakati vapuliike kuuti imbombo tumalile vakoghopa nakuvona soni kyongo. Ulwakuva valyakagwile kuuti imbombo jivombiike mulutangilo lwa Nguluve ghwitwile. ¹⁷Unsiki ghwoni ughu avalongosi va Vayahudi vakava vile mbelanila ikalata nu Tobia. ¹⁸Vamonga mukikolo kya Vayahudi vakava vitangana naghwo ulwakuva valyafingile nu mwene ulwakuva alyale nkwive ghwa Sekania, umwana ghwa ala, ulwene u Yehohanani umwanake akantoolu umwalive ghwa Meslamu umwana ghwa Belekia. ¹⁹Pevakamangila ghooni amanofu agha Tobia, nasimhola sango vakantwalilagha. Ghwope akalembagha ikalata isa kunyoghofia.

Chapter 7

¹Unsiki ghuno uluvumba lwasilile nagha malyango nimisie, avaloleeli, vanovakimbagha, avalevi vavikilue, ²pepano nikansalula uHanani kuuva muloleli ghwa Yelusalemu, vakatangamagha nu Hanania juuno alyale m'baha ghwa lilinga lya Yelusalemu, ulwakuva alyale munhu ghwakuhuluvila kange akanibombelagha kyongo Uguluve, na alyaling'hiine nu munhu ghweni. ³Nikavavula nikati, Namungadindulaghe amalyango unsiki ghwooni ghwa pakilo impaka ilijuvu litoghile unsiki ghuno avaloleeli va mulyango va kyale pivuka ghadidwaghe ni komelo. Musalulaghe avaloleeli vamongo muvano vikukala mu Yelusalemu avange kuloleela ilikaja avange inyumba saave. ⁴Ilikaaaja lilyale livaha kange lyelefu neke avanhu vano vikukala vakava vadebe, nakyesilyale inyumba sino syengilua kange. ⁵Unguluve akamhela umwojo ghwa kuvakong'hania avavaha, avalongosi, kuuti ghamanyike amapugha gha lukolo lwava. Nikakivona ikitabu kinu kilembilue avanhu vooni vano vagomwike kuno vakaale valemibilue umuo. ⁶Ava ve vanhu vano wijimbo vano valyalutile ku Babeli lino vagomwike mu Yelusalemu mwisi jaave ija Yuda avanhu vooni vakagomoka kila munhu mulikaaja lyake. Avanhu vaake valikalile ku Babeli kuhuma kwa ntwaga uNebukadelesa ikuvahamia vave vakami. ⁷Yevigomoka vakalongosivua nu Zelubabeli, u Yohua, u Nehemia, u Selaya, u Leelaya, u Nahamani, u Modekai, u Bilshani, u Mispali, u Bigwai, u Lehumu nu Baana. ⁸Avaana va Palosi, 2, 172. ⁹Avaana va Sefatia, 372. ¹⁰Avaana va Ala, 652. ¹¹Avaana va Pahath Moabu, ¹²Avaana va Yesua nu Yoabu, 2, 818. ¹³Avaana va Elamu, 1, 254. ¹⁴Avaana va Zatu, 845. Avaana va Zakai, 760. ¹⁵Avaana va Binnui, 648. ¹⁶Avaana va Bebai, 628. ¹⁷Avaana va Azgadi, 2, 322. ¹⁸Avaana va Adonikamu, 667. ¹⁹Avaana va Bigwai, 2, 067. ²⁰Avaana va Adini, 655. ²¹Avaana va Ateri, va Hezekia, 98. ²²Avaana va Hashumu, 328. ²³Avaana va Besai, 324. ²⁴Avaana va Harifu, 112. ²⁵Avaana va Gibeoni, 95. ²⁶Avanhu kuhuma ku Betelehemu nu Netofa, 188. ²⁷Avanhu va Anatoti, 128. ²⁸Avanhu va Beti Asimaweti, 42. ²⁹Avanhu va Kiliati Yealimu, Kefila, nu Beeloti, 743. ³⁰Avanhu va Lama nu Geba, 621. ³¹Avanhu va Mikmasi, 122. ³²Avanhu va Beteli nu Ai, 123. ³³Avanhu va Nebo, 52. ³⁴Avanhu va Elamu ughwa vuvili, 1, 254. ³⁵Avanhu va Halimu, 320. ³⁶Avanhu va Yeriko, 345. ³⁷Avanhu va Lodi, Hadidi, nu Ono, 721. ³⁸Avanhu va Senaa, 3, 930. ³⁹avatekesi avaana va Yedaya (va nyumba ja Yesua), 973. ⁴⁰Avaana va Imeli, 1, 052. ⁴¹Avaana va Pashuli, 1, 247. ⁴²Avaana va Halimu, 1, 017. ⁴³Avalevi, avaana va Yesua, va Kadimieli, va Binui, va Hodavia, 74. ⁴⁴Vano vakimbagha avaana va Asafu; 148. ⁴⁵Vano vakadindulagha umulyango, avaana va Salumu, avaana va Ateli, avaana va Talimoni; avaana va Akubu, avaana va Hatita, avaana va Sobai, 138. ⁴⁶Avavombi va nyumba imbaha ja kufunyila, avaana va Siha, avaana va Hasufa,

avaana va Tabaothi,⁴⁷avaana va Kelosi, avaana va Siaha, avaana va Padoni,⁴⁸avaana va Lebana, avaana va Hagaba, avaana va Salimai,⁴⁹avaana va va Hanani, avaana va Gideli, avaana va Gahali.⁵⁰Avaana va Leaya, avaana va Lesini, avaana va Nekoda,⁵¹avaana va Gazamu, avaana va Uza, avaana va Pasea,⁵²avaana va Besai, avaana va Meunimu, avaana va Nefusimu.⁵³Avaana va Bakubuki, avaana va Hakufa, avaana va Haluhuli,⁵⁴avaana va Basuliti, avaana va Mehida, avaana va Halusa,⁵⁵avaana va Balukosi, avaana va Sisela,avaana va Tema,⁵⁶avaana va Nesia, avaana va Hatifa.⁵⁷Avaana va Sulemani, avaana va Sotai, avaana va Sofeeleti, avaana va Peluda,⁵⁸avaana va Yaala, avaana va Dalukoni, avaana va Gideli,⁵⁹avaana va Sefatia, avaana va Hatili, avaana va Pokeleti Sebaimu, avaana va Amoni.⁶⁰Avavombi va nyumba imbaha ija kufunyila, na vaana va vavombi va Sulemani, vakava 392.⁶¹Ava vevanhu vano valyagomwike kuhuma ku Teli Mela, Teli halisha, Kelubu, Addon, ni Imeli. Neke navakamanyika kuuti vahumile mukikolo kya vanu vaana va Isilaheli,⁶²avaana va Delaya, avaana va Tobia, na vaana va Nekoda, 642.⁶³Kuhuma kuvatekesi vano vakaholua kuvaana va Habaya, uHakosi, nu Barzilai (akantoola un'dala kuhuma kuvalive va Bilusilai ughwa ku Gileadi akatoole ilitavua lya lukololwave).⁶⁴Ava vakavalonda avanhu vano vaakihasisie mulukolo lwave neke navakavavona pepeeni vakavavusia muvutekesi ulwakuva navavaliile nulwa vutekesi.⁶⁵Ghwope umbaha ghwa kighavo akavakana kuuti valeke kulia ikyakulia ikimike mpaka afike untekesi umunyakughanulania.⁶⁶Ilipugha lwoni likava na vanhu 42, 360,⁶⁷kange pevakava avavombi avaghosi na vadala mama 7, 337. Va vano vakava vikwimba avaghosi na vamama vakava 245.⁶⁸Vakava ni falasi 736, inyumbu 245,⁶⁹ingamila sikava, 435, ni punda 6, 720.⁷⁰Vamonga avavaha mufikolo fyave voope vakatanga pijenga um'baha ghwa kighavo akahumia darkon sa sahabu 1000, amabakuli 50, na menda gha vatekesi 530.⁷¹Avavaha vamonga mufikolo fya vagojo vaave vwimila imbombo vakahumia idarkoni 20,000, ni mane 2,200 isa hela.⁷²Avanhu avange vakahumia idarkoni sahabu 20, 000, ni sahabu 2, 000 isa hela, na menda gha vatekesi 67.⁷³Apuo avatekesi, Avalevi, avaloleeli va malyango, vano vakava vikwimba na vanhu avange, avavombi va nyumba imbaha ja kufunyila nava Isilaeli vooni vakava vikukala mumakaja ghawe."

Chapter 8

¹Pepano avanhu vooni avanya mwojo ghumo vakakong'hana pano pelefu piipi nu mulyango ghwa malenga mulikaaja ilya Yelusalemu. Vakansuma uEzra umulembi atwale ikitabu ikya ndaghilo sa Musa kino Unguluve alyavapeliile avaana va Isilaheli.²Isiku ja kwanda ija mwesi ghwa lekela lubale, uEzra, untekesi akaluta, akatoola indaghilo akatwala pavulongolo palipugha lya vaghosi na va mama, na vavange vano vakapulikagha na kugadiliila.³Pe akavimbila indaghilo kuhuma palwakilo kuhanga kufika pamwisi, avaghosi nava mama, palikimo navano vakapulikagha na kugadiliila vooni vakapulikisyagha vunofu ikitabu kya Ndaghilo.⁴Ghwope u Ezra akiima pa kidalikililo kilyatendilwe ni mbavo vwimila imbombo ijio. Palubale pa mwene valimile uMatithia, Shema, Anaya, Uria, Hilikia nu Maaseya, ava valimili ulubale ulwa kundio, ulubale ulwa kung'highi valimile uPedaya, uMisbaeli, uMalkiya, uHashumu, uHashbadani, uZekaria nu Meshulamu.⁵U Ezra akavalula ikitabu pamaaso gha vanhu vooni ulwakuva alimile pakidalikililo ye avalwive, avanhu vooni vakiima.⁶U Ezra akamongesia Unguluve, Unguluve um'baha neke avanhu voone vakagholosia amavoko, vakamula vakati, "Amina! Amina!" Vakasulika amatu ghawe pasi, vakamughinia Unguluve.⁷U Yeshua, u Bani, uSherebia, u Yamini, u Akubu, u Shabethai, u Hodai, u Maaseya, u Kelita, u Azaria, u Yozabidi,u Hanania, u Pelaya ava vevaLevi vano vakatangagha avanhu kugadiliila indaghilo, kila jumo pavukalo vwake.⁸Aveene avuo vakimbagha indaghilo vakavulanisyagha na kughanula nu muluvo kuuti avanhu vakagule ghano ghikwimbua.⁹U Nehemia nu m'baha ghwa kighavo, nu Ezra untekesi kange mulembi na uLevi vano vakava vighanula kuvanhu vakavavula avanhu vooni vakati, ikighono iki kimike kwa Mutwa, Unguluve ghwinu. Meleke kulila, ulwakuva avanhu vooni valyalilile yevipulika amasio gha ndaghilo.¹⁰U Nehemia akavavula akati, 'Lino mugomoke kukaaja muluta mulie fino vinonile, nu nkate, na malenga amanono, neke muntwalilaghe umunhu unsila kimu, ulwakuva ikighono iki kimike kwa Mutwa ghwitu muleke kuuva nulusukunalo ulwakuva ulekeelo lwa Mutwa se ngufu sinu.¹¹Avalevi vakavanyamasia avanhu vakati, "Munyamale! ulwa kuva ikighono iki kimike. Mululeke ulusukunalo."¹²Avanhu vooni makaluta kulia na kunyua na kukuvapelagha avange ikyakulia ulwakuva valyaghakagwile amasio vupile uvukagusi mumasio gha ndaghilo.¹³Ikighono kya vuvili avavaha mufikolo fyave palikimo na vatekesi na va Levi, vakkong'hana kwa Ezra umulembi kuuti vupile uvukagusi mumasio gha ndaghilo.¹⁴Vakakagula kuuti ulembiue mundaghilo vule Uguluve akam'bulagha uMose piiti avaana va Isilaheli vikalaghe mufijumba unsiki ghwa kikulukulu umwesi gha lekelalubale.¹⁵Vanoghiile kujova ilisio mumakaja ghooni na ku Yelusalemu, kukuvavuula kuuti, 'Mulutaghe ukuo ku iisi ija fidunda mulete inaaifisa miseituni ighia mulisoli, na mataafi ghwa mihadasi na mataafi gha mitende na mataafi gha mapiki amakome kuuti mujengele ifijumba fya nsiki n'debe ndavule lilembilue."¹⁶Pepano avanhu vakahuma vakaleta amataafi vakajenga ifijumba kila munhu pa nyumba jaake, na si mbigho na papakuhighila pa nyumba saave na pakuhighila pa nyumba ja Mutwa, kukivanja pano pelefu pamulyango ghwa malenga nu mulyango ghwa Efraimu.¹⁷Pepeene ilipugha lwoni lino lilyagomwike kuhuma kundinde vakajenga ifijumba vakikalagha umuo. Ulwakuva kuhuma mufighono fya Yoshua, umwana ghwa Nuni mpaka ikighono iki namughelile kukwimika ikikulukulu iki. Na lulukeelo lukava luvaha kyongo.¹⁸Ifighono fyoni kuhuma ikighono kya kwanda kufika kuvusililo, uEzra akava ukuvimbila avanhu ikitabu kya ndaghilo sa Nguluve. Vakavombagha ikikulukulu ikio unsiki ghwa fighono lekela lubale ikighono livaha pavusililo vakava vipala sana, ndavule valyavalaghiile.

Chapter 9

¹Ikighono ikya vijigho fivili na fine ikya mwesi ghughuo, avanhua va Isilaheli valyakong'hanile vakanile kulia mulyakufunya, vakava vafyalile amenda gha magunila, vakipaka nulung'hunde pamatu ghawe. ²Avaholua na Vaisilaheli vakibaghula na vahesia vooni. Vakiima vilata uvuhosi vwave namavombe gha vuhosi vwa vakulu vaave. ³Vakiima pa vwimo vwave, unsiki n'debe vakimbagha kuhuma mukitabu kya ndaghilo sa Mutwa, Unguluve ghwave. Unsiki ughunge vakafughamagha pilata pa maaso gha Mutwa Unguluve ghwave. ⁴Avalevi uYeshua, u Bani, u Kadmieli, u Shebaniya, u Buni, u Sherebia, u Bani nu Kenani, vakiima pa ntandalilo, vakankemeela Umutwa, Uguluve ghwave kulisio ilivaha. ⁵Pepano Avalevi, nu Yeshua, nu Kadmieli, nu Bani, nu Hashabneya, nu Sherebia, nu Hodia, nu Shebania, nu Pethalia, vakati, "Mwime mumughinie uMutwa, Unguluve ghwinu jatu na jatu." "Lifunywaghe ilitavua lyako ilimikwa, kukila inyifunyo sooni nu lughinio lwoni. ⁶Uve veeve Mutwa. Uve uli ghwe mwene veeve uvombile kukyanya, kukyanya fiijo. Avanyamhola vooni nifyakukyanya, naffiyapasi fyoni na mumalenga na fino mwefili umuo. Ukuvapeela vooni uvuumi, amapugha gha vanyamhola vikukwinamila. ⁷Uve veeve Mutwa, Nguluve ghwe ulyansalwile uAbramu, ukamumia kuhuma ku Uru vwa vakaldayo, ukampeela ilitavua ili Ibrahimu. ⁸Ulyam'bwene umwojo ghwake asindamile kulyuve fyenambe ukafingana naghua ukavapeela avaholua kwa mwene iisi ja Kanaani, nu Mhiti nu Mwamori nu Perizi, nu Myebusi, na Wagirigashi. Ghwalaghile uvikile lulaghilo ulwakuva uve ulighwa kyang'hani. ⁹Ulyavuvwene uvukunue uve vanhata viitu ku Misri kange ukapulika ghavona amasosi ghawe palubale pa nyanja ija shamu. ¹⁰Veeve ukavomba ifidegho kwa Farao, na vavombi vaake vooni, na vanhu va iisi jooni, aveene ava Misri vakavomba ulyakughinia. Neke uve ulyavombiile kuuti ilitavua lyako limile kufika umusyughu. ¹¹Ghwalyaghavinie inyanja pamaaso ghawe vakalovoka pakati pasila malenga; ukavajughuza avalugu vakaghua munyanja hwene livue mumalenga. ¹²Uve ukavalongosia pa mwisi mumanda ja lifunde pakilo ukavalongosia mumanda ja mwoto kuuti vaghendaghe mulumuli lwa muoto. ¹³Ghwalikile pa kidunda kya Sinani, ukajova navo kuhuma kukyanya akavapeela indaghilo sa kyang'hani. ¹⁴Ukavavula isabati jaako inyimike, ukavapeela ni ndaghilo saake, kukulila um'bombi ghwako uMose. ¹⁵Ukavapeela ikyakulia kuhuma kukyanya vwimila injala jaave, naghmalenga kuhuma mulinalavue vwimila ikyumilua kyave ukavavuula kuti valute kukukala ku iisi jino ulyafingile pikuvapeela. ¹⁶Neke aveene na vanhata vitu navakavingiliola vakakaana navakavombagha indaghilo saako. ¹⁷Vakakana kupulika, navakasaghagha ifidegho fino alyavombile pamaaso ghawe vakakana, vakalonda umulongosi kuuti avagomosie ku iisi javukami. Neke uve Unguluve uli ni nyisaghilo, lusungu, usila lyojo, uli nulughano. Uve na ulyavalekiile. ¹⁸Nukavaleka nambe pano vakatenda indama ka shaba vatisaghe, "Uju ghwe Nguluve juno alyatuhumisie ku Misiri," wakati walipopotoka sana. ¹⁹Poope uve ulinulusungu, nukavaleka kulukuve imanda ja lifunde jikavalongolela musila pamwisi, pakilo imanda ija muoto jikavumulikila gha musila jino vighenda. ²⁰Ukavapeela Umhepo ghwako kukuvavulanisia, ni mana ja kulia nukavafinya naghmalenga vakanyua. ²¹Amaka vijigho fine ukavatanga kulukuve navalyakuhokile lumunga, amenda ghawe nagha lyasakiile nambe isajo nasilyalemiile. ²²Ukavapeela ingufu vakavatoola ifisina ifinge ukavavombela inofu imbaha sooni vakapoka iisi ja Sihoni untwa ghwaHeshiboni, naji iisi ja Ogu untwa Bashani. ²³Ukavaviika vaave na vaana vinga ndavule inhondue isa kukyanya, ukavapeela iisi jino ulyavallaghile avanhata vaave. ²⁴Pe avanhua vakingila jikava iisi jaave vakavatola avanya iisi ijio, Avakanaani ukavaviika mu mavoko ghawe palikimo na vatua vaave na vavanya iisi vooni vavavombelaghe vule vighanile. ²⁵Vakapoka amakaaja amalilinga, vakatoola iisi ja vukavi, amajumba amanya fiinu finofi, ifitiimu fino figimilue, amaghunda gha misabibu na miseituni, palikimo na mapiki amanya fipeke finga, pepanu vakalia vakikuta vakahovoka nuvupesi vwako. ²⁶Avanhua ava navakava vakundi vakagomoka kunsana. Vakatagha indaghilo saako. Vakavabuda avavili vaako vano vakavapavilagha kuuti vakugomokele uve vakajova fivi. ²⁷Pepano ukavatagha mumavoko gha valugu vaave vakavapumusia. Unsiki ghwa mumuko, vakakulilila neke ukavapulika kuhuma kukyanya, ukavapoka mumavoko gha valugu ulwakuva ulinulusungu lwinga. ²⁸Neke ye vatenganile vakavomba uvuhosi pamaaso ghako, pe ukavaleka mumavoko gha valugu vakavatemala, vakati vakugomokile ukavapokagha kuhuma kukyanya ulwakuva ulinulusungu ukavapokagha kinga. ²⁹Ukavapavila kuuti vagomoke mundaghilo sako; mu uluo vakava na matupa, navakapulikisiaghe indaghilo saako. Vakavomba uvuhosi mu ndaghilo saako sino sinoghile umunhu kukumpeela uvuumi umunhu ghweni juno ikusivingilila vakakana navakasivomba nambe kupulika. ³⁰Amaka minga ukavatanga na pikuvapavila vwimila Umhepo ghwako kukilila avavili vaako, poope navakakupulikisia pepeene ukavaleka mumavoko gha vanhu va fikolo ifinge. ³¹Ulwakuva ja lusungu lwako nukavaleka vatipulue lwoni, ulwakuva uve Nguluve uli nulusingu. ³²Lino, Nguluve ghwitw, Nguluve m'baha, ghwenya ngufu na kukwoghofia, uve uvikile ulufingo lwako nulughano uvukunue vwoni vuno vutwaghile uswe, avatua viitu, avavaha viitu avatekesi viitu, avavaha viitu, avanhata viitu, na vanhu vaako vooni kuhuma ifighono fya vatwa va Ashuru kufika umusyughu uleke kuvala kuuti madebe ghano ghatuvwene. ³³Uve veeve ghwa kyang'hani ku sooni sina situvwene ulwakuva ulinkoola, uswe tulivahosi. ³⁴Avatua viitu, avavaha viitu, avatekesi viitu na vanhata viitu, navalyakolile indaghilo saako ni mavilo saako sino ulyavapeliile. ³⁵Mulusungu lwako, uluvaha na mu vutua vuno ulyavapeliile navakakuvombalagha uve Nguluve, ukavapeela iisi inyamhota pamaaso ghawe poope navalasileka imbiivi. ³⁶Lolagha lino uswe tulivakami muiisi jino ukavapeela avanhata viitu kuuti vahovoke nifipeke naghange amanofu, ulwene tulivakami! ³⁷Ulwakuva tulivahosi uvumofu vwa iisi iji uvapeliile avatua vano vatutemile, vatutemile ndavule vighanile nafi fidimua vikufi vombela ndavule vighanile. Tulumuvukunue uvuvaha kyongo. ³⁸Ulwakuva ghavombiike ghoni agha uswe lino. Tuviiika ulifingo ulukangafu tulemba na matavua gha vavaha viitu, ava Levi, avatekesi, veveene vikangasia."

¹Vala vano vakaviika amatavua ghave mukalata jino jilyakupikue, veva avai u Nehemia umwana ghwa Hakalia um'baha ghwa kighavo, navatekesi vana vakavikua u Sedekia, ²U Seraya, u Azaria, u Yeremia, ³U Pashuri, u Amaria, u Malkiya, ⁴U Hamshi, u Shekania, u Maluki, ⁵U Harimu, u Meremothi, u Obadia, ⁶U Danieli, u Ginethoni, u Baruki, ⁷U Meshulamu, u Abiya, u Miyamini, ⁸U Maazia, u Bilgai nu Shemaya. Ava vakava vatekesi. ⁹Avalevi vakava u Yeshua umwana ghwa Azania, u Binui ghwa Henadadi, u Kadmieli, ¹⁰na Valevi avanine, u Shebania, u Hodia, u Kelita, u Pelaya, u Hanani, ¹¹U Mika, u Rehobu, u Hashabia, ¹²U Zakuri, u Sherebia, u Shebania, ¹³U Hodiya, u Bani nu Beninu. ¹⁴Avalongosi va vanhu vakava u Paroshi, u Pahath-Moabu, u Elamu, u Zatu, u Bani, ¹⁵U Buni, u Azgadi, u Bebai, ¹⁶U Adoniya, u Bigwai, u Adini, ¹⁷U Ateri, u Hezekia, u Azuri, ¹⁸U Hodia, u Hashumu, u Besai, ¹⁹U Harifu, u Anathothi, u Nobai, ²⁰U Magpiashi, u Meshulamu, u Heziri, ²¹U Meshezabeli, u Sadoki, u Yadua, ²²U Pelatia, u Hanani, u AnaYA, ²³U Hoshea, u Hanania, u Hashubu, ²⁴U Haloheishi, u Pilha, u Shobeki, ²⁵U Rehumu, u Hashabna, u Maaseya, ²⁶U Ahia, u Hanani, u Anani, ²⁷U Maluki, u Harimu nu Baana. ²⁸Na vanhu avange vano vakava vatekesi nava Levi navaloleeli va mulyango, vano vikuimba, na vavombi va nyumba imbaha ja kufunyla na vange vooni vano vakava pajo ni fikolo ifinge ku ndaghilo sa Nguluve, na vadala vaave, na vaana vaave na valivanavo na vooni vakava nuvukagusi, ²⁹uswetu vakava palikimo na vanyalukolo viitu vaave, avavaha vaave viitu kujiigha kuuti natukusileka indaghilo sa Nguluve ghwitw, sina salisile kukilila uluvoko lwa Mose um'bombi ghwake kugadilila na kukusivombela andaghilo saake. ³⁰Tulyafingile kuuti natunoghile kukuvapeela avaliviitu ifikolo ifinge kange najusue natutola avalivanavo vaave vadala va vaana viitu. ³¹Kange tulyafingile kuti nave avanhu vuvule vangaleta ifiinu fya kughusia ikighono kya Sabati, natunoghile kughula kuveene ikighono kya Sabati nambe ikighono ikimike. Umwaka ughwa lekela lubale tukughaleka amaghunda ghapuume kulimua kange tukukasaghila vano valyokopile, mu Vayahudi avajiitu. ³²Tukiting'hine ululaghilo ulwa kutavula ihela ja shekeli kila mwaka vwimila imbombo mu nyumba ja Nguluve ghwitw, ³³amakate amimike ni litekelo lya fiinu fya mumaghunda, ilitekelo lya kukyanya ikighono kya Sabati, ikikulukulu kya mwesi umpia, ni kulukulu ifya kukyanya ilitekelo ilimike, ilitekelo lya kuvusia amakole na kuvelelela kwa Nguluve na vaana Isilaheli. ³⁴Avatekesi nava Levi, vakasalulagha vwimila ilitekelo lya sanjala. Uvusaluli vukalolaghe kuti, ghweveeni munyumba siitu kyaileta isanjala nkate munyumba ja Nguluve ghwitw, munsiki ghuno ghuvikilwe mu mwaka. Isanjala isio zikapembuagha pakyanya pakitekelelo kya Mutwa Unguluve ghwitw, ndavule lilembilue mundaghilo. ³⁵Tulyafingile kuleta ifipeke ifya kwanda, mumaghunda ghiitu, kange kulela ifipeke ifya kwanda fya nipiki ghumoghumo kila mwaka. ³⁶Ndavule lilembilua mundaghilo tulyafingile kuleta munyumba, avaholua ava kwanda va vaana viitu ni fidimua fiitu. ³⁷Tuletaghe uvutine uvwa kwanda mufinu fya maghunda live litekelo nifipeke ghweni, nuluhuuje na mafuta tuletage kuvatekesi, mufihenge fya nyumba ja Nguluve ghwitw, tukuvatwalilagha ava Levi ikinu kimo mu finu kijigho mulihanga litu vino tulima, ulwakuva ava Levi vevene vikong'hanja ikinu kimo mufinu kijigho mumakaaja ghoni muno tuvomba imbombo. ³⁸Untekesi, umolua mukikolo kya Haruni, avisaghe palikimo na Valevi pano vikupila ikinu kimo mufinu kijigho. Avalevi vanoghile kutwala ikinu kimo mufinu kijigho munyumba ja Nguluve ghwitw mufihenge ifyakuvikila. ³⁹Ulwa kuva avaana va Isilaheli na vaana va Levi vitwalagha ilitekelo lya fiinu fya mumaghwanda nu luhunje ulupia, na mafuta, mufihenge pano, ifinu fya pavwimike fivikilue na pavuvo vwa vatekesi na vavombi, na valoleeli va malyango, na vana vavikilue kukwimba. Natunoghiile kukujileka inyumba ja Nguluve ghwitw.

Chapter 11

¹Avalongosi va vanhu vakikalagha ku Yelusalemu, neke avanhu avange vakasalulagha umunhu jumo muveeni ghwe iise kukukaala ku Yelusalemu mulikaaja ilimike, avange vakisighalagha ghave. ²Voope avanhu vakavafunya avanhu vooni vano valihumisie muvughane kukukala mu Yelusalemu. ³Ava vevavaha va fighavo vano vakikalagha mu Yelusalemu. Ulwene, mumakaaja gha Yuda umunhu ghweni akikalagha mu iisi jaake, palikimo na vaana va Isilaheli avatekesi, ava Levi, avavomba mbombo va nyumba imbaha ja kufunyla, nava holua na vavombi va Solomon. ⁴Mulikaaja ilya Yelusalemu vakava vikukala vamonga mu vaana va Yuda, na vange avaana va Benyamini. Avanhu va Yuda, vakava palikimo nu Athaya, umwana ghwa Uzia, umwana ghwa Zekaria, u mwana ghwa Amaria, umwana ghwa Shefatia, umwana ghwa Mahalaleli, umwana ghwa Peresi. ⁵Na Maaseya, umwana ghwa Baruki, umwana ghwa Kolhoze, umwana ghwa Hazaya, umwana ghwa Adaya, umwana ghwa Yoyaribu, umwana ghwa Zakaria, umwana ghwa Mshelani, akava mwana ghwa Baruki. ⁶Avaana vooni va Peresi vano vikukala mu Yelusalemu vakava avanhu 468. Vakava vakangali pilua. ⁷Avuo ve vaana va Benyamini, u Salu, umwana ghwa Meshulamu, umwana ghwa Yoedi, umwana ghwa Pedaya, umwana ghwa Kolaya, umwana ghwa Maaseva, umwana ghwa Ithieli, umwana ghwa Yehaya. ⁸Pa mbele, u Gabai nu Salai, avanhu 928. ⁹U Yoeli umwana ghwa Zikri akava muloleeli ghwave; nu Yuda umwana ghwa Hasenua akava ghwe m'baha ghwa vuvili mulikaaja. ¹⁰Kuhuma kwa vatekesi u Yedaya, umwana ghwa Yoyaribu, u Yakini, ¹¹U Selaya umwana ghwa Hilikia, umwana ghwa Meshulamu, umwana ghwa Sadoki, umwana ghwa Merayoti, umwana ghwa Ahitubu, um'baha ghwa nyumba ja Nguluve, ¹²na vanine vano vakavombagha imbombo ja lukolo avanhu 822. nu Adaya umwana ghwa Yerohamu, umwana ghwa Pelalia, umwana ghwa Amzi, umwana ghwa Zekaria, umwana ghwa Pashuri, umwana ghwa Malkiya. ¹³Voope vakava vumo, vano vakava vavaha vava janave, avaghosi 242, nu Maasai umwana ghwa Azareli, umwana ghwa Azai, umwana ghwa Meshilemothi, umwana ghwa Imeri; ¹⁴na vanyalukolo vaave, 128 avalua lilugu avasila vwoghofi, um'baha ghwave juno akalongosyagha akava ghwe Zabdieli, umwana ghwa Hageoli. ¹⁵Na Valevi u Shemaya umwana ghwa Hashubu, umwana ghwa Azrikamu, umwana ghwa Hashabia, umwana ghwa Buni, ¹⁶nu

Shabethai, nu Yozabadi, vano vakava valongosi vava Levi, vano walimilile imbombo sa kunji ku nyumba ja Nguluve.¹⁷Pe ale u Matania, umwana ghwa Mika, umwana ghwa Zakri, umwana ghwa Asafu, juno akava ghwe mwimili juno akahongesyagha nulufunyo, nu Bakbukia, ughwa vuvili muvanine avanyulokolo vaake, nu Abda umwana ghwa Shemaya, umwana ghwa Galali, umwana ghwa Yeduthuni.¹⁸Ilikaaja lyooni ilimike Avalevi vakava 284.¹⁹Avaloleeli va malyango vakava u Akubu, uTalmoni, na vajanave, vakava vumo avaloleeli va malyango, avaghosi 172.²⁰Vano valyasighiile ava Isilaheli, na vatekesi, na Valevi, vakava mumakaaja ghoni agha Yuda. Kila munhu akikalagha pavuvu vwake jujuo.²¹Avavomba mbombo va nyumba imbaha ija kufunyila vakikala mu Ofeli, mu Siha mu Gishpa avuo vakava vikuvalongosia.²²Untua um'baha ughwa Valevi vano vakava vivomba mu Yelusalemu akava ghwe Uzi umwana ghwa Bani, umwana ghwa Hashabia, umwana ghwa Matania, umwana ghwa Mika, na vaana va Asafu, vano vakimbagha mu nyumba ja Nguluve.²³Vooni vakalongosevuagha nu lulaghilo lya ntua nu lulaghilo lwa vano vakimbagha ifighono fino vakalondugha.²⁴U Pethahia umwana ghwa Meshezabeli, umwana ghwa Zera, umwana ghwa Yuda, akava ulubale lwa ntua kutwala imhola sooni isa vanhu.²⁵Ifikaaja na maghunda ghawe vamonga mu vanhu va Yuda vakava vikukala mu Kiriath-arba, ni fikaaja fyake mu Diboni, ni fikaaja fyake, mu Yekabzeeli ni fikaaja fyake.²⁶Vakikala mu Yeshua, mu Molada, mu Beth-Peleti,²⁷Mu Hazar-Shuali, mu Beersheba ni fikaaja fyake.²⁸Voope vakikala ku Siklagi, ku Mekona, ni fikaaja fyake,²⁹ku Enrimoni, ku Sora, ku Yarmuthi,³⁰Ku Zanoa, ku Adulamu, ni fikaaja fyake, ku Lakishi, na maghunda ghake, ku Azeka, ni fikaaja fyake. Pe vakikala kuhuma ku Beer-sheba kuhanga uluvonde ulya Hinomu.³¹Avanhu ava Benyamini, voope vakava vikukala kuhuma ku Geba, kuluta ku Mikmashi na ku Aiya, ku Beth-eli ni fikaaja fyake.³²Vakikala ku Anathothi, ku Nobu, ku Anania,³³Ku Hazori, ku Rama, ku Gitaimu,³⁴Ku Hadidi, ku Seboimu, ku Nebalati,³⁵Ku Lodi, na ku Ono, ilivonde lya vamang'hanyi.³⁶Avalevi avange vakava vikukala mu Yuda avange mu Benyamini.

Chapter 12

¹Ava vevatekesi na Valevi vano vakisile palikimo nu Zerubabeli umwana ghwa Shealueli, palikimo nu Yoshua Seraya, Yeremia, Ezra, ²Amaria, Maluki, Hatushi, ³Shekania, Harimu nu Meremothi.⁴Kwa alyale nu Iddo, Ginethoni, Abiya, ⁵Miyamini, Maazia, Bilgai, ⁶Shemaya, Yoyaribu, Yedaya, ⁷Salu, Amoki, Hilkia, na Yedaya. Ava valyale vavaha va vatekesi, vahangilanisi vave mufighono fya Yoshua.⁸Avalevi valyale Yeshua, Binui, Kadmieli, Sherebia, Yuda, nu Matania, juno alyale ilongosia inyimbo sa kuhongesha, palikimo navahangikisi vake. ⁹Bakbukia nu Uno, avahangilanisi vave, valyimile palubale pavanave amasiki aghambombo.¹⁰Yoshua alyale vise ghwa Yoyakimu, Yoyakimu alyale vise ghwa Eliashibu, Eliashibu alyale vise ghwa Yoyada, ¹¹Yoyada alyamholile u Yonathani, u Yonathani alyamholile u Yadaa.¹²Mufighono fya Yoyakimu ava valyale vatekesi, vavaha va kikolo; Meraya alyale mbaha ghwa Seraya, u Hanania alyale mlongosi ghwa Yeremia, ¹³U Meshulamu alyale mlongosi ghwa Ezra, u Yehohanani alyale mlongosi ghwa Amaria, ¹⁴U Yonathani alyale mlongosi ghwa Maluki, na ju Yosufu alyale mlongosi ghwa Shekania.¹⁵Ulwakuti kughendeleda, u Adna alyale mlongosi ughwa Harimu, u Helkai u mulongosi ghwa Meremothi, ¹⁶U Zekaria alyale mulongosi ghwa Ido, uMeshulamu alyale mulongosi ghwa Ginethoni, na ¹⁷U Zikri alyale mulongosi ghwa Abiya ughwa Miyamini. Piltai alyale mulongosi ghwa Maazia. ¹⁸U Shamua alyale ghwa Bilgai, u Yehonathani alyale mlongosi ghwa Shemaya, ¹⁹U Matenai alyale mulongosi ghwa Yoyaribu, u Uzi alyale mulongosi hwa Yedaya, ²⁰U Kalai alyale mulongosi ghwa Salu, u Eberi alyale mulongosi ghwa Amok, ²¹U Hashabia alyale mulongosi ghwa Hilkia, na ju Nethaneli alyale mulongosi ghwa Yedaya.²²Mu fighono fya Eliashibu, Avalevi u Eliashibu, u Yodaya, u Yohana, nu Yadaa valyalembilwe hene gha kikolo, na vavatekesi valyambilwe amasiki gha vutemi vwa Dariyo ughwa ku Persia.²³Avana va Levi na valongosi vave ava kikolo valyalembilwe mu Kitabu cha tarehe kufika mufighono ifya Yohana umwana ghwa Eliashibu.²⁴Avavaha va Valevi valyale veva Hashabia, Sherebia, nu Yeshua umwana ghwa Kadmieli, palikimo na vahangilanisi vave, vano valyimieli, pavulongolo pa vanave kukumughinia, na pikumongesia, ikyamula ikimenyule iki kange ikimenyule iki, mulwakusitika indaghilo sa Daudi, umunhu ghwa Nguluve.²⁵U Matania, Bakbukia, Obadiya, Meshulamu, Talmoni nu Akubu valyale valoleli va malyango vano valyale vikwima mufijumba fya kuvika indalama pa malyango.²⁶Valyavombile mufighono fya Yoyakimu, umwana ghwa Yoshua, umwana ghwa Yosadaki, na mufighono fya Nehemiya, ugavana nu Ezra utekesi kange mulembi.²⁷Mulwakuhumia kuluvumba lwa Yerusalemu, avanhu valyalondile ava Levi poni pano vakikalagha, vakavaleta ku Yerusalemu ulyakuti kuhovokela kukuhumia nu lukelo, palikimo na kuhongesia na kukwimba ni ndingonda, ni finande, ni filongilongi.²⁸Uvumo vwa vaimbaji valyakong'anile palikimo kuhuma mu wilaya jino jilyasyungutile mu Yerusalemu na kuhuma mufikaja fya Wanetofathi.²⁹Valisile kuhuma ku Beth-gilgali na kuhuma kumaghunda agha ku Geba na ku Azmawethi, ulwakuva avaimbaji walijengile ifikala ni Yerusalemu.³⁰Avatekesi na Valewi valivalisie, kange vakavavalasia avanhu, amalyango ni mbumba.³¹Kange nililyale na valongosi va Yuda kuluta munkyanya muluvumba, najune kusalula ifipugha fivili ifikome ifya makutano agha vano valyahongisie. Umo alyalutile ulubale ulwakundio munkyanya muluvumba kulunguma kulilyango lya jaa.³²I Hosyaya ni nusu ja valongosi va Yuda valyambingilile, ³³pa mbele bahapuo akaluta ku Azaria, u Ezra nu Meshulamu, ³⁴Yuda, Benyamini, Shemaya, Yeremia ³⁵na vana va vatekesi vano valyale ni talumbeta, naju Zekaria umwana ghwa Yonathani, umwana ghwa Shemaya, umwana ghwa Mataniya, umwana ghwa Mikaya, umwana ghwa Zakuri, umwana ghwa Asafu.³⁶Kange ikkikolo cha Zekaria, Shemaya, Azareli, Milalai, Gilalai, Maai, Nethaneli, Yuda, Hanani, palikimo ni fyombo fya nyimbo ifya Daudi umunhu ghwa Nguluve. U Ezra umulembi alyale pavulongolo pa vanave.³⁷Na palililyango lya lusasa valyalutile nyimana vuvulalo vwa likaja lya Daudi ulwa kutogha mu mbumba, mukyanya munyumba ya Daudi, kulilyango lya Malenga ulubale lwa kuvudibulilo vwa lijuva.

³⁸Kange avaimbaji avange vano valyahongisie vakaluta ulubale ulunge. Nilyavavingilile mukyanya mulivumba palikimo ni nusu ja vanhu, pakyanya pa mnara ghwa fihwani, kufika ku mbumba imbaha, ³⁹pakyanya pa lilyango lya Efraimu nu mulyango ghwa pakali, na kulilyango lya samaki nu mnara ghwa Hananeli nu mnara ghwa Hamea, ku lilyango lya Ng'olo, pe vakimagha pa mulyango ghwa valoleli. ⁴⁰Pe uluo pe amakutano ghavili gha vano valyamongisie valyapatile uvwelefu vwave munyumba ja Nguluve, na jume vulevule nikatolagha uvwelefu vwango ni nusu ja valongosi palikimo nune. ⁴¹Pe avatekesi vakatola uvwelefu vwave u Eliakimu, Maaseya, Miyamini, Mikaya, Elioenai, Zekaria, nu Hanania avanya tarumbeta, ⁴²Maaseya, nu Shemaya, Eleazari, Uzi, Yehohanani, Malkiya, Elamu, Ezeri. Avaimbaji valyimbile nu Yezrahia hene vimilili. ⁴³Valihumisie ilitekelo ilivaha ikighono kila, vakahovoka, ulwa kuva Unguluve alyale avahovwise nu lukelo ulukome. Kange avamama na vana valyahovwike. Pa uluo ulukelo lwa mu Yerusalemu lukapulikika kuhuma kuvutali. ⁴⁴Ikighono ikyo avanhua valyasalulivwe pakyanya pa nyumba ja kuvika indalama vwimila ifya kusangula, ifipeke ifilongosi, nu mpeto ulwa kukang'ania nkate nuvanave kula kunosilondeka mundaghilo sa vatekesi na Valevi. Umunhughweni alyasaluliwe kuvomba imbombo mumaghunda gha pavupipi nilikaja. Ulwa kuva u Yuda alyakelile vwimila avatekesi na valevi vano valyimile pavulongolo pa vanave. ⁴⁵Valyavombile uvuvombi vwa Nguluve ghwave, ni mbombo ja luvalasio, muluno idaghile u Daudi nu lwa mwanake uSulemani, nda vulevule. ⁴⁶Pakali pa vukulu, mufighono fya Daudi nu Asafu, kwe valyale uvimilili na vaimbaji, kange kwe silyale inyimbo za kughia na kuhongesya kwa Nguluve. ⁴⁷Mu fighono fya Zerubabeli na mufighono fya Nehemia, u Israeli voni valyahumisie ifya jatu kuvimbaji na valoleli va mlyango. Vakavika pa lubale ifya Valevi, na Valevi vakavika palubale ifa va Haruni.

Chapter 13

¹Ikighono ikio vakiimba ikitabu kya Mose mumbughututo gha vanhu. Jikavonela jilembilue munkate kuuti nakweiva uMwamoni nambe uMoabu juno anoghile kuva palikimo nu lukong'hano lwa Nguluve anoghile kuva palikimo nu lukong'hano lwa Nguluve, jaatu. ²Ulu lwale ulwakuva navalisie kuvaana va Isilaheli nu nkate na malenga, neke aveeni vakansuma u Baalamu aghune avana va Isilaheli. Poopo Unguluve ghwit u asyetuisie ulughuno luuve tufunyo. ³Vakati vapulike indaghilo vakavabaghuula avana va Isilaheli ni fikolo ifinge. ⁴Baho u Eliashibu untekesi akavikilue mufijumba fya nyumba ja Nguluve ghwit. Akava manyani ghwa Tobia. ⁵U Eliashibu akanosekesia ikiumba ikivaha kina ulwa akwanda mukavikuagha ilitekelo ni kinu kimo mufinu kijigho ifya filyavikilue vwimila Avalevi, vano vakimbagha, avaloleeli va malyango nifyakusangula kuvatekesi. ⁶Neke une, unsiki ghwoni ughu nakwenaala ku Yerusalemu umwaka ughwa fijigho fitatu na fivili muvu ntua u Altashasta ughwa ku Babeli, nikaluta kwa ntua, pa mbele nikansuma u ntua kuuti nivuu ⁷ke nigomoke ku Yerusalemu, penikakagula gheni ghano u Eliashibu avombile pikumpeela uTobia ikiumba kyakuvika mukiumba kya vuhighi, munyumba ja Nguluve. ⁸Nikava ni lyojo kyongo, pe nikajughuza ifitabu fya Tobia kunji. ⁹Nikavalaghila kuuti vavalasie uvuvu vwa kuviika, neke une nikagomosia munkate muveene a makala gha nyumba ja Nguluve, ilitekelo lya finu fya maghunda nu vuvumba. ¹⁰Nikakagula kuuti ifinu fino vatavwile kukuvapeela Avalevi na vakatavwile pe pano vavukile munyumba imbaha ija kufinyila vakimbile kuluta kumaghunda ghave ndavule na vavao vakimbagha vakavuuka. ¹¹Pepano nikajova na vimilili nikavavuula nikati, 'Lwa kiki mujilekile inyumba ja Nguluve?' ¹²Nikavaviika pa mbombo saave. ¹³Pepano Avayuda vooni vakaleeta ikinu kimo mu finu kijigho ifia, maghunda, uluhuje ulupia na mafuta muvuvu vwa kuviika. ¹⁴Pe nikaviika avimiili kufinu fino fivikilue, nikam'bika uShelemia untekesi, u Sadoki umulembi nava Levi, u Pedaya. U Hanani, umwana ghwa Zakuri, umwana ghwa Matania, alikuwa na wafuasi wao, kwa sababu walihesabiwa kuwa waaminifu. Kazi yao ilikuwa kusambaza vifaa kwa washirika wao. ¹⁵Nikumbuke, Ee Mungu wangu, juu ya hili, wala usiondoe matendo mema niliyoyatenda kwa ajili ya nyumba ya Mungu wangu na huduma zake. ¹⁶Siku hizo nikaona watu wa Yuda waliokanyaga mvinyo siku ya Sabato, na kuleta makundi ya nafaka, na kuwapakia punda, na divai, na zabibu, na tini, na kila aina ya mizigo nzito, waliyoleta Yerusalemu siku ya Sabato. Nikashuhudia kuwa walikuwa wakiuza chakula siku hiyo. ¹⁷Watu kutoka Tiro waliokaa Yerusalemu walileta samaki na kila aina ya bidhaa, na ¹⁸wakawauza siku ya Sabato kwa watu wa Yuda na katika mji! Kisha nikawaambia viongozi wa Yuda, "Je! ni ubaya gani huu mnafanya, ¹⁹kuinajisi siku ya Sabato? Je! Baba zenu hawakufanya hivyo? Je, Mungu wetu hakuleta mabaya haya juu yetu na juu ya mji huu? Sasa unaleta ghadhabu zaidi juu ya Israeli kwa kudharau Sabato." ²⁰Mara ilipokuwa giza kwenye milango ya Yerusalemu kabla ya Sabato, niliamuru milango ifungwe na kwamba haifai kufunguliwa hadi baada ya Sabato. Niliwaweka baadhi ya watumishi wangu kwenye malango ili mzingo wowote usiweze kuletwa siku ya Sabato. ²¹Wafanyabiashara na wauzaji wa kila aina ya bidhaa walikimbia nje ya Yerusalemu mara moja au mbili. ²²Lakini niliwaonya, "Mbona mnakaa nje ya ukuta? Ikiwa mtafanya hivyo tena, nitakuweka mikononi!" Kutoka wakati huo hawakuja siku ya sabato. ²³Nikawaamuru Walawi kujitakasa, na kuja kulinda milango, ili kutakasa siku ya Sabato. Nikumbuke kwa hili pia, Mungu wangu, na kunipatia huruma kwa sababu ya uaminifu wa agano ulilonalo kwangu. ²⁴Katika siku hizo niliona Wayahudi waliokuwa wameoa wanawake wa Ashdodi, Amoni na Moabu. ²⁵Nusu ya watoto wao walizungumza lugha ya Ashdodi, lakini hawakuweza kuzungumza lugha ya Yuda, lakini lugha ya mmoja wa watu wengine. ²⁶Nami nikawasiliana nao, na mimi niliwaadhibu, na nikawapiga baadhi yao na kuvuta nywele zao. Naliwaapisha kwa Mungu, nikisema, Msiwape wana wao binti zenu, wala msiwachukue binti zao kwa ajili ya wana wenu, wala ninyi wenyewe. ²⁷Je, Sulemani mfalme wa Israeli hakufanya dhambi kwa sababu ya wanawake hawa? Miongoni mwa mataifa mengi hapakuwa na mfalme kama yeye, na alipendwa na Mungu wake. Mungu akamfanya awe mfalme juu ya Israeli wote. Hata hivyo, wake zake wa kigeni walimfanya atende dhambi. ²⁸Je, tunapaswa

kukusikiliza na kufanya uovu huu hata kumhalifu Mungu wetu na kuwaoa wanawake wageni?²⁸ Mmoja wa wana wa Yoyada, mwana wa Eliashibu, kuhani mkuu, alikuwa mkwewe na Sanbalati Mhoroni. Kwa hiyo nilimondoa kutoka mbele yangu.²⁹ Wakukumbushe, Mungu wangu, kwa sababu wameunajisi ukuhani, na agano la ukuhani na Walawi.³⁰ Kwa hiyo nimewatakasaa kutoka kila kitu kigeni, na kuimarisha kazi za makuhani na Walawi, kila mmoja kwa kazi yake mwenyewe.³¹ Nilitoa sadaka za kuni wakati uliowekwa na matunda ya kwanza. Nikumbuke, Mungu wangu, kwa mema.

Obadiah

Chapter 1

¹Inyivonelo sa Obadia. uMutwa uNguuve isa Edomu iiti, "Tupuliike imhol kuhuma kwa Mutwa, unyamhola umwiue kuvapanji, ijova iiti, nyanyamukaghi! Tunyanyamuke vwimila uvulugu nu mwene".² Lolagha, nilikuvaviika muuva vadebe nkate mu apanji, mulibedua kyongo.³ Amatupa gha mwojo ghwako ghakusyangile juuve, uve ghwejunu ghukukaa mumbiip sa manalavue, munyumba jaako ija kukyanya; juno mu numbula ijova iii, "ghweveni juno kyande ikunyisia pasi une?"⁴ UYihova ijova iiti, "nambe ghkwima kukyanya ndavue ingasimula kange nambe ikivwaso kyako kivikua pakate pa nhondue, nilikukwisia paasi kuhuma ukuo."⁵ Avalyasi vaale vise kulyuve, avahiji vabudi vaale viise kuyuve pakilo[vule vaale vikukutemania] Navaale vihiji ifinhu fino ifya kuvakwilana? avakongania sabibu vaale vakwisile navaale vikufieka fino upetile?⁶ Vule uEsau atovilue fyope ifihenge fyake fino fikafisilue pavuvaafu!⁷ Avaanhu vooni vano mupuing'ana vilikukutwala kudugha ku maka. Avaanhu vano valyaale nuutengaano nuuve vakusyangile, kange vakutolile. Vano vilia unkate ghwako vateghele ulutegho paasi palyuv. Mu isio nakwekule kukulutang'ania.⁸ Umutwa ijva iiti, "vui! Naniwesia ikighono ikio kukuvanangania lwoni avaanhu avanya vukagusi kuhuma ku Edomu voope avanya luhala kuhuma kukidunda kya Esau?"⁹ Uve Temani, avalua vulugu vaako avanyangufu vilisukunala, kuuti umunhu ghweni kuhuma ku kidunda kya Esau vantemanie na kubudua.¹⁰ Uwakuva uvuvili vuno vulyavombiike kwa nyalukolo ghwako uYakovo, vulifwika ni soni, uve vilikukutemania lwoni.¹¹ Ikighono kila ukaale ghwymile, ikighono kino avaghesi valyatolile ikyuma kyake, voope avaghesi pa malyango ghaake, na kutova ikuula kwa Yelusalemu. Uve ukahwene ui lumo na veene.¹² Looli nungahovokaghe ikighono kya nyalukolo ghwako, ikighono kino alinifua, nambe nungahovokaghe kuvaanhu va Yuda ikighono kya lutalamu kuveene; mulava pikupaala ikighono kino aveene viiva vakunilue.¹³ Nungingilaghe pamulyango ghwa vaanhu vango pano valinifua; nungahovokaghe vwimila vwa mhumhuko saave ikighono kyafua jaave, namungatolaghe ikyuma kyave mukighono ikya mhumhuko saave.¹⁴ Naungimaghe musilamalekano, kuuti uvatemanie avaanhu vaake vano vikimbila mukighono ikya mhumhuko nungavahumiaghe avaanhu vaake vano valimulutalamu.¹⁵ Ulwakuva ikighono ikya Mutwa kili pii ku iisi sooni. Ndavule ulyavombile, fye sivovombeka kulyuve; amavombe ghaako ghikukugomokela juuve.¹⁶ Ndavule mulyanywile pakidunda kyango ikyimike, fye lulivuo iisi sooni. vilinyua na kugulika kange luliiva hwene napevakaale lwoni.¹⁷ Looli pa kidunda kya Syoni kwe viliiva vano vavangulike kange viliiva vimike, joope inyumba ja Yakovo vilihaala uvuhaasi vwake.¹⁸ Inyumba ja Yakovo ghuliva mwoto, najinyumba ja Yosefu luuva lulape lwa mwoto, joope inyumba ja Esau jiliiva masaghathe ghano ghumile, avuo vilikuvapembelea vapie lwoni. Nakweiliva juno ilikuluka munyumba ja Esau, ulwakuva uMutwa ajovile.¹⁹ Avianhu vooni kuhuma ku Negebu vilihaa ikidunda kya Esau, voope ava shepela vilihaala iisi ja Vafilisiti. Avuo vilihaala iisi ja Efulaimu ni iisi ja Samalia; ghwope uBenjamini ilihaala iGiliadi.²⁰ Avahamilaji avalipugha lya vaSilaali vihaala iisi ja Kanani kudugha ku Salepta. Avahamilaji v Yelusalemu, vano vali ku Sefaladi, vihaala amakaaja gha Negebu.²¹ Avapoki viluta kukidunda kya Syoni kutema iisi ja fidunda fya Esau, kange uvutwa vuliiva vya Mutwa.

Jonah

Chapter 1

¹Pe ilisio lya Mutwa likamwisila uYona umwana ghwa Amitai, kuuti, ²"imagma ulutaghe kuninawi, ilikaja ilivwaha pe ukwmwlaghe nilisio ilivaha vwimila ilyene, ulwakuva uvuhosi vwavanave vwimile kuvulongolo kulyune." ³Looli uYona akavuuka ikimbila pamaaso gha Mutwa nakuluta kuTalisishi. Akikagha na kufika kuyava pe akajivoona imelikebu jinojiluta kutalishishi. Apuo pe akahomba inavuli nakukwingila mu melikebu kuluta najoku talishishi, kubeda uvuvaha vwa Yahwe.⁴ Looli uMutwa akomola imhepo imbaha mulisumbi mula lukava lunjughanjugha. Nakalingi kulavoneka kuuti imeli jilonda kudenye'ana. ⁵Pe avaghendesia mulisumbi vakoghopa kyongo umuungu ghweni akalilagha kwa Nguluve ghwa mwene. Vwakatagha amasigho mulisumbi ghano ghalyale mumelikebu. UYona alingile na kukwingila kukate kumelikebu, umwene alyaghonelele itulu.⁶Pe umughendesia melikebu akamulutila akam'bula, "kiki uve ghughona? sisimuka! unsume uNguluve ghwako! pamo uNguluve ghwako kwande ikutukagula tuleke pisovanika".⁷ vooni vakavulana, isagha tutove ikua, ulwakuti tukagule kuuti ghweveni juno atupelile imbivi isi sino sikutuvwona. Pe vakatova ikula, ikula jikamughwila uYona.⁸Pe vakam'bula uYona, "sivuo utuvule ghweveni juno atupelile imbivi isi sino sikutuvona. Ghuvomba mbombonyiki, kange uhumile kughi? iisi jako jejiliku kange ghuhuma mukabila ja vaanhu valiku"? ⁹UYona akavamula akai, une nilimuheblania; najune nukumwoghopa uMutwa, uNguluve ghwa kukyanya juno ajivombile inyanja ni iisi. ¹⁰Pe avaanhu vala vakoghopa kyongo, vakam'bula uYona, je mbombonyiki iji jino uvombile? ulwakuva avaanhu vala valyakagwile kuuti alyale ikimbila pa maaso gha Mutwa, ulwakuva alyavavulile.¹¹ Pevakam'bula uYona, tukuvombe kiki ulwakuti inyanja jinyamale? ulwakuva inyanja jilyae nulunjughanjugha kyongo na kyongo.

Chapter 2

¹²UYona akavavula, " mung'ole munaghe mu nyanja, pe inyanja kwande jinyamala vwimila umue, ulwakuva nikagulile kuuti vwimila une ulunjughanjugha uluvaha luvavvene. " ¹³Palikimo nuluo avaanhu vakakwesa amakasia ningufu ulwakuti vagomoke ku iisi, looli vakakunua kuvomba vule vule ulwakuva inyanja jilyanangike kyongo. ¹⁴Pe vakansuma uMutwa vakai, tukukusuma Mutwa tukukusuma, uleke tuleke kutipulua vwimila vwa muunhu uju; nambe nungatuvikilaghe unkole vwimila vwa kufua kwa mwene, ulwakuva uve , Mutwa uvombile ndavule ghughanile. ¹⁵Pe vakantola uYona vakantasia munyanja, jope inyanja jikanyamala. ¹⁶Pe avaanhu vala vakamwoghopa kyongo uMutwa. vakamwumikisi ilitekelo na kuvika ulufingano. ¹⁷uMutwa alyaling'anisie iswi imbaha jin'gulubike uYona, uYona alyale nkate ja Lileme lya swi ifighono fitatu nikilo ja vutatu.

Chapter 2

¹Pe uYona akansuma uMutwa uNguve ghwa mwene ye alimunkate mulileme lya swi. ²Akati ninkemelile uMutwa vwimila uvufumbue vwango ghwope anamulile, kuhuma kulileme lya kuvulungu nikalila kusuma ulutangilo! ulyamulike ilisio lyango. ³Uvele unaghile nkate ja lina, nkate mumwojo ghwa nyanja, namalenga ghano ghasyungutile; Namavingo ghako ghoni nighalika fikakilile kulyune. ⁴Nikati, nidagilue pa maaso ghako neke nililola kange kyanya ja nyumba jako inyimike ja kufunyila. ⁵Amaenga ghakang'upikila kusyuta pipi ni singo jango; ilina likanisyuta; ikyogho kikanisyungutula umuuntu ghwango. ⁶Naluta paasi pa fidunda iisi nifighavo fyake findindike kulyune vusila nakusila. Looli uve Mutwa Nguluve ghwango ghwymike uvwumi vwango mulina. ⁷Unsiki ghuno uluvelo lwango lukasilike nkate mulyune nikankemelile uMutwa; pe ulufunyo lwango lukamwisila, munyumba jako inyimike ja kufunyila. ⁸vooni vano vikughahuvila amanguluve ghano naghanoghile vikana uvukola vwako vavuo veene. ⁹neke une nikukuhinjila ku lisio lya luhegesio; nitekelesia ghala ghano nikagafingile. vuvangi vuhuma kwa Mutwa! ¹⁰pepano uMutwa akajova ni iswi, akansyetula uYona ku iisi indaghafu.

Chapter 3

¹Ilisiyo lya Mutwa likamwisila uYona ulwavuvili kuuti, " ²vuka uute kuninawi, ilikaaja ilikomelila, ukadalikile imhola jila jino kyale nikulaghisia. " ³pe uYona akavuka nakuluta ku Ninawi kwa kwitikila ilisio lya Mutwa. Lino iNinawi ghwale mpulo m'baha kyongo, lwae lughendo lwa fighono fitatu. ⁴Pe uYona akatengula pikwingila nkate ja mpulo, ye aghendile ulughendo lwa kighono, akatosia injovele akati, " mufighono fijigho fine iNinawi jibudua. " ⁵Avaanhu va kuninawi vamwitikila uNguluve vakapulisia kufunga ku nyifunyo. vooni vakafyala amenda gha magunila, kuhuma m'baha nambe un'debe. ⁶Ng'aning'ani imhola sikamfikila Untwa ghwa muninawi. Akima kuhuma pakitengo kyake ikya vwimike, akafula umwenda ghwake, akafwala amagunila, ikala pamapembo. ⁷akahumia indaghilo jinojiti, " kumpuo ghwa Ninawi, kuvutemwa mwa ntua na vakulu vake, namungatavulaghe umuunhu nambe ikidimua, ing'ombe nambe ilipugha, nangavonjaghe ikinhu kyokyoni. avene navangalisaghe nambe kunyua amalenga. ⁸Neke avaanhu nifidimwa fivisaghe fikupikilue namagunila kange valile ku njeghelo ing'ome kwa Nguluve. Umuunhu ghweni asyetuke na kukujileka isila jake mbivi na kuhuma muvuvuvi vuno vuli mumavoko ghake. ⁹Ghweveni ikagula? UNguluve ndeponu igomoka na kukwandula amasaghe ghake na kukujileka ing'alasi jake ing'ali neke tuleke kubudua. " ¹⁰UNguluve akasilola sino valyavombile, vakasileka isila save imbivi. Pe uNguluve akandula amasaghe ghake gha ng'alasi ghano alyavaghile kukuvavombela, ghope naavomba ndikio.

Chapter 4

¹Neke ili likankalasia uYona ghwope akakalala. ²Pe uYona akansuma uMutwa akati, "Ghwe Mutwa isi nasesino nilyajovile unsiki ghuno nilyagomwike mu iisi jango? fyenambe nikavombile ng'aning'ani na kughela kukimbila ku Tashishi - ulwakuva nilyagagwile kuuti uve veve Nguluve unya vumosi, ghwenyalusungu, nulimwinga ghwa ng'alasi, mwinga ghwavukyang'ani, ghubuhila kubuda. ³pe lino Mutwa nikukusuma, umbusie uvwumi vwango, ulwakuva yekiba kulyune kufua kuliko kuva mwumi. " ⁴UMutwa akajova akati, pe, lweunoo kuuti ukalile? " ⁵Pe uYona akavuka mumpulo ikala ulubale lwa kuvudibulilo vwa mpulo. Ukuo kwealyavikile uvukalo akikala paasi palusulue ulwakuti alutang'anie kukola ilikaaja live ndani. ⁶UMutwa Nguluve alyatang'anisie umhela napikughukusikisia kyanya ja Yona neke kuuti ghuve lunsulue lwa mutu ghwake neke ghukepusie imhumhuko sake. UYona alyale nulukelo lukome ulwakuva umhela ghumelile. ⁷Neke kwati kukile uNguluve alyaling'anisie iking'onyo ikalia umhel ghula ghukuma. ⁸Unsiki ghuno iijuva yelidibula palwakilavo, uNguluve alyaling'anisie imhepo nyinga kuvudibulilo. ange nalulujuva lukakasa umutu ghwa Yona pe akaghua. pe lino uYona akanoghua pifua. akajivula, "ye kiba kulyune kufua kuliko kuvamwumi". ⁹Pe uNguluve akambula uYona akati, "pe yekiba uve kuva ning'alasi kumhela". uYona akati lwelunono kuva nikalile nambe kufua. ¹⁰UMutwa akati, ughusaghile umhela ghuno naghukuvombile nambe imbombo nambe naghukakulile. Ghuno ghumeile pakilo nakukuma jikilo. ¹¹Pe lino une najikaninoghile kukujisaghila ininawi, mpulo unkulu, ghun ghuli na vaanhu kukila imbilima ikiludo nifijigho fivili vano navakagwile uluvoko lwave lwakundiyo nuluvoko lwave ulwakung'ighi, na kange ing'ombe nyinga?

Nahum

Chapter 1

¹Injosi sino silungime kuNinawi. ikitab ukyanjosi sa Nahumu Mwelkoshi. ²UYihova ghwe Nguluve umunyagila kange ihomba ululumbilo; uYihova ihomba ululumbilo kange amemile ing'alasi; uYihova ihomba ululumbilo kuvalugu vake, kange ikwendelesia ing'alasi kuvalugu vake. ³UYihova ghwenya ngufu nyinga kange muhugu ghwa ng'alasi; nangave nsila sila ijinge ija kukuvavala amakole avalugu vake. UYihova itenda isia jake ku mhepo na kukimupe na kumavingo, amafunde namafumbi gha maghulu ghake. ⁴Ikujiwetukila inyanja nakukujumisia; ikwumia ifikogha fyoni. UBashani m'botevote, nu Kalmeli; Amaluva gha Lebanoni ghasila ngufu. ⁵Ifidunda fitetema mungufu sake, nafidunda fijejeluka; iisi jighua pamaaso ghake kyang'ani, iisi na vaanhu vooni wanovikukala nkate jake. ⁶Ghweveni juno kwande ikwima pavulongolo pang'alasi jake? veni juno ndeponu isigha uvukali vwa ng'alasi jake? ing'alasi jake jikung'ulie hwene mwoto, nagma manaavue aghakulile kutali. ⁷UYihova ghwe muhugu, lilinga mufighono fya lutalamu; kange umwene ghwe ghwa kyang'anikuvano vanovikunkimbilila. ⁸neke ilivika uvusililo vwa valugu vake na mavingo gha kwoghofia; ilikuva fwima kung'isi. ⁹Avanhu viling'ania kiki vwimila vwajihova? Umwene ghwe ilidughisia; ulupumhuko nalulikwima ulwavuvili. ¹⁰Ulwakuva vahasing'ine hwene mamfua; vilisuvikua mufinywaji fyavo vavuo; vilinangasivua lweli ku mwoto hwene masaghatate. ¹¹Umuunhu jumo akimile nkate jinu, kuNinawi, juno alyaling'anisie uvuvivi kwa Yihova, umuunhu juno alyakangisie uvuhosi. ¹²Enendiki fyeijova uYihova, "nambe kuuti valiningufu savo sinosikwiline ni mbalilo sino sikwiline, nambe ndikio viliketua amanye ghawe, vaanhu vavo napweviliva kange. looli uve Yuda: nambe kuuti nilyakupumwisie neke nanilikupumusia kange. ¹³Lino nidenya uluveghalilo lwavanhu kuhuma kulyuve; nidumula amanyoolo ghako. ¹⁴UYihova ahumisie uulaghil vwimila uve, Ninawi: "nakweluliva kulumbila kange ulwakupinda ilitavua lyako. Nikufisigha ifihwani fino fihongolile napivusia ifihwani fya kyuma kuhuma kunyumba sa manguve ghinu. Nigima imbiipa sinu, kwa kusyojola kwinu." ¹⁵Loola! kukyanya kufidunda kulinamaghulu gha muunhu juno ikwisa kuleta imhola inofu, juno ipulisia ulutengano! muhovokelaghe ifikulukulu finu, Yuda, kange muvingililaghe ulufingo lwinu, ulwakuva umuhosi nangavatipule kange; avusivue lwoni.

Chapter 2

¹Jula juno kynde ikkunangania fimenyule fimenyule ikwisa kulyuve. lolagha imbumba sa likaaaja, lolagha unseve mukangasiaghe jumue mwevene, mukong'aniaghe amapugha ghinu. ²Ulwakuva uYihova igomosa uvuvaha vwa Yakovo ndavule uvuvaha vwa Vasilaeli, naponi avalugu vakavanangania nakunangani amatafi gha sabibu savo. ³Ingua ja vanyangufu vake ndangali, navavanhu avanyangufu vafwalilile amenda amalangali, imagale gha valugu ghatang'anisivue ghing'ala mu fyuma fyake unsiki ghwa pamwisi, nasimalala sa mavinye sijughujua kukyanya. ⁴Igale sa valugu sikimbila ng'aning'ani mufisila ghikimbila kuvulongolo nakunsana mufisila. Gha hwene kurunzi kange ghikimbila hwene ladi. ⁵Jula juno kyale idenya fighave fighave ikuvakemela avavaha vake; vikuvala umuunhu gweni nujunge panovighenda; vivomba ng'aning'ani kulwilanila uluvumba lwa likaaaja. lilinga ilikome likong'anisivue kukujisigha na valugu ava. ⁶Amalyango mufikogha ghumilisivue kudinduka, ni lijumba lya ntua lighua kuvunangifu. ⁷Uhusabu afulilue amenda ghake kange atolilue; avavombambobo vake avahinja vilila hwene ng'undya, vikufitova ififuva fyavo. ⁸Ninawi ji hwene lipwaji lya malenga lino lihulula, vaanhu vake palikimo vikimbila hwene malenga ghano ghisalalika. Avange viti, "imagha imagha," neke nakwale juno isyetuka kunsana. ⁹Tolagha ikitita kya ndalama, tolagha ifitita fya savavu, ulwakuva nakwevule uvusililo vwake, kuvunofu vwa finu fyooni ifya ku Ninawi. ¹⁰Iniawi jili pa vuvule kange jinanging'ine. Inumbula jamuunhu ghweni jijejelwike, amafundo gha muunhu ghweni ghiginyana palikimo, nuvuvwafi vuli kwa muunhu ghweni; isula savo sooni sihujiwike. ¹¹Lino jikughi imanga janyalipala, jino pano inyana sanyilupala silia ikyakulia, pano pepano inyalupala ingosi ninyalupala imama silyaghendile palikimo ninyalupala inyana, pano nasoghopagha ikinhu kyokyoni. ¹²Inyalupala jilyademwile fipandefipande fino jifwimile vwimila ifyana fyake; jikaniongile fino jifwimile jijio vwimila inyalupala inyikimama nakumemia imanga jake fino jifwile muvukao vwa jene amafimba ghan ghademwike. ¹³Lolagha une nanilipalikimo nuve - ili lye lisio lya Yihova ghwalavugu. Ninyanya amagale ghinu gha vulugu mu lyosi, nulubamba lubuda inyalupala isoleka sinu. nisigha ifighomua finu kuhuma kuiisi jango, na masiyo ghavasung'ua vinu naghaapulikika kange."

Chapter 3

¹Iga kulikaja linolimemele idanda! lyoni limemile uvudesi nikyuma kya vuhiji, avaghaju valikulyene jatu. ²Looli ino kwelili ilisiyo ya majalidi nilisiyo lya kubumiling'ania amaguludumu, idogovi sinena na magale ghavulugu ghijumbajumba. ³kwevlyale vanovikwangalila idogovi vitipula, ibamba jing'ala, imalala simelemeta, nifihendo fya maiti, nifilundo ifikome fya mavili; kusila vusililo vwa mavili, avalugu vikuvala nkanya jake. ⁴isi sivoneka vwimila vwa mbombo sa vunoghelua vwa mbwafu unono, amanyine uvuhavi, unyakughusia iisi kuvuvwafu vwake na vaanhu ku sila ja maghendele ghake gha vuhavi. ⁵Loola une nanilipalikimo nuve - ili lye lisio lya Yihova ghwalavugu - isiketi jako nilikupikilagha kuvweni vwako napihufia uvufula vwako kufipelela, isoni sako kwa Ntua. ⁶Nitosia uvunyali uvyakukalasia napikukuvika uve m'bivi kyongo; nikukuvika uve muunhu ghwa kulolua na vaanhu vooni. ⁷Luva ndiki ghweni juno kyande ikukulola akukimbilaghe nakujova, "Ghweninawi unangike ghweveni juno kyande iluta vwimila uve? Nikum'bona kughi umuunhu juno akagwile kukunyamasia?" ⁸Ninawi, pe uve uliyekiba kukila iNoamoni,

Chapter 1

ghunoghujengilue pakyanya pa kikogha Naili, lino lisyungutilue namalenga, lino uvuloleli vwake vukale inyanja, lin uluvumba lwake lulwale inyanja jijio. ⁹IEsiopia ni Misili silyale ngufu sake. navuvusililo vwalyene napwevulyale, uPutu nu Libya valyale vamanyani vake. ¹⁰Neke uNoamoani alyatolilue; alyalutile kuvugalulua; avaanha vake avadebe vakadenyua fipandefipande mumakalo amakuu gha fikaja fyooni. avalugu vake vakatova ikula kuvanhu vake avanya vukola navavaha vake voni valyakungilue na manyololo. ¹¹Najuve ghulighala; ghulighela kufisama, napilonda uvufisamo kuhuma kuvalugu vako. ¹²Amalinga ghako honi ghiva hwene mavajula ghano ghakomile imbajula sino sivesile; nambe singasukanisivue sighwila mumulomo ghwa juno ilia. ¹³Loola, avanhu nkate jinu ve vamama; amalyango gha iisi jako ghadindulivue kyongo vwimila avalugu vako; umwoto ghunanginie ikomelo sake. ¹⁴Luta ukaneghe amaenga kulilinga lino lisyungutilue; Nywilisiagha amalinga ghako; luta gha kulitope ukadaghe amatope; vumbagha amapamba. ¹⁵Umwoto ghukukubuda paa nibamba jikukutipula ghunyanyilisivua hwene masi inyana ndavule inyanyilila ifinu fyoni. Jumue mwevene mujivike kuva vinga hwene masi inyana, kange vinga hwene masi sinosikangile. ¹⁶Ghwongelisie avavomba biashala vako kukila inondue sa kukyanya; neke vali hwene tunutu: vikunya iisi neke vipululuka kuluta kutali. ¹⁷Avatua vinu vinga hwene masi, navakulu vinu vavaluavalugu lihwene lipugha lya mang'onyo ghano ghivika amakalo muluvumba unsiki ghwa mhupo. Neke ulujuva kyale luvika ghipululuka kuluta kutali kuno nakwale juno apamanye. ¹⁸Untwa ghwa Ashulu, avadimi vako vaghonelile; avatua vako vaghonelile paasi kupum. Avanhu vako vapalasine pakidunda, kange nakwae nambe jumo ughwakuvakonga'ania. ¹⁹Kusila vuvuvusio vuno ndeponu vwimila ifikong'o fyako. ifikong'o fyako fyefikome. vanovipulika imhola sako vilitova amakofi gha kulukelo. Ghweveni juno alyajibaghwile kuvuhosi vwako vwajatu?

Habakkuk

Chapter 1

¹Imhola jino um'bili uHabakuki alyupile vuti, ²Yahwe , kunsiki ghuliku nililililagha uvutangilisi, kange naghulikumulika? nikulilile uve kulwoghofio, 'igila' neke nambe kukunopoka. ³Lwakiki ghukumbika nisivonaghe imbivi na kulola amaghendele amavivi. uvunangifu nuvuhovesi vuli kuvulungolo kulyune. kuli nuvulwiling'ani , namasindano ghikwima. ⁴Neke lolo indaghilo se mbotembote, nuvwakyang'ani navukakala amasiki ghoni. ulwakuva uvuhosi vusyungitile uvwakyang'ani, neke loli ikyang'ani ijavudesi juvukagha. "uYahwe" ikumwamula uHabakuki. ⁵" lolagha ifipelela kange uvaghele; udegheleaghe nakudegha! ulwakuva nilinikyangani kuvumba ikinhu mufughono fyako kuuti naghulikwamini kyale jikwisa imhola kulumue. ⁶ulwakuva lolagha! niseghelile pikuvatosia - aVakalidayo mu iisi inywilifu kange jinya kighindo vilighenda kukilila uvukome vwa iisi kukola inyumba sino nasavanave. ⁷visagha nakukwoghopa; uluhigho lwavo nuvunono kuhuma kuvene lughendelela. ⁸Idogovi save silinuluvilo kukila iduma, mepe kyong kukila ing'ekeva. idogovi save siteng'ana, navapanda dogovi vaave vikwisa kuhuma kutali - vipululuka hwene limwalukombe likwangupa kulia. ⁹vooni vikwisa kugasia, ifipugha fyake filuta hwene mepo ja mulukuve, kange vikong'ania amaghomua hwene lihanga. ¹⁰Vikuvabeda avatua, navalongosi se mbedo vwimila javo. vikughaseka amalinga ghooni, ulwakuva vikughakong'ania amafumbi nakughavusia. ¹¹pepono imhepo jilikila; jilighendelela kukila - avaanhu avanya vuhosi, vano ingufu savo sili mumanguluve."uHabakuki ikumposia uYahwe iliswali ilinge¹²"Uve nulighwapakali, Yahwe Nguluve ghwango, hwejuno ulimwimike? usue natungafue. uYahwe alyatuvikile kutali nuluhigho, najumue kuuti, munywilisivue vwimila kugholosivua. ¹³Amaaso ghinu manofu kulolesia uvuhosi, neke namuwesia kulola amaghendele amavivi kulusungu; kiki mulola nakutangila ndikio vala vano vwohesi? kiki munyamala pano uvuhosi vwgulubika kyongo avanya vwakyang'ani kukila aveene. ¹⁴ukuvaviika avaanhu hwene swi munyanja, hwene finu fino fikwafula kisila mulongosi. ¹⁵aveene vikuvaleta vooni vikuvakwesa nindovano vikuvakwesa vooni kuhuma munyafu sa swi nakukuvakong'ania mu nyafu savo . ulu lwe lwakuva vihovokela nakujeghela nakuhovoka kyongo. ¹⁶Neke looli vihumia ilitekelo kunyafu save isakulovela nakunyanya uvubani munyafu save ulwakuva ifikanu ifikome fyooni fyave najinyama jino jinonile kyekyakulia kyave. ¹⁷Vwimila uvuo vimala inyafu save za kusuvulila na kughendelela kuhuja amapelela nambe kusagha nulungu?"

Chapter 2

¹Nikwimagha pa simbili ijavuloleli napikujivika june pakyanya kyongo panyuma ja vuloleli, napilola kulughinisio kulolo umwene iti kiki kulyune na ndani nisyetuka kuhuma kulupiko lwango. ²UYahwe akamula nakuuti, "lamba amavonolo agha, kange ulembe ikyang'ani pakibavo neke kuuti juno kyale ikwimba ndeponu ikimbila. ³ulwakuva sino ghukusivona isi sijighe nakunsiki ghuno ghukwisa pe ilijovagha kisila kughua nambe jilidilagha, ujighulilaghe,. ulwakuva kuvwakyang'ani vukwisa kisila kudila. ⁴Loolagha! jula juno uvunoghelua vwa mwene navuling'ine munkate mwa mwene pano itumila munkate mwa mwene ningufu. loli uvunyakyang'ani ikukalagha nulutengano. ⁵ulwakuva uluhuje lweluhendami lwa soleka umunyamatingo ulwakuuti aeke pinoghela looli peikwisia uvunoghelua vwamwene ndavule kukwilana umwene ikukong'ania mufipelela kange ikong'ania mulwamwene avanhu vooni. ⁶isi sooni nasingatende uvujofi kukusyojola ulwimbo ulwamasyojola luno lunoghile, "iga kwa jula juno ikwongelela fino nafyamwene kunsiki ghuliku ghuno ghukwongelela uvusitu kusino ghupingikile? ⁷Vala vanovighula kulyuve nakalingi navikwimagha? navano vitetemia kisisimuka? ghuvigagha ntamu vwimila avene. ⁸ulwakuva ughomile avaanhu vinga, amasighasi ghoni

aghavaanu ghikukughomagha uve. ulwakuva ukung'ile idanda nyinga javaanhu nakuvomba uvugalusi vwa muiisi, vuno navulutana ni iisi, amakaaja na vooni vanovikukala nkate jake.⁹Iga kwa jula juno ihongola uvukavi nuvuhosi vvimil vwa nyumba jake, pa uluo anoghile pinosia ikvwaso kyake pakyanya pikumbuka umwene nulutengano patali namavoko ghavuhosi.¹⁰utendile isoni ku nyumba jako, navikuvadumula avaanhu vinga kange avombile uvuhosi mulwako ghwemene.¹¹ulwakuva ilivue lihumisie ilisyo kuhuma kuluvumba, nilipalo lya lubavo lilikuvamula kuuti,¹²iga kwa jula juno ijengagha ilikaaja nidanda, najuno inywilisiagha ilikaaja nuvuhosi.¹³Ulu naluhuma kwa Yahwe unyafipugha kuuti avaanhu vavombe imbombo nu mwoto nifipelela fyoni isinge sisakala sene kisila kimonga.¹⁴Iisi jijighagha jimemile uvumanganyi nuvwimike vwa Yahwe ndavule amalenga ghimemia inyanja.¹⁵Iga kwa jula juno ikimbila umanyani ghwake aghale, uve ghwe juno ghukwongesia isumu vavike vaghale ulwakuuti ukagule kulola uvufuli vwavanave.¹⁶Ghutumbilagha, isoni sako kukila uvwimike. kunyua isio vulevule, nakufwikula uvufula vwako juve. Ikiombe kya luvoko lya kundio lwa Yahwe lukwisa lukukugalukila uve, nisoni sifunikilagha uvwoghoppa vwako.¹⁷Uvugalusi vuno vukavombilue kulebanoni vikukufunikilagha nuvnagifu vwa fikanu vukukwoghofia. Ulwakuva ukungile idanda savanu kange uvombile nuvugalusi mwisi jila, makaja, navoni vano vikukala mumuo.¹⁸Ikihwani kino kikachongilue kukuvumbulila kiki? ulwakuva jino akahongwile ikyo nambe juno akanosisie nakuyeyusia imetali, ghwe'm'bulanisi ghwa vudesi; ulwakuva ghukujitika imbombo ja mavoko ghake pano ghitenda amanguluve ghano naghijova.¹⁹Iga kwa jua juno ijova kulitupa, sisimuka nambe kulivue lino nalijova ima! ifinu ifi fivulanisia lolagha, iki kikupikilue nisahabu nindalama, loli munkate mukyene nakikumela nambe,²⁰Looli uYahwe alimunyumba jake inyimike ijakufunyila! iisi jooni jinyamalagha pamaaso ghake.

Chapter 3

¹Inyifunyo sa m'bili uHabakuki, ²Yahwe nipulike imhola sako , najune nikwoghoppa. Yahwe, syilula imbombo jako pakate pa nsiki ughu. vomba ndikio lukagulike; kumbuka kuva nulusungu mu ngalasi jaako.³UNguluve alisiile kuhuma ku Temani, nu mwimike jula kuhuma ku Palani. sela. uvwimike vwake vuvukupikile uvulanga, ni iisi jilyamemile uvwimike vyake.⁴Imuli ivili sa mavoko ghake silyale sing'ala ndavule ulujuva, pano uvuvaha vwake vukafisilue. ⁵uvutamu vwa kubuda vulyalongwile pamaaso ghake, nulupumuko lulyalile amaghujlu ghake.⁶Umwene alyimile napijighela iisi; akalola na kufisukania ifipelela . nifidunda ifya jaatu filyanangisivue lwoni, nifidunda fya jaatu vikaghua paasi. isila jake ja jaatu.⁷Nilayaghavwene amaghema ghavakushi mu mhumhuko, nifitambala fya maghema mufidihani fitetema. ⁸Uyahwe alyale ni lyojo pakyogha pala? ing'alasi jako jilyale vwimila ikikogha, nambe ilyojo lyako vwimila inyanja, panoghutogha pa dogovi avanya makokoteni na vasindi vwako?⁹Utile uludibulilo lwako kisila mfuniko; ghuvika indibulo kuludibulilo lwako! Sela. ukaghavile iisi nifikogha. ¹⁰ifidunda fikakwaghile uve na kusyetuka kulusukunalo. amalenga ghano ghanoghakung'ilue paasi ghikila kyanya javo; ilina lya nyanja kukatosia injeghelo. amavingo ghake ghakima pakyanga. ¹¹ulujuva nu mwesi filyimile ni ngufu pakyanya pamwene ku lumuli lwa ndibulo jako, nakutogha kukyanya, pano simulika nulumuli lwaa mhalala sako. ¹²ughendile mu iisi kuvuvasi. mu ng'alasi uvulwile amapelela.¹³ulywalutile kunji vwimila ja vupoki vwa vaanhu vako, vwimilaja vupoki vwavabaghuwa vako. veve ghudijania umutu ghwa nyumba ja muhosi kuvika pavuvalafu ulwalo lwa singo. Sela.¹⁴Unyanyile umutu ghwa valualilugu vake ku ndibulo jake jujuo ulakuva valisile hwene mhupo kutughavania usue, uvwifu vwavo vulyale hwene muunhu juno ikum'buda umofu pamonga panopafisime. ¹⁵ukyulile kyanya ja Nyanja ku dogovi sako, na kukughakila amalenga amaku. ¹⁶Nilyapulike, kange nkate jango nilyateteme! amalomo ghango ghalyatetemisie isavu. uvuvole vukwisa mumajeghe ghango, kange paasi palyune nilyateteme hwene muunhu juno ighula vwimila ikighono kya lusukunalo kifike kuvaanhu vano vakatuniengetile usue.¹⁷nambe umpiki naghulemba nambe naghukoma vwimila umsabibu; nambe ulwakuva kukoma kwa mpiki ghwa mseituni naghukuhovosia na maghunda naghiumia ikyakulia; nambe kwekuuti ilipugha lya fidimua livusisivue kange kusila ng'ombe muluvagha, iki kyeokino nivsghile kuvomba. ¹⁸Kange nijighe nihovokela mwa Yahwe. niiva nulukelo vwimila Nguluve umpoki ghwango. ¹⁹uMutwa Yahwe ghwe ngufu sango ghweivomba amaghulu ghango ndavule gha kulugu. ikunosia ulubale lwango lwa pakyanya - kuvingilila indongosio sya nyimbo, mufyombo fyango fya mote.

Zephaniah

Chapter 1

¹Ili lye lisio ya Yahwe linolikamwisila uSefania umwana ghwa Kushi mwana ghwa Gedalia mwana gha Amalia mwana ghwa Ezekia, mufighono fya Yosia mwana ghwa Amoni, Ntwa ghwa Yuda." ²nibuda fyoni kuhuma pamaaso gha iisi - ulu lye lujovo lwa Mutwa jujuo. ³nilibuda umuunhu nikidimua; nibuda ifijuni fya kukyanya niswi sa munyanja, uvunangifu palikimo nuvuhosi. Pe nikuntaghilila kutali umuunhu huhuma pa maaso gha iisi - ulu lwelujovo kuhuma kwa Mutwa jujuo.⁴Penifikagha nikivoko kyago kwa Yuda navenyeji vooni va kuYelusaemu. Nilitaghilila kutali amasighalua gha Baali kuhuma ulubale ulu matavua gha vaanhu vanovikufunya amanguluve muvatekesi vamonga, ⁵avaanhu vano munyumba vikufunya amavili gha kukyanya, navaanhu vanovikufunya na kufinga kwa Yahwe looli vano kange vifinga kwa Mutwa ghwavo. ⁶Nikuvataghilisia kuvutali vla kange vano vasyetwike kunsana kuhuma kukumfwata uYahwe, vala kange vanovikumfwata uYahwe kisila kuposia uvulolelesi vwake.⁷Ujikaghe kimie pamaaso gha Mutwa uYahwe! ulwakuva

ikighono kya Yahwe kili pipi , UYahwe aling'anisie isabihu na kukuvavika kutali avaghesi vake. " ⁸lilikwisa mukighono kya litekelo lya mutua, Apuo pe nilivatova avavaha na vana va vutwa, nu muunhu ghweni juno afwalisivue amenda gha kighesi. ⁹Kukighono ikio nilikuvatova vooni vala vano viluka kyanya ja fipiki, vala vanovimemia uvuhovesi nuvusyangi munyumba ja ntwahwawo. ¹⁰Liliva mukighono kila - iji je ng'emelo ja Yahwe - kuuti ifua ja lusukunalo jikwisa kuhuma ku mulyango ghwa swi, akijeghela kuhuma ku wilaya ja vuvili, Ninjehelo ja lughinio kuhuma ku fidunda.

¹¹Mujeghelaghe mwevanyakaaja valighulilo lya wilaya, kuvavomba biashala vooni viliva vaningisivue, vooni vala vano vighelala indalama viliva vataghilue kutali. ¹²Jiliva mukighono ikio nikujolonda iYelusalemu ku tala nakukuvatova avaghosi vano viliva vikalile mulunyue lwavo nakujova munumbula savo, uYahwe nailivomba kyokyoni kive kinono nambe kivivi. ¹³ifyuma fyavo filipokua, ninyumba savo siiva silekilue kuvunangifu!. Vilijenga inyumba neke navilikukala umuo, napivyala imisabibu neke navilinyua ulunyue lyake. ¹⁴Ikighono ikivaha kya Yahwe kili pipi, pipi kange kiling'aning'ani! ilisio lya Yahwe liliva lya lusukunalo nuvuvafi vwa ngufu! ¹⁵ikighono ikio kiliva kya ng'alasi, ikighono kya lusukunalo nuvuvafi, ikighono kya mavingo nuvutipulua ikighono kya ng'isi namaligho, ikighono kya mafunde ni kilo imbaha. ¹⁶Kiliva kighono kya lukelema ni njeghelo vwimila ililanga lya mulikaaja na mubuluji inali. ¹⁷Pa uluo nilileta ulupumuko kuvaanhu pe vilighendagha pipi hwene vaghosi avabofu kuhuma yevavombile isambi vwimila Yahwe. idanda javo jilikung'ua hwene fumbi, i mbale save samunkate hwene mafi. ¹⁸Nambe indalama savo nasi sahabu savo ndeponu nasingawesie kukuvapoka vwimila ing'alasi ja Yahwe. nkate ja mwoto ghwa kitule kyake iisi jooni jilibudua, pe lino ilileta uvunywilifu, uvusililo vwa kwoghofia kuvooni ava kuiisi."

Chapter 2

¹Mukong'anaghe jumue palikimo ulukong'ano lwa vooni na kukong'ana, iisi jino najasoni. ²Yelukyale ululaghilo kutola ulutalamu nikighono ikio kukiling'ania hwene mapunga yelikyale ilyojo lya Yahwe kukwisa kulumue, yekikyae ikoghono kya lyojo lya Mutwa kukwisa kulumue. ³Mumulondaghe uYahwe, mwe vaanhu mwene mwevakongoeka muiisi mwevano mukusipulika indaghilo sake! Mulondaghe uvukyang'ani vwake, mulondaghe uvukongoleka, pamo mulilolelevua kukighono kya ng'alasi kya Yahwe. ⁴Pe Gaza ghubudua, nu Ashkeloni ghulisyetuka kuuva vunangifu. Vikuvuvusikisia kutali uvuAshdodi unsiki ghwa pamwisi, kange vikughukula Ekuloni! ⁵Iga kuvano vikukala mulubale munyanja, ikipelela kya vakelesi uYahwe ajovile vwimila umue, Kanani iisi ja Vafilisiti. nikuvabuda nakwale juno ilisighala. ⁶Iisi ijio ja kulubale kunyanja kuva kwa kudimila avadimii na kumbaga sa ng'olo. ⁷Iisi ja mulubale munyanja jiva kyuma kya masighasi ghavaanhu ghamunyumba ja Yuda, vano vidimila ifipugha fyave ukuo. Avaanhu vavanave vighonagha pakivwiile munyumba ja Ashekeloi, ulwakuva uYahwe Nguluve ghwave ikuvalolelagha na kukuvagomokesia avakungwua vave. ⁸Nilyaghapulike amasyojolo gha Moabuna kukuvaligha avaanhu va kuamoni unsiki ghuno valyavasyojwile avaanhu vango na kukughinia mumaka savo. ⁹Pe lino ndavule finonikukala - ulu lwe ujovo lwa Yahwe ghwavalilugu, uNguluve ghwa vasilaeli, - IMOabu jilikwisa kuva hwene Sodoma na vaanhu va kuamoni hwene Gomola; apene pa mang'onyo nilina lya mwinyo, ulukuve lwa jaatu. Looli avaanhu vango vanovasighile vikuvagaluagha avakami, na vaanhu vaiisi jango vanovasighile vitolagha uvuhasi vwave. ¹⁰Ili lilihumila kuMoabu na kuAmoni vwimila amatingo ghawe, kuhuma yevavasyojwile naikuvalligha avaanhu va Yahwe ghwavalilugu. ¹¹Pe vikumwoghopagha uYahwe, ulwakuva ikughasyojolagha amanguluve ghooi gha muiisi. Umuunhu hweni ifughama kukmfunya umwene. kange umuunhu ghweni kuhuma kulubale lwa mwene kuhuma imbale sooni is kumwani. ¹²Umue mwevakushi najumue mufwisagha kuvubamba vwango. ¹³Nuluvoko lwa Nguluve lulikujilwilanila ulubale lwa kunena na kukujitipula iAshulu, pe iNinawi ghuekua kwa kubudua, kuva palaghafu hwene lukuve. ¹⁴Pepano amapugha gha fidimua ghilighona pala, ifidimua fyoni fya paiisi, vooni viluka ifisilasila ni nungunungu silipuma nkyanya ja mbumba savo. ilisio lipulikikagha kuhuma umalioli ikilundo kya luhangalaji kiliva mumalyango; nulutogo wakunosia avene na mataliko ghivisagha ghafikiuke. ¹⁵Ili lye likaaja lya kululutivua lino likalile kisita vwoghofi, lino lijova mumwojo ghwake, "une kwenile, nakwale ujunge ughwakuhwanana nune" ulwakuva vule ulighwakwoghofia, ulubale ulwakughona ifidimua nkate jake. umuunhu ghweni juno ikilila kwamwene isagha kusukania imbali kwa mwene.

Chapter 3

¹Iga kulikaaja lino ligalwike ! ilikaaja ilinyamatingo linajisivue. ²Nulyalipulike ilisio lya Nguluve, nambe nukuupile sino ghugholosisua kuhuma kwa Yahwe. Nukamuhuvile uYahwe kange naikumvelelela uNguluve ghwake. ³Avatua vake ve vanyalupala vano viguluma nkate javo. Avalamuli vave seng'ekeva sa pakivwilile sino nasisighasia kimonga kino kiliva kimung'unywike ilwakilo jino jikwisa. ⁴Avavili vake vanyamatingo na vaghosi vahendani. Avatekesi vake vapanyasisie pala pa vwimike kange vananginie indaghilo. ⁵UYahwe ghwenyakyang'ani muvene. naikagula kuvomba amakole. ilwakilo soni ikwimila ikyang'ani jake! najilifisika mulumuli, nambe ndikio avaanhu avasila kyang'ani navikagula kuvona soni. ⁶Ninanginie ifipelela amalinga ghawe ghanangisivue. nighavikile amapulo ghawe mapagale, pe lino nakwale nambe jumo junoikilila kwamwene. amapulo ghavo ghananging'ine pe lino nakwale juno ikikala nkate jake. ⁷Nikajova , 'kyang'ani mulikunyoghopa une. mupilaghe imbulanisio ingolofu kange muleke kudumulivua kutai kuhuma mumapulo ghinu ku ghoni ghala ghano nivele nilinganisie kuvomba kulumue. neke valyale nulunoghelua lwa kunangania amaghendeke ghavo ghoni ku fighono fyoni. ⁸Pe lino munighulaghe - ulu lwe lujovo lwa Yahwe kuhanga ikighono kino nilikwima vwimila novavalemasivue. uvulamusi vwango kukong'ania ifipelela, kukuvukong'ania uvutwa, nakukung'a kuvanave

ilyojo lyango, uvupafi vwango vwoni vukali, iisi ijio jooni jiligulubikwa kwa mwoto ghwa lyojo lyango.⁹ Apuo penikuvapelagha amalomo amanofu, kukuvakemela vooni kulutavua lya Mutwa kukunivombela vikwima pepamo.¹⁰ Kuhuma kumwambo ghwa kikogha kya Esiopia vano vikufunya kulyune vano vaghavinie viletageha amatekelo vwimila une.¹¹ Mukighono ikio namulavikua kuvudesi kumbombo sinu sooni sino muvombile vwimila, une, kutengulila unsiki ghula nivusiagha kuhuma kulumue vala vano vasejagha muvuvagha vwango, nakange ulwakuva namuliva nunsiki ntali mulyakuvomba amatingo pakidunda kyango ikyimike.¹² Looli penikuvalekagha hwene vanhuu va paasi kange hwene vaanhu vamofu, kange mulipata apakukimbilila kulitavua lya Yahwe.¹³ Ghwejunu ghukukala muisilaeli nansiki ntali naghuvombagha uvuhosi nambe kujova uvudesi, kange kusila lulimi lya vusyangi luno lulivoneka mumulomo ghwako; pe vililisia na kughona pasi, kange nakwale nambe jumo junoilikuvavika mwoghope.¹⁴ Imbagha mwalive Sayuni! jeghelagha ghwe isilaeli. Muhovokaaghe na kululutila ku mwojo ghwako ghwoni. minja ghwa Yelusalemu. UYahwe avusisie uluhigho lwako; avadghile kutali avalugu vako!¹⁵ uYahwe ghwe Mutwa ghwa Isilaeli mu lyumue. Pe namulikumwoghopa kange umuhosi!¹⁶ Mufighono ifiyo vilijova kwa Yelusalemu, "nungoghpaghe, Syoni. nungaghalekaghe amavoko ghako kuva malegefu.¹⁷ UYahwe Nguluve ghwako alipakate palyumue umunyangufu va kukuvapoka. iliseja pa lwinu namulukelo ivisagha kimie kulumue mulughano mwamwene. Ivisagha nulukelo kulumue kange ilulutilagha nulukelo,¹⁸ Mukighono ikivikua ikya luhovoko. nilivusia ifua kuhuma kulumue; nansiki ntali namupindagha isonisake sihambwike sive luaghinio mu iisi jooni.¹⁹ Loolagha, nilutang'anie pikuvavombela avalugu vinu voni. amasiki ghala, nikuvapokagha vano vakunilue napikuvakong'ania vano valyataghilue patali. nikuvavika lughinio kange nighambusiagha isoni save sihambuke sive lughinio muisi jooni.²⁰ Mumasiki ghala nikuvalongosiagha mumasiki ghala nikuvakong'aniagha palikimo. nikufivikagha ifipelela fyoni fya mu iisi pikuvoghopa napikuvaghinia, amasiki ghano mukusagha isio nivisagha nivagomwisie, " fye ijova uYahwe.

Haggai

Chapter 1

¹ Mumwaka ghwa vuvili ghwa ntua UDalio, mumwesi ghw ntanda ikighono kya kwaanda kya mwesi, ilisio lwa Mutwa likamwisila kuluvoko ulwa mbili uhagai kuluta kwa n'goyo ughwa Yuda, UZelubabeli mwana ghwa Salatieli nu kuhani unkulu uJoshua umwana ghwa Yehozadaki, kuuti, "²UMutwa ghwa valua lilugu iiti: ' avaanhu ava vaviiti, nansiki ghwitukukwisa na kujenga inyumba ja Yihova.'"³ Kange ilisio lya Mutwa likamwisila kuluvoko lwa mbili uHagai kuuti, " ⁴pe ghwensiki ghwinu jumue kukukala munyumba sinosisilile, nu nsiki ughu inyumba iji jinangika? ⁵Pe lino uMutwa ghwa valualilugu iiti ndiki: 'musighanule isila siinu! ⁶muvyalile imbeju nyinga, neke mwaleta umpheto n'debe; mulia neke namukwilana, munyua neke namukamemesivue ifyakunyua. Mufwala amenda neke namukulwagha ulufuke, nu muunhu ghwa luhombo itavula indalama na kuvika mumafuko ghanoghademwike ghene!⁷UMutwa ghwa valua lilugu ijova agha: " ⁸musighanule isila sinu! mutoghe mufidunda mukave imbavo, napijenga inyumba jango; kange pe nikuvahuvisia na nilighinua! ijova uMutwa. " ⁹Muhuvila kukava ifiinga neke loola gwaleta fidebe munyumba, nikufitagha kutali kwa kiki? - ndiki fyefino ijova uMutwa ghwa valualilugu! ulwakuva inyumba jango jikukala muvunangifu, Looli umuunhu ghweni iguda pikukala munyumba jake.¹⁰ Kuulu uvulanga vukolelivue vuleke kuhuma ulumi kuhuma kulyuve, nilihanga likolelile imheto sako. ¹¹Nikukemelile kuhuma kuiisi nakukyanya kufidunda, na mufino fimela na mumasabibu amapya, mumafuta na mumheto sa mulihanga namuvaanhu namufidimua, namumbombo sooni isa mavoko ghako.¹² Pe bhaho umwana ghwa Salatieli, nu ntekesi unkulu uYoshua umwana ghwa Yehozadaki, palikimo na masighalua gha vaanhu, unsiki ghwa savuti ja Nguluve Mutwa ghavo na masio gha Hagai um'bili, ulwakuva uNguluve Mutwa ghavo alyansung'ile. Navaanhu vakoghopa pamaaso gha Mutwa.¹³ Pepano uHagai, unyamola ghwa Mutwa akajova imhola ja Mutwa kuvaanhu nakuuti, " nilipalikimo nuve! - ulu lwe lujo lwa Mutwa.¹⁴ Umutwa akahovesia inumbula ja nkulu ghwa kighavo kya Yudah, Zerubaeli umwana ghwa Sakieli, ni numbula ja ntekesi unkulu uYoshua mwana ghwa Yehozadaki, ni numbula ja vaanhu wanasighalile, kulutila kuuti vakaluta kuvomba imbombo munyumba ja Nguluve Mutwa ghwa valualilugu uNguluve ghwavo. ¹⁵ mufighono fya fijigho fivili nu mwesi ghwa ntanda, mumwaka ghwa vuvili vwa vutavulua vya Ntwa Dalio.

Chapter 2

¹ Mumwesi ghwa lekela lubale ikighono kya fijigho fiviili na kimo kya mwesi, ilisio lya Mutwa likisile kuluvoko lwa m'bili uHagai nakuuti, "²jova nu nkulu ghwa kighavo kya Yuda, Zelubabeli mwana ghwa Sikieli, nakwantemi unkulu uYehozadaki; nakuvasingalua va vaanhu uvavule,³ ghweveni asighile kati jinu alyavwaghili uvwimike vwa nyumba jakwasia? kange mukuvwagha ndani uvwimike uvwalino uvu? ⁴pe hwene nakinhu pamaaso ghinu? Lino muvisaghe ni ngufu, Zelubabeli - uu lwe lujo lwa Mutwa najuve Yoshua ntekesi mbaha uvisaghe ni ngufu mwana ghwa Yehozadaki; muvisaghe ningufu mwe vaanhu vapaiisi! ulu lwelujovo lwa Mutwa ni mbombombo ulwakuva alipalikomo nuve! ulu lwelujovo lwa Mutwa ghwa valua lilugu. ⁵ kuhuvila nulufingo luno lulimulufingo luno nalingile numue ye muhumile ku Misili ni numbula jango jikimile pakae jiinu, namungoghpaghe'. ⁶ulwakuva uMutwa ghwa valualilugu ii ndiki: unsiki n'debe kulunge nilisukania uvulanga ni iisi, inyanja ni iisi ndaghafu! ⁷kange nisukania imbale ni mbale, imbale ni mbale silileta ifinhu fya ndalama kulyune, nakukujimemia inyumba iji nuvwimike! ijova uMutwa ghwalilugu. ⁸Isahavu ni

ndalama saango' - ulu lwe lujovo lwa Mutwa ghwavalilugu. ⁹uvwimike vya nyumba iiji vuliva vukulu kukila uvwimike vwa nyumba ijakwasia, 'ijova uMutwa ghwavalilugu, 'kange nilikuvapela ulutengano aponu apa - ulu lwe lujovo lwa Mutwa ghwa valilugu. ¹⁰Pakighono ikya fijigho fivili na fine umwesi ghwa budika lubale, umwaka ghwa vuvili vutemi vwa Dalio. ilisio lya Mutwa likamwisilaumb'ili uHagai kuuti, " ¹¹UMutwa ghwavailugu iiti ndiki: Mposie untekesi kuhusu indaghilo, na kuuti, ¹²Nave umuunhu angatoole inyama jino vahumisie kwa Mutwa mulung'uno lwamwenda ghwaake, nave ulung'anye lungabasye unkate nambe umuji, uluhuje nambe amafuta, nambe ikyakuia ikinge pe ndani ikyakulia ikio kivombeke kyiimike?" un'dalisi akamula akati. "Ndali"¹³Pepano uHagai akati, " nave umuunhu umchafu kwaajili ja kumwabasia umuunhu juno afwile na kukwabasia ifinhu ifi, vooni ndeponu viiva vachafu? untemi akamua nakuuti, "Eyo viliva vachafu." ¹⁴pe lino uHagai akamula nakuuti, "pe veava avaanhu palikimo ni iisi jino jilikuvulongolo kulyune! agha ikughajova uMutwa kange ifinu fyoni fisilile kuluvoko lwake: kino valyahumisye nakilyale kisafi kilyale kilamafu. ¹⁵pe lino musaghe kuhuma ikighono iki kiyamusyughu nafino fililile, yelikyale ilivue kuvikua ku livue ilinge munyumba inyimike ja kufunyla ja Mutwa, ¹⁶pelwava ndani lino? umuunhu ghweni panoisile kukigheloiifijigho fivili ifyafinu humbe kwefilyale, fighelelo kijigho fyene, Najumo alisile kunegha ifimiike ifyakighelo ifijigho fihano, humbe kulyale nifighelo fijigho fivili fyene. ¹⁷Nilyavapumwisie umue nimbombo sa mavoko ghinu ku doa ni koga, neke namukangomokile ijova uMutwa. ¹⁸Ghanlania ikighono iki ikiyamusyughu nakuvuongolo. kuhuma ikighono fijigho fivili na fine kumwesi mwesi ghwa budika lubale. kuhuma ikighono kila uvwalo vwa tembile ja Mutwa kuvikua. mughanulaghe uluo! ¹⁹Pe mwejile imbeju mukihenge? Msabibu, umpiki ghwa ntiini, unkomanga, nu mpiki ghw mseituni nafilyakomile imheke! neke kuhuma ikighono iki ikiyamusyughu nikuvafunyla". ²⁰Kange ilisio lwa Mutwa likiisa ulwa vuvili kwa Hagai ikighono kya fijigho fivili na fine kumwesi nakuti, ²¹"Jova nunyaalikaaja lya Yuuda uSelubabeli um'bule, 'nisukania uvulanga ni iisi. ²²Pepano kwale nighwisia ikitengo kya ntemi kunangania ingufu sa vutwa vwa iisi! nighwisia igale na vanovipanda; idogovi navapanda dogovi vilighua, umuunhu ghweni ulwakuva ja vupanga vwa vanyalukolo vake. ²³Ikighon ikio'- Fyeayajovile untwa ghwalilugu - 'nilikukutola uve Selubabeli ghwe mwana ghwa Salatieli, ndavule umbombambombo ghwango' - fyeijova ndikio umutwa. " Nikukwomola hwene pete ja muhuli ghwango, ulwakuva une nene nlyakutawile!- ijova uMutwa ghwalilugu!"

Matthew

Chapter 1

¹Agha ghe matavua agha kikoko kya Yesu kilisite umhuma mu kisina kya ntwu uDavidi, ikisina kya Abulahimu. ²Uabulahamu akampaapa uIsaka, uIsaka akampaapa una uYakovo, uYakovo akampaapa uYuuda na vanine. ³UYuuda akampaapa uPelesu nu Sela mwa Tamali, uPelesu akampaapa uHesiloni, Hesiloni akampaapa uAlamu. ⁴UAlamu akampaapa uAminadabu, uAminadabu akampaapa uNasoni, uNasoni akampaapa uSalimoni. ⁵USalimoni akampaapa uBohasi mwa Lahavu, uBohasi akampaapa uObedi mwa Luti, uObedi akampaapa uYese, ⁶ghwope uYese akampaapa Untwa uDavidi. uDavidi akampaapa uSolomoni mwa mukijuuva juno alyale n'dala ghwa Uliu. ⁷USolomoi akampaapa uLehoboamu, uLehoboamu akampaapa uAbia, uAbia akampaapa uAsa. ⁸uAsa akampaapa uYehoshafati, uYehoshafati akampaapa uYolamu, uYolamu akampaapa uUsia. ⁹UUsia akampaapa uYotamu, uYotamu akampaapa uAhasi, uAhasi akampaapa uHesekia. ¹⁰uHesekia akampaapa uMnase, uManase akampaapa uAmoni, ghwope uAmoni akampaapa uYosia. ¹¹uYosia akampaapa uYekonia na vanine unsiki ghuno aVaisilaeli ye vatwalilue ku vuhesia, ku Babeli. ¹²Ye vatwalilue ku vuhesia ku Babeli, uYekonia akampaapa uSalatieli, uSalatieli akampaapa uSelubabeli. ¹³uSelubabeli akampaapa uAbihudi, uAbihudi akampaapa uEliakimu, uEliakimu akampaapa uAsoli. ¹⁴uAsoli akampaapa uSadoki, uSadoki akampaapa uAkimu, uAkimu akampaapa uEliudi. ¹⁵uEliudi akampaapa uElieseli, uElieseli akampaapa uMatani, ghwope uMatani akampaapa uYakovo. ¹⁶uYakovo akampaapa Yosefu umughoosi ghwa Maliya. uMaliya ghwe juno akampapile uYesu juno ghwe Kilisite. ¹⁷Lino, kuhuma kwa Abulahamu kufika kwa ntwu uDavidi kwefilyale ifisina kijigho na fine. Kange, kuhuma pa Davidi kufika unsiki ghuno aVaisilaeli vitwalua ku vuhesia ku Babeli, kwefilyale ifisina ifingi kijigho na fine. Kange, kuhuma unsiki ghuno vitwalua ku Babeli kuhanga kufika unsiki ye iholua uKilisite, kwefilyale ifisina ifingi kijigho na fine. ¹⁸Kuholua kwa Yesu Kilisite kulyale ndiiki. Unguna jonop ilitavua lyake ghwe Maliya, alyalimilue nu Yosefu. Neke ye akyale kutolua alyavoniike kuuti ali nu vukunue ku ngufu sa Mhepo uMwimike. ¹⁹Ulwakuva uYosefu juno alyamulimiile uMaliya alyale mugholofu pamaso gha Nguluve, naakalondagha kuuti ankosie isoni uMaliya. Pe akalamula pikumuleka kisyefu. ²⁰Ye alamwile uluo, unyamhola ghwa mtwa uNguluve akam'bonekela mu njosi, akam'buula akati, " Ghwe Yosefu, ghwe mhuma mu kisina ikya ntwu uDavidi, uleke pikwoghopa pikuntoola uMaliya, uLwakuva uvukunue vuno ali navwo, apelilue mu ngufu sa Mhepo uMwimike. ²¹Neke ipaapa umwana un'diimi, ukumpeela ilitavua ili Yesu, ulwakuva ilikuvapokagha avaanhu vaake mu nyivi saave. ²²Soonu isio siliyavombiike enendikio kukwilanisia ilisio lino uMutwa alyajovile kukilila um'bili ghwake kuuti, " ²³Lolagha! Umhinja juno naammanyile umughoosi, iiva nu vukunue, ipaapa umwana un'diimi! pe vikumpeela umwana ujoo ilitavua ili Manueli." Umuluvu ghwa litavua ilio kwekuti, " uNguluve ali palikimo nusue. ²⁴Yosefu akasisimuka, akavomba ndavule unyamhola ghwa Mutwa vule am'bulile, akantoolu uMaliya kuuva n'dala ghwake. ²⁵Looli naakaghelile kughona ngahwo kuhanga usinki ghuno uMaliya ipaapa umwana un'diimi. Pe uYosefu akampeela umwana ujoo ilitavua ili Yesu.

Chapter 2

¹UYesu alyaholilue mu likaaaja ilya Betelehemu, mu kighavo ikya yUdea, unsiki ghuno alyatemile umtwa uHelode. UYesu ye aholilue, avakaguzi va nhondue kuhuma kuvudibulo vakafika mu likaaaja ilya Yelusalemu, ²vakava viposi viiti, " Ali kuughi juno aholilue, uNtwa ghwa Vayahudi? Tujaghile inhondue jino jihufia kuholua kwa mwene jhumile kuvudibulo, fye nambe twisile kukumwimika. ³Untwa uHelode ye apuliike isio, akapumuka mu mwojo ghwake. Nava vaanhu vooni ava mu likaaaja ilya Yelusalemu voope vakapumuka. ⁴Pepano akakong'haniania avavaha va vatekesi vooni palikimo na vavulanisi va ndaghilo akavaposisi akati, " Ukilisite iholua kuughi?" ⁵Aveene vakamwamula vakati, " Iholua mu likaaaja ilya Betelehemu, mu kighavo ikya Yudea. Tukagwile isio ulwakuava se sino alyalembile um'bili kuuti, ⁶Na juuve ghwe likaaaja Iya a betelehemu, ghwe juno uli mu kighavo ikya Yudea, Nuli n'debe, mu makaaaja agha mu Yudea! Ulwakuva mulyuve mwe muno ihuma umulongosi, juno iiva n'diimi ghwa vaanhu vango aVaisilaeli." ⁷Pe uhelode akavakemeela ku vusyefu avakaguzi vala ava nhondue, kuuti vam'buule vunono unsinki ghuno vajaghile inhondue jila. ⁸Pe akavasuug'ha ku Betelehemu, akavavuula akati, "Lutagha, muposelesie vunofu vwimila umwana ujoo. Mungamwalghe, mwisaghe ng'haning'haani mumbuule, neke na juune nilute kuskumwimika." ⁹Avakaguzi vala ava nhondue ye vapuliike amasio gha ntwaa, vakavuuka viluta. Lolagha, inhondue jila jino vakajaghile kuvudibulo, jikavalongolela, voope vakava vikujivingilila kuhanga jikafika na kukwima pano pwealyale umwana, ¹⁰Ye vajaghile kange inhondue jila, vakahovoka kyongo. ¹¹Pe vakingila mu nyumba, vakamwagha umwana palikimo nu ng'ina uMaliya, vakafughama, vakamwimika. Vakavopola inyambe saave, vakambonola umwana, vakahumia: isahabu, uvufumba ni manemane ghano ghaale mafuta amanya lunuusi ulunono. ¹²Unguluve akavapavila mu njosi kuuti, navangakililaghe kange kwa Helode. Pe vakakilila isila ijingi kugomoka ku likaaaja lyave. ¹³Avakaguzi va nhondue ye valutile, unyamhola ghwa Mutwa akam'bonekela uYosefu mu njosi, akam'buula akati, " Sisimuka! Untoole umwana nu ng'ina, mkimbilile ku iisi ija Misili, ulwakuva uHelode ikumulonda umwana ujoo kuuti am'bude. Mukalaghe kula kuhanga unsiki ghuno kyanikuvavuula kuuti mugomoke." ¹⁴Ikilo jila jila uYosefu akasisimuka, akantoolu umwana nu ng'ina, akakimbilila ku Misili. ¹⁵Vakikala kula kuhanga kufika unsiki ghuno uHelode ifua. Uluo lulyavombiike kukwilanisia ilisio lino uMutwa alyajovile kukilila um'bili ghwake kuuti, "Nikankemelile umwanango kuhuma ku Misili." ¹⁶UHelode akakagula kuuti, avakaguzi va nhondue vala vansyangile, akakalala fiijo. pe akavasuug'ha avaanhu ku Betelehemu na mu makaaaja ghano ghalyale mulubale, kuuti vavabude avaana avadiimi vooni, kutegulila avafyele kufika avanya maaka ghavili. Akavomba uluo kuling'hana nu unsiki ghuno alyaposisie ku vakaguzi va nhondue. ¹⁷Uluo lulyavombiike kukwilanisia ilisio lino uMutwa alyajovile kukilila um'bili ghwake uYelemia kuuti. ¹⁸Ilisio lipulikiike mu likaaaja ilya Lama, avaanhu vikoola na kulila fiijo. Lisio Iya Laheli, ikuvalilila avaana vaake, ¹⁹Pambele uHelode akafua. UYosefu ye ajiighe ku Misili, unyamhola ghwa Mutwa akam'bonekela kange mu njosi. ²⁰Akam'buula akati, " Sisimuka! Untoole umwana nu ng'ina, ugomoke mu iisi ija Isilaeli, ulwakuva vano valondagha kukum'buda umwana, vafwile." ²¹Pepano uYosefu akasisimuka, akantoolu umwana nu ng'ina, vakagomoka mu iisi ija Isilaeli. ²²Neke ye apuliike kuuti uAlikelao ghwe juno ahaliile pa viise uHelode kutema ikighavo ikya Yudea, akoghopa piluta kula. Akapavilua mu njosi kuuti nangalutaghe ukuo, pe akaluta ku kighavo ikya Galilaya. ²³Ukuo, akikala mu mu kikaaja ikya Nasaleti. Uluo, lulyavombiike kukwilanisia ilisio lino uMutwa alyajovile kukilila avavili kuuti, Itambulwagha Munasalete."

Chapter 3

¹Amaaka minga ghakakila. Pambele akahumila umuunhu jumonga juno akatambulwagha Yohani Mwofungi. Umuunhu ujooalyale ku lihaka ku Yudea ipulisia, iiti, ²Mulataghe inyivi siinu ulwakuva uvutwa uvwa kukyanya vuli piipi. ³Yohani ujoo ghwe juno um'bili uYesaya alyajovile kuuti, " Ilisio Iya muunhu lipulikika kuhuma ku lihaka liiti, 'Munnosekesyaghe uMutwa uNguluve isila, na kuling'hania muno kyaikilila.'"⁴UYohani akafwalagha umwenda ghuno ghwatendilue nu lwaghe Iwa ngamila, akipinyagha nu lukova ulwa ng'hwembe mu nsana. Kulihaka ukuo, akaligagha imhaasi nu vwuki. ⁵Avaanhu kuhuma mu likaaaja ilya Yelusalemu na mu kighavo kyoni ikya Yudea ni mbale sooni isa kikogha ikya Yolidani, vakava viluta kwa mwene ⁶na kulaata inyivi saave. Neke uYohani akavofughagha mu kikoghaikya Yolidani. UYohani ye avwene aVafalisayi na Masadukayi viluta kwa mwene kuuti vofughue, akavavuula akati, "Umue mwe kisina kya njoka! Ghwe veeni jono avapaviile kuuti mkimbile ing'halaasi ja Nguluve jino jikwisa? ⁸Lino amaghendele ghahufyaghe ululaato lwinu. ⁹Mulekaghe kusaagha kuuti, "tukulwike ulwakuva usue tuli kisina kya Abulahamu!" Kyang'haani nikivavuula, nNguluve anoghiile kuhambusia amavue agha kuuva avaana va Abulahamu!" ¹⁰UNguluve angiiike inhemo, kuuti umpiki ghuno naghukoma ifipeke ifinofu, aghudumule na kunyaanya pa mwoto. ¹¹Une nikuvofugha na malenga, kuvonia kuuti mulatile inyivi siinu. Neke juno ikwisa mumbele mulyune ali ni ngufu kukila une. Nanino ghiile nambe kuuva m'banda ughwa kukola ifilatu fyake. ¹²Umwene ikuvofughagha nu Mhepo uMwimike nu mwoto. Umwene ilibaghalania avimike na vahosi, ndavule umuunhu pano ikwelusia ingano pa luvunga, ikong'haniania ingano na kuviika mu kihenge, neke ilyelelo inyaanya nu mwoto ghuno naghusima." ¹³Unsiki ughuo, uYesu kuhuma ku Galilaya, akafika ku kikogha ikya Yolidani kuuti ofughue nu Yolidani. ¹⁴Neke uYohani akakaana, akati, " Une nilondua kukwofughua nuuve. Iwandaani ghukwisa kulyune?" ¹⁵UYesu akamwamula akati " Uve itika kuvomba uluo lino, ulwakuva lunoghiile kukwikania sooni sino uNguluve ilonda." Pe uyohani akitika, akamwofugha. ¹⁶UYesu ye ofughue, unsiki ghughuo akahuma mu malenga. Uvulanga vukadinduka, akamwagha uMhepo ghwa Nguluve ikwika hwene ng'hunda, jikwisa pakyanya pa mwene! ¹⁷Pe ilisio kuhuma kukyanya likati, "Uju ghwe mwanango umughanike, ninkeliile."

Chapter 4

¹Pepano uYesu akalongosovua nu Mhepo uMwimike kuluta ku lihaka, kuuti aghelue nu Setano. ²Ukuo uYesu akavuhiila kulia mulwa kufuunya ifighono fijigho fine pakilo n a pamwisi. Pambel,e jikam'bava injala. ³Pe uSetano akamwisila kukumughela akati, " Nave uve uli Mwana ghwa Nguluve, ghavuule amavue agha ghahambuke ghaave makate." ⁴uYesu akamuka akati, " Lilembilue mu Malembe aMimike kuuti, ' Ikyakulia kyene nakikum'biika umuunhu kuuva mwumi, looli iiva mwumi vwimila amasio ghooni ghano ijova Nguluve." ⁵Pe uSetano akantwala uYesu mu likaaja ilyimike ilya Yelusalemu. Akam'biika pakyanya fiijo apa nyumba inyimike ija kufunyila, ⁶akam'buula akati, " Nave uve uli mwana ghwa Nguluve, ghujughu paasi , ulwakuja mu avanyamhola vaake kulyuve vakwang'e mu mavoko ghaave kuuti aleke pighua pa livue na kulemela." ⁷uYesu akamwamula kange akati, " Mu Malembe aMwimike lilambilue kuuti, " Nungamughelaghe uMutwa, uNguluve ghwako." ⁸Kange uSetano akamtwala uYesu pakyanya pa kidunda ikitali, pe akansoona iisi sooni palikimo nu vuvaha vwake. ⁹akam'buula akati, " Nave ghufughama na na kukunyimika une, nikukupeela ifi fyoni." ¹⁰Pepano uYesu akati, " vuuka apa, Setano! Ulwakuva mu Malembe aMimike lilembile ndiiki , 'Umwimikaghe uMutwa, uNguluve Ghwako, kange um,bombelaghe jujuo mwene.' ¹¹Pepano uSetano akamuleka uYesu. Nakalingi, avanyamhola va Nguluve vakiisa, vakantengelela. ¹²Unsiki ghula uYohani uMwofughi alyadindilue mu ndinde. UYesu ye apuliike imhola ijoo akalutga ku Galilaya. ¹³Ukuo, akavuuka mu kikaaja ikya Nasaleti akaluta kukukala mu likaaja ilya Kapenaumu. Ilikaaja ilio lilyale mulubale mu lisube ilya Galilaya, imbale isa iisi ija Sabuloni ni ja Nafutali. ¹⁴Uluo lulyavombiike kukwilanisia ilisio lino uMutwa alyajovile kukilila um'bili ghwake uYesaya kuuti, ¹⁵Ilise ija Sabuloni ni ja Nafutali, mu sila jino jiluta ku sumbe, imambo ja kikohka ikya Yolidani, iisi ija Galilaya, kwe kuno vikukala avaanhu vano na Vayahudi. ¹⁶Avaanhu vala vano vikukakala mu ng'hiisi , valwaghile ulumuli uluvaha; voonpe vano vikukala mu ng'hiisi ija vufue, ulumuli luvamuliike." ¹⁷Kuhuma unsiki ghula, uYesu akatengula kupulisia iiti, "Mulataghe inyivi siinu ulwakuva uvutwa uvwa kukyanya vuli piipi." ¹⁸UYesu ye ighenda mulubale mu lisumbe ilya Galilaya, akavaagha avaanhu vavili vanamuunhu, juonga ghwe Simoni juno ilitavua ilingi akatambulwagha Peteli, nu Ndeleeya. Avaanhu ava valyale valovi, vakava nu nyaafu vilova isamaki mu lisumbe. ¹⁹UYesu akavavuula akati, Mumbingililaghe! Une nikuvaviika kuuva valovi va vaanhu." ²⁰Unsiki ghughuo vakasileka inyaafu saave, vakam'bingilila. ²¹UYesu akaluta pavulongolo padebe, akavaagha avanamuunhu vavili uYakovo nu Yohani avakina Sebedaayi. Avuo, valyale mu ngalava palikimo nu viise uSebedaayi, vakava viling'hania inyaafu saave, voope akavakemeela. ²²Pala pala avanamuunhu vala vakamuleka uviise ni ngalava, vakam'bingilila uYesu. ²³UYesu akava ighenda mu kighavo kyoni ikya Galilaya. Akava ikwingila mu masinagogi ghaave, ivulanisia na kupulisia iMhola iNofu ija vutwa vwaNguluve, kange akavasosyaghe avatamu inhamu saave sooni. ²⁴Imhola saake sikkakwila fiijo kuhanga kufika mu kighavo kyoni ikya Silia. Avaanhu pe vakavatwalagha avatamu vooni vano valyale ni nhumu sino silyale papinga. Mu avuo, mwevalyale vano valyale na mapepo amalamafu , na vanya kivafi na vanya liteela. UYesu akavasosyagha avuo vooni. ²⁵Amapugha agha vaanhu kuhuma ku Galilaya, ku Dekapoli, ku Yelusalemu, ku Yudea ni mwambo ija kikogha ikya Yolidani ghakava ghikum'bili.

Chapter 5

¹UYesu ye aghavwene amapungha ghala, akatogha pa kidunda, akikala. Avavulanisia vaake vakaluta pa mwene. ²pe akategula kukuvavulanisia, akati, ³"Vafunyilue vano vikumlonda uNguluvi kukila ifingi fyoni ulwakuva vilikwupila uluvonolo lwane ku vutwa uvwa kunyanya. ⁴Vafunyilue vano vali nu lusukunalo, ulwakuva uNguluve ilikuvanyamasia. ⁵Vafunyilue avakoola, ulwakuva uNguluve ilivapeela uvuhaasi uvwa iisi. ⁶Vafunyilue vano visyukua kuvomba sino ikeela uNguluve, ulwakuva uNguluve ilikuvapeela fyoni. ⁷Vafunyilue vano vali nu lusungu, ulwakuva uNguluve ilikuvasingukila. ⁸Vafunyilue vano vali nu mwojo um'balafu, ulwakuva vilikumwagha uNguluve. ⁹Vafunyilue vano vikusambania avaanhu, ulwakuva vitambulwagha vana va Nguluve. ¹⁰Vafunyilue vano vipumusivua vwimila kuvomba sino ikeela uNguluve, ulwakuva uvutwa vwa kukyanya vwane. ¹¹Mufunyilue umue, avaanhu pano vikuvaligha, vikuvapumusia na kukuvajova fivi mu nyinga vwimila une. ¹²Muhovokaghe fiijo na kuuva nu lukeelo, ulwakuva uluvonolo lwinu kukyanya, lugome. Enendiiki nava vavili vano valyalongwile fye valyapumisivue. ¹³Umue muli mwinyo ku vaanhu va mu iisi. Neke mwinyo ghungasupuke lwoni, ndepoonu ghuviika kiki kugomosia ulunoneesi? Umwinyo ughuo, naghunoghiile nambe padebe, looli ghuvva ghwa kutaghua, ghukanyweghe na vaanhu. ¹⁴Umue muli lumuli ku vaanhu va mu iisi. Ilikaaja lino lijengilue pakyanya pa kidunda, nalingifise. ¹⁵Kange, vaanhu navikunga itaaala na kukupikila ni liteneka, looli viviika pa kyimilo kuuti jivamulikaghe vooni vano vali mu nyumba. ¹⁶Fye enendiiki, ulumuli lwinu lumulikaghe, kuuti avaanhu valolaghe imbombo siinu inofu, mu uluo vamughiniaghe, uNhaata ghwinu juno ali kukyanya. ¹⁷Mulekaghe kusaagha kuuti nisile kuvusia indeaghilo sa Moose, nambe imbulanisio isa vavilu, jeeje? Looli nisile kukwilanisia. ¹⁸Kyang'haani nikuvavuula kuuti, uvulanga ni iisi pano fikyale kusovanika, nakwekale nambe akakelo kamo aka ndaghilo kano ndepoonu kivusivua, kuhanga fyoni fino uNguluve alyalaghile, fivombeke. ¹⁹Lino umuunhu ghweni juno ideenya ululaghilo, nambe luno musaagha kuuti lulaghilo ludebe kukila sooni, kange ivulanisia avange kuvomba uluo, ujoo iiva n'debe fiijo mu nutwa vwa kukyanya. Neke umuunhu ghweni juno ivingilila indaghilo na kuvulanisia avange kuuti vasivingililaghe, ujoo iiva m'baha mu vutwa vwa kukyanya. ²⁰Lino, nikuvavuula kuuti, nave uvugholofu vwinu navukika uvugholofu uvwa Vafalisayi nu vwa vavulanisi va ngaghilo, namulingila lusiku mu vutwa vwa kukyanya. ²¹Mupuliike vule avakuulu viinu valyavulilue kuuti, ' Nungabudaghe, umuunhu ghweni juno ibuda

un'jaake, anoghiile kuhighua,²² Neke une nikuvavuula kuuti umuunhu ghweni juno kalalila un'jaake, anoghile kuhighua. Kange, umuunhu ghweni juno iligha un'jaake kuuti n'jasu, anoghile kuhighua pa kipugha kya valongosi. Umuunhu ghweni juno iligha un'jaaake kuuti mululute, anoghiile kutaghua ku lupumuko lwa mwoto ghuno naghuisima lusiku.²³ Lino, nave uletile ilitekelo lyako pa kitekelelo kukuntavulila uNguluve, neke ghukumbuka kuuti un'jaako ali ni lisio nuuve.²⁴ Lileke ilitekelo ilio pa kitekelelo, neke ulute asambane taasi nu n'jaako, pe ghwise utavule ilitekelo lyako ilio.²⁵ Kange, nave umuunhu jumonga ikukutwala kwa mhighi, unsuume ng'haning'haani kuuti musambane vul,e mujighe.mu sila. Nave naghuvomba uluo, ikukuviika mu mavoko gha mhighi. Ghwope umhighi ikukutwala kwa masinjala kuuti akudindile mu ndinde.²⁶ Kyang'haani nikukuvuula, nungahume munkate umuo kuhanga uhombe fyoni fino ghusighilua.²⁷ Mupuliike vule avaanhu valyavulilue kuuti, 'Nungavwafukaghe.'²⁸ Neke une nikuvavuula kuuti, umuunhu ghweni juno ikumulola umukijuuva mukwa kunnoghelua, iiva avwafwike naghwo mu mwojo ghwake.²⁹ Lino, iliiso lyako lingakwambusie, ng'omotola, utaaghe ku vutali. Yekuba kusofia ikilungo kimo m'bili, ghweni kutaghua ku lupumuko lwa mwoto ghuno naghuisima lusiku.³⁰ Kange, uluvoko lwako lungakwambusie dumula attaghe ku vutali. Ulwakuva yekuba kusofia ikilungo kimo mu m'bili, kukila um'bili ghweni kutaghua ku lupumuko lwa mwoto ghuno naghuisima lusiku.³¹ Kange, lilyajovilue kuuti, 'Umuunhu juno ikuntavula un'dala ghwake, ampelaghe ikalata ija kuntavula.'³² Neke une nikuvavuula kuuti, umuunhu ghweni juno itavula un'dala ghwake, nave un'dala ujoo nam'bwafu, ikumpelela kuuva m'bwafu. Kange, umuunhu angatoole un'dala juno umughoosi antwavi,e, ghwope ivva ivwafuka.³³ Kange, mupuliike vule avakuulu viinu valyavulilue kuuti, ulekaghe kujiighe isa vudesi, 'Looli pano ujighe, uvombaghe sooni sino ujighe,'³⁴ Neke une nikuvavuula kuuti, namungajighaghe nambe pedebe. Namungajighaghe mulwa kutambula kukyanya, ulwakuva kye kitengo ikya vutwa ikya Nguluve,³⁵ Nambe kujiisha mulwa kutambula iisi ulwakuva pepano uNguluvi iviika amaghulu ghaake; nambe kujiighe mulwa kutambula ilikaaja ilya Yelusalemu, ulwakuva lye likaaja lya Ntwa um'baha.³⁶ Kange, namungajighaghe mulwa kutambula amatu ghiinu, ulwakuva namungadule nambe ulunyele lumo kuuva luvalafu nambe kuuva lutiitu.³⁷ Lino, nave mukwitika, mutisaghe, 'Eena,' nave mukaana mutisaghe, 'Ndali,' ulwakuva sooni sino ikwangelela mu isio, sihuma kwa Mhosi uSetano.³⁸ Mupulike vule lilyajovilue kuuti, 'Umuunhu angakung'omotole iliiso, na juuve ng'omotola ilyake, angakukuule iliino, na juuve kuula ilyake.'³⁹ neke une nikakuvuula kuuti, umuunhu juno akuvombiile uvuviivi, nungavangilaghe. Umuunhu angakusevula uvudili uvwa kundio, unsyetukisie nu vwa kung'highi.⁴⁰ Nave umuunhu ikukutwala pa vuhighi kuhighua mu vufumbue uvwa kutoola ighwandii jaako, mulekele atoole nali likooti.⁴¹ Nave umuunhu ikukwumilisila kupinda unsighe ghwake mu lughendo ulwa kavalilo kamo, uve ulghendaghe ifivalilo fivili.⁴² Kange, umuunhu angakusuume kimonga, mpee. Nav e umuunhu ilinda kukopa kulyuve, nungankanaghe.⁴³ Mupuliike vule lilyajovilue kuuti, Umughanaghe unnino, na kukunkalalila umulugu ghwako.'⁴⁴ Neke une nikuvavuula kuuti, muvaghanaghe avalugu viinu, kange muvasumilaghe kwa Nuluve vano ali vikuva pumusia.⁴⁵ Apuo pe muuva vaana va Nhaata ghwinu juno ali kukyanya, ulwakuva umwene ikuvapeela ulujuva avaanhu avanofu na vaviivi. Kange, ilikuvapeela ifula avagholofu na vano navagholofu.⁴⁶ Mungavaghane va vano vikuvaghana umue, muuva nu luvumbililo luki? Ongo voope avasongesia songo vivomba vulevul,e.⁴⁷ Kange, nave mukuvahungila va vajiinu muvomba kiki ikinofu kukila avange? Ongo voope avapanji vihungilana vule vule.⁴⁸ Lino, muvisaghe vagholofu ndavule uNhaata ghwinu juno ali kukyanya vule mugholofu.

Chapter 6

¹ Mulolaghe! Namungavombaghe inofu pamaaso gha vaanhu kuuti vavaghinie. Ulwakuva mungavombe uluo, namungupile uluvonolo kuhuma kwa Nhaata ghwinu juno ali kukyanya.² Lino, pano mukuvantanga avakatofu namungakwisyaghe imhola isio ku vaanhu ndavule vivomba avake dusi mu masinagogi na mu sila, kuuti avaanhu vavaghinie. Kyang'haani nikuvavuula, viivi vamaalie pikwupila uluhombo lwave.³ Neke uve pano ukuvatanga avakatofu, uvatanhaghe kisye fu kuuti nambe ummanyaani ghwako alekaghe pikagula.⁴ Ulutango lwako luvombekaghe kisye fu, ulwakuva uNhaata gwako juno ilola sino sili ku vusyefu, ilikukuhomba.⁵ Pano mukufuunya kwa Nguluve, namungavisaghe ndavule avakedusi, ulwakuva aveene pano vikufuunya vilonda kukwima mu masinagogi na mu silamalekano kukuvonia ku vaanhu. KYang'haani nikuvavuula, avuo vamaalie pikwupila uluhombo lwave.⁶ Looli uve pano ghukufuunya kwa Nguluve, ghwingilaghe kukate na kudinda umulyango. Pe ghufunyanghe kwa Nhaata ghwako juno naivoneka na maaso. UNhaata ghwako juno ilola sino sivombeka ku vusyefu, ilikukuhomba.⁷ Kange, pano mukufuunya kwa Nguluve, mulekaghe kukeela kujova amasio aminga amasila muluvo ndavule vivomba vano navikumwitika uNguluve. Ulwakuva aveene visaagha kuuti uNguluve ghwave ikuvapulika vwimila amasio ghaave aminga.⁸ Lino, namungifunyanghe ndavule vivomba aveene, ulwakuva uNhaata ghwinu akaghwile sino mulonda nambe ye mukyale kukunsuuma.⁹ Umue pano mukufuunya kwa Nguluve, mutisaghe, 'Gwe Nhaata uve uli kukyanya, ilitavua lyako lyimikwaghe.'¹⁰ Uvutwa vwako vwisaghe. Sino ukeliile sivimbekaghe pa iisi apa, ndavule sivombeka kukyanya ukuo.¹¹ Utupelaghe umusyughu ifyakulia fiitu.¹² Utupyaninilaghe uvuuvuhosi vwitu, ndavule na jusue vule tukuvapyanila vano vatuhokile.¹³ Nungatulekaghe kuuva mu ngelo, looli utupokaghe kwa mhosi jula. Ulwakuva uvutwa vwako, ingufu saako nu vuvaha vwako vuli fighono fyoni! Amina!¹⁴ Ulwakuva nave mukuvyapyanila avange vano vavahokile, ghwope unhaata ghwinu juno ali kukyanya, ikuvapyanila uvuhosi vwinu.¹⁵ Looli, nave namukuvapyanila vano vavahokile, naju Nhaata ghwinu ughwa kukyanya naikuvapyanila uvuhosi vwinu.¹⁶ Pano muvuhiila kulia mulwa kufuunya, mulekaghe kusukunala ndavule vivomba avakedusi, ulwakuva aveene visukunala kuvonia avaanhu kuuti vavuhilile kulia mulwa

kufuunya. Kyang'haani nikuvavuula, avuo vamalile pikupila uluhombo lwave.¹⁷ Looli uve nave uvuhimle kulia mulwa kufuunya, ghwoghaghe ku maaso na kupakala amafuta.¹⁸ Kuuti uleke kuvoneka ku vaanhu, looli kwa Nhaata ghwako mwene juno naivoneka na maaso. Ghwope uNhaata juno ikusaagha sino ku vusyefu, ilikukuhomba.¹⁹ "Namungavutaghe ifinu mu iisi iji, muno umhehe ni ng'husa natinangania, kange avahiji navimatula nambe kuhija.²⁰ Looli muvataghe ifinu kukyanya kuno umhehe ni ng'husa natinangania, kange avahiji navimatula nambe kuhija.²¹ Ulwakuva pano uvutile ifinu fyako, pepano naghwa mwojo ghwako ghuuva bahapuo.²² Amaaso ghaako taala ja m'bili ghwako ghwoni ghuuva mu mu lumuli.²³ Neke nave iliiso lyako libofu, um'bili ghwako ghwoni ghuuva mu ng'hiisi. Lino, nave ikinu kino kiveele kinoghiile kuuva lumuli, nakimulika, pe ing'hiisi iijio jiiva mbaha kyongo!"²⁴ "nakwale umuunhu juno iiva m' banda ghwa vatwa vavili. Ulwakuva pano ikumughana na kukum'bombela vunofu untwa uju, pepano ikukalalila na kukum'beda utwa ujunge. Ikyuma kingakutema nungam'bombebe uNguluve!"²⁵ Lino nikuvavuula niiti, mulekaghe kuhangaika vwimila uvwumi vwinu kuuti kyande mulia kiki, nambe mufwala kiki. Asia, uvwumi navwe vuvaha kukila ikyakulia? Naghu m'bili naghwe m'baha kukila amenda?²⁶ Mulolaghe injuni Nasivyala, nasipeta nambe kuvuta mu kihenge, neke uNhaata ghwinu ughwa kukyanya, ikusiswila. Asi, umue namunoghiile kukila injuni isio?²⁷ Ghwe veeni mulyumue juno ndepoonu ihangajika, kuuti ongelesie uvwumi vwake nambe akavaliko kamo? "kiki musaagha vwimila ifya kufwala?"²⁸ Lolagha amaluva ndavule ghikula, naghivomba imbombo nambe kuhona amenda ghaake agha kufwala.²⁹ Neke nikuvavuula kuuti, nambe uSolomoni mu vuvaha vwake vwoni, naalyaghelile kufwalilila neke anoghele ndavule ililuva limonga!³⁰ Nave uNguluve ikughafwasia enendiiki amamele agha mu lihaka ghano ghinofia unsiki n'debe vuvule neke nakalinga ghijoghotoka na kutaghua pa mwoto, lino nakyaikuvafwasia umue na kukila, umue mwe vavya lwitiko ludebe?³¹ "Lino, mulekaghe kutungumala kuuti, "Tulia kiki, tunyua kiki, nambe tufwala kiki,"³² ulwakuva ifio fyonu vihangajikila vano navammanyile uNguluve. UNhaata ghwinu juno ali kukyanya akaghwile vunofu kuuti mulonda sooni isio.³³ Looli mulondaghe taasi uvutwa vwa Nguluve na kuvomba sino ikeela umwene, neke ifio fyonu ikuvongesiesia".³⁴ "Lino, namungasaghaghe vwimila ifya pakilaavo, ulwakuva ifya pakilaavo pwehili vwimila ikighono ikio. Kila kighono kili na mahangaiko ghaake.

Chapter 7

¹"Namungavahighaghe avange kuuti jumue muleke kuhighua nu Nguluve, ²ulwakuva vule mukuvahigha avange, na jumue mulihighua vule vule. Ikighelelo kino mughelela avange, kye kino uNguluve ilikuvaghelela na jumue."³ "Kiki ghughimba kukola akameng'enyoka aka mbavo kano kali mu liiso ilya n'jaako neke naghulola ikipiki kino kili mu liiso lyake? ⁴Kange, lwandaani ukum'buula un'jaako kuuti "Leka nikuvusie akameng'enyoka aka mbavo kano kali mu liiso lyako," pano mu liiso lyako juuve mwekili ikipiki? ⁵Ghwe nkedusi uve! Vusia taasi ikipiki kino kili mu liiso lyako. Apuo pe ukukaagha vunofu na kuvusia amengenyo aka mbavo kano kali mu liiso lya n'jaako!"⁶ "Namungasipelaghe imbua ifinu ifyimike, ulwakuva ndepoonu sikuvagalukila na kukuvang'anya; nambe kukusijughujila ingube ifinu ifya ndalama nyinga fino filengadika, ulwakuva ndepoonu sikufinyania mu matope."⁷ "Musumaghe, uNguluvi ikuvapeela; uNguluve ikuvavonekesia; MUhonesyaghe, uNguluve ikuvadindulila. ⁸Ulwakuva umuunhu ghweni juno isuuma, ipelua; juno ilonda ikufyagha; ghwope juno idodesia, idindulila."⁹ "Asia, ghwe veene mulyumue, juno umwanaake angansuume unkate, ikumpeela ilivue? ¹⁰Nambbe angansuume isamaki ikumpeela injoka?"¹¹ Nave umue, mwe vahosi mukaghwile kukuvapeela avaana viinu ifinu ifinofu, lino uNhaata ghwinu ughwa kukyanya, nakaivomba vunofu, kukila, kukuvapeela ifinu ifinofu vano vikunsuuma?"¹² "Lino, muvavombelaghe avange ndavule na jumue vule mukeela vavavombelaghe. Ulwakuva isio se ndaghilo sa Moose ni mbulanisio sa vavili."¹³ "Mwingilaghe kukilila umulyango umfinye, ulwakuva umulyango ughwa kwingilila kuvutipulo mweleefu, naji sila ija kulutila ukuo nyeleefu. Kange, avaanhu vano vikilila ukuo, vinga. ¹⁴Looli umulyango ughwa kwingilila ku vwumi mfinye, naji sila jino jiluta ku vwumi finye, kange avaanhu vano vikujaagha, vadebe".¹⁵ "Muvisaghe maaso na vavili ava vudesi, ulwakuva aveene pano vikwisa kulyume, pa maaso vivonaka hwene ng'holo, neke nkate mu moojo ghaave, ng'hekeeva ng'hali. ¹⁶Avaanhu avuo, mukuvakagula vwimila imbombo saave, Avaanhu navidonola isabibu mu matunguliisa, nambe kudonola amafyulisi mu mavajula. ¹⁷Kwekuti, umpiki unnono ghukoma ifipeke ifinono, umpiki um'biivi ghukoma ifipeke ifiivi. ¹⁸Nakweghule umpiki unnono ghuno ghukoma ifipeke ifiivi, nambe umpiki um'biivi ghuno ghukoma ifipeke ifinono, ¹⁹Kange, umpiki ghuno naghukoma ifipeke ifinono, ghudumulua na kutaghua pa mwoto. ²⁰Lino, avavili avuo ava vudesi, mukuvakagula vwimila imbombo saave."²¹ "Nakweghule umuunhu ghweni juno iiti, 'Mutwa, Mutwa,' ilikwingila mu vutwa vwa kukyanya, looli juno ivomba uvughane vwa Nhaata ghwango juno ali kukyanya. ²²Ikighono ikya vuhighi kiliiva kifikile, vingavilikumbuula viiti, 'Mutwa, Mutwa! Ongo twapulisyagha imhola kuhuma kulyuve na kudaga amapepo amalafu na kuvomba ifidegho finga mu litavua lyako!' ²³Apuo nilikuvavuula kisila kufisa, niliiti, 'Nanivamanyile umue nambe padebe! Vuuka apa, umue mwe vano muvomba uvuhosi!' "²⁴ "Lino, umuunhu juno ipulika amasio ghango agha na kukughavingilila, iiva ndavule umuunhu unya luhala juno alyajengile inyumba jaake pa linhalavu. ²⁵Ifula jikatoonya, nasi ndenga sikamema. Imhepo imbaha jikagugula na kusukania inyumba jila. Neke inyumba jila najikaghua ulwakuva ulwalo lwake lulyajengile pa linhalavu. ²⁶Neke umuunhu ghweni juno ipulika amasio ghango agha, neke naikughavingilila, ujoo iiva ndavule umuunhu un'jasu juno alyajengile inyumba jaake pa lihanga. ²⁷Ifula jikatoonya, nasi ndenga sikamema. Imhepo imbaha jikagugula na kusukania inyumba jila, nakalingi jikaghua nu mughindi um'baha!".²⁸ "UYesu ye amalike kujova amasio

aghuo, ilipugha lila likadegha kyongo vwimila imbulanisio saake,²⁹ulwakuva alyale ivulanisia hwene muunhu nya vutavulilua, naakavulanisiasyagha ndavule avavulanisi vaane ava ndaghilo.

Chapter 8

¹UYesu akiika kuhuma ku kidunda, ilipugha lya vaanhu likam,bingilila. ²Pe umuunhu jumonga unya buuba akiisa na kufughama pa Yesu, akam'buula akati, "Ghwe Mutwa, nave ukeliile kukumbalasia nisuuma umbalasia!" ³UYesu akgholosia uluvoko, akamwabasia, akati, Nikeela, valala!" Unsiki ghughuo umuunhu jula, akavalala.⁴Pe UYesu akam'buula akati, "Nungam'bulaghe nambe muunhu imhola isi! Ulwene uluta ghuhufie kwa ntekisi, ukahumie ilitekelo ndavule alyalaghiile uMoose, neke vuuve vwolesi ku vaanhu vooni kuuti avalasivue."⁵UYesu akaluta mu likaaaja ilya Kapelenaumu. Ye ikwingila mu likaaaja ililo, um'baha jumonga ughwa vasikali ava kilooma akiisa, ⁶akampelepesia akati, "Ghwe Mutwa, um'bombi ghwango ighona ku kaaja, ali ni nhamu ija liteela, ivavua kyongo," ⁷UYesu akam'buula akati, "Nikwisa, ninsosie."⁸Neke um'baha jula akamula, akati, "Ghwe Ntwa, uleke kukwingila mu nyumba jango ulwakuva une naninoghiile. Uve ujove li lisio lyene, um'bombi ghwango isooka. ⁹Nijova enendiiki ulwakuva, na juune nipulika ku vavaha vango, kange nili na vasikali vano vipulika kulyune. Ningam'buule jumonga niiti, 'Luta!' Iluta. Ujunge, ningati, 'Isa!' Ikwisa. Naju m'bombi ghwango ningam'buule kuuti, 'vomba ndiiki,' ivomba."¹⁰UYesu ye apulike amasio aghuo, akadegha, akavavuula vano valyale vikum'bingilila, akati, "Kyang'haani nikuvavuula kuuti mu Vaisilaeli vooni nanimwaghile umuunhu unya lwitiko ulukome ndavule uju!"¹¹Nikuvavuula kuuti avaanhu vinga kuhuma imbali sooni isa iisivilikwisa na kukukala pa kukulukulu nu lukeelo palikimo na vakulu viitu uAbulahamu, nu Isaka, nu Yakovo mu vutwa vwa kukyanya. ¹²Looli aVayahudi vano vakanoghiile kuuva mu vutwa uvuo vilitaghua kunji ku ng'hiisi, ukuo vilililagha na kugwegwenula amiino ulwakuva vali mu vuvafi uvukome."¹³Pe uYesu akam'buula um'baha jula akati, "Vujagha! Sivombeke kulyuve ndavule lulivuo lwitiko lwako." Unsiki ghula ghula, um'bombi ghwa m'baha jula akasooka.¹⁴Pambele uYesu akingila mu nyumba ja Peteli, umuo akamwagha unkwive ghwa Peteli kwekuti ung'ina ghwa n'dala ali ni mhungu, aghonile pa kitala. ¹⁵Pe uYesu akamwabasia uluvoko, akasooka, akiima akategula kukuvatengelela.¹⁶Ye vwimile, vakamuletela uYesu avaanhu vinga avanya mapepo. Pe akaghadaga amapepo ghala ku ngufu sa lisio lyake. Kange akavasisia avatamu vooni. ¹⁷Isio sikavombiike kukwlanisia sino silyajovilue nu m'bili uYesaya kuuti, "Akavusia inhamu siitu, akatusosia!"¹⁸ilipugha ilya vaanhu likansyungutila uYesu. UYesu ye aluvwene uluo, akavavuula avavulanisivua vaake kuuti valovoke valute imwambo jila. ¹⁹Pe um'bulanisi jumonga ughwa ndaghilo sa Moose akaluta pa Yesu, akam'buula akati, "Gwe M'bulanisi, nilonda kuuva m'bingilili ghwako, nikukuvilingililagha kwoni kuno ghuluta."²⁰UYesu akati, "Ing'heve sili ni mhanga, injuni sili ni fivwasu, neke ne Mwana ghwa Muunhu nili nsila nambe apa kughona!"²¹Pambele, jumonga mu vavulanisivua vaake akam'buula akati, Ghwe Mutwa, unhavule nulute taasi ninsyile unhaata ghwango."²²Neke uYesu akam'buula akati, "Umbingililaghe! Valeke avafue vavasyile avafue avaave."²³Pe uYesu akingila mu ngalava, voope avavunisiavua vaake vakingila mula, vakavuuka viluta. ²⁴Ye vali mu lisumbe, nakalingi imhepo imbaha jikagugula, amavingo amavaha ghakatengula kukupikila ingalava jila. Unsiki ughuo UYesu akaghoneliile. ²⁵Avavulanisivua vaake vakaluta pa mwene vakansisimula, vakati,Mutwa, utupoke! Tufua!"²⁶UYesu akavamula akati, "kiki muli voghofi, mwe vanya lwitiko ludebe umue? Pe akiima, akajidalikila imhepo nilisumbe, kukalitamalwoni. ²⁷Avavulanisivua vaake vakadegha kyongo vakati, "Uju ghwe veeni juno imhepo na mavingo fikumpulika?"²⁸Pambele ye valovwike vali imwambo ija Vagelasi, uYesu akatang'hana na vaanhu vavili avanya mapepo, vahumile kuno vikukala ku mbiipa. Avaanhu avuo valyale vakali kyongo, nakwealyale umuunhu juno akaghelagha kukila isila jila. ²⁹Avaanhu avuo vakakoola fiijo vakati, "Ghwe Mwana ghwa Nguluve, tuli vuki nuuve? Ghwisile kuno kukutupumsia pano unsiki ghwitut ghukyalu?"³⁰Pa vutali padebe pwelilyale ilipugha ilya ngube,lidimua. ³¹Pe amapepo ghala ghakampelepesia uYesu, ghakati, "Nave ukutudaga, utwitikisile tulute, twingile mu lipugha lila ilya ngube. ³²UYesu akati, "Lutagha!" pe ghakahuma mu vaanhu vala, ghakingila mu lipugha lila ilya ngube. Nakalingi ilipugha lilalyoni likiika luvilo, likaselebukila mu lisumbe, ingube sooni sikafua. ³³Avadiimi va ngube vakakimbila luvilo, vakaluta mu likaaaja, vakapanga sooni sino sivombiike, palikimo na sino sihumile ku vanya mapepo vala. ³⁴Avaanhu vooi ava likaaaja ilio vakahuma, vakuluta kwa Yesu. Ye vawwaghile, vakampelepesia avuuke mu iisi jaave.

Chapter 9

¹UYesu akapanda ingalava, akalovoka ilisumbe ilya Galilaya, akagomoka mu likaaaja lyake Kapelenaumu. ²Pe avaanhu vamonga vakamuletela umuunhu unya nhamu ija liteela, aghonile pa keteefu. UYesu ye aluvwene ulwiltikko lwave kwa mwene., akati kwa ntamu, Mwanango, ghukangasie! Uppyanilue inyivi saako."³Pe aqvavulanisi va ndaghilo vamonga vakasaagha mu moojo ghaave vakati, "Umuunhu uju ikumulingha kyongo uNguluve!" ⁴Neke uYesu akasitang'hania sino vakva visaagha, akavaposia akati, "Kiki musaagha imbiivi mu moojo ghiinu? ⁵Lino luhuugu luluku? Kukumbuula unya liteela kuuti, Uppyanilue inyivi saako; nambe kuuti, Ima, ughendaghe?" ⁶Lino pe mukagule kuuti une ne Mwana ghwa Muunhu nili nu vutavulilua uvwa kupyanila inyivi mu iisi muno" Pe akam'buula unya liteela akati, "Ima, veghela iliteefu lyako, vujagha."⁷Umuunhu jula akiima, akavuuka ivuja. ⁸Avaanhu mu lipugha ye vasivwene isio, lukavakola uludwesi, vakamughinia uNguluve juno avapeliile avaanhu uvutavulilua ndavule uvuo. ⁹UYesu akavuuka pala. Ye ighenda iluta, akamwagha umuunhu jumonga, ilitavua lyake ghwe Mataayi, ikalile pano isongekesia isongo. UYesu akam'buula akati, "Umbingililaghe." Pe akavuuka, akamb'bingilila.¹⁰Pe uYesu akaluta kulia ikyakulia kwa Mataayi. Ye vali mu nyumba jila,

vakingila avasongesi songo vinga na vahosi, vakikala vuhanga ikiyakulia nu Yesu palikimo n a vavulanusivua vaake vakati. ¹¹AVafalisayi ye vasivwene isio, vakavaposia avavullanisivua vaake vakati, " Kiki um'bulanisi ghwinu ihagha ikyakulia na vasongesia songo na vahosi?".¹²Neke uYesu ye apuliike isio avavuula akati, "Avakafu navifumbua kuluta kwa mughanga, looli avatamu! ¹³Lino, lutagha mkamanyile umuluvo ghwa masio agha, 'Nilonda umuunhu avisaghe nya lusungu kukila kuhumia ilitekelo; ulwakuva une nanilyakisisie kukuvakemeela vano vikuvona vaghlofufu, looli vano vitang'hinia kuuva vahosi."¹⁴Pambe avavulanusivua va Yohani uMwofughi vakaluta kwa Yesu,vakamposia vakati, "Usue na Vafalisayi twatuvuhiila kulia mulwa kufuunya, ongo avavulanisivua vaako navivingilila ulwiho uluo?" ¹⁵Uyesu akavamula akati, "Vano vaghongolilue pa vutolani vali nu ntolan'dala, lwakiki vasukanalaghe? Looli filikwisa ifighono, pano untolan'dala ilivusivua. Apuo pepano vilivuhiila kulia mulwa kufuunya."¹⁶Nakwale umuunhu juno ihonela ikigamba ikipia mu mwenda unkuulu, ulwakuva ikigamba ikio kidemule umwenda unkuulu ughuo, pe uvudemule vukwongelela kyoko.¹⁷Kange, avaanhu naviviika uluhuuje uluuje ulupia mu nyambe ing'huulu, nave fye vavombe uluo, inyambe sipusuka, uluhuuje kukung'hika nasi nyambe sinangika. Looli viviika uluhuuje ulupia mu nyambe imia, pe inyambe nu luhuuje fijigha vunofu!"¹⁸UYesu ye ikavavuula amasio aghuo, akiisa umulongosi jumonga, akafughama pa mwene, akam'buula, akati, "Umwaliwango afwile unsiki ghughughu, sivuo tuvuke uluvoko lwako pa mwene, neke aave mwinu." ¹⁹Pe uYesu akavvka palikimo na vavulanisivua vaake, akam'bingilila umulongosi jula.²⁰Pwealyale umukijuva jumonga juno alyale ni nhanu ija kuhuma idanda. Inhamu ijio jilyammwisie ammake kijighe na ghavili. Umukijuva ujoo akiisa kunsana kwa Yesu, akabasia uluvilo ulwa mwenda gwake. ²¹Akavomba uluo ulwakuva akasagha kuuti, "Ningabasiye ghu mwenda ghwake, nisooka. ²²Ye abasisie, uYesu akasyetuka, akamwagha, akam'buula akati, "Mwaliwango, kangala! Usokile vwimila ulwitiko lwako!" Unsiki ghula, umukijuva jula akasooka.²³Uyesu ye afikile mu nyumba ija mulongosi jula, akavaagha avaanhu vinga vakong'hanile, vilila nu lusukunalo ulukome, vamonga vikuva iflongilongi. ²⁴uYesu akavavuula akati, " Muvuuke! Ulwakuva umhija uju naafwiile, looli aghoneliile! Avaanhu vala vakanseka kyoyo. ²⁵Umwene akavahumia kunji avaanhu vala, pe akingila kukate kwa mhinajula, akankola uluvoko, umhinja jula akiima. ²⁶Imhola isio sikakwila mu iisi jooni."²⁷UYesu akavuuka pa kaaja ja mulongosi jula. Ye avukile pala pavabofu amaaso vavili, vakam'bingilila kumo vikemeela fijio viiti, "Ghwe Mwana ghwa Davidi, utusungukile!" ²⁸UYesu akingila mu nyumbba, voope avabofu vala vakingila. Pe akavaposia akati, "Asia, mukwitika kuuti une nili ni ngufu isa kuvasosia?" Aveene vakamwamula vakati, Eena, Mutwa! Tukwitika."²⁹Pe uYesu akavabasia amaaso ghaave, akavavuula akati, " Sivombeke kulumue ndavule luluvu ulwitiko lwinu. ³⁰Amaaso ghaave ghakadinduka . Pe uYesu akavavuula akati, "Namungam'bulaghe nambe muunhu imhola isi!" ³¹Neke aveene vakavuuka, vakakwisa imhola saake mu iisi jila jooni. ³²Avaanhu vavili avuo ye vavukile pala, avaanhu vamonga vakamuletela uYesu umuunhu juno alyale ni lipepo. Ilipepo ilio lilyampeleliile kuuva kinuunu. ³³Pe uYesu akalidaga ilipepo lil, unsiki ghughuo umuunhu jula akategheba kuvoja kange. Avaanhu vano pwepalyale pala vakadegha kyongo, vakat, "Isi nasighelile kuvoneka nambe padebe mu iisi jooni ija Isilaeli." ³⁴Neke aVafalisayi vakatisagha, "Umuunhu uju idaga amapepo mu ngufu isa livaha lya mapepo!." ³⁵Pe uYesu akava iluta mu makaaja ghooni na mu fikaaj. Akava ikwingila mu masinagogi ghaave ivulania na kupulisia iMhola iNofu ija vutwa vwa Nguluve, kange akavasyagha avatamu inhamu saave sooni. ³⁶Ye ikulivona ilipugha ilya vaanhu, akavavonela ikisa, ulwakuva valyale vihangajika, navalyale nu ghwa kuvatanga, valyale hwene ng'holo isila n'diimi. ³⁷Pe akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Mu mughunda ifiinu fimotwike, neke avanya kupeta vadebe. ³⁸Lino, munsuume unya mughunda, asuung'he avvanhu avange avanya kupeta."

Chapter 10

¹UYesu akavakemeela avavulanisivua vaake kijighe va vavili, akavapeela uvutavulilua uvwa kudaga ampepo amalamafu, kusosia inhamu sooni nu vuvotevoto vuno vuli papinga²Amatavua gha vasung'hua avuo kijiho na vavili ghe agha: ughwa kwanda ghwe Simoni, juno itambulua Peteli, nu Ndeleeya unnuuna, avakina Sebedaayi uYakovo nu Yohani unnuuna, ³uFilipo, uBatolomaayo, uTomasi, uMataayi unsongesia songo, uYakovo unkina Alifaayo, uTadaayo ⁴uSimoni uKananayo nu Yuuda Isikalioti, juno pambele akamwohela uYesu.⁵UYesu akavasuung'ha avuo kijighe na vavili, akavalaghila akati, "Namungalutaghe ku vaanhu vano namungingilaghe mu makaaja ghooni agha Vasamalia. ⁶Looli mulutaghe ku Vaisilaeli vano vali ndavule ing'holo sino sisovile. ⁷Pano muluta, mupulisaghe mutisaghe, 'Uvutwa uvwa kukyanya vufikile."⁸Musosyaghe avatamu na vyanya buuba, musyusyaghe avafue, na kudaga amapepo. Mupelilue vuvule uvutavulilua uvuo, na vumue muvatangaghe avaanhu vuvule. ⁹Namangagadaghe isahabu nambe indalama, nambe kudaga isilinge, ¹⁰nambe inyambe, nambe umwenda ughwa kwandula, nambe ifilatu ifya kwandula, nambe ulukwegho, ulwakuva um'bombi anoghiile kupelua fyoni fino ilonda."¹¹ Mu, likaaja nambe mu kikaaja muno kyamukwingila, mulindagheumuo umuunhu unnofu ughwa kuvupila. Mukalaghe kwa mwene kuhanga unsiki ghuno muvuuka. ¹²Pano mukwingila mu nyumba, muvahungilaghe avanya nyumba. ¹³Lino, nave avanya nyumba vapuliile muvasumilaghe kwa Nguluve kuuti avapelaghe ulutengaano. Looli vane navavupiile ulutengaano lujighe numue.¹⁴Nave umuunhu naikuvupila nambe kukuvapulikisia, pano muhum mu nyumba nambe mu likaaja ilio mukung'unaghe ulung'hunde luno luli mu maghulu ghiinu. ¹⁵Kyang'haani nikuvaaula, pa kighono ikya vuhighi, ulupumuko lwave luliiva lukome kukila ulwa vaanhu ava likaaja ilya Sodoma ni lya Gomola!."¹⁶Lolagha, nikuvasuung'ha hwene ng'holo pakate pa ng'hekeeva. ¹⁷Muvisaghe vasufu ndavule injoka, kange muvisaghe vahuugu ndavule ing'unda. Muvisaghe maaso, ulwakuva avaanhu vilikuvatwala pa vuhighi, na kukuvatova mu masinagogi ghaave. ¹⁸Kange vilikuvatwala pa vajagila na pa vatwa,

ulwakuva mukumbingila une. Ughuo ghuvu ghwe nsiki ughwa kwoleka ulwitiko lwinu ku veene na ku vano na Vayahudi.¹⁹ Neke pano vikuvatala pa vuhighi, namungasaghaghe kuuti kyamujova kiki, ulwakuva uNguluve ikuvapeela unsiki ughuo isa kujova.²⁰ Amasio ghano kyamujova naghihuma kunyumue, looli ghihuma kwa Mhepo ghwa Nguluve uNhaata ghwinu, juno kyaijova kukilila umue.²¹ "Umuunhu ikumwohelagha unnine ku valugu kuuti abudue. Uviise iumwohelagha umwanaake, voope avaana vikuvagalukilagha avapaafi kuuti vabudue."²² Avaanhu vooni vilikuvakalalilagha ulwakuva mukumbingilila une. Looli juno ikuguda kuhanga kufika kuvusililo, ujoo ghwe alakuluka.²³ Avaanhu vangavapumusic mu likaaja ili, mukimbililaghe mu likaaja ilingi. Kyang'haani nikuvavuula, namungamale kughenda amakaaja ghooi agha Isilaeli une ne Mwana gha Muunhu ye nikyale pikwisa.²⁴ "Um'bulanisivua nangankile um'bulanisi ghwake, nambe unkami nanganinkile untwa ghwake."²⁵ Looli lukwila um'bulanisivua kuuva ndavule um'bulanisi ghwake, ghope unkami kuuva ndavule untwa ghwake. Nave vikuntambula um'baha ghwa nyumba kuuti ghwe Belisebuli, asi, avaanhu ava mu nyumba jaake navangavatambule amatavua amaviivi kukila?"²⁶ Lino, namungavoghopaghe avaanhu avuo, ulwakuva sooni sino sili ku vusyefusilaava pa vuvalafu, kange sooni sino sifisiime silakagulika.²⁷ Sino nikavavuula ku ng'hiisi, mujovaghe pa vuvalafu Kange sino nikuvapwepela, mupulisaghe ku vaanhu vinga.²⁸ Namungavoghopaghe vano vibuda um'bili ghwene, looli mumwoghopashe uNguluve juno itipula lwoni. Itipula nu mwoto ghuno naghosima lusiku.²⁹ Asia, utujuni tuvili natughusivua ku ndalama indebe kyongo? Napano natughusivua ku ndalama nyinga, nakwekale nambe kano kano kighua paasi kisila vughane vwa Nguluve, uNhaata ghwinu.³⁰ Umue, uNguluve avalile nali linyele ilya ku matu ghiinu.³¹ Lino, namungavopashe, ulwakuva umue lumbulilo lukome pamaaso gha Nguluve kukila utujuni utwinga.³² Umuunhu ghweni juno ikwitika pamaaso gha vaanhu kuuti ikumbilila une, na juune nilikwitika pamaaso gha Nhaata ghwango juno ali kukyanya kuuti ujoo m'bingilili ghwango.³³ Neke umuunhu juno ikung'haana pamaaso gha vaanhu, na juune nilikunkaana pamaaso gha Nhaata ghwango juno ali kyanya.³⁴ Mulekaghe kusaagha kuuti nisile kuleeta ulutengaano mu issi. Jeeje, nanisile kuleeta ulutengaano, looli kupela amabaatu.³⁵ Kwekuti nisile kusulania uswambe nu viise, umwalive nu ng'ina, umuunhu nu nkwive.³⁶ Kange, avalugu va muunhu ve va mu nyumba jaake.³⁷ Umuunhu juno amghanile uviise nambe ung'ina kukila kukungana une, naanoghiile kuuva m'bingilili ghwano. Kange, umuunhu ghweni juno amughanile unswambe, nambe umwalive, kukila kukungana une, ghwope naanoghiile kuuva m'bingilili ghwango.³⁸ Umuunhu ghweni itavulaghe kukumbilila une na kupumusivua, nambe kuuve kwe kufua. Nave naivomba uluo naanghiile kuuva m'bingilili ghwako.³⁹ Umuunhu juno ilonda uluo kupoka uvwumi vwake, ujoo ikwambusia, neke umuunhu juno ikwambusia uvwumi vwake vwimila une, ujoo iliiva nu vwumi uvwa kuvusika kusila." juno⁴⁰ "Umuunhu juno ikuvupila umue, ikunyupila une, juno ikunyupila une, ikumwupila juno asung'hile une.⁴¹ Umuunhu juno ikumwupila umuunhu ulwakuva m'bili, uNhuluve ilikumpeela uluvonolo luno vipelua avavili. Kange, umuunhu juno ikumwupila umuunhu ulwakuva mugholofu, uNguluve ilikumpeela uluvonolo luno vipelua avagolofu.⁴² Kyang'haanio nikuvavuula kuuti, umuunhu ghweni juno ikumpeela umo mu vano navatambulika nambe utulenga utusuvusu ulwakuva m'bulanisivua ghwango, uNguluve nangaleke kukumpeela uluvonolo.

Chapter 11

¹Yesu ye amalile kukuvavuula avavulanisivua vaake kijigho na vavili sino vanoghiile kuvomba, akavuuta pala, akaluta mu makaaja gha kighavo ikya Galilaya kupulisia na kuvulanisia avaanhu ilisio lya uNguluve.² UYohani alyadindilue mu ndinde. Ye ali mu ndinde, akapulika imbombo sino uKilisite akava ivomba. Pe akasuung'ha avavulanisivua vaake.³ vamposie uYesu kuuti, Uve veeve Kilisite juno avavili valyavilile kuuti ilikwisa? Nave naveeve, tuhuvilaghe ujunge?⁴ UYesu akavamula akati, "Mulute mum'buule uYohani sooni sino musivwene na kupulika."⁵ Avabofu vilola, avalema vighenda, avanya buuba vivalal, avanya mapula vipulika, avafue visyuka. Kange, avakotofu vipulisivua iMhola iNofu.⁶ Avafunylue umuunhu juno ikunyitika une kisila nganighani?" Avavulanisivua va Yohani ye vavukile, UYesu akatengula kukulivuula ilipugha lila imhola isa Yohani, akati, "Mukalutile ku lihaka kulola ikiki? Mwahuvilagha kukumwagha umuunhu juno ikeela kwitika ndavule ilitete lino likeela kudapa nui mhepo? Jeeje!"⁸ Pe mukalutile kukola umuunhu juno ali ndaani? Asi, mukalutile kukola umuunhu juno afwalile amenda agha ndalama nyinga? Pulikisia, vaanhu vano vifwala amenda agha ndalama nyinga vikukala mu nyumba isa vatwa⁹ Lino pe mukalutile kulola umuunhu juno ali ndaani? Mukalutile kukumulola um'bili? Se seene! Nikuvavuula kuuti ujoo nam'bili lwene, looli ujoo m'baha kukila um'bili.¹⁰ Ujoo ghwe juno imhola saake silembilue mu Malembe aMimike kuuti, "Lolagha, nikusuung'ha unyamhola ghwango akulongolele. Ujoo ghwe ikukuling'hanikisyagha isila jaako."¹¹ "Kyang'haani nikuvavuula kuuti, ku vaanhu vooni naaghelile kuvoneka umuunhu um'baha kukila uYohani uMwofughi. Neke juno n'debe mu vutwa vwa kukyanya, m'baha kukila Yohani."¹² Kuhuma ifighono fino uYohani uMwofughi ipulisia kuhanga kufika umusyughu, uvutwa vwa kukyanya vulondua ku ngufu, ve vano vighela pikwingila mu vutwa uvuo.¹³ Avavili vooni ni ndaghilo sa Moose filungika sino silivoneka kufika unsiki ughwa Yohani.¹⁴ Lino, nave mukwitika uvuvili vwave, uYohani ghwe Eliya jula juno alyajovilue kuuti ikwiisa.¹⁵ Unya kupulika, apulikaghe.¹⁶ "Asi, nihwanikisie ni kiki avaanhu ava kisina iki? Vahwaniniine na vaana vano vineena ku lighulilo, neke vikuvavuula avajanave, viiti,¹⁷ "Tuvakuviile ifilongilongi ifya lukeelo, namusejile! Tuvimbiile ulwimbo ulwa lusukunalo, namulilile!"¹⁸ Fye lulivuo na jumue! UYohani alisile, naalisagha nambekunyua, avaanhu vakati, 'Ali ni lpepo.'¹⁹ Neke une ne Mwana wa Muunhu nisile, nilia na kunyua, aveene viiti, "Uju nyamwojo, mughaasi! kange mmanyaani ghwa vasongesia songo, na vahosi!" Neke uvukagusi vwa Nguluve, vuvoneka vwa kyang'haani mu mbombo saake."²⁰ Pepano uYesu akatengula pikughadalikila amakaaja muno akavombile ifidegho finga,

ulwakuva avaanhu mu makaaja aghuo navalyalatile inyivi saave. Akavavuula, akati, ²¹Iga mwe vaanhu va likaaja lya Kolasini! Iga mwe vaanhu va likaaja lya Betisaida! Ulwakuva ifidegho fino nivombile kulumue, fyale fivombeke ku likaaja lya Tiilo ni lya Sidoni, avaanhu mu makaaja aghuo ngale valyalatile, Vaale vifwala amagunila na kupakala ilipembo kuhufia ululaato lwave. ²²Lino likuvavuula kuuti, ikighono ikya vuhighi ulupumuko lwinu luliiva lukome, kukila ulwa vaanhu ava ku Tiilo na ku Sidoni. ²³Na jumue mwe vaanhu mu likaaja lya Kapelenaumu, mukuvona kuuti mulifika kukyanya kwa Nguluve? Jeeje, nafye luliiva! Looli ilikuvataagha paasi kuvuue. Ulwakuva ifidegho fino fivombiike kulumue fyale fivombeke ku Sodoma, ilikaaaja ilio ngale kwelili nambe umusyughu. ²⁴Lino nikuvavula kuuti, ikighono ikya vuhighi ulupumuko lwinu luliiva lukome kukila ulwa likaaja lya Sodoma. ²⁵Unsiki ughuo uYesu akajova akati, "Ghwe Nhaata, ghwe juno utemile kukyanya na paasi, nikikuhongesia ulwakuva imhola isi uvafisile avimbi na vakagusi, neke uvahufisie avaanhu vano vikujisia hweene vaana vadebe. ²⁶Eena Nhaata, ulwakuva uluo lwe luno ukeliile." ²⁷"UNhaata ghwango anhavuliile fyon. Neke na kwale juno ankagwile uMwana, looli ju Nhaata mwene. Kange, nakwale juno ankagwile uNhaata, looli uMwana, nu muunhu ghweni juno uMwana ilonda kukumhu" ²⁸"Mwisaghe kuklyune mweni mwe vano mupumusivua na na kulemua na masigho gha ndaghilo, une ikuvapeela kupuma. ²⁹Mukundaghe kulongosivua nuune, ndavule ing'ombe vule silongosivua ni joki. Mumanyilaghe kulyune, ulwakuva une nili nkoola kange nili nu lujisio. Apuo pe muuva nu lutengaano mu moojo ghiinu. ³⁰Ilijoki lyango nalilemasia, kange unsigho ghwango mpepe.

Chapter 12

¹Ikighono kimoga ikya Sabati, Uyesu na vavalanisivua vaake vakava vikila mu maghunda gha ngano. Avavulanisivua vaake jikavava injala, pe vakatengula kudeenya amasoojo, gha ngano, visoghojola na kulia. ²AVafalisayi ye vasivwene isio, vakam'buula uYesu vakati, "Lolagha, avavulanisivua vaako vivomba sino nasinoghiile kuvomba mu kighono ikya Sabati!" ³UYesu akavamula akati, "Asi, namuvailile mu Malembe aMimike, ndavule alyavombile uDavidi ye jivavile injala umwene palikimo na vanine?" ⁴Akingila mu nyumba ja Nguluve, neke akapelua amakate gha pa kitekelelo, ghano ghaale gha mbombo inyimike, akalia akavapeela na vanine. Amakate aghuo navakitikisivwagha avaanhu avange kulia, ulwene va vatekesi veene. ⁵Kange namwimbile mu ndaghilo sa Moose, kuuti avatekesi mu nyumba inyimike ija Nguluve videenya ululaghilo ulwa kighono ikya Sabati, neke uNguluve naikuvavailila kuuti vivomba inyivi? ⁶Lino nikuvavuula kuuti, apa pwale um'baha kukila inyumba inyimike ija kufunyla. ⁷Mwale mukagulaghe umuluvo ghwa Masio aMimike ghano ghiiti, 'Nilondda umuunhu avasaghe nya lusungu kukila kulumia ilitekelo,' ngale namukuvahigha avaanhu avasila nkole. ⁸Ulwakuva une ne Mwana ghwa Muunhu nili m'baha ku Sabati. ⁹UYesu akavuuka pala, akaluta na kukwingila mu sinagogi jino jaale mu kikaaja ikio. ¹⁰Mu sinagogi mula, mwealyale umuunhu jumonga unya luvoko luno lifwile. AVafalisayi vano valyale mula vakava lilonda ikiteghe ikya kumhighila uYesu, pe vakaposia vakati, "Asi, indighilo isa Moose va vilonda sikwitikisia kukunsosia umuunhu ikighono ikya Sabati?" ¹¹Uyesu akamula akati, "Ghwe veeni mulyumue juno ing'holo jaake jingaghwilile mu liina ikighono ikya Sabati ileka kukujuhumi?" ¹²Pulikisia, uvwumi vwa muunhu vukome kukila uvwumi vwa ng'holo. Mu uluo, lunoghiile kuvomba inofu ikighono ikya Sabati. ¹³Pepano uYesu akam'buula umuunhu jula akati, "Gholosia uluvoko lwako." Umuunhu jula akagholosia, uluvoko lwake lukasooka, lukava ndavule ulunge. ¹⁴Neke aVafalisayi vala vakahuma kunji, vakapuling'hana vule kyavikum'buda uYesu. ¹⁵Uyesu akakagula imhola jino aVafalisayi vakava vipuling'hana. Pepano akavuuka pala, vaanhu vinga vakam'bingilila. Apuo akavasosia avatamu vooni. ¹⁶neke akavasimilisia kuuti navangampulisaghe ku vaanhu. ¹⁷UYesu alyajovile asio aghuo kukwilanisia sino alyajovile um'bili UYesaya kuuti, ¹⁸"Lolagh, uju ghwe m'bombi ghwango juno ninsalwile, umughanike ghwano juno nkeliile. Nilivii mwa mwene uMhepo ghwango, apulisaghe mu iisis sooni kuuti nilikuvaghigha avaanhu mu vwakyang'haani. ¹⁹Nailikaning'hanagha na vaanhu nambe kukwova, nambe kupulikika ilisio lyake mu mapuulo. ²⁰Ilitete lino lingondile, naideenya, nambe ulumuli luno lusuuka, naisimia, kuhanga aviike uvuhighi vwango uvwa kyang'haani vuteme. ²¹Kange, vano na Vayahudi vulukumhuviila umwene. ²²pepeno avaanhu vamonga vakamuletele uYesu umuunhu juo ali ni lipepo. Iipepo ilio lilyampeleliile kuuva m'bofu na kuuva kinuuni. UYesu akansosia umuunhu jula, akatengula kujova na kulola. ²³Avaanhu vooni mu lipugha lila vakava videghe viiti, "Asi, uju ndeepo nu iiva ghwe mwana ghwa Davidi?" ²⁴Neke aVafalisayi ye vapuliike isio vakati, "Umuunhu uju idaga amapepo mu ngufu is Belisebuli, ilivaha lya mapepo. ²⁵UYesu akakagula sino visagha, akavavuula akati, "Avaanhu va vutwa vumo vangagalung'hane, uvutwa uvuo vunangika. Lyope ilikaaajkaaja nambe avaanhu va mu nyumba jimo vangagalung'hane, inyumba ijio jinangike na kupalasana. ²⁶Lino, nave uSetano idaga, uvutwa vwake vuuva vugalung'hiine, kange vuuva vusililie. ²⁷Nave une nidaga amapepo mu ngufu sa Belisebuli, avavingilili viinu vilikuvahighakuuti muli vasovi. ²⁸Neke nave une nidaga amapepo mu ngufu sa Mhepo ghwa Nguluve vwisile kunyumue. ²⁹Umuunhu ghweni naangingile mu nyumba mu nyumba ja muunhu unya ngufu kuhoma ifiinu fyake, looli taasi ankole unya nyumba ankunge, neke aghome ifiinu fyake fyon. ³⁰"Umuunhu juno naali lubela lwango, ujuo mulugu gwango. Kange juno naikong'hania avaanhu avaanhu palikimo nuune. ujuo ipalasnja. ³¹Mu uluo nikuvavuula kuuti, uNguluvi ndepoonu ipyanila umuunhu inyivi saake sooni na maligho ghaake ghooni, neke umuughu juno ikumuligha uMhepo uMwimike, ujuo naalapyanilua. ³²Kange umuunhu juno ikunjova fivi une ne Mwana ghwa Muunhu, ipyanilua. Neke, juno ikun'jova fivi uMhepo uMwimike, ujuo naalapyanilua mu iisi muno nambe ku vwumi uvwakuvusila kusila. ³³"Avaanhu vikughutang'hania umpiki vwimila ifipeke fyake. Ulwakuva umpiki unnofu ghukoma ifipeke ifinofu, umpike um, biivi ghukoma ifipeke ifiviivi. ³⁴Mwe kisina kya njoka umue! Ndepoonu luuva ndaani umue kujova amasio amanofu pano muli vahosi? Ulwakuva sino umuunhu ijova, se sino simemile mu mwojo ghwake.

³⁵Umuunhu unnofu ihumia inofu kuhuma mu mwojo ghwake ughwa vulosi. ³⁶Lino nikuvavuula kuuti, IKighono ikya vuhighi, nujunge ilikwoleka mwene vwumila amasio ghooni ghano naghanoghiile, ghano ajovagha. ³⁷Ulwakuva amasio ghaako amanofu ghilikukupelela uvalililue kuuva mugholofu, kange amasio ghaako amaviivi ghilikukupelela kuhighua. ³⁸Pepano vamonga mu Vafalisayi na mu vavulanisi va ndaghilo isa Moose vakam'buula uYesu vakati, "Ghwe m'bulanisi, tulonda utuhufie ikivalilo kino kivonia kuuti asung'hilue nu Nguluve." ³⁹UYesu akavamula akati, "Avaanhu va kisina iki ikihosi, vano navikum'bikila mwojo uNGuluve vilonda ikivalilo! Looli navalapelia ikivalilo, ulwene ikivalilo kino uNGuluve alyahufisie vwimila um'bili uYoona. ⁴⁰Ulwakuva ndavule uYoona vule alikalile ifighono fitatu mu lileme lya samaki imbaha, pakilo na pamwisi; fye lulivuo na juune ne Mwana ghwa Muunhu, nikukala ifighono fitatu mu mbiipa, pakilo nna pamwisi. ⁴¹"Ikighono ikya vuhighi, avaanhu ava Ninaawi, vilikwima kukuvaghigha umue mwe vaanhu va kisina iki kuuti muli vahosi. Ulwakuva uYoona ye apulisie ilisio ilya Nguluve ku veene, valyalatile inyivi saave. Lino, apa pwale um'baha kukila uYoona. ⁴²Kange ikighono ikya vuhighi, umalikia ughwa ku Seba ilikwima kukuvaghigha umue, mwe vaanhu va kisina iki kuuti muli vahosi. Ulwakuva umwene alyakyulile kuhuma ku iisi ija ku vutali, akiisa kupulika amasio gha luhaha lwa Solomoni. Lino, apa pwale um'baha kukila uSolomoni." ⁴³UYesu akafijivagha, "Ilipepo ililamafu pano lihuma mwa muunhu, liluta ku lukuve lilonda apa kupuuma. Nave nalikupaagha, ⁴⁴apuo pe liiti, 'Nigomoka kula kula ku nyumba jongo.' Neke lingafike, livone inyumba jila jili vuvule, jipyaghilue, na kuling'hanisivua vunofu. ⁴⁵Pe liluta kukoova amapepo aghange lekelalubale, amahosi kukila ilyene. Pe ilyene na ghangeaghuo ghikwingila mwa muunhu ujoo, ghikukala. Apuo umuunhu ujoo iiva nu lupumuko ulukome kukila ulutasi. Enendiiki fye luliva ku vaanhu ava kisina iki ikihosi. ⁴⁶UYesu ye ajiighe ijova ni lipugha lya vaanhu, ng'ina na vanine va Yesu vakiisa, vakiima panji, vilonda kujova naghwo. ⁴⁷Pe umuunhu jumonga akam'buula akati, "Umama ghwako na vanunaavo vali panji, vilonda pijova nuuve. ⁴⁸Neke uYesu akamwamula akati, "Umama ghwako ghwe veeni? Avanunavango ve vaveeni? ⁴⁹Pe akagholosia uluvoko ku vavulanisivua vaake akati, "Lolagha, avaanhu vooni ava ghwe mama ghwango, na vanunavango. ⁵⁰Ulwakuva umuunhu ghweni juno ivomba isa vughane vwa Nhaata ghwango. ughwa kukyanya, ujoo ghwe nnunavango, ghwe lumbulyango, ghwe mama ghwango."

Chapter 13

¹Ikighono kila kila, uYesu akahuma mu nyumba jila, akaluta, akikala mulubale mu lisumbe. ²Avaanhu vinga amapugha na mapugha vakaluta, vakakong'haana pa mwene, kuhanga akalamula pikwingila mu ngalava ikikala. Avaanhu vala vakiima kunji ku lisumbe. ³Pepano akavavuula si nyinga mu fihwanikisio akati, 'Unkesambeju jumonga alyalutite kukesa imbeju. ⁴Ye ikesa, Imbeju jimonga jikaghua pa sila, injuni sikiisa, sikahola. ⁵Ijingi jikaghua pa linhalavue, jikamela ng'haning'haani. ulwakuva ilihanga lyale lidebe. ⁶ye jimmelile ulujuva lukanyaanya, jikuuma, ulwakuva indela sikakunua kukwika paasi. ⁷Ijingi jikaghua pa malela gha madasia, jikamela, neke amadasia ye ghakafweta. ⁸Ijingi jikaghua pa lihangang'haning'haani. ulwakuva ilihanga lyale lidebe. ⁹Unya kupulika, apulikaghe!" ¹⁰Pepano avavulanisivua vaake vakaluata vakamposia vakati, 'Kiki ghujova na vaanhu mu fihwanikisio? ¹¹UYesu akavamula akati, 'Umue uNGuluve avapelile kukagula isa vusyefu uvwa vutwa vwa kukyanya, looli aveene navapelilue uluo. ¹²Ulwakuva umuunhu ghweni juno ali nu vakagusi vwimila uvutwa vwa Nguluve, ujoo ikwongesivua. Looli juno nsila vakagusi uvuo, nambe uvukagusi uvudebe vuno ali navwo, ikunyua. ¹³Uluo lwe luno lukumhelela kujova navo mu fihwanikisio, ulwakuva vilola neke navikusivona, vipulikisia neke navipulika nambe kukusitang'hania. ¹⁴Isi sivombeka ku veene kukwilanisia sino um'bili uYesaya alyalembile kuuti. Kupulika, mupulikagha neke namukusitang'haniagha. Kulola, mulolagha neke namukusivonagha. ¹⁵Ulwakuva avaanhu ava, vasiiti kukwitika. Vadindile imbulughutu saave, vadindile amasio ghaave. Vaale valeke uluo, amasio ghaave ghaale ghilolagha, imbulughutu saave saale sipulikaghe, nagma moojo ghaave ghaale ghikulutang'haniagha. Mu uluo vaale vikusyetukila une, na juune naale nikuvapoka. ¹⁶"Looli mufunylue umue, ulwakuva amaso ghiinu ghilola nasi mbulughutu siinu sipulika. ¹⁷Kyang'haani nikuvavuula kuuti kwevalyale avavili na vagholofu vinga vano valyale vilonda kukusivona sino mukusivona umue, neke navalyasivwene. Kange valyale vilonda kupulika sino mupulika umue, neke navalyasipuliika." ¹⁸"Lino, mupulikisie umuluvo ghwa kihwanikisio ikya nkesambeju, ¹⁹Pa sila pano imbeju jilyaghwile, ghwe muunhu juno ipuluka ilisio lya vutwa vwa Nguluve neke naikulitang'hania, uMhosi uSetano ikwisa na kutoola kino kivyallile ghwe munkate mu mwojo ghwake. ²⁰Pa linhalavue, pano imbeju jilyaghwile ghwe muunhu juno ipuluka ilisio lya Nguluve, insiki ughuo ikulyupila nu lukeelo. ²¹Neke ulwakuva ilisio lila lisila ndela mu mwojo ghwake, igadilila unsiki n'debe, lungavoneke ulutalamu lumonga, nambe isa kumpumusia vwimila ilisio lya Nguluve, neke nakikomaifipeke. unsiki ghughuo ye ikululekagha ulwitiko. ²²Pa madasia pano imbeju jilyaghwile ghwe muunhu juno ipulika ilisio lya Nguluve, neke imbombo sa mu iisi, kuyasuka vwimila uvukavi vwa kyuma fifweta ilisio, neke nalikoma ifipeke, ²³Looli pa lihangang'haning'haani. ulwakuva ilihanga lyale lidebe. ²⁴UYesu akavavuula ikihwanikisio ikingi akati, "uvutwa vwa kukyanya vuhwaniine nu muunhu juno alyavyalile ingano mu mughunda ghwake. ²⁵Neke pakila avaanhu vooni ye vighoni, umulugu ghwake akiisa akavyala ilisoli mu ngano, akavuuka iluta. ²⁶Pambele fyoni fikamela. Ingano yajipongola, ilisoli likatengula pikuvonesia. ²⁷Avavombi va muunhu jula unya mughunda vakaluta kukumposia vakati, 'Ghwe ntwa, tukaghwile kuuti ukanyalile ingano mu mughunda ghwako, lino ilisio lila lihumile kuughi?' ²⁸Umwene akavamula akati, " Umulugu ghwe juno avombile uluo. Avavombi vaake vakamposia vakati, 'Ghulonda tulute tukakulule

ilisio ilio/²⁹Umwene akati, 'ndali namungakululaghe, ulwakuva pano mukulula ilisoli ndepoonu mukulula naji ngano.

³⁰Muleke fyoni fikulaghe palikimo kuhanga unsiki ghwa kubena. Unsiki ughuo, nilikuvavuula vano vibena kuuti vakong'haniaghe taasi ilisoli na kupinya ifinyagha kuuti finyanyue. Neke ingano vakong'hania na kuvuta mu kihenge kyango.³¹UYesu akavavuuka kihwanikisio ikingi akati, 'Uvutwa uvwa kukyanya vuhwanine n mbeju indebe fiijo, jino umuunhu jumonga alyatolile na kuvyala mu mughunda ghwake.³²Napano imbeju ijio ndebe kukila sooni, jingamele, ghuuva mmela nkome kukila amamela ghooni agha nyafu. Ghukula ghuuva mpiki, nasi njuni sitenga ifivwasu mu nhaafi saake."³³UYesu akavavuula ikihwanikisio ikingi akati, 'Uvutwa uvwa kukyanya vuhwaniine ni kilule kino umukijuuva jumonga alyatolile, akakandila ilikandua ilya mateneka ghatatu agha vutine. Ye akandile, ikilule kia kikalusia ilikandua lyoni.³⁴UYesu alyavavulile avaanhu isio sooni mu fihwanikisio. Naakajovagha kimonga ku veene kisila kihwanikisio.

³⁵Akavombagha uluo kukwilanisia ilisio lino alyajovile um'bili kuuti, "Nijovagha na vaanhu mu fihwanikisio. nikuvavulagha sino sifisiime kuhuma Nguluve ipela iisi."³⁶pambeke uYesu akahwesia ilipugha lila, akingila mu nyumba. Avavulanisivua vaake vakaluta pa mwene, vakajova vakati, 'Utuvuule umuluvo ghwa kihwanikisio kila ikya lisoli mu mughunda ghwa ngano.'³⁷UYesu akavamula akati, "Unyakukesa ingano ghwe Mwana ghwa Muunhu.³⁸Umughunda je iisi, ingano ve vaanhu vano vali mu vutwavwa Nguluve, neke ilisoli ve vaanhu ava Mhosi jula.³⁹Umulugu juno akavyalile ilisoli, ghwe setano. Unsiki ughwa kubena kye kighono kya vusililo vwa iisi, vano vibena ve vanyamhola.⁴⁰Lino, ndavule ilisoli vule likong'hanisivua na kunyanyua pa mwoto, fye luliiva ikighono ikya vusililo vwa iisi.⁴¹Une ne Mwana ghwa Muunhu nilisuung'ha avanyamhola vango. vavakong'hania avaanhu vooni mu vutwa vwango vano vipelela avange kuvomba uvuhosi na vano vivomba uvuhosi.⁴²Avanyamhola vilililagha avaanhu avuo mu mwoto ghuno naghosima lusiku. Ukwo kwe vilililagha na kugwegwenula aminio ulwakuva vali mu vuvafi uvukome.⁴³Pe avagholofu vilivalatikagha mu vutwa vwa Nhaata ghwave ndavule ilijuva. Unya kupulika, apulikaghe."⁴⁴Uvutwa uvwa kukyanya vuli ndavule ikiinu ikya ndalama nyinga kino kilyafisilue mu mughunda. Neke umuunhu jumonga akakyagha, akafisa vunono. pepano akaluta nu lukeelo kughusia ifiinu fyoni fino alyale nafyo, akaghula umughunda ghula.⁴⁵Kange, uvutwa uvwa kukyanya vuli ndavule umughusia fiinu jumonga juno akalondagha ilulu jino jaale ja ndalama nyingi.⁴⁶Ye ajaghile ilulu ijio, akaluta kughusia ifiinu fyoni fino alyale nafyo fino alyale nafyo, akaghula.⁴⁷Kange, uvutwa uvwa kukyanya vuli ndavule ulwafu luno avalovi va samaki vakisise mu nyanja. Mu lwafu uvuo sikaghilila isamaki sino sili papinga.⁴⁸Neke ulwafu ye lumemile, avalovi vakakwesela kunji ku nyanja. Pe vakikala paasi, vakakong'hania, isamaki inofu sino vavilia, vakaviika mu fisenje, neke isamaki sino navavilia, vakataagha.⁴⁹Fye luliiva ikighono ikya vusililo vwa iisi. Avanyamhola va Nguluve vilikwisa, vilikuvabagha, avahosi viliiva paajo na vagholofu.⁵⁰Avanyamhola avuo vilikuvataagha avahosi ku mwoto ghuno naghosima lusiku. Ukwo kwe vilililagha na kugwegwenula amiino ulwakuva vali mu vuvafi uvukome."⁵¹pepano uyesu akavaposia avavulanisivua vaake akati, 'Asi, musitang'hinie sooni isio sino nivavulile? Aveni vakamule vakati, "Enea, tusitang'hini."⁵²Pe akavavuula akati, "Lino, um'bulanisi ghwa ndaghilo sa moose juno m'bulanisivua mu vutwavwa kunkyanya, ali ndavule unya nyumba juno ivutula mu kihenge kyake ifiinu ifipia ni fikuulu."⁵³Uyesu ye amalile kujova ifihwanikisio ifio, akavuuka pala,⁵⁴akaluta ku kikaaja kyake. Ukwo akatengula kuvulanisia avaanhu mu sinagogi jaave. Avaanhu vala vakadekha, vakaposania viiti, "Umuunhu uju avwaghile kuughi uvukagusi uvu ni ngufu isa kuvomba ifidegho ifi?"⁵⁵Asi, uju naghwe mwana ghwa mpululambavo? Ung'ina naghwe juno itambulua Maliya? Nava vanuuna vaake naghwe Yakovo, u Yosefu, u Simoni nu Yuuda?"⁵⁶Asi, avalumbu nave vano tukukalania pa kikaaja apa? Lino, umwene asaghile kuughi sooni isi?"⁵⁷Mu uluo vakakaana kukumwitika. Pe uYesu akavavuula akati, "Um'bili mwoghopua imbale sooni, ulwene naikwoghopua na vaanhu ava mu kikaaja kyake na mu nyumba jaake."⁵⁸Ulwakuva avaanhu vala navalya mwitiike, uYesu naakavomba ifidegho finga kula.

Chapter 14

¹Unsiki ghula untwa UHelode alyapulike imhola sa Yesu.²Pe akavavuula avavombi vaake akati, "Ujuo ghwe Yohani uMwofughi, asyukile kuhuma ku vafue, fye nambe ali ni ngufu isa kuvomba ifidegho."³UHelode alyajovile enendiiki ulwakuva alyankolile uYohani, akankunga na kukun'dindila mu ndinde . UYohani alyadindilue mu vwimila uHelodia un'dala ghwa Filipo, unnuuna ghwa Helode.⁴Alyadindilue mu ndinde ulwakuva alyam'bulile luno nalunoghile mu ndaghilo sa Nguluve."⁵UHelode ujuo akalondagha kukum'buda uYohani neke akoghopagha avaanhu ulwakuva valyankagwile uYohani kuuti m'bili.⁶Lino, pa kikulukulu ikya kukumbuka kuholua untwa uHelode, umwalive ghwa Helodia akaseeja pamaso gha vahesia. Umhinja ujuo akamhovosia fiijo UHelode,⁷Kuhanga akajiigha kukumpela kino ilonda kusuuma.⁸Neke umhinja jula akahongua nu ng'ina ikya kusuuma, akam'buula uHelode akati, "Nilonda umheelee lino lino umutu ghwa Yohani uMwafughi mu lisinia."⁹Untwa uHelode akasukunala kyongo. Neke ulwakuva akajighile pamaaso gha vahesia vala, akalaghila kuuti umhinja jula apelue.¹⁰Pe akasuung'ha umuunhu alute mu ndinde adumule umutu ghwa Yohani.¹¹Umutu ghwa Yohani ghukaletua mu lisinia, akapelua umhunja jula, ghwope akampeela ung'ina.¹²Pepano avavulanisivua va Yohani vakaluta, vakatoola um'bili ghwa Yohani, vakaghuviika mu mbiipa. Pe vakaluta kukum'buula uYesu imhola jila.¹³UYesu ye apulike imhola ijio, akavuuka pala ni ngalava na kuluta pamonga pa vusyefu. Neke avaanhu ye vapulike kuuti uYesu avukile pala, vakahuma mu makaaja ghaave, vakaghenda lughulu, vikum'bingilila uYesu kuno alutile.¹⁴UYesu ye ikwika mu ngalava, akalivona ilipugha ilivaha ilya vaanhu, akavavonela ikisa, akavasosia avatamu vaave.¹⁵Ye vwilile, avavulanisivua vaake vakaluta pa mwene vakam'buula vakati, "apa tukalile pe lunyika pasila kimonga, kange vwimile uvatavule avaanhu ava valutaghe mu fikaaja kuuti vakaghule

ifyakulia."¹⁶UYesu akavamula akati, "Nakwekuti umpaka aveene avavuuke, muvapeele umue ikyakulia." ¹⁷Aveene vakamula vakati, "Natuli ni kimonga apa, looli ghali gha makate ghahaano ni samaki ivili." ¹⁸UYesu akavavuula akati, "Muleete apa"¹⁹Pepano akavavuula avaanhu kuuti vikale pa lisoli. Pe akatoola amakate ghala ghahaano ni samaki sila ivili., akalolla kukyanya, akamhongsia uNguluve. Pe akamenyulania amakate ghala, akavapeela avavulanisivia vaake, voope vakavaghavilaavaanhu. ²⁰Avaanhu vakalia, vakikuta. Avavulanisivia vaake vakakong'hania ifisighasi, sikamema indiilo kijigho ni vili. ²¹Avaanhu vano valyaliile, avakinhaata veene valyale imbilima ihaano, kisila kuvala avakijuva na vaana. ²²Unsiki ghughuo, UYesu akavavuula avavulanisivia vaake kuuti vingile mu ngalava, valongole kuluta imwambo ijingi, pano umwene itavula ilipugha lya vaanhu kuuti valutaghe. ²³Ye avatavwile, akaluta mwene ku lisumbe, jitovua na mavingo, ulwakuva imhepo imbaha jikasighagha kuno viluta. ²⁴Ye kutapihenga, uYesu akaluta ku vavulanisivia vaake, ighenda pakyanya pa malenga. ²⁵Neke avavulanisivia vaake ye vikumwagha ighenda pakyanya pa malenga, vakoghopa kyongo, vakakoola vakati, "Ilisyuka". ²⁶Unsiki ghughuo uYesu akavavuula akati, "Kangala, neene, namungoghpaghe"²⁸Pe uPeteli akam'buula akati, "Ghwe Mutwa, nave lweli veeve, umbuule niise palyuve nighende pakyanya pa malenga." ²⁹UYesu akamwamula akati, "Isa" pe uPeteli akiikka mu ngalava jila, akatengula pighenda pakyanya pa malenga, iluta kwa Yesu. ³⁰Neke ye ivona imhepo imbaha jigugula, akaghopa kyongo, akatengulakundwiila. Pe akakoola akati, "Ghwe Mutwa, umhooke!"³¹Nakalingi, UYesu akagholosia uluvoko lwake, akankola, akam'buula akati, "Ghwe nya lwitiko ludebe uve,kiki uli ni nganighani?" ³²Pepano uYesu nu uPeteli vakingila mu ngalava, imhepo jila jikalitima. ³³avavulanisivia vano valyale mu ngalava, vakamwimika uYesu vakati, "kyang'haani, uve uli Mwana ghwa Nguluve!"³⁴UYesu na vavulanisivia vaake vakalovoka ilisumbe ilya Galilaya, vakafika mu iisi ija Genesaleti. ³⁵Avaanhu ava pala ye vakagwila kuuti ghwe Yesu, vakatwala imhola imbale sooni. Pepano avaanhu vakavatwala avatamu vooni kwa Yesu, ³⁶Vakansuuma avitikisie avatamu vabasie lu luvilo lwa mwenda ghwake. Avatamu vooni vano vakabasyagha, vakasokagha.

Chapter 15

¹Avafalisayi vamonga na vavulanisi va ndaghilo kuhuma ku Yelusalemu, vakaluta kw Yesu, vakamposia vakati, ²"Kiki avavulaunisivia vaako navivingilila inyiiho isaa vakuuli viiti? Ulwakuva vilia ikyakulia kisila kwogha amavoko ndavule lunoghiile!" ³Uyesu akavamula akati, "Kiki na jumue mudenya indaghilo sa nguluve Vwimila kuvingilila inyiiho siinu?" ⁴Unguluve alyatiile, 'Umwoghpaghe uvaaso nu mamaajo' Kange, alyatile, 'Umuunhu juno ikumuligha uviise nambe ung'ina, anoghiile kubudua' ⁵Neke umue muvulanisia kuuti, umuunhu ndepoonu ikum'buula uviise nambe ung'ina kuuti, 'Kino niveele ninoghiile kukukutanga, nihumisie, litekelo kwa Nguluve' ⁶Mu uluo, muuva mwiti, umuunhu nangamwoghpaghe uviise nambe ung'ina. Ukuo kwe kubenapula ilisio lya Nguluve vwimila kuvingilila inyiiho siinu. Mwe vakedusi umue! UYesaya alyavilile se seene vwimila umue kuuti, ⁷Mwe vakedusi umue! UYesaya alyavilile se seene vwimila umue kuuti, ⁸Avaanhu ava vikunginia pa pa mulomo neke amoojo ghaave ghali kutali nuune. ⁹Vikunyimika neke ulwimiko lwave lusila luvumbulilo, ulwakuva vivulanisia indaghilo sa vaanhu. ¹⁰Pepano uYesu akalikemeela ilipugha lya vaanhu, akavavuula akati, 'Mupulikisie vunofu, mulutang'hanie! ¹¹Ifinu fino umuunhu itwala mu mulomo, nafye fino fikum'biika kuuva mulamafu. Looli, fino fihumu mu mulomo, fye fino fikum'biika umuunhu kuuva mulamafu. ¹²Pambele avavulanisivia vaake vakatula pa mwene vakam'buula vakati, 'Ukagwile kuuti aVafalisayi ye vapuliike amasio ghano ujovile, vakaliile kyongo?" ¹³UYesu akamula akati, 'Amamela ghooni ghano uNhaata ughwa kukyanya naalyavyalile umwene, ikulula. ¹⁴Muvaleke, avuo valongosi vibofu. Nave um'bofu un'jaake, vooni ve vaviili vighwilila mu liina! ¹⁵Pe uPeteli akam'buula akati, 'Utghanuliile ikihwanikisio ikio' ¹⁶UYesu akavamula akati, "Asi na jumue namukulutang'hania?" ¹⁷Namukagula kuuti kino umuunhu itwala mulomo, kiluta mu lileme na kuhuma kunji?"¹⁸looli fino fihuma pa mulomo, fihuma mu mwojo, ifio fye fino fikum'biika umuunhu kuuva malamafu. ¹⁹Nijova enendiiki ulwakuva mu mwojo mwe muno ghihuma amasaagh amaviivi, uvubudi, uvuvwafu, uvughendamwalu, uvuhiji, uvwolesi vwa vudesi na maligho. ²⁰Isio, se sino sikum'biika umuunhu kuuva mulamafu. ²¹Pambele uYesu akavuuka pala, akaluta imbale isa likaaja ilya Tiilo ni lya Sidoni. ²²Ukuo umukijuva jumonga uMkananayo juno alyale ikukala imbale isio, akiisa kwa Yesu, akakemeela fiijo akayt, Ghwe Mutwa, Mwana ghwa Davidi, usungukile! Umwalivango ipumuka kyongo ni lipepo.' ²³Neke UYesu naakamula kimonga. Avavulanisivia vaake vakaluta pa mwene vakam'buula vakati, "Um'buule alutaghe, ulwakuva ikutusingula." ²⁴UYesu akamwamula umukijuva jula akati, UNGuluve asung'hile une kukuvapoka aVaisilaeli vano vali ndavule ing'holo sino sisovile." ²⁵Neke umukijuva jula akaveela pa Yesu, akafughama, akansuuma akati "Ghwe Mutwa, nисуума unhange! ²⁶UYesu akamwamula akati, "Nalunono kutoola ikyakulia ikya vaana na kukusitosekesia imbua." ²⁷Umukijuva jula akati, "se seene Mutwa, neke nasi mbua sasilia ifimenyukila fino fisanguka paasi pa meesa s vatwa vaake." ²⁸UYesu akamwamula akati, Ghwe mukijuva uve, ulwitiko lwako luvaha! Luvombeke kulyuve ndavule ghulonda." Unsuiiki ghughuo, umhinja jula akasooka. ²⁹Uyesu akavuuka pala, akaluta akakila mulubale mu lisumbe ilya Galilaya. Pe akatogha pa kidunda, akikala. ³⁰Amapugha gha vaanhu vakaluta pamwene, vitwala avalema, avabofu amaaso, avakinuunu na vatamu avange vinga, vakavaviika avatamuvala pa maghulu ghaake, umwene akavasosia. ³¹Avaanhu mu lipugha lila vakadegha kyongo kuvona avakinuunu vijova, avalema amaghulu vighenda, avabofu amaaso vilola na valema avange visooka. Pe vakamughinia uNguluve ugha Vaisilaeli. ³²pepano uYesu akavakeela akavavulanivia vaake, akavavuula akati, 'Nikuvavonela ikisa avaanhu ava, ulwakuva vikalile nuune ifighono fitatu, lono vasila kyakulia. Nanilonda pikuvatavula valutaghe ni njala, ulwakuva kyavitenga mu sila." ³³Avavulanisivia vaake vakam'buula vakati,

"Kuno tuli kwe lunyika, kusila kimonga, ndepoonu tukughaahja kuughi amakate agha kukwila avaanhu vooni ava?"

³⁴UYesu akavaposia akati, "Muli na makate ghalingi? Vakamwamula vakati, 'Ghali lekelelubale nu tusaamaki tudebe.'"

³⁵UYesu akavavuula avaanhu kuuti vikale paasi. ³⁶Pe akatoola amakate ghala lekelalubale nu tusamaki tula, akamhongesia uNguluve, akamenyulania, akavapeela avavulanisivua vaake, neke voope vakavaghavila avaanhu vala. ³⁷Avaanhu vooni vakalia, vakikuta. Avavulanisivua vakakong'hania ifisighasi, fikameme indiilo lekelabale. ³⁸Avaanhu vano valyaliile, valyale avakinhaata veene imbilima ine, kisila kuvala avakijuuva na vaana. ³⁹Pepano uYesu akavatavula avaanhu vala kuuti valutaghe, umwene akapanda ingalava, akaluta imbale isa likaaaja ilya Magadani.

Chapter 16

¹Avafalisayi na Vasadukayi vamonga vakaluka kukumughela uYesu, vakasuuma kuuti ahufie ikivalilo kino kivonia kuuti asung'hilue nu Nguluve ²UYesu akavamula akati, "Pano jifikile iwiliile mwiti, "Pakilaavo kukia vunofu, ulwakuva kukyanya kuvalafu. ³Palwakilo mwiti, 'uMusyughu ifula imbaha jitoonya, ilwakuva kulimafunde kange kughuvile.' Mwe vakedusi umue, mukagwile kuluvulania ifivalilo ifya kukyanya ku palanga, lwandaani mukunua kukufitang'hania ifivalilo fino fivombeka lino kuuti fili nu muluvo muki! ⁴Avaanhu va kisina iki ikihosi, vano navikum'bikila mwojo uNguluve, vilonda ikivalilo. Looli navalapelue ikivalilo, ulwene ikivalilo kino uNguluve alyahufisie vwimila uYoonu." Pepano uYesu akavaleka, akavuuka, iluta. ⁵Avavulanisivua va Yesu ye vilovoka inyanja, vakasyemua kutoola amakate. ⁶UYesu akavavuula akati, "Muvisaghe maaso ni kilule ikya Vafalisayi na Vasadukayi." ⁷Avavulanisivua vala vakatengula piposania veene viiti, "Ijova enendiiki ulwakuva natugadile amakate! ⁸UYesu akasikagula sino vaka vijova, akavavuula akati, Mwe vanya lwitiko ludebe umue! kiki mukaning'haniajumue mwitu muli vasila makate? ⁹Mujiighe namukulutang'hania, nambe kukumbuka amakate ghala ghahaano ghano vakaliile avaanhu vala imbilima ihaano. asi, ifisighasi mukamemisie indiilo ilingi? ¹⁰Nambe amakate ghala lekelalubale ku vaanhu vala imbilima ine, asi, mukakong'hanisie ifisighasi indiilo ilingi? ¹¹Lwandaani namukulutang'hania kuuti imhola sino nijova numue nasa makate? Une nijova kuuti, muvisaghe maaso ni kilule ikya Vafalisayi na Vasadukayi." ¹²Apuo avavulanisivua vaake vakalutang'hania kuuti naaveele ijova imbulanisia imbiivi isa Vafalisayi na Vasadukayi. ¹³Pepano uYesu akaluta imbale isa ku Kaisalia-Filipi. Ye afikile akavaposia avavulanisivua vaake akati, Avaanhu viiti une ne Mwana ghwa Muunhu, neene veen? ¹⁴Vakamwamula vakati, "Vamo viiti veeve Yohani Mwafughi, vamonga viiti veeve Eliya, avange viiti veeve Yelemia, nambe kuuti uve uli umo mu vavili." ¹⁵UYesu akavaposia kange akati, "Neke umue mwiti neene veeni? ¹⁶uSimoni Peteli akamwamulila akati, "uve veeve Kilisite, Mwana ghwa Nguluve juno mwimi." ¹⁷UYesu akam'buula akati, "Simoni mwana ghwa Yoonu ufunyilue, ulwakuva nakwale umuunhu juno akuhufisie isio, looli uNhaata ghwango juno alikukyanya. ¹⁸Lino nikuvuula kuuti, veeve Peteli, kwekuti linhalavue. Pakyanya pa linhaalavue ili nijenga inyumba jango jino kye kipugha kya vikiti, ingufu isa kuvufie nasingajilema lusiku. ¹⁹Nikukupeela ifuunguluo isa vutwa vwa kukyanya, sooni sino ukanile nu iisi iji, ghwope UNGuluve iiva akanile kukyanya. Kange, sooni sino ghwitikisie mu iisi iji, naju Nguluve iiva itikisie kukyanya. ²⁰Pe UYesu akavakaana avavulanisivua vaake vala kuuti, navangam'bulaghe muunhu kuuti umwene ghwe Kilisite. ²¹Kutengula unsiki ughuo, uYesu akava ikuvavuula pa vuvalafu avavulanisivua vaake kuuti, lunoghiile umwene kuluta ku Yelusalemu na kuuva ni mhumuko nyinga kuhuma ku vagojo, ku vavaha va vatekesi na ku vavulanis va ndaghilo isa Moosi, na kubudua. Neke ikighono ikya vutatu isyuka. ²²Pe uPeteli akaluta naghwope palubale, akatengula kukun'dalikila akati, "Luleke pivombeka uluo Mutwa! Isio nasingakwaghe! ²³Neke UYesu akansyetukila uPeteli, akam'buula akati, "Vuuka apa ghwe Setano uve! Ghulonda kukusigha une kuvomba uvughane vwa Nguluve ulwene masaagha gha vaanha. ²⁴Pe akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Umuunhu juno ulonda kukumbilila une, avuleke uvughane vwake, itavule ambingililaghe nambe kuuve kwe kufua. ²⁵Ulwakuva umuunhu juno ilonda kupoka uvwumi vwake, ujoo alambusia, looli umuunhu juno ikwambusia uvwumi vwake, ujoo alambusia, looli umuunhu juno ikwambusia uvwumi vwake vwimila une, ujoo iliiva nu vwumi uvwa kuvusila kusila. ²⁶Lino, umuunhu ndepoonu ivumbulila kiki kuuva nu vumofu vwoni uvwa iisi, neke ambusie uvwumi vwake? nambe umuunhu ahumie kiki apyanisia pa vwumi vwake? ²⁷Ulwakuva une ne Mwana ghwa Muunhu nilikwisa na vanyamhola vango mu vuvaha vwa Nhaata ghwango. pe nilikumhomba nujunge kuling'hana ni mbombo saake, ²⁸kyang'haani nikuvavuula, vamonga nkate mulyumue mwe vano muli apa, navalafua kuhanga pano vikunyaagha ne Mwana ghwa Muunhu nilaava nikwisa mu vutwa vwango.

Chapter 17

¹ifighono ntanda ye fikilile, Uyesu akavatoola UPeteli, uYakovo nu Yohani unuuna. Akaluta navoope ku kudunda ikitali, vakijekela. ²Ye vali pala, UYesu akanduka pamaaso ghaave. Ku maaso akava ivalatika hwene lijuva nagma menda ghaake ghakava mavalafu fiijo hwene lijuva nagma menda ghaake ghakava mavalafu fiijo hwene lumuli. ³Unsiki ghughuo, vakasetuka avavili avalongosi uMoose nu Eliya, vijova nu Yesu. ⁴Pe uPeteli akam'buula uYesu akati, "Ghwe Mutwa, lunono usue tukalaghe bahaapa! Nave ukeliile, nijenda ifyeye fitatu. Kimo kiive kyako, kimonga kya Moose, ikingi kiive kya Eliya. ⁵UPeteli ye ajiighe ijova, lolagha, ilifunde lino livalatika likiisa, likavapulikila. Pe likapulikika ilisio kuhuma mu lifunde liiti. 'Uju ghwe Mwanango umughanike ghwango juno inkeliile, mupulikisyaghe umwene!' ⁶Avakuvulanisivua vala ye vapuliike isio, vakoghopa kyongo, vakakupama. ⁷UYesu akaveela pa veene, akavabasia, akavavuula akati, "Ima, muleke pikwoghopa! ⁸Ye vikwimamka, vilola, navakwamwagha umuunhu ujunge, looli ju Yesu mwene. ⁹Ye vali mu

kidunda vikwika, uYesu akavavuula akati, "Namungampangilaghe muunhu sino musivwene, kuhanga unsiki ghuno une ne Mwana ghwa Muunhu nisyuka kuhuma ku vafue. ¹⁰avavulanisivua vaake vakamposia vakati, "Ongo avavulanusi va ndaghilo sa Moose viiti, aliisa taasi uEliya, uKilisite ye akyale kukwisa. ¹¹UYesu akavamula, akati, 'se seene, aliisa taasi uEliya, kuuti anosie sooni. ¹²Neke nikuvavuula niiti, uEliya alisile, avaanhu navakankagwile, vakam'bombela sino vakighanile aveene. Enendiiki, na juune ne Mwana ghwa Mulunhu fye kyavikumusia." Pepano avavulanisivua vala vakankagwile, vakam'bombela sino vakighanile aveene. Enendiiki, na juune ne Mwana ghwa Muunhu fye kyavikumhumusia." ¹³pepano avavulanisivua vala vakalutang'hanja kuuti uYesu aveele ijova imhola sa Yohani uMwofughi. ¹⁴Yevafikila mukipugha kya vaanhu, umuunhu jumo akamulutila, akafughama pavulongolo pa mwene, na pikumbula, ¹⁵"Mutwa, unsanhile umwanango, ulwakuva alinikivasi na pipumuka kyongo. Ulwakuva kakinga ighwela pamwoto nambe mumalenga. ¹⁶Nimuletile kuvavulanisivua vako, looli navaghwesisie pikunsosia. ¹⁷u Yesu akamula akati, "Umue kikolo kinonakikumwitika kange kinokinangike, nikukala palikimo numue mpaka liighi? nikugudilanila numue mpaka lighi? mumulete apa kulyune." ¹⁸U Yesu akadalikila, ni lipepo likamuma. usoloka akasosevua kuhuma unsiki ghula. ¹⁹Pa uluo avavulanisivua vakamwisila u Yesu khu vusyefu na kukumposia, "Na kiiki tukakunilue kukudagha?" ²⁰U Yesu akavavuula, "Ulwakuva ulwitiko lwinu luudebe. Kyang'haani nikuvavula, ndavule muva nhu lwitiko nambe ludebe heene meeke sa mbeju isa haradali, muwesia pikukivula ikidunda iiki, vuuka kuhuma apa ulute kuula, nhi kyene kiivuka kange na piiva nhi khinu kyekyoni kiila ikya kusiting'ana kulumue. Gadilila: Amasio agakidebe ughwa 21 ²¹"Looli, ilipepo iili naliingahume, looli khu nyifunyo na kudinda "naghivoneka mhu nakala inofu isa kali). ²²Unsiki ghunovajighe khu Galilaya, u Yesu akavavuula Avavulanisivua va mwene, "u Mwana ghwa Adamu ivikua mumavoko gha vaanu. ²³Kange vikumbuda, nhi kighono ikya vutatu isyuka. "Avavulanisivua vakasukunile fijo. ²⁴Na veene yevafilikile khu Kapenaumu, avaanhu vanovikong'ania ikodi ija kivalilo shekeli vakamulutila u Petro na kuuti, "Vuuli m'bulanisi ghwinu ihomba ikodi ija kivalilo shekeli?" ²⁵Akati, "Ena" Looli u Petro ye ingile munkate mhu nyumba, u Yesu akajova nhu Petro ulwakwasia na kuuti, "Ghusagha kiiki Simon? Avatua va iisi, vikwupila ikodi nambe uvushuru kuhuma uveni? Khu vaala kuhuma kuvaghesia?" ²⁶Nhu nsiki u Petro akati, "Kuhuma khu vaghesia "u Yesu akam'bula, pa uluo avatemi vavusivue mhu vuhombaji. ²⁷Ulwene kyande tulavapelela avasongesia songo vahoake amkole, luta kulisumbe, utosie indovano, isamaki jino kyande jiiva nhasi kulovua utoole. Isamaki ijio ung'amalule umulomo ghwake, ghukujaagha indalama jimo. Indalama ijio utoole uvapeele avasongesia songo uhombele isongo une nuuve.

Chapter 18

¹Unsiki ghulaghula avavulanisivua vakisa kwa Yesu na kukum'bula, "Ghwe veeni juuno m'baha mhu vutwa uvwa kukyanya?" ²U Yesu akakemela umwana un'debe, akam'bika pakati na kati pa vanave, ³na kuti, "kyang'haani nikuvavuula, mungabuhile kulata na kuuva heene vaana vadebe namunganoghele kukwingila mhu vutua vwa Nguluve. ⁴Pa uluo umuunhu ghweni juuno ikuviika heene mwaana n'debe, umunhu ndavule ujoo ghwe mbaha mhu vutua uvwa kukyanya. ⁵Kange umuunhu ghweni juuno ikumwupila umwaana u'debe mhu litavua lyango ikunyupila uune. ⁶Looli ghweni juno ipelepesia jumo pakati pa vadebe ava vano vikunyitika kugaluka, juuva lunono kwa muunhu ujoo ilivue ilivaha ilya kuhavulila likungua kusingo kwa mwene, kange kudwivilila mhu kyogho mhu nyanja. ⁷Iga khu iisi ulwakuva unsiki ughwa kukalasia! ulwakuva nalunofu khu masiki aghuo kukwisa, looli iiga kwa juula umuunhu juula amasiki ghala ghikwisa vwimila umwene! ⁸Heene uluvoko lwako nambe ulughulu lwako lukukupelepesia kukalala, udumule kange utaghe kuvutali nhu nuve. Lunofu kyongo kulyuve juuve kukwingila khuvwumi kuuva nsila luvoko nambe uvulemavu, kuliko kutaghua khu mwotoo ughwa kusila na kusila ghua na mavoko ghoooni nambe amaghulu ghoooni. ⁹Heene iliso lyako likukukalasia, kuula kange ulitaghe kuvutali nuve. Lunofu kyongo kulyuve juuve ghwingile kuvwumi nhi liiso limo, kuliko kutaghua khu mwotoo aghwa kusila na kusila ghua nha maaso ghoooni. ¹⁰Lolagha kuuti mulisa kusyojola juumo ughwa vadebe ava. Ulwakuva nikuvavuula kuuti kukyanya kulivanyamola vavanave ifighono fyonil vilola uvweni vwa Nhaata ghwango juuno alikukyanya. ¹¹(Gadilila: Amasio ghanoghivoneka heene gha kidebe kya 11, "Ulwakuva u mwaana ghwa Adamu akisile kukutupoka kiila kinokikasovile" naghakavonike mhu nakala inofu isa kali). ¹²Musagha kiiki? Pano umunhu alining'olo kijighe kimo, jimo musene isova, vuuli naikuvaloka ifijighe tanda ifya kufidunda na kuluta kukumulonda juumo juuno asovile? ¹³Kange angamwaghe, kyang'haani nikuvavuula, ikunkela kuliko vaala kijighe kimo nhu tanda vanonavisova. ¹⁴Pa uluo navwevighane vwa Nhaata ghwinu ughwa kukyanya kuuti juumo mhu vadebe ava valemale. ¹⁵Heene unyalukolo ghwako angakukosele, luuta, ukansone ilidoka pakate palyuve nhu mwene pano iiva mwene jujuu. Ndavule ikukupulikisia, ghua ugomwisie unyalukolo ghwako. ¹⁶Looli nave naikupulikisia, ntoole unyalukolo juumo nambe vavili kyongo palikimo nuuve, Ulwakuva mumalomo agha volesi vavili nambe vatatu kiila lisio linoghile kukagulua. ¹⁷Nave ibeda kuvampulikisia, livule ilikong'ano ilisio ilio, nave ibeda vulevule kupulikisia ilikong'ano, looli avisaghe heene muunhu ughwa vapanji usonga songo. ¹⁸Kyang'haani nikuvavuula kyekyoni kiila kinomuliva mudinda mhu iisi na kukyanya kidindua. kange kyekyoni kinomudindula mhu iisi na kukyanya kidindulivua. ¹⁹Kange nikuvavuula kuuti nave avaanhu vavili pakati palyumue vangiting'ane vwimila vwa lisio lyelyoni pa iisi linovisuma, ilio u Nhaata ghwango ughwa kukyanya ivomba. ²⁰Ulwakuva vavili nambe vatatu vangakong'ane palikimo khu litavua lyango, une nili pakatenakate naveene. ²¹Pepano u Petro akisa na pikum'bula u Yesu, "ghwe Mutwa, na kalingi unyalukolo ghwango ifikuhoka une nisaghile? Nifikusaghilagha kuhanga kufika lekela lubale?" ²²U Yesu akam'bula, "Naniiti kufika lekela lubale, looli usaghilaghe fijighe lekela lubale. ²³Ulwakuva ulu uvutwa vwa kukyanya

vuling'ine ni kihwanikisio ikya ntw a jumonga juno akalondagha kuvala fino kuhuma kuvavombi vaake. Untwa ujoo ye atengwile ²⁴kuvala fino ikuvasighila,um'bombi jumo alyale isighilua italanta imbilima kijigho. ²⁵Um'bombi ujoo ulwakuva alyakunilue kuhomba,untwa ghwa mwene alyaghile aghusivue,un'dala ghwake palikimo na vaana vaake ni fiinu fyonu fino alyale nafyo,neke ahombe fyonu. ²⁶Pe um'bombi jula akaghwa,akafughama pavulongolo pa mwene,akati,'Mutwa,uve nhu lugudo palikimo nune,ifinu fyako fyonu nihomba.' ²⁷Pe untwa ughwa jula um'bombi,ulwakuva akasukumivue kyongo nhu lusungu,akantavula na kukunsaghila fyonu fino isighilia ²⁸Looli um'bombi jula ye avukile pala akatang'ana nu mbombi ujaake,juno alyale ikunsighila idinali kilundo.Akankola,akantaka kusingo,akam'bula,'Uhombe fyonu fino nikukusighila.' ²⁹Looli um'bombi ujaake jula akafughama pa maaso ghaake,akampelepesia,akati,'Nisuma unguule padebe ifinu fyako fyonu fino nisighilua nihomba.' ³⁰Neke um'bombi jula akakaana.pe,akaluta kukundindila ujaake mudinde,kuhanga pano ihomba ifinu fyonu fino isighilua. ³¹Avavombi avajaake ye vasivwene isio.Vakalemala kyongo.Vakaluta na kukum'bula untwa ghuvaave sooni sino sivombike. ³²Pepano untwa akankemela um'bombi jula,akam'bula akati,'Ghwe m'bombi uve uli mbivi,uve ye unisumile une nakusaghila fyonu fino nakusighilagha. ³³Asi! nuveele unoghile kukunsungukila umbombi un'jaako,ndavule une niveele nikunsungukile une? ³⁴Untwa jula akakalala kyongo pe akalaghila atwale mu ndinde kupumusivua kuhanga pano ihomba ifinu fyonu fino isighilua. Enendiiki na ju Nhaata ³⁵ghwango ughwa kukyanya fye ilikuvahomba,na jumue nave namunkusaghila nhu mwojo um'balafu unyalukolo."

Chapter 19

¹U Yesu ye amalile amasio aghuo,akavuuka mhu Galilaya,akaluta kukighavo ikya Yudea imwambo ija kikogha ikya Jordani. ²Avaanhu viinga vakam'bingilila,ukuo akavasosia. ³Avafarisayi vamonga vakaluta kukumughela,vakamposia,"Asi lukwitisivua mu ndaghilo siitu umuunu kukuntavula un'dala ghwa mwene mhu nongua sooni?" ⁴"U Yesu akavamula akati,"Namwimbile mumalembe amimike kuuti kuhuma kuvutengulilo u Nguluve alyapelile umughoosi nhu n'dala? ⁵U Nguluve akati,'Mhu uluo umughoosi ikumuleka uviise nhu ng'ina ghwa mwene neke ivisagha nu n'dala ghwa ke,vevavili ava viiva m'bili ghumo?" ⁶Apuo na viiva vavili kange,looli viiva m'bili ghumo.Lino,kino u Nguluve alungile,umuunhu nangalekanisyaghe." ⁷Avafarisayi vala vakamposia kange vakati,"Nave fyeulivuo u Moose mu ndaghilo saake alyajovile kuuti umughoosi anoghile kukumpeela un'dala ghwake ikalatai ija kuntavula na kukumuleka?" ⁸Akavavula,"u Moose alyavitikisie kutavula avadala viinu,ulwakuva namupulika mu sino mululanisivua neke kuhuma kuvutengulilo nafye lulyale. ⁹Lino nikuvavula,kuuti umuunhu ghweni juno itavula un'dala ghwake,nave un'dala ujoo nam'bwafu neke itoola ujunge,iiva ivwafuka. ¹⁰Pe avavulanisivua vaake vakam'bula u Yesu,"Nave fye lulivuo vwimila umughoosi nu n'dala,ye kuba kubuhiila kutoola. ¹¹Looli u Yesu akavavula,"Nakwekuti avaanhu vooni ndepoonu vikwupila imbulanisivuo isi,looli va vano u Unguluve avapeliile uvukagusi uvwa kwupila imhola iiji. ¹²Nikuvavula isio ulwakuva kwevale vano navitoola ulwakuva vaholilue vaghumba.Kwe vale vano vavitoola ulwakuva avaanhu avange vavavombile kuuva vaghumba.Vamonga navitoola vwimila kukum'bombela u untwa ghwa kukyanya.Umuunhu juno ikwupila imhola iiji upilaghe." ¹³Avaanhu vamonga vakamuletela u Yesu avaanu avadebe kuuti aviike amavoko ghaake pa veene,avavulanisivua vaake vakavadalikila avaanu vaala. ¹⁴Neke u Yesu akavavula akati,"Muvaleke avaanu avadebe,visaghe kulyune namungavasighaghe,ulwakuva uvutwa uvwa kukyanya vwa vaanhu vano valindavule avaanu ava. ¹⁵U Yesu akaviika amavoko ghaake pa veene,pe akavuka pala. ¹⁶Unsoleka jumonga akaluta kwa Yesu akapasia akati,"Ghwe M'bulanisia,nivombe kiiki ikinofu neke nikave uvwumi uvwa kusila kusila?" ¹⁷U Yesu akamwamula akati,"kiiki ukumhosia une vwimila uvunofu?U Nguluve mwene ghwe nofu,Nave ghulonda kukwingila ku vwumi uvwa kusila kusila,vingililaghe indaghilo sa Nguluve." ¹⁸Unsoleka jula akapasia akati,"Indaghilo siliku?"u Yesu akamwamula akati,"Nungabudaghe,nungavwafukaghe,nungahijaghe,nungolekaghe isa vudesi, ¹⁹Umwoghpaghe uvaasoo nhu mamajo,na kukumughana unino ndavule ghukughana juuve." ²⁰Umuunhu jula akati,"Isio sooni nisigadilile.Kiinu kiiki ikinge kino naghilue?" ²¹"U Yesu akam'bula akati,"Nave ghulonda kuuva mugholofu,ulute, ukaghuse fyonu fino ulinafyo,neke uvapeele avakotofu,apuo pe ghuuva ni kyuma kukyanya.Pepano ghwisaghe umbingililaghe." ²²Unsoleka jula ye apulike isio akavuka pala asukunile,ulwakuva alyale ni kyuma kinga. ²³U Yesu akavavula avavulanisivua vaake akati,"Kyang'haani nikuvavuula,lutalaamu kyongo kwa muunhu ummofu kukwingila mu vutwa vwa kukyanya. ²⁴Nikuvavula kange kuuti, kihugu fiijo ingamila pikila pa kalyoli kya sindano,kukila ummofu kukwingila mu vutwa vwa Nguluve." ²⁵Avavulanisivua vaake ye vapulik amasio aghuo,vakadegha kyongo vakapasia vakati,"Pe veeni lino juno anoghile kupokua?" ²⁶Yesu akavalola akavavula akati,"Ku vaanhu uluo lutalamu,neke kwa Nguluve sooni sivombeka." ²⁷Pe pano u Peteli akam'buula akati,"Lolagha,Usue tufilekile fyonu tukukuvingilila uve.Pe tuvumbulila kiiki?" ²⁸U Yesu akavavula,"Kyang'haani nikuvavula kuuti,une ne mwana ghwa muunhu niliiva nikalile pa kitengo kyango ikya vuvaha mu iisi imia na jumue mwe vaano mukumbingilila lino mulikukala mu fitengo kijigho na fivili ifya Isilaeli. ²⁹Umuunhu ghweni juno ajilekile inyumba jaake,nambe avanine,nambe avalumbu,nambe uviise,nambe ung'ina,nambe avaanu vaake,nambe amaghunda ghaake vwimila une,ikwupila finga fiijo kukila fino afilekile na kukwupila uvwumi uvw kuvusila kusila. ³⁰Neke vinga vano va kwanda, valaava va vusililo,ava vusililo valaava va kwanda.

Chapter 20

¹Ulwakuva uvutwa vwa kukyanya vuli ndavule umuunhu unya mughunda,juno alyalavile fiijo kuluta kulonda avaanu

ava kuvomba imbombo mu mughunda ghwake ughwa sabibu. ² Ye avavwene akiting'ana navo kukuvavomba uluhombo ulwa kighono kimo nujunge idinali, akavasuug'ha khu mughunda ghwake. ³ Akavalilo aka vutatu palwakilo akahuma kange akavagha avange vali pa lighililo vasila mbombo. ⁴ Akavavula akati, 'Na jumue lutagha kuvomba imbombo mu mughunda ghwango ughwa sabibu, une kyanikuvahomba mweni uluhombo luno lunoghile. ⁵ Voope vakaluta ilijuuva ye lilipamutu akavalilo aka ntanda kange akavombile vulevule. ⁶ Ye vwilile akavalilo aka kijighe na kamo akahuma kange akavagha avange vimile pa lighulilo. Akavaposia akati, 'Kiiki mwimile apa ikighono kyoni kisila mbombo?' ⁷ Aveene vakamwamula vakati, 'Ulwakuva nakwale umuunhu juno atupeliile imbombo. Umwene akavavula akati, 'Na jumue lutagha kuvomba imbombo mu mughunda ghwango ughwa sabibu. ⁸ Ilijuva ye litetemela, unyamughunda jula akam'bula umwimili ghwa mbombo jaake akati, 'Vakemele avavombambombo vooni kuuti uvahombe uluhombo lwave, Pano ghukuvahomba utengule avavombi vano vaveele visile ulwa vusililo na kumalikisia avavombi vano vaveele va kwanda kufika. ⁹ Pe avavombi vano vasilile pakivwilile akavalilo aka kijighe na kamo vakiisa vakahombua nujunge idinali. ¹⁰ Avavombi vano vaale va kwanda, ye viluta kwa jumo ikuvahomba vakahuviila kuhombua nyinga kukila avange. Neke voope vakahombua nujunge idinali jimo jino lwale luhombo lwa kighono kimo. ¹¹ Ye vupile uluhombo lwave, vakatengula pikung'hulasia kwa nyamughunda. ¹² Viiti, 'Avaanhu avuo vavombile imbombo akavalilo kamo keene, lwandani utupeliile uluhombo luno luling'hinena veene? Ongo usue tuvombile imbombo nhu lupumuko ulukome nu lujuuva imwisi jooni. ¹³ Unyamughunda jula akamwamula jumonga mu vavombi vala akati, 'Nyalukolo, nanikusoveleng'hinie nambe kukuhijila kimonga. Natuveele twiting'ine idinali jimo? ¹⁴ Upila uluhombo lwako vuuka ulutaghe. Une nilamwile kukumhomba umuunhu uju ughwa vusililo uluhombo luno luling'iine nu luhombo lwako. ¹⁵ Asi! Nalukwitikisivia kuvomba ndavule nighanile vwimila ikyuma kyango? uli ni kivini ulwakuva une nili nkoola kukuvapeela ifuinu avange? ¹⁶ U Yesu akajova kange akati, fye enendiki ava vusililo valaava va kwanda ava kwanda valavavva vusililo. ¹⁷ U Yesu ye alimusila iluta ku Yelusalemu, akavakemela palubale avavulanisivia vaake kijighe na vavili, akavavula akati, ¹⁸ 'Lolagha tuluta ku Yelusalemu, ukuo Mwana ghwa Adamu niluta kukwohelua ku vavaha va vatekesi na vavulanisi va ndaghilo. Aveene kyavikuhigha kuuti nibudue. ¹⁹ Kange kyavikunhwala ku vaanhu vano nava Yahudi kuuti vanyovelele, vang'hope ni mijeledi na kukung'homelela pa kikovekano. Neke ikighono ikya vutatu nisyuka. ²⁰ Pepano un'dala ghwa Sebedaayi akaluta kwa Yesu palikimo na vanaake. Akafughama pa mwene akasuma lumonga kuhuma kwa mwene. ²¹ U Yesu akam'bula, 'Ghulonda nikuvombele kiiki? Umwene akamwamula akati, 'Nisuma uvitikisie avanango ava vavili, kuuti mu vutwa vwako jumonga ikale ulubale lwako ulwa kundio ujunge ikale ulubale ulwa kung'highi. ²² U Yesu akamula akati, 'Namukagwile luno musuma. Asi! ndeponu mutavwile kupumuka ulupumuko luno nipumuka? ²³ vakamwamula, 'Tutavwile. ²⁴ U Yesu akavavula akati, 'Lweli kyamupumuka ukupumuko luno niluta pipumuka. Neke imhola ija kukala ulubale lwango lwa kundio nambe ulwa kung'highi navutavulilua vwango looli u Nhaata ghwango ghwe juno alavapeela vano avaling'hanikisie ng'haani. ²⁵ Avavulanisivia avange vala kijighe ye vapulike isio, vakavakalalila avanamuunhu vala vavili. ²⁶ Pepano u Yesu akavakemela vooni palikimo akavavula akati, 'Mukagwile kuuti avautwa va iisi vitema avaanhu vaave ni ngufu. Kange vihufia ingufu isa vutavulilua vwave ku vavanda neke vavakundaghe mu sooni. ²⁷ Neke kulumue nafye lungafisaghe. Looli umuunhu ghweni juno ilonda kuuva m'baha mulumue avisaghem'bombighwinu. ²⁸ Kange umuunhu juno ilonda kuuva mulongosi avisaghe m'bombi ghwinu. ²⁹ Ndavule vule u Mwana ghwa Adamu alisile kuvombelua, looli alisile kukuvavombela, avange na kuhumia uvwumi vwango kuuti nivavange vinga. ³⁰ Unsiki ghuno vakaluta mu likaaja ilya Yeriko, ilipugha lya vaanhu likava likum'bingilila. ³¹ Lolagha avabofu amaaso vavili valikalile mulubale musila. Ye va pulike kuuti u Yesu ikila isila jila, vakakemeela fiijo, 'Ghwe Mutwa, ghwe Mwana ghwa David utusungukile. ³² Ilipugha lila likavadalikila kuuti vajiike kimihe. Neke aveene vakaghina kukemeela fiijo viiti, Ghwe Mutwa, Mwana ghwa David, utusungukile. ³³ Pepeno u Yesu akiima akavakemeela avabofu vala akavaposia akati, 'Mulonda nivavombele kiiki? ³⁴ Aveene vakamwamula vakati, 'Ghwe Mutwa tulonda amaaso ghiitu ghalolaghe. ³⁵ U Yesu, akavavonela ikisa akavabasia amaaso ghaave, nakalingi amaaso ghakasooka vakatengula kulola kange pevagam'bingilila u Yesu.

Chapter 21

¹ U Yesu na vavulanisivia vaake ye valipipi kufika ku Yelusalemu vakafika mu likaaja ilya Betifage, pa idunda ikya Miseituni, U Yesu akavasuug'ha avavulanisivia vavili, ² akavavula akati, 'Mulute mu kikaaja kino kilikuvulongolo kulumue, mukujaagha idogovi jikungilue, jiliniyaake mwavule mundetele. ³ Nave umuunhu ikuvaposia, mutisaghe, u Mutwa alinuvufumbue naso, ghwope pe kyaikuvitikisiakukwisa naso. ⁴ Isi silyavombike kukwilanisia ilisio lino lilyajovilue nu m'bilikuuti, ⁵ vavuule avaanhu ava mulikaaja ilya Syoni, kuuti Lolagha, UNTwa ghwinu ikwisa, Nkoola ikwisa angaliile idogovi, pakyanya pa dogovi, inyaanavija dogovi. ⁶ Avavulanisivia vakaluta vakavomba ndavule u Yesu aveele avalaghile. ⁷ Vakaleta idogovi jila palikimo ni nyanaake, vakatandika amenda ghaave pakyanya pa dogovi, u Yesu akangalila. ⁸ Avaanhu vinga mu lipugha lila vakava vitandika amenda ghaave musila. ⁹ Ilipugha lya vaanhu vano valyalongwile na vano valyale mumbale mwa Yesu vakaava ni njeghelo, ija lukelo viiti, 'Aghinwaghe u Mwana ghwa David! Afunylue juno ikwisa mu litavua lya Mutwa u Nguluve. Aghinwaghe u Nguluve juno alikukyanya! ¹⁰ U Yesu ye ikwingila mu likaaja ilya Yelusalemu, avaanhu ava mulikaaja ilio vakadegha kyongo, Vakava viposia viiti, 'Uju ghwe veeni? ¹¹ 'Avaanhu mu lipugha lila vakavamula vakati, 'Uju ghwe m'bili u Yesu, kuhuma mulikaaja ilya Galilaya. ¹² U Yesu ye alimulikaaja ilya Yelusalemu akingila mu luviika ulwa nyumba inyimike ija kufunyila akavadagha vooni vano

vakaghushia na kughula ifya vaghusia ng'hunda. ¹³U Yesu akavavula akati,"Lilembilue mu malembe a Mimike kuuti,'Inyumba jango jitambuluagha nyumba ja kufunyila,'Neke umue muhambwile kuuva mhanga ja valyasi." ¹⁴U Yesu ye ali mu luviika lwa nyumba inyimike ija kufunyila,avabofu amaaso na valembe amaghulu vakaluta pa mwene akavasosia. ¹⁵Avavaha va vatekesi na vavulanisi va ndaghilo vakafyagha ifidegho fino avobile u Yesu,na kupulika vuule avana vikumughinia mu nyumba inyimike ija kufunyila viiti,"Aghinwaghe u Mwana ghwa David,"mu uluo vakakalala kyongo. ¹⁶Vakamposia u Yesu vakati,"Ghupulika sino avana ava vijova?u Yesu akavamula akati,"Eena nipulika!Namwimbile mumalembe aMimike amasio ghano ghiiti,'Mu masio agha vaana avadebe na vafyele mwe muno uling'hanisie amalumbo?" ¹⁷U Yesu akaleka avaanhu vaala akavuka mu Yelusalemu akaluta ku kikaaja ikya Betania akava ukuo ikilo jooni. ¹⁸Palwakilo u Yesu ye igomoka ku Yelusalemu,injala jikam'bava. ¹⁹Pe akaghwagha umpiki untini ghumonga piipi ni sila.Akaveela,akavona nsila fipeke nambe kimo looli ghalimatundu gheene.Pe akaghuvuula umpiki ghula akati,"Kuhuma umusyughu naghukomagha ifipeke nambe padebe."Na kalingi umpiki ghula ghukuuma. ²⁰Avavulanisivia va Yesu ye vasivwene isio vakadegha kyongo vakamposia vakati,"Lwandani umpiki untini ughu ye ghwumile lino lino?" ²¹U Yesu akamula akati,"Kyang'hani nikuvavulamungave nu lwitiko kila kuva ni nganinganib,na jumue munoghile kuvomba sino nivombele ku mpiki ughu,Na kwekuuti ndepoonu muvomba sisio seene,looli nambe mungakivuule ikidunda iki kuuti,'kumuka ghutaaghe mu nyanja,'livombeka. ²²Mungave nu lwitiko,fyoni fino musuuma kwa Nguluve,huvilagha kuuti mupelua."²³U Yesu akingila kange mu nyumba inyimike ija kufunyila,ye ivulanisia avaanhu avavaha va vatekesi na vagoyo va Vayahudi vakaluta pa mwene vakamposia vakati,"Ghuvomba isi mu vutavulilua vwani?Ghwe veeni juno akupeliile uvutavulilua uvuo? ²⁴U Yesu akamula akati,"Na juune nikuvaposia lumonga munganyamule pe na juune nikuvavuula nivomba isi mu vutavulilua vwani. ²⁵Asi,uvutavulilua vwa Yohani uvwa kwofugha avaanhu vulyahumile kwani?Vulyahumile kwa Nguluve ku vaanhu?Pe vakatengula kuposania viiti,tungati vulyahumile kwa Nguluve kyaikutumposia iiti,'Ongo namulyamwitike?" ²⁶Kange tungati,vulyahumile ku vaanhu tukwoghopa ilipugha ili,ulwakuuva vooni vatang'hinie uYohani kuuti m'bili." ²⁷Pe vakamwamula uYesu vakati,"Natukagwile."Ghwoope u Yesu akavamula akati,"Na juune nanikuvavuula kuno vuhuma uvutavulilua vwa kuvomba isi."²⁸U Yesu akavavuula kange akati,muvona ndani imhola iji? Kwe alyale umuunhu jumonga juno alyale na vaana vavili.Akaluta kwa mwana ghwa kwanda 'akam'bulaakatiMwanango,umusyughu ulute kuvomba imbombo ku mughunda ghwa sabibu. ²⁹U mwana jula akamwamula akati,'Baali,nanilutaPambele akandula amasaghe ghaake akaluta kuvomba imbombo. ³⁰Umuunhu jula akaluta kwa mwana ughwa vuvili akam'bula ndavule aveele am'bule ughwa kwanda.Akamwamula akati,'Eena niluta,Neke naakaluta. ³¹Mu vaana vavili vala ghwe veeni juno alyavombile uvughane vwa viise?Vakamwamula vakati,'Ughwa kwanda."u Yesu akavavula akati,Kyang'hani nikuvavuula avasongesia songo na vaghendamwalu vilikuvalongolela kukwongisa ku vutwavwa Nguluve. ³²Ulwakuuva u Yohani alisile kulyumue kuuti avalongie isila ija vugholofu,looli avasongesia songo na vaghendamwalu valyamwitike,nambe ye musivwene sooni isio namulyalatile inyivi siinu na kukwupila imhola jaake."³³Pulikisia nivavuule ikihwanikisio ikingi.Pwealyale umuunhu jumonga alyalimile umughunda akavyala isabibu,Akajenga uluvigho kusyuta umughunda ghwoni,munkate akajenga apa kuhujila isabibu,kange akajenga pa vwimo apa kulolelelela umughunda,akaviika avavombi mu mughunda ghula neke umwene akakyula. ³⁴Unsiki ughwa kupeta ye ghufikile,akasung'ha avakami vaake ku vavombi vaala kuuti vantolele ilighavo lyake ilya mpeto. ³⁵Neke avavombi vala vakavakola avakami vala vano vasung'hilue,jumo vakantova,ujunge vankam'buda,jumonga vakantova na mavue. ³⁶Unyamughunda juula akavasung'ha kange avakami avange vinga kukila vano alyavasung'hile ulwa kwanda,Avavombi vala vakavavomba avakami avuo ndavule ava kwanda. ³⁷Kuvusililo akavasung'ha umwanaake jujuo,akasagha akati,'Umwanango uju kyavikumwoghopagha. ³⁸Neke avavombi vala ye vamwaghile umwana ghwa nya mughunda,vakapuling'hana vakati,'Uju ghwe nya vuhaasi, ghwa mughunda ughu tum'bude neke tutoole uvuhaasi vwake. ³⁹Vakankola,vakankwesela kunji ku mughunda ughwa sabibu vakam'buda."⁴⁰U Yesu akavaposia akati,lino unyamughunda jula kyande ikwisa kyaikuvavova kiki avavombi vala? ⁴¹Aveene vakamwamula vakati,'Ikuvam'buda kisila kukuvavonela ikisa avahosi vala kange umughunda ghwake ikuvaviika avavombi avange vano vikumpelagha ilighavo lyake ilya mpeto unsiki ghuno ghunoghile. ⁴²U Yesu akavavuula kange akati,"Namwimbile mumalembe aMimike kuuti,'Ilivue lino avajengi valyalikanile lye livue ilivaha ilya panguto u Mutwa u Nguluve ghwe mwene avombile ili kange lya kugegha pamaaso ghitu?"⁴³Mu uluo nikuvavuula kuuti,u Nguluve invusia uvutva vwake kulyumue na kuvuapeela avaanhu va iisi isingi vano vivomba isa vughane vwake. ⁴⁴Umuunhu angaghue pa livue ilio idenyeng'hana,kange umuunhu ghweni lingamughwile, likudinyania lwoni."⁴⁵Avavaha va vatekesi na vafalisayi ye vapulike ifihwanikisio fya Yesu vakakagula kuuti ikuvajoova aveene. ⁴⁶Pepeno vakalondagha kukunkola neke vakoghopa ilipugha,ulwakuuva avaanhu valyantang'hinie u Yesu kuuti m'bili.

Chapter 22

¹U Yesu akavavuula kange avavaha va vatekesi na vagoyo va Vayahudi ifihwanikisio, ifingi akati, ²"Uvutwa vwa kukyanya vuhwaniine nu ntw a jumonga juno alyaling'hanisie uvutolani vwa mwanaake. ³Untwa jula akavasung'ha avavombi vaake kukuvakemeela vano alyakutile kuuti viise kuvutolani, neke aveene vakakaana kuluta. ⁴Untwa juula pe akasung'ha kange avavombi avange akavavuula akati, "Lutagha ku vano nikakutile uvutolani muvavuule kuuti. Lolagha. Niling'hanisie ifinu fyonu ifya vutolani. Nibudile ing'hambako ni ndama sango sino sineniipe fiijo. Mwise

kuvutolani.⁵Neke aveene navakavikila mwojo.vakaluta ku mbombo saave,jumonga akaluta kumughunga ghwake,ujunge akaluta kughusia ifinu fyake.⁶Avange vano valyakemelilue vakavakola avavombi vala vakavatova kyongo na kukuvabuda.⁷Untwa jula ye apulike sino sivombike ku vavombi vaake akakalala,Akasung'ha avasikali vaake kuluta kukuvabuda avabudi vala na kunyaanya lwoni ilikaaja lyave.⁸Pe akavavuula avavombi vaake akati,"Uluo lwa vutolani luling'hanisivue,neke vano nikakutile uvutolani navanoghiile kange kukwisa ku vutolani.⁹Lino lutagha mu mapuulo,muvavuule avaanhu vooni vano mutang'hana navo kuuti viise ku vutolani."¹⁰Avavombi vala vakaluta mu masevo na mu mapuulo vakavakemeela na kukuvalaeta avaanhu vooni vano vakava vitan'ghana, navo avanofu na vahosi,Avaanhu vinga vakiisa vakamema mu nyumba ija vutolani.¹¹Neke untwa jula ye ikwingila mu nyumba jila kuuti,alole avahesia, vaake akamwagha umuunhu jumonga naafwalile umwenda ghuno ghunoghile mu vutolani!¹²Akamposia akati,"Nyalukolo,lwandani ghwingile muno kisila kuuva nu mwenda ghuno ghunoghiile mu vutolani? Umuunhu jula akakunua ikya kujova.¹³Pepeno untwa jula akavavuula avavombi vaake akati,"Nkunge umuunhu uju amaghulu na mavoko muntaaghe kunji ku ng'hiisi,ukuo ililagha na kugwegwenula amiino vwimila uvuvafi uvukome vuno alinavwo.¹⁴U Yesu pe akavuula akati,Vano vakemelilue, nu Nguluve kukwingila mu vutwa vwake vinga neke avasalulua vadebe."¹⁵Pambele a Vafalisayi vakavuuka pala vakaluta kupuling'hana vwimila ikiteghe ikya kunkola u Yesu mu masio ghaake.¹⁶Pe akasung'ha kwa Yesu avavulanisivua vaave palikimobna vavingilili va ntwa u Herode.Avavulanisivua vala vakamposia vakati,"Ghwe Mb'ulanisi,tukagwile kuuti uve ulimuunhu ghwa kyang'haani ghuvulanisia mu vwakyang'haani sino ilonda u Nguluve.Kange naghukwoghopa nambe muunhu vwimila uvuvaha vwaake.¹⁷Lino tuvuuule,ghuvona ndaani indaghilo sa Moose sikwitikisia kusonga isongo kwa Kaisali?"¹⁸Neke u Yesu akakagula amasaghe ghaave amaviivi akavamula akati,"Mwe vakedusi umue kiki mukungela?"¹⁹Muhufie ihela jino mwa musonga isongo."Vakamuletela idinali jimo."²⁰Akavaposia akati,"Tkihiani nu vulembe fino fili mu hela iji fanyi?"²¹Vakamwamula vakati,"Fya Kaisali."Pepano u Yesu akavavuula akati,"Ifya Kaisali mumpelaghe uKaisali ifya Nguluve mumpelaghe u Nguluve."²²Ye vapulike ulwamulo lwa Yesu vakadegha kyongo.Vakamuleka pala vakavuuka viluta.²³Ikighono kilakila aVasadukayi vamonga vakaluta kwa Yesu,A Vasadukayi kye kipugha mu lwitiko lwa Kiyahudi vano viiti nakwelule ulusyukolwa vafue.Vakamposia vakati,²⁴Ghwe M'bulanisi,u Moose alyalembile ululaghilo kuuti nave umuunhu afwile kisila mwana, unnine anoghile kuhaala umfwile jula kuuti ampapile avaana anyakusila.²⁵Lino kwevalyale avanamuunhu lekelalubale.Ughwa kwanda akatoola un'dala akafua kisila kuleka mwana.Ughwa vuvili akamhaala umfwile jula.²⁶Ghwope akafua kisila kuleka mwana Ghwoope ughwa vutatu lukavombeka vulevule kuhanga kufika ughwa lekela lubale.²⁷Pambele, ghwoope un'dala umfwile jula akafua.²⁸Lino ikighono ikya kusyuka avaanhu vooni umfwile jula iliiva n'dala ghwani mu vala lekelalubale?Ulwakuuva vooni valyantolile."²⁹U Yesu akamula akati,"Musova,ulwakuva namukagwile aMalembe aMimike nambe ingufu sa Nguluve.³⁰Ulwakuuva avafue valaava visyuka, nakwekulaava kutoola nambe kutolua.viliiva ndavule avanyamola ava kukyanya.³¹Neke vwimila kusyuka avafue namwimbile mu Malembe aMimike sino u Nguluve alyavavulile avakuulu viinu kuuti,³²Une neene Nguluve ghwa Abulhamu,Nguluve ghwa Isaka,Nguluve ghwa Yakovo?u Yesu akavavuula kange kuuti u Nguluve na Nguluve ghwa vafue looli Nguluve ghwa vuumi."³³Avaanhu mu mapugha ghala ye apulike imbulanisio saake vakadegha kyongo.³⁴A Vafalisayi ye vapulike kuuti u Yesu avamwile a Vasadukayi ,kuhanga vakunilue ikya kujova vakakong'haana palikimo vakaluta kwa Yesu.³⁵Um'bulanisi jumonga ughwa ndaghilo sa Moose mu Vafalisayi vala akamughela u Yesu akamposia akati.³⁶"Ghwe M'bulanisi ululaghilo luliku luno luvaha kukila indaghilo sooni?"³⁷U Yesu akamwamula akati,"Umughanaghe u Mutwa u Nguluve ghwako nu mwojo ghwako ,ghwoni ni ngufu saako sooni nu luhala lwako lwoni.³⁸Ulu lwe lulaghilo uluvaha kange lwe lwa kwanda.³⁹Ululaghilo ulwa vuvili luno luling'hiine nu lwa kwanda lwe ulu,Umughanaghe unnino ndavule ghukughana juuve.⁴⁰Indaghilo sooni isa Moose ni mbulanisio isa vavili sihuma mu ndaghilo isi ivili."⁴¹A Vafalisayi ye vajiighe vakong'hanile palikimo u Yesu akavaposia akati.⁴²Asi,mwiti kiki vwimila u Kilisite?Mwiti mwana ghwani?Vakamwamula vakati,"Mwana ghwa David."⁴³U Yesu akavaposia akati,"Nave fye lulivuo lwandani u Davidi ye alongosivue nu Mhepo ghwaNguluve ikuntambula u Kilisite Mutwa Pano iiti,⁴⁴U Mutwa u Nguluve alyam'bulile u Mutwa ghwango,"Uuve nubvutavulilua palikimo nune kuhanga nikutange avaleme avalugu vaako uvateme."⁴⁵Lino nave u Davidi ikuntambula u Kilisite iiti,"Mutwa,"lwandani uKilisite iiva mwanaake?"⁴⁶Nakwealyale umuunhu juno akaghela kukwamula ilisio,kuhuma unsiki ughuo nalyangiile kukumposia kange.

Chapter 23

¹Pe u Yesu akalivuula ilipugha lila palikimo na vavulanisivua vaake.Akati, ²"Avavulanisi va ndaghilo sa Moose na Vafalisayi vali nu vutavulilua uvwa kuvavulanisia avaanhu indaghilo sa Moose. ³Lino mugadililaghe na kuvomba sino nikuvavula,Neke namungavingililaghe amaghendeke ghaave, ulwakuuva sino vivulanisia nase sino vivomba.⁴Aveene vipinya amasighe amasitona kukuvatwika avange neke aveene navighela nambe padebe kutanga kupinda. ⁵Imbombo sooni sino vivomba,vivomba mulwa kuhufia pamaaso gha vaanhu.Vipinya pa vweni na mu mavoko ififuko ifya ng'hwembe ifikome kukila ifya vange kange vikwongelela uvutali uvwa filundo ifya salavua mu menda ghaave.⁶Mu fikulukulu vilonda kukukala ku fitengo ifya voghopua na mu masinagogi vilonda kukukala kuvulongolo, ⁷Kange vilonda avaanhu vavahungilaghe nu vwoghofi mu mapuulo,Vihovoka fiijo pano avaanhu vikuvatambula viiti,"M'bulanisi."⁸Neke umue namungatambuluaghe "M'bulanisi," Ulwakuva u M'bulanisi ghwinu alijumo mwene umue mwene mulivavingilili.⁹Kange namungatambuluaghe umuunhu mu iisi Nhaata ulwakuuva uNhaata ghwinu, alijumo mwene, alikukyanya.

¹⁰Kange namungatambulwaghe 'Valongosi ulwakuuva umulongosi ghwinu alijumo mwene ghwebKilisite.¹¹Umuunhu ghweni juno ilonda kuuva m'baha ghwinu avisaghe m'bombi ghwinu. ¹²Ulwakuva umuunhu ghweni juno ikughinia u Nguluve alamwisila.Neke umuunhu juno ikujisia u Nguluve alamughinia.¹³Iga umue mwe vavulanisi va ndaghilo sa Moose na jumue mwe Vafalisayi ,muli vakedusi!Mukuvasigha avaanhu kukagula isila ija kwingila mu vutwa uvwa kukyanya.Jumue mwe veene namukwingila kange vano vilonda kukwingila namukuvitikisia. ¹⁴(Iga umue mwe vavulanisi va ndaghilo isa Moose na jumue mwe Vafalisayi muli vakedusi!Mukuvafumba avafwile ifinu fyave neke mukufuunya inyifuunyo inhali pamaaso gha vaanhu kuuti movoneke mulivagholofu!Ikighono ikya vuhighi mulupila ulukwegho lwa Nguluve. ¹⁵Iga umue mwe vavulanisi va ndaghilo isa Moose na jumue mwe Vafalisayi,mulivakedusi!Musyuta syuta mu iisi na kuloka inyanja neke mum'bangule nambe umuunhu jumo juno na Muyahudi kuuti aave Muyahudi.Neke kyande avangwike kuuva ghwinu mukum'biika upile kavili kukila umue ulupumuko ulwa mwotoo ghuno naghushima lusiku.¹⁶Iga umue mwe valongosi mwe vabofu amaaso,mukuvavulanisia avaanhu mwiiti.Umuunhu angajiighe vwimila inyumba inyimike ija Nguluve,nalutalamu .Looli umuunhu angajiighe vwimila isahabu jino jili mu nyumba inyimike ija Nguluve ujoo ilondua kuvomba ndavule ajighile. ¹⁷Umue mulivajasu, kange muli vabofu amaaso kiliku ikivaha kukila?Asi,isaabu au inyumba inyimike ija Nguluve jino jipelela isahabu kuuva nyimike?¹⁸Kange muvulanisia avaanhu mwiti,Umuunhu angajiighe vwimila ikitekelelo nalutalamu.Looli angajiighe vwimila ilitekelo lino vavikile pa kitekelelo ujoo ilondua kuvomba ndavule ajighile. ¹⁹Umue muli vabofu,kiluki ikivaha kukila,ilitekeo au ikitekelelo kino kipelela ilitekelo liive lyimike?²⁰Umuunhu juno ijighe vwimila ikitekelelo iiva ijiighe vwimila ikitekelelo ni fiinu fyonni fino fivikua pa kyene. ²¹Kange umuunhu ghweni juno ijighe vwimila inyumba inyimike, ija Nguluve iiva ijiighe vwimila inyumba ijio na kwa Nguluve juno ikukala mu nyumba ijio. ²²Ghwope juno ijiighe vwimila kukyanya ijiighe vwimila ikitengo kya Nguluve na kwa Nguluve juno ikukala pa kitengo ikio. ²³Iga umue,mwe vavulanisi va ndaghilo sa Moose,najumue mwe Vafalisayi,muli vakedusi!Mughina kukuntavulila u Nguluve ilitekelo ilya saka mu fiinu ifya ndalama indebe ndavule inyungu ni flungo ifingi ifya kyakulia .Neke namuvikila mwojo kuvomba imbaha sino silungikua mu ndaghilo ndavule kuuva mu vwakyang'haani,kuuva vanyalusungu na kuuva nu lwitiko.Isio se munoghile kuvomba,palikimo na madebe aghuo ghano muvomba. ²⁴Umue mwe valongosi vabofu amaaso!Muhuuja ifinu ifidebe mu fino munyua neke mugulubika ingamila! ²⁵Iga umue,mwe vavulanisi na Vafalisayi,mulivakedusi!Mukuviika vagholofu pamaaso gha vaanhu neke ifinu fino muli nafyo fya vulyasi nu vugholofu Mulindavule umuunhu juno isuka ikikombe ni sahani, kunji kwene neke ileka munkate muno munyalile uvunyali vuno vuli papinga. ²⁶Uve ghwe Mfalisayi ghwe m'bofu amaaso, valasia taasi uvuhosi vuno mwevule munkate mulyuve neke imbombo jaako jiiva nofu. ²⁷Iga umue,mwe va vulanisi na Vafalisayi,muli vakedusi!Muli ndavule imbiipa sino vimata ilikeeji,sivoneka nofu, kunji neke munkate simemile amafupa gha vafue nu vunyali uvunge. ²⁸Eye lulivuo na jumue kunji muvoneka muli vagholofu neke nkate mu moojo ghinu mumemile uvukedusi nu vuhosi. ²⁹Iga umue,mwe vavulanisi na Vasalisayi, muli vakedusi!Ulwakuva mujenga imbiipa isa vavili va Nguluve na kulava imbiipa isa vagholofu. ³⁰Pe mujova mwiiti,Pwetusavisagha amasiki gha vakuulu viitu, natwale tukuvatanga kukuvabuda avavili va Nguluve. ³¹Mu njovele ijiomuvonia kuuti umue mulivahosi ndavule avakuulu viinu vano valyavabudile avavili va Nguluve. ³²Lino,mukwilanisie uvuhosi vuno avakuulu viinu valyatengwile. ³³Umue mwe kisina ikihosi,mulindavule injoka, inyasumu ing'haali, Nde pobu mupunga ndaani uvuhighi vwa Nguluve uvwa kuvataanga ku lupumuko lwa mwoto ghunobnaghushima lusiku?³⁴Pulikisia,lino,nikuvasung'ha kulumue avavili, na vaanhu avanya luhala, na vavulanisi vandaghilo sa Moose neke umue mulikuvabuda ni mijeledi mu masinagogi ghiinu na kukuvadagha kuhuma ilikaaja ni likaaja. ³⁵Mu uluo u Nguluve ilikuvahigha umue vwimila kukuvabuda avaanhu vooni avagholofu, kuhuma ibudua u Abeli juno nalyahokile kiinu kuhanga ibudua uSakalia unkina Balakia, juno alyabudilue pakate pa nyumba inyimike ija Nguluve na pa kitekelelo. ³⁶Kyang'haani nikuvavuula avaanhu ava kisina iki valupila ulukwegho lwa Nguluve vwimila uvuhosi uvuo vwoni. ³⁷Pe pano u Yesu akati,Yelusalemu,Yelusalemu!Ghubuda avavili na vaanhu vanovvisung'hua kulyuve ukuvatova na mavue!kekinga nilondile kukuvakong'hania avaanhu vaako ndavule ing'uku vule jikong'hania na kughumbatila ifyanaake neke namukunda! ³⁸Lolagha!u Nguluve ikujeleka inyumba jiinu kuuva mahaame. ³⁹Kyang'haani nikuvavuula kuuti,kutengulila lino namunganyaaghe,kange kuhanga unsiki pano muliiti,'Afunyilue juno ikwisa mulitavua lya Mutwa u Nguluve.'"

Chapter 24

¹Yesu akahuma mu nyumba inyimike ija kufunyila. Ye iluta avavulanisivua avaake vakaluta pa mwene, vakansoona uvujenge uvwa nyumba inyimike ija kufunyila. ²Neke uYesu akavavuula akati, "Se sene, mulola uvujenge vwoni uvu vule vujengilue! Kyang'haani nikuvavuula kuuti, nalilasighala nambe livue lino lilighelama pa livue ilingi, ghooni ghilihemula.³UYesu akaluta pa kidunda ikya Miseituni, akikala. Avavulanisivua vaake vakaluta pa mwene, vakijekela, vakamposia vakati, "Tusuuma utuvuule, isio sino utuvulile silivombeka liighi? kange kivalilo ikya kutuhufia kuuti unsiki ughwa kwisa uve nu vusilio vwa iisi ghufikile?" ⁴UYesu akavamula akati, "Muvisaghe maaso, umuumhu nangavasyangaghe! ⁵Ulwakuva vinga vilikwisa mu litavua lyago, nujunge itisagha, Neene kilisite.' Avaanhu avuo vikikuvasyanga vinga.⁶Mulaava mupulika uvulugu ni mhuli isa vulugu, mulekaghe ughwa, mulekaghe pikkwoghopa. Ndavule ndaani isio silivoneka taasi, neke unsiki ughwene ughwa vusililo ghuuva ghukyalu." ⁷Ifighino ifio iisi jilwisgha ni iisi ijingi , kange uvutwa kulua nu vutwa uvunge. Imbale ni mbale kwejilliva injalani fisenyeena. ⁸Isio sooni vuuva vutengulilo, ndavule uvuvafi uvwa mukijuuva, pano unsiki ughwa kupaapa umwana ghufikile."⁹Unsiki ughuo, mulikolua

na mpumusivua na kubudua. Avaanhu imbale sooni vilikuvakalalilagha ulwakuva mukumbingilila une. ¹⁰Pepano avaanhu vinga vilivuhiila kukumbigingilila une. Vilikwohelanagha ku valugu na kukalalilagha ku valugu na kukakalilanila. ¹¹Kange, avavili vinga ava vudesi vilihumila nakukuvasofia avaanhu vinga. ¹²Avaanhu vinga viliiva vahosi. Mu uluo avaanhu vinga vilivuhiila kukuvaghana avange. ¹³Neke juno ikuguda kuhanga kufikika kuvusililo, ujuo ghwe alakuluka. ¹⁴IMhola iNofu ija vutwa vwa Nguluve jilipulisivua mu iisi sooni kuuti vuve vwolesi ku vaanhu vooni, pepano uvusililo vwa iisi vukwisa. ¹⁵"Unsiki ughuno mulavona ' Ikiinu kino kipelela uvulamafu inyumba inyimike ija kufunyila, kyimile pavwimike, ndavule alyajovile um'bili uDanieli. juno ikwimba amasio agha alutang'aniaghe. ¹⁶Apuo pepano vano vali mu Yudea, vakimbililaghe ku fidunda, ¹⁷juno ali pa kituvili, naagngikaghe kutoola fimonga mu nyumba. ¹⁸Nambe juno ali ku mmughunda.naangagomokaghe ku kaaja kutoola ilikooti lyake. ¹⁹Iga avakijuuva vano viliiva vakunue na vano vilikwong'helesyagha ifigono ifio! ²⁰Musumaghe kwa Nguluve kuuti unsiki ughuo ughwa kukimbila ghuleke piiva nsiki ghwa fula ni mhengo nambe ikighono ikya Sabati. ²¹Ulwakuva ifighono ifio, kweluliiva ulupumuko ulukome luno nalughelile kuvoneka kuhuma uNguluve ipela iisi, kuhanga kufika umusyughu. Kange nalulavoneka lusiku. ²²UNguluve ale aleke kukepusia ifighono ifio, nakwale ughwa kukuluka. Neke vwimila avasulua vaake, ilikepusia ifighono ifio. ²³"Unsiki ughuno, umuunhu angati, 'Lola, ukilisite ali apa,' nambe Ali kula,' namungitikaghe. ²⁴Ulwakuva valiisa avaanhu vano vikutambulagha nujunge iiti ghwe 'Kilisite,' avange viila vavili vavudesi. Avuo vihufyagha ifivalilo ifivaha ni fidegho kuuti vavasofie avaanhu, nambe avasalullua va Nguluve. ²⁵Muvisaghe maaso ulwakuva nivavuliile ng'haani pano sikyale pikwisa. ²⁶Lino vangavavuule kuuti, 'Lola, uMuesiya ali ku lunyika! Namungalutaghe. Nambe angati, Lola, ali kukate,' namungitikaghe. ²⁷Ulwakuva ndavule ulumili lwa fula vule lulumilika na kuvoneka imbale sooni, fye luliiva niliiva nikwisa ne Mwana ghwa Muunhu, Kulivoneka imbale sooni. ²⁸Kuno kwelili ilikanu ilifue kwe kuno amatumbusi ghikong'haana. ²⁹Ifighono ifio ifya lupunuko fliiiva fisilile, 'ing'hiisi jilakupika ilijuva, naghu mwesi naghulavala, inhondue silasanguka kuhuma kukyanya, ni fiinu fyoni ifya kukyanya filasukanika. ³⁰"Pepano avaanhu vilikufyagha ifivalilo kukanya fino fihufia kuuti ne Mwana ghwa Muunhu nikwisa. Avaanhu ava fisiha fyoni vilitengula kulila nu lundwesi. Valambona ne Mwana ghwa Muunhu nikwisa mu mafunde kuhuma kukyanya. Nikwisa ni ngufu nyinga nu vuvaha. ³¹Pe nilikuvasuung'ha avanyamhola vango kumo lukuuta ulukelemo kuuti vavakong'hanie avasulua vooni ava Nguluve kuhuma imbale sooni isa iisi, Kutengulila ulubale lumo ulwa vusililo vwa iisi kufika ulunge ulwa vusililo vwa iisi. ³²" MUmanyilaghe ikihwanikkiso ikya mpiki untini. Pano inhaafi saake silemba na kuuva na matundu, mukagulaghe kuuti amasiki gha fula ghali piipi. ³³Fye lulaava, muliiva makusivona sooni isi sino nivoliike sivombeka, mukagulaghe kuuti nili piipi kukwisa. ³⁴Kyang'haani nikuvavuula niiti, ikisina iki nakilakila kuhanga isi sooni sivombeke. ³⁵Uvulanga ni iisi filakila, looli amasio ghango naghakila nambe pedebe. ³⁶Neke ikighono nu nsiki ughwa kwisa un ne Mwana ghwa Muunhu, nakwale juno akagwile nambe avanyamhola kukyanya, nambe juune ne Mwano, looli ju Nhaata mwene. ³⁷Ulwakuva niliiva nikwisa ne Mwana ghwa Muunhu luliiva ndavule lulyale ifighono ifya Nwaka. ³⁸Ifighono ifio ye lukyale kukwisa ulutalamu ulwa ghalika, avaanhu valyale vilia na kunyua, vitoola na kutolua kuhanga ikighono kila pano uNwaka ikwingila mu safina. ³⁹Avaanhu avuo navalyakangwile kimonga kuhanga pano ighalika jikwisa, vakufua vooni. Enendikiiki fye lulaava niliiva nikwisa ne Mwana ghwa Muunhu. ⁴⁰Ifighono ifio avaanhu vavili viliiva pa mughunda, ujunge nikuntoola kuuva palikimo nuune, ujunge nikumuleka. ⁴¹Avakijuuva vavili viliiva pihavula, ujunge nikuntoola kuuva palikimo nuune, ujunge nikumuleka. ⁴²Lino, muvusaghe maaso, ulwakuva namukagwile ikighono kino uMutwa ghwinu ikwisa. ⁴³Looli mukagulaghe kuuti, unya ale akagule unsiki ghuno umulyasi ikwisa, ale ikukala maaso, naale ileka umulyasi amemule inyumba jaake. ⁴⁴Lino, na jumue muvisaghe muling'hanisie, ulwakuva ne Mwana ghwa Muunhu nilikwisa ghuno namuhuviila. ⁴⁵UYesu akavosia akati, " Ghwe veeni um'bombi unnofu, unya luhala? Um'bombi juno untwa ghwake amb'bikile kuuva mwimilili ghwa vavombi avange mu nyumba jaake, kuuti avapelaghe ikyskulia unsiki ghuno ghunoghiile. ⁴⁶Kuba um'bombi ujuo juno untwa ghwake iliiiva igomoka, ikumwanga ivomba sino akamulaghiile. ⁴⁷Kyang'haani nikuvavuula kuuti, ikum'biika um'bombi jula, imililaghe ifiinu fyake fyoni. ⁴⁸Neke um'bombi um'biivi avgasaaghe mu mwojo ghwake kuuti, 'Untwa ghwango idiila kugomoka,' ⁴⁹Pe atengule kutova avavombi avajaake, alisaghe na kunyua palikimo na vaghaasi, ⁵⁰utwa ghwake angagomoke ikighono nu nsiki ghno um'bombi jula nahihuviila, ⁵¹Kyaikuntemania na Kukum'biikka ku lupumuko palikimo na vavudesi. Ukwo kwe vilililagha na kugwegwenula amiino vwimila uvuvafi uvukome vuno vali navwo."

Chapter 25

¹Pe uYesu akafikuvavulagha avavulanisivua vaake akatisagha, "unsiki ughuo uvutwa uvwa kukyanya vuhwananisivua na vahinja kijigho vano valyatolila itaala saave, vakaluta kukumwupila intalan'dala. ²Avahinja vahaano mu veene valyale vajasu, vavange vahaano valyale vanya luhala. ³Avajasu vala, valyagadile itaala saave kisila kuganda amafuta agha kwongeesia' ⁴Looli avanya luhala vala valyagadile itaala palikimo na mafuta agha Kwongeesia mu taala. ⁵Ulwakuva untola'ndala akadiila pikwisa, avahinja vala vooni sikavakola itulu, vakaghonelela. Mu kilo nkate, avahinja vola vooni sikavakola itulu, vakaghonelela. ⁶Mu kilo nkate, vakapulika avaanhu vijegheela viiti, 'vaya, vaya, Untolan'dala afike, muhume tulute kukumwambilila. ⁷Nakalingi avahinja vala vooni vakasisimuka, vakaling'hania itaala saave. ⁸Pe avahinja avajasu vala vakavasuumu avanya luhala vakati, 'Tusuuma mututange amafuta madebe, itaala siitu sisima.' ⁹Neke avanya luhala vala vakavamula vakati, 'Ndili! Natungavapeele, ulwakuva amafuta ghano tili nagho, naghangatukwile usue palikimo numue. Lunofu mulute kuno vighusia, mukaghule jumue. ¹⁰Avajasu vala ye viluta kughula amafuta, untolan'dala

akafika. Avahinja avange vala vano valiling'hanisie, Vakingila palikimo mu vutolani, umulyago ghudindua. ¹¹Pambele avajasu vala vakafika vakavona umulyango ghudindilue pe vakati, 'ghwe ntwa! Ghwe ntwa! Tusuumu utudindulile umulyango!' ¹²'Neke untolan'dala akavamula akati, 'Kyang'haani nikuvavuula, nanivamanyile! ¹³Pepano uYesu akavavuula avavulanisivua vaake akati, Lino, muvisaghe maaso, ulwakuva namukagwile ikighono nambe unsiki ghuno ne Mwana ghwa Muunhu niligomoka. ¹⁴'UYesu akafijovagha akatisagha, "kange, uvutwa vwa kukyanya vuhwananisivua nu muunhu juno alyakyulile. Ye akyale kukyula, akavakemeela avavombi vaake, ¹⁵Akavapeela ikyuma kyake kuuti nujunge afulusyaghe. Akavapeela ikyuma kyake nujunge afulusyaghe. Akavaoeela nujunge kuling'hana ni ngufu saake. , Jumo akampeela italanta ihaano, junge italanta ivili, ujunge italanta jimo, pe umwene akakyula. ¹⁶'Unsiki ghuoghuo um'bombi juno akapelilue italanta ihaano, akaluta kufulusia, akakava italanta isingi ihaano. ¹⁷Naju m'bombi juno akapelilue italanta ivili, akafulusia italanta isiingi ivili. ¹⁸Neke juno akapelilue italanta jimo, akaluta kugima umwina, akasyila italanta jila. ¹⁹'Ifighono finga ye fikilile, untwa ghwave akagomoka. Pe akavakemeela avavombi vaake vala kuuti nujunge ahufie kino afulwisie vwimila ikyuma kyake. ²⁰'Um'bombi juno alyupiile italanta ihaano, akiisa ni talanta isingi ihaano. Akam'buula untwa ghwake akati, 'Ghwe ntwa ghwake, ukamheliile italanta ihaano, lino nifulwise italanta isingi ihaano. ²¹'Untwa ghwake aka'buula akati, 'Uvombile vunofu. Uve uli m'bombi nnofu, kange mhuvilua! Uvombile vunofu pa mbombo indebe, lino nikukuviika kuuva mwimilili ghwa kyma kinga. Ghwise tuhovoke palikimo. ²²'um'bombi juno alyupiile italanta ivili, ghwope akiisa ni talanta isingi ivili. Akam'buula untwa ghwake akati, "Ghwe ntwa, ukamheliile italanta ivili, lino nifulwise italanta isingi ivili. ²³'untwa ghwake akam'buula akati, 'Uvombile vunofu. Uve uli m'bombi nnofu, kange mhuvilua! Uvombile vunofu pa mbombo indebe, lino nikukuviika kuuva mwimilili ghwa kyumakinga Ghwise tuhovoke palikimo. ²⁴'Pe akiisa um'bombi juno alyupiile italanta jimo, akam'buula untwa ghwake akati, 'Ghwe ntwa, nikakagwile kuuti uve uli mwumu, ghupeta pano nunyalile, ghukong'hania pano nukesile. ²⁵Mu uluo, noghopa kusofia italanta jaako, pe nasyila mu mwima. Lino koogho italanta jaako iji. ²⁶'ntwa ghwake akamwamula akati, 'Uve uli m'bombi mbiivi, vange uli mwolo! Ukakagwile kuuti une nipeta pano nanivyalile, nikong'hania pano nanikesile, ²⁷'lino kiki naghwaviika indalama sango ku vano vifulusia, neke nitoole palikimo nasino sifulwike? ²⁸Pepano untwa jula akalsghila akati , 'Mupoke italanta ijio, mumpeele um'bombi jula juno ali ni talanta kijigho. ²⁹Ulwakuva umuunhu ghweni juno ali nafyo ipelua ifingi, neke iiva nafyo finga. Looli juno nsila kimonga, nambe ikidebe kino ali nakyo, ikunyu. ³⁰'Um'bombi uju unsila luvumbulilo, muntaaghe kunji ku ng'hiisi, ukuo kwe ililagha na kugwegwenula amiino vwimila uvuvafi uvukome vuno iiva navwo. ³¹'UYesu akafikuvavulagha avavulanisivua vaake iiti, "Une ne Mwana ghwa Muunhu niliiva nisile mu vuvaha vwango palikimo na vanyamhola vooni, nilikukala pa kitengo kyango ikya vuvaha. ³²Avaanhu kuhuma iisi sooni vilikog'haana palyune. Na juune nilikuvabaghula avaanhu ndavule un'diimi vule ibaghula ing'holo kuuva paajo ni mhene. ³³'Ikusiviika ing'holo ulubale lwake ulwa kundio, imhene ulubale lwake ulwa kun'hingi. ³⁴'Pepano une ne Ntwa nilikuvavuula avanhoo vala vano vali lubela ulwa kundio, 'Mwise umue mwe vano mufyunyilue nu Nhaata ghwango, mwingile mu vutwa vuno uNguluve avaling'hanikise ng'haani kuhuma ye ipela iisi. ³⁵Ulwakuva ye nili njala, mukamheliile ikyakulia; ye nili ni kyumilua, mukamheliile amalenga; ye nili mugheesi, mukanhengeliile mu nyumba siinu. ³⁶Kange ye nighajile, mukamheliile amenda; ye nili ntamu mukisile kukumbuvusia; ye nili mu ndinde, mukisile kukundola. ³⁷'Pe avaghlofu viliiti, 'Ghwe Mutwa, unsiki ghuliku ghuno tukakwaghile uli ni njala tukakupeela ikyakulia, nambe ye uli kyumilua, tukakupeela amalenga? ³⁸Kange, unsikighuliku ghuno ye uli mugheesi tukakutengeela mu nyumba siitu, nambe ye unghajile tukakupeela amenda? ³⁹unsiki ghiku ghuno ye uli ntamu tukakuvuvusia, nambe ye uli mu ndinde tukiisa kukukulola? ⁴⁰'Une ne Ntwa nilikuvamula miiti, 'Kyang'haani nikuvavuula, sooni sino mukaale mukum'bombela umuunhu juno nantambulike mu vaanhu vango ava, mukambombiile une. ⁴¹'Pe nilikuvavuula vano vali lubale lwango ulwa kung'hingi nilitii, 'Vuuka apa umue mwe vano uNguluve avaghunile! Lutagha ku lupumuko lwa mwoto ghuno naghushima lusiku, kuno uNguluve amuling'hanikisie na vanyamhola vaake. ⁴²Ulwakuva ye nili ni njala, namukamheleliile ikyakulia: ye nili kyumilua, namukamheliile amalenga; ye nili mugheesi, namukanhengeliile mu nyumba siinu; ye nighajile namukamheliile amenda. Kange, ⁴³'ye nili ntamu, namukisile kukumbuvusia; nili mu ndimde, namukisile kukundola. ⁴⁴'Pepano voope viliiti, "Ghwe Mutwa, liighi pano tukakwaghile uli ni njala, nambe ikyumilua, nambe ye uli mugheesi, nambe ye uli mughaju, nambe ye uli ntamu, nambe ye uli mugheesi, nambe ye uli mughaju, nambe ye uli ntamu, nambe ye uli mu ndinde, neke usue nakutakutengeliile? ⁴⁵'Na juune nilikuvamula niiti, 'Kyang'haani nikuvavuula, namukambombiile une. ⁴⁶'Pepano avahosi vililuta ku lupumuko luno nalusila lusiku. Looli avagholofu vilikwingila ku vwumi uvwa kuvusila kusila."

Chapter 26

¹UYesu ye amalile kujova amasio aghuo ghooni, akavavulanisivua vaake akati, " ²Mukagwile kuuti fikyale ifighono fivili, kuuva kyimike kyapasaka. Une ne Mwana ghwa Muunhu nitapivikua mu mavoko gha valugu kuuti nibudue pa kikovekano. ³'Unsiki ughuo, avavaha va vatekesi na vagojo valyakong'hanilemu nyumbaija ntekesi um'baha juno akatambulwagha kayafa. ⁴Vakapuling'hana kukunkola uYesu kisyeifu kuuti vam'bude. ⁵'Pe vakapuling'hana vakati, "Tuleke pivomba uluo ikighono ikya Pasaka, avaanhu kyande vileeta ambaatu. ⁶'Pepano uYesu akaluta mu kikaaja ikya Betania, akikala mu nyumba ja Simoni juno , neke alyale ni buuba. ⁷'Ye ikalile ali pilia, akingila umukijuuva jumonga akolile isupa ija livu inya mafuta amanofu agha Kupakala agha ndalama nyinga. Pe akaveela pa Yesu, akakung'hilila amafuta ghwa Yesu. ⁸'Avavulanisivua vaake ye vasivwene isio, vakakalala kyongo mu moojo ghaave vakati, "Kiki umukijuuva uju

inangania amafuta enendiiki? ⁹Amafuta agha ghaale ghighusivua ku ndalama nyinga, neke indalama isio saale sikuvatanga avakotofu! ¹⁰UYesu akakagula sino vijova, akavavuula akati, "Sino vijona, akavavuula akati, "Kiki mukun'gasia umukijuuva uju? Ambombiile imbombo inofu. ¹¹ULwakuva avakotofu muli navo ifighono fyoni, neke une naniiva numue ifighono fyoni. ¹²uju ang'hung'hiliile amafuta mulwa kunding'hania kusyilua. ¹³Kyang'haani nikuvavuula niiti, pano iMhola iNofu jipulisivua mu iisi sooni, naji mbombo jino avombile uju jijovwagha, mu uluo vikunkumbukagha umukijuuva uju. ¹⁴Pe uYuuda Isikalioti, umo mu vasung'hua vala kijigho na vavili, akaluta Ku vavaha va vateseki, ¹⁵akavavuula akati, "Kyande mukumheela kiki nave nikumwohela iYesu kuuti aave mu mavoko ghiinu?" Pe vakampeela indalama fijigho fitatu. ¹⁶Kuhuma unsiki ughuo, uYuuda akatengula kulonda isila ija kumwohela uYesu. ¹⁷Ikihogono ikya kwanda ikya kiyimike kya makate ghano naghavikilue ikilule, "avavulanisivua vakamposia uYesu vakati, "Ghulonda tukuling'hanikisie kuughi ukwa kuliila ikyimike ikya pasaka? " ¹⁸Umwene akavamula akati, "Mulute mu likaaja ilya Yelusalemu kwa muunhu jumonga, mum'buule kuuti, 'Um'bulanisi iiti, unsiki ghwango ghuli piipi. Une na vavulanisivua vangho kyande tulia ikyimike ikya Pasaka mu nyumba jaako." ¹⁹Avavulanisivua vala vakaluta, vakavomba ndavule uYesu aveele alaghiile, vakavomba ndavule uYesu aveele alaghiile, vakaling'hania ikya kiyimike ikya pasaka. ²⁰Ye vwilile, uYesu akikala kulia ikyakulia palikimo na vavulanisivua vaake kijigho na vavili. ²¹Ye vali pilia, uYesu akavavuula akati, "Kyang'haani nikuvavuula, jumnga mulyumue itapikunyohela. ²²"Avavulasivua vaake vakasukunala, kyongo, nujunge akatengula kukumposia uYesu iiti? Ghwe Mutwa, neene?" ²³UYesu akamula akati, "Umuunhu juno isasa palikimo muune mu kivughaana, ujoo ghwe mwene kyaikunyohela. ²⁴Une ne Mwana ghwa Muunhu nifua ndavule lilembilue mu Malembe aMimike. Neke iga, umuunhu ujo juno ikunyohela ne Mwana ghwa Muunhu! Kiba umuunhu ujoo, ngale naaholwagha." ²⁵Pe uYuuda juno ilonda kukumwohela akaposia akati, "Ghwe M'bulanisi, veene?" ²⁶UYesu akamwamula akati, "Uve ujovile." ²⁷Ye valipilia, uYesu akatoola unkate, akahongesia kwa Nguluve, akamenyulania. Akavapeela avavulanisivua vaake akati, "Koogho mulisaghe, ughu ghwe m'bili ghwango." ²⁸Pe akatoola ikikombe ikya luhuuje akahingesia, kwa Nguluve akavapeela akati, "Mwunywisaghe mwene. ²⁹Ulwakuva iji je danda jango ija lufingo lwa Nguluve na vaanhu vaake jino jikung'hiika vwimila avaanhu vinga kupyaniluainyivi saave. ³⁰Neke nikuvavuula, niiti une nalinanyua kange uluhuje, kuhanga pano niliiva ninyua palikimo numue, uluhuje ulupia ku vutwa vwa Nhaata ghwango." ³¹Pepeno vakimba ulwimbo, pe vakavuuka vihuma kunji viluta ku kidunda ikya Miseituni. ³²Pe uYesu akavula avavulanisivua vaake akati, "Ikilo ija musyunghu umue mwene kyamukung'himbila ulwakuva lilembilue mu Malembe aMimike, Nikuntova un'dimi ikipugha ikya ng'olo kipalasangana. ³³Neke niliva nisyukile, nilikuvalongolela kuluta ku Galilaya. ³⁴U Peteli akam'buula akati, "Nambe avange vooni vakuleke une naningakuleke nambe padebe." ³⁵U Yesu akamwamula akati, "Kyang'haani nikuvavuula ikilo jijiji ing'hongove ye jikyale kuvika, uve ghuuva ung'hanile katatu." ³⁶U Peteli akamwamula akati, "Une nanikukuleka lusiku nambe kuuve kwe kufua palikimo nuuve, Nava vavulanisivua avange vooni vakajova vulevule. ³⁷Pepano u Yesu akaluta na vavulanisivua vaake pamonga pano pakatambuluagha Getisemani akavula akati, "Mukalaghe bahaapa pano une niluta pala pikufuunya." ³⁸Pe akantoola u Peteli na vaana vavili avakina Sebedaayi akatengula kusukunala na kuhangajika mu mwojo ghwake. ³⁹Akavavuula akati, "Umwojo ghwango ghuli nu lusukunalo ulukome, ghunoghanogha mulwa kufua. Mukale bahaapa muvisaghe maaso palikimo nuune. ⁴⁰Pe pano akaluta pavulongolo padebe akakupama paasi akifuunya akati, "Ghwe Nhaata ghwango, nave lunoghile, ikikombe iki ikya lupumuko kileke kukunyagha. Neke na kwekuuti uvombe mu vughane vwango, looli muvughane vwako." ⁴¹Pe akagomoka pa vavulanisivua vaake akavona vaghonelile, pe akam'buula u Peteli akati, "Asi, mukuniluebkua maaso palikimo nuune nambe kavalilo kamo? ⁴²Muue maaso mufunyanghe kuuti ingelo sileke kukuvalema. Umwojo ghutavwile, neke um'bili n'dwesi." ⁴³Akaluta kange ulwa vuvili akifuunya akati, "Ghwe Nhaata, nave ulupumuko ulu nalunoghile kuvusivua kulyune luvombeke mu vughane vwako." ⁴⁴Pe akagomoka kange, akavona vaghonelile ulwakuva vaale ni tulu nyinga. ⁴⁵Apuo pe akavaleka akaluta kange, kukufuunya ulwa vutatu ye ikufunya akajova amasio ghalaghalu. ⁴⁶Pepano akagomoka ku vavulanisivua vaake akavavuula akati, "Mujiighe mufighona na kupuuma? Lolagha, unsiki ghufikile, ghuno une ne Mwana ghwa Muunhu nivikua mu mavoko gha vahosi. ⁴⁷Ima, tulutaghe. Lolagha unya kunyohela ali piipi." ⁴⁸U Yesu ye ajighe ijova, navo u Yuda umo mu vavulanisivua vaake kijigho na vavili, akafika ni lipugha ilivaha vakolile ibamba ni mbuda. Avaanhu avuo valyasung'hilue na vavaha va vatekesi na vagoyo. ⁴⁹U Yuda umwolesi alyavavulile ng'hani avaanhu vala ikivalilo ikya kumanya u Yesu akati, 'Juno kyanikunnonela, ujoo iiva ghwe mwene. munkolaghe. ⁵⁰Ye vafikile u Yuda akaluta pa Yesu akajova akati, "M'bulanisi, ughonile Pe aknonela. ⁵¹U Yesu akam'bula akati, "Nyalukolo, vomba sino ukisisie." ⁵²Pe avaanhu vala vakamkola u Yesu na kukumpinya. ⁵³Umuunhu jumonga mu vano valyale lumu nu Yesu, akasomola ibamba, akantova unkami ughwa ntekesi um'baha, akan'dumula imbughulutu. Neke u Yesu akam'bula ⁵⁴akati, Gomosia ibamba jaako mu nyambe jaake, ulwakuva umuunhu ghweni juno ilwila ibamba ibudua ni bamba. ⁵⁵Asi musagha kuuti une nikunilue kusuuma ulutango kwa Nhaata ghwango neke umwene asuung'he avanyamola vaake avasikali unsiki ghughuo amapugha kukila kijigho na ghavili? ⁵⁶Lino, nave nivombe uluo aMalembe aMimike ghano ghalembilue kuuti isi sinoghile kuvombeka mu sila iji ghaale ghikwilanisivua ndaani? ⁵⁷Pe akavavuula avaanhu vala vano visile kukunkola akati, "Mwisile ni bamba ni mbunda kukung'ola une hwene nili mhijim'budi? Ongo jaatu navisagha numue nivulanisia mu nyumba inyimike ija kufunyla namwang'olagha! ⁵⁸Isi sooni sihumila kukwilanisisia sino silyajovilue na vavili mu Malembe aMimike. ⁵⁹Pe avavulanisivua vaake vooni vakamuleka u Yesu vakakimbila. ⁶⁰Pepano ilipugha lila likankola u Yesu likantwala kwa ntekesi um'baha u Kayafa, Ukuo kwe kuno valyakong'hanile avavulanisi va ndaghilo isa Moose na vagoyo. ⁶¹U peteli akava ikum'bingilila u Yesu pa vutali kuhanga akafika pa luvika ulwa nyumba ija ntekesi um'baha. Pe akingila munkate akikala palikimo na vasikali avaloleli kuuti alole kino kihumila kwa Yesu.

⁵⁹Pepano avavaha va vatekesi ni kipugha kya valongosi va Vayahudi vakava vilonda uvwolesi uvwa vudesi vwimila u Yesu kuuti vam'bude. ⁶⁰Napano avaanhu vinga, vakalutile kukwoleka isa vudesi neke navakaluvona lumonga luno lukwiting'hana. Pambele vakiisa avolesi vavili vakati. ⁶¹Umuunhu uju alyatiile, "Une niliningufu isa kumemula inyumba inyimike ija Nguluve na kujenga kange mu fighono fitatu." ⁶²Pepano untekesi um'baha akiima akam'buula uYesu akati, "Kiki naghukwamula nambe lisio? Avaanhu ava vikwoleka kiki vwimila uve?" ⁶³Umwene akajika. Pe untekesi um'baha jula akam'bula kange akati, "Nikukuvuula mu litavua lya Nguluve juno mwumi utuvuule nave veeve Kilisite, uMwana ghwa Nguluve." ⁶⁴U Yesu akamwamula akati, "Uve ujoyile. Nekennikuvavuula kuuti kutengulila lino mulambona ne Mwana ghwa Muunhu nitemile palikimo nhu Nguluve unya ngufu nikwisa mu mafunde kuhuma kukyanya." ⁶⁵Untekesi um'baha ye apulike amasio aghuo akakalala akademula umwenda ghwake iiti, "Ikumuligha kyongo u Nguluve! Lino pe mulonda vwakiki uvwolesi uvunge? Mupulike vule ikumuligha u Nguluve." ⁶⁶Mwiiti ndani umuunhu uju? Aveene vakati, "Anoghile kubudua." ⁶⁷Pe vakatengula kukumfunyila amati ku maaso vikuntova ni mbuli. Avange vakava vitova na mapu. ⁶⁸Kumo viiti, "Ghwe Kilisite, vila ghwe veeni juno akutovile?" ⁶⁹Unsiki ughuo u Peteli alikalile kunji ku luviika, pe um'bombi jumonga umhinja akaveela pa Peteli akam'buula akati, "Na juuve uveele lumu nu Yesu ughwa ku Galilaya." ⁷⁰U Peteli akakaana pamaaso gha vala vooni akati, Nanikagwile sino ghujova." ⁷¹Pe akavuuka pala akaluta kunji ku mulyango ughwa luviika, "Um'bombi ujunge umhinja akamwagha akavavuula avaanhu vano pwevalyale pala akati, "Umuunhu uhu aveele lumu nu Yesu ughwa ku Nasaleti." ⁷²U Peteli akakaana kange akajiigha akati, "Nijiigha kuuti nanimanyile umuunhu ujuo." ⁷³Unsiki n'debe vuvule avaanhu vano vakimile pala vakam'belelela u Peteli vakam'buula vakati, "Kyang, hani uve uli umo nu vala ulwakuva nambe injovele jaako jivoneka kuuti uli ghwa ku Galilaya." ⁷⁴Peteli akakaana akajiigha akati, "Nave nijovile uvudesi nighunwaghe, "Nanimanyile umuunhu ujuo, "Unsiki ghughuo ing'hongove jikavika." ⁷⁵Apuo u Peteli akakumbuka ilisio lino u Yesu am'buula kuuti, "Ing'hongove ye jikyale kuvika ghuuva ung'hanile katatu, "Pe akahuma kunji akatengula pilila kyongo.

Chapter 27

¹Palwakilo ye kukiile avavaha vooni ava vatekesi na vagoyo vakapuling'hana vule kya vikum'buda u Yesu.

²Vakankunga, vakaluta naghwope kwa Pilato, untwa ghwave uMulooma. ³U Yuda umwolesi ye avwene uYesu ahighilue kuuti abudue akiipiika vwimila sino avombile. Pe akavagomokesia avavaha va vatekesi na vagoyo indalama sila fijigho fitatu. ⁴Akavavuula akati, "Nivombile inyivi kukumwohela umuunhu unsila nkole." Neke aveene vakati, "Inongua ijio jaako juuve usue nakwetule." ⁵Pe umwene akasitagha indalama sila muluviika lwa nyumba inyimike ijakufunyila akaluta kukukunga. ⁶Avavaha va vatekesi vakatoola indalama sila vakati, "Nalunoghile kuviika indalama isi munyumba inyimike ija Nguluve, ulwakuuva siveele sihombilue kukuung'a idanda ja muunhu." ⁷Pe vakapuling'hana, vakatoola indalama sila vakaghula umughunda ughwa m'bumba fijigha kuuti mwe vanyisilaghe avahesia. ⁸Fye nambe umughunda ughuo nambe lino, "ghutambulua mughunda ghwa Danda." ⁹Mu uluo likava likwilanisivue ilisio lino um'bili uYeremia alyalembile kuuti, "Valyatolile indalama ifijigho fitatu, sino a Vaisilaeli valyiting'hiine kuuti indalama isio sikwilile kughulila umuunhu ujuo." ¹⁰Vakaghulila umughunda ghwa m'bumba fivigha ndavule alyandaghiile u Mutwa. ¹¹Pepano u Yesu akiima pa vuhighi pa ntwa u Pilato. Untwa akamposia akati, "Asi, uve veeve ntwa ghwa Vayahudi?" U Yesu akamwamula akati, "Uve ujoyile." ¹²Pe avavaha va vatekesi na vagoyo vakatengula kujova si nyinga isa kumpelela u Yesu ahighue neke umwene naakamula kimonga. ¹³Pepano untwa akamposia akati, "Ghwe naghupulika isi sooni sino vikwoleka kuuti uhokile?" ¹⁴U Yesu naalyamwamwile kimonga. Apuo untwa u Pilato akadegha kyongo. ¹⁵Lwale lwiho kwa ntwa pa kyimike ikya Pasaka kukun'dindulila unkungua jumo juno avaanhu vilonda kuuti ahume. ¹⁶Unsiki ughuo mu ndinde mwe alyale unkungua jumonga juno akatambuluagha Balaba. Unkungua ujuo alyakagulike fiijo vwimila uvuhosi vwake. ¹⁷Lino avaanhu ye vakong'hanile, u Pilato akavamposia akati, "Asi, mu vakungua vavili ava, u Balaba nu Yesu juno viiti ghwe Kilisite mulonda nivadindulile veeni?" ¹⁸U Pilato alyavaposisie uluo ulwakuuva alyakagwile kuutiavavaha va Vayahudi valyale ni kivini nu Yesu, fye nambe valyantwalile kwa mwene kuuti ahighue. ¹⁹U Pilato ye ikalile pa kitengo kyake ikya vuhighi, un'dala ghwake akasung'ha imhola kwa mwene akati, "Nungam'bombelaghe uluviivi lumonga umuunhu ujuo umugholofu, ulwakuva pakilo nihangajiike kyongo mu njosi vwimila umwene." ²⁰Neke avavaha va vatekesi na vagoyo vakavahonga avaanhu kuuti vansuume u Pilato an'dindule u Balaba na kukumhigha u Yesu kuuti abadue. ²¹U Pilato akavaposisia kange akati, "Ghwe veeni juno mulonda nin'dindulile mu vakungua vavili ava?" Vakamwamula vakati, "UBalaba." ²²U Pilato akavamposiankange akati, Pe nim'bombe kiki u Yesu juno viiti ghwe Kilisite? "Avaanhu vooni vakoova vakati, "Unkomelele pa kikivekano" U Pilato akavamposia kange akati, "Umuunhu uju avombile luviivibluiki?" Aveene vakaghina kukwova viiti, "Unkomelele pa kikovekano." U Pilato ye akagwile kuuti naangandule uvulamusi vwa vaanhu kange vatengwile, ilyovo akatoola amalenga akoogha amavokonghaake pamaaso gha vaanhu, vooni kuvonia kuuti umwene namwale mu nkole ughuo. Akavavula akati, "Une nili nsila nkole vwimila kufua kwa umuunhu uju. Uluo lwinu jumue." ²⁵Avaanhu voonivakamwamula vakati, "Unkole ughwa kum'buda umuunhu ujuo ghuviasaghe ghwitw na vaana viiti." ²⁶Pe pano u Pilato akan'dindulila uBalaba, neke akalaghila kuuti u Yesu akopue ni mijeledi na kukomelelwa pa kikovekano. ²⁷Pepano avasikali va ntwa u Pilato vakatwala u Yesu mu luviika lwa nyumba ja ntwa, pe ikipugha kyoni ikya vasikali kikakong'hona, kikansyungutula u Yesu. ²⁸Vakamfuula amenda ghaake, vakafwasia isopeka indangali, ndavule ija kitwa. ²⁹Pe vakatenda ingeela ija mifua, vakafwasia ku mutu, neke vakaviika ulukwegho mu luvoko lwake ulwa ndio avonekaghe hwene ntwa. Pepano vakafughama pamaaso ghaake vikum'benapula na

kukunnenela viiti,"Kamwene ghwe Ntwa ghwa Vayahudi?"³⁰Pe vakafuunyila amati,Vakatoola ulukwegho lula mu luvoko lwake,vakantova ku mutu. ³¹Ye vannennile,vakamfuula isopeka jila,vakafwasia amenda ghaake.Pepano vakantwala kukunkomelela pa kikovekano. ³²Ye vali mu sila viluta,vakatang'hana nu muunhu jumonga junu akatambuluagha Simoni,umhuma mu likaaja ilya Kileene.Avasikali vakamwumilisia kupinda ikikovekano kya Yesu. ³³Ye vafikile pano pakatambuluagha Goligota,kwe kuuti,"Ling'ala Iya Mutu," ³⁴Vakampeela uluhuuje uluhasing'hanie nu nkota ughwa kusilisia uvuvafi.Neke ye avonjile,akakaana kunyua. ³⁵Vakankomelela pa kikovekano,pe vakaviika ulusodolelo kuuti amenda gha Yesu atoole veeni.Likavombeka enendiki neke likwilanisivue ilisio lino lilyajovilue nu m'bili kuuti,Vaghaviine amenda ghango,vasodolile mulwa kutoola isopeka jango."

³⁶Pe vakikala palapala kuuti vamulolelelaghe. ³⁷Pa kikovekano ku mutu ghwake vakakomelela,"UJU GHWE YESU,UNTWA GHWA VAYAHUDI." ³⁸Unsiki ghughuo avaanhu avange vavili vano valyale vahijivabudi vakakomelelua palikimo nu Yesu,jumonga akava ulubale lwake ulwa kundio,ujunge kung'highi. ³⁹Avaanhu vano vakava vikila pala vakasukaniagha amatu ghaake,vikumuligha viiti, ⁴⁰Uve ghwe junu ghwatisagha ghulimemula inyumba inyimike ija Nguluve neke ghujenga ifighono fitatu,nave uli Mwana ghwa Nguluve,Ghupoke,ghwke pa kikovekano!"⁴¹Voope avavaha va vatekesi na vavulanisi va ndaghilo isa Moose palikimo na vagoyo avange vakamwovelelagha vakatisagha," ⁴²Avapokaghava avange,lino ikunua kukupoka jujuo!Asi,naghwe ntwaga ghwa Vaisilaeli,lino iike pa kikovekano,neke na jusue tumwitike. ⁴³U mwene ikumhuviila ubNguluve,iiti Mwana ghwa Nguluve,lino nave u Nguluve amughanile,ampoke." ⁴⁴Nava vahijivabudi vanovvakomelilue palikimo nu Yesu,voope vakamuligha. ⁴⁵Kutenguala akavalilo aka ntanda pamwisi,ing'hisi jikakupiika iisi jooni kuhanga kufika akavalilo aka budika lubale. ⁴⁶Unsiki ughwa kavalilo aka budika lubale ndiiki u Yesu akakoola fiijo akati,Eloi,Eloi,lamacsabakitani?kwe kuuti,"Nguluve ghwango,Nguluve ghwango ongo undekile?" ⁴⁷Avaanhu vamonga vano valyimile pala ye vapulike u Yesu ijova amasio aghuo vakati,"Uju ikunkemeela um'bili u Eliya."⁴⁸Unsiki ghuoghuo umuunhu jumonga mu veene akaluta luvilo akatoola ikyenda,akasuvika mu luhuje ulukali akakiviika mu lulaasi akam'besekesia u Yesubpa mulomo kuuti amiime. ⁴⁹Neke avange vala vakati,"Uleke kukumpeela tulole nave u Eliya ikwisa kukumpoka," ⁵⁰Pe u Yesu akakoola fiijo kange,akakunguka. ⁵¹Nakalingi,umwenda ghuno ghulyaghavilue pavili inyumba inyimike ija Nguluve,ghukademuka pavili kuhuma kukyanya kiufika paasi.Iisi jikasukanika na manhalavue ghakabajuka. ⁵²Imbiipa sikasyiluka,avimike vinga vano valyafwile vakasyuka. ⁵³Pa mbele u Yesu ye asyukile,avimike avuo vakingila mu likaaja ilyimike ilya Yelusalemu,vakavoneka ku vaanhu vinga. ⁵⁴Pe um'baha ghwa vasikali palikimo na vala vano valyale vikumulolelela u Yesu ye vavwene iisi jisukanika ni singi sino sikahumiile pala,vakoghopa kyongo,vakati,"Kyang'hani umuunhu uju akaale Mwana ghwa Nguluve. ⁵⁵"Ye sivombike isi sooni,pwevalyale avakijuuva vinga vano valyimile patali padebe vilola. Avakijuuva avuo ve vano vakam'bingilile u Yesu kuhuma ku Galilaya na kukutengelela. ⁵⁶Mu vakijuuva avuo,mwealyale uMaliya umhuma mu likaaja ilya Magidala,uMaliya ung'hina ghwa Yakovo nu Yosefu palikimo nu un'dala ghwa Sebedaayi. ⁵⁷Ye jifikile ivwilile,akiisa umuunhu jumonga ummofu,ilitavua lyake alyale ghwe Yosefu,umhuma mu likaaja ilya Alimataya.Umuunhu ujuo alyale m'bulanisivua ghwa Yesu. ⁵⁸U Yosefu akaluta kwa Pilato kusuuma umfimba ghwa Yesu. U Pilato akavavuula avasikali vaake liiutu vampeelee umfimba ghula. ⁵⁹Pepano u Yosefu akaluta akatoola umfimba ghwa Yesu akaghuengelela nu mwenda ughwa kusyilila,um'balafu. ⁶⁰Pe akaghuviika mu mbiipa jaake imia jino alyabughwile mu linhalavue,akabilukisia ilivue ilikome pa mulyango ghwa mbiipa akavuka iluta. ⁶¹Unsiki ughuo u Maliya umhuma mu likaaja ilya Magidala nu Maliya ujunge valikalile pala valungiime ku mbiipa. ⁶²Ikighono ikya vuvili kino kyale kya sabati,avavaha va vatekesi na vafalisayi vakakong'hana kwa Pilato. ⁶³Pe vakam'bula vakati,"Ghwe ntwaga,tukumbuka kuuti unsyangi jula ye mwumi,akajovile kuuti,Fingakile ifighono fitatu kuhuma nifua nisyuka." ⁶⁴Lino,tusuuma avavuule avasikali vaako valolelelaghe imbiipa kuhanga ikighono ikya vutatu,tungaleke kuvomba ulu,avavulanisivua vaake ndepoonu viluta kuhijia um'bili ghwake neke vavasyange avaanhu kuuti asyukile.Nave luvembeke uluo,uvudesi uvuo vuuva vuviivi kukila uvwa kwanda. ⁶⁵U Pilato akavamula akati,"Mutoole avasikali.Mulute mulolelelaghe imbiipa ku ngufu siinu sooni." ⁶⁶Pepano vakaluta ku mbiipa,vakaviika ikivalilo pa livue kuuti napwengavisaghe umunhu ughwa kuvungulusia.Pe vakavaleka pala avasikali kuuti valolelelaghe.

Chapter 28

¹Ikighono ikya Sabati kikakila.Lino ye kuhenga,ikighono ikya kwasia mu mulungu,u Maliya umhuma mu likaaja ilya Magidala palikimo nu Maliya ujunge vakaluta kulola imbiipa. ²Nakalingi,kikahumila ikinsenyeeena ikivaha,Unyamhola ghwa Mutwa akiika kuhuma kukyanya,akaveela pa mbiipa akabilukisia ilivue lila kulubale,akikalila. ³Unyamhola ujuo alyale ivalatika hwene lumuli lwa fula,amenda ghaake ghalyale mavalafu ghivalatika fiijo. ⁴Avasikali vano vakalolelelagha imbiipa,vakoghopa na kutetema kyongo kuhanga vakava hwene vafwile. ⁵Neke unyamhola jula akavavuula avakijuuva vala akati,"Muleke pikwoghopa nikagwile kuuti mukumulonda uYesu junu vakankomelile pa kikovekeno. Napwale apa,asyukile ⁶ndavule alyale ikuvavuula.Mwise mulole pano vakam'bikile. ⁷Lino mulute ng'aning'hani muvavuule avavulanisivua vaake kuuti,Asyukile kuhuma ku vafue.Kange alongwile ku Galilaya,ukuo muluta mukum'bona. ⁸Mukumbukaghe sino nivavulile. ⁹Avakijuuva vala vakavuuka ng'aning'hani pa mbiipa pala,vajiighe nu ludwesi kumo vali nu lukeelo ulukome.Vakava viluta luvilo kukuvavuula avavulanisivua va Yesu imhola jila. ¹⁰Ye viluta,nakalingi u Yesu akatang'hana navo,akati,"Mwe!Mughonile!"Pe avakijuuva vala vakaveela kwa Yesu vakafughama,vakankola amaghulu ghaake vakamwimika. ¹¹Pe u Yesu akavavuula akati,"Muleke pikwoghopa.Mulute muvavuule avavulanisivua vango valute ku Galilaya,ukuo kwe kuno vikumbona. ¹²Avakijuuva vala ye vali mu sila

viluta, avasikali vamonga mu vano vakalolelelagha imbiipa, vakaluta kuvavaha va vatekesi mu likaaja ilya Yelusalemu, vakavavuula sooni sino sivombiike. ¹²Pepano avavaha va vatekesi vala palikimo na vagoyo avange vakakong'hana. Vakapuling'hana na kukuvafunda avasikali vala vakavapeela indalama nyinga. ¹³Vakavavula vakati, "Umue mutisaghe, 'Avavulanisivua vaake visile pakilo, vahiiijile umfimba ghwa Yesu usue ye tughonelile." ¹⁴U Pilato angapulike imhola ijio usue tujova nu mwene kuhanga luvoneke kuuti namuli nu nkole." ¹⁵Pe avasikali vala vakupila indalama sila na kujova ku vaanhu ndavule vavulilue na vavahaha vala. Imhola isio sikakwila imbale sooni isa Vayahudi, kange vajiighe vipanga nambe lino. ¹⁶Pambele avavulanisivua va Yesu kijighe na jumo vakaluta ku Galilaya, pa kidunda kino u Yesu alyavalaghile. ¹⁷Ye vawwaghile, vakamwimika, neke avavulanisivua vamonga vakava ni nganingani kuuti ghwe Yesu. ¹⁸Pepano u Yesu akaveela, akavavuula akati, "U Nguluve amheliile uvutavulilua vwoni, kukyanya na pa iisi. ¹⁹Lino, mulutaghe muvalungikaghe avaanhu mu iisi sooni, vaave vavulanisivua vango, muvofughaghe mu litavua ilya Nhaata, ni lya Mwanaake ni lya Nhepo u Mwimike. ²⁰Muvavulanisighe kuvingilila sooni sino nivavulile umue. Une niiva palikimo numue ifighono fyoni, kuhanga uvusililo vwa iisi."

Mark

Chapter 1

¹Imhola inofu ija Yesu kilisite, uMwana ghwa Nguluve. ²Ndavule lilembilue mukitabu kya m'bili u Isaya, "Lolagha nikunsuung'ha unyamhola ghwango akulongolele, ujoo ghwe ikuling'anisiagha isila." ³Ilisio lya muunhu nipilikika kuhuma ku lihaka liiti, munnosekesyaghe u Mutwa u Nguluve isila na kuling'hania muno kya ilila". ⁴Pepano u Yohana u mwofughi akatengula ku pilisia ku lihaka, kuuti avaanhu valataghe inyivi save nakuwofughua. ⁵Avaanhu kuhuma mulikaja lya Yerusalemu na mukighavo kyoni ikya Yudea, vakalutagha kwa Yohana, vakalatagha inyivi save. ⁶U Yohana akafwalagha umwenda ghuno ghutendilie nulwaghe lwa ngamia akipinyagha nulukova munsana, na kulia imhaasi nu vwuki. Akapulisyagha akatisagha, kwale jumo ikwisa mumbele mulyune unya ngufu kukila une, juno naninoghile nambe kuva m'banda ughwa kuhudula utukova twa filatu twake. ⁸Une nikuvofugha na malenga, neke umwene ikuvofughagha nu Mhepo u Mwimike. ⁹Lulya humile mufighono ifio ulwakuuti u Yesu Kilisite alisile kuhuma ku Nazaret ija ku Galilaya, akaluka kwa Yohanani na kukwofugua nu mwene mukikogha ikya Yolidani. ¹⁰Ye ofughue unsiki ghughuo akahuma mumalenga, akavona uvulanga vudinduka, na ju Mhepo hwene ng'hunda akiika pa mwene. ¹¹Pe ilisio likahuma kukyanya likati, "Uve veve mwanango mughanike. Nikukelile fijo uve." ¹²Kange nakalingi u Mhepo akamulongosia u Yesu kuluta kulihaka. ¹³Akikalagha ifighono fijighe fine, agheluagha nu setano. Alyale nifikanhu ifnge ifya mulisoli, navanyamhola vakan'tangagha. ¹⁴pa mbele u Yohani ye akolilue, u Yesu akalika ku galilaya ipulisia imhola inofu ija Nguluve, ¹⁵akatisagha, "Unsiki ghwa ghufikile, kange uvu twa vwa Nguluve vulipipi. Mulataghe na kukwitika inyivi siinu mu livangili". ¹⁶Yeakilila mulubale mu lisumba lya Galilaya, akabona u Simoni nu ANdeleeya vitagha inyavu save mulisumba, ulwakuva valyale valovaji. ¹⁷U Yesu akavavula, "Mwise, mumbingililaghe, nikuvavika kuva valovi va vaanhu." ¹⁸Unsiki ghughuo vakasileka inyavu save vakam'bingilila. ¹⁹Unsiki u Yesu ye aghendile akasiki padabe, akam'bona u Yakobo mwawa ghwa Zebedayi nhu Yohani vanyalukolo vake; valyale mu ngalava vitenda inyavu. ²⁰Voope akavakemela vakamuleka uvise ghwave u Sebedayi mun'akte mu ngalava palikimo navavombi vaake, vakam'bingilila. ²¹Ye vafikile ku Kapelaumu, ikighono kya Sabati, vakingila mu sinagogi na kuvulanisia. ²²Vakadegha imbulanisia ja mwene, ulwakuva alyale ivulanisia hwene muunhu nya vutavulilua nakavulanisiagha ndavule avalembi. ²³Unsiki ghughuo umuunhu alyale mu sinagogi jivanave alyale nilipepo ililamafu, akakoola, ²⁴akati, "Tulini kikibikya kuvomba nuve, Yesu ghwa Nasaleti? Ghwisile kukututipula? Tukagule uliveni? Uve ulimwimike ghwe mwene ghwa Nguluve!" ²⁵U Yesu akalihwetukila ili pepo ililamafu akati, "kimihe huma mun'kate mwamuunhu uju!" ²⁶Nili pepo ililamafu likamughwisia pasi na kuhuma mun'kate mwamwene unsiki ghuno akakolala kulisio ilivaha. ²⁷Avaanhu vooni vakadegha, kange vakaposesania vene, "Senyiki isi? Isi se mbulanisia imia inyavutavulilua? Idagha amapepo ghope ghikunda!" ²⁸Imhola sa Yesu sikakwila ng'hani ng'hani mukighavo kyoni ikya Galilaya. ²⁹Ng'haning'hani ye vhumile kunji mu sinagogi, vakingile mu nyumba ija Simoni nu ndealeya Vyalyale u Yakobo nu Yohani. ³⁰Lino un'kwive ghwa Simoni alyaghonelele alyale n'tamu ghwa homa, ng'haning'ani vakam'bula u Yesu imhola sa mwene. ³¹Ye afikile, akan'kolo nuluvoko, akamwinula, ihoma jikabuka kwa mwene, akategula kukuvatengelela. ³²Vwilile unsiki ilijua ye lisemile, vakamuletela avatamu vooni vano valyale vivavua, na vanya mapepo. ³³Ilikaja lyoni valyakong'anile palikimo pa mulyango. ³⁴Alya vasosisie vinga vano valyale ninamu avanyanamu sino sili papinga na pidagha amapepo minga, looli nakaghalekelagha amapepo ghajove ulwakuva ghalya manyile. ³⁵Alyasimuike kujighe kuhenga, unsiki ghuno ghukakyale kuhenga; akaluta pamonga pasyefu pe akifunya kukuo. ³⁶U Simoni navanine vakatengula kuku mulonda. ³⁷Ye vawwaghile vakam'bula vakati, "Avaanhu vooni vikukulonda" ³⁸Akavamula akati, "Tuvuke kufisina ifinge, mu fikaja fino fisyunguta, kwope nipilisie kange. Ulwakuva lwelino nisile apa." ³⁹Akaluta imbale sooni isa mukighavo ikya Galilaya, ipilisia mu masinagogi na kudaga amapepo. ⁴⁰Unyabuba jumonga akisa kwa mwene. Akampelepesia; akafughama akati, "Nave ukelile kukumbalasia, nisuma umbalasie. ⁴¹Vwimila vwa lusungu, u Yesu akagholosia uluvoko lwamwene aka mwabasia, akati, "Nikeela, Uvalale." ⁴²Unsiki ghughuo ibuba jikabuka mu m'bili ghwake, pe akavalasivua. ⁴³U Yesu akan'kaana akaati lutagha ng'hani ng'hani, ⁴⁴Akam'bula akaati, "Nungam'bulaghe nambe muunhu imola isi, ulwene ulute ghuhufie kwa n'tekesi, uhumie ilitekelo ndavule alyalaghile u Moose, vuve vwolesi kuvanave." ⁴⁵Looli akaluta na pikum'bula kila muunhu na pipulisia ilisio kukila u Yesu lukampela u Yesu kukunua kukwingila mu makaja pa vuvalafu. Akavisagha

kunji ku makaja kuvusyefu kuvusila vaanhu kwope ukuo avaanhu ifipugha fyooni kuhuma imbale soni vakalutagha kwa mwene.

Chapter 2

¹Ye agomuike ku Kaperinaumu ye fikilile ifighono fidebe, lukapulikika kuuti alyale kukaja. ²Avaanhu viinga vakakong'hana pala napapakava apakukila kange, najila jino jilyale pa mulyango u Yesuvakajova ilisio kuvanave. ³Kange avaanhubvamo valisile kwa mwene vano vamuletile umuunhu unya liteela; avaanhu vane vampindile. ⁴Unsiki yevakunilue kukuntwala vwila vwa lipugha lya vaanhu, pe vakatuvula vakantosia kukyanya ku dari ye vatuvuile, vakikisia ikitanda kino umuunhu untamu juno liteela alakighonile. ⁵Ya aluvwene ulwitiko lwave, u Yesu akati kwa ntamu, "Mwanango, upyanilue inyivi saako." ⁶Looli mu valembe vamo vano vakikalile pala vakiposiagha munumbula saave, ⁷"Anoghile ndani kujova anala? Ipyanila! Ghwe veeni kupyanila inyivi nakwale ujunge kukila u Nguluve mwene?" ⁸Kange u Yesu akakagula mu numbula sa mwene kino akale isagha movamo va vanave. Akavavula, "Nakiki musagha mu numbula sinu?" ⁹Luhugu luliku kukum'buula unya liteela, upyanilue inyivi sako' nambe kuuti, 'Ima,veghala ikitanda kyako, ulutaghe?' ¹⁰Lino mukagule kuuti umwana ghwa Adamu alinuvutavulilua uvwa kupyanila inyivi mu iisi, pe alwa m'bulile unya liteela jula, ¹¹"Nikukuvula juve, ima, tola ilitefu lyako, vujagha." ¹²Unsiki ghughuo akima akaveghala ilitefu lyake akavuka ivuja avaanhu vano pevalyale vaka dega kyongo, kange vakamughiniagha u Nguluve, vakaati "isi se natusivwene lusiku." ¹³Akaluta kange mulubale mulisumbe, ilipugha lya vaanhu likalutagha kwa mwene, pe akavavulanisiagha. ¹⁴Ye ighenfa akamwagha u lawi nswambe ghwa Alfayo ikalile pano isongekesia isongo akambula akati "Um'bingililaghe." Akima na pikum'bingilila ¹⁵Pambele u Yesu ye vilavuka ikyakulia munyuma ja lawi, avasongesia songo vinga na vahosi valikalile vivanga nu Yesu palikimo navavulanisivua vake, ulwakuva valyale vinga voope vakam'bingilila. ¹⁶Unsiki avalembe, vano valyale Vafalisayo, yevamwaghile u Yesu ihanga navaaanhu vava nyanyivi nava songesia songo, vaka vavula ava vulanisivua vake vakaati, "Nakiki ihanga nava songesia songo na vaanhu ava nyanyivi?" ¹⁷U Yesu ye apulike akavavula akati, "Avaanhu avanya vwumi mum'bili navufumbua kuluta kwa muganga; looli avatamu vevano va mfumbilue. Nanilyakisisie kukuvakemela vano vikuvona vaghlofu, looli vano vitang'hinie kuuva vahosi." ¹⁸Avavulanisivua va Yohani nAva Farisayo valyale nu lwiho ulwa kuvuhila kulia. Pe avaanhu vamonga vakisagha kwa mwene ni pikum'buula, "Kiki avavulanisivua vaako navivingilila ulwiho ulwa kuvuhila kulia, ndavule avavulanisivua va Yohan nava Farisayo?" ¹⁹U Yesu akavamula, vano vaghongolilue pavutolani vulu vali nu n'tola n'dala navangavuhile kulia mu lwakufunya?Pa uluo nave untola n'dala alipalikimo numue namughanilue kubuhila kulia. ²⁰Looli filiva fikisa ifighono fino untolan'dala ilivusivua, apuo pepano vilivuhila kulia mulwa kufunya. ²¹Nakwale umuunhu juno ihona ikigamba ikipia mu mwenda unkuulu, nave avombe uluo ikigamba kilekeng'ana nu mwenda, ikipia kibanduka mukikuulu, pe uvudemule vukwongelela kyongo. ²²Nakwale umuunhu juno ivika uluhuje ulupia mu nyambe ing'huulu, nave fye vavombe uluo, uluhuje lupusula inyambe kange fyoni fivili uluhuje ni nyambe visova. Looli vika uluhuje ulupia mu nyambe imia. ²³Mukighonobikya sabati uyesu alyakilile mumaghunga ghamo, navavulanisivua vamo vakatolagha amasoje gha ngano. ²⁴Avafalisayo vakam'bulagha, "Lolagha, kiki vivomba lunonalunoghile mundaghilo isa mukighono ikwabSabati?" ²⁵Akavamula, "Namwembila ndavule u Daudi vule alyavombile ye alimuvunoghelua vwa njala__umwene palikimo na vaanhu vano alyale navope?" ²⁶Ndavule alyalutile mu nyumba ija Nguluve unsiki ghuno u Abiathari alyale n'tekesi m'baha akalia unkate ghuno ghulyale pavulongolo__ ghuno naghukanoghile mundaghilo sa muunhu ghweni kuli ulwene vatekesi vene__kange akavapela vaamo vano valyale palikimo nu mwene?" ²⁷U Yesu akajova, "isabati jivikilue kuku n'tanga umuunhu, jeeje umuunhu kuva n'kami ghwa Sabati. ²⁸Kwekuuti,Mwana ghwa Adamu ghwe Mutwa, naku sabati."

Chapter 3

¹Kange akingila munkate mu sinagogi mula mwe alyale umuunhu juno uluvoko lulyafwile. ²Mwevalyale vamo valyale vikumwuvila kuuti nave kya ikunsosia umuunhu jula mu kighino kya Sabati vantwale pa vuhighi. ³U Yesu akam'bula unyaluvoko luno lufwile akati, "Ima pakate palipugha ili." ⁴Pe akavavula avaanhu, "Asi, luliku luno lunoghile mukighono ikya Sabatinambe ku vomba imbivim; kupoka u vwumi nambe ku buda?" Looli navakamula kimonga. ⁵Akavalola ni ng'halasi,akasukunala vwimila vwa vusiiki vwa numbula save, kange akam'buula umuunhu jula, "Gholosia uluvoko lwako" Akagholosia u Yesu akansosia uluvoko lwa mwene. ⁶Ava Farisayo vakahuma kunji pe vakava vipiling'ana nhu Herode vule kya vikum'buda. ⁷Pe u Yesu, navavulanisivua vaaake, vakaluta ku lisumbe, nililigha ilivaha ilya vaanhu vukam'bingilila kuhuma ku Yerusalemu na kuvuyahudi ⁸kuhuma ku Yerusalemu na kuhuma ku Idumaya na kuvulongolo ku Yorodani na kumbale isa ku Tiro ni Sidoni,ilipugja likome, pono alyapulika ifinu fyooni fino aly ivomba, valisile kwa mwene. ⁹Pe akavavula avavulanisivua vaaake kuuti vaveghelesie ingalava indebe vwimila vwa mwene lwakuuti ilipugha lya vaanhu, ulwakuuti navangampitaghe. ¹⁰Ulwakuva aly sosisie vinga, ulwakuuti umuunhu ghweni unya mumuko alyale nuvunoghelua vwa kum'bona neke amwabasie. ¹¹pooni imhepo indamafu pano vakamwaghagha, vakaghwisaka pasi na pilila pamaghulu gha mwene, vakatisagha, " uve uli Mwana ghwa Nguluve". ¹² Akaghadalikilagha kuuti naghangampulisiaghe akagulike. ¹³Akatogha pakyanya pa kidunda, akavakemela vano alighanile, vakaluta kwa mwene. ¹⁴Akavasalula kijigho na vavili (akavatambula vasung'ua), ulwakuuti vave palikimo nu mwene alwakuti avomole kupulisia, ¹⁵kuuti uvutavulilua uvwa kudaga amapepo. ¹⁶Akavasalula kange kijigho na vavili: U Simono juno

akantambulagha Petro,¹⁷ U Yakobo nswambe ghwa Zebedayo, nu Yohani nyalukolo ghwa Yakobo, alkapeelilue ilitavua lya Bonagesi, avuo ve, vaana va lugulumo,¹⁸ nu Ndeleeya, Filipo, Bartholomayo, Mathayo, tomaso Yakobo mwana ghwa Alfayo, Thadayo, Simoni Mukananayo,¹⁹ nhu Yuda Iskariote, juno alya mwohiile.²⁰ Pe akaluta ku nyumba, nilipugha lya vaanhu vakisa palikimo kange, vakakunua nakulia u nkate.²¹ Ikikolo kya mwene yevapulike imhola ijio, vakaluta kukun'kola, vakaati, "Ahasiling'ine uluhala"²² Voope avalembi vano valisile kuhuma ku Yerusalemu vakatisagha, "U Yesu ali nili pepo lywa Beelzebuli," ilipepo ili lyelino likumpeela ingufu isakudaga amapepo".²³ Uyesu akavakemelile kwamwene nakujova navope kuhwanikisio, "ndaponi usetano idaghw kwa setano?"²⁴ Nave uvutua vughavana vwene uvutwa uvuo navu ngime.²⁵ Nave inyumba jingaghaving'hane jeene, inyumba ijio najivwesia jiime.²⁶ Nave usetano angagalung'hane mwene na kughavinga'ana, nangavwesie kukwima, iva afikile kuvusililo vwake.²⁷ Looli nakwale nambe umuunhughweni nangingile munyumba ja muunhu unyangufu kughoma ifiini fyake looli tasi ankunge unyanyumba, neke aghome ifinu fyake fyooni.²⁸ Kyang'haani ni kuvavula, inyivi sooni isa vaanha va vaanhu nalavasaghila, namaligho ghawe ghoni,²⁹ looli umuunhu juno ikumuligha u Mhepo u Mwimike ujoo u Nguluve nalansaghila lusiku, ujoo iiva nu nkole ughwa kuvusila kusila".³⁰ U Yesu akajova ilio ulwakuva akatile, "Alinilipepo ililamafu".³¹ Kange u ng'ina navanyalukolo va mwene vakisa na vakiima panji. Vakansung'haa umuunhu, kuku nkemela.³² Nikipugha kya vaanhu vano vakikalile pipi naghwope vakam'buula, "umama ghwako navanunavo valipanji, vikukulonda uve".³³ Akavamula akati, "Umama navanuna vaango ve vaveeni?"³⁴ Akavasyetukila avaanhu vooni vano valikalile vakansungutile, akaati, "Lolagha ava ghwe mama navanuna vaango!"³⁵ Umuunhu ghweni juno ivomba isa vughane vwa Nguluve, umuunhu ujoo ghwe nuna kange kwe lumbu ghwango ghwango, nu mama ghwango".

Chapter 4

¹Kange alya tengula ku vulanisia mulubale palubale pa lisumbe. Nilipugha ilivaha likakong'ana pikunsungutula umwene, akalamula pikwingila mu ngalama na akikala. ilipugha lyoni likava mulubale kunji mulisumbe.² Pe akavavulanisia sinyinga mufuhwanikisio, pe akajova kuanave ni mbulansio sake.³ Pulikisia, unkesambeju alyalutile kukesa imbeju. ⁴Ye ikesa imbeju jimonga jikaghua musila, injuni sikisa sikahola. Ijinge jikaghua palinalavue, pano ilihanga lilyale lidebe.⁵ Nakalingi sikuuma, ulwakuva nasilyale palihanga ilyakukwilana.⁶ Looli ilijua lika nyaanya, jikuuma, ulwakuva nasilyale ni ndela, sikuuma. Ijinge jikaghua pa malela gha madasia.⁷ Neke amadasia yeghalembile ghaka fweta, sikakunua kukoma ifipeke vunufu.⁸ Ijinge jikaghua pa lihang ilinofu jikamela nakukoma vunono, jimo ifijigho fitatu, ijinge fijigho ntanda, ijinge kilundo".⁹ Pe akati, "Unyakupulika, apulike!"¹⁰ U Yesu unsiki ghuno akale mwene, vala vano valyale pipi na vala kijigho na vavili vakamposia kufihwanikisio.¹¹ Akavamula muvanave, "Mupelilue isa vusyefu uvwa vutwa vwa Nguluve. Neke vano valikunji ifinu fyon fihwanikisio,¹² neke vangalole, ena vilola, loli navangalole, kupulika vipulike neke navangasitang'anie, looli vasasyetuka nu Ngulu ngale avasaghile."¹³ Pe akajova muvanave, "Namukukitang'ania ikihwanikisio iki? Pe kyamukufitang'ania ndani ifihwanikisio ifinga?".¹⁴ Unkesambeju akesa ilisio.¹⁵ Vamonga vevano vaghwile mulubale mu sila, pano ilisio likesilue. Pano valyapulike, nakalinge usetano akisa na pivusia ilisi lino likale mu moojo ghawe.¹⁶ Vamonga vevala vano vakakesilue pakanyanya pa linalavue, vano, vikulipulika ilisio, vikulyupila ng'aning'ani nulukelo.¹⁷ Vasila ndela sesoni mu mojo ghava, looli valyale nu lugudo ludebe. Looli inalaamu ni mumuko pano fikwisa vwimila vwa lisio, unsiki ghughuo vikuvala.¹⁸ Avange vevala vano vakakesilue mumufui. vikulipulika ilisio,¹⁹ neke imumuko sa mu iisi, uvuyasu vwimila vwa kyuma, nuvunoghelua vwa mbombo isinge, fikuvingila pe fifweta ilisio, pelikunua ku koma imeke.²⁰ Looli vano vavyalilue mulihanga ili nofu. vikulipulika ilisio na kukulyupila neke vikoma ifipeke: jumo ifipeke fijigho fitatu ujunge fijigho ntanda, ujunge kilindo kimo."²¹ U Yesu akavavula, "Ulumuli luletua munkate mu nyumba na pikulubika pa ndilo, nambe pasi pa fungo? Jeeje luvikua pa kimilo."²² Ulwakuva nakwekile kyekyoni kino kifisime kino nakilikagulika, sope isa vusyefu silivikua pa vwelefu.²³ Unya kupulika apulike!"²⁴ Akavavula, "muve maaso kukino mukukupulika, ulwakuva ikipimo kino mipimila, kyekino milipimivua, kange kilikwongelele kulumue."²⁵ Ulwakuva umwene juno alinakyope, ilikyupila kukila, jula juno nsila, kuhuma kwa mwene ilipokua nambe fila fini alinafyope."²⁶ Pe akajova, "Uvutwa vwa Nguluve vulindavule ikihwanikisio kya muunhu unkesa mbeju mumughunda."²⁷ Umwene akaghona na kususimuka, imbeju jika lemba nakukula, kisila kukagula muno jimelela.²⁸ Iisi jihumia jijio; ghitala amatundu, neke amasoje, kange imeke sino selile.²⁹ Unsiki ghuno imbeju jiva jelile itwalagha uvumego, ulwakuva unsiki ghwa kubena ghufikile."³⁰ Pe akajova, "tu hwananie uvutwa vwa Nguluve ni kinu kinge, nambe utumile ikihwani ikinge ku kwolelela?".³¹ Vuhwani vwa mbeju indebe kukila soni, nambe pano jilya vyalilue jilyale ndebe kyongo kukila imbeju soni mu iisi.³² Nambe, unsiki ghuno jikavyalilue, jimela na kukula ghuva mela nkoje kukila amamele ghoni agha mubusitani, inhaafi saake siva mbaha, nasinjuni sa kuvulanga sitendagha ifivwasu mumuo.³³ Akavavulanisiagha avaanhu ilisio lyake mufihwanikisio finga na kujova mu vanave, kavavulanisiagha ndavule vanoghile kujova,³⁴ na akalovagha kimonga kisila kuhwanikisio. Looli unsiki ghuno lyale mwene, akavaghanulilagha sooni avavulanisivua vaake.³⁵ Mufighono ifio, ye jifikile ivwilile, akajova muvanave, "Tulovoke imwambo jila".³⁶ Pa uluo vakalileka ilipugha, vakantola u Yesu, unsiki ughuo ye alimunkate mungalava. Ingalava isinge siliyale palikimo nu mwene.³⁷ Imhepo inyangufu jikaguguma na mavingo ghakavingilagha munkate mu ngalava ingalava wejilya memile.³⁸ Looli u Yesu alyale mu shtri, alyaghonile pa kisaghu. Vakansisimula, vakati, "Ghwe m'bulaniisi, uve kulyuve ghuvona na kiinu usue pano tufua?"³⁹ Pe akasimuka akajidalikila imhepo na pikujivula inyanja, "Litama, ulughano". Imhepo

jikalitama, kukava mye.⁴⁰ Akaajova muveene, "Lwakiki muli voghofi?"⁴¹ Valya memile uludwesi luvaha, vakajovesania, vakati, "Uju ghwe veeni, juno imhepo namavingo fikumpulika?"

Chapter 5

¹Vakafika umwamboijinge ija lisumbe, mulikaja lya Gerasi ²Nakalingi u Yesu ye ihuma mu ngalama, akisa kwa mwene umuunhu jumonga unyalipepo lilamafu akahumile ku mbiipa. ³U muumhu uu akikalagha ku mbiipa. Nakwalyale uwakunkola nabe kukundindila, nambe kukunkunga ni minyololo. ⁴kekinga akapinywagha ni pingu na manyololo. akadumulagha amanyololo ni pingu akadenyagha. Nakwalyale unyangufu ghwa kumulefia. ⁵Pakilo na pamwisi akikalagha ku mbiipa na kufidunda, akakolagha na kukutemateme namavue amajodofu. ⁶Ye am'bwene u Yesu pavutaali, akankimbilila na kufughama pa mwene. ⁷Akakola ni lisio ilivaha, "Lunoghile nivombe kiki, Yesu, Mwana ghwa Nguluve juno alikukyanya fijo? Nikukusuma mulitavua lya Nguluve, uleke pikumumusia." ⁸Ulwakuva yumbulile, "Ghwe lipepo lichafu uve, humu mwa muunhu uju." ⁹Gwoope akampesia akati, "Iltavua lyako veeve veeni?" Ghwope akamwamula, "Iltavua lyango nene Ligioni, ulwakuva tuliviinga." ¹⁰Akampelepesia kange leka pikughadaga mu iisi jila. ¹¹Ilipugha ilivaha ilya ngube lilyale pakyana pakidunda silyale sidimua, ¹²ghoope ghokampelepesia, sikati, "Utusung'e mu ngube, mwetwingile munkate mu sene." ¹³Akaghatavula; amapepo amalamafu ghakahuma mwa muunhu na pikwingila mu ngube, sope sikakimbilila pasi pa kidunda na pikwingila mulisumbe, neke ilipugha lya ngube imbilima ivili sikadwivila mulisumbe. ¹⁴Navadima ngube vakakimbila vakaluta mulikaja na mufikaja kuhumia imhola kusino sihumile na pivombeka mu likaja na mukisina. Pepano avaanhu vinga vakahuma kuta kulola kino kakahumile. ¹⁵Pepano vakisa kwa Yesu pe vakamwagha umuunhu juno ahasiling'ine na mapepo__alyale nu nsikali__ikalile pasi, afwasivue, ali nuluhala lunofu, voope va koghopa. ¹⁶Vala vano vakasivwene sino sivombike kwa muunhu juno alyahasiling'ine na mapepo vakakimbila kino kakahumile kwa mwene kange vwimila ingube. ¹⁷Voope vakampelepesia kuuti avuuke mu iisi jave. ¹⁸U Yesu ye ikwingila mu ngalava, umuunhu juno alyahasiling'ine na mapepo akampelepesiaa kuuti alutaghe palikimo nu mwene. ¹⁹U Yesu akankana, akati, "Lutagha kukaja na kuva nyalukolo vako, uvavule akuvombile u Mtwi, nulusungu luno akupelile." ²⁰Pepano akavuka na kuluta kupulisia imbaha sino am'bombili u Yesu mu Dekapoli, imhola isio sikava kidegho ku vooni. ²¹Pano u Yesu alyalovwike kange imwambo ijinge, mu ngalava, ilipugha ilivaha lika kong'ana kukunsungutula, pano alyale mulubale mulisumbe. ²²Umbaha jumo ughwa va sinagogi, akatambuluagha Yairo, akisa, ye amwaghile, akaghwa pa maghulu gha mwene. ²³Akampelepesia fijo kange fijo, akati, "Mwalivango n'debe ghukova pifua. Nikusuma ghwise uvike uluvoko lwako pakyanya pa mwene ulwakuuti usoke akupele uvwumi ughendelele pikukala." ²⁴Apunakavuka palikimo nu mwene, nalilipugha ilivaha lika m'bingilila vaka mpitagha kukunsungutula. ²⁵Pwe alyale umumama jumonga juno alyale ihuma idanda inaaaamu ijio jilya mpumwisia amaka kijigho na gha viili. ²⁶Alya pumuike yongo kuva ghanga vinga alyal vombiile ikyuma kyoni kino alyale nakyo. Neke nalyasokile nambe padebe, looli inamu jikava jifikwongelela. ²⁷Akapulika imola isa Yesu. Pe akatengula kukwisa kughenda mumbele muno mwa mwene pano alyale ighenda pakate palipugha. ghwope akagusa umwenda ghwa mwene. ²⁸wakuva akajovile, Nane ninga guse ghamenda ghake ni soka, niva mwumi." ²⁹Ye agusile, idanda jikabuhilapihuma, akivoona mumbili ghwake asokile kuhuma munamu jila. ³⁰Unsiki ghughuo u Yesu akivona mu m'bili ghwake sihumile ingufu. Akyasyetuka imbale soni mulipugha pe akaposia, "Ghwe veeni juno abasisie u mwenda ghwango?" ³¹Avavulanisivua vaake vaka mwamula, "Ulivwene ilipugha ilili likikupita lisyungutile, najuve ghuti, ghweveeni juno ikukwabasia?" ³²Looli u Yesu akava ifilolesia ulwakuuti ankagule juno amwabasisie. ³³Umukijuuva, akakagula lunoluhumile kwa mwene, akoghopa na pihilila. Akalukagula pe akaghwa pasi pamwene akolelela sooni sino sivombike. ³⁴Akajova kwa mwene, "Mwalivango usokile vwimila ulwitiko lwako. Ulutaghe nulutanganu inamu jako jisoke lwoni." ³⁵Pano alyale ijova, valisile avaanhu vamo kuhuma kwa ngoyo wa Sinagogi, vakaati, "Umwalivo afuile. Kiki ghuku n'gasia um'bulanisi?" ³⁶Looli u Yesu ye akipulike kino valyajovile, akambula um'baha ghwa sinagogi, "Uloghopagha. Itikagha." ³⁷Akavakana vooni kulutania naghwope, looli akantoola u Petro, Yakobo, nu Yohana navanyalukolo va Yakobo. ³⁸Vakisilepakaja pa m'baha ghwa va sinagogi ghwope akalivona ili batu, kukola na kulila. ³⁹Ye ingile mu nyuma, akavaposia akati, "Kiki musukunile kange kiki mulila? Umwana nahwile looli ighona." ⁴⁰Vakanseka, looli umwene akavahumia vooni kunji, akavatola ava pafi nava vulanisivua vala, kingila munkate muno mwealyale u mwana. ⁴¹Akakola uluvoko lwa mwana akati, "Talitha kum," kwekuuti, "Ggwe minja uve nikukuvula, simuka." ⁴²Unsiki ghughuo umwana jula akasimuka na na pighenda (ulwakuva alyale na maka kijigho na ghaviili). nakalinga vakakoluo ni nganighani na nuludegho luvaha. ⁴³Akavakana ku ngufu kuuti nalunoghile umuunhu ghweni akagule imbombo jino jivombika apa. Akavavuula kuuti vampele uminja jula ikyakulia.

Chapter 6

¹Pe akabuka apuo kuluta mulikaja lya mwene, na vavulanisivua va mwene vaka mbingilila. ²Isabati ye jifikile, akatengula kuvulanisi mu sinagogi. Avaanhu vinga vakampulikisia na pidegha.vakati, "Atolile kughi imbulnisio isi?" Vukagusi vui vuno apelilue?" kange fidegho fiki fino fivombeka mu ngufu saake?" ³Uju naghwe mpulula mbavo, mwana ghwa Mariamu nyalukolo ghwa Yakobo, Yose, Yuda nu Simoni? Nava lumbu nave vuno tukukala palilikimo nusue?" Navakakilele nu Yesu. ⁴U Yesu akavavula, "Um'biili naikosa uvwoghoppa, ulwene naikwoghoppa mulikaja lyake na vanyaluolo vamo avamunyumba ja mwene." ⁵Naakavomba nambe kidegho kimonga apuo, looli akavabiikila amavoko avatamu vadebe akavasosia. ⁶Akadegha kyongo ulwakuva navalyamwitike. kange pe akaghendela ifikaja ifya pavupipi

kuvulanisia⁷ Akavakemela avavulanisivua vala kijigjo navaviili akatengula piku vomhola vavili vavili. Akavapela uvu tavulilua vwa kudaga amapepo imilamafu,⁸ akavavula ulwakuti navala tolaagha kyakwoni pano viluta ulwene lulukongoja lwene. Navangagadaghe unkate, nambe inyambe, nambe indalama;⁹ looli mufwalaghe ifilato, ulwene mulafwalagha isopeka iviili.¹⁰ Kange akavavula, "Inyumba jejoni jino kwande mukwingila, mukalaghemumuo kuhanga pano muvuka mulikaja ilio.¹¹ Kange ilikaja lino navikuvupilila nambe kukuvapulikisia, muhumaghe muvanave, mukung'unaghe ulung'unde mumaghulu ghinu, kive kivalilo muvanave¹² vakavuuka viluta vipulisia valate na kukusileka inyivi save.¹³ vakadagha amapepo minga, kanke vakaghapakagha avatamu amafuta vakasoka.¹⁴ Utwa u Herode ye aghapulike aghuo, ulwakuva ilitavua lya Yesu lika kagulike kyongo. Vamonga vakatisagha, "U Yohano umwofughua asyukile kuhuma kuvafue vwimila vwa ilio, iji ngufu ja fidegho ivombela imbombo munkate mwa mwene."¹⁵ Avaange vakatisagha, "Uju ghee Eliya," Kange avange vakatisagha, "Uju ghwe m'bili, ndavule ava viili vamo ava pakale."¹⁶ Ne uHerode ye apuluke agha akati, "U Yohana, juno nilya n'dumwile umutu asyukile."¹⁷ Ulwakuva u Herode jujuo akalaghile kuuti u Yohana akolue na kukun'dindila mu ndinde vwimila uHerode (un'dala ghwa nuna Filipo) vwimila umwene ulwakuti alya n'tolile.¹⁸ Ulwakuva u Yohani alya m'bulile u Herode, "Nalunoghile mundaghilo kun'tola un'dala ghwa nunavo."¹⁹ Peano uHerode akan'kalalilagha na kumwuvila ulwakuti am'bude, neke akakunuagha,²⁰ ulwakuva uHerodr akamwoghophagha uYohani; alyalutang'inie kuuti muunhu mugholofu kange mwimike, pe akamuleka pavutavike. Kange akavisagha nulukelo lwa kumpulikisia akasukunalagha fijo, looli alyan'kelile kuku mpulikisia.²¹ Ye kifikile ikighono ikya kikuluklu ikya kukumbuka kuholua uHerode akavaling'ania avavaha va vasikari va mwene ululilo, navasikali na vatambulike avange ava Galilaya.²² Pepano umwalivo ghwa Herodia akingila na seeja pavulongolo pa veene, akamhovosia uHelode navaghesi vano valikalile unsiki ughwa kyakulia kya pakivwilile. Pe pano untwa u Herode akam'bula uminja jula, "Suma kino ghulonda nikukupele."²³ Akajiigha akati, kyokyoni kino ghukunisuma, nikukupela, nambe vuve vwe vutwa vwango."²⁴ Akahuma kunji kukumposia ung'ina, "Nisuum kiki?" akati, "Umutu ghwa Yohani u mwofughua."²⁵ Akingila ng'aning'ani mwa ntwaka akatengula kusuuma, "Nilonda umele mulisinia, umutu ghwa Yohani u mwofughua."²⁶ Untwa akasukunala kyongo, looli ulwakuva akijighile na kuvahesisia, vakakunua pikun'kana kino asumile.²⁷ Pepano, untwa akansung'a avasikari vamo muvaloleli va mwene kuuti vakamuletele umutu ghwa Yohani. Unsikari akaluta kun'dumula umutu ye alimundinde.²⁸ Akaleta umutu ghwa mwene mulisinia na pikumpela uminja, uminja uakampela ung'ina.²⁹ Navavulanisivua va mwene ye vapulike isio, vakaluta kutoola umbili vakaghuviika mu mbipa³⁰ Ava sung'hua, vakakong'ana palikimo pavulongolo pa Yesu, vakamwolele soni sino vakavombile nisino vakavulanisie.³¹ Ghwope akavavula mwise mwevanya kyuma kuvusyefu tu puume padebe." Avaanhu viinga vakisagha na pibuka, vakakuunua piva nunsiki ughwa kulia.³² Pe vakapanda ingalava kuluta kuvusyefu veene.³³ Looli ye vivuuka avaanhu vinga vakavagha, vakaluta luvilo palikimo kuhuma mumalenga, pe vakatala aveene kufika.³⁴ Yevafikile mulubale mu lisumbe, akalivona ilipugha lya vaanhu akavavonela ikisa, ulwakuva valyahwene ng'olo isila n'diimi. Pe akatengula pikuvavulanisia si nyinga.³⁵ Unsiki ye kuseghelile fijo, avavulanisivua vakamwisila vakam'bula, "Apa pe pasyefu unsiki ghulutile."³⁶ Utavule valutaghe mu fikaja fino fili pipi valutaghe vakaghule ifyakulia."³⁷ Looli aka vamula akati, "Muvapele umue ikya kulia. Vakam'bula, "Ndeponu tuluta kukava amakate aghanya lutalama lwa dinali filundo fivili na pikuvapela valie?"³⁸ Akavavula, "Muli namakate ghalingi? Lutagha mukalolae." ye vakavile vakam'buula, "Tuli namakate ghahano ni samaki ivili."³⁹ akavavavula avaanhu vikale fighavo fighavo palisoli ilyololo.⁴⁰ Vakavakasia fighavo fighavo; fimonga avaanhu kilundo, ifingi fijigho fihano.⁴¹ Pe akatoola amakate ghahano ni samaki ivili, akalola ku kyanya, akahongesia pe akavapeela avavulanisivua vabike pavulongolo pa lipugha. Kange nasisamaki ivili akaghavania kuvaanhu vooni.⁴² Vooni vakalia vakikuta napigombolela.⁴³ Vakakong'ania ifisighasi fya makate ni samaki, fikamema indilo kijigho na fivili, kange na fifisighasi fya samaki.⁴⁴ Avaki nhaata valyale imbilima ihano vano valyalile amakate.⁴⁵ Kange akavalaghila vapande ingalava valute imwambo ijingi, ku Bethsaida, pono umwene ihwesia ilipugha.⁴⁶ Yevavukile, akaluta kukidunda kukufunya.⁴⁷ Ye wwilile, ni ngalava save silyale pakate pa nyanja, ghwope alyale mwene kufidunda.⁴⁸ Akavagha pano vitata kughendasia ingalava ulwakuva imhepo jikavagomosiagha ku mbele. Ye kuta pihenga akavalutila, akaghenda pakanyanya pa malenga, akalondagha pikuvakiling'hanja.⁴⁹ Looli ye vam'bwene ighenda pakanyanya pa malenga, lukavingila uludwesi vakati lisyuka pe vakajeghela ni ngolo.⁵⁰ Ulwakuva valyamwaghile lukamema uludwesi. akavavula, "Muve kangala! nene! namungoghophaghe."⁵¹ Pe akingila mu ngalava, imhepo jika litama, vope vakandegha kyongo.⁵² Ulwakuva navalyavutang'iniea uvufumbue uvwa makate. ulwakuva uluhala lave lulyale nuwwelefu vudebe.⁵³ Yevalovwike imwambo jingi, vakafika iisi ija Genesareti ingalava jikava pa vwimo.⁵⁴ Yevahumile kunji mu ngalava, pe vakan'kagula.⁵⁵ Vakaluta ng'aning'ani kupulisia mu iisi jila jooni vakatangula kuvalata avatamu mufitala, mwoni munovapulikagha kuti ikwisa⁵⁶ kwoni kuno akalutagha mufighavo, nambe mu makaja, nambe mu iisi, vakavavikagha avatamu pa lighulilo, vakampepesiagha kuti avalekaghe avatamu vabasyaghe nambe ulu vilo lwa mwenda ghwake. Vooni vano vakabasyagha vakasoka.

Chapter 7

¹Pambele, avafalisayi na vavulanisi va ndaghilo vamonga kuhuma ku Yelusalemu vakakong'haana pa Yesu.² Vakavaagha avavulanisivua vamonga vilia na mavoko amalamafu, kwekuti kisila kwogha amavoko mu lwiho.³ Ulwakuva aVyahudi vooni, kyongo aVafalisayi, nakalisagha kisila kwogha amavoko ndavule lwale lwiho lwa vakuulu vaave.⁴ Kange umuunhu pano amumile ku lighulilo, naalyanoghiile kulia kisila kwogha amavoko. Nisingi nyinga sino valyupiile, ndavule isa

kusuka ifikombe, ifivughaana ni fingi⁵Pepano aVafalisayi na vavulanisi va ndaghilo vakamposia uYesu vakati, "Kiki avavulanisivua vaako navivingilila inyiiiho isa vakuulu viitu, pano vilia na mavoko amalamafu? "⁶UYesu akavamula, akati, "Umue mwe vakedusi! Unguluve kukilila um'bili uYesaya alyajovile se sene vwimila umue, ndavule lilembilue, 'Avaanhu ava vikungina

“Vikunyimika neke ulwimiko iwave lusila luvumbulilo, ulwakuva vivulanisia indaghilo isa Nguluve, neke mugadilila inyiiho isa vaanhu.”⁸³ “Sa kyang’haani, umue musilekile indaghilo isa Nguluve, neke mugadilila inyiiho isa vaanhu.”⁸⁴

⁹Yesu akavavuula kange akati, "Umue muvona lunono kukusileka indaghilo sa Nguluve, neke muvingililaghe inyiiho siinu! ¹⁰Ulwakuva uNguluve kukilila kwa Moose alyatiile, 'Umwoghopaghe uvaaso nu mamaajo, kanviise nambe un'ina

kuge alyatiile, 'Umuunhu juno bikumuligha uviise nambe ung'ina anoghiile kubudua.'¹¹Neke ume muvulanisia kuuti, umuunhu ndepoonu ikum'buula uviise nambe ung'ina kuuti, 'Kino niveele ninoghiile kukutanga, nihumisie, litekelo kwa Nguluve. '¹²APuo, mukum'biika umuunhu ujo aleke kukuvantanga avapaafi vaake, ulkuwakuva mwiti ahumisie kwa

Nguluve. ¹³Mu uluo mubenapula ilisio lya Nguluve, pano mugadilila inyiiho siinu sino mukwuping'hana. Kange muli ni nyiiho inyinga ndavule isio sino nasihuma kwa Nguluve."¹⁴UYesu akakemeela kange ilipugha ilya vaanhu akavavuula,

akati, "Mumhulikisyaaghe mweni, kange musitang'haniaghe sino nijova. ¹⁵Nakwekili ikiini kino ilia umuunhu kino kikumpelela kuuva mlamafu, looli fino fihuma munkate mwa mwene. ¹⁶Unya kupulika, apulikaghe!" ¹⁷UYesu na

vavulanisivua vaake vakalikeka ilipugha, vakingila mu nyumba. Pe avavulanisia vaake vakamposia imhola ija kihwanikisio kila. ¹⁸UYesu akavavula avavulanisivua vaake akati, "Na jumue nakumkulutang'hania? Namukagula kuuti,

nakwekili ikiinu kino ilia umuunhu kino kikumbiika kuva mulamafu? ¹⁹Ulwakuva nakiluta mu mwojo, looli kiluta mu lileme, neke pambeke kihuma kunji." Enendiliki, alyavusisie umwiko mu fyakulia fyon. ²⁰Kange uYesu akajova akati,

"Ikiinu kino kihuma mu mwojo, kye kino kikumpelela umuunhu kuuva mulamafu. ²¹Ulwakuva mu mwojo, kye kino kikumpelela umuuhnu kuuva mulamafu. Ulwakuva mu mwojo ghwa muunhu mwe muno sihuma: inyisaghilo imbiiv

uvuhendamwalu, uvuhijji, uvubudi, ²²uvuvwafu, umwojo, uvuvijji, uvusyangi, amasaka, ikivini, amaligho, amatuupa na kupunia. ²³Inyivi sooni isi sihuma nkate mwa muunhu, isio se sino sikum'biika kuuva mulamafu. ²⁴UYesu akavuuka pala,

²⁵ Looli usiki ghughuo umukijuuva, juno umwana ghwa mwene n'debe alyale ni lipepo lilamafu, akapulika imhola sake,

akisa, akaghua pasi pa maghulu ghamwene.²⁶ Unkijuuva ujoo akisile Muyunani, ghwa kikolo kya Kifoeniki akansuma juue adage ilipepo kuhuma mwa mwalive²⁷ Neke uYesu akam'buula akati, "Uleke taasi avaana valie vikute, ulwakuve

nalunono kutoola ikya vaan na kukusitosekasai imbua." ²⁸ Neke umukijuuva jula aka akamwamula uYesu akati." Ghwa Nhaaata, ujovile se seene, poope nasi mbua sasilia ifimenyikila fino vasangwisie avaaana paasi pa meesa. ²⁹ UYesu

³⁰Umukijuuva jula akavuukka ivuja. Ye afikile ku kaaja, akamwagha umwalive aghonile pa kitala, ilipepo

limulekile³¹ UYesu akavuuka mu maakaja agha Tiilo kukilila mu likaaja ilya sidoni, pe akafika ku lisumbe ilya Galilaya na mu isi ija Dekapoli. ³² Ukuo vakamuletela umuunhu unya mapule, kangevkinuunu. Vakampelepesia uYesu am'biike

amavoko kuuti sooke.³³UYesu akam'busia umuunhu jula mu kipugha ikya vaanhu, akaseghuka naghwope pa vusyefu, akingisia ifyove fyaka mu mbulughutu, akafuunya amati na kukumwabasia ulumili.³⁴Pepano uYesu akalola kukyanya,

akasukunala, akam'buula, akau, "Efata,"Kwekuti, "Dinduka." ³⁵Palapala imbulughutu saake sikandinduka nalu lumili lukavopoka, pe akatengula kujova vunono.³⁶UYesu akavakaana avaanhu vala kuuti, navangm'bulaghe nambe muunhu

sino avombile. Napano akavakanagha, aveene vakafikwisyagha imhola ku vaanhu vooni. ³⁷ Avaanhu vakadegha kyongo vakati, "Imbombo sooni sino avombile nofu! Avanya mapule avapeliile kupulika na vakinuunu avapeliile kujova."

Chapter 8

¹Tikighono ikingi, ilipugha lya vaanhu likakong'haana kange. Avaanhu avuo ye vikalile nu Yesu ifighono fitatu, vakava vasila kyakulia. Pepano uYesu akavakemeela avavulanisivua vaake akati, ^{2a}Nikuvavonela ikisa avaanhu ava, ulkuwakuva

vikalile nuune ifighono fitatu, lino vasila kyakulia. ³Ningavatavule kuuti vavujaghe kisila kulia, kyavitegha mu sila , kange vomonga vihuma kutali." ⁴Avavulanisivia vaake akati, "Ghihuma kuughi amakate pa lunyika apa pavulisila kimonga,

neke vakwile avaanhu vooni ava!"⁵ UYesu akavaposia akati, "Muli na makate ghalingi?" Vakamwamula vakati, "Ghali lekelalubale." ⁶ Pepano uYesu akavavuula avanuuhu kuuti vikale paasi. Akamenyulania, pe akava ikuvapeela

avavulanisivua vaake, neke voope vakava vikuvaghavila avaanhu vooni.⁷Kange vaale ni usamaki udebe. UYesu akafifuunya, akavavuula avavulanisivua, vaake kuuti lyope vavaghavile avaanhu.⁸Avaanhu vakalia, valikuta.

Avavulanivua vakakon'hania ifisighasi, fikamema indiilo lekelalubale. ⁹Avaanhu vano valyaliile valyale imbilima inendiliki. UYesu akavahwesia, ¹⁰akavavuuka akapanda ingalava palikimo na vavulanisivua vaake, akaluta imbale isa ku

Dalumanuta.¹¹Ye vafikile ukuo, aVafalisayi vakamulutlila uYesu, vakatengula kukumposia kukumughela kuuti, avahufie ikivakilo kino kivonia kuuti asung'hile nu Nguluve. ¹²UYesu akasukunala, pe akajova akati, "Kiki avaanhu va kisina iki

vilonda ikivalilo? Kyang'ahhani nikuvauula, nakilapelua ikivalilo." ¹³ Akavaleka, akapanda kange ingalava, akatengula kulovoka mu lisumbe iluta imwambo ijingi. ¹⁴ Ye vilovoka, avavulanisivua vaaake vakasyemua kutoola amakate, looli

mweghulyale unkate ghumo mu ngalaav. ¹⁵UYesu akavapavla akati, "Nikuvavuula kuuti mughelaghe ni kilule ikya Vafalisayi ni kya ntwa uHelode." ¹⁶Avavulanisivua vaake vakatengula piposania veene piiti, uYesu ijova ndiliki ulwakuva

vasila makate. ¹⁷UYesu akasikagula sino vakava vijova akati, "Kiki mukaning'hana jumue mwiti muli vasila makate?

Page 48 of 163 generated on Thu Apr 10 09:52:50 2014

Mujiinge namukulutang'hania kiki namuli vangufi kukwitika mu moojo ghiinu?¹⁸ Muli na maaso neke namulola? Kange muli ni mbulughutu neke nampulika? Namukumbuka,¹⁹ unsiki ghula ye nimenyulania amakate ghahaano, vakalia avaanhu imbilima inhaano, mukakong'hania ifisighasi indiiilo ilingi?" Vkati, "Indiilo kijighe ni vili."²⁰ Nambe ye nimenyulania amakate lekelaubale, vakalia avaanhu imbilima ine, mukakong'hania ifisighasi indiiilo ilingi?" vakati, "Lekelaubale." ²¹ Akavaposia akati, "Mujiighe namukulutang'hania?" ²² UYesu na vavulanisuvua vaake vakafika ku Betisaida, pepano avaanhu vakumuletela umuunhu um'bofu, maaso, vakampelepesia amwabasie neke asooke. ²³ UYesu akankola uluvoko um'bofu jula, akahuma naghwope mu kikaaja kila. Akamfunyila amati mu maaso, neke akaviika mavoko ghaake pa mwene, akamposia akati, "Ukukyaga kimonga?" ²⁴ Um'bofufu jula akalola, akati, "Nikuvaagha avaanhu, neke vivoneke hwene mapiki ghigenda!" ²⁵ UYesu akagomokela kuviiika amavoko ghaake pa maaso gha m'bofu. vunofu ifiinu fyoni. ²⁶ UYesu ye ikuntavula avujaghe akati, "Ulekaghe kugomamoka ku Betisaida." ²⁷ UYesu na vavulanisivivua vaake, vakavuuka viluta mu fikaajo fino flyale piipi ni likaaja lya Kaisalia-Filipi. Ye vali mu sila akavaposia akati, "Avaanhu viiti une neene veeni?" ²⁸ Vakamwamula vakati, "Vamo viiti veeve Yohani uMwofughe, vamonga viiti veeve m'bili uEliya, avange viiti umo muvavili avalongosi." ²⁹ Akavaposia akati, "Umue mwiti neene veeni?" Upeteli akamwamula akati, "Uve veeve Kilisite." ³⁰ UYesu akavavuula kuuti navangam'bulaghe muunhu imhola iji. ³¹ Pepano akatengula kukuvavulanisia avavulanisivua vaake kuuti, "Lunoghiile une Mwana ghwa Muunhu kuuva ni mhumuko nyinga na kukunua na vagojo na vatekesi na vavulanisi va ndaghilo na kubudua, neke ikighono ikya vutatu nisyuka." ³² UYesu akajova amasio aghuo kisila kufisa. Pepano uPeteli akaluta nagwope palubale, akatengula kukun'dalikila kuuti isio nasingawaghe. ³³ Apuo uYesu akasyetuka, akavalola avavulanisivua vaake, pe akan'dalikila uPeteli akati, "Vuuka apa ghwe setano uve, amasaaghe ghaako nagha Nguluve ulwene masaaghe gha vaanhu." ³⁴ UYesu akakemeela ilipugha ilya vaanhu na vavulanisivua vaake, akavavuula akati "Umeenhu juno ilonda kukumbingilila une, avuleke uvughane vwake, itavule ambingilaghe nambe kuuve kwe kufua." ³⁵ ULwakuva umuunhu juno ilonda kupoka uvwumi vwake, ujuo ikwambusia, looli juno ikwambusia uvwumi vwake vwimila une ni Mhola iNofu, ujuo ikuvupoka. ³⁶ Lino, umuunhu ndepoonu ivumbulila kiki kuuva nu vumofu vwoni uvwa iisi, neke ambusie uvwumi vwake? ³⁷ Nambe umuunhu ahumie kikum apyanisie pa vwumi vwake? ³⁸ Umuunhu ghweni anang'haane une ni mbulanisio sango pa vaanhu va kisina iki ikihosia kino nakikum'bikila mwojo uNguluve, na juune ne Mwana ghwa Muunhu, nilaava nikwisa mu vuvaha vwa Nhaata palikimo na vanyamhola avimike, nilankaana umuunhu ujuo."

Chapter 9

¹ UYesu akajova akati, "Kyang'haani nikuvavuula, vamonga nkate mulyumue mwe vano muli apa, navalafua kuhanga pano vikuvwagha uvutwa vwa Nguluve vwisile ni ngufu." ² Ye fikilile ifighono ntanda, uYesu akavatoola uPeteli, uYakovo nu Yohani. Akaluta navoope ku kidunda ikitali, vakijekela, vakava veene. Ye vali pala, uYesu akanduka pamaaso ghaave, ³ nagha menda ghaake ghakava ghivalatika, mavalafu kyongo, nakwale unsukamenda pa iisi apa, juno ndepoonu ivalasia endendiiki. Pe vakasetuka avavili avalongosi uEliya nu Moose, vijova nu Yesu. ⁴ Pepano uPeteli akam'buula u Yesu akati, "M'bulanisi, linono usue tukalaghe bahaapa. Lino, tujenge ifyeve fitatu: kimo kiive kyako, kimonga kya Moose, ikingi kiive kya Eliya" ⁵ UPeteli nalyalutang'hinie ajove kiki, ulwakuva umwene na vanine vaale nu ludwesi. ⁶ Pepano likiisa ilifunde likavakupikila, likapulikika ilisio kuhuma mu lifunde liiti, "Uju ghwe Mwanango umughanike, mumpulikilasyaghe umwene!" ⁷ Nakalingi vakolola kuno kuno na kuno navakamwagha umuunhu ujunge, looli ju Yesu mwene. ⁸ Ye vali mu kidunda vikwika, uYesu akavakaana avavulanisivua vaake vala kuuti, navangampangilaghe nambe muunhu sino vasiswene, kuhanga umwene uMwana ghwa Muunhu alaava asyukile kuhuma ku vafue. ⁹ Aveene vakaligada ilisio linoajovileuayaesu, kumo vakiposaniagha veene viiti, "Kusyuka ukuo kwekuti kiki?" ¹⁰ Pepano vakamposia uYesu vakati, "Ongo avavulanisi va ndaghilo sa Moose viiti aliisa taasi uEliya, uKilisite ye akyale kuwkisa?" ¹¹ UYesu akavamula akati, "Se seene, aliisa taasi uEliya, kuuti aling'hanie vunono sooni. kange nalilembilue mu Malembe aMimike kuuti, une ne Mwana ghwa Muunhu nilapmusivua kyongo na kubedua? ¹² Lino nikuvavuula niiti, uEliya alisile, neke avaanhu vakam'bombela sino vakighanile aveene, ndavule lilembilue vwimila umwene." ¹³ Ye vifika, vakavaagha avavulanisivua avange vikaning'hana na vavulanisi va ndaghilo, vasyungutilue ni lipugha ilya vaanhu. ¹⁴ Avaanhu vala ye vikum'bona uYesu vakadegha kyongo, vakaguuna kwa mwene, vakamhungila. ¹⁵ UYesu akavaposia akati, "Mukaning'hana kiki" ¹⁶ Jumonga nkate mu Kipugha, akamula akati, "Ghwe M'bulanisi, nimuletile umwanango kulyuve, ali lipepo lino likumpelela kuuva kinuunu. ¹⁷ Jaatu pano lim'bwene likumughwisa paasilikumpelela ahumyaghe ilitotofulo mu mulomo na kughwenula amiino, neke um'bili ghuswatuka. Navasuuma avavulanisivua vaako valihumie, vakunua." ¹⁸ Neke uYesu akavavuula akati, " Mwe kisina ikisina ikisila lwitiko! Nikalile numue unsiki ghwoni ughu, mukyale kukunhang'ania? Nikale ndaani numue? Muleete kulyune!" ¹⁹ Vakam'besia kwa Yesu. Pe ilipepo lila likamughwisia paasi unsoleka jula, akasaghalatagha na kuhumia ilitotofulo mu mulomo. ²⁰ Pepano uYesu akamposia uviise akati, "Ulu lulyamwandile lighi?" Akamwamula akati, "Kuhuma pa vwana. ²¹ Kekinga lintupiike pa mwoto, pamonga likuntaangha mu malenga, Uvufumbue vwake lim'bude. ghwe Yesu, lino nave uli ngufu kuvomba lumonga, sivuo utusungukile, ututange." ²² UYesu akamwamula akati, "Ghwire nave nili ni ghufu kuvoma lumonga! Soonni sivobeka kwa muunhu unya lwitiko." ²³ Apuo unya mwana jula akajova fiijo." ²⁴ UYesu ye ilola ilipugha ivona avaanhu vifikwongelela, pepano akalidalikila ilipepo iliamafu akati, "Ghwe lipepo ghw ukumpelela umwana uju kuuva kinuunu na mapule, nikukuvuula niiti, huma mwa muunhu uju nungamwingilaghe kange!" ²⁵ Neke ilipepo ilio likakoola, likansukania kyongo, pe likahuma. Unsleke jula akahwana

mfimba, vamaona wakati, "Afwile!"²⁷ Pepano uYesu akankola uluvoko, akamwinula unsokela jula, akiima.²⁸ UYesu akingingila mu nyumba, avavulanisivua avaake ye vijekiile naghwope, vakamposia wakati, "Ongo usue tuveele tukunilue kukulidaga ilipepo lila?"²⁹ UYesu akavamula akati, "Amapepo ndavule agha naghiihuma vule vule, looli lulufuunyo lwene."³⁰ UYesu na vavulanisivua v, ulwakuva akavavulanisia aake, vakavuuka viluta kukilila ku Galilaya. Neke uYesu anakalagha umunhu ujunge akagule pano pwale,³¹ ulwakuva akava ikuvavulanisia avavulanisivua vaake kuuti, "Une ne Mwana ghwa Muunhu nitapivukia mu mavoko gha vaanhu vano kyavikumbuda, neke ikighono ikya vutatu nisyuka."³² Avavulanisivua vaake navakalutang'hania luno ijova, vakoghopa kukumposia.³³ UYesu na vavulanisivua vaake ye vali mu sila, avavulanisivua vakava vikaning'hana. Vakafika mu likaaaja ilya Kapelenaumu. Ye vingiile mu nyumba, Yesu akavvaposia akati, "Muveele mukaning'hana kiki ye muli mu sila?"³⁴ Aveene vakajika kiihihe, ulwakuva vakakaning'hanagha kuuti ghwe veeni vakajika kimihe, ulwakuva vakakaning'hanagha kuuti ghwe veeni um'baha nkkate mu veene.³⁵ UYesu ye ikallile, akavakemeela vala kijighe na vavili akavavuula akati "Umuunhu juno ilonda kuuva ghwa kwanda avisaghe ghwa vusililo, kange m'bombi ghwa vooni."³⁶ Pepano akantoolu umwana un'debe, akam'biika pakate, akamughumbatila, neke akavavuula akati,³⁷ "Umuunhu juno ikumwupila umwana ndavule uju mu vughane veagho, ikunyupila une. Kange juno ikunyupila une, naiiva anyupiile, looli iiva amwupiile naju Nhaata juno asung'hile."³⁸ Jumonga idagha amapeo mu litavua lyako, neke usue twankaana ulwakuva naghwa kipugha kiitu."³⁹ UYesu akati "Namungankanaghe, ulwakuva nakwale jun ivomba ifidegho mu litavua lyango, neke kange anjove fivi une.⁴⁰ Umuunhu ghweni juno namulugu ghwit, ali lubale lwiitu.⁴¹ Kange Umuunhu ghweni juno kuvapeela nambe utulenga, ulwakuva muli vaanhu va Kilisite, kyang'haani nikuvuvavuula, uNguluve nangaleke kukumpeela.⁴² UYesu akajova kange akati, "Umuunhu juno ikumwambusia kuvomba inyivi jumonga mu vadebe ava vano vikunyitika une, lwale luuva kuba kwa muunhu ujuo kupinyilisivua ulwa ku singo na kutaghua pa kyogho munyanja.⁴³ Uluvoko lwako lungakwambusie, dumula. Yekuba kukwingila ku vwumi ni Lukovo lumo kukila kujighe na mavoko ghe ghaviili neke ulete ku lupumuko lwa mwoto ghuno naghusima lusiku.⁴⁴ Muno amang'onyo ghaake naghifua, nambe umwoto naghusima.⁴⁵ Nalu lughulu lukakwambusie, dumula. Yekuba kukwingilia ku vwumi uli mulema kukila kujighe na maghulu ghe ghaviili neke utaghue ku lupumuko lwa mwoto ghuno naghusima lusiku.⁴⁶ Muno amango'nyo ghaake naghifua, nambe naghumwoto naghusima.⁴⁷ Kange iilisio lyako lingakwambusie, ng'omotola, utaaghe. Yekuba kukwingilia ku vutwa vwa Nguluve ni liiso limo kukila kujighe na maaso ghe ghavili neke utaghue ku lupumuko lwa mwoto ghuno naghusima lusiku,⁴⁸ Muno 'amang'onyo ghaake naghifua, nambe naghumwoto naghusima.⁴⁹ Avaanhu vooni vilivalasivua nu mwoto, ndavule ilitekelo vule livalasivua nu mwinyo.⁵⁰ Umwinyo mnofu, leelo nave ghusupuke lwoni, uviike kiki neke ghukolele? Muvisaghe nu mwinyo nkate mulyumue, mukalaghe nu lutngaano."

Chapter 10

¹UYesu akavuuka iluta ku kighavo ikya Yudea, kukilila imwambo ija kikogha kya Yolidani. Amapugha gha vaanhu ghakava ghiluta kange kwa mwene, pe akavavulanisiyagha ndavule lwale lwiho lwake.² Pepano aVafalisayi vamonga vakaluta kukumughela, vakamposia wakati, "Asi, lukwitikisivua mu ndaghilo siitu umughoosi kukuntavula un'dala ghwake?"³ UYesu akavaposia akati, "UMoose alyavalaghiile kiki?"⁴ Vakamwamula wakati, "UMoose alyitikisie kulemba ikalata ija kutavula un'dala na kukumuleka⁵ UYesu akavavuula akati, "UMoose alyavalembiile ululaghilo uluo, ulwakuva namupulika mu sino muvulanisivua.⁶ Kuhuma uNguluve ipela iisi, 'Alyapelile umughoosi nu n'dala.'⁷ Mu uluo umuunhu ikumuleka uviise nu ng'ina, neke ivisagha nu n'dala ghwake,⁸ vavili ava viiva m'bili ghumo.' Apuo naviiva vavili kange, looli viiva m'bili ghumo.⁹ Lino, kino uNguluve alungile, umuunhu nangalekanisiyaghe."¹⁰ Ye vingiile kange mu nyumba, avavulanisivua vaake vakamposia imhola ija lisio ilio.¹¹ UYesu akavamula akati, "Umuunhu ghweni juno itavula un'dala na kutoola ujunge, iiva m'bwafu amhokile un'dala ghwake untasi.¹² Ghwope un'dala angamuleke umughoosi na kutolua kwa junge, ghwope iiva m'bwafu."¹³ Avaanhu vakamuletele uYesu avaana avadebe avabasie kuuti avafuunye, neke avavulanisivua vaake vakavadalikila avaanhu vala.¹⁴ UYesu ye aluvwene uluo, akakalala, akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Muvaleke avaana avadebe visaghe kulyune. namungavasighaghe' ulwakuva uvutwa vwa Nguluve vwa vaanhu vano vali ndavule avaana ava.¹⁵ Kyang'haani nikuvavuula niiti, umuunhu ghweni juno naikumwitika uNguluve ndavule umwana un'debe, naalingila mu vutwa vwa Nguluve."¹⁶ Pe akava ikuvaghumbatila avaana vala, akaviika amavoko ghaake pa veene kukuvafuunya.¹⁷ UYesu ye ivuuka iluta, umuunhu jumonga akiisa luvilo, akafughama pa mwene Yesu, akamposia akati, "Ghwe M'bulanisi ghwe nnofu, nivombe kiki neke niive nu vwumi uvwa kuvusila kusila?"¹⁸ UYesu akamwamula akati, "Kki kukunhambula kuuti nili nnofu? Nakwale unnofu, looli ju Nguluve mwene."¹⁹ Usimanyile indaghilo isa Nguluve: 'Nungabudaghe, nungavwafukaghe, nungahijaghe, nungolekaghe isa vudesi, nungasyangaghe, umwoghpaghe, umwoghpaghe uvaaso nu mamaajo."²⁰ Umuunhu jula akamwamula akati 'M'bulanisi, isio sooni nisigadiliile kuhuma uvwana vwango."²¹ UYesu akamulola, akamughana, akam'buula akati, "Ghwaghilue ikiinu kimo. Ulute ughusie fyonni fino uli nafyo, neke indalama sino upatile uvapeele avakotofu. Apuo pe ghuuva ni kyuma kukyanya. Pepan ghwisaghe umbingililaghe."²² Umuunhu jula ye apuliike isio, akiluka ku maaso, akavuuka asukuniile, ulwakuva akasaghaagha ulwa kutavula ikyuma kyake kino kyale kinga.²³ UYesu akalola imbale sooni, akavavuula avavulanisivua vaake akati, "LUtalamu kyongo avanya kyuma kukwingila mu vutwa vwa Nguluve!"²⁴ Avavulanisivua vakadegha amasioghaake. UYesu akavavuula kange akati, "Vanango, lutalamu kyongo kukwingilila ku vutwa vwa Nguluve!"²⁵ Kihuugu ingamila pikila pa kalyoli ka honelo, Kkila ummofu kukwingila mu vutwa vwa Nguluve"²⁶ Avavulanisivua vaake

vakadegha kyogo, vakiposania vakati, "Pe veeni lino juno anoghiile kupokua?"²⁷ UYesu akavalola akati, " Ku vaannhu litalamu, neke kwa Nguluve sooni sivombeka." ²⁸ Upeteli akam'buula akati, " loola, usue tufilekile fyoni, tutukuvigilila uve." ²⁹ UYesu akati, Kyang'haani nikuvavuula, umuunhu juno ajilekile inyumba, nambe avanine, nambe avalumbu, nambe ung'ina, nambe uviise, nambe avaana, nambe amaghunda vwimila une ni Mhola iNofu, ³⁰ ujoo mu masiki agha pelua figha kukila fino afilekile. pelua inyumba, avanine, na valumbu, nu ng'ina na vaana na maghunda. Nasi mhumuko sikumwaghagha. Kange unsiki ghuno ghukwisa alapelua uvwumi uvwa kuvusila kusila. ³¹ Neke vinga vano va kwanda valaava va vusililo, ava vusililo valaava vakwanda. ³² UYesu na vavulanisivua vaake valyale mu sila vifiluta ku Yelusalemu. UYesu akava ikualongolela. Avavulanisua vaake vakadegha, nava vaanhu vano vakavigisaniagha vakoghopa. Pepano UYesu akavatoola kange vala kjigho na vavili, akaluta navoope palubale, akatengula pikuvavuula sino kyaivombelua. ³³ Akati, "Lolagha! Taluta ku Yelusalemu, ukuo une ne Mwa ghwa Muunhu niluta Kukwohehelua ku vavaha va vatekesi na vavulanisi va ndaghilo. Aveene kyavikuhigha kuuti nibududue. kange kyavikumbiika mu mavoko gha vano na Vayahudii, ³⁴ voope vikunoveleghe, vikufunylagha amati, vikung'hopagha ni mijeledi na kukumbunda. neke ikighono ikya vutatu nisyuka. ³⁵ Pepano avakina Sebedaayi uYakovo nu Yohani, vakaluta kwa yesu vakati, "m'bulanisi, tusuuma utuvombebe luno tulodonda." ³⁶ UYesu akavaposia akati, "Mulonda nivavombebe kiki? ³⁷ Vakamwamula vakati, "Ghuliiva ghutema mu vuvaha vwako, tusuuma na jusue tuvisaghe nuuvu, jumo ilake ulubale lwako ilwa kundio, ujunge ulwa kung'highi." ³⁸ UYesu akavavuula akati, "Namukagwile luno musuuma. Ndepoonu mutavwile ulwa vufue luno nikwofughua une?" ³⁹ Vakamwamula vakati, " Eena, tunoghiliile." UYesu akavavuula akati, "Isila ija lupumuko jino nikilila une." ⁴⁰ Neke kukuvapeela kuuva nuune mu vuvaha vwago, jumo kundio jughe kung'highi kulyune, navutavulilua vwango. Looli uNhaata ghwango ghwe juno alavapeela vano avaling'hanikisie ng'haani." ⁴¹ Avavulanisivua avange kijigho ye vapuliike iso, vatatengula kukunkalalila uYakovo nu Yohani. ⁴² Pepano u Yesu akavakemeela vooni, akavavuula akati, "Mukagwile kuuti avatwa va iisi vitema avaanhu vaave ni ngufu. kange vihufia ingufu isa vutavulilua vwave ku vavanda neke vavakundaghe mu sooni." ⁴³ Neke kulumue nafye lungavisaghe. looli umuunhu juno ilonda kuuva m'baha ujoo avisaghe m'bombi ghwinu. ⁴⁴ Naju muunhu juno ilonda kuuva mulongosi, avisaghe nkami ghwa vooni. ⁴⁵ Na juune ne Mwana ghwa Muunhu nanilisile kuvombelua, looli nilisile kukuvavombela avange na kuhumia uvwumi vwango kuuti nivavange vinga." ⁴⁶ Pepano uYesu na vavulanisivua vaake vakafika mu likaaaja ilya Yeliko Pambele ye vihuma palikimo ni lipugha lya vaanhu mu likaaaja ilio, vakamwagha um'bofu ujoo akasumagha ifinu. Ikighono iko, alikalile palubale pa sila. ⁴⁷ Ye apuliike kuuti ghwe Yesu uMunasaleti ikila mu sila jila, akatengula pikemeela fiijo akati, "Ghwe Yesu Mwana ghwa David, usungukile!" ⁴⁸ Avaanhu vinga vakava vikundalikila na kukum'buula kuuti ajike, neke umwene akaghina kukemeela fiijo akati, "Ghwe mwana ghwa Dvidi, usungukile!" ⁴⁹ UYesu akiima akati, "Munkemeela um'bofu jula vakati, "Ghukangasasyaghe, ima, ikukukemeela." ⁵⁰ Pepano akataagha umwenda ghwake, akiimang'haning'haani iluta kwa Yesu. ⁵¹ UYesu akamposia akati, "Ghulonda nikuvombebe kiki? Um'bofu jula akati, "M'bulanisi, nililonda nilolaghe." ⁵² UYesu akam'buula akati, "Lutagha, usokile vwimila ulwitiko lwako./ Unsiki ghunghuo um'bofu jula akalolagha, kama'bingilila uYesu mu sila.

Chapter 11

¹ UYesu na vavulanisivua vaake vakava piipi kufika ku likaaaja ilya Yelusalemu, ulubale ulwa kikaaja ikya Betifage ni kya Betania, piipi ni kidunda ikya Miseituni. Pepano akavasuung'ha vavili nkate mu vavulanisivua vaake, ² akati, "Mulute mu Kikaaja kino kili kuvulongolo Kulumue. Kyamukwingila mu kikaaja ikio, mukujaagha inyaana ja dogovi jikungilue. Idogovi ijio, nambe muunhu naangalile kukujangangalila. Ijio mwavule muleete. ³ Umuunhu angavaposie kuuti kiki muvomba uluo, mutisaghe, uMutwa ali nu vufumbue najo, igomosa unsiki n'debe vuvule." ⁴ Avavulanisivua vala vakajaagha inyaana ija dogovi, jikungilue pa nyumba jino jaale mulubale mu nsevo, pe vakajavula. ⁵ Avaanhu vamonga vano valyale piipi vakavaposia vakati, "Kiki mukujaavula inyaana ja dogovi?" ⁶ Pepano avavulanisivua vakamula ndavule eveele avalaghiile uYesu. Avaanhu vala vakavaleka viluta najoope. Vakantwalila uYesu inyaana ja dogovi, pe vakatandika amenda ghaave pa dogovi, neke uYesu aakngalila. ⁸ Avaanhuvinga vakava vitandika amenda ghaave mu nsevo, vamonga vakatandikagha amataafi ghano vadenyile mu mapiki ghano ghaale mu maghunda. ⁹ Avaanhu vooni vano valyalongwile na vano valyale mumbele vakava ni njegheelo ija lukeelo viiti, "Aghinwaghe! Afunylue juno ikwisa mu litavua lya Mutwa uNguluve! ¹⁰ Vufunylue uvutwa vuno vukwisa, ndavule vwale uvutwa vwa nhaata ghwitwa uDavidi! Aghinwaghe uNguluve kukyanya!" ¹¹ UYesu akafika mu likaaaja ilya Yelusalemu, akingila mu nyumba inyimike ija kufunylila. Pe akolola vunofu ifimu fyoni. Ulwakuva jilyale vvilile, akaluta ku Betania palikimo na vavulanisivua vaake kijigho na vavili. ¹² Palwakilo ye vahumile ku Betania viluta ku Yelusalemu, uYesu jikam'bava injala. ¹³ Akaghuvona umpiki untini pa vutali ghuli na matundu minga. Akaveela kuuti pamo alakivona ikipeke, mu mpiki ghula. Neke ye afikile, nakakyagha nambe kipeke, akavona ghali gha matundu gheene, ulwakuva naghvale nsiki ghwa kukoma ifipeke. ¹⁴ UYesu akaghuvuula almpiki ghula akati, "Kuhuma umusyughu umuunhu ghweni naalalia lusiku ikipeke mulyuve." Avavulanisivua vaake vakapulika sino ajovile. ¹⁵ Ye vakikile mu Yelusalemu, uYesu akingila mu luvika ulwa nyumba inyimike ija kufunylila, akatengula kukuvadaga vano vananiagha indalama ni fitego ifya vaghusia ng'hunda. ¹⁶ Nakamwitikisyagha nambe jumo lukila ni kitwalo mu nyumba inyimike ija kufunylila. ¹⁷ Pe akavavulanisiyagha avaaahu akatisagha, " Nalilembilue kuuti, 'Inyumba jango jitambulwagha nyumba ja kufunylila ifisina fyoni? Neke umue muhambwile 'Mhanga ja valyasi!" ¹⁸ Avavaha vatekesi na vavulanisi va ndaghilo, ye vapuliike imhola isio, vakatengula kulonda isila ija kum'buda, ulwakuva

vakamwoghopagha pano avaanhu viga vakakelagha imbulanisio saake. ¹⁹Ye vwilile, uYesu na vavulanisivua vaake vakahuma mu likaaja ilya ilya Yulusalemu. ²⁰Palwkilo, ye kukiile, avakiile, vakakilila pa mpiki untini ghula, vakavona ghwumile ghwoni kuhuma pa kisikina. ²¹UPeteli akakumbuka isa mpiki untini, pe akati, "Mbulanisi, lola umpiki ghuno ghwaghuna, ²²ghwumile!" UYesu akati, "Mumwitikaghe uNguluve. ²³Kyang'haani nikuvuvavuula' umununhu ghweni angati ku kidunda iki, ' kumuka, ghutaaghe mu nyanja,' angave nu lwitiko ulusila nganighani mu mwojo ghwake, na kuhuviila kuuti sino ajovile sijovile sivombeka, ulufuunyo lwake lukwupilua. ²⁴"Mu uluo nikuvavuula kuuti, fyoni fino musuuma pano mukufuunya, muhuvilaghe kuuti mupelilue, ifio fivisagha fiinu. ²⁵Pano mukufuunya, muvusaghilaghe vano vavahokile, pe na jumue uNhaaata ghwinu ughwa kukyanya ikuvapyanilagha uvuhosi vwinu. ²⁶Nave namukuvasaghila avange vano vikuvahoka, naju Nhaata ghwinu ughwa kukyanya naikuvapyanilagha amakole ghiinu. ²⁷UYesu na vavulanisivua vaake vakafika kange ku Yelusalemu, vakingila mu nyumba inyimike ija kufunyila. Uyesu ye ighendaghenda mula, avavahava vatekesi na vavulanisi va ndaghilo palikimo na vagoko vakamulutila. ²⁸Vakamposia vakati, "Ghuvomba isi mu vutavulilua vwani?" ²⁹UYesu akavavuula akati, "Na juune nikuvaposa lumonga, munganyamule, pe na juune nikuvavuula kuno vuhuma uvutavulilua vuno nivombela isi. ³⁰uvutavulilua vwa Yohani uvwa kwofugha vulyahumile kwani? Vulyahumile kwa Nguluve, ku vaanhu? Munyamule." ³¹Pe vakiposaniagha veene viiti, "Tungati, 'Vulyahumile kwa Nguluve,' kyaiti, 'Ongo naamulyamwitiike?" ³²Kange tungati, 'vulyahumile kwa Nguluve,' avaanhu navangitike." Vakoghopa ilipugha ilya vaanhu ulwakuva vooni valyantang'hinie u Yohani kuuti m'bili gwa Nguluve. ³³Pe vakamwamula uYesu vakati, "Natukagwile." Gw hope uYesu akavamula akati, "Na juune nanikuvavuula kuno vuhuma uvutavulilua vuno nivombela isi."

Chapter 12

¹UYesu akatengula kujova na valangosi va Vayahudi mu fihwanikiso akati, "Umuunhu jumonga alyalimile umughuda, akavyala isabibu. Akajenga uluvigho kusyuta umughuda ghwoni. Munkate, akajenga apa kuhujila isabibu. Kange akajenga pa wimo apa kulolelelela umughunda. Akakodesia ku vaanhu umughuda ghula, neke umwene akakyula. ²Ye ghufikile unsiki ughwa kudonola isabibu, akansuung'ha um'bombi ghwake ku vano akakodisise kuuti antolele ilighavo lyake ilya mpeto. ³Ye afikile um'bombi jula, avaanhu vala vakantova na kukumhumia kunji kisila kumpeela kiinu. ⁴Akansuung'ha mu'bombi ujunge, ujoo ghwope vakantova, vakamulemasia ku mutu na kukum'bombela sino nasinoghiile. ⁵Unyamughunda jula akansuung'ha kange um'bombi ujunge, ujo ghwe vakam'buda. Alyavasung'haile na vange vinga, vamo vakatovua, avange vakabudua. ⁶"Kuvusililo, unya mughuda akasighala nu mwanaake umughahanike. Pe akansuung'ha jujuo akati, 'Umwanango uju, kyavikumwoghopa.' ⁷Neke avaanhu vala ye vamwaghile, vakapulling'hana vakati, 'Uju ghwe unya vuhaasi ghwa mugghuda ughu, tum'bude neke avuhaasi uvu vua vwitu!' ⁸Vakankola, vakam'buda, pe vakankwesela kunji kuhuma mu mughunda ghula ughwa sabibu. ⁹"Lino, ndepoonu unya mughunda jula kyaivomba kiki? Ikwise ikuvabuda avaanhu vala, neke ikodesia ku vaanhu avange umughunda ghula. ¹⁰Namuvalile ilisio ili? Lilembilue mu Malembe aMimike kuuti, "Ilivue lino avajengi valyalikanile, lye livue ilivaha ilya pa nguto. ¹¹UMutwa Nguluvi ghwe mwene avombile ili, kange lya kudegha pamaaso ghiitu." ¹²Avavaha va veteke, avavulanisi va ndaghilo na vavaha va vaanhu, valyakagwile kuuti mukihwanikiso iko akaava ikio akava ikuvajova aveene, pe vakalondagha isila ija kunkola. Neke ulwakuva vakaghopagha lya vaanhu, vakamuleka, vakavuuka viluta. ¹³Pembebe avalongosi vala, vakavasuuung'ha vamonga mu kipugha ikya Vafalisayi na vavingilili va ntwa uHelode, kuuti valute vamwuvile uYesu mu masio ghano ijova. ¹⁴Vakamulutila vakati, "Ghwe M'bulanisi, tukagwile kuti uve uli muunhu ghwa kyang'hani mu vwakyang'haani sino ilonda uNguluve. Asi, indaghilo sa Moose sikwitikisia kusonga isongo kwa kaisali?" ¹⁵Neke uYesu akakagula uvukedusi vwave, akavavuula akati, "Kiki mukungela? Mundetele ihela nijilole?" ¹⁶Vakampeela. Akavoposia akati "Ikihwani nu vulembe fino fili mu hela iji fyani? Vakamwamula vakati, "Fya kaisali." ¹⁷Apoo uYesu akavauula akati, "Ifya kaisali, mumpelaghe uKaisali, ifya Nguluve, uNguluve." Pe vakan'degha kyongo. ¹⁸Pambebe aVayahudi ava kipugha kya Vasadukayi," vano vaktisagha nakwekule kusyuka avfue, vakaluta kwa Yesu vakamposia vakati, ¹⁹"Gwhe M'bulanisi, uMoose alyatulembiile ululaghilo kuuti, nave umuunhu afwile neke amulekile un'dala kisila mwana , unnie anoghile kuhaala un'dala umwifile kuuti ampapile avaana unyakusila. ²⁰Lino , kwevvalyale avavamuunhu lekelalubale. ²¹ughwa kwandaakatoole un'dala, akafua kisila kuleka mwana. Ghwope ughwa vatatu, akafua vule. ²²Kuvusililo vooni lekelalubale vakafuakislakuleka mwana. Pambele ghwope n'dala umwifile, akafua. ²³Lino, ikighono ikya kusyuka avaanhu vooni, umwifile jula iliiva n'dala ghwani mu vala lekelalubale? Ulwakuva vooni valyantolile." ²⁴UYesu akavamula akati, "Umue musovile, namukagwile aMalembe aMimike, nambe ingifu sa Nguluve. ²⁵Avafue valaava visyuka, nakwekulaava kutoola nambe kutolua, viliila ndavule avanyamhola ava kukyanya. ²⁶Nguluve ghwa vafue, looli Nguluve ghwa vuumi. Umue musovile kyongo." Muhola ija kusyuka avafue, namuvalile mu kitabu ikya Moose, pala ikihanji ye kiviika? Amaaka minga ye ghakilile kuhuma kufua kwa Abulahamu nu isaka nu Yakovo, uNguluve alyambulile uMoose akati, 'Une neene Nguluve ghwa Abulahamu, Nguluve ghwa Isaka, Nguluve kwa Yakovo.' ²⁷Umwene naNguluve ghwa vafue, looli Nguluve ghwa vuumi. Umue musovile kyongo. ²⁸Um'bulanisi jumonga ughwa ndaghilo akafika, akavaagha aVasadukayi vikaning'hana nu Yesu. Ye avwene uYesu ikuvamula vunofu, ghwope akamposia akati, "Mu ndaghilo sooni, ilwe luliku ululaghilo uluvaha?" ²⁹UYesu akamwamula akati, "Ululaghilo uluvaha mu sooni lwe ulu, 'Pulikagha ghwe Isilaeli, uMutwa uNguluve ghwitu ghwe Mutwa jumo mwene. ³⁰umughanaghe uMutwa uNguluve ghwako nu mwonjo ghwako ghwoni, nu luhala lwako lwoni, ni ngifusako sooni. ³¹Ululaghilo ulwa

vuvili lwe ulu, 'Umughanaghe unnino ndavule ghukughana juuve. nakwelule ululaghilo ulunge kukila indaghilo.³² Pepano um'bulanisi jula ghwa ndaghilo akati, "Lweli M'bulanisi! Ujovile se seene kuuti, uNguluve ali jumo mwene, nakwale ujunge looli ghwe jujuo.³³ lunoghiile kukumughana umwene nu mwojo ghwoni, nu luhala lwoni, ni ngufu sooni na kukumunagha unuino ndavule ghukughana juuve. Ulio lwe luvaha kukila ilitekelo lyoni lino litavulua kwa Nguluve."³⁴ UYesu ye avwene um'bulanisi ughwa ndaghilo amwamwile luhala, akam'buula akati, " Nuli patali kukwingila mu vutwa vwa Nguluve," Kuhuma unsiki ughuo, nalyandiile muunhu kukumposia mulwa kuhuma unsiki ughuo, nalyandiile muunhu kukumposia mulwa kumughela.³⁵ Uyesu ye ivulanisia ilipugha lya vaanhu mu nyumba inyimike ija Kukufunyila, akavaposia akati, "Lwandaani avavulanisi va ndaghilo viti uKilisite kina Dvidi? ³⁶ Ongo uDavidi jujuo vwimila kulongosivua nu Mhepo uMwimike, alyatiile. 'UMutwa uNguluve alyam'bulile uMutwa ghwango, "Uuve nu vutavulilua palikimo nuune, kuhanga nikutange uvaleme avaako, uvateme." ³⁷ Uyesu akafijovogha akatisagha, "UDavidi jujuo ikuntambula uKilisite iiti, 'Mutwa.' Lino, pe uKilisite ivisagha mwanaake ndaani?" Ilipugha ilya vaanhu kikampulikisyagha nu lukeelo.³⁸ UYesu mu luvulaniso lwake akati, "Mughelaghe na vavulanisi va ndaghilo vano viiva nu lukeelo kughenda vafwalile isopeka inhali, kuuti avaanhu vavahungilaghe nu vwoghofi mu mapuulo. ³⁹ Pano vali mu masinagogi, vilonda kukukala ku fitengo ifya voghopua. ⁴⁰ Vikuvafumba avafwile ifiinu fyave, neke mu vukedusi vwave vikufuunya inyifuunyo inhali kuuti vavoneke vagholofu, Avuo, uNguluve ilikuvapeela ulupumuko alukome."⁴¹ UYesu ye ali mu nyumba inyimike ija kufunyila, alikalile alungiime ku kyombo ikya kusopela ilitekelo. Apuo akava ilola avaanhu vinga vano vakava vitavula ilitekelo. Avamofu vinga vakatavulangha indalama nyinga. ⁴² Unsiki ughuo akiisa umukijuuva umfwile kange nkotofu, akatavula isendi ivili.⁴³ Pepano uYesu akavakemeela avavulanisivua vaake, akavavuula akati, "KYang'haani nikuvavuula, umukijuuva umfwile uju umkotofu atavwile kukila avange vooni vanovasopile. ⁴⁴ Ulwakuva avange vooni vatavwile fidebe mu finga fino vali nafyo. Looli umukijuuva uju mu vukotofu vwake, atavwile fyoni fino fya kuntanga mu vwumi vwake,

Chapter 13

¹ Yesu ye ihuma mu nyumba inyimike ija kufunyila, um'bulanisivua ghwake jumonga akam'buula akati, " M'bulanisi, lola amavue na majumba agha vule ghalivuo!" ² U Yesu akamwamula akati, " Nikuvavuula niiti, ndavule mukughavona amajumba amakome agha, nalilasighala nambe livue lino lilighelama pa livue ilingi, ulwakuva ghooni ghilihemulua."³ U yesu akaluta pa kidunda ikya Miseituni, akikala alungiime ku nyumba inyimike ija kufunyila. Apuo uPeteli, u Yakovo, u Yohani nu Ndeleeya, ye vijekiile, vakamposia u Yesu vakati, ⁴ "Tusuuma utuvuule, isio sino utuvulile silivombeka liighi? kivalilo kiki ikya ktuhufia kuuti unsiki uhgwa kuvombeka isi sooni ghuli piipi?"⁵ Pepano u Yesu akavavuula akati, "Muvisaghe maaso, umuunhu nangavasyangaghe, ⁶ ulwakuva vinga vilikwisa mu litavua lyango, nujunge itisagha, 'Neene kilisite.' avaanhu avuo vilikuvasyannga vinga. ⁷ Umue mulaava mupulika uvulugu ni njovo saake, mulekaghe pikwoghopa. Ndaluve ndaani isio silivoneka taasi, neke unsiki ughwene ughwa vusililo ghuuva ghukyale. ⁸ Ifighono ifio iisi iisi jilallwisagha ni iisi ijingi, kange uvutwa kulua nu vutwa kulua nu vutwa uvunge. Imbale ni mbale kwefiliiva ifisenyeena, kwejiiliiva injala. Isio sooni vuuva vutengulilo, Ndavule uvuvafi uvwa mukijuuva, pano unsiki ugwa kupaapa umwana ghufikile.⁹ Neke umue muvisaghe maaso, ulwakuva vilikuvutwala pa vuhighi na mu masinagogi, vilikuvatova. kange vilikuvatwala pa vanjagila na pa vatwa, ulwakuva mukumbingilila une. Ughuo ghuuva ghwe nsiki ughwa kwoleka ulwitiko lwinu ku veene. ¹⁰ Imhola inofu umpaka jipulisivue mu iisi sooni, uvusilio ye vukyale kufika.¹¹ Pano viliiva vavakolile na kukuvatwala pa vuhingi, namungasaghaghe kuuti kyamujova kiki, umue mujovaghe kino mupelua unsikki ughuo. Ulwakuva namwmue muuva mujova, looli iiva ghwe uMwimike. ¹² Umuunhu ikumwohelagha unnine ku vanya vutavulilua kuuti abudue. Uviise ikumwoheghe, voope avana vikuvagalukilagha avapaafi vaave kuuti vabudue. ¹³ Avaanhu vooni vilikuvakalilagha ulwakuva mukumbingilila une. Neke juno ikuguda kuhanga kufika kuvusililo, ujuo ghwe alakuluka."¹⁴ Neke mulaava muvwene ikiinu kino kipelela uvulamafu inyumba inyimike ija kufunyila, kyimile pavwimike pano nakinakinoghile kuuva, ¹⁵ juno ikwimba amasio agha alutang'haniaghe, apuo pepano vano vali mu Yudea vakimbililaghe ku fidunda. Juno ali pa kituvili, naangikaghe kutoola kimonga mu nyumba jaake. ¹⁶ Gwopo juno ali ku mughunda, naangagomokaghe ku kaaja kutoola umwenda ghwake.¹⁷ Iga avakijuuva vano viliiva vakunue na vano vilikwong'helesyagha ifighono ifio!. ¹⁸ Lino, mufunyanghe kuuti isio sileke pikwisa amasiki agha ulusiku. Lino, mufunyanghe kuuti isio sileke pikwisa amasiki agha fula ni mhepo. ¹⁹ Kweluliiva ulupumuko luno nalughelile kuvoneka kuhuma uNguluve ipela iisi, kuhanga kufika umusyughu. Kane nalulavoneka lusiku. ²⁰ Nave uMutwa uNguluve naikepusia ifighono, ifio nakwale ughwa kukuluka. Neke vwimila avasalulua vaake, ilikepusia ifighono ifio."²¹ Unsiki ughuo umuunhu angati, 'Lola! Ukilisite ali apa.' nambe 'Ali kula,' namungikitaghe. ²² Ulwakuva vavili va vudesi. Avuo vihufyagha ifivalilo ni fidegho kuuti vavasofie avaanhu nambe avasalulua va Nguluve. Lino, ume muvisaghe maaso. ²³ ulwakuva nivavulile sooni, ye sikyale pikwisa."²⁴ Neke ifighio siliiva sikilile imhumuko isio, 'ing'hiisi jilakupikila ilijuva, naghu mwesi naghulavala. ²⁵ Inhondue silasanguka kuhuma,' ni fiinu fyoni ifya kukyanya filasukanika. ²⁶ Pepano valambona une ne Mwana ghwa Muunhu nikwisa mu mafunde ni ngufu nyinga nu vuvaha. ²⁷ Neke nilavasauung'gha avanyamhola vango, vavakong'hanie avasalulua vango, kuhuma imbale sooni isa iisi. ²⁸ Mumanyilaghe ikihwanikisio ikya mpiki untini. Pano inhaafi saake silemba na kuuva na matundu, makagulaghe kuuti amasiki gha fula ghali piipi. ²⁹ Fye lulaava, muliiva mukusivona sino noliike sivombeka, makagulaghe kuuti nili piipi kukwisa. ³⁰ Kyang'haani nikuvavuula niiti, ikisina iki nakilakila kuhanga isi sooni sivombeke. ³¹ Uvulanga ni iisi filakila, looli amasio ghano naghakila. ³² Neke ikighono nu nsiki ughwa kwisa une

ne Mwana ghwa Muunhu, nakwale juno akagwile ambe avanyamhola kukyanya, nambe juune ne Mwana, looli ju Nhaata.³³ Muling'haniaghe, kange muvisaghe maaso, (ulkakuva namukagwile: unsiki ughuo ghuliva liighi).³⁴ Lulaava ndavule umuunhu juno ikyula, ikujileke ikaaja jaake mu mavoko gha vavombi vaaka na kukuvapeela nujunge imbombo jaake. kange ikum'buula juno ilolelela pa mulyango kuuti avisaghe maaso.³⁵ Lino, umue mmuvisaghe maaso, ulwakuva namughukagwile unsiki ughwa kugomoka unya nyumba, pamo aliisa vwilile nambe kilo nkate, pamo pano kuhenga nambe lwakilo.³⁶ Muvisaghe maaso kuuti alavang'hulania mughoneliile.³⁷ Sino nikuvavuula umue, nikuvavuula vooni. Muvisaghe maaso!"

Chapter 14

¹Filyakyale ifighono fivili kuuva kyimikke kya pasaka na makete ghano naghavikilue ikilule, avanaha va vatekesi na vavulanisi va ndaghilo, vakava vifilonda isila ija kunkola uYesu kisyefu kuuti vam' bude. ²Vakijovasyagha veene vakatisagha, " Nave tuuti tunkole ikighono ikyimike, avanhoo kyande vileeta amabaatu."³Uyesu alyale mu likaaaja ilya Betania, mu nyumba ja Simoni juno ulutasi alyale ni buuba. Ye ikalile mu nyumba ijio ali pilia, akingila umukijuuva jumonga, akolile isupa ija livue inya mafuta amanofu agha kupakala agha ndalama nyinga. Akadindula isupa, pe akakung'hilila pa mutu ghwa Yesu kukumwimika. ⁴Avaanhu vamo vano pwevalyale vakakalala, vakijovasyagha vakatisagha, "Lwaki kunangania amafuta amanofu agha? ⁵Ulwakuwa ghaale ghighusivua indinali filundo fitatu na kukila, neke indalama isio saaale sikuvatanga avakotofu." Pe vakan' dalikila umukijuuva jula.⁶UYesu akati, " 'Muleke, kiki mukun'gasia umukijuuva uju? Ambombiile imbombo inofu. ⁷Avakotofu muli navoope jaatu, munoghiile kukuvatanga unsiki ghwoni. Neke une, nanili numue ifighono fyoni. ⁸Umekijuuva uju ambombiile vunofu mu fino aveele nafyo, apakile amafuta um' bili ghwano kukughuling' hania kusyilua. ⁹Kyang'haani nikuvavuula niiti, pano iMhola iNofu jipulisivua mu iisi, naji mbombo jino avombile umukijuuva uju' jiovwagha. Mu uluo vikunkumbukagha umukijuuva uju."¹⁰Pepano uYuuda Isikalioti, umo mu vasung' hua vala kijigho na vavili, akaluta ku vanah va vatekesi kuuti amwohele uYesu ku veene. ¹¹Voope ye vapuliike, vakahovoka kyongo, vakamulagha kukumpeela indalama. Pepano uYuuda Isikalioti akatengula kulonda unsiki unno ughwa kumwohela uYesu.¹²Ikighono ikya kwanda ikya kyimike kya makate ghano naghavikilue ikilule, pano vakabudagha ing' holo ija kyimike kya pasaka, avavulanisivua va Yesu vakamposia vakati, "Ghulonda tukuling'hanikise kuughi ukwa kuliila ikyimike ikya pasaka?" ¹³Pepano uYesu akavomola vavili nkate mu vavulanisivua vaake akati, "Mulute ku likaaaja ilivaha ilya Yelusalemu, mu sila mutang'hana umukinhaata itwikile ulusaaji lwa malenga. Ujuo ghwe mum'bingililaghe. ¹⁴Kuhanga inyumba jino kyaikwingila. Apuo, mum'buule unya nyumba kuuti, 'UM'bulanisi iiti, kili kughi ikyumba ikya vahesia, pano panoghiile aliile ikyimike ikya Pasaka, palikimo na vavulanisivua vaake?"¹⁵Umweene ikuvasoona ikyumba ikya ku ghooloofa, ikyeleefu kino kinosivue. Mutuliang'hanikisie umuo." ¹⁶Avavulanisivua vala vakavuuka viluta ku likaaaja ilio. Ye vafikile, vakasivonaa sooni ndaule uYesu aveele avavulile. Pe vakaling'hania ikyimike ikya pasaka.¹⁷Ye jifikile ivwilile, uYesu na vavulanisivua vaake kijigho na vavili vakafika mu nyumba jila. ¹⁸Ye vali pilia, Yesu akati, "Nikuvavuula isa kyang'haani, jumongga mulyumue, ghwope ilia palikimo nuune, itapikunyohela." ¹⁹Avavulanisivua vaake vakasukunala, nujunge akatengula kukumposia uYesu iiti, "Asi, neene?"²⁰UYesu akati, "Umuunhu ujuo, ghwa mu kipugha kiinu umue kijigho na vavili mwe vano musaasa nuune unkate mu kivughaana. ²¹Une ne Mwana ghwa Muunhu nifua, ndavule lilembilue mu Malembe aMImike. Neke iga, umuunhu ujuo juno ikunyohela ne Mwana ghwa Muunhu! kiba umuunhu ujuo, ngale naaholwagha."²²Ye vali pilia, uYesu akatoola unkate akahongesia kwa Nguluve, akamenyulania, akavapeela avavulanisivua vaake akati, " Koogho, ughu ghwe m'bili ghwano. ²³Pe akatoola ikikombe ikya luhuuje, akahongesia kwa Nguluve, akavapeela, vakunyua vooni. ²⁴Akavavuula akati, " Iji je danda jango ija lufigo lwa Nguluve na vaanhu vaake, jino jikung'hika vwimila avaanhu vinga. ²⁵Kyang'haani nikuvavuula niiti, une nanilanyua kange uluhuuje ulu, kuhanga pano niliiva ninyua uluhuuje ulupia ku vutwa vwa Nguluve."²⁶²⁷Pepano vakimba ulwimbo, pekavuuka viluta ku kidunda ikya Miseiyuni. Apuo uYesu akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Ikilo ija musyughu umue mweni kyamukung'himbila, ulwakuva lilembilue mu Malembe aMimike, 'Nikuntova un'diimi, nasi ng'holo sipalasangana." ²⁸Akajova kange akati, "Neke niliiva nisiskyukile nilikuvalongolela kuluta ku Galilaya." ²⁹Upeteli akam'buula akati, " Nambé avange vooni vakuleke, une nanikukuleka!"³⁰UYesu akamwamula akati, " Kyang'haani nikukuvuula, ikilo jijiji ing'hongove ye jikya kuvika ulwa vuvili, uve ghuuva ung'hanile katatu." ³¹Upeteli akajova akakangasia akati, " une nanikukuleka lisiku, nambe kuve kwe kufua palikimo nuve." Voope avavulanisivua avange vooni vakajova vule vule.³²UYesu na vavulanisivua vaake vafafika pamonga, panno pakatambulwagha Getisemani. Pe akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Mukalaghe apa, pano une nikufuunya." ³³Pe akatoola uPeteli, uYavovo nu Yohani, akaluta navoope pavulongolo padebe. Akatengula kusukunala kyongo na kutelateela. ³⁴Akavavuula akati, "Umwojo ghwano ghuli nu lusukunalo ulukome, ghunoghanogha mulwa kufua. Mukale bahaapa, muvisaghe maaso."³⁵Umwene akaluta pavulongolo padebe, akapupama paasi, akifuunya kwa Nhaata kuuti, nave lunoghile, unsiki ughwa lupumuko ghuleke kukumwagha. ³⁶Akati, " Ghwe Nhaata, uve nakikutolile kimonga. Nisuma umbusikisie ikikombe ikya lupumuko. Neke nakwekuti uvombe mu vughane vwango, looli mu vughane vwako."³⁷Ye ifunyile, akagomoka ku vavulanisivua vala, akavona vaghoneliile. Pe akam'buula uPeteli akati, "Simoni, ughoneliile? Ukunilue kuuva maaso nambe akavalilo kamo? ³⁸Pe akavavuula akati, "Muuve maaso, mufunyanghe kuuti ingelo sileke kukuvalema. Umwonjo ghutavwile, neke um'bili n'dwesi." ³⁹UYesu akaluta kukufuunyu kange, akajova amasio ghala.⁴⁰Ye ifunyile, akagomoka kange, akavona vaghoneliile, ulwakuwa vaale ni tulu nyinga. Vakakunua ikya

kujova. ⁴¹Akaluta ulwa vatatu kukufuunya. Ye agomwike, akavavuula akati, "Mujiighe mufighona na kupuuma? Lukwilile lino! Unsiki ghufikile ghuno une ne Mwana ghwa Muunhu nivikua mu mavoko gha vahosi. ⁴²Ima tulutaghe! Lolagha unya kunyohela ali piipi." ⁴³UYesu ye ajiighe ijova navo, uYuuda jumo nkate mu vavulanisivua kijighe na vavili, akafika ni kipugha kya vaanhu vakolile ibamba ni mbunda. Avaanhu avuo valyasung'hile na vavaha va vatekesi, avavulanisi va ndaghilo na vagojo. ⁴⁴UYuuda umwohesi alyavavuliile ng'haani avaanhu vala ikivalilo ikya kummanya uYesu akati, "Juno kyanikunnonela, ujuo iiva ghwe mwene, munkolaghe, mulutaghe naghwo mu vuloleeli." ⁴⁵UYuuda ye afikile uYesu akati, "'M'bulsnisi." Akannonela. ⁴⁶Pe avaanhu vala vakankola uYesu. "Neke jumonga mu vano valyimile pala, akasomola ibamba, akankotova unkami ughwa ntekesi um'baha, akan'dumula imbulughutu. ⁴⁸UYesu akavaposia avaanhu vala akati, "Mwisile ni bamba ni mbunda kukung'hola une hwene nili mhijim'budi!." ⁴⁹Ongo jaatu navisagha numue nivulanisia mu nyumba inyimike ija kufunyla, namwang'holagha! Lino isi sihumila kukwilanisia sooni sino silembilue mu Malembe aMimike." ⁵⁰Peano avavulanisivua vaake vooni vakamuleke, vakakimbilia. ⁵¹Neke unsoleka jumonga juno alitisisie isopeka akava ifikum'bingilila uYesu. Avalungu vala vakankola, ⁵²umwene akapukunyuka akaghuleka umwenda ghwake, akakimbila vufula. ⁵³Pe vakantwala uYesu kwantkesi um'baha. Uko kwe vakakong'haana avavaha va vatekesi vooni, avagojo palikimo na vavulanisi va ndaghilo. ⁵⁴UPeteliakava ium'bingilila uYesu pa vtli. Pambel ghwopeakngila mu luviika ulwa nyumba ija ntekesi um'baha, akikala ikwota umwotolikimo na vasikali avalolelel. ⁵⁵Ppano avavaha va vateksi ni kipungha kya valogosi va Vayahudi vakava vilonda uvwolesi uvwa kumhingila uYesu kuuti vam'bude, neke navakaluvona lumonga. ⁵⁶Avaanhu vinga vakolekagha isa vudesi vwimila umwene, neke uvwolesi vwave navukitng'hanagha. ⁵⁷Vamo vakiima, vakoleka isa vudesi vakati, ⁵⁸"Usue tukampuliike umuunhu uji iiti, inyimike ija Nguluve jino jijengilue na vaanhu, neke mu fighono fitatu nijenga ijingi jin najijengua na vaanhu". ⁵⁹Vwope uvwolesi uvuo navukiting'hanagha. ⁶⁰Pepano untekesi um'baha akiima pakate pa vaanhu' akamposia uYesu akati, "Naghukwamula nambe lisio? Avaanhu ava vikwoleka kiki vwimila uve?" ⁶¹Umwene uYesu akajikala kimhihe, naakamula nambe lisio. Untekesi um'haba akamposia kange akati "Uve veeve kili kilisite, Mwana ghwa Nguluve uMwimikua?" ⁶²UYesu akamula akati, "Eena, neene. kange mulambona ne Mwana ghwa Muunhunitemile palikimo nu Nguluve unya ngufu, nikwisa mu mafunde kuhuma kukyanya." ⁶³Untekesi um'baha ye apuliike amasio aghuo akakalala' akademula umwenda ghwake iiti, "Lino pe tulonda vwakiki uvwolesi uvunge? ⁶⁴Mupuliike ndavule ikuviika hwene Nguluve, ikumuligha kyongo uNguluve! Mwiti ndaani umuunhu uju?" Vooni vakamhigha kuuti anoghiile kubudua. ⁶⁵Avange vakategungula kukumfunyila amati, vakan'dinda ku maaso, vakantova ni mbuli, vakamposia vakati, "Vila, veeni juno akutovile!" voope avasikali avaloleleli vakantoola, vakantova na mapi. ⁶⁶UYesu ye ali munkate, uPeteli akajiighe pa luviika. Pepano akiisa umhinja um'bombi ghwa ntekesi um'baha. ⁶⁷Akamwagha uPeteli ikwota umwoto, akamulola akati, "Na juuve uveele lumu nu Yesu uMunasaleti!" ⁶⁸UPeteli akakaana akati, "Nanikagwile, kange nanisitang'hine sino ghujoval!" Akahuma kunji ku luviika. Ing'hongove jikavika! ⁶⁹Um'bombi jula akamwagha kange uPeteli, pe akavavuula vano pwevalyale pala akati, "Uju ghwe umo mu vala." ⁷⁰UPeteli akakaana kange. Unsiki n'debe vuvule, avaanhu vano pwevalyale pala vakam'buula kange uPeteli vakati, "kyang'haani uve uli umo mu vala, ulwakuva uve uli N'galilaya." ⁷¹UPeteli akaava ifikaana, akajiighe akati, "Kyang'haani umuunhu ujuo juno mujova, nanimmanyile!" ⁷²Unsiki ghughuo ing'hongove jikavika ulwa vuvili. Apuo upeteli akakumbuka ilisio lino uYesu am'buula kuuti, "Ing'hongove ye jikyale kuvika ulwa vuvili, ghuuva ughuuva ung'hanile katatu." Ye akumbwike uluo, akatengula pilila kyongo.

Chapter 15

¹Palwakilo ye kukiile, avavaha vateseki, avavulanisi va ndaghilo palikimo na vagojo, vakapuling'hana. Vakankunga uYesu, vakantwala kwa ntwu uPilato kuuti ahighue. ²UPilato akamposia uYesu akati, "Asi, uve veeve Ntwu ghwa Vayahundi?" UYesu akamwamula akati, "Uve ujovile." ³Avavaha va vatekesi vakava vifikwoleka si nyinga isa kumpelela uYesu ahighue. ⁴UPilato pe akamposia kange akati, "Kiki naghukwamula lumonga? Lolagha avaanhu ava vule vijova si nyinga isa kukuhigha." ⁵UYesu naalyamwile kimonga. Apuo uPilato akadegha. ⁶Lwale lwiho kwa ntwu pa kyimike ikya Pasaka, kukun'dindululla ukungua jumo juno avaanhu vasumile. ⁷Kwealyale ukungua jumonga juno akatambulwagha Balaba. Umuunhu ujo alyakungilue palikimo na vaanhu avange, ulwakuva valyavombile uvugalusi na kubuda. ⁸Avaanhu vano valyakong'hanile vakava viluta kwa pilato kusuuma kuuti, avavombe ndavule lwale lwiho lwake pa kyimike ikya Pasaka. ⁹UPilato akavaposia akati, "Mulonda nivadindulile untwa ghwa vayahudi?" ¹⁰UPilato alyavapolisie uluo ulwakuva alyakagwile kuuti, avavaha va vatekesi valyale ni kivini nu Yesu, Fye nambe valyantwalile kwa mwene ahighue. ¹¹Neke avavaha va vatekesi valyavafundile avaanhu vooni kuuti, vansuume uPilato avadindulile uBalaba. ¹²Avaanhu vala ye vansomile, uPilato akavoposia kange akati, "Umuunhu uju juno mwiti ghwentwa ghwa Vayahudi, nim'bombe kiki?" ¹³Avaanhu vooni vakoova vakati, "Unkomelele pa kikovekano!" ¹⁴UPilato akavoposia kange akati, "Umuunhu uju avombile luviivi luki?" Aveene vakavaposia kukwova viiti, "Unkomelele pa kikovekano!" ¹⁵UPilato akan'dindulila uBalaba, ulwakuva akalondagha pikulihovosia iipugha ilya vaanhu. pe akalaghaghia kuuti uYesu atovue ni mijeledi, ye atovilue, akavasikili vakankomelele pa kikovekano. ¹⁶Avasikali vakantwala uYesu mu luviika lwa nyumba ja ntwu, pe avasikali vooni vakakong'haana. ¹⁷Vakamfwasia isopeka indangaji ija kitwa, vakatenda ingeela ija mifua neke vakamfwika ku mutu. ¹⁸Vakatengula kukumhungila ni mbedo viiti, "Kamwne ghwa Vayahudi!" ¹⁹Vakava vikuntova ku mutu ni lilaasi na kukumfunyila amati. Kange vakafughamagha pa yesu na kukumwinamilia ni mbedo. ²⁰Ye vam'bedile na kukunnenela, Vakamfuula isopeka jila, vakamfwasia amenda ghaake, pe vakamhumia kunji, viluta kukunkomelala pa

kikovekano.²¹Ye vali mu sila, vakatang'hana nu muunhu jumonga junu akatambulwagha simoni, umhuna mu likaaja ilya Kileeni, ikwingila mu Yelusalemu. Usimoni ujoo alyaye viise ghwa Alekisaanda nu lufo. Avasikali vakamwumilisila kupinda ikikovekano ikya Yesu.²²Pe vakantwala uYesu pano pakatambulwagha Goligota, kwekuti, "Ling'ala lya mutu." Ye²³vafikile, vakampeela uluhuuje uluhasing'hanie nu nkota kusilisila uvuvafi, umwene akasiita kunyua.²⁴Apuo vakankomelela uYesu, pa kikovekano, pe vakaghaana amenda ghaake mu sila js lusodolelo, kuuti nujunge atoole ghuliku.²⁵Ye vikunkomelela uYesu, ghwale nsiki ghwa kavalilo kya vutatu palwakilo.²⁶Pakyanya pa kikovekano vakakomelela ikitapa kino valyalembile amasio gha, " ghwe ntwaga ghwa vayahudi," kuvonia unkole ghuno valyam'balile.²⁷Palikimo nu mwene, valyavakomeliile avaanhu avange vavili vane vahijivabudi, jumonga akava ulubale ulwa kundio, ujunge kung'highi.²⁸Apuo silyavoniike sino silembilue mu malambe aMImike kuuti, "Alyavalilue palikimo na vahosi."²⁹Avaanhu vano vakava vikila nakukumwagha uYesu pa kikovekano, vakasukaniagha amatu ghaave vikumuligha, viiti, "Uwe ghwe junu ghwasigagha ghulimemula inyumba inyimike ija Nguluve na kujenga mu ighino fitatu,³⁰ika lino pa kikovekano ghupoke!" UYesu pakikovekano.³¹Voope avavaha va vetekesi na ndaghilo vakamwovelelaga vatatisagha, " avapokagha avange, neke ikunua kukupoka mwene.³²Nave ghwe Kilesite, untwagha vaisilaeli, lino iike pa kikovekano, tulole neke twitike." Voope vano vakakomelilue palikimo nu mwene vakava vikumuligha.³³Ye ghufikile unsiki ghwa kavalilo aka ntanda pamwisi, ing'hiisi jikakupikila iisi jooni kuhanga kufika akavalilo aka budikalubale.³⁴Unsiki ugwa kavalilo aka budikalubale, uYesu akakoola fiijo akati, "Eloi Eloi, lama sabakitani?" Kwetuti, "Nguluve ghwango, Nguluve ghwango, ongo undekile?"³⁵Vamo nkate mu vano pwevalyale pala, ye vapuliike uluo vakati, " Pulisikia! Ikunkemeela um'bili uEliya!"³⁶Umuunhu mumonga akaluta luvilo, akasuvika ikyenda mu luhuuje ulukali, akakiviika mu lulaasi, akam'besekesia uYesu pa mulomo kuuti amiime, akati, "Leka tulole, nave uEliya ikwisa kukumwisila pa kikivekano!"³⁷UYesu akakoola fiijo, akakunguka.³⁸Unsiki ghughuo umwenda ghuno ghulyaghaavinie pavili inyumba inyimike ija Nguluve, ghukademuka pavili kuhuma kukyana kufika paasi.³⁹Um'baha ughwa vasikali junu alyimile kilunge nu Yesu, ye am'bwene pano ikunguka akajova akati, "Kyang'haani umuunhu uju akaale mwana Mwana ghwa Nguluve!"⁴⁰Ye sivombeka isi sooni, pwevalyale avakijuuva vano valyimile petali padebe vilola. Mu vakijuuva avuo mwealyale uMaliya umhuma mu likaaja ilya Magidala, uSalome nu Maliya ung'ina ghwa yoose nu Yakovo un'debe.⁴¹Ava vakam'bingililaga na pikum'bombela uYesu ye ali ku Galilaya. Kwevalanye na vakijuuva avange vinga vano valyalutile nu Yesu Ku Yelusalemu.⁴²Isi sooni savombiike ikighono ikya kuling'hanie isabati. Ye vvilile, iSabati. jikyale pitengula,⁴³akiisa uYosefu ughwa ku Alimataya, alyale mwoghopua mu kipugha ikya vahingi. Ghwope akaghululaga kukwisa uvutwa vwa Nguluve. Ujoo akikangasia, akaluta kwa pilato, akasuma um'bili ghwa Yesu.⁴⁴UPilato ye apuliike kuuti u Yesu afwile, akadegha kyongo. Akankemeela um'baha ughwa vasikali, akampesia kuuti uYesu ndaveele afwile kali.⁴⁵Ye apuliike uluo, akantavulila u Yosefu um'bili ghwa Yesu.⁴⁶UYosefu akaghula umwenda ughwa kunsyilila u Yesu. Akisia um'bili pa kikovekano, akaghuniengela nu mwenda ghula. Pe akaghuviika mu mbiipa jino jabughulilue mu linhalavue, akabilukisia ilivue ilikome pa mulyango ghwa mbiipa.⁴⁷UMaliya umhuma mu likaaja ilya Magidala nu Maliya ung'ina ghwa Yoose, vakapaagha pano ghuvililue um'bili ghwa Yesu. Vibilusisia ilivue pa mulyango ghwa mbiipa.

Chapter 16

¹Pakivwilile ye jisilile iSabahati, umhuma mu likaaja ilya Magidala, uSalome nu Maliya ung'ina ghwa Yakovo, vakaghula amafuta amanono kuuti vakaghupake um'bili ghwa yesu.²Ikighonoko ikya kwasia mu mulungu, palwakilo ilijua ye lidibula, vakaluta ku mbiipa.³Ye vali mu sila vakijovasyagha veene viiti, "Veeni junu kyaikutuvusikisia ilivue lila pa mulyango ghwa mbiipa?" Ilivue lyale likome kyongo. Ye afikile, vakavona ilivue libilusivue.⁵Vakingila mu mbiipa, umuo vakamwagha unsoleka afwalile umwenda um'blafu, ikalile ulubale lwa kundio, pe vakakenyemuka kyongo.⁶Umwene unsokela ujoo akavavuula akati, "Namungakenyemukaghe. Mukumulnda uYesu ughwa ku Nasaleti junu akomelilupa kikovekano? Asyukile, na pwale apa! Lola pano vakam'bikile."⁷Multe muvavuule avavulanisivua vaaake, kyongo uPeteli kuuti, alongwile ku Galilaya. Uko muluta mukum'bona ndavule alyavavulile."⁸Ye vapuliike isio, vakadegha na kutetema, vakahuma kunji, vakavuuka pa mbiipa vikimbila. Navakapanga kwa munhuunulwakuva vakava vikwoghopa.⁹UYesu ye asyukile palwakilo ikighono ikya kwasia mu mulungu, akihufia taasi kwa Maliya umhuma mu likiaaja ilya Magidala, junu alyam'busisie amapepo lekelalubale.¹⁰UMaliya akaluta kukuvapangila vano vakam'bingililaga uYesu, unsiki ughuno vakajiighe vasukuniile, vilila ifiua. Ye¹¹vapuliike kwa Maliya kuuti uYesu mwumi, kange am'bwene, navakitika¹²Pambele, uYesu akihufia ku vavulanisivua vavili mu kihwani ikingi. Avavulanisivua avuo valyahumil ku Yelusalemu, vakalutagha ku kikaaja ikya pa vupiipi.¹³Voope vakaluta vakavapangila avajanave, pooope navakitika.¹⁴Kange, uYesu akihufia ku vavulanisivua kijighe na jumo, unsiki ughuno vakava vilia. Akavadalikila ulwakuva valyale kukwitika uvwolesi vwa vano valyam'bwene ye asyukile.¹⁵Pepano uYesu akavalaghila avavulanisivua vaaake akati, "Mulutaghe muiisi jooni mupulisayaghe iMhola iNofu ku vaanhu vooni.¹⁶Juno ikwitika na kukwofughua, ujoo alakuluka. Neke junu naikwitika, alahighua.¹⁷Kange vanoviitike, vivombagha ifidegho ifi: mu litavua lyano vidagagha amapepo, kange vijovagha mu njovele imhia.¹⁸Vangakole injoka, nambe vanganyue inyambikila, navangafue. kange vivikagha amavoko ghaave pa vatamu, avatamu visokagha."¹⁹UMutwa uYesu ye ajovile navo, pe akatolua kuluta kukyana, akava nuvutavulilua palikimo nu Nguluve.²⁰Pepano avavulanisivua vaaake vakalutagha kupulisila kwoni iMhola iNofu. UMutwa akavombagha imbombo palikimo na veene, akavapelagha ingifu isa kuvomba ifidegho fino fyale fivalilo kuhufia kuuti iMhola iNofu jino vipulisila ja kyang'haani.

Luke

Chapter 1

¹kulyuve mwoghopua Tiofilo avaanhu vinga valemibile imhola isa Yesu Kilisite ndavule silyavombike kulyusue. ²valemibile imhola isi ndavule tulyapangilue na vano valyalolile na maaso ghave, navano valyasipulisie kuhuma vuvutengulilo vwake. ³ulwakuva nilondile vunono uvwakyang'haani vwa mhola sa Yesu vuhuma vuvutengulilo lino najune nivwene lunono kukulembela isi sooni mvutavike. ⁴neke ulukagule ulwakyang'haani lwa mbombo sino ukavulanisivue. ⁵mu fighono fya Helode untwa ghwa Yudea, pwealyale untekesi jumonga juno alyale ikemelua Sakalia ughwa lukolo lwa Abia un'dala ghwake alyahumile muvaliive va Haluni, ni litavua lyake alyale ikemelua Elisabeti. ⁶vonu van valyale vaghlofufu pa maaso gha Nguluve amaghendele ghale ghasita kukuvapika mundaghilo sooni munjovele ja Mutwa. ⁷neke navalyale nu mwana ulwakuva uElisabeti alyale mughumba na kukavalilo akuo voni vale vaghoghlofijo. ⁸lino lulyahumile kuuti uSakalia alyale nu Mhepo umwimike kuvutavike vwa Nguluve. akalutile nuvutavike vwa vutekesi kuhumila mu vutavike vwa ludimo lwake. ⁹kwevulyale uvutavike uvwa kuvomba mu nyumba ja Nguluve veni umuunhu untekesi, veni idalikila akasalulua ikipugha akingila mu nhumba ja Mutwa akanyanya uvufumba. ¹⁰ilipugha lyoni lya vaanhu vakava vikufunya kunji ye vinyanya uvusumba. ¹¹unyaMhola ghwa Mutwa akamwumila na kukwiima ulubale lwa luvoko lwa ndia kufitekelelo kuno vinyanyila uvusumba. ¹²uSakalia akoghopa ye alwaghile ulutetemo lulyamughwila. ¹³neke unyaMhola akam'bula kuuti, ulekaghe pikwoghopa Sakalia ulwakuva ulufunyo lwako lupulikike. undala ghwako uElisabeti ikukuholela umwana ilitavua lyake ghukun'kemela Yohani. ¹⁴ghuliva nu lukelo na kuhovoka, na vinga vikuhovokela kuholua kwa mwene. ¹⁵ulwakuva iliva nu vuvaha kuhuma kwa Mutwa ujoo nanganyisaghe nambe kimonga kino kighasia. looli ingufu sa Mhepo umwimike siiva nu mwene kuhuma pano ali mulileme lwa ng'iina. ¹⁶na vaanhu vinga ava Silaeli ilikuvagomosiagha kwa Nguluve uMutwa ghwave. ¹⁷ujoo ilikumulongolela uMutwa mu ngufu nu mwojo ndavule alyale uEliya kusambania mu ngufu sa Mhepo uMwimike neve vano navikumwoghopa vighendagha muluhala lwa vano valweli. ikuvavombela ndiki kukuvavika kwa Mutwa avaanhu vano vaghelanisivue vwimila jake. ¹⁸uSakalia akam'bula unyaMhola, "niwesia ndani kukagula ili? ulwakuva une nili nsehe nu n'dala ghwango na maka ghake ghali minga kyongo". ¹⁹unyaMhola akamwamula na kumb'ula, une nene Gabilieli, nejuno nikwima pavulongolo pa Nguluve. nisung'ilue kukuvuula, kukuletela iMhola inofu iji. ²⁰kange lolagha, nungajove kinu ghuva kimie nungawesie kujova kuhanga ikighono kila pano isi siva sihumile. ulu lwe ulwakuva ukakunilue kukwitika amasio ghango ghano mu nsiki ghiva ghavombike. ²¹lino avaanhu valyale vikumughula uSakalia. valyadeghile kuuti alyale itumila unsiki mwinga ku nyumba inyimike ja kufunyla. ²²neke ye ahumile kunji, akakunilue kujova navo. pe aveene vakakagula kuuti, luvonike lumonga mu nyuma inyimike neke umwene akava ihufia lumonga na mavoko. akajigha kinunu. ²³ye fisilile ifighono fyakuvomba imbombo jakilekesi ayavukile kugomoka kunyumba jake. ²⁴pambele uSakalia akavuja kukaja kuhuma ku mbombo sake sakitekesi un'dala ghwake akava n'kunue, akifisa amesi ghahaano akajova. ²⁵ulwakuva lwe luno uMutwa ambombile une ye andolile kulughano lwoni kukumbusikisia isoni pa maaso gha vaanhu. ²⁶ye ghufikile mwesi ghwa n'tanda pavukunue vwa Elisabeti uNguluve akatuma unyaMhola uGabilieli kuluta mu iisi ja Galilaya ilitavua ilinge Nasaleti, ²⁷kwa mhinja juno akatambulwagha Maliya. kwa mhinja juno alyatunilue nu mughosi ilitavua lyake ghwe Yosefu. umuholua mukikolo kya Davidi nilitavua lya mhinja akakemeluagha ghwe Maliya. ²⁸unyaMhola ye afikile akati, "nikukuhungila uve ghwe juno usungukilue nu Mutwa, uMutwa alinuve; ²⁹amasio ghanyaMhola ghaka mangajisia kyongo mu mwojo ghwake na alyaghamanyile kiki unyaMhola ihungila hungila iji kidegho. ³⁰unyaMhola akam'bula "nungoghpaghe Maliya ulwakuva uNguluve akusungukile. ³¹lolagha ghuva nu vukunue, ghupapagha umwana neke ghukun'kemelagha ilitavua ghwe Yesu. ³²iliva m'baha ikemeluagha mwana ghwa juno alikukyanya kyongo, uMutwa uNguluve neke ikumpelagha ikitengo kya vutwa kya Davidi uvuse. ³³itemagha uvutwa mu lukolo lwa Yakovo uvusila nakusila lusiku. ³⁴uMaliya akam'bula unyaMhola ili, jiva ndani ulwakuva une nanighelile kuvwafuka nu mughosi ghwoghwoni? ³⁵unyahola akamwamula akam'bula "uMhepo uMwimike ikwisa kulyuve. ni ngufu sa juno alikukyanya kyongo sikwisa kulyuve. pe lino umwimike juno iholua ikemeluagha mwana ghwa Nguluve. ³⁶lolagha ulukololuo uElisabeti alinuukunue vwa mwana mufighono fyake fya vughogholo, ughu ghwe mwesi ghwa n'tanda juno valyatile mughumba. ³⁷ulwakuva kwa Nguluve nakwekili kino kimuulemle. ³⁸uMaliya akajova akati, une nilim'baanda ghwa Mutwa neke luuleke lue lue kulyune ndavule ujovile" pe pano unyaMhola akavuka iluta. ³⁹ye fikikile ifighono nde filingi uMaliya avuka ng'haning'habi na kuluta ku iisi jimonga jino jale nyafidunda, ija Yudea. ⁴⁰ukuo akingila mu nyumba ija Sakalia na kumwungila uElisabeti, ⁴¹lino pe lulyahumile kuuti, "uElisabeti ye apulike uluhungilo lwa Maliya. umwana mu lileme akaomoka tomoka, neke uElisabeti ingufu isa Mhepo uMwimike sikamwisila. ⁴²pe akatengula pijova kungufu akati, "ufunylue uve mukighavo kya vakijuuva najumwana juno alimulileme lyako afunylue. ⁴³neke lulindani kulyune ungiina ghwa Mutwa lunoghile pikwisa kulyune? ⁴⁴ulwakuva lolagha ye lupulikike mu mbughulutu sango ilisio lya kuhungila kulyune umwana mulileme lyango atomwike nu lukelo. ⁴⁵neke afunylue umukijua jula juno alyitike kuuti vulyahumila uvya kyang'haani vwa sino alyavulile kuhuma kwa Mutwa". ⁴⁶uMaliya akati, inimbala jango jikunfunya uMutwa, ⁴⁷naghumwojo ghwango ghuvovwike mwa Nguluve umpoki ghwango. ⁴⁸ulwakuva avulolile uvukotofu vwa m'banda ghwake umhinja. lolagha kuhuma mu fisina fyonu vikughonelagha nilifunua. ⁴⁹ulwakuva umwene unya sooni avombile sino mbaha kilyune. ni litavua lyake ilyimike. ⁵⁰uvukola vwake kuhuma ikisina ni kisina ku vano vikumwopa umwene. ⁵¹avonisie ingufu mu luvoko lyake avapalanisie vala vano vakighiniagha mu masaghe gha mooja ghave. ⁵²avisisie

paasi avana va vatwa kuhuma mufitengo fyave ifya vutwa na kukuvatosia kukyanya vano vakotofu .⁵³ alyavapelile avanya njala ifinu ifi nono looli avamofu avadagile na mavoko gheene.⁵⁴ ahumisie uvutangilisi kwa Isilaeli um'bombi ghake, neke akumuke kuvonesia uvuhugu.⁵⁵ [ndavule alyajovile kivanhaata vitu] kwa Abulahamu ni fisina fyake kuvusila na kusila⁵⁶ uMalia alikalile nu Elisabeti hwene mesi ghatatu pepano akagomoka ku nyumba ja mwene.⁵⁷ lino unsiki ghulyafikile ughwa Elisabeti kupaapa umwana un'dimi.⁵⁸ avabading'ani vake na vanyalukolo vake valyapulike ndavule uMutwa atupelansie mu vuhugu vwake, kange vakahovoka palikimo nu mwene.⁵⁹ lino kilyahumile ikighono kya lekela kwoni valisile kukivungo najumwana lulyanoghile vampele ilitavua lyake ghwe Sakalia kulwiho lwa vise.⁶⁰ looli ung'ina akamula akati, "ndali" ikemelua ghwe Yohani"⁶¹ vakam'bula napwale nambe jumo mulukolo juno itambulua ku litavua ili⁶² pe vakam'bombela ikimanyilo uvise kuuti, umwene iti ilitavua akemelue veni.⁶³ uvise akalonda ikisegho akalemba "ilitavua ghwe Yohani" voni vakadegha ku ili⁶⁴ ku kenyumukila umulomo ghake ghukadinduka nu lumili lwake lukava vuleka akajova na kukumughinia uNguluve⁶⁵ uludwesi lukavisila voni vano valikalile pipi navoimbombo isio sikakwilana mu iisi jooni ja fidunda fya Yudea.,⁶⁶ na voni vano valyaghapulike vakaghagadilila mu mwojo ghave, vakati umwana uju ghwa ndani ndani?" ulwakuva uluvoko lwa Mutwa lulyale palikimo naghwo.⁶⁷ ivise ghwa Sakalia akapeluula ingufu nu Mhepo uMwimike akatengula kuhumia uvuvili akatisagha,⁶⁸ aghinwaghe uMutwa, uNguluve ghwa Isilaeli, ulwakuva atangile kange na kukuvavanga avaanhu vake.⁶⁹ atupelile uvupoki kuhuma mu nyumba ja nyambombo ghwake u Davidi, kuhuma mukikolo kya m'bombi ghwake uDavidi.⁷⁰ ndavule alyajovile mumulomo ghwa vavili vake vano kwevalyale kuhuma kuvukuulu.⁷¹ alatupoka kuhuma kuvalugu viitu na kuhuma mumavoko ghavaanhu vooni vano vikutukalalila.⁷² alavomba ndiki kuvonesia ulusungu kivanhaata vitu na kukumbuka ululaghilo lwake ulwimike.⁷³ ulujigho luno alayjovile kwa Abulahamu unhaata ghwit.⁷⁴ alayjighile na kunkangasia kuuti lunoghile pikum'bombela umwene kisila vwoghofi pano tupokilue pihuma mumavoko ghavalugu viitu.⁷⁵ muvwimike na muvaghlofu uvwakyang'haani pa maaso ghake ni fighono fyake fyoni.⁷⁶ Ena, najuve mwana ghukemelua gha uli mb'ili ghwa ajuno ali kukyanya fiijo ulwakuva alyaghendelelaga ku maaso ghwa Mutwa kuuti ikuvavonesia isila. neke kukunosekesia isila avaanhu pano ikwisagha umwene.⁷⁷ kukuvavula avaanhu vake kuuti valapyanilwagha valavuvunagha uvupoki kusila kusila ja vupoki vwa nyfi saave.⁷⁸ ili lilyahumile ulwakuva ja lusungu lwa Nguluve ghwit ulwakuva ilijua kuhuma kukyanya likutwisila.⁷⁹ kukutumulikila ku vano vikilile mu ng'isi nu lumwighighi ghwa vafue alavomba ndiki kulongosia amaghulu ghitu kusila ja lutengano."⁸⁰ lino umwana jula akakula na kuva nyangufu mwa Mhepo uMwimike. alikalile kulihaka kuhanga unsiki ghuno akavonekagha ku vaSilaeli.

Chapter 2

¹lino mu fighono ifyo , jilyahumile kuuti, uKaisali Agusito akahumisie ululaghilo kuuti, vatole uluvalilo lwa vaanhu vooni vanovikukala mu iisi. ²ulu lulyale lwe luvalilo lwa kwanda luno lulyavombike unsiki ghuno uKileoli alyale m'baha gha Silia. ³neke umuunhu ghweni akaluta kumpulo ghake kukulembekesia uluvalulo.⁴ghwope uYosefu alyavukile mu mpulo ghwa Nasaleti ukuo ku Galilaya na kukyulalila ku Yudea ku mpulo ghwa Betelemu, ghuno ghukagulika hwene mpulo ghwa Davidi, ulwakuva jikahumile mu lukolo lwa Davidi. ⁵akaluta kula na kujilembekesia nu Maliya, juno alyale antuunile kange alyale ihuvila umwana.⁶lino jilyahumile kuuti, ye valyale kula unsiki ughwa kuhola ghukafika. ⁷akahola umwana un'dimi, umuholua ghwake ughwa kwanda, akamun'yengelela umwana namenda neke kunsigha ni mhepo. pe akam'bika mikivagha kya kulisikisia ifidimua, ulwakuva napwelukale ulubale lwa kum'bika mu numba ja vaghesi.⁸ku lubale uluo kwevalyale avalongosi vano valyale vikukala mu maghunda kulolelela amapugha gha ng'olo ave pakilo. ⁹kukenyumukila unyaMhola va Mutwa akavahumila nu vwimike va Mutwa vulyang'alile kuvasyungutila, pe valyale nu vwoghofi kyongo. ¹⁰pepano unyaMhola akavavula, " namungoghpaghe, ulwakuva nikuvapela iMhola inofu isa lukelo uluvahaku vaanhu vooni. ¹¹umusyughu umpoki ghwinu aholilue vwimila jinu mu mpulo gha Davidi! umwene ghwe Kilisite Mutwa! ¹²iki kye kivalilo kino mupelua, mukumwagha umwana vampinyile umwenda aghonile mu luvagha lwa kulisikisia ifidimua.¹³kukenyumukila kukava ni lipugha livaha lwa va sikali kuhuma kukyanya likalungine nunyaMhola ujuo kukumughinia uNguluve vakatisagha, ¹⁴"uvutwa vwa nguluve juno ali kukyanya fiijo nu lutengano lue mu iisi ku vaanhu voni vano anoghilue navo."¹⁵lulyale kuuti avanyaMhola ye vavukile na luluta kukyanya, avalongosi vakajofesania vavuo ku vavuo, "tuvuke lino ku Betelemu kula tukalole kiki kino kihumile, kino uMutwa atumanyisie'. ¹⁶vakaluta ng'hani ng'hani kula, neke vakamwagha uMaliya nu Yosefu, kange vakamwagha umwana aghonile mu luvagha lwa kulisikisia ifidimua.¹⁷ye vavwene ndiki, vakavamanyisia avaanhu vala vano vakavulilue imhola sa mwana ghwa muunhu ¹⁸vonu vakadegha ye vapulike imhola isi ni kila kuno kikajovilue vadalikili. ¹⁹neke uMaliya akaghendelela kusagha soni sino alyapulike, akaghavika mu mwojo ghwake. ²⁰avadalikili vakagomoka na kumwimika na kumpaala uNguluve wimila umuunhu ghweni kukino valyapulike na kukukyagha, ndavule jilyajovilue kuveene.²¹kyati kifikile ikighono kya lekela kwoni ghulyale ghwe nsiki ghwa kun'dumula umwana, vakankemela ilitavua ghwe Yesu; ilitavua lino alyapelilue nu nyaMhola jula ye na vuvukunue vukyale kutungwa mu lileme.²²kuling'ana ni ndaghilo ja Moose, uYosefu nu Maliya akantwala kunyumba inyimike ja kufunyila ku Yelusalemu na kum'bika pavulongolo pa Mutwa. ²³ndavule jilyalembilue mu ndaghilo ja Mutwa. " umukinhaata ghweni juno idindula ilileme ilikemelua juno avusikisivue uvuvaha kwa Mutwa".²⁴vope vulevule vakisile kuhumia ilitekolo kuling'hana na kila kinokijovua ku ndaghilo ja Mutwa," vahumyaghe injiva ivili nambe inyaana ivili isa ng'unda".²⁵lola, palyaale nu muunhu ku Yelusalemu juno ilitavua lyake ikemelua ghwe Simoni. umuunhu uju alyale nya kyang'haani na kumwitika uNguluve. umwene alyale idalikila vwimila umuhuvila

ghwa Isilaeli, nu uMhepo uMwimike alyale nkyanya ja mwene.²⁶ jilyavonike kwa mwene kukilila uMhepo uMwimike kuuti umwene naale ifua ye akyale kumwagha uKilisite ghwa Mutwa.²⁷ ikighono kimonga akingile mu nyumba inyimike ja H, akalongosivue nu Mhepo umwimike. pano avapafi vakamuletile umwana, uYesu ikum'bombela sino simunoghile jaatu mu ndaghilo,²⁸ pepano uSimoni akamwupila mu mavoko ghake na kumpaala uNguluve na kuuti,²⁹ lino nikum'bula untemi ghwako alute nu lutengano lwa Mutwa, kuling'hana ni lisio lyako.³⁰ ulwakuva amaaso ghango ghavuvwene uvupoki vwako,³¹ vuno vuvonike ku vaanhu voni.³² umwene ghwe lumuli vwimila uvusyetulilo vwa iisi nu vwimike vwa vaanhu va Isilaeli.³³ ubaba nu mama va mwana vakadegha ku sino sijovua kwa mwana ghwa vanave.³⁴ pepano uSimoni akavafunyila na akati kwa Maliya ung'ina ghwa mwene, " pulikisia vonono! umwana uju iiva vufumbue kwa kusova nambe kukwitika ku vaanhu vinga va ku Isilaeli kane ke kivalilo kino avaanhu vinga vilikujikana.³⁵ kange lwe lubamba lunolulinyanya umwoojo ghako juve, neke kuuti amasaghe gha moojo gha vinga ghavoneke"³⁶ un'dala um'bili juno akemeluagha Ana kwealyale kunyumba inyimike ja kufunyila. umwene alyale mwalive gha Fanueli kuhuma kulukolo lwa Asheli. alyale na maka minga kyongo. akikala nu mughosi ghwake ku maka lekela lubale ye vatoline,³⁷ pepano akava mfwile ku maka fijigho lekela kwaoni na ghaane. nakaghelile kuvuka mu nyumba inyimike ija kufunyila alyale ighendeleda kudinda na kunsuuma uNguluve pakilo na pamwisi.³⁸ nu nsiki ughuo, akisa pala panovalyale akatengula kumuhongesia uNguluve. akajova isa vaanha vooni vano vaghulagha uvupoki vwa Yelusalemu.³⁹ ye vamaile avaanhu voni vakanoghile kuvomba kuling'ana ni ndaghilo ja Mutwa, vakagomoka ku Galilaya umpulo ghwave, Nasaleti.⁴⁰ umwana akakula, akava ni ngufu akongelela mu vukoola, nu vumosi vwa Nguluve vulyale pa kyanya jake.⁴¹ avapafi vake amaka ghoni vakalutagha ku Yelusalemu vwimila ikikulukulu kya Pasaka.⁴² ya ale na maka kijigho na ghavili, kange vakisile mu nsiki ghuno ghunoghile ndavule uvutavike vwa kikulukulu.⁴³ ye vajighe ifighono fyoni vwimila ikikulukulu vakatengula kugomoka kunyumba. neke un'dimi u Yesu akajighe kunsana ku Yelusalemu kisila avapafi vake kukagula ili.⁴⁴ vakasaghile kuuti valilumo mulipugha lya vano vakyulagha lumo, pe vakakyula ulukyusi lwa kighino pepano vakatengula kukumulonda mu vanyalukolo na vamanyani vave.⁴⁵ ye vakunilue kumwagha, vakagomoka kuYelusalemu na kutengula kumulonda umuo.⁴⁶ jilyahumile kuuti mu fighono fitatu valamwagha mu nyumba inyimike ja kufunyila, akkali pakate pa vavulanisi akavapulikisia na kukuvaposia.⁴⁷ voni vano vale vikumpulikisia vakadegha ku vakagusi vwake nu lwamulo lwake.⁴⁸ vati vamwaghile, vakadegha ung'iina akam'bula, "mwanago kiki utuvombile ndiki? pulikisia une nu baba ghwako tulya tukulonda ku vwoghofi uvukome".⁴⁹ akavaposia, " kiki mulyale mukunilonda? namukakagwile kuuti lunoghile kulyune kuva mu nyumba ja baba ghwango?"⁵⁰ neke navakakagwile uluvumbulilo lwa masio aghuo.⁵¹ pepano akaluta palikimo na veene kukaja ku Nasaleti, kange alyale mwitiki kuveene. ung'iina alyavikile sooni mu mwoojo ghwake.⁵² neke uYesu alyaghendelile kukula mu vukoola ni vugoyo nakughina kuva mughanike kwa Nguluve na vaanhu.

Chapter 3

¹lino mu mwaka ghwa kijigho na ghahaano mu vutavulua vwa kaisali Tibelia, unsiki ghuno uPontio Pilato alyale ghavana ghwa vaYahudi, uHelode alyale m'baha ghwa vughavo a vwa Galilaya, nu Filipo unyalukola ghwake alyale m'baha ghwa vughavo vwa Itulea ni kya Tulakoniti, nu Lisania alyale m'baha ghwa vughavo vwa Abilene.² nu n'siki ghwa gha vutekesi uvukulu vwa Anasi nuKayafa, iliso lya Nguluve likamwisila uYohani umwana ghwa Sakalia ku lihaka.³ akakyulile mu vughavo vwoni kusyuta ikikogha Yoldani, akidalikila ulwofugho lwa kulata vwimila ulusaghilo lwa vuhosi.⁴ ndavule jilembilue mu kilembe kya masio gha m'bili Yesaya kuuti, " ilisio lwa muunhu juno ali kulihaka" muvombaghe vunono mu sila ja Mutwa, muvombaghe vunono mu maghendeleda amagholofu.⁵ ifivonde fyoni filimemesevua, ifidunda fililimua, amasevo ghano ghabindile ghigholosivua, ni sila sino sili na manina sisilua.⁶ avaanhu voni vilukuvwagha uvuvangi vwa Nguluve"⁷ pe uYohani akalivuula ilipugha ilikome lwa vaanhu vano vakisile neke vofughue nu mwene, mwe vaholua mu kisina kya njoka isinya miino makali, ghwe veni juno avasyovile kujikimbila ing'alasi jino jikwisa.⁸ muholaghe imheeke inofu, kange namungajovaghe mu numbula sinu kuuti, 'tulinagho uAbulahamu juno ghwe baba ghwit, uNguluve iwesia kukumwimikisia uAbulahamu avaanha nambe kuhumilanila na mavue agha.⁹ tayale inemo jivikilue pa lilela lya mpiki. pe amapiki ghoni ghano naghihola imheke inono, lidumulivua na kutaghua ku mwoto,¹⁰ pe avaanhu mu lipugha vakamposia vakati, " lino lunoghile tuvombe ndani?"¹¹ akavamula akati, "ndeve umuunhu ali ni kanju ivili anoghile afule jimo kwa junge juno nsila namne jimo, na juno alinikyakulia ghwope avombe vule vule"¹² pepano avasongesia songo vamonga vakisile vope kukufughua, vakam'bula vakati, "m'bulanisi, lunoghile tuvombe ndani?"¹³ akavavula, " namugakong'aniaghe indalama fiijo kukila kino kinoghile kukong'ania.¹⁴ avasikali vamonga vope vakamposia vakatisagha, " pe nusue? tunoghile tuvombe ndani?" akavavula akati, " namungatolaghe indalama kwa muunhu ghweni ku ngufu, namungahighaghe umuunhu ghweni ku vudesi. mukwilanaghe nu luhombo lwinu"¹⁵ lino, ulwakuva avaanhu valyale nu lunoghelua ulwa kumughula uKilisite juno ikwisa, kila muunhu isagha mu mwojo ghwake kuva ndeve uYohani ghwe Kilisite.¹⁶ uYohani akavamula vooni akati, "une nikuvofugha umue na malenga, neke kwale jumo juno ikwisa ali ni ngufu kukila une, kange naninoghile nambe kupinya ingoji sa filatu fyake. ikuvofugha umue ku mwoto ghwa Mhepo uMwimike.¹⁷ ilihelo lyake lili muluvoko lwake neke kupeeta vunono amasanji gha ngano na kujikong'ania vunono mu kihenge kyamwene. neke inyanya amasanji ku mwoto ghuno nambe naghushimika.¹⁸ mu mbulanisio isingi nyinga alyadalikile imhola inofu ku vaanhu.¹⁹ uYohani alyadalikile uHelode um'baha ghwa vughavo kwa kukuntoola uHelodia un'dala ghwa nyalukolo ghwake na kuvuhosi uvunge vwinga vuno uHelode alyavombile.²⁰ neke pambele kange uHelode alyavombile uvuhosi uvunge uvuvivi kyongo. akan'dindila uYohani mu ndinde.²¹ pe lukahumile kang kuuti, unsiki

avaanhu vooni valyale vikwofughua nu Yohani, ghwope uYesu kange akofughue. unsiki ghuno akale ikufunya ikanyanya jikadinduka. ²²uMhepo uMwimike akika n'kyanya jaake ku kihwani kya m'bili hwene king'undya, nu n'siki ghughughuo ilisio likisa kuhuma kukyanya likatisagha, "uve veve n'swambango mughanike, uninoghiile kyongo une." ²³lino uYesu jujuo ati atengwile kuvulanisia, alyale na maka fijigho fitatu, alyale ghwe mwana{ndavule lukaghanilue} ghwa Yosefu, mwana ghwa Eli, ²⁴mwana ghwa Matati, mwana ghwa Lawi, mwana ghwa Meliki, mwana ghwa Yana, mwana ghwa Yosefu, ²⁵mwana ghwa Matatia, mwana ghwa Amosi, mwana ghwa Nahumu, mwana ghwa Esili, mwana ghwa Nagai, ²⁶mwana ghwa Maati, mwana ghwa Semen, mwana ghwa Yosefu, mwana ghwa Yuda, ²⁷mwana ghwa Yonani, mwana ghwa Resa, mwana ghwa Selubabeli, mwana ghwa Seatieli, mwana ghwa Neli, ²⁸mwana ghwa Meleki, mwana ghwa Adi mwana ghwa Kosamu, mwana ghwa Elimadamu, mwana ghwa Eli, ²⁹mwana ghwa Yoshua, mwana ghwa Lieseli, mwana ghwa Yorimu, mwana ghwa Matai, mwana ghwa Lawi, ³⁰mwana ghwa simoni, mwana ghwa Yuda, mwana ghwa Yosefu, mwana ghwa Yonamu, mwana ghwa Eliakimu, ³¹mwana ghwa Melela, mwana ghwa Meena, mwana ghwa matai, mwana ghwa Natani, mwana ghwa Devidi, ³²mwana ghwa Yese, mwana ghwa Obedi, mwana ghwa Boasi, mwana ghwa Solomon, mwana ghwa Nashoni. ³³mwana ghwa Aminadabu, mwana ghwa Alamu, mwana ghwa Hesiloni, mwana ghwa Pelesi, mwana ghwa Yuda, ³⁴mwana ghwa Yakovo, mwana ghwa Isaki, mwana ghwa Abulahamu, mwana ghwa Tela, mwana ghwa Nahori, ³⁵mwana ghwa Selugi, mwana ghwa Ragau, mwana ghwa Pelegi, mwana ghwa Abeli, mwana ghwa Sala. ³⁶mwana ghwa Kenani, mwana ghwa Alifakisadi, mwana ghwa Shemu, mwana ghwa Lmeki, ³⁷mwana ghwa Metusela, mwana ghwa Kenani, ³⁸mwana ghwa Enoki, mwana ghwa Seti, mwana ghwa Adamu, mwana ghwa Nguluve.

Chapter 4

¹uYesu ye amemilue nu uMhepo uMimike, akagomwike kuhuma kukikogha ikya Jolidani, na Mhepo akamulongosia ku lihaka ²ku fighono fijigho fine, ukuo akagheluagha nu Setano. un'siki ughua nakalile kyokyoni, nu vusililo vwa n'siki ughuo injala jikatengula. ³uSetano akam'bula akati, "ndeve uve uli mwana ghwa Nguluve, livule ilivue ili live nkate". ⁴uYesu akamwamula akati, "jilembilue; "umuunhu naiva nu vwumi kulia un'kate ghwene." ⁵pe pano uSetano akamulongosia kukyanya kuvusililo vwa kidunda, na kukunsona uvutwa vwoni vwa iisi ku n'siki n'debe. ⁶uSetano akambula akati." nikupela uvutavulilwa vwa vutwa vwoni palikimo nu vunofu vwake". niwesia kuvomba ndikio ulwakuva fyoni fitavulilwa kulyune, neke une nikumpela ghwoghoni juno nighanile kukumpela. ⁷pe lino, ndeve ungafughame na kukunyimika, ifinu ifi fyooni fiiva fyako". ⁸neke uYesu akamwamula akati, "jilembilue kuuti, umwimikaghe uMutwa uNguluve ghwako, kange um'bombelaghe umwene mwene". ⁹pambele uSetano akamulongosia uYesu kuhanga ku Yelusalemu na kukum'bika ulubale ulwa pakyanya fiijo pa nyumba inyimike ija kufunyila na kukum'bula, "ndeve uve uli mwana ghwa Nguluve, ghujitaghe paasi kuhuma apa. ¹⁰ulwakuva jilembilue, "ikuvalaghiisia avanyaMhola vaake vakusunge na kukulolela, ¹¹kange vikukutosia ku kyanya mu mavoko ghawe neke kuuti, nungalemasiaghe amaghulu ghako mu livue. ¹²uYesu akamwamula akati, "jijovilue, nungamughelaghe uMutwa Nguluve ghwako". ¹³uSetano ye amalile kukumughesia uYesu, akamuleka alutaghe kuhanga un'siki ughunge. ¹⁴pe pano uYesu akagomoka ku Galilaya ku ngufu sa Mhepo, ni mhola inofu sa mwene sikaluta na kupalalana mu fighavo iya vupipi fyoni. ¹⁵akavulanisie mu nyumba saave isa kufunyila na vooni vakamughinia. ¹⁶ikighono kimonga akalutile ku Nasaleti, umpulo ghuno akusungilue na kukulia. ndavule vulyale uvuatavike, akingila mu nyumba ija kufunyila. ikighono kya Sabati, akimile na kukwimba amalembe amimike. ¹⁷akapelua ikitabu kya m'bili Yesaya, pe akadindulila ikitabu na kulonda pano palembilue, ¹⁸uMhepo ghwa Mutwa ali palikimo nune, ulwakuva akamakile amauta kudalikila iMola inou ku vakotofu anhumile kupulisia uvwavuke ku vano vali mundinde, nakukuvavomba vano naviloola vawesie kulola kange. kuvavika vwavuke vano vadidikilue, ¹⁹kukughupulisia u mwaka ghuno uMutwa ilivonesia ulusungu lwake. ²⁰pe baho akadinda ikitabu, akan'gomokesia umulongosi ghwa nyumba ja kukufinyila, akikala paasi. amaaso gha vaanhu vooni ghalyale pavulongolo ghikumulola umwene. ²¹akatengula pijova navo akati, "umusyughu ililembe ili lifikile mu mbughulutu sinu". ²²umuunhu ghweni pala akapulike kila kino akajovile uYesu, na vinga mu vanave vakadegha amasio gha vukoola ghano ghakahumagha mu mulomo ghwake. vakale viiti, "uju na ghwe n'swambe lwene ghwa Yosefu, na uluo?" ²³uYesu akavavula akati, "kyang'haani mulijova ulujovo ulu kulyune, "mughanga, ghusosie juve. kyokyoni kino kino ghwavombagha ku Kapelinaumu tupulike, vomba na pakikaja kyako". ²⁴kange akati, "kyang'haani nikuvavula umue, nakwale um'bili juno vikumwitika ku isi jake" ²⁵neke nikuvavula umue ikyang'haani kuuti, kwevalyale avafwile vinga ku Silaeli mu n'siki ghwa Eliya pano kukyanya kukadindilue nakungavisaghe ni ula ku maka ghatatu na mesi ntanda, unsiki ghuno kulyane ni njala ing'ome mu isi jooni. ²⁶neke uEliya nakasung'ilue kwa muunhu ghweni, neke kwa mfwile jumo juno ikalagha ku Sarepapipi nu mpulo ghwa Sidoni. ²⁷kangekulyale na vakoma mufighono fya m'bili Elisha Silaeli neke nakwealyale nambe jumo mu vanave juno akasosilue, looli u Naamani umuunhu ghwa ku Silia. ²⁸avaanhu voni vano valyale mu nyumba ija kufunyila ye vapulike aghuo vakava ni ng'alasi. ²⁹vakiima na kukumwumia kunji kulikaaja lyave, nakukumulongosia kuhanga kuvusililo vwa kidunda kya likaaja pano umpulo ghujengilue nkyanya jake, ³⁰neke vantaghe paasi. neke akakila vunono pakate pavo na kuluta. ³¹pambele akikagha ku Kapenaumu, mulikaaja ilya Galilaya. Isabati jimonga jilyale jivulanisia avaanhu mu nyumba ija kufunyila. ³²vakadegha imbulanisio sake, ulwakuva akavulanisie kuvutavulua. ³³lino ikighono ikio mun'kate mu nyumba ija kufunyila, kulyale nu muunhu juno alyale ni lipepo ililamafu, akakoola kyongo, ³⁴tuli ni kiki nuve? ghwe Yesu mu Nasaleti? ghwisile kukututipula? nikagula uve veve veni! uve veve mwimike ghwa Nguluve" ³⁵uYesu akalidalikila ilipepo akati, "jigha kimie, na uhume kwa muunhu uju!" ilipepo lila lyati

lin'taghile umuunhu jula pasi pakate javo, likahuma kwa muunhu jula kisila kumulemasia. ³⁶avaanhu vooni vakadegha na kughendelela kuku n'jovela ku ilio. vakatisagha," ghe masio maki agha? akughadaga amapepo amalamafu ku vutavulua ni ngufu ghope ghivuka? ³⁷pe lino imhola inofu isa Yesu sikaghenda imbale sooni sino sisunguta mukighavo ikio. ³⁸uYesu akavuka mulikaaja ilio pe akingila ku nyumba ja Simoni. lino un'kwivw gha Simoni akale ivavua imungu kyongo, vakampelepesia uYesu ansosie. ³⁹peeano uYesu akam'belelela akajidalikila imungu jila jikamulekesia, akima na kutengula kuvatengelela. ⁴⁰ilijuva ye lisema, avaanhu voni valyale na vatamu avanga anmu sinosilipinga vakan'twalilagha uYesu. akavikagha amavoko pa kyanya pave, akavasosia voni. ⁴¹kange amapepo ghakavahuma, vinga vakalilagha ku lisio na kuuti, " uve veve mwana ghwa Nguluve". uYesu alyaghadalikila amapepo ghaleke pivoja. ulwakuva vakakagwile kuuti, umwene alyale ghwe Kilisite. ⁴²unsiki ghuno ye kukile, akaluta ulubale luno lusila vaanhu, ilipugha lya vaanhu valyale vikumulonda vakisa ku lubale luno pweakale umwene. vakaghela kukunsigha nangalutaghe kutali na vene. ⁴³neke akavavula akati," lunoghile kange kudalikila imhola inofu sa vutwa vwa Nguluve mu makaaja aghange aminga. ulyakuva uluo lwe lwene nikasungilue apa. ⁴⁴pe pano akaghendelela kudalikila mun'kate mu nyumba ijakufunyla ku vaYahudi voni.

Chapter 5

¹pe jilyahumile unsiki ghuno avaanhu vakan'kong'anikila na kun'syuta na kupulikisia ilisio lya Nguluve, pano alyale imile ulubale lwa kikogha kya Genesaleti. ²akavona ifyombo fivili fifikile mulubale na malenga. vano visuvula vala valyahumile valyale visuka indovele save. ³uYesu akingila mu kyobo kimonga kino kilyale kya Simoni akansuuma atwale mu malenga kutali padebe ni iisi indaghafu. pe ikala na kum'bulanisia kuhumila mu kyombo kila. ⁴kujova akam'bula uSimoni akati, twala ikyombo kyako kuhanga mukilindi kya malenga na kukwisia indovelo sako neke kusuvua iswi" ⁵uSimoni akamwamula akati," Mutwa tuvombile imbombo ikilo jooni, natukolile kyokyoni, neke kulisio lyako, nikisisia indovelo. ⁶vati vavombile nahele vakakong'anisie iswi nyinga na sindovelo save sikatengula kudemuka. ⁷pe vakavakemhela avajanave neke viise kukuvatanga. vakisa vakamemia ifyombo fyave fyoni fyope fikatengula kusovelela. ⁸neke uSimoni Peteli ati avwene ndikio, akaghua pamafundo gha Yesu akati, "Mutwa vuuka palyune, ulwakuva une nilinisambi" ⁹ulwakuva alyadeghisivue na voni vavavalyale palikimo nu mwene kuvusuvu vwa swi vuno vakavuvombile. ¹⁰ili likavakong'anisie uYakovo nu Yohani avaanha va Sebedayo, vano valyale vakong'aniki va Simoni. uYesu akam'bula u Simoni akati, " nungoghpaghe, ulwakuva kutengulila lino nakughendelela ghutengula kusuvula avaanhu" ¹¹vati vahumisie ifyombo fyave ku iisi indaghafu vakafileka na kumbingilila umwene. ¹²jilyahumile kuuti ye alyafikile mu mpulo ghumonga, umuunhu juno alyale amemile uvukoma alyale ukuo. ati amwaghile uYesu, akasula misia umutu ghake paasi na kukufunya akati," Mutwa nave ghunoghua, ghuwesia kunivalasia". ¹³pe pano uYesu akagholosia uluvoko lwake na kun'kola, akati," nilonda kuvalasivua" nu n'siki ghula ghula uvukoma vukamuleka. ¹⁴akamulaghisia nangam'bulaghe umuunhu ghweni, neke akam'bula kuuti, "lutagha juve ghwe mwene ukajivonesie kuvatekesi na kuhumia ilitekelo lwa kuvalasuvua, palikimo na kila kino uMoose akuvuli ku vujovi vwako. ¹⁵neke imhola inofu sikaghenda kutali kyongo, ni lipugha likome ilya vaanhu likisa palikimo kumpulikisia ye ivulanisia na kusosia inhamu savo. ¹⁶neke ke kinga ikukala kuvusyefu kukufunya. ¹⁷kikahumile ikighono kimonga mu fighono fino alyale ivulanisia, pwevalyale avaFalisiya na vavulanisi vwa ndaghilo vano vakikalile apuo vano vakisile kuhumila mu fikaaja ifingi mu vughavo vwa Galilaya na ku Yudea kange kuhumila mu mpulo ghwa Yelusalemu. ingufu sa Nguluve silyale palikimo nave kunsosia. ¹⁸avaanhu vamonga vakisile vampindile mu kitefu umuunhu juno v,,, pe vakalonda isila ja kumwingisia mun'kate neke kumughonia pavulogolo pa Yesu. ¹⁹navaka jaghile isila ja kumwingisia mun'kate ulwakuva ilipugha lya vaanhu lilyale likome. pe vakatogha pakyanya pa lipaala lya nyumba na kumwisia umuunhu jula paasi kukilia mu figai pe vakavika pakate pa vaanhu pavulongolo pa Yesu. ²⁰lolagha ulwitiko lwako, uYesu akati, "nyalukolo usaghilue isambi sako" ²¹avavulanisi na vaFarisiya vakatengula kuposia ilio.akaati uju ghwe veni juno ijova imbivi? ghwe veni juno isaghila isambi neke ghwe Nguluve mwene? ²²neke uYesu, akakagwile kiki vakale visagha, akavamula na kukuvavula," ²³kiki mukuposesania mu mooja ghinu? kiliku kye kihugu kujova, 'isambi sako sisaghilue' au kuuti 'ghenda ulute?' ²⁴neke mukagule kuuti umwana ghwa muunhu ali nu vutavulua vwa kusaghila isambi mu iisi. nukukuvula uve, 'sisimuka utole ilitefu lyako ulutaghe ku nyumba jako" ²⁵unsiki ghughuo akasisimuka pa vulongolo pa veeve, akatola ilitefu lwake ghuno akaghonile. pe akagomoka kwa mwene na kukumughinia uNguluve. ²⁶avaanhu voni vakadeghisivue na kumwimika uNguluve. vakamemilue nu vwoghofi vakatisagha,"tusaghile sino nasajaatu umusyughu" ²⁷pe lino ye ghahumile aghuo, uYesu alyahumile ukuo kuhuma ukuo na kukumwagha unsongesia songo juno akemeluagha Lawi ikalile ulubale lwa kusongekesia isongo, akavavula akati, "mbingilile" ²⁸pe uLawi akima na kumbingilila, akafileka ifinu fyoni kunsana. ²⁹pe uLawi akavika ku nyumba ja mwene ikikulukulu ikikome vwimila Yesu. pe valyale avasonesia songo vinga na vaanhu avange vinga vakikalile pamesa na pilia palikimo na veene. ³⁰neke avaFarisiya na valembe vaave valyale vikuvasukunalila avavulanisivua, vakati, " kiki mulia na pinyua na vasongesia songo palikimo na vaanhu avange avanya sambi?" ³¹uYesu akavamula akati, "avaanhu vano va nu vwumi uvunono navanoghile kukumulonda umughanga, neke vala veene vano vatamu veene vikumulonda umughanga. ³²nanikisile kuvakemhela avanya kyang'ani neke valate, looli kuvakemela avanya sambi vapate kulaata" ³³vakam'bula vakati, "avavulanisivua va Yohani ke kinga vitogha kukidunda na kusuma, avavulanisivua na vafarisiya vope vivomba vule vule. neke avavulanisivua vako vilia na kunyua" ³⁴uYesu akavavula akati, " jiwesekana umuunhu ghweni kudinda uvutolani kuvano vaghongolilue unsiki ghuno unyavutolani

ajighe navo? ³⁵neke ifighono filikwisa unsiki ghuno unyavutolani vikum'busia ku veene, pepano mu fighono ifio ilidinda. ³⁶pe uYesu akajova navo kange ku kihwani akati,"nakwale umuunhu juno idemula ulubale lwa mwenda kuhuma mu mwenda umpya na kuhonela mu mwenda un'kulu. nave ivomba nahele, idemula umwenda umpya nu lubale lwa mwenda umpya nakwale kinoghela kuhonela mu mwenda un'kulu. ³⁷kange nakwale umuunhu juno ivika uluhuje ulupia mu supa ing'ulu, ndeve ivomba ndikio, uluhuje ulupia lwale lubajula isupa jila, nu luhuje lwale lukung'ika ni supa sale sibajuka. ³⁹neke uluhuje uupia lunoghile kuvika mu supa imia. ³⁸kange nakwale umuunhu juno alekile pinyua uluhuje ulupia neke anyue ulukulu, ulwakuva viiti ulwapakali lwe lunono kukila"

Chapter 6

¹lino pa kighono kimonga ikya Sabati uYesu ava ikila pakate na pakate pamaghunda gha ngano neke avavulanisivia vake vakava videenya amasoojo gha ngano. ²pepano avafalisayi vamonga vakamposia vakati "kiki muvomba ikinu kino nakinono ku ndaghilo kuvomba pakighono ikya Sabati?" ³uY akavavula akati" namughelile pikwimba sino alyavombile uDavidi pano alyale ni njala. umwene nava kibaba vano valyale palikimo nave?. ⁴alyalutile kunyumba ja nguluve. akatola amakate amimike napilia ghamonga na nakuhumia kuvaanhu vano alile navoilisio nambe sale sesene kuvatekesi kulia. ⁵neke uYesu akavavula kange umwana ghwa muunhu um'baha ghwe mwana ghwa Sabati. ⁶ikighono ikinge ikya Sabati akingila mu nyumba ija kufunyla na kukuvavulanisia avaanhu palyale umuunhu juno uluvoko lwake ulwa kundio lwale lufue. ⁷avavulanisi na vafalisayi vakava vikumwuvila valole ndeponu ikum'buvisia umuunhu ikighono ikya Sabati. neke vapate ikipaghe kyakumuhigha uvusovi. ⁸alyaghamanyile kuuti kinu kiki kino visagha napijova kwa muunhu juno alyafwile uluvoko. "sisimuka ghwime apa pakate na pakate pakila muunhu "akinuka na pikwima pala. ⁹uYesu akajova navo " nikuvaposya umue kuvomba indamafu pakighono ikya Sabati? nambe tuuti kupoka uvwumi nambe kunangania? neke akavalola voni napikum'bula umuunhu, ¹⁰gholosia uluvoko lwako, akavomba ndikio, nu luvoko lwake lukava luponile. ¹¹neke valyale ni ng'alasi neke vakapwepelanila vavuo ku vavuo kiki kino vavombe kwa Yesu. ¹²lulyahumile pa kighono alyalutile kukidunda kuufunya, akifunya pakilo na akifunya ikilo jooni kukufunya kwa Nguluve. ¹³ye jifikile ilyakilo pe akavakemhela avavulanisivia vake kwa mwene akavasalula kijigho na vavili munkate mumuo avapeela ilitavua" vasung'ua" ¹⁴amatavua gha vasung'ua alyale ghwe Simoni juno ilinge ghwe Peteli nu ndeleya unyalukolo ghwa Yakovo, nu Yohani, nu Filipo, nu Batulumayo. ¹⁵Matai, Tomasi nu Yakovo umwana gha aluayo, uSimoni jono akatambuluagha nsaloti, ¹⁶Yuda unkina ghwa Yakovo nu Yuda isikalioti juno alyamwahile uYesu ¹⁷pe pano uYesu akikile navo kuhuma kukidunda na pikwima paluvindi ikipugha kya vavulanisivia vake kwevalyale ukuo palikimo imbalilo imbaha ja vaanu kuhuma kuvuYahudi na kuYelusalemu mulisumbe ilya Tilo ni Sidomi. ¹⁸valisile kukumpulikisia na kusosivia vutamu vwake. avaanhu vakava vipumusivia na mapepo amalamafu. valasosivue voope. ¹⁹umuunhu ghwo ghwoni kulukong'ano uluo vakamwabasia ulwakuva ingufu sa vupoki sikahumile kwa mwene alyavavusisie vooni. ²⁰pe pano avalola avavulanisivia vake akati, "mulivafunyua umue mwevakolofu ulwakuva uvutwa vwa Nguluve vwinu. ²¹mulinulufunyo mwevano muli ni njaala lino, ulwkuva muliseka. ²²mufunylue umue mwevano avaanhu vikuvakalila na pikuvasula na pikualigha umue kuuti, mulivahosi; ulwakuva mukumwitika u mwana ghwa muunhu. ²³muhovokaghe ku kighono ikio na kukima mu lukelo. ulwakuva sakyang'haani muliiva nuluhombo ulukome kukyanya., ulwakuva avavise vavo valyavavombiile vule vule avavili. ²⁴neke iga mwevano mulivamofu! lino ulwakuva uluhuvilo lwinu mumalile kukwupila. ²⁵iga umue mwevano mukwite lino! ulwakuva mulivani njala. iga mwevano museka lino! ulwakuva mulipelepesi na kulila. ²⁶iga pano vikuvapala avaanhu voni! ulwakuva avavise vave valyavavombiile avavili vule vule avavili vavudesi. ²⁷neke nijova kulumue mwevano mukumulikisia, muvaghanaghe avalugu viinu na pikuvavombela inono vano vikuvakalila. ²⁸kange muvasumilaghe vano vikuvaghuna umue muvasumilaghe navano vikuvavonela. ²⁹kwa juno ikukutova uvudili ulubale ulwa kundio mulekela nu lubale ulwa kung'ighi nave umuunhu akupokile igwanda umpele najikanju. ³⁰umpelaghe juno ikukusuma. ndeve umuunhu angakukunye ikinu kino ukavile juve ulekaghe kuuti akugomokesie. ³¹ndeve mukela avaanhu vavavombe, najumue muvavombelaghe vule vule.. ³²ndeve mukuvaghana avaanhu vano vavaghanile umue mupelua uluvumbulilo luki kulumue? ulwakuva na vavahosi vavaghanile vano vavaghanile. ³³ndeve mukuvavombela inofu vala vano vikuvavombela umue amanofu. uluo luvumbulilo luki kulumue? ulwakuva na vavahosi vikusivomba sisio. ³⁴neke ndee mukuvakopesia ifinu kuvaanhu vano muhuvila kuuti vikuvagomokesia, uluo luli nu luvumbulilo luki kulumue? nambe avahosi vikuvakopesia avahosi vajavo vihuvila kukwupila kila kila kange. ³⁵looli umue muvaghanaghe avalugu vinu kange muvavombelaghe inofu namungoghpaghe kuuti navikuvagomokesia, uluvumbulilo lwinu luuva luvaha neke muva vaanha va juno alikukyanya, ulwakuva jujuo mhuugu ku vaanhu vano vasila luhongesio kange vahosi. ³⁶muvisaghe nu lusungu ndavule uNhaata ghwinu vule ikuvasungukila avaanhu vooni. ³⁷namungahighaghe, najumue namulihighua. mulekaghe pighuna, najumue namulighunua. muvasaghilaghe avange najumue alavasaghila. ³⁸muvapelaghe avange najumue muliplua ikighelelo kya vupeesi - kino kiking'iine, nakuseleleka - kiking'iika mumafundo ghinu ulwakuva ikighelelo kyokyonu kino mughelela kye kino mulagheleluagha najumue. ³⁹pepano akavavula kukighwani, "kange umuunhu um'bofu amaaso ndeponu ikumulongosya um'bofu nine? nave fyesilivuo pe voni valevighwilila mu lina, ⁴⁰um'bulanisivia nangankile um'bulanisivia ghwake. neke juno amalile kuvulanisivia sooni iva ndavule um'bulanisi ghwake. ⁴¹kiki ghulola ikibandi kino kili muliso lwa n'jako, ikipiki kino kili muliso lyako naghulola? ⁴²lwandani kukumb'ula un'jako, nyalukolo nisuma nikuvusie akabandi kano kalimuliso lyako; najuve naghulola ikipiki kino kili muliso lyako? ghwe n'kedusi uve! vusia tasi

ikipiki kino kili muliso lwako neke pe ukukyagha vunofu ikibandi kino kili muliso lya n'jako.⁴³ulwakuva nakweghule um'piki unofu ghukoma imheke imbivi kange nakweghule um'piki um'bivi ghuno ghukoma imheke inofu.⁴⁴ulwakuva um'piki ghwoghwooni ghukagulika ifipeke fyake. navavanhu navidonola itini kumifua kange na vidonola isabibu kuhuma kulihanji lya mifua.⁴⁵fyelulivuo umuunhu unofu ijova inono, kuhuma mu mwojo ghwake unono. najumuunhu um'bivi ijova imb'ivi sino sihumu mu mwojo ghwake. ulwakuva umulomo ghwake ghujova sino sili mu mwojo ghwake.⁴⁶kiki mukung'emela, "Mutwa, Mutwa ongo namuvomba ghanonijova?"⁴⁷umuunhu ghweni juno ikwisa kilyune nakupulika amasio ghango napikughavombela, nikuvasona vule alivuo.⁴⁸iling'ana nu muunhu juno ajengile inyumba jake igima paasi fijo napijenga, peakala uvwalo vwa nyumba jake pavwalo uvukangafu. ifula ye jitonyile ilikavaga lya malenga ghakatonyela neke najikaghwile. ulwakuva alyajengile vunono.⁴⁹neke umuunhu juno ipulika ilisio lyango kange naikulivingilila ikighwani kyake alindavule umuunhu juno ajengile inyumba palihanga pano pasila vwaalo ululenga lungapongole kukuhuta kwa ngufu inyumba jila jijughua jughua ooni.

Chapter 7

¹pe baho uYesu ye amalile kila kinu kino akale ijova kuvaanhu vano vakampulikisiagha, akingilagha ku kapenaumu.
²um'bombi jumonga ghwa Akida akale ghwa ndalama nyinga kyongo, alyale n'tamu kyongoakale pipi pifua. ³neke ye apulike imhola sa Yesu uAkida jula akan'sunga umulongosi ghwa kiYahudi, kun'suuma ise kumpoka um'bombi ghwake aleke pifua. ⁴vakati vakikile pipi nu Yesu, vakampelepesiagha vakatisagha, " anoghile kum'bombela ndiki umwene, ⁵ulwakuva ajighanile iisi jitu, ghwe mweene akajengile inyumba jitu ija kufunyla.⁶uYesu akaghendelelagha nu vukyusi vwake palikimo na vope. akatile alutile patali ni nyumba jila, um'bha juno akavasung'a avamanyani vake kujova nu mwene kuuti, "Ntwa uleke kujikatalila ghewmwene, ulwakuva une naninoghile uve kukwingila mu nyumba jango. ⁷ulwakuva nambe june nisaghile ne mwene kuuti, naninoghile kukwisa kulyuve urove ilisio lyene um'bombi ghwango ye isokagha. ⁸ulwakuva na june nili muunhu juno ipulika ululaghilo lwa vavaha vango, najune nili navasikali vango. ningam'bule uju "luta" nu jjunge " ghwise" ikwisa naju m'bombi ghwango 'vomba iki ghwope ibomba"⁹uYesu ye apulike aghuo akadegha, pe akalisyetukila ilipugha lino likam'bingilile akati," nikuvavula nambe mu va silaeli nanimwaghile umuunhu unya lwitiko lukome ndavule uju. ¹⁰peepano vala vano vakasung'ilue vakagomoka kukaaja na kukumwagha um'bombi n'kafu.¹¹pambele aghakatile ghahumile agha uYesu akava ikyulila ilikaaja lino likemhelua Naini. navavulanisivua vake vakalutagha palikimonu mwene vakahasing'anagha nilipugha lya vaanhu. ¹²ye alipipi nu mulyango ghwa mpulo un'kome lola, umuunhu juno afwile akava apindilue, umwana ujoo alyale mwene kwa mukijuuva jula, juno alyale mfwile. ilipugha ilikome kuhuma mumpulo ghula valyale palokimo numue. ¹³akatile amwaghile uMutwa akam'belelela nu lusungu lukome akam'bula akati," uleke pilila" ¹⁴pe akalivelelela ilivokosi lino likapindile umfimba, akalyabasia, vano valyapindile vakiima akati, "ghwe nsoleka niti sisimuka" ¹⁵umfue akasisimula na kukukala pasi nakutengula pijova. Peepano uYesu akampeela ung'iina umwanake¹⁶neke vooni vakamwoghopa vakaghendelela kukumughinia uNguluve viti, "Um'bili um'baha isile kulyusue" kange uNguluve avalolile avaanhu vake. ¹⁷imhola isa inono isa Yesu sikakwiline imbale sooni isa Yudea na mu fighavo ifya pa vupipi.¹⁸uYohani akavulwagha na vavulanisivua ghoni agha. ¹⁹pe uYohani akavakemhela avavulanisivua vake vavili, akavasung'a kwa Mutwa akati, "veve uve ghukwisa, neke kwale ujunge juno tumuhuvilaghe? ²⁰ye vakikile pipi nu Yesu ava vakati," uYohani umwofughi atusung'ile kulyuve atile,'uve veve ghukwisa, neke kwale ujunge tumuhuvilaghe?²¹unsiki ghula ghula akavasosia avaanhu vinga kuhuma mu nhaamu ni mhumhuko, kuhuma ku mapepo amalafu, na kuvaanhu vano navilola akavapelagha kulola. ²²pe uYesu akavamula avene akati," kumwande muva mulutile kuno muhumile mum'buulaghe uYohani sino musaghile na kupulika, avabofu vikwupilakulola, avakilemela vighenda, avanya buba vivalala, avanya mapule vipulika, avafue visyuka, na kuva vwumi. kange, avakotofuvivulua imhola inofu. ²³nu muunhu juno nabuhila kukunyitika une vwimila mumaghenlele ghango afunylue.²⁴pambele ye vagonwike vala vano vakasung'ilue nu Yohani kuno vahumile, uYesu akatengula kujova isa Yohani ku lipugha akati,"muvele mulutile kunji kulola kiki, ililasi pano imhepo jisukania ililasi? ²⁵neke muvele kunji kulola kiki, umuunhu juno afwalile vunono? loola vala vano vifwala amhenda amanono agha vutwa na kukukala mu vwumi vwa lukelo, vali muvulugu vwa vutwa. ²⁶neke muluta kunji kulola kiki, m'bili? Ena, nijova numue kyongo kukila um'bili.²⁷uju ghwe juno vakamulembile, 'Lola!, nukunsung'a umwomolua ghwango pavulongola pa maaso ghinu, juno itenda isila vwimila jango, ²⁸nijova kulumue kuuti, " ku vala vano vaholilue nu n'dala, kusila m'baha ndavule uYohani, neke umuunhu juno asila vufumbue juno ilikukala nu Nguluve ulubale luno pwale, iliiva mb'aha kukilla uYohani"²⁹avaanhu voni palikimo navasongesia songo,vakati vapulike aghuo vakapulisiyagha kuuti, "uNguluve ghwe nya kyang'haani. pwevakale vano vakofughue ku lwofugho lwa Yohani. ³⁰neka avafalisayi na vavulanisi va ndaghilo sa kiYahudi, vano navofughue nu mwene vakasitile ulusungu lwa Nguluve vwimila javo veene.³¹kange ndeponu ihwananisia ni kiki avaanhu ava kisina kiki? vali ndavule vali ndani? ³²vahwanine na vaanha vano vinena kulighuliko, vanovikukala na kukemelana jumo nu junge vijova, 'tuvapulile ifilongilongi vwinaka namulilimila jinu, neke namusejile tusukunile neke namunenile.³³uYohani umwofughi alisile na akalisiagha unkate nambe kunyua uluhuje na mukati, "ali nilipepo. ³⁴umwana ghwa Muunhu alisile mulia kyongo kange mughasi mwiti," manyani ghwa vasongesia songo kange vanya sambu. ³⁵neke uvukola vukagulike kuva vuli ni kyang'ani ku vaanha vake voni.³⁶umufarisayi jumonga alyansumile uYesu alute kulia palikimo numwene. pe uYesu ye ungile mu nyumba ja Falisayi, akeghamila imesa jila neke alie. ³⁷lola kwealyale un'dala jumonga mulikaaja ilio juno alyale muhosi . akamanya kuuti ikalile kwa Falisayi, akaleta isupa ja

mafuta amanono ghano ghinukilila.³⁸ akima nsana jake pipi na maghulu ghake kuno ilila. kange akatengula kunyopesia amaghulu ghake na masosi, na kupulusia ni linyele lwa mutu ghwake, kuno inonela amaghulu ghake na kupaka amafuta ghala ghano ghinukilila.³⁹ umfalisayi jula huno alyale amughongolile uYesu ati avwene ndikio, akasagha jujuo akati, "nave umuunhu uju asavisagha m'bili, ale ikagula uju ghwe veni kange ghwe n'dala ghwa ndani juno ikumwabasia, kuuti ghwe nya sambi.⁴⁰ uYesu akamwamula na kukum'bula, "simoni nili ni kinu kwa kukuvula, "akati, kijove mbulanisi"⁴¹ uYesu akaati, "kwevalyale avaanhu vavili vano valyale visighilua ihela kwa jumonga juno alyavakopile. jumo asighiluagha idinali ifilundo fihaano nu ghwa vuvili asighiluagha idinali fijigho fihaano.⁴² avaanhu ava ye va kunilue kuhomba, juno alyavakopile akavasaghila. lino mu avuo vano vano vakasaghilwagha, "aliku kya ikumughana kyongo?"⁴³ uSimoni akamwamula akati, "nivona juno asaghilue kyongo". uYesu akambula kuuti, "uhighile sesene".⁴⁴ uYeu akansyetukila umukijuva na kujova kwa Simoni, "ghukumwagha umukijuva uju. ye ningile mu nyumba jako. numelile amalenga vwimila amaghulu ghango, neke uju, ku masosi ghake, ofwighe amaghulu ghango na kupulusia ni linyele lyake.⁴⁵ nukandinonile, neke umwene, kuhuma ikwingila muno nakalekile kukughanonela amaghulu ghango.⁴⁶ nukapakile amafuta mu maghulu ghango, neke apakie amaghulu ghango amafuta amanono ghano ghinukila.⁴⁷ ku ulu nikukuvula kuuti alyale nu vuhosi vwinga kange asaghilue kukila, kange akanoghile kyongo. neke juno asaghilue padebe, ighana padebe lwene."⁴⁸ pe pano uYesu akam'bula umukijuva jula akati, "upyanilue infivi saako".⁴⁹ neke vala vano vakikalile pa mesa palikimo nu mwnene vakatengula kukuposesania vavuo ku vavuo, "uju ghweveni kuhanga ipyanilua inyivi?".⁵⁰ apuo uYesu akam'bula kange umukijuva jula akati, "ulwitiko lwako lukupokile. ulutaghe nu lutengano".

Chapter 8

¹jilyahumile unsiki ndebe pambele kuuti, uYesu alyatengwile kukyula ku mapulo ni fikaaja inga, akidalikila na kupulisia imhola inofu isa vutwa vwa Ngulue na vala kijigho na vavili vakaluta palikimo naghwo, ²vule vule na vavadala avange vano vakasosilue kuhuma mumapepo amalamafu ni namu nyinga. valyale ghwe maliya juno akemeluaagha Magadalena juno vamwumisie amapepo lekela lubale. ³uYoana un'dala ghwa Kusa nu m'baha ghwa Helode uSusana na vadala avange vinga, vano valyahmisie ikyuma javo vavuo.⁴ ye ilipugha lya vaanhu likong'anile palikimo, mwevalyale avaanhu vano vakisile kuhuma mumapulo minga akajova nayo kwa kutumila ifihwani. ⁵unyamughunda akalutile kuvyala imbeju kumughunda, pano akale ivwala imbej jimonga mu isio sikaghwila mu lubale lwa sila avaanhu vakakanya na maghulu, ni njuni sa kukyanya sikalia. ⁶imbeju isinge sikaghwila mu lihangha ilyumu sati simelile nakuva mamela ghakaola ulwakuva nakulyale nu vunyefunyefu. ⁷imbeju isinge sikaghila mu mapiki gha manfua, ghope amapiki gha manfua ghakakula palikimo ni mbeju sila sikamelelanila. ⁸neke imbeju isinge sikaghwila mulihanga lino likanoghile kuhola imeto kijigho kukila. pe baho uYesu ye ajovile isio, akajova ilisio, "ghweni juno ali ni mbughulutu isa kupulika na apulike"⁹ kange avavulanisivia vakamposia uvufumbue vwa kihwani ikio. ¹⁰uYesu akavamula aakti, Mupelilue ughanike kukila kukagula ulufiso lwa vutwa vwa Ngulue, neke avaanhu avange vilivulanisivia kukihwani kwene, neke kuuti, 'vangalole navangalolaghe kange vangapulike navangakagulaghe'. ¹¹nu vu vwe vufumbue vwa kihwani iki. imbeju lwe lisio lya Nguluve. ¹²imbeju sila sikaghwila mu lubale lwa sila ava ve vaanhu vano vipulika ilisio, neke pambele umuhosi uSetano itola kutli kuhuma mumwojo, neke kuuti navangitikilaghe nambe kukagula. ¹³kange na sila sinosikaghwila mu lihangha ilyumu ve vaanhu vala vano ikulipulika ilisio na kukulyupila ku lukelo neke vasila malela ghoghoni, vikwitika lwene ku nsiki n'debe nu n'siki ghwa ngelo vighua. ¹⁴ni mbeju sila sinosikaghwila mu manfua ve vaavhu vano vikulipulika ilisio, neke pano vighenelela kukula vikong'ana ni mbombele nu vumofu nu vunono vwa vwumi uvu neke navihola imheeke. ¹⁵neke imbeju sila sino sikaghwila mu lihangha ilinono ve vaanhu vala vano ilutila kuvukoola na moojo ghave manono, pano vapulike ilisio vigadilila kange liva panono na kuhola imheeke sa lugudo. ¹⁶lino nakwale nabe jumo juno ikinga itala na kukujikupikila ni bakuli nambe kukujivika paasi pa kitanda. kisila kuvika itala pakyanya neke kuuti unuubhu ghweni juno ikwingila apate kukujagha. ¹⁷ulwakuva nakwekili kino kikujiifisa nakingakagulike, nambe kyokyoni kino kilimulufiso kino nakilikagulika kingave mulumuli. ¹⁸pe lino uvisaghe maaso pano ghwa ghupulikisia. ulwakuva juno ali nakyo, kwamwene ikwongelesevuva kukila, neke juno nsila nambe kidebe kila kino alinakyo kilipokua". ¹⁹pambele ung'iina ghwa Yesu na vanyalukolo vakisa kwa mwene navakavelelela ulwakuva ja lipugha lya vaanhu. ²⁰vakampela imhola kuuti "umama ghwako na vanyalukolo vako ali panji pala vilonda kukukwagha uve" ²¹neke uYesu kavamula akati, "umama ghwango na vanyalukoo vango ve vala vano vikulipulika ilisio lya Nguluve na kukulyitika". ²²jikahumile mu kighono kimonga mu fighono fila fino uYesu na vavulanisivia vaake akatogha u kyombo, akavavula, "tulovoke ku mwambo ja vuvili ja malenga lisiva/malenga" vakaling'anisia ikyombo kwave. ²³neke vakatengula kuvuka, uYesu akaghona tuulu, imhepo imbaha jikatengula na kuviika amavingo amavaagha mu lisumbe. amalenga ghakatengula kumema mu kyombo, vakava mu litalamu ulwa kudwidivala kyongo. ²⁴pepano avavulanisivia vake vakisa kwamwene na kukunsisimula, vakatisagha, "Mutwa m'baha! Mutwa m'baha! tuli pipi pifua! akasisimuka na akajidalikila imhepo na mavingo gha malenga fikajigha kukava kimie. ²⁵kange akavavula, " ulwitiko lyinu lulikughi?" vakoghopa na kudegha, vakajofesania umuunhu ghweni nu junge, "uju ghwe veeni, juno idalikila na jimhepo na nagha malenga fyope fikun'kunda?"²⁶ vakafika kumpulo ghwa ghuno vaGelasi ulubale ulwa kunsana ghwa Galilaya. ²⁷uYesu ati ikile na kukanya pa lihangha, umuunhu jumonga kuhuma mu mpulo akatang'ana naghwo, nu muunhu uju alayale ni ngufu sa mapepo amalamafu. ifighono finga naakale kifjala amenda, kange akale naikukala mu nyumba, neke ikala ku mbiipa. ²⁸ati amwaghile uYesu akalila ku lisio na kughua paasi pavulongolo jake. kulisio ilikome akati, nivombile kiki kulyuve, uYesu mwana ghwa Nguluve juno

alikukeya? nikusuuma nungamhumusiaghe une" ²⁹uYesu akaaghavula amapepo amalamafu ghahume kwa muunhu jula, ulwakuva ke kinga ghakampumusiagha nambe kwe kuuti alyale ikungua ni nyololo na kubanua na kuvikua pavulolelesi, akadumulagha ifipinyua na kutwalua na mapepo amalamafu kuhanga kulihaka. ³⁰uYesu akamposia, "ilitavua lyako veve veeni? akamula akati, "Legioni" ulwakuva amapepo minga ghingile kwa mwene. ³¹vakaghendelela kukunsuuma nangatuvulaghe kuuti tulute kulina. ³²ilipugha lya ngube lilyale lidimua kukyanya kukidunda, amapepo ghala ghakansuuma aghavule ghingine mu nguve sila, akaghavula kuvomba ndikio. pe ³³lino amapepo ghala ghakaghuma kwa muunhu jula na kukwingila mu ngube sila, ni lipugha lila likakimbila ku kidunda kino kitoghile kuhanga mulisumbe na kusovelela umuo. ³⁴avaanhu vala vano vadimagha ingube sila vati valolile kino kihumile, vakakimbila na kuhmia imhola sila pa mpulo na kufikaaja fya kunji fino fikuvasyuta. ³⁵avaanhu ye vapulike isio vakaluta kulola kino kihumile, pe vakisa kwa Yesu vakamwagha umuunhu juno amapepo amalamafu ghamuhumile. afwalile vunofu kange alinuluhala lwoni, ikalile pa maghulu gha Yesu pe vakoghopa. ³⁶pepano jumonga mu veene juno akalolile kino kihumile akatengula kukuvapangila avange ndave umuunhu uju juno alyale ilongosivua na mapepo amalamafu vule asosilue. ³⁷avaanhu voni ava mu kighavo kya vagelasi ni mbale sino sikuvasyuta vakansuuma uYesu avuke kuveene ulwakuva valyale nu vwoghofi kyongo. pe akingila mu kyombo ivuka iluta. ³⁸umuunhu jula juno alyahumilue na mapepo amalamafu ghala akansuuma uYesu kuluta naghwope, neke uYesu akam'bula kuuti, 'alute na kujova, " ³⁹gomoka ku nyumba jaako na kuvala ghoni ghala ghano uNguluve akuvombile" umuunhu uju akavuka, na kupulisia mu mpulo ghwoni ghoni ghala ghano uYesu alyavombile vwimila jake. ⁴⁰pe uYesu akalutagha, ilipugha likamwupila, ulwakuva voni valyale vikumughulila. ⁴¹lola akisa umuunhu jumonga ikemelua ghwe Yailo ghwe jumo mu valongosi mu nyumba inyimike ja kufunyla. uYailo akaghua paasi pa maghulu gha Yesu na kukunsuma alute ku nyumba jake, ⁴²ulwakuva alyale nu mwana u minja jumo mwene, unya maaka kijighe na ghavili, alyale mu lwa kufua. ye iluta ilipugha likakong'anagha kwa mwene. ⁴³umukijuva juno idanda jilyahumagha ku maka kijighe na ghavili pwe alyale pala alyatumile indalama soni ku vaghanga , neke nakwale juno alyasosie nambe jumo, ⁴⁴akisile kunsana kwa Yesu akabasia uluvilo lwa mwenda ghwake, kukenyemukila idanda jikaleka kuhuma. ⁴⁵uYesu akaposia, "veni juno anayabasisie?" vati vakanile vooni, uPeteli akati, ghwe Ntwa ilipugha lwa vaanhu vinga kyongo vakusyngutile, vikukupita". ⁴⁶neke uYesu akati, " umuunhu juma anyabasisie, lwakuva nivele nikagwile ingufu sihumile kulyune". ⁴⁷umukijuva ati avwene kuuti nangawesie kufisa kino avombile, akatengula kukwoghopa, akafughama paasi pa maghulu gha Yesu akapulisia pa maaso gha vaanhu voni kino kintwalile umwene kumwabasia na fino asosilue mu lwa kukenyemukila. ⁴⁸pe pano akati kwamwene, "mwaliwango usokile vwimila ulwitiko lwako. ulutaghe nulutengano!". ⁴⁹uYesu ye ighendelela kujova isio, umuunhu jumonga iisa kuhuma kunyumba ja mulolelesi ghwa nyumba inyimike ja kufunyla, akati, "umwalivako afwile. nunga ng'asiaghe um'bulanisi". ⁵⁰neke uYesu ye apulike ndikio, akamwamula akati, "nungoghopaghe' lwene ghitikaghe umwalivo isooka. ⁵¹neke ye ingile mu nyumba ijio, nakam'bulile umuunhu ghweni kukwingila palikimo nu mwene looli ju Peteli, uYohani nu Yakovo, uviise ghwa minja nu ng'iina ghwa mina. ⁵²lino avaanhu vooni vano pwevalyale pala vakava vilila na kuhumia amasio vwimila jaake, neke uYesu akavavula akati, ?namungajovaghe ilisio, naafwile neke aghonelile lwene" ⁵³neke vakanseka kwa kukumbenapula vakakagwile kuuti afwile. ⁵⁴uYesu akan'ola uluvoko umija jula akankemeela fiijo akati, "ghwe mwana ima!" ⁵⁵uvwumi vwake vukan'gomokela pe akima ghu nsiki ghughughuo. akavalaghila akati vampele ikinu ikyakulia. ⁵⁶avapafi vake vakadegha, neke akavalaghila kuuti navangam'bulaghe nambe muunhu kino kilyahumile.

Chapter 9

¹akavakemhela avavvulanisivua kijighe na vavili palikimo. akavapela uvutavulilua uvwa kudaga amapepo amalamafu mu vwakusosia inhamu. ²akavasung'a valute kupulisia iMhola isa Vutwa vwa Nguluve napikuvasosia avatamu. ³akavavuula akati, mulekaghe pipinda kimonga nambe ulukwegho nambe inyambe nambe unkate nambe indalama nambe umwenda ughwa kukwandula. ⁴inyumba jino kyande mukwingila mukalaghe mumuo kuhanga pano muvuka mulikaha ilio. ⁵neke kuvano navamwupile, pano muhuma mulikaja ilio muhumaghe napikung'uana ulung'unde mu maghulu ghinu kuva kivalilo kuvanave. ⁶vakavuka nakuluta mumakaja kukilila mumakaja, napikilila iMhola inofu napisosia avatamu poni pano vakalutagha. ⁷lino uHelode untemi akapulike ghoni ghano ghalyale ghihumila alyapumwike kyongo, ulwakuva jilyajovilue na vaanhu vamonga kuuti, uYohani mwofughi asyukile kuhuma kuvafue. ⁸na ghamonga kuuti, uElia ahumiile nakuvange kwiti ghwejumo na vavili avakuulu kange ahumila kuvafue. ⁹uHelode akati, " une nilyan'dumwile uYohani, neke ujoo ghwe veni juno nipulika imhola ja mwene? naju Helode akalonda isila ija kumwagha uYesu. ¹⁰ye vakagomwike avasung'ua ,vakampangila sino valyavombile akavatola akaluta palikimo na vene. akaluta mwene mu likaaja lya Betsaida. ¹¹neke avaanhu vinga yevapilike imhola iji vakam'bingilila, akavupila akajova navoimhola ja Vutwa vwa Nguluve, kange avasosia vano vakalondagha kusooka. ¹²ye vvilileavavulanisivua vaake kijighe na vavili vakaluta kwa mwene vakati, uvatavule avaanhu valute mumakaja ghano ghalipipi nu mpulo vakalonde ikyakulia, napa kughona ulwakuva apa tuli palunyika. ¹³neke akavavula, " umue muvapelagha ikyakulia." vakati tulivasila kinu ikyakulia pamo amakate ghahano ni swi ivili pamo lwale tulute kughula kumpulo kuhanaga nu vwinga vwa vaanhu. " ¹⁴pwevalyale na vaghosi imbilima ihananopala. akavavula avavulanisivua vake akati, " muvakasie paasi mufipugha fipugha vave ifijighe fihaano ifipugha fyoni. ¹⁵pe vakavomba ndikio na vaanhu vakikala paasi. ¹⁶akatola amakate ghahaano ni swi ivili pe akalola kukyanya akaghasumila akamenyulania akavapela avavulanisivua vaake kuuti,

vavike kuvulongolo kulipugha lya vaanhu. ¹⁷vooni vakalia vakikuta ni fimenyulila fya makate fino fisighile nakaholania na kukufivika mu ndilo sikamema kijigho ni fivili. ¹⁸neke lulyale kuti, uYesu alyale kuvusyefu ye ikufunya mwene. avavulanisivua vake valyale palikimo nu mwene, akavaposia akati, "avaanhu viiti une nene veni? ¹⁹vakamwamula vakati, " Yohani umwofughi. neke avange vati Elia na vange viiti veve jumo mwene na vavili avakuulu asyukile kange". ²⁰akavavula, " neke umue muti nene veni? akamula uPeteli akati, " Kilisite kuhuma kwa Nguluve". ²¹neke uYesu akavavula akati, namungam'bulaghe umuunhu ghweni ku ulu, ²²uYesu akati, umwana ghw nyamuunhu lunoghiile kupumusivua kughano minga nakukanua na vaanhu avagojo na vatekesi avavaha na vavulanisi vandaghilo nakubudua nikighono kya vutatu isyuka. ²³akavavula vooni, " akajova umuunhu " ghweni juno ilonda pikum'bingilila. avuleke uvugho no vwake neke itwike ikikovekano kyake, neke am'bingilile. ²⁴ghweni juno ighela pikuluusia uvwumi vwake isofia. neke ghweni juno isofia uvwumi vwake vwimila une ujoo alakulusia. ²⁵pe ivumbulila kiki umuunhu, nave ipelua iisi jooni, neke akasofia nambe am'busie uvwumi vwake? ²⁶ghweni juno ikum'bonela soni une na masio ghango, kwa mwene jujuo umwana ghwa muunhu alam'bonela isoni pano alava pa vwimike vwake nu vwimike vwa Nhhata na vanyaMhola avimike. ²⁷neke nijova isakyang'haani kwevale mukipugha kinu vano vimile apa navalalola uvufue kuhanga vavuvone uvutwa vwa Nguluve". ²⁸ye fifikile ifighono lekela kwooni kuhuma uYesu ijova amasio aghuo kuuti, avatoola palikimo nu mwene Peteli, uYohani nu Yakovo vakatogha kukidunda kukufunya. ²⁹ye alikukufunya uluvonesio ku maaso ghake lukanduka, naghambenda ghake ghakava mavalafa ghimulika. ³⁰pevalyale avakinhaata vavili vakajovagha naghwo valyale uMoose nu Elia, ³¹valyavonike kuvwimike valyajovile isa kuvuka kwa mwene alyale pipi kughelania kuYelusalemu. ³²lino uPeteli navala vano valyale palikimo nu mwene valyale vanyatulu inyinga. neke ye vasisimwike, valyavuvwene uvwimike vwake navakibaba vavili vano valyimile nu mwene. ³³lulyahumile kuuti, ye vivuuka kwa Yesu, uPeteli akam'bula, " Mutwa, lunofu kulyusue kukukala bahapa kange lunoghiile tujenge ifyewe fitatu kino kive kyako, kimo kive kya Moose, ni kingi kimo kive kya Eliya", nalyakagwile kio ijova. ³⁴ye ijova aghuo, likisa ilifunde likavakupikila. vakoghopa ye vavwene ilifunde livasyungutile. ³⁵ilisio likapulikika lihuma mumafunde liiti, " uju ghwe mwanango umwimikua. mumpulikisiaghe umwene". ³⁶ilisio ye lijikile uYesu alyale mwene. vaki kalile kimie, na fiighono ifio navalyam'bulile nambe jumo lyolyoni mughano valyaghavwene. ³⁷ikighono ikya vuvili, ye ahumile kukidunda ilipugha lya vaanhu viinga vakatang'ana naghwo. ³⁸lolagha! umukinhaata kuhuma mulipugha alyakolile fiijo, akati, "ghwe m'bulanisi nisuma usoosie umwango. ulwakuva ghwe mwanango jujuo. ³⁹ghulola amapepo amalafu ghikun'kola, kange yee ikolagha kange ghikumpelala kuhasing'ana na pihumia ilitotofulo mumulomo lyope lyope lihuma kuvuvafi fiijo lyelimpeliile uvuvafi. ⁴⁰nivasuumile avavulanisivua vake vope vakunilue". ⁴¹uYesu akamula akati, umue mwekisikina ikisila lwitiko kange kino kili nu vuhosi, nilikukala numue un'siki ghuliku neke musikagule mulete umwanako apa. ⁴²unsoleka ye ikwisa amapepo amalafu ghakamughwisia paasi napikunsukania na kugiila neke uYesu akalidalikila ilipepo ililamafu, akansoosia unsoleka. napikuntwala kwa viise. ⁴³vooni valyadeghile nu vuvaha vwa Nguluve. neke ye videgha ku ghano ghalyahumile ghano alyavombile, akati kuvavulanisi vake. ⁴⁴amasio agha mughakole fiijo mumbughulutu siinu., ulwakuva umwana ghwa muunhu itavuulua mumavoko gha vaanhu. ⁴⁵neke navalyasitaghinie ulukangasio lwa masio aghuo, kange alyaghavisile pa maaso ghawe, neke valeke pikusikagula. vakooghopa pikumposia vwimila ilisio ilio. ⁴⁶bahuo vakatengula kulwaana vavuo veni juno ave m'baha. ⁴⁷neke uYesu ye akagwile sino viposania munumbula saave. akantola umwana un'debe na kukum'bika ulubale lwa mwene. ⁴⁸pe akajova, "ndeve umuunhu ghwoghoni angamwupile umwana un'debe ndavule uju mu mulitavua lyango, ujoo kange iiva anyupile une, kange ghweni anganyupile une kange iiva amwupile juno anisung'ile, ulwakuva juno ndebe kulumue mweni ghwejuno m'baha. ⁴⁹uYohani akamwamula akati, Mutwa tukam'wene umuunhu akaleidaga amapepo kulitavua lyako neke tun'kanile, ulwakuva nan'jiitu". ⁵⁰neke uYesu akam'bula akati, " muleka pikun'kana, juno ali ulubale lwinu ujoo ghwinu. ⁵¹lulyahumile kuuti, kulingana ni fighono fifikile ifya kutogha kukyanya, kulukangasio alyalungime amaaso ghake kuluta kuYelusalemu. ⁵²akavasung'a avaanhu kuluta mu likaaaja lya vasamalia neke vanosekesie pamonga. ⁵³neke avaanhu kula navakamwupila ulwakuva alyalungime amaaso ghake ku Yelusalemu. ⁵⁴avavulanisivua vaake uYakovo nu Yohani ye valivwene ili vakati, "Mutwa ghulonda tusukulile umwoto ghwiike paasi kuhuma kukyanya ghuvamalisie? ⁵⁵neke akavasyetukila akavadalikila. ⁵⁶neke vakaluta kulikaaja ilinge. ⁵⁷ye viluta vighenda musila umuunhu jumo akam'bula akati, " nikukuvilingila kwoni kuno ghuluta. ⁵⁸uYesu akam'bula akati, "ing'heve sili namiina, injuni isa kukyanya sili ni fivwasu neke umwana ghwa muunhu nsila napakuvika umutu ghwake?. ⁵⁹pe pano akam'bula umuunhu ujunge akati, "um'bingililaghe " neke umwene akati " Mutwa unavule taasi nilute ninsyile ubaba ghwango. ⁶⁰neke umwene akam'bula akati, " valeke avauve vavasyile avafue vaave, looli uve ulute kupulisia uvutwa vwa Nguluve pooni ⁶¹kange umuunhu ujunge akati, " nikukuvilingila, Mutwa lino nisuma unavule taasi nikavalaghe muvano vali munyumba jango". ⁶²neke uYesu akam'bula akati "nakwale muunhu juno itavwile amavooko ghake kulima nakulola kumbele ghwe anoghile kuvutwa vwa Nguluve.

Chapter 10

¹pambele uMutwa akatavula fijigho lekela lubale navange, navasung'ua vavili vavili vamulongolele mumakaja ghoni ghano alyahuvile kuluta. ²akavavula akati, " ifnu fimotwike, neke avanyambombo vadebe. lino munsume uMutwa unyamote, neke kuuti avasung'e ng'aning'ani avavombi mu mote jake. ³mulutaghe mumakaaaja. lolagha nikulasung'ha hwene ng'hollo pakate pa ng'hekeva. ⁴namungapindaghe inyambe ija ndalama, nambe isa vanyavukyusi, nambe iflatu, nambe namungamwungilaghe umuunhu hweni musila. ⁵mu nyumba jojoni jino kyande mukwingila. mutalaghe kwiti,

ulutengano lwe munyumba iyi. ⁶ndewe pwale umuunhu ghwa lutengano pala, ulutengano lwinu lusighala kwa mwene. ⁷neke mujighaghe munyumba ijio, mulisaghe napinyua kino kyande vihumia, ulwakuva um'bombi anoghile uluhombo lwake. namungahumaghe mu nyumba iyi nakuluta ku nyumba ijinge. ⁸ilikaaja lyolyoni lino kya mukwingila, na kukuvupila, lisagha kyokiyoni kino kivikilue pa maaso ghinu, ⁹muvasosyaghe avatamu vano vali umuo, muvavulaghe kuuti, " uvutwa vwa Nguluve vwisile pipi kulyume. ¹⁰neke mulikaaja lyolyoni lino kyale mukwingila, na kuleka kukuvupila, mulutaghe kunji pa nsevo pe muvavule, ¹¹naliling'unde mulikaaja liinu lino likolile mu maghulu ghitu tukung'una pa maaso ghinu! neke mukagule kuuti, uvutwa vwa Nguluve vuli pipi. ¹²nikuvavula kuuti ikighono ikya vuhighi kiliva kya lugudo kukila kwa Sodoma kuliko ilikaaja ilio. ¹³iga uve Kolasini, iga uve Betisaida! nave imbombo imbaha sinosivombike mun'kate mun'kate jako, sale sivombike ku Tiro na ku Sidoni, ndevalatile katali kyongo, vavikukala mu n'kate mu mhenda agha magunila na mapembo. ¹⁴neke kwaki kyongo ikighono kya vuhighi kwa Tiro nu Sidoni kukila umue. ¹⁵uve Karelinaumu, ghusagha kuuti vilikukutosia kukyanya kwa Nguluve? nambe vilikukwisia paasi kuhanga kuvulungu. ¹⁶juno kyande ikuvapulikisia umue ikumulikisia une, ghwope junu ikuvakana, ikung'hana une, na ghweni junu ikung'hana une ikun'kana junu anisung'ile. ¹⁷vala kijigho lekela lubale vakagomoka vahovwiwe, vakaati, " Mutwa ghope amapepo amalafu ghikutukunda militavua lyako. ¹⁸uYesu akavavula akati, " numwaghile usetano pano ighua kuhuma kukyanya hwene lumuli lwa fula? ¹⁹lola! nivapelile uvutavulua uvwa kukanya injoka ni fing'omilevuli, ni ngufu sooni sa valugu, kange kusila kyokiyoni ku sila jojoni ikyakuvaletasia. ²⁰nambe lino namungahovokaghe lwene mu ili, kuuti inumbula sikuvitika, neke muhovokaghe kukila kuuti, amatavua ghinu ghalembilue kukyanya. ²¹mu n'siki ghula ghula akahovokagha kyongo mwa Mhepo uMwimike na kuuti, " nikukughinia uve, Nhaata, Mutwa ghwa kukyanya ni iisi, ulwakuva ughaisile amasio agha kuhuma kwa nya vukoola na vanya luhala, nakukughafunula ku vala vano navavulanisivue, ndavule avaanha avadebe. Ena, Nhaata kwa kuva lukakelile pa maaso ghako. ²²ifinu fyonu fitavulilue ku lyune nu Nhaata ghwango, nakwale junu ikagula umwana ghwe veeni, looli u Nhaata, kange nakwale junu ikagula uNhaata ghwe veni looli u mwana. nu muunhu ghweni junu umwana inoghelua kukujivonesia kwa mwene. ²³akavasyetukila avavulanisivua, akati kuvusyefu, vafunylue vala vano vikusagha sino najumue mukusagha. ²⁴nikuvavula umue. kuuti avavili vinga na vatwa vakanoghilue kusagha sino mukusagha, neke navakasaghile, na kupulika pulika sino mupulika neke navakapulike. ²⁵lola! um'bulanisi jumonga ughwa ndaghilo isa vaYahudi akimile na kkumughela akati, " m'bulanisi, nivombe kiki nikave uvwumi uvwa kusila nakusila?" ²⁶uYesu akamwamula akati, " kilembilue kiki mu ndaghilo? ghukujimba ndani? ²⁷akamwamula akati, " ghulukumughana uMutwa ghwako ku mwojo ghwako ghwoni, na kunumbula jako jooni, na kungufu sako sooni, nakuluhala lwako lwoni, nu nino ndavule ghukughana ghwe mwene. ²⁸uYesu akati, " ghwamwile vunono. vombagha ndiki pe ghuvu nu vwumi. ²⁹neke um'bulanisi ndeve inoghelua kukujivalila ikyang'hani jujuo, akam'bulagha uYesu, " nu n'jango ghwe veni? ³⁰uYesu akamwamula akati, " umuunhu jumonga akale ikwika kuhuma ku Yelusalemu kuluta ku Yeliko. akaghua pakate pa vakunyi vakankunya ikyuma kyake, na kukuntova na kukumuleka pipi pifua. ³¹hongelagha untekesi jumonga akale ikwika mu sila ijio, ati amwaghile akakila ulubale ulunge. ³²naju Mulawi akakila vulevule, ati afikile pala na kukumwagha akakila ulubale ulunge. ³³neke un'koola jumonga, pano akale ikyula, akakila pala pano akale umuunhu ujoo. ati amwaghile akaveela kulusungu. ³⁴akam'belelela na kukumpinya ifikong'o fyake, na kukumpaka amafuta mu fikong'o fyake. akantosia pa nkyanya ja kidimua kyake, na kukuntwala ku nyumba ja vaghesi na kum'buvisia. ³⁵ikighono kinokikwisa akatola idinari ivili, na kukumpela unyanyumba jila ija vaghesi na kukum'bula, m'buvisie kyokiyoni ikya kwongelela nikukuhomba kyande nigomwike. ³⁶ghusagha kuuti, ghweveni mu ava vatatu, junu alyale pipi na jula junu alyaghwilile pakate pa vakunyi? ³⁷um'bulanisi akati, " ghwe jula junu akavonisie ulusungu kwa jula junu akaghwile". uYesu akam'bula akati lutagha na juve ukavombaghe vule vule. ³⁸lino ye vati vikyula, vakingila mu likaaja limonga, nu mukijuuva jumonga ilitavual lwake ghwe Malita akankalibisia mu nyumba jaake. ³⁹alyale nu nuna junu akakemheluagha Maliya, junu akikalagha pamaghulu gha Mutwa na kukumpulikisia amasio ghake. ⁴⁰neke uMaliya akava ni mbombo nyinga isa kuteleka ikyakulia. akaluta kwa Yesu na kuti, " Mutwa, naghushagha kuuti u nuna vango anilekile nivombaghe ne mwene? pe lino um'bule anangaghe". ⁴¹neke uMutwa akamwamula na kukum'bula kuuti, " Malita Malita, ghupumhuka mu nyinga, ⁴²neke kye kinu kimo kyene ikyakuvomba. uMaliya atavwile kino kinono, kino nakilivuka kuhuma kwa mwene.

Chapter 11

¹jilyahumile ikighono kino, uYesu alyale ikufunya pamonga, um'bulanisivua ghwake jumo akam'bulagha kuuti, " Mutwa, utuvulanisie najusue kukufunya ndavule uYohani alyavulanisie avavulanisivua vake" ²uYesu akamwamula pano mukufunya mutisaghe, " Mutwa ilitavua lyako lyimikwaghe, uvwimike vwako vwisaghe. ³utupelaghe ifyakulia fiitu ifya jaatu. ⁴utusaghilaghe inyivi siitu, ndavule najusue tukuvasaghila voni vano vatuhokile. nungalulongosiaghe munngelo" ⁵uYesu akavavula akati, " ghwe veeni mu lyumue umanyani junu ikumulutila pakilo pe ikum'bula, manyani nisuma amakate ghatatu. ⁶ulwakuva umanyani ghwango anyisile si sala sisili kuhuma muvukyusi, najune nilinsila ikya kun'tengelela. nu ⁷ghwa mun'kate akamwamulagha akati uleke kunyangajisia, na june tughonile pa vulili. naningasisimuke nikupeele uve amakate. ⁸nikuvavula nambe naisisimuka kukumpela amakate ndavule umanyani ghwake, ulwakuva ijigha idindusia kisita soni isisimuka na kukumpela amakate minga ndavule vuno ilonda. ⁹najune nikuvavula musumaghe najumue mulapelua, mulondaaghe najumue mulafivona, muhodesyaghe najumue mulyadindulivua. ¹⁰ulwakuva ummunhu ghweni junu isuma alyupila, nu muunhu ghweni junu ilonda ikufyagha. nu

munhu ghweni juno ihodesia umulyango ilidindulivua.¹¹ ghwe baba juliku mu lyumue juno umwanake angasume iswi ikumpela injoka? ¹²kange nave angasuume ilikang'a ikumpela iking'omelivuli? ¹³nave umue mwe vahosi mukimanyile kuvapela avaanha vinu ifinu ifinofu, lino uNhaata ghwinu ughwa kukyanya nakyaikuvapela uMhepo uMwimike ku vano vikunsuuma? ¹⁴pambele uYesu alyale idaga ilipepo, umuunhu ynya lipepo alyale kinunu. ilipepo ye lihumile umuunhu jula akatengula kujova. ¹⁵neke avaanhu avange vakati, "uju ivusia amapepo mwa Belisebuli, ili vaha lya mapepo." ¹⁶avange vakamughelagha kuuti avasone ikivalilo kuhuma kukyanya. ¹⁷neke uYesu akakagula amasaghe ghave akavavulagha, uvutwa vwovwoni vuno muligalung'ana vuliva vuvili, nu muunhu unya nyumba jino jigalungiine jilighua. ¹⁸nave uSetan iiva agalung'iine uvutwa vwake vukwimila ndani? ulwakuva mwiti nihumia amapepo mwa Belisebuli. ¹⁹neke une nihumia amapepo mwa Belisebuli, pe avajiinu vihumia amapepo kusila nyiki? mu uluo, avene vilikuvahigha umue. ²⁰nave kange nihumia amapepo ni kyove ikya Nguluve, lino uvutwa vwa Nguluve vuvisile. ²¹umuunhu umunya ngufu pano alinifilwilo ilolela inyumba jake, ifinu fyake viiva pavunofu. ²²neke amwalukile umuunhu unya ngufu kyongo, umuunhu jula unya ngufu ilikunya ifilwilo fyake pe itola ifinu fyake fyooni. ²³umwene juno na lubale lwango alikinsana nune, na juno naikong'ania palikimo nune ipalasanina. ²⁴ilipepo ililamafu likahuma kwa muunhu, iluta kulonda uvukalo uvusila malenga apuo apume. neke napakavonike, ijova iti, nigomoka kuno nikahumile. ²⁵angagomoke nene ivoona inyumba jifyaghilulue pejikale vunofu. ²⁶apuo peliluta kulonda amapepo likale lubale ghano mahosi kukila ilyene neke likuvaleta vise vikale pala apuo umuunhu ujoo ilemua kyongo kukila ulutasi. ²⁷jilyahumile kuuti alyatile ijova amasio aghuo, un'dala jumonga akajova fiijo kukila vooni mulipugha lya vaanhu na kujova, "lifunylilue ilileme lino likuhilole na mavele ghano ghwong'ile" ²⁸neke umwene akati, vafunylilue vala vano vipulika ilisio lya Nguluve na kukulivombela. ²⁹unsiki ilipugha lya vaanhu ye likong'aana na kukwongelela uYesu akatengula kujova, "ikisina iki kye kisina kya vuhosi. vilonda ikivalilo, na kusila kivalilo kino vipelua kukila ikivalilo kila ikya Yoona. ³⁰ulwakuva ndavule u Yoona alyale kivalilo ku vaanhu va Ninaawi enendikio nu mwana ghwa Muunhu fye iliva kivalilo kya kisina iki. ³¹uMalikia ughwa ku seba ilikwima ikighono kya vuhighi na vaanhu va kisina iki na kukuvahigha aveene, ulwakuva umwene alyahumile mu vusililo vwa iisi neke iise apulikisie uvukoola vwa solomoni, napa pwale juno m'baha kukila uSolomoni. ³²avaanhu va kuNinawi vilikwima ku highua palikimo na vaanhu va kisina iki ikighono kya vuhighi vili kukihigha, ulwakuva aveene valyalatile ku madalikili gha Yoona, pe lola apa pwale juno m'baha kukila uYoona. ³³nakwale umuunu ghweni juno ikunga itaala na kuvika ku lubale lwa paasi lwa ng'iisi jino najivoneka nambe paasi pa ndilo, neke kukunga na kuvika pakyanya pa kinu neke kuuti umuunhu ghweni juno ikwingila alyaghaghe ulumuli. ³⁴iliso lyako je taala ja m'bili. iliso lyako lingave linono pe umb'ili gwaki ghweni ghuve mulumuli. neke iliso lyako lingave livivi pe naghubili ghwako ghweni ghuva ghunya ng'iisi. ³⁵pe lino mujilolelelaghe nu lumuli luno luli n'kate jinu nalungaponekesiaghe ing'iisi ³⁶pe lino, ndeve um'bili ghwako ghweni ghuli mu lumuli kange nakwelule ulubale luno luli mung'iisi, pe um'bili ghwako ghuva ndavule itaala jino jiviika na kuhumia ulumuli kulumue". ³⁷ye ati amalile pijova, uFalisayi akamughongola akalie ikyakulia ku nyumba jaake, uYesu akingila mu n'kate na kuuva palikimo navope. na ³⁸vasalisayi vakadegha ndavule nakanawile taasi ye kikyale ikyakulia ikya pakivwilile. ³⁹neke UMtwa akavavula, "umue vaFarisayi musuka kunji ifikombe ni bakuli, neke nkate jinu mumemile inoghelua nu vuhosi. ⁴⁰mwe vaanhu mwe vasila vukagusi, pe umwene juno alyavumbile kunji nalyavumbile mun'kate kange? ⁴¹muwapelaghe avakotofu fino fili mun'kate, ni mbombo sooni siiva nofu kulumue. ⁴²iga umue mwe vafalisayi, ulwakuva namuvikila umwojo kukuvavombela avange inofu na kuku mughana uNguluve. lwe lunono fiijo kuvomba isa kyang'haani na kukumughana uNguluve, kisila kuvuhila kuvomba aghuo na ghanghe kange. ⁴³iga umue Mafalisayi, ulwakuva munoghelua kukukala mu fitengo ifya kuvulongolo mu nyumba inyimike ja kufunylila na kuhungilua ni nyungililo isa vukoola kuno vighusikisia na kughulila. ⁴⁴iga umue, ulwakuva muling'ana ni mbiipa sino sisila fivalilo fino avaanhu vighenda mimbiipa isio kisila kukagula. ⁴⁵umb'ulanisi jumonga ghwa ndaghilo sa Kiyahudi akamwamula na kukumb'ula, "m'bulanisi, kino ghujova kikutukalasia kange usue". ⁴⁶uYesu akati, "iga umue, vavulanisi va ndaghilo! kiki mukuvapela avaanhu amasigo amakome ghano naviwesia kupinda, neke umue namukola amasigho aghuo nambe ku kyove kimo mu fyove fiinu. ⁴⁷iga umue, ulwakuva mujenga na kuvika ikumbukumbu mu mbiipa sa vavili' vano vakabudilue na vaghogholo vinu. ⁴⁸neke umue mukufunylila na kukwiting'ana ni mbombo sino valyavombile avaghogholo vinu, ulwakuva kyang'ani valyavabudile avavili vano mujenga ikumbukumbu mumbiipa saave. ⁴⁹mu uluo kange, uvukoola vwa Nguluve vwiti, 'nikuvasung'ila avavili na vasung'ua vope vilikuvapumusia na kukuvabuda vamonga. ⁵⁰ikisina iki kilihombela idanda ja vavili vano vabudilue kuhuma muvutengululo vwa iisi, ⁵¹kuhuma idanda ja Abeli kuhanga idanda ja Sakalia, juno alyabudilue pakate pa vwimike. Ena nikuvavula umue, ikisina iki kilhombela. ⁵²iga umue vavulanisi va ndaghilo sa vayahudi, ulwakuva mutolile ifungulo sa vukagusi; kange jumue namukwingila, ku vala vano vilonda kukwingila mukuvasigha. ⁵³pe baho uYesu akavuka pala, avalembi na vafalisayi vakampinga na kujofesania nu mwene mu nyinga. ⁵⁴vakaghela kukuntanga ku masio ghake.

Chapter 12

¹ku nsiki ughuo ilipugha likome lya vaanhu lilyakong'hanile palikimo, na pitengula pikanyana, akatengula pijova na vavulanisivua vake taasi," mulolelelaghe ni kulule kya vasarisayi kino kye kitule" ²na piliva nu sino sifisime sino nasilikagulika, nambe ilisio lino lifisime lino nalilikagulika. ³lyolyoni lino mukajovile mu ng'isi lilipulikika pavwelu. soni sino mwapwepagha mu mbughulutu nkate ja fyumba finu ifya munkate fino fidindilue ghilipulisivua munkyanya mu mapala gha nyumba. ⁴nikuvavula vamanyani vango, namungavoghpaghe vala vano vibuda um'bili neke vasila kimonga

ikingi ikyakuvomba,⁵ neke nikuvavula juno munoghile kukumwoghopa, mumwoghpaghe jula juno kyale abudile ali nuvutavulua vwa kuvatagha kulina lya mwoto. Ena nikuvavula umue, mumwoghpaghe ujoo.⁶ asi! utujuni tuhaano natughusivua ku ndalama ivili? nambe ndikio nakwale nambe jumo mu veene juno ili shemulua pa vulongo pa Nguluve,⁷ neke mukagule kuuti, ilinyele lya matu ghinu silivavilua, namungoghpaghe. umue muli va lutalama lukome kukila utujuni twinga.⁸ nikuvavula ghweni juno ikunyupila pavulongolo pa vaanhu, umwana ghwa muunhu ikumwupila pavullongolo pa vanyaMhola vw Nguluve.⁹ neke ghweni juno ikung'ana une pa vulongola pa vaanhu ghwope ikanwa pa vulongolo pa vanyaMhola va Nguluve.¹⁰ ghweni juno ijovela imbivi mwa mwana ghwa muunhu, ilisaghilua, neke ghweni juno ikumuligha uMhepo uMwimike nalisaghilua.¹¹ kyande vikuvatwala kuvulongolo pa vavaha pa nyumba inyimike ja kufunyila, avatemi na vanya vutavulua, namungoghpaghe mulakujivavila nambe ndavule kino kyalnde mujova,¹² ulwakuva uMhepo uMwimike ikuvavulanisia vule kya mujova ku nsiki ughuo¹³ umuunhu jumonga mulipugha akam'bula akati, "m'bulanisi, m'bule unyalukolo ghwango anighavile ulubale lwa vuhaasi vwango.¹⁴ uYesu akamwamula akati, "ghweveni juno am'bikile kuva mulamusi na kusambania mu lyumue?"¹⁵ pe pano akavavula, mujilolelelaghe ni fyoni ifya vunoghelua, ulwakuva uvwumi vwa muunhu na vuli muvwinga vwa finu fino alinafyo.¹⁶ uYesu akavavula ikihwani akati, umughunda hwa mofu jumonga ghulyaholile fiijo,¹⁷ akiposia jujoo mu mwoojo ghwake akati, nivomba ndani ulwakuva nilinsila apakuvika imeto jango?¹⁸ akati, nivomba ndiki. nidenya ifihenge fyango ifidebe nijenga ikikome. nivika imeto jango joni ni finu ifinge.¹⁹ nikujivula inumbula jango, Numbula ghujivikile ifinu finga ku maka minga. puma ulie, unyue na kuhovokela²⁰ neke uNguluve akavavula akati, ghwe muunhu mpumbafu, ikilo ja musyughu vilonda inumbula kuhuma kulyuve. ni finu fyoni finoghuling'anisie fiiva fyani?²¹ fye luliiva kwa muunhu ghweni juno ikujivikila ikyuma kisila kukuling'ania vwimila Mutwa.²² uYesu akavavula avavulanisivua vaake, pe lino nikuvavula namungasaghaghe mu vwumi vwinu - kuva mulisagha kiki mumavili ghinu - kuva mufwalagha kiki.²³ ulwakuva uvwumi vwe kukila ikyakulia, nu m'bili ghwe kukila amenda²⁴ lolagha injuni isa kukyanya, nasilima nambe nasipeta. sisila nyumba nambe ifihenge ifya kuvikila. neke ubaba ghwinu ikusilisia. umue namuli kukila injuni!²⁵ ghwe veni kulumue juno ikujipumusia kukwongesesia idhiraa jimo mu vwumi vwake?²⁶ pe namuwesia kuvomba ikinu ikidbe ikio kino kuhugu, pe kiki lino kuhangajikila isinge isio?²⁷ lolagha amaluva - finoghikula. naghivomba imbombo nambe kuhona amenda ghake agha kufwala. neke nikuvavula, nambe uSolomoni mu vwimike vwake vwoni nakafwalile ndavule jumonga mu agha,²⁸ nave uNguluve ikughafwasia vunono amatundu gha mufivonde, ghano kweghale umusyungu nu lwakilavo ghitaghua ku mwoto. pe nakukila ikuvafwasia umue? umue mwe vanya lwitiko ludebe!²⁹ namungajihangajisiaghe kwiti mulia kiki nambe munyua kiki, nambe namungavisaghe nu vwoghofi.³⁰ ulwakuva iisi sooni sihangajikila aghuo. nu Nhaata ghwinu ikagula sino munoghile isio.³¹ neke mulondaghe uvutwa vwake taasi, na ghanghe aghuo mukwongesevua,³² namungoghpaghe, mwe lipugha lidebe, ulwakuva uNhaata ghwinu ihovokela kukuvapela umue uvutwa uvuo.³³ musghusiaghe ifyuma fiinu na kukuvapela avakotofu, mujivikile amafuko ghano naghisila - uvutile vwa kukyanya vuno navusila, ulubale luno avalyasi navangavele nambe inondo nasingawesie kunangania.³⁴ ulwakuva pano pwevule uvutile vwako, pepene najinumbula jako pwejiliva.³⁵ amenda ghinu amatali ghavisaghe ghapinyilue na makanda, ni taala sinu sikhendelelaghe kuuva siviika,³⁶ kange muvisaghe hwene vaanhu vano vikumuhuvila uMutwa ghuvanave kuhuma ku kikulukulu kya vutolani, neke kuuti angise na kuhodesia, van'dindulile umulyango ng'ani ng'ani.³⁷ vafunyilue avavombi vala vano uMutwa ukuvagha vali maaso. kyang'haani ilipinya umwenda ghwake untali nu nkanda, pepano ikuvakalisia paasi ku kyakulia, kange kukuvavombela inofu.³⁸ nave uMutwa ikwisa ku lwa vuvili vwa vulolelesi vwa pakilo, nambe uvulolelesi uvwa kilo ja vutatu, na kukuvagha viling'inie jiiva je kiiva ku vavombi avuo.³⁹ kukila aghuo, mukagule ili, nave untwa unya nyumba asakagula unsiki ghuno umulyasi ale ikwisa, naale ikwitika inyumba jaake jidenyue.⁴⁰ muvisaghe muling'anisie ulwakuva namukagula ghwe nsiki muuki umwana ghwa muunhu igomoka.⁴¹ uPeteli akati, " Mutwa ghukutuvula jusue isi ku kihwanikisio au ghukum'bula umuunhu ghweni?⁴² uMutwa akavavula, " ghwe nsung'ua veni umugholofu nambe unya vukoola juno untwa ghwake ikum'bika pa kyanya pa vavombombi avange, neke avaghavile ikyakulia kyave ku nsiki ghuno ghunoghiile?⁴³ afunyilue um'bombi jula, juno untwa ghwake angise ikumwagha ivomba sila sino alaghisivue.⁴⁴ kyang'haani nikuvavula umue kuuti ikum'biika pakyanya pa kyuma kyake kyoni.⁴⁵ neke um'bombi jula akatisagha mu mwoojo ghwake, untwa ghwango idila kugomoka, pe akatengula kukuvatova avavombi avakinhaata vala na vakijuva, pe baho akatengula kulia, kunyua na kughala,⁴⁶ untwa ghwa m'bombi jula ikwisa ku kighono kino naakagwile nisala jino naikujikaguala, ghwope ilikun'dumulania na kukum'bika palikimo na vano navagholofu.⁴⁷ um'bombi juno ikagula ulughano lwa ntwaga ghwake, ghwope naikuling'hania nambe kuvomba sino sinoghiile mu lungano lwa ntwaga ghwake ikopua ing'wegho nyinga.⁴⁸ neke um'bombi juno naasikagwile sino sinoghile ku lughano lwa ntwaga ghwake, neke ivomba sino sinoghile ujoo ipelua finga, finga idajivua kuhuma kwa mwene, ghwope juno akeelilue ku finga, kwa mwene fidajivua finga kukila.⁴⁹ nisile kukunga umwoto pa iisi, kange ninoghelua kuuti ghuve ghuvikiile,⁵⁰ neke nili nu lwofugho luno nikuvofua, kange nili nulusukualo kuhanga pano luva luvombike!⁵¹ pe musagha kuuti nisile nu lutengano mu iisi? Ndali, nikuvavula, pepano nisile kuleta uvusulani.⁵² kutengula lino na kughendelela kuliiva na vaanhu vahaano vasuline mu nyumba jimo, na vatatu⁵³ visulanagha na vavili, vope vavili visulanagha na vatatu. visulana ubaba nu, nswambe, umwana nu viise, umama nu mwalive, umwalive nu ng'iina, unkamwana naipulig'hanagha nu nkamwana n'jake.⁵⁴ uYesu akava ikulivula kange ilipugha, kyande muvona amafunde ghikong'ana, mwiti amasiki gha fula ghalipipi; fye luuva,⁵⁵ kange mungavone imhepo jipula kuhuma kumavemba mwiti litapiiva lifuke lweli fye luuva.⁵⁶ umue mwe vakedusi, mukagwile kuluvulania amasiki ! lino! kiki mukunua kukughutang'ania umuluvo ghwa sino sivombeka ifighono ifi?⁵⁷ kiki umuunhu ghweni mu lyumue naikagula

lino linono kuvomba kwa mwene unsiki ghuno ndeali ni nafasi ija kuvomba isio? ⁵⁸ulwakuva mungalute nu muhigi ghwako pavulongolo pa muhigi, jitange kusambana na juno ikukuhigha nambe pano muli musila alwakutwala kwa muhigi, nu muhigi alakutwala kwa m'baha, nu m'baha alakutagha kundiinde. ⁵⁹nikukuvula nulahuma ukuo kuhanga uhombile nambe i ndalama ja vusililo.

Chapter 13

¹ku nsiki ughuo, kulyale na vaanhu vamonga valyampelile imhola savaGalatia vano u Pilato alyavabudile na kuhasing'ani a ni danda sa vanave. ²uYesu akavamula akavavula, "pe musagha kuuti avagalilaya avuo valyale ni sambu kukila avagalilaya avange voni fyenambe ghavaghile amavivi aghuo? ³Nambe, nikuvavula neke nave namulata najumue mulibudua vule vule. ⁴nambe vaanhu vala kijigho nu ntanda ku Siloamu vanoghukaghua na kuvabuda, musagha aveene valyale vanya sambu kukila vaanhu avange ku Yelusalemu? ⁵Nambe, une niti, neke nave namulata najumue mwene mufua. ⁶uYesu akavavula ikihwani iki, " umuunhu jumonga layale nu mpiki ghuvyalilue mu mughunda ghwa mwene, akaluta kulonda imheeke mu mpiki ghula neke nakaghaghile. ⁷akam'bula juno ilolelela umughunda ghula, "lola mu maka ghatatu nisile na kughela kulonda imheeke mumpiki ughu neke nanipatile. udumule ulwakuva ghunangania ilihanga. ⁸juno ilolelela umughunda akati, " ughuleke umwaka ughu neke nipile na kukuvikila imbolela. ⁹nave ghihola imheeke umwaka ghuno ghukwisa ke kanono, neke nave naghuhola nikughudumula. ¹⁰lino uYesu alyale ivulanisia mu nyumba jimonga ija kufunyla unsiki ghwa Sabati. ¹¹lola, pwe alyale umukimama jumonga juno ku maka kijigho nu ntanda alyale ni lipepo ililamafu lwa vuvotevute, umwene alyale mughogholo naalyale iwesia kukwima na kugholoka. ¹²uYesu ati amwaghile an'kemheela akam'bula, " mama uvikilue vwavuke kuhuma mu vuvotevute vwako. ¹³akavika amavoko ghake pa kyanya jake, pe um'bili ghwake ghukagholoka ghwope akamughinia uNguluve. ¹⁴neke um'baha ghwa nyumba jila ja kufunyla akakalala ulwakuva uYesu alyale nsosisie ikighono kya Sabati. pe untavulua akamwamula akalivula ilipugha, "kuli ni fighono ...,fino luvaghile kuvoma imbombo. mwise kusosia himbe, nakwekuti kikighono kya sabati kyene. ¹⁵uMutwa akamwamula akati, "vakitule! nakwale nambe juno kulumue juno idindulila idogovi nambe ing'ombe jako kuhuma muluvagha na kukuvalongosia kuluta kunyua ikighono kya Sabati? ¹⁶pe lino umhinja ghwa Ibulahamu, juno uSetano an'dindile ku maka kijigho nu ntanda, pe nalukamunoghile umhinja jula kusosivua ikighono kya Sabati. ¹⁷pano alyale ijova amasio aghuo, voni vala vano valyale vikumpinga vakavona soni, pe ilipugha ilikome lya vange vakalulutila vwimila sino sinoavombile. ¹⁸uYesu akati, "uvwimike vwa Nguluve vuhwanine ni kiki, kange niwesia kuling'anisia ni kiki? ¹⁹ji ghweke mbeju jino umuunhu atolile na kuluta kuvyala ku mughunda ghwake, jikalela na kuva mpiki n'kome, ni njuni sa kukyanya sikatenda ifivwasu fyave mu matafi ghake. ²⁰kange akati, " nivuling'anisie ni kiki uvwimike vwa Nguluve? ²¹ki kwene kilule kino un'dala itola na kuhasing'ania jujuo ifipimilo fitatu fya vutine nambe kughumuka. ²²uYesu alyaghendile mu mapulo ni fikaaja kuluta ku Yelusalemu na kuvavulanisia. ²³umuunhu jumonga akaposia akati, " Mutwa, ve vaanhu vadebe vano vilipokua". pe lino akavavula akati, " ²⁴mujilolelelaghe kukilila umulyango unsekele, ulwakuva vinga vighela na kukunua kukwingila. ²⁵pambele unyanyumba ati imile na pidinda umulyango, pe mulikwima panji na kuhodesia na kuuti, Mutwa, Mutwa, tudindulile umwene ikuvamula na kwiti, 'nanivamanyile umue nambe kuno muhuma' ²⁶pe muliti, 'tukalile na pinyua pavulongolo pako nuve ukatuvulanisia mu fikaaja fitu' ²⁷neke umwene ikivamula, nikuvavula nanivamanye kuno muhuma, vuka palyune umue mwe vavomba vuhosi. ²⁸kwe kuliva na kulila kisila vusililo unsiki ghuno mulikuvagha uAbulahamu, Isaka nu Yakovo na vavili voni ku vwimike vwa Nguluve, neke umue jumue mutaghilue kunji. ²⁹vikwisa kuhuma imbale sooni, nakupuma pa mesa ja kyakulia kya pakivwilile mu vutwa vwa Nguluve. ³⁰kagula ili kuuti, ughwa vusililo ghwe ghwa kwanda nu ghawanda iiva ghwa vusililo. ³¹unsiki undebe pambele, avafalisayi vamonga valisile na kukum'bula kuuti, " luta na kuvuka apa ulwakuva uHelode ilonda kukubuda". ³²uYesu akati, " mulute mukakivule ikikanu...,[] kila, lola nikughadagha amapepo na kusosia umusyughu nu lyakilavo, ni kighono kya vutatu nitekesia uvufumbue vwango. ³³ku lwolwoni lunoghile vwimila jango kughedelela umusyughu, ulwakilavo ni fighono fino fikwisa, ulwakuva najikwiting'ana kum'buda m'bili kutali ni Yelusalemu. ³⁴Yelusalemu, Yelusalemu ghwe veni juno ikivabuda avavili na kukuvatova amavue vala vano vasung'ilue kulumue. ke kalingi ninoghilue kuvakong'ania vaanha vinu ndavule ing'uku vule jikong'ania ifayana fyake mumbavatililo sake. neke ili namukalighanile. ³⁵lola ujilekile inyumba jako. najune nukivavula, namungawesie kukunyagha nambe mungati, 'afunylue ujoo juno ikwisa ku litavua lya mutwa".

Chapter 14

¹lulyahumile ikighono ikya Sabati. yeiluta kukaja ja jumo juno aale n'gooyo ghwa Vafalisayi kulia un'kate, vope vakale vivaanda pipi na pipi. ²pavulongolo pa mwene pwealyale umuunhu juno alyale ni nhaamu ja kufimba. ³uYesu akavaposia avaagula ndaghilo isa vayahudi na vafarisayi. "ndaani, lunono kusosia umuunhu pakighono kya Sabaati, asi vuli?" ⁴neke avene vakava kimie, pe, uYesu akan'koola. akan'sosia na pikun'tavula alutaghe. ⁵ghwope akavavula akati, " ghweveni mukipugha kiinu juno ali nu mwana nambe ing'ombe jingaghwilile muliina ku kighono kya Sabati naikujisuuvula ng'hani ng'hani ?" ⁶aveene valyale vasila ngufu isakwamula ghano ghano vavaposisie. ⁷un'siki ghuno uYesu alyakagwile kwiti vala vano valyaghogholilue kwiti vasalwile ifitengo vwoghoppua. avavula ikihwani akati, " ⁸ye mughongolua nu muunhu uya vutolani, nungikalaghe mufitengo fya vavaha. ulwakuva nukagwile kuti, ⁹pano aghongolilue umuunhu juno ghwe mwoghoppua kyongo kukila uve. un'siki ghughuo umuunhu juno avaghongolile ¹⁰neke uve ungaghongolue,

usalulaghe uvukalo vwa kuvusililo, kuvaanga neke kyande ikwiisa juno akungongolile ghwenwene atisaghe uve manyani, kila ghukale kuvulongolo. apuo ghuuva mwoghopua ku vano valipalikimo nuuve pamesa. ¹¹ulwakuva juno ikughinia uNguluve alyamwisia, juno ikujisia ghwe ighinisivua. ¹²Yesu kange akam'bula umuunhu juno umughongolile, 'pano ghukumpela ikyakulia kya pamwisi nambe ikya pakivwilile, ulekaghe pighongola avamanyani vaako nambe avanyalukolo vaako, nambe avanyakisina vaako, nambe avabading'hani vaako avamofu neke kwiiti avene valeke pikukughongola uve uhombe. ¹³neke lino pano ghuvomba ikikulukulu, vaghongolaghe avamofu, avalema, na vavoofu, ¹⁴najuve ghufunyua, ulwakuva naviwesia kuhomba. ulwakuva ghuhombua muvusyukua vwa vanya kyang'haani. ¹⁵un'siki huno jumonga mu vala vano vakikalile pamesa palikimo nu Yesu ati apulike aghuo, ghwope akavavula akati," afunylue jula juno ilia un'kate mu vutwa vwa Nguluve". ¹⁶neke uYesu akavavula akati," umuunhu jumonga akavombile ikikulukulu ikikome, akaghongola avaanhu vinga, ¹⁷un'siki ghuno ikikulukulu kifikile, akansung'ile um'bombi ghwake kukuvavula vano avaghongolilue, ' mwise, ulwakuva ifinu fyoni fivikilue tayale ¹⁸vooni vakatengula kukunsuuma avasungukile ughwa kwanda akati 'nighulile umughunda nilonda nilute nikagholole. sivuo usaghile, ¹⁹ghwope ujunga akati, ' nighulile ing'ombe ihaano najune nilute kughela. sivuo usaghile. ²⁰na ju muunhu ujunge akati, 'nihumile pitoola un'dala pe lino naniwesia pikwisa. ²¹um'bombi akagomoka na kukum'bula um'baha ghwake aghuo. unyanyumba jula akakalile akam'bula um'bombi ghwake, 'luta ng'hani ng'hani mumpulo na mufisila fino filuta mufikaaja fya vaanhu ukavalete apa avakotofu, avalema. vano navilola na vabofu". ²²um'bombi ghwake akati, ntwaga aghuo ghano unilaghisie ghavombike, nambe lino ikyakulia kisighiile. ²³untwa akam'bula um'bombi akati, luta kusila ijansevo na mufisila fino filuta mumakaaja gha vaanhu ukavapelesie avaanhu vingile neke inyumba jango jimeme. ²⁴ulwakuva nikuvavula, mu vala vano vaghongolilue ulwa kwanda nakwale juno ilivonja ikikulukulu kyango. ²⁵lino ulukong'ano ulukume valyale viluta naghwo. ghwope akadyetuka akavavula kuuti, ²⁶ndeve umuunhu ikwisa kulyune ghwope naikunkalalila ubaba ghwa ghwake, ungiina ghwake, avaanha vaake, avanyalukolo vaake avaghosi na vadala Ena, na vu vwumi vwake kange navuwesia kuva vavulanisivua vango. ²⁷umuunhu nave naitoola ikikovekano kyake na kukwisa kunsana jango naiwesia kuva m'bulanisivua ghwango. ²⁸ulwakuva ghwe veni mu lyumue, juno ilonda kujenga kujenga aikela kutengula kiisatala iling'hanie taasi alole indalama neke alole kukughenia aghuo. ²⁹nave naiovomba aghuo neke kyande ijenga uvwalo angakunue pimalisia. vooni vano vilola vitengula piseka, ³⁰vitisagha, umuunhu uju akatengwile kujenga , akunilue kumalikisia. ³¹neke ghwe Ntwa muki, jno ilonda kuluta kutovana nu Ntwa ujunge mu vwiite, juno naikukala paasi taasi neke asaghe nave akwiline kutovana, palikimo na vaanhu imbilima kijighe kimo kutovana nu junge juno ikwisa kwa mwene na vaanhu imbilima fijighe fivili? ³²ndeve evuo ililugu lya vange pano lijighe lilikuvutali, likunsung'a untwa kusuma ulwiho lya lutengano. ³³kwekuti lino, juno nailonda kukufleka fyooni fino alinafyo. nangawesie kuva m'bulanisivua ghwango. ³⁴umwinyo nnono, neke nave ghunangike ghuvombela kiki neke ghuve mwinyo kange? ³⁵naghuva mwinyo ghwa kulunga nambe kuva mbolela. kange kutaghua kuvutali. umwene unya mbughulutu aghakupulika na apulikaghe".

Chapter 15

¹lino avasongesia songo na vahosi avange vakisa kwa Yesu na kukumpulikisia uYesu. ²avaFarisayi vooni navalembe vakajing'ulasia viiti," umuunhu uju ikuvupila avanya sambu nambe kulua navo. ³uYesu akajova ikighwani iki kuvanave akati, ⁴ghweveni kulumue, ndeve ali ning'olo kilundo neke jimonga jisova, ikusileka isingi sila fijighe budikalubale na budika lubale na kuluta kulonda jino jisovile kuhanga ajaghe? ⁵ghwope kya ajaghile akujipinda pamavegha kumo ahovwike. ⁶angafike pakaja, ikuvakemhela avamanyani na vabadingani vake pe ikuvavula kuuti, hovokagha palikimo nune, ulwakuva ing'olo jango jino jikasovile nijaghile. ⁷vule vule nikuvavula kuuti luliiva lukelo kukyanya pano umuhosi jumo ilaata inyivi, kukila vwimila avaanhu fijighe budikalubale na budika lubale, avagholofu avasila vufumbue vwa kulaata. ⁸nambe kwale umukijuuva veni juno ali ni ndalama kijighe, neke angasovelue nu lutalama lumu, kya ikunga itaala nakufyaghila inyumba na kulonda kungufu sooni kuhanga ikulwagha? ⁹kyande alyaghile ikuvakemhela avamanyani na vabading'ani vake na kukuvavula hovokagha palikimo nune, ulwakuva ulutalama lwango luno lukasovile nilwaghile. ¹⁰nambe ndikio nikuvavula," pwelule ulukelo pa vulongolo pa vanyaMhola va Nguluve vwimila unyasambu jumo juno ilaata. ¹¹na ju Yesu akati," umuunhu jumonga alyale na v vaaswambe vavili, ¹²un'debe jula akam'bua uviise ghwake akati, baba umhele uvuhasi vwango neke akaghava ikyuma kyake kuveene. ¹³ifighono nafinga, un'debe jula akakong'ania foni fino finoghile akaluta ku iisi ija kuvutali, ukuo akalia fivi indalama sa mwene, akagholila ni finu fino nailonda, akavombela fivi indalama samwene kunyivi. ¹⁴ghwope ye amalile fyoni ilijala likingila mu isi jila pe umwene akatengula kuva mulondi. ¹⁵akaluta kwa muunhu jumonga ghwa mu iisi jila, ghwope akan'twala kumughunda ghwake ku suvila ingube. ¹⁶akava inoghelua kulua amabandu ghano ingube salisagha ulwakuva nakwale umuunhu juno akampelile ikinu kyokiyoni alie. ¹⁷pe un'debe jula akasagha mu mwojo ghwake akati, ava vombi valingi ava baba ghwango vilia filingi ifyakukwilana najune pwenile apa nifua ni n'jala! ¹⁸nivuka niluta kwa baba ghwango na kukumbula," Baba nihokile kwa Nguluve na pa maaso ghako. ¹⁹naninoghile kukemhelua n'swambo kange, um'bike nive mumo muvavombi vako. ²⁰pepano akaluta kwa viise ghwake. ye akyale kutali uviise ghwake akamwagha akam'bonela ikisa akaluta luvilo akamuyayila na kumunonela. ²¹u mwana jula akam'bula akati," Baba nihole kukyanya kwa Nguluve na pa vulongolo pa maaso ghako, naninoghile kukemhelua n'swambo. ²²uviise jula akavavula avavombi vake; mulete ng'hani ng'ahi umwenda unono kyongo mun'fwasi. Mun'fwasi ni pele mu kyove ni filatu mumaghulu. ²³kange mulete ing'ombe jino jinonile muhinje

tulie na kuhovoka.²⁴ulwakuva umwanango alyale afwile mwopo mwumi. alyasovile ghwope avonike vakatengula kululutila.²⁵pe baho umwanake um'baha jula alyale kumughunda. akatile ikwisa alipipi ni nyumba akapulika ilisio ilya nyimbo na kuseja.²⁶akan'kemhela um'bombi jumonga akam'posia agha kwe kuti kiki?²⁷um'bombi akam'bula akati," ununavo isile ubaba ghako amuhijile ing'ombe jino jinonile ulwakuva agomwika n'kafu.²⁸un'swambe um'baha akakalala akasita kukwingila mun'kate pe uviise akahuma kunjikumpelepesia.²⁹neke akamwamula iviise ghwake akati," lola une nikuvombile amaka minga nambe nanipunisivue indaghilo sako, neke numhelile nambe kapene kuuti, nihovoke navamanyani vango.³⁰neke atile isile un'swambo uju juno alile fivi ikyuma kyako palikimo na vaghenda mwalu umuhinjile ing'ombe jino jinonile.³¹uviise akam'bula akati," n'swambango, ulipalikimo nune ifighono fyoni, ni fyoni fino nilinafyo fye fyako.³²lino lunoghile kulusue kuvomba ikikulukulu na kuhovoka, unyalukolo ghwako uju hwene akafwile na lino mwumi; akasovile ghwope avonike.

Chapter 16

¹uYesu akavavula avavulanisivua vake, " palyale nu muunhu jumonga m'mofu alyale nu m'baha mu mbombo jake, ²pe vakampela umm imhola sa m'baha jula kuuti, um'bombi ghwako um'baha itaghania ifyuma fyako.pe ummo akan'kemela akam'bula akati, "kwe kiliku ulyuve kino nipulika? humia imhola ija vuvaha vwako, ulwakuva nungave m'baha kange mu mbombo jango.³um'baha jula akijovela mu mwoojo ghwake, nivombe kiki, ulwakuva untwa ghwango ikunivusia mu mbombo jango ija vuvaha? nisila ngufu sa kulima, na kusuma nivona soni.⁴nikagula lino kyale nivomba kyande vanivusisie mu mbombo jango ja kwimilila avaanhu vanyupile mu nyuma save.⁵pe pano umweimilili jula akavakemhela voni vano visighilua nu ntwaga ghwake akam'bula ughwa kwanda, 'ghusighilua ilingi nu ntwaga ghwango?'⁶akati, 'fighelelo kilundo fya mafuta akam'bula, 'tola ilikalataasi lyako ng'ani ng'ani lemba ifijigho fihaano, ⁷pe akam'bula ujunge najuve ghusighilua ilingi? akati, 'ifighelelo kilundo kimo ifya vutine vwa ngano'. tola ilikalataasi lyako, lemba ifijigho lekela kwoni'.⁸untwa jula akamughinia um'baha jula ulakuva alyavombile nu vukagusi. ulwakuva avaanha va pa iisi iji vali nuvukagusi vyinga kukila avaanha va Nguluve.⁹lino une nikuvavula kuuti, muvatangaghe avajinu ni kyuma kino mulinakyo, neke kyande kiselile, mwupilue ku vukalo vwa kusila na kusila.¹⁰juno mugholofu mu lidebe kyongo iva mugholofu na mulikome. ghwope juno namugholofu mu lidebe naiva mugholofu na mulikome kange.¹¹nave umue namulyale vagholofu mu kyuma kino na kyakyangani pe ghwevene juno ikuvitika ku kyuma ikya lweli? ¹²kange nave namulyale vagholofu kutumila ikyuma kya muunhu junge, ghweveni juno ikuvapela sino sinu jumue?¹³nakwale um'bombi juno ikuvavombela avatwa vavili, ulwakuva ghukunkalalilagha jumo na kumughana ujunge, nambe kukolana nuju na kum'benapula uju. nungawesie kukum'bombela uNguluve ni kyuma.¹⁴pe avafarisayi, vano valyale vinoghua indalama ye vapulike aghuo ghoni vakam'benafula.¹⁵kange akavavula, "umue mwemwemu mukuvona hwene vanya kyang'ani pa maaso gha vaanhu, neke UNguluve akagwile amoojo ghinu. ulwakuva lino lyimike kwa muunhu liva ng'alasi pa maaso ghwa Nguluve.¹⁶indaghilo na vavili pwefilyale kuhanga uYohani panoa akisile. kuhuma unsiki ughuo, imhola inofu ja vutwa vwa Nguluve jikapulisivue, nu muunhu ghweni ighela kukwingila ku ngufu.¹⁷neke kihugu ku kyanya ni iisi fivuke kuliko ililembe limo lya ndaghilo likosekane.¹⁸ghweni juno ikumuleka un'dala ghwake na kun'toola un'dala ujunge ivwafuka, ghwope juno ikun'toola juno alekilue numughosi ghwake ivwafuka.¹⁹palyale nu mmofu jumonga alyafwalile amhenda aghanya sambalau na gha ndalama akale ihovokela uvumofu vwake uvukome.²⁰nu nkotofu jumonga ilitavua lyake Lasali vakam'biki pa mulyango ghwa kunji kwa mofu jula, alyale ni fikongo.²¹ghwope akinoghelua kulia ikyakulia kino kikaghwisagha pasi pa mofu jula nasi mbua sikisa sikamumyanga ifikong'o fyake.²²jikava unkotofu jula akafua, avanyaMhola vakantola kuhanga pakifuva pa Abulahamu. ummofu jula ghwope akafua akasyulua.²³ye alyale mumuko kuvulungu kula akadindula amaaso ghake akamwagha uAbulahamu kuvutali ali nu Lasali pakifuva kyake.²⁴akalila akati, 'baba Abulahamu, nisaghile un'sung'e u Lasali asase ulwove lwake mumalenga, alunoghelesie ululimi lwango; ulwakuva nipumusivua mu mwoto ughu.²⁵neke uAbulahamu akati, 'mwanago kumbuka kuuti mu vwumi vwako ukupile isako sino nono, nu Lasali vule vule alyapatile inyivi. neke lino alyapa uhuvilisivua, najuve ghupumusivua.²⁶na kukila aghuo, kuvikilie ilina ilikome pakate jitu kuuti vano vilonda kuluta kulumue vakunuwaghe na vaanhu va kulumue navangalovokaghe kukwisa kulusue²⁷umofu jula akati, 'nisuuma baba Abulahamu kuuti unsung'e ku nyumba kwa baba ghwango.²⁸ulwakuva nili navanyalukolo vahano neke avavunge na veene ku vwoghofi piti vope vilikwisa pa mhumhuko apa.²⁹neke uAbulahamu akati, 'kwale uMoose na vavili, valeke vavapulikisie vavuo.³⁰umofu jula akati, 'Ndali, baba Abulamahu, neke nave angalute umuunhu juno ahumile kuvafue vilaata, ³¹neke uAbulahamu akam'bula akati, 'ndeve navikuvapulikisia uMoose na vavili navangampulikisie nambe umuunhu angasyuke kuhuma kuvafue.

Chapter 17

¹uYesu akavavula avavulanisivua vake, " imbombo sino sikuvatwalila avaanhu kuvomba uvuhosi sinoghile kulumila, neke iga umuunhu ghweni juno itengulisia! ²jale jiva je kiba umuunhu ujoo kumpinyila mu singo ilivue ilisito lya kuhavulila na kutaghua mu malenga, kuliko kumuleka umuunhu jumo mu vadebe ava atengaghe isambi.³mujilolelaghe, nave unyalukolo ghwako akuhokole umuvungaghe, ghwope angalate unsahilaghe.⁴nave akuhokila mara lekela lubale ku kighono kimo ni kighono kikikio ikwisa nakuti, 'nilaata 'nisaghile unsahilaghe"⁵avasung'ua vake vakam'bula uMutwa kuuti, "utwongelele ulwitiko lwitu"⁶uMutwa akati, "nave muve nu lwitiko lukome, mwale

mukughuvula unkuju ughu, kuluka na kumela kumalenga, ghwope ghukuvitika.⁷ neke ghweveni mu lyumue juno umbombi juno ilima umughunda nambe juno idima ing'olo, ikum'bula pano igomoka kumughunda, ghwise ng'ani ng'ani ghukale neke ulie ikyakulia? ⁸pe nangam'bule unendele ikyakulia nilie, kange uminye ikihudiko unovombebele kuhanga ningamale kulia na kunyua. pe pano najuve kya ghulia na pinyua?⁹ nangamuhongesie um'bombi ujoo ulwakuva avombile ghanoavulilue? ¹⁰vule vule najumue mungamale kuvomba sino vavalaghisie mutisaghe, 'usue tulivavombi twevano natunoghile. tuvombile ghene ghano vatulaghisie¹¹ jikahimile kuuti pano alyale ikyula kuluta ku Yelusalemu, akakilile mu maka ja Samalia na ku Galilaya. ¹²ati ikwingila mu kikaaja kimonga, ukuo akatang'ana na vaanhu kijigho avanya buba. vakima patali, ¹³vakajova ilisio vakati, " Yesu, Mutwa tuvonele lusungu"¹⁴ati avaghile akavavula, " lutagha mukajivonesie ku vatekesi". vope ye viluta vakavalasivua. ¹⁵jumonga ati avwene asokile, akagomoka ikufunyila uNguluve. ¹⁶akafughama pa maghulu gha Yesu kumuhongesia. umwene alyale muuhugu. ¹⁷uYesu akamwamula akati, " pe navakavalasike voni kijigho? valikughi avange vala ? budika lubale ¹⁸napwale nambe jumo juno avonike kugomoka neke kumwika uNguluve, looli umughesi uju?" ¹⁹akam'bula, "ghwime ulutaghe ulwitiko lwako lukusosisie"²⁰avafalisayi ye vikumposia uvutwa vwa Nguluve vulikwisa lighi, uYesu akavamula akati, uvutwa vwa Nguluve na kiinu kinokivoneka. ²¹nambe avaanhu navilijova, 'lola apa! nambe 'lola kula!' ulwakuva uvutwa vwa Nguluve vuli n'kate jinu"²²uYesu akavavula avavulanisivua vake, " unsiki ghukwisa ghuno mulinoghelua kukukyagha ikighono kimo kya mwana ghwa muunhu, neke namulikukyagha. ²³vilikuvavula, 'lola kula!, lola apa! neke namungalutagha nambe kuvavingilila, ²⁴hwene mwoto ghwa fula ghuno ghumulika kukyanya kutengulila ulubale lumu kuhanga ulunge. lino nambe umwana ghwa muunhu iliva ndikio mu kighono kyake. ²⁵neke taasi lukumunoghela kupumuka mu isio nyinga na kukanua ni kisina iki. ²⁶ndavule lulyale mufighono fya Nuhu, fye luliva mu fighono fya mwana ghwa muunhu. ²⁷vakalia, vakanyua, vakatoola na kutoolana kuhanga ikighono kino uNuhu akingilaa mu kyombo pe amalenga minga ghakisa na kuvabuda vooni. ²⁸fyelulyale mufighono fya Luti, vakalia, kunyua, vakaghula na kughusia, kulima na kujenga. ²⁹neke ikighono kila uLuti alyavikile kuSodoma, jikatonya ifula ja mwoto ni kibiriti kuhuma kukyanya jikavabuda vooni. ³⁰lino fyeluliva mu kighono kila ikya mwana ghwa muunhu pano ilisyetulivua. ³¹ikighono ikyo nungamwitikaghe juno alikunyumba kukyanya iike kutola fimonga munkate munyumba. nungam'bulagha juno ali kumughunda kugomoka kukaaja. ³²munkumbukaghe un'dala ghwa Loti. ³³ghweni juno ighela kukulusia uvwumi vwake alambusia, neke kange ghweni juno alambusia uvwumi vwake ujoo alakulusia. ³⁴nikukuvula, ikighono ikio avaanhu vavili viliiva vaghonile pa kitala kimo. jumo itolua ujunge ³⁵ilekua. kwe kuliiva na vakijuua vavili vihavula amayembebele palikimo, jumo itolua nu june ilekua. ³⁶avakinhaata vavili viliva pivomba imbombo pa mughunda, neke jumo itolua, ujunge ilekua". ³⁷vakamposia, "kughi, uNguluve?" akavavula, "pala pano pweghule um'bili ghwa kikanu kino kifwile, pepano amatumbusi ghiking'ana palikimo".

Chapter 18

¹neke akavavula ikihwanikisio ndavule lunoghile kukufunya jaatu, kisila kukatala. ²akatisaha kwealyale umhighi mu likaaja limonga, juno naalaye ikumwoghopa uNguluve kange naavikilagha mu mwoojo kukuvatanga avaanhu. ³mwealyale umfwile jumonga mulikaaja ilio, ghwope akamulutila kekinga akati, "nange unighilile un'koleumulugu ghwango aleke kutoola ifyango. ⁴ku nsiki ntali naale ipinyile kuuti antange, neke ye ghukilile unsiki akasagha mu mwoojo ghwa. pope une nikumwoghopa uNguluve nambe kukuvoghopa avaanhu. ⁵pope ulwakuva umfwile uju ikung'atasia nikuntanga akave ikighavo kyake neke aleke kukung'atasia kange". ⁶neke uMutwa akajova akati, 'pulikisia fino ajovile umhighi umhosi uju. ⁷pe uNguluve ghwope naileta ikyang'haani ku vimike vake vano viku mulilila pamwisi na pakilo? pe umwene naiiva nulugudo kuveene? ⁸nikuvavula kuuti, ikwisa ni kyang'haani kuveene ng'ani ng'ani. neke unsiki ghono umwana gwa muunhu ikwisa ilikulwagha ulwitiko lwa iisi?⁹pepano akavavula ikihwani iki pwevalyale avaanhu vamonga vano vikuvoona kuuti aveene kuva vaghlofu na kuvapenapula avange, ¹⁰avaanhu vavili vakaluta kunyumba inyimike ja kufunyila: jumo aale mFalisayi nu junge n'songesia songo. ¹¹umFalisayi akima na akifunya ndiki mu mwoojo ghwake, 'nikukuhongesia Nguluve vule une nanili ndavule avaanhu avange vano vakunyi, avaanhu vano vahoka makole, avavwafu nambe ndavule uju unsongesia songo. ¹²une ku nywabaha nibuhila kulia kavili kange nitavula ilitekelo mu meto soni sino nikava. ¹³neke unsongesia songo, alyimile pavutali looli nalyaghelile nambe kukwinamula amaaso ghake kukyanya. akatovatova pakifuva kya mwene akati, 'Nguluve unsaghile une ne muhosi' ¹⁴nikuvavula, umuunhu ndavule uju alyagomwike kukaja apyanilue inyivi saake sooni kukila ujunge jula ulwakuva gheni juno ikughinia uNguluve alyamusia, ghwope juno ikujisia uNguluve alyantosia. ¹⁵avaanhu vakatwalila avaanha avadebe kuuti vamwabasie, neke avavulanisivua vake ye vavwene aghu, vakavasigha. ¹⁶neke uYesu akavakemela kwa mwene akatisagha, 'valeke avaanha avadebe vise kulyine nambe namungavasighahe. ulwakuva uvutwa vwa Nguluve vwe va vaanhu ndavule avuo. ¹⁷kyang'ani nikuvavula, umuunhu ghweni juno naikvupila uvutwa vwa Nguluve hwene mwana sesene nailikwingila'. ¹⁸um'baha jumonga akam'posia akati, 'm'bulanisi nono, nivombe kiki neke pambele nive nu vwumi vwa kusila na kusila?' ¹⁹uYesu akamwamul akati, 'kiki ghukung'emela nnono? nakwale umuunhu juno nnono, loli ju Nguluve mwene. ²⁰usikagwile indaghilo nunga vwafukaghe, nungabudaghe, nungahijaghe, nungolekaghe uvudesi, umwoghpaghe uvaaso nu mamajo. ²¹um'baha jula akati, 'isio sooni nigadilile kuhuma ye nili nsoleka". ²²uYesu ye asipulike isio akam'bula, "upeelile ikinu kimonga. lunoghile ughusie ifinu fyonu fino ulinafyo neke uvaghavile avakotofu, najuve ghuliva ni kyuma ku kyanya - kange ghwise umbingilile'. ²³neke umofu ye apulike aghuo, akasukunile kyongo ulwakuva alyale ni kyuma kinga. ²⁴pe pano uYesu, akam'bona vule asukunile kyongo akati, 'lutalamu kyongo avanya kyuma kukwingila ku vutwa

vwa Nguluve! ²⁵Iwakuva kihugu kyongo ingamila kukilila pa kilioli kya sindano, kuliko kwa mmofu kukwingila ku vutwa vwa Nguluve. ²⁶vala vano valyapulike aghuo vakati, pe ghweveni lino juno ndepoonu ipokua? ²⁷uYesu akamula akati, 'sino avaanhu vikunua kuvomba ku ngufu saave neke kwa Nguluve sivombeka'. ²⁸uPeteli akati, 'Ena, usue tufilekile ifinu fyonitukuvingilile uve'. ²⁹pe pano uYesu akavavula, kyang'haani nikuvavula kuuti, nakwale umuunhu juno ajilekile inyumba, nambe un'dala nambe unyalukolo nambe avapafi nambe avaanha vwimila uvutwa vwa Nguluve, ³⁰juno naikwupila minga kukila mu iisi iji, na mu iisi jino jikwisa uvwumi vwa kusila na kusila. ³¹pe baho ye vakong'anisie vala kijigjo na vavili, akavavula, 'lola, tutogha kuluta kuYelusalemu, na masio ghoni ghano ghalembilue na vavili kujova isa mwana ghwa Muunhu kuuti ghikwilana. ³²ulwakuva iiva mumavoko gha vaanhu avaYahudi vikum'bedagha na pikumuligha na pikumfunyila amate. ³³kange vikun'kopagha ni fijeledi na kukum'buda neke pakighono ikya vutatu isyuuka. ³⁴navalyasikagwile sino ijova isi. nalilisio ili lifilisile kuveene, navalyasitang'inie sino sijovilue ³⁵pe lukava uYesu pano alipipi ku Yeliko, umuunhu jumonga um'bofu alikalile palubale lwa nsevo akaumagha vantange, ³⁶ye apulike ilipugha lwa vaanhu likuling'ania akaposia kiki kihumila. ³⁷vakam'bula kuuti uYesu ghwa Nasaleti ikila. ³⁸pe um'bofu jula akalila fiijo akati, 'Yesu, mwana ghwa Davidi, unisaghile'. ³⁹vala vano valyale vighenda vakan'dalikila um'bofu jula, vakam'bula ujike. neke umwene akaghina kulila fiijo, 'mwana ghwa Davidi, usanighile. ⁴⁰uYesu akima akasuumu umuunhu jula vamulete kwa mwene. pe um'bofu jula ye amuvelelile, uYesu akamposia, ⁴¹ghulonda nikuvombe kiki? akati, 'Mutwa, nilonda kulola'. ⁴²uYesu akam'bula, 'lino ulolaghe. ulwitiko lwako lukusosisie'. ⁴³ku nsiki ghughuo akavisagha ilola, akam'bingilila uYesu na kukumughinia uNguluve. vati valyaghile ili, avaanhu vooni vakamughinia uNguluve.

Chapter 19

¹uYesu akingila na kukila pakate pa Yeliko. ²apuo pealyale umuunhu juno atambuluagha Sakayi. juno alyale m'baha ghwa vasongesia songo kange muunhu ghwa vumofu. ³alyale ighela kukumwagha uYesu kuuti mwana ghwa ndani, neke akakunua kukumwagha ulwakuva alyale mfupi kange pe likale ilipugha lwa vaanhu. ⁴pepano akalongola luvilo kuvulongolo ku vaanhu, akatogha kukyanya mu n'kuju kuuti amwaghe, ulwakuva uYesu alyale pipi pikila isila ijio ⁵un'siki ghuno uYesu afikile pala, akalola kukyanya akam'bula akati, "Sakayi ika ng'haani ng'haani, ulwakuva umusyughu lunoghile kulinda ku nyumba jako" ⁶akavomba ng'haani ng'haani, akika na kumwambilila ku lukeelo. ⁷avaanhu vooni vakatile vaghaghile aghuo vaking'ulasya vakati, 'alutile kukumughendela umuunhu unya sambu. ⁸uSa'kayi akimile akam'bula uMutwa kuuti, 'loola lubale lwa kyuma kyango nikuvapela avakotofu, kange nave umuunhu ghweni nin'kunyle ikinu, nikun'gomokesia kane'. ⁹uYesu akam'bula akati, 'umusyughu uvupoki vufikile mu nyumba iji, ulwakuva umwene kange ghwe mwana ghwa Abulahamu. ¹⁰Iwakuva umwana ghwa muunhu isile kulonda na kupoka avaanhu vano vasovile. ¹¹ye apulike aghuo, akaghendelile kujova na kuhumia ikihwani, ulwakuva akale pipi na kuYelusalemu, voope vakasaghile kuuti uvutwa vwa Nguluve vulyale pipi kuvoneka ku lwakwasia. ¹²pepano akavavula akati, uNtwa jumonga akalutile ku iisi ija kuvutali kuuti pile uvutwa neke agomoke. ¹³akavakemhela avavombi vake kijigho, akavapela filundo kijigho akavavula akati, "muvombaghe imbombo ija kufulusia kuhanga pano niligomoka" ¹⁴neke avaanhu vake vakan'kalalilagha pe pano vakavasung'a avomolua valute vamfuute na kukum'bula kuuti, "natulonda umuunhu uju atulongosie" ¹⁵akatile agomwike ye apelilue uVutwa, akavakemhela avavomvi vala vano akavalekile indalama vakemhelue vake, neke akagule vafulwisie ndani. ¹⁶ughwa kwanda akisa akati, "Mutwa ikipupa kyako kino ukamhelile kifulyisie ifighavo kijigho, ¹⁷UNtwa jula akam'bula, uvombile vunofu uve uli mb'ombi n'nofu, ulwakuva ghwa kolopalile mu fidebe, nikupela kutema amapulo kijigho. ¹⁸ughwa vuvili akisa akati, 'Ntwa, ikipupa kyako kifulwisie ifipupa fihaano. ¹⁹UNtwa ujoo akam'bula akati, 'najuve tola uteme amapulo ghahaano. ²⁰nu junga akisa akati, Ntwa iji apa indalama jako, jino nikapinyile vunono mu kyenda, ²¹ulwakuva nikoghwipe kuuti uve uli muunhu n'kali. ghuvusia kino nu vikile na kupeta kino nukavwalile. ²²uNtwa ujoo akam'bula, 'ku masio ghako juve nikukuhigha, uve uli m'bombi m'bivi. ulyakagwile kuuti une nili muunhu m'bivi nitola kino nanivikile na kupeta kino nanikavwalile. ²³pe, ongo nikavikile indalama jango ku vano vifulusia, nneke kyande nigomwike nitole palikimo na sino sifulwike? ²⁴uNtwa akam'bula avaanhu valyale vimile apuo, 'mun'kunye ikipupa ikio na kukumpela jula unya fipupa kijigho. ²⁵vakam'bula kuuti Ntwa, umwene ali ni filundo kijigho. ²⁶nikuvavula, umuunhu ghweni juno alinakyo ipelua kukila, neke juno nsila, kyope kino alinakyo kilipokua. ²⁷neke avalugu vango ava, vano navakanoghilue nive mutwa ghwa vanave, mu valete pavulongola apa neke muvabude. ²⁸akatile ajovile isio, akaghendelelagha kuluta kuvulongolo akatogha na kuluta ku Yelusalemu. ²⁹akatile avelelile pa Betigage, pipi nikidunda kya miseituni, akavasung'a avavulanisivua vake vavili. ³⁰akajova akati, 'mulutaghe pakikaaja kya pavupipi. mungingile mukujagha inyana ja dogovi najighelile kujangalilwa taasi, mujavulile mujilete kulyune. ³¹nave umuunhu ikuvaposia, 'kiki mukujavula? mutisaghe," uNguluve ali nuvufumbue najo. ³²vala vano akavasung'ile vakaluta vakajagha inyana ja dogovi, ndavule uYesu vuno akavavulile. ³³ye vikujavula inyana ja dogovi, avanyanajo vakav aposia "kiki mukujavula inyana ja dogovi iji? ³⁴vakavamula vakati," uMutwa ali nuvufumbue najo" ³⁵pe vakan'twalila uYesu, vakatandika amheenda ghave pakyanya pa nyana ja dogovi, neke vakan'tosia uYesu pakyanya. ³⁶uYesu ye iluta avaanhu valyale vitandika amheenda ghave mu nsevo. ³⁷akatile ikwika ikidunda kya miseituni ni kipugha kyoni ikya vavulanisivua, vakatengula kukumpaala uNguluve ni lisio ilikome vwimila ifidegho vuno valyavombilue. ³⁸vakajova, 'aaghinwaghe u Ntwa juno ikwisa mulitavua lya Mutwa! ulutengano kukyanya, nu vwimike kukyanya. ³⁹avafarisayi vamonga mu kipugha vakam'bula vakati, m'bulanisi, vajikisie avavulanisivua vako,

⁴⁰uYesu akavamula akati, 'nikuvavula ndeve ava vijigha kimie amavue ghilijova amasio.⁴¹UYesu ye alipipi nu mpulo akaghulilila, ⁴²akati, nave ghwale ukagule nambe juve, mu kighono iki sino unoghile kuvoma neke uve nulutengano! neke sifisilue pa maaso ghako.⁴³ulwakuva ifighono fikwisa fino avalugu vako vijenga ililugu pipi nuve, na kukusyuta na kukughindilikisia kyhuma mu mbale sooni. ⁴⁴'vikukughwisia paasi uve na vaanha vako. navikulekesia nambe mu livue limo pakyanya ja linge, ulwakuva nukakagwile unsiki ghuno uNguluve alyale ighela kukupoka.⁴⁵uYesu akingila mu nyumba ija kufunyila, akatengula kuvadaga vala vano vakale vighusia, ⁴⁶akavavula, "jilembilue, inyumba jango jiliva nyumba ja kufunyila, neke umue musyetulinie kuva lipango lya vakunyi".⁴⁷pe lino uYesu alyale ivulanisia ifighono fyoni ku nyumba ja kufunyila. aatekesi na vavulanisi va ndaghilo na valongosi vavaanhu valyalondile kukum'buda, ⁴⁸neke navakakunua kujagha isila ja kuvomba ndikio, ulwakuva avaanhu voni valyale vikumpulikisia vunono.

Chapter 20

¹kiliva kighono kimo, UYesu ye alyale ivulanisia avaanhu ku nyumba inyimike ja kufunyila na kudalikila ilivangili, avatekesi avavaa na vavulanisi va ndaghilo vakamulutila palikimo na vaghoghoho. ²'vakajova, vakam'bula, 'tuvule kwe kuvutavulua vuliku ghuvumba agha? nambe ghwe veeni ujoo juno akupelile uvutavulua uvu?"³ghwope akamula akati, 'najune kange nikuvaposia. munivule ⁴ulwofugho lwa Yonani pe lukahumile ku kyanya au kuvaaahu?"⁵neke vakajofesania vavuo ku vavuo, vakatisagha, 'tungati, 'lukahumile kukyanya akutuposia, 'ongo pe namukamwitikile? ⁶kange tungati; lukahumile ku vaahu; avaanhu vooni apa kya vikutotava na mavue, lwakuva vooni vikwitika kuuti uYoani alyale m'bili. ⁷pe vakamwamula lwa kuva navakakagwile kuno lulyahumile. ⁸uYesu akavavula, "najune nanikuvavula umue kwe kuvutavulua vuki nivomba agha."⁹alyavavulile avaanhu ikihwani iki, "umuunhu jumonga alyavyalile umughunda ghwa misabibu, akaluta iisi ijinge ku nsiki ntali. ¹⁰ku nsiki ghuno ghunoghile, akansung'ile um'bombi kuvalimi va misabibu, neke avalimi va misabibu vakantova, vakan'gomosia mavoko ghene. ¹¹pe akansung'a kange um'bombi ujunge ghwope vakantova, na kum'bombela inyivi, na kukun'gomosia mavoko ghene. ¹²akansung'a kange ughwa vutatu ghwope vakamulemasia na kukuntagha kunji. ¹³lino untwa ghwa mughunda akati, 'kya nivomba kiki? nikunsung'a umwanango umughanike. pamo valamwitika. ¹⁴neke avalimi va sabibu vati vamwaghile, vakajofesania vavuo ku vavuo vakatisagha, 'uju ghwe nya kyuma. tum'bude neke ikyuma kyake kive kitu. ¹⁵vakamwumia kunji ku mughunda ghwa misabibu na kukum'buda. pe unyamughunda kwale ikuvavomba kiki? ¹⁶'ikwisa kukuvabuda avalimi va misabibu, na kukuvapela avange umughunda ughuo". vope ye vapulike aghuo, vakati, 'uNguluve akanile'. ¹⁸neke uYesu akavalola akavaposia, akati, "pe amalembe agha ghali nuvufumbue vuki? ilivue lino avajengi valyalikanile, lino lye livue lya npanguto?"¹⁸¹⁷umuunhu ghweni juno ighua pa kyanya pa livue ilio, idenyeng'ana kyongo. neke jula juno lingamughwile, liku'ndijania kyongo"¹⁹lino avalembi na vavaha va vatekesi valyalondole isila ja kukun'kola mu nsiki ghughughuo, valyakagwile kuuti alyajovile ikihwani iki kuveene. neke vakavoghwiye avaanhu. ²⁰vakamulola vunono, vakasung'a vano viposelesia vano vikuvona kuva vaanhu va kyang'haani, neke vavwaghe uvuhosi ku malembe ghake, neke kun'twala ku vatemi na vanya vutavulua. ²¹vope vakamposia, vakati, "m'bulanisi tukagula kuuti ghujova na kuvulanisia isa lweli kisila kussyangua nu muunhu ghwoghwon, neke uve ghuvulanisia ilweli kujova isa Nguluve. ²²pe lunoghile kulyusue kuhomba isongo kwa Kaisali au nambe?"²³neke UYesu alyakagwile ulutegho lwavo, akavavula, ²⁴munisone ihela idinali. ikihwani ni litavua lyani fili kyanya jaake?" vakati, "lya Kaisali".²⁵ughwope uYesu akavavula akati, 'pe mumpete uKaisali ifya kaisali, nu Nguluve ghano gha Nguluve; ²⁶avalembi na vavaha va vatekesi vakakunilue kukagula kila kino alyajovagha pavulongolo pa vaanhu. vakadegha ulwamulo lwake navakajova kyokyon. ²⁷avasadukayi vamonga vakamulutila, vala vano vijova kuuti avafue navalasyuka, ²⁸'vakamposia vakati, 'm'bulanisi uMoose alyatulembile kuuti nave umuunhu angafwilue nu nyalukolo unya n'dala juno nsila mwana pe anoghile kukuntola un'dala ghwa nyalukolo ghwake na kuhola naghwo vwimila ulumbulie. ²⁹kulyale na vanyalukolo lekela lubale, ughwa kwasia akatola akafua kisila kuleka umwana, ³⁰nughwa vuvili ghwope. ³¹ughwa vutatu akantola vulevule, enendikio ughwa lekela lubale naakalekile avaanha akafua. ³²pambele un'dala jula ghwope akafua. ³³lino nave kwelue ulusyuko iiva nd'ala ghwani? ulwakuva vooni lekela lubale valyantolile'. ³⁴uYesu akavavula, "vaanha va iisi iji vitola na kutolua. ³⁵neke vala vano vanoghile kukwupila uvusyuko vwa vafue na kukwingila mu vwumi vwa kusila na kusila navitola nambe kutolua. ³⁶nambe navala fua kange, ulwakuva viiva palikimo na vanyaMhola ve vaanha va Nguluve, vaanha va vusyuko. ³⁷naju Moose alyajovile kuuti avavue vilisyuka. alyajovile uluo mu malembe mu lwa kihinja kino kilyale kivvika, alyatiile u Mutwa ndavule uNguluve, ghwe Nguluve ghwa Abulahamu, ghwe Nguluve ghwa Isaka, kange ghwe Nguluve ghwa Yakovo". ³⁸lino umwene naghwe Nguluve ghwa vafue, looli avwumi ulwakuva vooni vikukala kwa mwene". ³⁹pe avavulanisi vamonga ava ndaghilo vakamwamula, vakati m'bulanisi ghwamwile vunono. ⁴⁰'kutengulila apuo vakava vikwoghopa kukumposia. ⁴¹uYesu akavaposia akati, "asi lwa ndani avaanhu viitiuKilisite mwana ghwa Ntwa Davidi? ⁴²ulwakuva uDavidi jujuo alyalembile mu kitabu kya sabuli alyatile, uMutwa alyam'bulile umutwa ghwango ghukale uluvoko lwa kundio, ⁴³'kuhanga nikutange uvaleme avalugu vaako paasi pa maghulu ghako, ⁴⁴uDavidi ikunkemela Kilisite 'Mutwa' pe iiva ndani mwana ghwa Davidi?"⁴⁵avaanhu vooni ye valyale vikumpulikisia akavavula avavulanisivia vaake akati, ⁴⁶'mujilolelelaghe na valembi, vano vilonda kughenda kuno vafwalile amenda amatali, na kunoghua kuuti avaanhu vavahungilaghe nu vwoghofi mumapuulo. pano vali mu nyumba isa kufunyila vilonda kukukala ku fitengo ifya kuvulongolo na mu fikulukulu vikukala mu fitengo fya voghopua. ⁴⁷avaanhu ava vikuunya ifinu ifya vafwile! neke

muwukedusi vwake vikufunya inyifuunyo inhaali, kuuti avaaanhu vatisaghe vagholofu. mu uluo uNguluve ikuvapeela ulupumuko ulukome kukila.

Chapter 21

¹uYesu akalila akavagha avakinhaata vamofu valyale vivika amatekelo ghave muvutile ²akamwagha unfwile jumonga nkotofu ivika isenti sake ivili. pe ³akati, "kyang'haani nikuvavula unfwile uju unkotofu ivikile indalama nyinga kukila avange voooni. ⁴ava vooni vahumisie ilitekelo ili kuhuma mufinga fino valinafyo. neke unfwile uju mu vukotofu vwake ahumisie indalamasooni sino avele naso vwimila uvwumi vwake" ⁵ye avange valyale vijova isa nyumba inyimike ja kufunyla, ndavule jilyavikilue na mavue amanono na matekelo, akati, ⁶mu mhola isa mbombo sino mukusagha, ifighono fikwisa fino nakwekuliva nilivue limo lino lililekua nkyanya ja livue ilinge lino nalilighua. ⁷pe vakamposia vakati, Mbulanisi isi sooni silihumila lighi? kwe kiliku kino kiliva kye kivalilo kuuti agha ghalipipi kuhumila? ⁸uYesu akamwamula, "muvisaghe maaso kuuti namungasyanguaghe. ulwakuva vingi vikwisa ku litavua lyango viti," une nene, nu nsiki ghulipipi. namungavavingililaghe. ⁹mungapulike ivuluguvulugu namungoghwopaghe, ulwakuva isi sooni sinoghile sihumile taasi. neke uvusililo navulihimila ng'hani ng'hani" ¹⁰pe pano akavavula, "iisi jilikwima na kutovana ni jinge, uvutwa ku vutwa uvunge. ¹¹kuliva ni finsenyena ifikome, injala ni nhamu isa kwambukila siliva papinga. kwe kuliva ni finu fya kwoghofia ni fivalilo fya kwoghofia kuhuma kukyanya. ¹²neke isio sooni ye sikyale kuhumila, tiko avaanhu vilikuvakoola umue na kukuvapumusia. vilikuvawala kukuahigha mu nyumba isa kufunyla, na kukuvadindila mu ndinde. kange mulitwalua ku vatwa na ku vanya vutavulilua kuuti muhighue ulwakuva umue muli vavvulanisivua vango. ¹³neke kulumue aghuo ghua ghwe nsiki ghwa kwoleka ulwitiko lwinu. ¹⁴pe lino mwamulaghe mu moojo ghinu ku ling'ania avimilisi viinu ye lukyale. ¹⁵ulwakuva nikuvapela amasio agha vukoola vuno avalugu viinu voni vikunuaagha kusigha na kukujikana. ¹⁶neke mulikanwa na vapafi vinu, avanyalukolo vinu, avapipi vinu na vamanyani vinu, kange vilikuvabuda vamonga mu lyumue, ¹⁷vilikunkalalila umuunu ghweni ku litavua lyango. ¹⁸neke nakwelule nambe ulunyele lumu lwa matu ghinu luno lulisova. ¹⁹ku lugudo mukusisusia inumbula sinu. ²⁰kyale muvoona ilikaaja lya Yelusalemu lisyungutilue navalua lilugu pe mukagulaghe kuuti unsiki ughwa kutipulua ghuli pipi. ²¹apuo vano vali ku Yudea vakimbililaghe ku fidunda, na vala vano vali pakate pa mpulo vavukaghe, kange namungavalekaghe vano vali kufikaaja kukwingila. ²²ulwakuva ifi fye fighono fya kuhombekesia, neke kuuti ghooni ghano ghalembilue ghiise kuvombeka. ²³iga ku vala vano vali nuvukunue na vala vano vikwong'esia ku fighono ifio! ulwakuva kuliiva nulupumuko lukome mu iisi, ni ng'halasi ku vaaanhu ava. ²⁴avaanhu avange vilibudua ni bambaavange vilitwalua ku vukamiku iisi isinge, ni Yelusalemu jilikanyua na vaanhu va iisi kuhanga unsiki ghwa vaanhu va iisi pano ghuvua ghufikile. ²⁵fili vineka ifivalilo ku lijua, umwesi ni nhondue, neke pa iisi apa inyanja siliva na mavingo amavaha amanya mughindi, uluo lulipelela avaanhu ava fisina fyonikuuva nulupumuko nu ludwesi. ²⁶isi sooni siliva sikwisa mu iisi, avaanhu ghulifua umwoojovwimila kukwoghopa kyongo. vilisaghaagha kuuti lukwisa ulutalamu ulukome, ulwakuva ifinu ifya kukyanya filisukanisivua, ²⁷pepano vilikumwagha umwana ghwa muunhu ikwisa kuhuma mumafunde ku ngufu nu vwimike uvuvaha. ²⁸neke isio sooni silava sitengula kuhumila, mwimaghe, inulagha amatu ghinu, ulwakuva uvupoki vwinu vuvelelele pavupipi. ²⁹uYesu akavavula ku kihwanikisio akati, lolagha umpiki ghwa tini na mapiki ghoni. ³⁰pano muvona amapiki ghatengwile kulemba, mukujilolela jumue na kukagula kuuti amasiki gha lufuke ghalipipi. ³¹vule vule pano muvona agha ghihumila umue kagulagha kuuti, uvutwa vwa Nguluve vulipipi. ³²kyang'haani nikuvavula, ikisina iki nakilikila, kuhanga isi sooni sihumile. ³³uvulanga ni iisi silikila, neke amasio ghango looli naghilikila. ³⁴neke mujilolelelaghe jumue, neke kuuti, amoojo ghinu naghanglemuaghe nu vuhojofu, uvughasi, nuvukaming'anilua vwa iisi iji. ulwakuva ikighono ikio kilavisila mu lwa ng'enyemukila hwene lutegho. ³⁵ulwakuva jiiva kwa muunhu ghweni juno ikukala pa maaso gha iisi jooni. ³⁶lino muvisaghe maaso unsiki ghweni, mun'sumaghe uNguluve kuuti muva lukangafu lwa kukwilana kukughaseghuka agha ghoni ghano kyale ghihumila, na kukwima pavulongolo pa mwana ghwa Muunhu". ³⁷mu fighono ifio pamwisi, uYesu alyale ivulanisia avaanhu mu luviika ulwa nyumba inyimike ja kufunyla. pakilo akalutagha kughona ku kidunda ikya Miseituni. ³⁸neke jaatu avaanhu voni vakasisimukagha lulwakilo na kuluta mu nyumba inyimike ja kufunyla kuuti vampulikisie.

Chapter 22

¹pe baho ikyimike ikya makate ghano naghavikilue ikilule ye kilipipi, kino kikakemeluagha pasaka. avavaha na ²vatekesi palikimo na vavulanisi va ndaghilo, vakapuling'hana kulonda isila ija kum'buda uYesu. ulwakuva vakoghopagha avaanhu. ³uSetano akingila kwa Yuda isikalio, juno alyale m'bulanisivua kuvala vano vaale kijighe na vavili. ⁴uYuda akaluta kupuling'hana na vavaha vavatekesi ku sila ja kukotola uYesu kuveene. ⁵vakahovoka, na kupuling'ana vampeele indalama. ⁶umwene akitika, pe akalonda unsiki ghwa kukunkotola uYesu kuveene pano pasila lipugha lya vaanhu. ⁷ikighono kya makate ghano naghavikilue ikilule lulyafikile kuuti, "ing'olo ja pasaka umpaka jibudue. ⁸pe uYesu avasung'ha uPeteli nu Yohani, aaula," luta mukatuling'anikisie ikyakulia kya Pasaka neke twise tulie" ⁹akavaposia, "poki pano ghulonda tukapaling'anisie? ¹⁰akavamula, "pulikisia kyamuvweene mwingile mulikaaja lino umukibaba apindile ulusaaji lwa malenga kumwaitang'anila nu mue mumbingililaghe kuhanga kufiika kunyumba jino ikwingila. ¹¹apuo, mum'bule unyanyumba 'ntwa ghwa nyumba, um'bulanisi ikukuposia kilikughi ikyumba kya vahesiapano nilila ipasaka na vavulanisivua vango?" ¹²ikuvasona ikyumba ikya ikypakyanya kino kiling'anisivue mweumalile ulupinyo uluo. ¹³pe

vakaluta, vakavaghile avaanhu voni vavombile ndavule vavulanisivue. pepano vkaling'anisia ikyakulia kya Pasaka.
¹⁴unsiki ye ghufikile akikalile na vasung'ua. ¹⁵pepano akavavula, "nilinuvusyukue luvaha fiijo lwa kulia ikyimike kya Pasaka. numue yenikyale piluta mulupumuko lwango. ¹⁶ulwakuva nikuvavula, nanilia kange kuhanga kyalukwisa lujovue kuvutwa vwa Nguluve" ¹⁷pebaho uYesu akatola ikikombe, akahongesia akati, "kogho iiki, mughavane jumue na jumue. ¹⁸ulwakuva nikuvavula nanilanyua kange uluhuje lwa misabibu, kuhanga uvutwa vwa Nguluve vulava vukwisa. ¹⁹pebaho akatola unkate ye ahongisie, akamenyulania akavapeela akati, "ughu ghwe m'bili ghwango ghuno ghukavulilue vwimila umue. fyemuvombaghe vulevule kukung'umbuka une." ²⁰akatola ikikombe vulevule ye valile ikyakulia kya pakilo akti, "ikikombe iki lwe lupigho lwango ulupya mu danda jango. lino jikung'ike vwimila jinu. ²¹looli mulumanyaghe umuunhu juno ikunyohela ali bahapa tuli lumo na pilia. ²²ulwakuva umwana ghwa nyamuunhu sakyang'ani iluta jujoo ndavule lwa jovilue looli iga kwa muunhu jula juno kuhumila umwene umwana ghwa nyamuunhu ikwohelua!" neke ²³vakatengula kuposesania vavuo ku vavuo veeni mu lipugha lya vanave juno asivombile isio. ²⁴neke lukahumila kukaning'hana mulipugha lya vanave kwiti ghweveni mulipugha litu juno vikunsagha kwiti ghwe m'baha kukila vooni. ²⁵akavavula, "avatemi va vaanhu avamuiisi valinuvutwa ku veene, na vano vali nu vulamusi vwaavevitambulua voghopua. ²⁶neke nalulondivua kyongo kulumue umue pamo kange, muleke juno m'baha kulumue, ave ndebe. na jula juno ghwe ilondua fiijo ave ndavule unyambombo kwa munhu. ²⁷ulwakuva veeni um'baha juno ikukala pilia kange ikuvavombela? najune nikyale nighwanine nilindavule jumue ndavule juno ikuvavombela. ²⁸looli umue mwemue mujigha kuva nune mungelo sango. ²⁹nikuvapela umue uvutemi. ndavule uNhaata alyamelile une uvutemi. ³⁰kuuti mupevua kulia nakunyua pavulilo vwango pa vutwa vango neke mukukala pa fitengo fya vwimike pano mukufihigha ifisina kijigho na fivili ifya Isilaeli. ³¹Simoni, Simoni ulukagulaghe kwiti, uSetano asumile neke avepeete hwene ngano. ³²neke nikufunyle, kuuti ulwitiko lwako nalungakunuaghe. pano kyale ugomwike kange, vakangasiaghe avanyalukolo vako" ³³uPeteli akam'bula, "Mutwa, linitayale kuluta nuve kundinde nambe mu vufue". ³⁴uYesu akamwamula akati, nikukuvula Peteli, ing'ongove ye jikyale kuvika umusyughu, ukung'ana katatukwiti naung'agwile" ³⁵pebaho uYesu akavavula, "ye nivwatwalile umue vusita kifuko, nambe indiilo ija fyakulia, nambe ifilatu, pe kinu kiki kilyapelelile?" vakamwamula kuuti, "nakwale" ³⁶pepano akavavula, "neke lino umuunhu ghweni juno alinikifuko, atole palikimo ni ndilo ja fyakulia. na juno nsila nambe vubamba lumunoghile aghusie umwenda ghake neke aghule ghumo. ³⁷ulwakuva nikuvavula, sooni sino silembilue vwimila uune lunoghile sivombeke, 'na kutolua ndavule umuunhu juno vikun'kola ghweni n'denya ndaghilo. ulwakuva kila kino aavavili valyajovile vwimila uunekukwisa. ³⁸neke vakajova kuuti, Mutwa, lola isi apa ibamba ivili" pe akavavula "lukwilile" ³⁹ye valile ikyakulia kya pakilo. uYesu akavuuka ndavule fino akasivombagha jaaatu. akaluta kukidunda kya Miseituni. voope avavulanisivua vake vakam'bingilila. ⁴⁰ye vafikile akavavula, "musuumaghe neke muleke kukwingila mungelo. ⁴¹akaluta patali navo hwene livue vajughwiye pe akafughama akifunya. ⁴²akati, Nhaata nave lunoghile umbusikisise ikikombe iki. neke nakwekuti ndavule nilonda une looli sivombeke ndavule ghughanile juuve." ⁴³neke pebaho avanyaMhola kuhuma kukyanya akamwisila, akampeela ingufu. ⁴⁴ye alimuvuvafi, akasuuma kulukangasio fiijo, najinwing'a jikadomola paasi nyinga hwene danda. ⁴⁵ye akifunyle akima kuhuma kulufunyo lwake akaluta kuva vulanisivua vaake akavona vaghonelile ulwakuva valyale nulusukunalo. ⁴⁶akavaposia, "kiki mughonelile? musisimuke mufuunye, tuleke pikwingila mungeli" ⁴⁷ye akyale pijova pe ilipugha lya vaanhu vinga likisa naju Yuda juno aale m'bulanisi ghake ghwe jumo na vala kijigho na vavili akavalongola kwa Yesu neke anonele. ⁴⁸neke uYesu akambula, "Yuda ghukumwohela umwana ghwa nyamuunhu ghwa na pikunonela?" ⁴⁹pe avavulanisivua va Yesu ye valipipi naghwo yevakavwene aghuo ghano ghivombeka vakati, "Mutwa ndaani tuvatove nu m'bamba?" ⁵⁰neke jumo mu veene akantova nu m'bamba ukami ghwa ntekesi. um'baha akadumula imbughulutu ijakundio. ⁵¹uYesu akajova akati, ulu lukwilile. akatola imbughulutu akabadika. ⁵²uYesu akajova kwa ntekesi um'baha na kuvavaha va nyumba iniyimike na kuvagoyo vano valisile vusila kukagula". ndaani mukwisa hwene muli nilibaatu kange hwene mhiiji. ifivuunda, nasi bamba? ⁵³ye nili numue ifighono fyooni munyumba iniyimike namwavikagha amavoko nkyanya jango. neke ughu ghwe nsiki ghwako nu vutemi vwa ng'isi" ⁵⁴vakankola vakamulongosia, vakamuleta ku nyumba ja ntekesi. um'baha neke uPeteli akava ivingilila pavutali. ⁵⁵pepano ye vavwene vapembile umwoto munyumba. munkate ye vikalile paasi palikimo, uPeteli akikala pakate paveene. ⁵⁶unkami jumonga umwanahinja akam'bona uPeteli pano ikalile palumuli luno lukahumila mu mwoto, akamulola akam'bula umuunhu uju avele palikimo naghwo." ⁵⁷neke uPeteli akaana akati, "ghwe n'dala uve uvee une nanimanyile" ⁵⁸unsiki ndebe, umuunhu akamwagha akati, "uve najuve mulivevamo" neke uPeteli akamwamula, "nemukibaba une jeje" ⁵⁹ye ghukilile unsiki ghwa kavalilo kamo ndiiki, umughosi jumonga akankangasia akati, "lweli fiijo umuunhu uju avele lumu naghwo, ulwakuva kihwani kya vaGalilaya" ⁶⁰neke upeteli akati, "ghwe mughosi, nanisikaghwile sino ghujova" pebaho unsiki ghughuo yeijova, ing'hongove jivika. ⁶¹akasyetuka umutwa akamulola uPeteli najuPeteli akakumbuka ilisio lino alyam'bulile uMutwa ye jikyale ing'hove pivika umusyughu, ghukung'hana une katatu. ⁶²akaluta kunji, uPeteli akatengula pilila kulusukunalo fiijo. ⁶³pepano avakinhaata vano vakamulolelaga uYesu, vakambenafulagha na pikumtova. ⁶⁴ye vakamughimbika kumaaso vakamposia vakati, "iviile! ghweveni juno akutovile?" ⁶⁵vakajova nyinganyinaga kukum'benapula uYesu na kukumuligha. ⁶⁶ye kukile palyakilo. avaghogholo kuvoni vakakong'ana palikimo, na vavaha vavatekesi na vavulanisi va ndaghilo, vakantwala kuvuhighi, ⁶⁷vakatisagha 'ndeve uve veve mwana ghwa Kilisite, tuvuuile" neke umwene akavavula "nambe ningavavule, namunganyitike, ⁶⁸kange ningavaposie namunganyamule". ⁶⁹looli kutengulila lino na kulutilila, umwana ghwa nyamuunhu ikukala ku luvoko lwa kundio lwa Nguluve. ulunya ngufu ja Nguluve. ⁷⁰vooni vakati, kwekuti

uve ulimwana ghwa Nguluve? neke uYesu akavavula, "umue mujovile kuuti une nene mwana ghwa Mutwa! ⁷¹vakati, "kiki tukyale kange tulonda uvwoles? ulwakuva jusue tupulike amasio kuhuma mu mulomo ghwake"

Chapter 23

¹ilipugha lyoni vakima vakantwala uYesu pavulongolo pa Pilato. ²vakatengula kukumuligha viti, tumwaghile umuunhu uju ikujisofia iisi jitu, ikutukana kuhumia isongo kwa Kaisali, kange ijova kuuti umwene ghwe Kilisite uNtwa. ³uPilato akamposia akati, "vuli uve veve Ntwa ghwa vayahidi? uYesu akamwamula akati, "veve ghujova ndikio?" ⁴uPilato akam'bula um'baha ghwa vatekesi nilipugha, "nanikughwagha unkole ghwa muunhu uju". ⁵avele ihovelesia avaanhu avulanisie muvuyahudi mwoni, atengulile ku Galilaya lino pwale kuno". ⁶uPilato ye apulike agha, akaposia nave umuunhu uju ghwa kuGalilaya? ⁷ye akagwile kuuti kuuti ali mu vutwa vwa Helode, akantwala u Yesu kwa Helode, ulwakuva ifighono ifio. ⁸uHelode ati amwaghile uYesu, akahovoka kyongo ulwakuva ifighono finga akalondagha kukum'bona. akapulika imola sako akahuvilagha kulola ikidegho kimo kino kivombelua nu mwene. ⁹uHelode akamposia uYesu amasio minga neke uYesu nakavamula kyokyoni. ¹⁰avavaha vavatekesi na vavulanisi va ndaghilo vakima ni ng'alasi kukumuligha. ¹¹uHelode palikimo na vasikali vake, vakamuligha na kumbenafula, vakamfasia amenda amanono, pepano akan'gomosia uYesu kwa Pilato. ¹²uHelode nu Pilato vakavisagha vamanyani kutengulila ikighono ikio[ulwakwasia valyale valugu]. ¹³uPilato akavakemela palikimo avatekesi na avavaha na ni lipugha lya vaanhu, ¹⁴akavavula akati, "muniletile umuunhu uju ndavule umuunhu juno ilongosia avaanhu kuvomba imbivi, lolagha nitile nimposie pavulongolo pa maaso ghinu nanighwaghile un'kole kwa muunhu uju ku ghoni ghano umue mukumuhigha umwene. ¹⁵ndali, ghwope uHelode ulwakuva alyan'gomwisie kulyusue, loola nakwekili kimonga kino avombile, kino kikumpelela afue. ¹⁶pe lino nikun'kopa na kukumulekesia. [¹⁷lino, ikighono kimonga ikya lotogo lwa vayahudi uPilato akamulekisie un'kungua jumo]. ¹⁸neke vooni palikimo vakova vakati, "m'busie ujoo un'dindulile uBalaba ¹⁹uBalaba alyale muunhu juno avikilue mu ndinde ulwakuva alyavombile uvuhosi vumonga mu lipulo na kwa kubuda. ²⁰uPilato akavavula kange nilonda kumulekesia uYesu. ²¹neke aveene vakajeghelagha viti, unkomelele, unkomelele". ²²akavaposia ulwa vutatu, neke umuunhu uju avombile uvuhosi vuki?" nanikughwagha unkole ghuno ghukun'twalila abudue. lino ningamale kun'tova nikumulekesia. ²³neke vakaghina kukwov, vilonda kuuti, akomelele. neke ilyovo lyake likamwitikisia uPilato. ²⁴pepano uPilato akalamula kuvomba ndafu muvufumbue vwake. ²⁵akamulekesia juno valyaneelile juno alyadindilue mulywa kupela ilibaatu na kubuda. neke akantavula uYesu ndavule mundondele saake. ²⁶ye vikuntwala vakankola umuunhu jumo itambulua ghwe Simoni juno akahuma mu iisi ija Kilene, vakam'beghasia ikikovekano neke ipinde kumbingilila uYesu. ²⁷ilipugha lya vaanhu navakijuva vano valyale vilila na kusukunala vwimila vwake navambingililagha. ²⁸neke akansyetukila, uYesu akavavula, "avahinja va muyelusalemumulekaghe kundilila uneloli mulilaghe vwimila mu lyumue na vwimila mu vaanha vinu. ²⁹lola ifighono fikwisa fino viliti, "vafunyilue vano vaghumba na maleme ghano naghapapile, na mavele ghano naghong'ilisie" ³⁰pepano vatengula kufivula ifidunda kuuti, "tughile ni fidunda mutukupike" ulwakuva ³¹nave vivomba agha ku umwighu, pe luliva ndani ku ghuno ghumile?" ³²avaghosi avange avahosi vavili vakantwalagha palikimo nu mwene neke vabudue. ³³ye vafikile pano vatambuluagha Lung'ala lwa muunhu, pepano pepano vakavakomelela palikimo na vahosi vala.jumo ulubale lwa kundio nujunge ulubale ulwa kung'ighi. ³⁴uYesu akam'bula, "Nhaata uvasaghile ulwakuva sino vivomba navasitaghinie ". voope vakatova ulusudolekughava amenda ghake. ³⁵avaanhu vakima kumo vikuvalola avavaha vuno vikumuhigha, na kuti, "alyavapokile avange na lino ipoke jujuo nave umwene ghwe Kiliste ghwa Nguluve Mwimike". ³⁶avasikali voope vakam'benapula, vakam'belelela na kukumpela, isiki, ³⁷vakatisagha, "nave uve uli Ntwa ghwa vaYahudi ipoke juve ghwemwene" ³⁸kwekulyale kange ni kivalilo kwa mwene kino kilembilue "UJU GHWE MUTWA GHWA VAYAHUDI". ³⁹umuhozi jumo juno akakemelilue akamuligha akati, "uve na veve Kilisite? ghupoke juve neke najusue" ⁴⁰neke ujunge jula akamwamula, akan'dalikila akati, "ghwe, uve naghukumwoghopa uNguluve, najuve uli muluhighilo luliku? ⁴¹usue pwetule bahapa musakilweli, ulwakuva usue twukupila kinokinoghile ku maghendele ghitu. neke umuunhu uju naavombile ikivivi kyokyoni. ⁴²pe akongelesia kuuti, "Yesu ung'umbukaghe kyale ghukwingila mu vutwa vwako". ⁴³uYesu akam'bula, kyang'haani nikukuvula, umusyughu ghuva nune ku Paladis". ⁴⁴apuo jikale pipi nu n'tanda pa mwisi ing'isi jikisa jikakupikila iisi jooni kufikila ikivalilo ikya busika lubale" ⁴⁵ulumuli lwa lijua lukasimile, pe baho umwenda ughwa nyumba inyimike ja kufunyila ghukademuka pakate kutengulila kukyanya. ⁴⁶pe uYesu akalila fiijo akati, "ghwe Nhaata nivika umwoojo ghwango mumavoko ghako" ye ajovile aghuo akafua. ⁴⁷uAkida ye asivwene sino sivombike akamughinia uNguluve akati, "kyang'haani umuunhu uju akale mugholofu." ⁴⁸unsiki ilipugha ilya vaanhu vano vakisile sino sivombeka vakati vasivwene, vakagomoka kuno vikutovatova pafifuva fyave. ⁴⁹neke avamanyani vake navakijuva vano valyale vikumbingilila kuhuma ku Galilaya, valyimile patali vilola sino sivombeka. ⁵⁰lola, kwealyale umuunhu juno ghwope muli balasa akatambulwagha Yosefu juno alyale ghwope muli balasa, umuunhu unono nu nya kyang'haani. ⁵¹[akale naiting'inie na masaghe na maghendele ghawe], kuhuma ku Alimataya, umpulo ghwa kiYahudi ghuno ghulyale ghughulila uvutwa vwa Nguluve. ⁵²umuunhu uju akam'belelela uPilato akansuuma am'pele um'bili ghwa Yesu. ⁵³akamwisia na kunsyungukisia umwenda um'blafu akam'ka mumbipa jini jilyabughulike muli nalavue lino nakwale juno aghale kusyulua. ⁵⁴kilyale kighono kya kuling'ania ni sabati jilyale pipi. ⁵⁵avakijuva vano vakisile navope kuhuma ku Galilaya, vakalongosinie, vakajagha imbipa ghwene um'bili ghwake vaghughonisie. ⁵⁶vakagomoka na kutengula kutengelela amafuta gano ghinikilila, neke pakighono ikya Sabati vakapuma ndavule uvutavike vwa ndaghilo.

Chapter 24

¹palwakilo kyongo ikighono kya kwasia valisile kumbipa, kuleta ifinu fino finukilila fino valyatendile. ²vakavona ilivue livungulwike kutali ni mbipa. ³vakingila mu'nkate, neke navakaghwagha um'bili ghwa Mutwa Yesu. ⁴jilyahumile kuuti, unsiki ghuno vakachanganyikivue,, mu ilio kukenyemukila, avanhhu vamonga vavili vakimile pakate pavanave vafwalile amheenda amavalafu. ⁵avadala valyale vamemile uvwoghofi na kusulamisia amaaso ghawe paasi, vakavavula avadala, " kiki mukumulonda umwumi mu vafue?"apa napwale, neke asyukile! mukumbukaghe fino alyajovile kulumue ye ali ku Galilaya, alyatile ndiki, " ⁷umwana ghwa muunhu anoghile kuvuka mu mavoko gha vaanhu avanya sambu na kupumusivua ni kighono kya vutatu asyuke kange."⁸avadala vala vakakumbuka amasio ghake, ⁹vakagomoka kange kumbipa na kum'bula isio sooni vala kijigho na jumo na vange vooni. ¹⁰pe uMaliya Magadalena, uJohana, uMaliya mama ghwa Yakovo, na vadala avange palikimo vakahumia imhola isi isa vusun'gua. ¹¹neke imhola isi sikavoneka hwene sa mbedu kuva sung'ua, kange nakavitikile avadala vala. ¹²nambe lino uPeteli akasimuka , akakimbila na kuluta ku mbipa, akahungila na kulola mu'nkate akaghwagha umwenda um'balafu ghwe. pe aPeteli akavuka na kuluta ku nyumba jake, akale idegha kiki kino kihumile. ¹³pe deghe, vavili mu vanave valyale viluta ikighono kikikyo mu kikaaja kimonga kikemelua Emmau, kino klyale nu vutali vwa ,,,,[J]khumu ku Yelusalemu. ¹⁴vakajofesania vavuo ku vavuo ku sooni sino sihumile. ¹⁵jilyahumile luuti, unsiki ghuno valyale vijofesania na kuposesania, uYesu akavelelele pa vupipi akakolana nave. ¹⁶neke amaaso ghawe ghakasighilue kukun'kagula umwene. ¹⁷uYesu akavavula, akati, " umue mwe vavili muvele mujovela kiki un'siki ghuno ye mugheenda?" vakima pala neke vakavonike ghwe vaanhu avanya lusukunalo. ¹⁸jumonga mu vanave ilitavua lyake ghwe Cleopa akamwamula akati, pe uve uli muunhu ghwe mwene pa Yelusalemu apa, juno naukagwile sino sihumile ukuo ifighono ifi?"¹⁹uYesu akam'bula akati, "se nyiki?" vakamwamula, "soonu sino sa Yesu Munasaleti, juno alyale m'bili unya ngufu mu maghendele na masio pa maaso gha Nguluve na vaanhu vooni. ²⁰na fino avatekesi na valongosi vitu valyamwumisie kuhighua kufua na kupumhusivua. ²¹neke tulyahuvile kuuti umwene ghwe juno ikuvavika avaanhu huru ava Silaeli. Ena, kutali naghwo lino kighono kya vutatu kuhuma isi sihumile. ²²kange pepano avadala vamonga kuhuma mulipugha litu vakatudeghisie ye vali pa mbipa ni lyakilo joni. ²³vati navaghwaghe um'bili ghwake vakisa na kujova kuuti, vakalolile amavonelo gha vanyaMhola ghiti mwumi. ²⁴pe avaghosi vamonga vano valyale palikimo nusue kakaluta ku mbipa vakavona hwene vadala fino vimile. neke navakamwaghe umwene" ²⁵uYesu akavavula umue mwe vaanhu vajasu mwevanya moojo ghano naghikwitika ku sooni sino avavili vijova! ²⁶pe na lukamunoghile uYesu kupumhuka mu agha, na kukwingila mu vwimike vwake?" ²⁷pe kutengulila kwa Moose na vavili vooni, uYesu akavavulanisiagha sino sikun'jova umwene mu malembe ghake ghoni. ²⁸ye vali pipi ni likaaja lila kuno valyale viluta, uYesu akahwana ighendelele kuvulongolo. ²⁹neke vakan'kweza vakatisagha, "ikale palikimo nusue, ulwakuva ivwilelele ni kilo hwene fisilele" pe uYesu akingila na kukukala navo. ³⁰jikahumile kuuti, ikalile pilia navo, akatola un'kate na kughufunila, akaghumenyulania na kukuvapela. ³¹vakadindula amaaso ghawe vakan'kagula pe akasovanika ghafula pa maaso ghawe. ³²vakijofesania vavuo ku vavuo,"pe lino amoojo ghitu naghalyale mu n'kate jiitu, unsiki ghuno ijova nusue mu sila ye adindulivue amalembe. ³³akimile unsiki ghughuo, na kugomoka ku Yelusalemu. vakavagha vala kijigho nu jumo vakong'anile palikimo na vala vano valyale lumu. ³⁴vakatisagha," kyang'ani uMutwa asyukile amwumile uSimoni". ³⁵pe musila vakampangila sino sihumile, kange na fino avonike kuvnave ye ienyula un'kate. ³⁶ye vijova isio uYesu jujuo akimile pakate jave na kukuvavula,"ulutengano luvishaghe numue". ³⁷neke vakoghopa a kusagha kuuti vakajaghele inumbula. ³⁸uYesu akavavula, kiki musukulana? kiki mukuposia mu moojo ghinu? ³⁹lola amavoko ghango na maghulu ghango, kuuti nene june. munyabasie mulole. ulwakuva inumbula jisila nyama na mafupa, ndavule fino mukunyagha une. ⁴⁰ati amalile kujova ndiki, akavasona amavoko na maghulu ghake. ⁴¹ye vali nulukelo luno luhasing'ine na kisila vvitiki na kudegha, uYesu akavavula kuuti, "pe muli ni kinu kyokiyoni kulia? ⁴²pe vakampela ikipande kya swi kino kinyanyilue. ⁴³uYesu akatoola na kulia pa maaso ghavanave. ⁴⁴akavaavula, " ye nilyale numue nikavavulagha kuuti sooni sino silembilue mu ndaghilo sa Moose na vavili ni Sabuli sinoghile kuhumila" ⁴⁵pe akavapela kukaguala amalembe. ⁴⁶akavavula, akati, " jilembilue, uKilisite anoghile kupumhuka na kusyuluka kange kuhuma ku vafue ikighono kya vutatu. ⁴⁷uvulato nu lusaghilo lwa sambu lunoghile kudalikivua ku litavua lyake ku iisi sooni kutengulila ku Yelusalemu. ⁴⁸umue muli vasaidi va isi sooni, ⁴⁹lolagha, nikuvatwalila ulufingo lwa baba ghwango kulumue neke mughele mu mpulo ughu, kuhanga mufyala ingufu kuhuma kumanya kwa mwene. ⁵⁰pepano u yesu akavalongosia kunji kuhanga pano valyale pipi na ku Betania. akatosia amavoko ghake kumanya, na kuvafunila. ⁵¹jikahumila kuuti, unsiki ye ikuvafunila akapindilue n'kyanya kuluta na kukuvalaka. ⁵²pe vakamfunya nu lukelo ulukome, na kugomoka ku Yelusalemu. ⁵³vakaghendela kumughinia uNguluve mu nyumba inyimike ja kufunila.

John

Chapter 1

¹Kuvutengulilo kwe alyale ulisio, ulisio ujoo alyale palikimo nu Nguluve, kange ulisio alyale ghuse, Nguluve. ²Kuhuma kuvute ngulilo, ulisio ujoo alyale palikimo nu Nguluve. ³UNgulve alyapelile ifinu fyonu kukilila umwene. Nakwekili nambe kimo kino alyapelile kisila kukilila kwa mwene ujoo. ⁴Mwa mwene mwevulyale uvusumi, uvusumi uvuo vukava lumuli ku vaanhu vooni. ⁵Ulumuli uluo lumulika mu ngiisi, ingiisi jikunilue kukululema. ⁶UNguluve alyansung'hile umuunhu jumonga juno akatambukagha Yohani. ⁷UYohani ujoo, alisile kukwoleka imhola isa lumuli uluo, kuuti avaanhu

vooni vitike kukilila umwene.⁸UYohani ujoo naalyale ghwe lumuli uluo, looli alisile kukwoleka ulumuli.⁹Ulumuli uluo ulwa kyang'haani, luno lukava lukwisa muiisi, uluo lukavamulikila avaanhu vooni. Ulumuli uluo.¹⁰Ulisio mwe alyale mu iisi, naji iisi jooni jilyapelilue kukilila umwene, neke avaanhu navalyankagwile.¹¹Alisile kuvaanhu vaake, aveene navalyamwupiile. Neke avaanhu vooni vano valyamwupiile na kukumwitika, akavaviika kuuva vaana va Nguluve.¹²Neke avaanhu vooni vano valya valyamwupiile na kukumwitika, akavaviika kuuva vaana va Nguluve.¹³Nakwekuti vaana va Nguluve vwimila ifisina fyave, nambemulwa kuholua nu mughosi nu ndala, nambe muvughane vwa muunhu, looli UNguluve jujoo ghwe juno avavikile kuuva vanaake.¹⁴Ulisio ujoo akava muunhu, akikala palikimo nusue, najusue tukuvuvona uvuvaha vwake, uvuvaha vuno vuhufia kuuti ghwe mwana jumo mwene ghwa Nguluve uNhaata. Umwene ali nu lusungu fiijo nu vwakyang'haani vwoni.¹⁵UYohani akavoleka avaanhu imhola isa muunhu ujoo, akajova fiijo akati, "Uju ghwe juno najovagha kuuti, 'Juno ikwisa kumbele kulyune, m'baha kukila une, ulwakuva kwealyale une ye nikyale kuholua."¹⁶Usue tweni muvukwilanifu vwake, twupiile ulusungu lwake, kange ifikutusungukilagha jaatu.¹⁷Ulwakuva indaghilo saake alyatupeliile kukilila uMose, ulusungu nu vwakyang'haani atupeliile kukilila uYesu kilisite.¹⁸Nakwale umuunhu juno aghelile kukumwagha uNguluve, ali palikimo nu Nguluve uNhaata. Ujuo ghwe mwene atuhufisie uNguluve.¹⁹Avalongosi va Vayahudi valyavasung'hile avatekesi na Valeevi kukumposia uYohani kuuti ghwe veeni.²⁰Umwene akavoleka kisila kufisa, akati, "Une naneene Kiliste." ²¹Vakamposi kange vakati, "Lino uve veeni? Asi, veeve m'bili Eliya? UYohani akavamula akati, "Ndali, na neene Eliya." Vakamposia kange vakati, Veeve m'bili?" Akavamula akati, "Ndali na neene." ²²Vakamposi kange vakati, "Lino uve veeve veeve veeve? Ghukutambula veeve veeni? Tulonda tugomosie ulwamulo ku vano vatusung'hile?" ²³UYohani akavamula akati, Une neene lisio lya muunhu juno ikemeela ku'lukuve iiti, munnosekesyaghe uMutwa isila." Ndavule alyajovile um'bili uYesaya.²⁴Pepano avaanu vala vano valyasung'hilue na Vafalisayo vakamposi kange vakati, ²⁵Nave naveve Kilisite, nambe naveve Eliya nambe na uli m'bili, ongo ghukwofugha?" ²⁶UYohani akavamula akati, "Une nikwofungha na malenga, neke nkate mulyumue pwale juno umue namunkagwile." ²⁷Ujuo ghwe juno ikwisa kumbele kulyune. Une naninoghiile nambe kuhudula utukova utwa filatu tyake.²⁸Isio silyavombiike mu kikaaja kya ikya Betania, imwambo ja Yolidani, ukuo kwe kuno uYohani alyale ikwifugha avaanhu.²⁹Ikigho ikivingilili, uYohani akamwagha uYesu ikwisa kwa mwene. Pe akavavuula avaanhu akati, "Lolagha, uju ghwe kakolo ghwa nguluvve, ghwe mwene ivusia uvuhosi vwa vaanhu vooni." ³⁰Uju ghwe juno navagha kuuti, "Juno ikwisa kumbele kulyune, m'baha kukila une, ulwakuva kwe alyale une ye nikyale kuholua." ³¹Najune nanikaakagwile kuuti ghwe kakolo, looli une nilisile kukwofungha avaanu na malenga, kuuti aVaisilaeli vankagule." ³²Kange uYohani akavavula akati, "Nimwaghile uMhepo uMwimike ikwika kuhuma kuyanya hwene ng'unda na kukwima pa mwene." ³³Une nanivele nikagwile, neke UNguluve juno asung'hile kukwofugha avaanhu na malenga ambulile kuuti, 'Umuunhu juno kyaukumwagha uMhepo ikwika na kukwima pa mwene ujoo ghwe juno ikwofughagha nu Mhepo uMwimike."³⁴UYohani akafijovagha akatisagha, "Une nisivwene isio na maaso ghango, kange nijova isa kyang'haani, kuuti uju ghwe mwana ghwa Nguluve." ³⁵Ikighono ikya vuvili, ³⁶kange, ikighono ikivingilili, uYohani uMwofughi akava imile palikimo na vavulanisivua vaake vavili, vakamwagha UYesu ikila, pe uYohani akati, "Lolagha, ukakologhwa Nguluve!" ³⁷Avavulanisivua vavili vala, ye vampuliike uYohani ijova amasio aghuo, vaka m'bingilila uYesu. ³⁸Pe uYesu akasyetuka, akavona vikum'bingilila, akavaposia akati, mulonda kiki? "Aveene vakamwamula vakati, "Rabi, (kwe kuti m'bulanisi) ghukukala kuughi?" ³⁹UYesu akati, "Mwise, mukupaagha." Pe vakam'bingilila. Pakivwilile, akavalilo aka kijigho, vakafika pano ikalagha, vakava lumu ikighono kila. ⁴⁰Umo mu vavulanisivua vavili vala vano vakapuliike amasio gha Yohani na kukum'bingilila uYesu, alyale ghwe Ndeleya unnuuna ghwa Simoni Peteli. ⁴¹Undeleya akamwagha unkulu ghwake uSimoni, akam'buula akati, "Tumwaghile uMesiya" (Mesiya kwe kuti Kiliste). ⁴²Pe akantwala uSimoni kwa Yesu. UYesu akamulola uSimoni, akam'buula akati, Uve veeve Simoni mwana ghwa Yohani, lino ghutambulwaga Keefa," (Kwe kuti Peteli). ⁴³Ikighono ikivingilili, uYesu ye ilonda pivuuka kuluta ku kighavo ikya Galilaya, akamwagha uFilipo, akambuula akati "Umbingililaghe." ⁴⁴UFilipo alyale mhuma mu likaaja ilya Betisaida. Ghwope uNdeleya nu Peteli vakahumagha mulikaaja ilio. ⁴⁵UFilipo akamwagha uNatanaeli, akambuula akati, "Tumwaghile umuunhu juno imhola saake silyalembilue nu Moose mu kitabu ikya Ndaghilo, na mufitabu ifya vavili. Ujuo ghwe Yesu mwana ghwa Yosefu umhuma ku Nasaleti." ⁴⁶UNatanaeli akamposia uFilipo akati, "Ikiinu ikinono ndepoonu kihuma ku Nasaleti?" ⁴⁷UFilipo akamwamula akati, "Ghwise, ulole!" ⁴⁸UYesu ye amwaghile uNatanaeli ikwisa kwa mwene, akajova akati, "Lolagha, ujuo ghwe Muisilaeli ghwa kyang'haani, nsila vukedusi nkate mwa mwene." ⁴⁹UNatanaeli akamposia uYesu akati, "Ghwe Mutwa, ung'hagwile ndaani?" UYesu akamwamula na kukum'bula akati, "Nambe uFilipo ye akyale pikukukemeela, une niveele nikwaghile, ghukalile paasi pa mpiki untini." ⁵⁰Pe uNatanaeli akamwamula akati, "Ghwe Mbulanisi, lino nikagwile kuuti, uli mwana ghwa Nguluve! Uli Ntwa ghwa Isilaeli!" ⁵¹UYesu akamposia akati, "Ghukwitika ulwakuva nikuvuvulile kuuti niveele nikuvwene ye ghukalile pa mpiki untini? Lino ghukusivona isingi imbaha kukila isi." ⁵²UYesu akavavuula akati, kyang'haani nikuvavuula, mulikuvuvona uvulanga vudinduka na vanyamola va Nguluve vitogha na kukwika palyune ne Mwana ghwa Muunhu."

Chapter 2

¹Ye fikilile ifighono fidatu, kwe vulyale uvutolani ku kikaaja ikya Kana mukighavo ikya Galilaya ghwope ung'hina ghwa Yesu pwealyale pa vutolani uvuo. ²U Yesu na vavulanisivua vaake voope pwealyale pa vutolani uvuo ulwakuva valyakutilue. ³Unsiki ye vamaile uluhuuje, ung'hina ghwa Yesu akambuula uYesu akati, "Vasila luhuuje". ⁴U Yesu

akamwamula ung'hina akati, "Mama, kiki ukumbuula isio? Unsiki ughwa kuvomba imbombo jango ghukyale" ⁵Pe ung'hina akavavuula avavombi akati, "Kino kyaikuvavuula, muvombaghe." ⁶Pa vutolani pala pwesilyale isaaji ntanda isa mavue. Isaaji isio silyale sa malenga agha kusogha, muliva kuvulasia ndavule lwale lwiho ku Vayahudi, ulusaji lumu lukamemagha amalenga amateneka ghavili nambe ghatatu. ⁷UYesu akavavuula avavombi vala akati, "Mumemie amalenga mu saaji isio." Avavombi vala vakamemia. ⁸Pe akavavuula avavombi vala akati, "Negha amalenga ghamonga mu saaji, muntwalile um'baha ughwa kikulukulu." Vakavomba ndavule avalaghile. ⁹Umbaha jula akavonja amalenga ghala ghano ghahambwike kuuva luhuuje, neke naalyakagwile kuno luumile (looli avavombi vano valyaneghile amalenga, valyakagwile kuno luhumile). Pe akankemeela untoola n'dala ¹⁰akamb'buula akati, "Umuunhu ghweni taasi ihumia ihumi uluhuuje ulunono, neke kyande avanu vanywile vakwilile, pe ihumia uluhuuje luno nalunono. Neke uve uvele ujiighe uvikile uluhuuje ulunono kuhanga kuvusililo" ¹¹UYesu alavavombile ikidegho iki ku Kana kukighavo ikya Galilaya, ikidegho ikio kyale kivalilo kya kwanda kuhufia uvuvaha vwake, mu uluo avavulanisivia vaake vakaghina kukumwitika. ¹²Ikikulukulu kya vutolani yekisilile, uYesu palikimo nu ng'hina na vanuuna na vavulani sivua vaake vakaluta ku likaaja ilya Kapelnaum ukuo vakikala ifighono fidebe. ¹³Unsiki ughwa kyimike ikya Pasaka ikya Vayahudi ye ghuli piipi, uYesu akaluta ku Yelusalemu. ¹⁴Ye afikile kula, akingila mu nyumba inyimike ija kufunyla, akavaagha avaanhu vighusia ing'ombe, ing'holo ni ng'unda kange avange vakananiagha indalama. ¹⁵UYesu akatenda un'jeledi ughwa ngoji, akatengula kukuvadaga vooni mu nyumba mula palikimo ni ng'ombe ni ng'holo saave. Akabilivandula imeesa isa vano vakananiagha indalama na kukung'ha indalama saave. ¹⁶Avaghusia ing'unda akavavuula akati, "Vusia ing'unda apa, namungavikaghe inyumba ja Nhata ghwango kuuva lighulilo." ¹⁷Avavulanisivia vaake vakakumbuka amasio ghano ghalembilue mu malembe amimike kuuti, "Ulughano lwango vwimila inyumba jaako lukumbuda." ¹⁸Pe avalongosi va Vayahudi vakamposia vakati, Ghuhufia ikivalilo kiki kuvonia kuuti, uli nu vutavulilua uvwa kuvomba isi?" ¹⁹UYesu akavamula akati, memula inyumba inyimike iji ija kufunyla, une nijenga kange mu ighono fidatu. ²⁰Pe avalongosi va Vayahudi vakati, "Inyumba inyimike ija kufunyla jilyajengilue amaaka fijighe fine ni ntanda lino lwa ndaani uve ghujenga mu ighono fidatu?" ²¹UYesu naakava ijova inyumba inyimike ija kufunyla, ulwene akava ijova vwimila um'bili ghwake. ²²Lino ye asyusivue kuhuma ku vafue, avavulanisivia vaake vakakumbuka amasio aghuo ghano alyajovile, vakitika amasio ghano ghalembilue mu malembe amimike na ghano alyajovile uYesu. ²³UYesu ye ali ku Yelusalemu ku kyimike ikya Pasaka, avaanhu vinga valyamwitike, ulwakuva valyafyaghile ifivalilo vwimila ifidegho fino alyale ivomba. ²⁴Neke uYesu naalyavatang'hinje avaanhu vooni vule valivuo. ²⁵Kange nakwevulyale uvufumbue muunhu kukum'buula sino avaanhu vakava visaagha ulwakuva alyasikagwile sooni isa mu moojo ghaave.

Chapter 3

¹Kwe alyale um'baha jumonga ughwa Vayahudi, ughwa mukipugha kya Vafalisayi, akatambulwagha Nikodemo.

²Umuunhu ujoo alyalutile pakilo kwa Yesu akam'buula akati, "Ghwe m'balanisi, tukagwile kuuti uli m'bulanisi juno asung'hilue nu Nguluve, ulwakuva nakwale umuunhu juno ndepoonu ihufia ifivalilo ifi fino ghuvomba, nave uNguluve naali palikimo nu mwene." ³UYesu akamwamula akati, "Kyang'haani nikukuvuula, nakwale umuunhu juno ndepoonu ikwingila mu vutwa vwa Nguluve, naaholilue ulwa vuvili." ⁴UNikodemo akamposia uYesu akati, "Umuunhu ung'oyo iholua ndaani? Ndepoonu ikwingila mulileme lya ng'ina neke aholue ulwa vuvili?" ⁵UYesu akamwamula akati, "Kyang'haani nikukuvuula, nakwale umuunhu juno ndepoonu ikwingila mu Vutwa vwa Nguluve, nave naaholilue na malenga nu mhupo ghwa Nguluve. ⁶Umuunhu iholua kim'bili na vapaafi, neke juno iholua nu mhupo ghwa Nguluve ali nu vwumi kusila kusila. ⁷Nungadeghaghe ulwakuva nikuvulile kuuti, 'lulondua kuholua ulwa vuvili.' ⁸Imhupo jigugula kulungama kuno jilonda, ghupulika pano jigugula, neke nungakagule kuno jihuma na kuno jiluta. Fye lulivuo nakwa muunhu juno aholilue nu mhupo ghwa Nguluve. ⁹UNikodemu akamposia akati, "Umuunhu iholua ndaani nu mhupo?" ¹⁰UYesu akamwamula akati, "Uve uli m'bulanisi ghwa Vaisilaeli, lwa ndaani nusikagwile isi?" ¹¹Kyang'haani nikuvavuula, usue tujova sino tusikagwile, kange tukwoleka sino tusivwene, neke umue namukwupila uvwolesi witu. ¹²Nave namukwitika pano nikuvavuula isa mu iisi muno, pe kyande mukwitika ndaani pano nikuvavuula isa kukyanya?

¹³Ulwakuva nakwale umuunhu juno aghelile kutogha kukyanya, looli une ne, Mwana ghwa Adamu ne juno nisile kuhuma kukyanya. ¹⁴Ndavule uMose pano alyatosisie munkyanya ikihwani kya njoka, fye enendiiki umwana ghwa Adamu ilondua kutosivvua, ¹⁵kuuti avaanhu vooni vano vikumwitika vaave nu vwumi uvwa kuvusila kusila. ¹⁶UNguluve avaghanile fijo avanu va muiisi muno, fye nambe akantavula umwanaake juno ali jumo mwene kuuti umuunhu ghweni juno ikumwitika aleke pisova looli aave nu vwumi uvwa kuvusila kusila. ¹⁷Ulwakuva uNguluve naalyansung'hile umwanake mu iisi kukuvahigha avaanhu, ulwene alyansung'hile kukuvapoka. ¹⁸Juno ikumwitika umwene, naihighua, Juno naikumwitika ahighilue ulwakuva naikumwitika umwana ghwa Nguluve juno ali jumo mwene. ¹⁹Uvuhighi uvuo vwe uvu, ulumuli lwisile mu iisi muno, neke avaanu vajighanile ing'hiisi kukila ulumuli, ulwakuva imbombo saave mbiivi. ²⁰Umuunhu ghweni juno imbombo saake mbiivi, ikulukalalila ulumuli, naikwisa ku lumuli ulwakuva nailonda imbombo saake imbivi sivoneke pa vuvalafu. ²¹Looli umuunhu juno ivomba isa kyang'haani, ikwisa ku lumuli, kuuti imbombo saake sivoneke sivombilue mu ngufu sa Nguluve. ²²Pambele uYesu na vavulanisiva vaake vakaluta kukighavo ikya Yudea. Ukuo akikala ifighono ndafilingi palikimo na veene, akava ikwofugha avaanhu. ²³Unsiki ughuo ghwope uYohana umwofughi alyale ikwafugha kukikaaja ikya Ainea piipi ni likaaja ilya Salim ulwakuva ukuo kwe ghalyale amalenga minga, avaanhu vakalutagha kwa mwene kuuti avofughe, ²⁴unsiki ughuo uYohana alyakyale kudindilua mu ndiinde.

²⁵Ikighono kimonga avavulanisivua vamonga va Yohana valyale vikaning'hana nu Muyahudi jumonga vwimila ulwiho ulwa kuvalasia. ²⁶Pe vakaluta kwa Yohana vakambuula vakati, Ghwe mbulanisi, umuunhu jula juno aava nuuve imwambo ija kikogha kya Yorodani, juno ghwolekagha imhola saake, lino ghwope ikwofugha avaanhu, kange avaanhu vinga viluta kwa mwene. ²⁷UYohana akavamula akati umuunhu naangave ni kimonga nave uNguluve naampeliile. ²⁸Umue mwemue muli volesi vango mu isio sino nikajovile kuuti, 'Une naneene Kilisite', ulwene uNguluve asunghile une kuuti nimulongelegele uKilisite. ²⁹Umhinja juno itolua muunhu ghwa ntola n'dala. Une ne juno nili ndavule ummanyaani ghwa ntola n'dala nimile palubale pa ntola n'dala, nihovokapano nipulika ilisio lyake. Kyang'haani nihovwike fiijo. ³⁰Luoghiile umwene ave mbaha fiijo, une niive ndebe fiijo. ³¹Umwene juno ihuma kukyanya mbaha kukila avaanhu vooni. Juno ihuma mu iisi, ghwa mu iisi ijova isa mu iisi. Neke juno ahumile kukyanya m'baha kukila avaanhu vooni. ³²Sino asivwene na kupulika se sino ikwoleka, neke nakwale umuunhu juno ikwupila juno ikwupila uvwolesi vwake. ³³Umuunhu juno ikwupila uvwolesi vwake, ihufia kuuti sino ijova uNguluve sa kyang'haani. ³⁴Ulwakuva juno asung'hilue nu Nguluve ijova amasio gha Nguluve. Ulwakuva uNguluve ampeliile ingufu sooni isa mhupo umwimike. ³⁵UNguluve uNhaata amughanile umwanaake, kange avikile fyonu mu mavoko ghaake. ³⁶Umuunhu juno ikumwitika umwana ghwa Nguluve, ali nu vwumi uvwa kuvusila kuvusila kusila, neke umuunhu juno naikumwitika, naali nu vwumi uvuo ulwene ali mu vuhighi vwa Nguluve.

Chapter 4

¹Lino aVafalisayi vakapulika imhola sa Yesu kuuti ikwofugha na kuuva na vavulanisivua vinga kukila uYohana umwofughi, ²(neke uYesu jujuo naakava ikwofugha, looli avavulanisivua vaake ve vano valyale vikwofugha), ³UYesu ye akagwile kuuti imhola saake sipulikiike, akavuuka mukighavo ikya Yudea akagomoka ku kighavo ikya Galilaya. ⁴Ye vigomoka ku Samalia lukavoneka kuuti kwevule uvufumbue uvwa kukilila mu kighavo ikya Samalia, pe vakakilila isila ijio. ⁵Pe vakafika mu likaaja ilya Sikali lino lyale mukighavo ikya Samalia, ilikaaja ilio lilyale piipi nu mughunda ghuno u Yakobo alyampeliile umwanake u Yosefu. ⁶Apuo pwekilyale ikitiimu kya Yakobo. UYesu akikala palubale pa kitiimu ikio kuuti apuume, ulwakuva alyakatiile nu lughendo. Unsiki ughuo ghwale ghwa kavalilo aka ntanda pamwisi. ⁷Pe akiisa umukijuva jumomonga uNsamalia kunegha amalenga pa kitimu kila, uYesu akam'buula akati, "Nisuma amalenga ninyue." ⁸Ulwakuva avavulanisivu vaake vakava valutile kughula ikyakulia. ⁹Umukijuva jula uNsamalia akamwamula akati, "Uve uli Muyahudi, une nilinsamalia, lwandaani ghusuma amalenga kulyune?" Alyajovile enendiki ulwakuva aVayahudi navalyale nu vuhangilanisi na Vasamalia. ¹⁰UYesu akamwamula akati, "Ghwale ukagulaghe sino uNguluve ilonda kukukupeela na kuuti nene veeni ne juno nikukusuuma amalenga, ngale usumile une, une naale nikukupeela amalenga ghano ghikuvapeela avaanhu uvwumi." ¹¹Umukijuva jula akamwamula uYesu akati, "Ghwe Ntwa uve nuli ni ndoovo ija kuneghela, kyope ikitiimu kitali. Lino ukughaagha kuughi amalenga gha vwumi?" ¹²Unkuulu ghwitu uYakobo alyatupeliile ikitiimu iki, umwene na vanaake vanywile amalenga agha kitimu ulim'baha kukila uYakovo?" ¹³UYesu akamwamula akati, "Umuunhu ghweni juno inyua amalenga agha kitimu iki, ikwumilua kange, ¹⁴neke umuunhu juno inyua amalenga ghano nikumpeela ghiiva nkate mwa mwene, kiiva kindwivu kya malenga ghikumpeelagha uvwumi vuno navusila lusiku." ¹⁵Pe umukijuva jula akansuuma uYesu akati, "Ghwe Ntwa, umeele amalenga aghuo, nileke pikwumilua, kange nileke pikwisa apa kunegha amalenga." ¹⁶UYesu akambuula akati, "Lutagha, unkemeele umughosi ghwako, ghwise naghwo apa." ¹⁷Umukijuva jula akamwamula akati, "Une nili nsila mughosi." UYesu akambuula akati, "Ujovile seseene kuuti, 'ulinsila mughosi,' ¹⁸Ulwakuva ulyatolilue na vaghosi vahano, ghwope juno ghukukala naghwo lino, naghwako. Mu ulu ujovile isa kyang'haani!" ¹⁹Umukijuva jula akamwamula akati, "Ghwe Ntwa, nivona uve uli m'bili. ²⁰Avakuulu viitu valyale vikumwimika uNguluve pa kidunda iki, neke umue mwiti ku Yelusalemu kwe kuno kunoghiile kukumwimika uNguluve." ²¹UYesu akam'buula akati, "Ghwe mukijuva uve, ghwitikaghe sino nijova, ghukwisa unsiki ghuno namukumwimikagha uNguluve uNaata pa kidunda iki nambe ku Yelusalemu. ²²Umue mu kumwimika uNguluve juno namunkagwile, neke usue tukumwimika uNguluve juno tunkagwile, ulwakuva uNguluve ikuvapokea avaanhu kukilila ku Vayahudi." ²³Lino unsiki ghukwisa, kange ghufikile, pano avaanhu vano vikumwitika uNguluve uNhaata mu vwakyanghaani, vikumwimikagha mutwa kulongsivua nu mhupo ghwake na vule vulungika uvwakyang'haani vwake. ²⁴UNguluve ghwe mhupo, avaanhu vano vikumwimika umwene, vanoghiile kukumwimika mu ngufu isa mhupo ghwake na mu vwakyang'haani." ²⁵Umulijuva jula akamwamula akati, "Nikagwile kuuti uMesiya, (juno ghwe Kilisite). Ikwise iliva isile, ujoo ilikutuvuula sooni. ²⁶UYesu akam'buula akati, "Une ne juno nijova nuuve, neene Mesiya." ²⁷Unsiki ughuo avavulanisivua vaake vakagomoka, vakadegha kyongo kuvona uYesu ijova nu mukijuva, neke nakwealyale juno alyaghelile kukumposia kuuti, "Ghulonda kiki?" nambe kuuti "Kiki ghujova naghwo?" ²⁸Umukijuva jula akaluleka pala pala ulusaaji lwake ulwa malenga akaluta kukikaaja, akavavuula, avanu akati, ²⁹"Mwise mulole umuunhu juno ambulile sooni sino nivombile. Asi umuunhu ujoo ndepoonu iiva ghwe Kilisite?" ³⁰Avaanu yepulike isio vakaluta kuno kwale uYesu. ³¹Unsiki ughwa pamwisi avavulanisivua vaake vakam'buula uYesu vakati, "Ghwe m'bulanisi ulie ikyakulia." ³²Umwene akavavuula akati, "Une nili ni kyakulia kino umue namukikagwile." ³³Avavulanisivua vaake vakatengula kuposania viiti, 'Asi, kuli muunhu isile vwa Nhaata, juno kukumuletela ikyakulia?" ³⁴UYesu akavamula akati, "Ikyakulia kyango une, kwe kuvomba isa vughane vwa Nhaata juno asung'hulile nimale imbombo jaake. ³⁵Asi, namwamujova kuuti, "Gasighile ameesi ghahaano kupeta?" Neke une nikuvavuula niiti, lola amaghunda vule ghalivuo pano lukwiline kupeta! ³⁶Ghwope juno ipeta ikwupila uluhombo lwake, umpeto ve vaanhu vano vikwupila uvwumi uvwa

kuvusila kusila, apuo juno ivyala na juno ipeta vooni vivisagha nu lukeelo palikimo.³⁷ Kwelule ulujovo luno luuti, 'Jumonga ivyala ujunge ipeta ulujovo uluo lwa kyang'haani.'³⁸ Une nivasunghile umue kupeta fino namuhangajikile, Avange vakavombile imbombo inalumu, umue mupeta vwimila imbombo jaave.³⁹ AVasamalia vinga ava mulikaaja lila ilya sikali vakamwitika uYesu ulwakuva valyapuliike sino alyajovile umukijuva jula kuuti, "Umuunhu ujoo ambulile sooni sino nivombile." ⁴⁰Pe aVasamalia vala vakafika pano pwale uYesu vakampelepesia kuuti ikale palikimo na veene, pe akikala mu likaaja ilio ifighono fivili.⁴¹ Avaanhu vinga fiijo vakamwitika uYesu vwimila ilisio lyake.⁴² Vakam'buula umukijuva jula vakati, "Lino nakwekuti tumwitiike umuunhu uju vwimila si sino utuvulile uve, looli tumwitike ulwakuva tupulike sino ajovile, kange tukagwile kuuti kyang'haani umuunhu uju ghwe mpoki ghwa vaanhu vooni."⁴³ Ifighono fivili ye fikilile, akavuuka kiluta ku Galilaya.⁴⁴ UYesu alyoliike kuuti um'bili naikwoghoppa na vaanhu ava mu kikaaja kyake.⁴⁵ Avaanhu ava ku Galilaya valyamwupiile uYesu, ulwakuva valyasivwene sooni sino alyavombile ku kyimike ikya Pasaka ku Yelusalemu, kukiimike ukuo voope kwevalyale.⁴⁶ UYesu akaluta kange ku kikaaja ikya Kana mu kighavo ikya Galilaya. Kukikaaja ikio kwe kuno alyahambwisie amalenga kuuva luhuuje kwe alyale umulongosi jumonga ughwa selikali ku Kapelnaumu, umulongosi ujoo umwanaake alyale ntamu.⁴⁷ Ye apulike kuuti uYesu isile kange ku Galilaya kuhuma ku Yudea akaluta kukumpelepesia uYesu kuuti alute ku Kapelnaumu, ansosi umwanaake ulwakuva umwanaake ujoo ghulyale ghukova.⁴⁸ UYesu akamwamula akati, "Umue namunganyitike kisila kufyagha ifivalilo ni fidegho." ⁴⁹Umulongosi jula akamwamula akati, "Ghwe Mutwa nikukusuuma luvuke unsosie umwanango pano akyale pifua." ⁵⁰UYesu akam'buula akati, "Vujagha, umwanaako asokile." Akitika amasio gha Yesu akavuuka ivuja.⁵¹ Umulongosi jula ye ali mu sila ivuja, akatang'hana na vavombi vaake vakambuula vakati umwanaako asokile nkafu.⁵² Pe akavaposia akati. Asokile unsiki ghuliku, "Aveene vakamwamula vakati, asooka pamihe pamwisi akavalilo aka lekela lubale."⁵³ Uviise ghwa mwana jula akakagula kuuti asooka unsiki ghula ghuno uYesu ajova kuuti, "Umwanaako asookile." Pe umwene palikimo na vaanhu vooni ava munyumba jaake vakamwitika uYesu.⁵⁴ Ikidegho ikio kyale kivalilo kya vuvili kino alyavombile uYesu ku Galilaya ye ahumile ku Yudea.

Chapter 5

¹Pambele uYesu akaluta kulikaaja ilya Yelusalemu ku kikulukulu ikya Vayahudi. ²Mu likaaja ilio pweghulyale umulyango um'baha ghuno ghukatambuluagha, mulyango ghwa ng'holo, piipi nu mulyango ughuo pwelilyale ililamba lino munjovele ija Kiebulania likatambulwagha Bethzatha, mulubale mulilamba ilio pwehilyale ifibalasa fihano ifyeleefu. ³Mu lusulua ulwa fibalasa ifio valyaghonile avatamu vinga, avabofu amaaso, avalema amaghulu, na vanya liteela. (Vingilila: Amasio agha kadebe aka 3 naghivoneka mu malembe amanofu amakuulu. "Vakaghulagha amalenga ghatimbusivue.") ⁴Mu uluo, juno akavisagha ghwa kwasia kukwingila pano amalenga ghatimbwike, alyale isooka inhamu jaake. ⁵Lino palilamba pala pwealyale umuunhu jumonga juno alyale ntamu amaaka fijigho fitatu na lekelakwoni. ⁶UYesu akamwagha umuunhu ujoo aghonile pala alyakagwile kuuti umuunhu ujoo inhamu jaake ja maaka minga, akamposia akati, "Asi ghulonda kusooka?" ⁷Untamu jula akamwamula akati, "Ghwe Ntwa, amalenga ghangatimbusivue, nkware umuunhu ughwa kumbiika mu lilamba. Pano nilonda kukwingila mu lilamba ye nivonagha umuunhu ujunge anhaliile pikwingila." ⁸Pe pano uYesu akam'buula akati, "Ima veghala iliteefu lyako vujagha." ⁹Pala pala umuunhu jula akasooka, akaveghala iliteefu lyake, akavuuka iluta. Ikighono ikio jaale Sabato. ¹⁰Pe aVayahudi vakam'buula umuunhu jula juno asokile vakati, "Umusyughu kighono kya Sabato, indaghilo na sikwitikisia kupiinda iliteefu." ¹¹Neke umuunhu jula akavamula akati, "Umuunhu juno asosisie ghwe mwene ambulile kuuti, 'Veghala iliteefu lyako vujagha.'" ¹²Vakamposia kange vakati, "Ghwe veeni juno akuvulile kuuti 'Veghala iliteefu lyako vujagha?'" ¹³Neke umuunhu jula naalyammanyile juno ansosisie ulwakuva uYesu alyavukile kisyefu. Ulwakuva avaanu valyale vinga. ¹⁴Pambele uYesu akamwagha umuunhu jula munyumba inyimike ija kufunyila, akambuula akati, "Lolagha lino usokile! "Nungavombaghe inyivi kange nave ghuvomba lukukwagha ulutalamu ulukome kukila ulwa kwanda." ¹⁵Umuunhu jula akavuuka pala akaluta kukuvavuula aVayahudi kuuti juno ansosisie ghwe Yesu. ¹⁶Pepano, vwimila amasio aghuo aVayahudi vakampumwisie uYesu, ulwakuva alyavombile isio mu kighono ikya Sabato. ¹⁷Neke uYesu akavavuula akati, "UNhaata ghwango ivomba imbombo ifighono fyonni, na juune nivomba imbombo ifighono fyonni." ¹⁸Vwimila uluo aVayahudi vakava vighina kulonda isila ija kum'buda uYesu vakalonda kukum'buda ulwakuva vakatisagha adenyile ululaghilo lwa kighono ikya Sabati, kange ijova kuuti, uNguluve ghwe viise, kange ikuviika kuuti aling'hiine nu Nguluve. ¹⁹UYesu akavavuula akati, "Kyang'haani nikuvavuula une ne mwanaake nanivomba lumonga vwimila amasaaghe ghango, looli nivomba si sino nikumwagha uNhaata ivomba, nijova uluo, ulwakuva sino ivomba uNhaata se sino najune ne mwanaake nivomba. ²⁰UNhaata anganile une ne mwanaake, ikuhofia sooni sino ivomba umwene, kange ilikuhufia une imbombo sino ilonda nivombe, imbombo imbaha kukila isio, kuuti pe mudeghe fiijo. ²¹Ndavule uNhaata vule ikuvasyusia avafue na kukuvapeela uvwumi, fye enendiiki na juune nikuvapeela uvwumi, vano nilonda kukuvapeela. ²²Ulwakuva uNhaata naihigha muunhu, looli ampeliile umwanake uvutavulilua uvwa kuhigha, ²³Kuuti avaanhu vooni vamwoghoppaghe ndavule vikumwoghoppa umwene. Umuunhu juno naikumwoghoppa umwanake naikumwoghoppa uNhata juno ansung'hile. ²⁴Kyang'haani nikuvavuula, umuunhu juno ipulika amasio ghango na kukumwitika uNguluve juno asung'hile ali nu vwumi uvwa fighono fyonni. Kange nailiighua. Looli ujoo akilile uvufue na kukwingila ku vwumi uvwa kuvusila kusila. ²⁵Kyang'haani nikuvavuula, unsiki ghukwisa, kange ghufikile, avafue vilipulika, viliiva nu vwumi uvwa kuvusila kusila. ²⁶Nijo uluo ulwakuva ndavule uNhaata vule ali ni ngufu isa kumpeela umuunhu uvwumi uvwa kuvisila kusila,

najuune amheliile ingufu isa kuvapeela avaanhu uvwumi uvuo.²⁷ Kange, amheliile uvtavulilua uvwa kuhigha avaanhu, ulwakuva une nili, Mwana ghwa Muunhu.²⁸ Namungadeghaghe amasio aghuo, ulwakuva ghukwisa unsiki ghuno avafue vooni vilipulika ing'hemeelo jaango.²⁹ Avafue vilisyuka: vano vavombagha inofu viiva nu vwumi uvwa fighono fyoni, vano vavombagha uvuhosi vilihighua.³⁰ UYesu akafijovagha akati une nanivomba kimonga vwimila amasaaghe ghango, une nihigha avaanhu ndavule ikumbuula uNhata. Nihigha mu vwakyang'haani, ulwakuva nanivomba muvughane vwango, looli mu vughane vwa Nguluve juno asung'hile.³¹ Nave une nikujoleka juune, uvwolesi vwango navwale vuuva vwa kyang'haani.³² Looli kwale ujunge juno ikwoleka imhola sango na juune nikagwile kuuti sino ikwoleka vwimila une sa kyang'haani.³³ Umue mulyasung'hile avaanhu kwa Yohani umwofughi, ghwope alyavoliike isa kyang'haani vwimila une.³⁴ Neke une nanihuviila sino vikwoleka avaanhu, ulwene nijova isi kuuti mukave uvupoki.³⁵ UYohani umwofughi alyahufisie uvwakyang'haani kulumue, ndavule itaala vule jiviika na kumulika mung'hiisi, umue mulyahovwike vwimila uluo ku nsiki ndebe.³⁶ Neke une nili ni mhola sino sikunyoleka fiijo kukila sino alyoliike uYohani, ulwakuva imbombo sino nivomba, sino alyamheliile uNhaata kuuti nivombe, se sino sikunyoleka kuuti uNhaata juno asung'hile.³⁷ Ghope uNhaata juno asung'hile une, ikwoleka imhola sango. Umue namughelile nambe lusiku kupulika ilisio lyake, kukumwagha vule alivuo unsiki ghwoni.³⁸ Kange imbulanisio saake nasili nkate mulyumue ulwakuva namukumwitika juno asung'hilue kulumue.³⁹ Mughimba kulolesia mu malembe amimike, ulwakuva musagha kuti nkate umuo mukava uvwumi uvwa kuvusila kusila, amalembe aghu ghikunyoleka une.⁴⁰ Neke umue namulonda kukwisa kulumue, kuuti mu pelue uvwumi uvwumi uvwa kuvusila kusila.⁴¹ Une nanihuviila avaanhu vanginie, ⁴²neke nikagwile kuuti nkate mulyumue namuli nu lughano lwa Nguluve.⁴³ Une nisile mu vutavulilua uvwa Nhaata ghwango, umue namukunyupila. Neke ujunge angise mu vutavulilua vwake jujuo, mwale mukumwupila.⁴⁴ Lino ndepoonu mukunytika ndaani umue mwe vano mulonda kughinisivua na vaanhu, namulonda kughinisivua nu Nguluve juno ali jumo mwene?⁴⁵ Mulekaghe piiti ue nilikuvatwala kwa Nhaata avahighe. UMOose ghwe juno ilikuvatwala muhighue ulwakuva ghwe juno mukumhuviila.⁴⁶ Musava mukumwitika uMOose, ngale mukunytika na juune, ulwakuva alyalembile imhola sango.⁴⁷ Neke nave namukwitika amasio ghano alyalembile uMOose, ndepoonu mukwitika ndaani amasio ghango?

Chapter 6

¹Pambele uYesu akalovoka ilisumbe ilya Galilaya, ilisumbe ilio ilitavua ilingi likatambulwagha Tibelia.² Avaanhu vinga vakam'bingilila uYesu, ulwakuva valyale vikufyagha ifivalilo kukilila ifidegho fino avombagha mulwa kusosia avatamu.³ Pe uYesu na vavulanisivua vaake vakatogha ku kidunda, vakikala ukuo.⁴ (Unsiki ughuo, ikyimike kya Pasaka kilyale piipi).⁵ UYesu akalivona ilipugha lya vaanhu likwisa kwa mwene, pe akamposia uFilipo akati, "Ndepoonu tughula kuughi amakate, kuuti avaanu avavale?"⁶ (UYesu akamposia enendiki kukumughela, ulwakuva umwene alyakagwile kino iluta pivomba).⁷ UFilipo akamwamula akati, "Nambe twale tuuve ni ndalama nyinga idinali filundo fivili kughula amakate, amakate aghuo nagmaale ghikwila kukumpeela nu junge akamenyule akadebe." ⁸Pe u Andleya, umo mu vavulanisivua vaake, unnuuna ghwa Simoni u petelo, akam'buula uYesu akati, ⁹"Pwale apa umwana jumonga ali na makate ghahaano agha ngongilue ni samaki ivili. Neke ifyakulia ifi fitanga kiki ku vaanhu avinga ava?"¹⁰ UYesu akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Muvakasie avaanhu" (Pe avaanhu vala vakikala apoonu pala pano valikalile) palyale pe lusoli, mulipugha lila avakinhaata veene valyale imbilima ihaano.¹¹ Pe uYesu akatoola amakate ghala, akamhongesia uNguluve, akavaghavila avaanhu vooni vano pwevale pala. Akatoola isamaki akavomba vule vule, Nu junge akapelua ndavule avele ilonda.¹² Avaanhu vooni yevikwite, uYesu akavavuula avavulanisivu vaake akati, "Mukong'hanie ifisighasi fyoni, kileke kusova kimonga."¹³ Pe vakakong'hanie ifisighasi ifya makate ghala agha ngongilue, vakamemia indiilo kijighe ni vili.¹⁴ Avaanhu vala ye vakyaghile ikidegho kino avombile uYesu vakati, "Kyang'haani umuunhu uju ghwe mbili juno twahuvilagha kuuti ikwisa mu iisi muno."¹⁵ UYesu akakagula kuuti vilonda kukumwumilisia aave ntwa ghwave akavuuka pala, akaluta kange kukidunda, ukuo akava mwene.¹⁶ Ye vwilile, avavulanisivua vaake vakiika vakaluta ku lisumbe.¹⁷ Vakingila mu Ngalava vakatengula kulovoka ilisumbe kuluta ku Kapelenaumu. (Unsiki ughuo jilyale ng'iisi neke uYesu alyakyale kufika pa veene).¹⁸ Ilisumbe likatengula kusambaluka ulwakuva imhepo imbaha jikava jigugula.¹⁹ Avavulanisivua va Yesu ye vaghendisie ingalava ikilomita ihano nambe ntanda ndiiki, vakamwagha uYesu ighenda pakyanya pa malenga alipiipi ni ngalava vakoghopa kyongo.²⁰ UYesu akavavuula akati, "Namungoghpaghe, neene!"²¹ Pe aveene vakalondagha kuuti ingile mu ngalava, nakalingi ingalava jikafika imwambo jino vakava viluta.²² Ikighono ikivingilili, avaanhu vinga vano valyajiighe imwambo ijingi ija lisumbe, vakajaagha pala ingalava jimo jeene. Kange vakakagwile kuuti uYesu naavuka na vavulanisivua vaake ye viluta ni ngalava ulwakuva avavulanisivua vaake vakalutile veene.²³ (Pe avaanhu aange vakiisa ni ngalava isingi kuhuma kulikaaja ilya Tibelia vakafika pano avaanhu vakaliile amakate uYesu ye amhongisie uNguluve).^{24,25} Avaanhu vala ye vakagwile kuuti uYesu na pwale pala nambe avavulanisivua vaake, vakingila mu ngalava sila vakaluta ku Kapelenaumu kukumulonda uYesu. Avaanu vala ye vafikile imwambo ija lisumbe vakamwagha uYesu vakamposia vakati, "Ghwe m'bulanisi ghwisalighi kuno?"²⁶ UYesu akavamula akati, kyang'haani nikuvavuula, nakwekuti mukundonda ulwakuva mwafyagha ifivalilo kukilila ifidegho fino navomba, ulwene mukundonda ulwakuva mwalia amakate mukuta.²⁷ Namungatungumalilaghe ikyakulia kino kinangika, looli ikyakulia kino nakinangika, kino kikukupeela uvwumi uvwa kuvusila kusila, ikyakulia ikio kyekino une ne mwana ghwa muunhu nikuvapeela, ulwakuva uNguluve uNhata ahufisie kyang'haani kuuti une neene ghwa kuvomba imbombo ijio.²⁸ Pe aveene vakamposia vakati, "Tukite kiki neke tuvombe imbombo sino ikeela uNguluve?"²⁹ UYesu akavamula akati,

"Imbombo jino ikela uNguluve je iji: Munnyitikaghe une ne juno nisunghilue nu mwene."³⁰Vakam'buula vakati, "Ghuhufia ikivalilo kiki tuckyaghe neke twitike? Lino ghuhufia ikivalilo kiki?"³¹Avakuulu viitu ye vali ku lukuve, valyaliile imana, ndavule lilembilue mu malembe amimike kuuti, "Alyavapeliile amakate kuhuma kukyanya."³²UYesu akavavuula akati, "Kyang'haani nikuvavuula, uMoose naghwe juno alyavapeliile amakate kuhuma kukyanya, looli ghwe Nhaata juno lino ikuvapeela amakate agha kyang'haani ghano gihuma kukyanya."³³Nijova uluo ulwakuva unkate ughwa kyang'haani neene ne juno uNguluve asung'hile kuhuma kukyanya kukuvapeela avaanhu uvwumi uvwa kuvusila kusila."³⁴Pekambuula vakati, "Ghwe Mutwa, tusuuma utulaghe jaatu unkate ughuo."³⁵UYesu akavavuula akati, "Une neene nkate ghuno ghukuvapeela avaanhu uvwumi, umuunhu juno ikwisa kulyune, injala najilam'bava lusiku juno ikunyitika, ikyumilua nakilamwagha lusiku."³⁶Neke nivavuulile kuuti napano munyaghile, mujiighe namukunyitika.³⁷Avaanhu vooni vano uNhaata ikumeela, vikwisa kulyune na kukunyitika, juno ikwisa kulyune nanilantaagha lusiku."³⁸Nijova uluo ulwakuva une nisilie kuhuma kukyanya kuuti nivombage isa vughane vwa Nhaata juno asung'hile, nanisile kuvomba isa vughane vwango.³⁹Uvughane vwa Nhaata juno asung'hile vwe uvu, nileke kusofia nambe jumo mu vano amheliile, looli nivasyusie ikighono ikya vusililo.⁴⁰UNhaata ghwango ilonda kuuti, umuunhu juno akagwile kuuti une nili mwanaake na kukunyitika upile uvwumi uvwa kuvusila kusila: Na juune nilikunsyusia ikighono ikya vusililo.⁴¹Pe aVayahudi vakatengula kukung'hulasia ulwakuva uYesu ajovile kuuti, "Une neene nkate ghuno uNguluve aletile kuhuma kukyanya."⁴²Vakiposania veene viiti, "Asi umuunhu uju naghwe Yesu umwana ghwa Yosefu, avapaafi vaake tuvamanyile? Lino lwandaani iti ahumile kukyanya?"⁴³UYesu akavamula, akati, "Muleke pikung'hulasia."⁴⁴Nakwale umuunhu juno ndepoonu ikwisa kulyune, nave uNhata juno asung'hile une naamulongwisie, na juune nilikunsyusia umuunhu ujoo ikighono ikya vusililo.⁴⁵Um'bili jumonga alyalembile mu malembe amimike kuuti, "Vilivulanisivua nu Nguluve." Umuunhu juno ikumpulikisia uNhaata na kumanyila kwa mwene, ikwisa kulyune.⁴⁶Nakwale umuunhu juno amwaghile uNhaata, looli une neene nimwaghile ulwakuva nihumile kwa mwene.⁴⁷Kyang'haani nikuvavuula, umuunhu juno ikunyitika une, ali nu uvwumi uvwa kuvusila kusila.⁴⁸Une neene nkate ghuno ghukuvapeela avaanhu uvwumi.⁴⁹Avakuulu viinu nambe valyaliile imana ku lukuve, valyafwile.⁵⁰Neke apa pweghule unkate ghuno ghuhumile kukyanya, umuunhu angalie, naifu.⁵¹Une neene nkate ghuno ghuhumile kukyanya. Umuunhu juno ilia unkate ughu, iiva nu uvwa uvwa kuvusila kusila. Unkate ughuo ghwe m'bili ghwango ghuno nitavula kuuti avaanu vooni vavisaghe nu vwumi uvwa kuvusila kusila.⁵²Avayahudi vakatengula kukang'hana na kuposania veene viiti, "Asi umuunhu uju ikutupeela ndaani um'bili ghwake tulie?"⁵³UYesu akavavuula akati, "Kyang'haani nikuvavuula, nave namulia um'bili ghwango ne mwana ghwa muunhu, na kunyua idanda jango, namuua nu vwumi uvwa kuvusila kusila."⁵⁴Umuunhu juno ilia um'bili ghwango na kunyua idanda jango, ali nu vwumi uvwa kuvusila kusila, na juune nilikunsyusia ikighono ikya vusililo.⁵⁵Nijova uluo ulwakuva um'bili ghwango kye kyakulia ikya kyang'haani, naji danda jango jivusia ikyumilua kyang'haani.⁵⁶Juno ilia um'bili ghwango na kunyua idanda jango ujoo ikukala mulyune, na juune nikukala mwa mwene.⁵⁷Ndavule uNhaata juno asung'hile vule mwumi, na june nili mwumi mu ngufu saake, fye enendiiki kwa muunhu juno ilia um'bili ghwango, iiva mwumi mu ngufu sango.⁵⁸Une nili nkate ghuno ghuhumile ghuhumile kukyanya, naghuli ndavule unkate ghuno avakuulu viinu valyaliile, vakafua. Umuunhu juno ilia unkate ughu iiva nu vwumi uvwa kuvusila kusila.⁵⁹UYesu alyajovile amasio aghuo ye ali pivulanisia mu sinagogi, ku Kapelenaumu.⁶⁰Avaanhu vinga mu vavingilili vaake ye vapuliike isio, vakajova vakati, "Imbulanisio isi nhalamu kyongo, ghwe veeni juno ndepoonu ikwupila imbulanisio isio?"⁶¹UYesu ye alutang'hinie kuuti avavingilili vaake vikung'hulasia vwimila imbulanisio isio, akavaposia akati, asi ilisio ili likuvakuvasia?⁶²Pe luliiva ndaani mliiva mukunyaagha ne mwana ghwa muunhu nitogha kuluta kukyanya kuno nilyale ulutasi?⁶³Umhepo ghwa Nguluve ghwe juno ikuvapeela avaanhu uvwumi uvwa fighono fyoni. Ingufu sa muunhu nasingampeele umuunhu uvwumi. Amasio ghano nivavulile ghikuvapeela umue kuva nu mhepo ghwa Nguluve, ghwope ikuvapeela uvwumi.⁶⁴Neke pwevale vamonga pakate palumue vano navikunyitika." Ulwakuva alyakagwile kuhuma kuvutengulilo ve va veeni vano navikumwitika, kange ghwe veeni juno ilikumwohela.⁶⁵Pe akafijovagha akatisagha, fye nambe nivavulile kuuti, nakwale umuunhu juno ndepoonu ikwisa kulyune nave uNhaata naamulongwisie."⁶⁶Kuhuma unsiki ughuo vinga mu vavingilili vaake vakamuleka vakavuhiila kukum'bingilila.⁶⁷Pe uYesu akavaposia avavulanisivua vala kijighe na vavili akati, "Asi najumue mulonda pikundeka?"⁶⁸USimoni uPeteli akamwamula akati, "Ghwe mutwa, tukuleke tulute kwani uve uli na masio ghano ghikutupeela uvwumi uvwa kuvusila kusila."⁶⁹Usue tukwitika kange tukagwile kuuti uve veeve mwimike kuhuma kwa Nguluve."⁷⁰Pe pano uYesu akavavuula akati, "Asi nanivasalwile umue, kange jumonga pakate palyumue ilongosivua nu Setano?"⁷¹Apuo uYesu alyale ikunjova uYuda umwana ghwa Simoni uIsikalioti, ulwakuva napano alyale umo mu vavulanisivua kijighe na vavili, ghwe juno ilikumwohela.

Chapter 7

¹Pambele uYesu atakaluta mufikaaja ifya mu kighavo ikya Galilaya, naakalondagha kuluta kukighavo ikya Yudea, u'wakuva aVayahudi vakalondagha kukum'buda.²Unsiki ughwa kikulukulu kya Vayahudi ikya fyeve, ghulyale piipi kufika.³Avanuuna va Yesu vakam'buula uYesu vakati, "Lino uvuuke apa, ulute kukighavo ikya Yudea kuuti avavingilili vaako vafyaghe ifideghe fyako fino ghuvomba." Umuunhu juno ilonda kukagulika, naivomba imbombo saake kuvusyefu, lino ulwakuva ghuvomba isi sooni, ghuhufie kuvaanhu vooni."⁴Avanuuna valyajovile enendiiki, ulwakuva voope navalyamwitiike.⁵Pe uYesu akavavuula akati, "Unsiki ghwango ghukyalie pifika, looli umue ndepoonu muluta amasiki ghooni."⁶Avaanhu ava mu iisi muno navangavakalalile umue, looli vikung'halalila une, ulwakuva nikuvavuula kuuti,

sino vivoomba mbiivi.⁸Umue lutaghi kukikulukulu ikio; une naniluta ulwakuvaunsiki ghwango ghukyale pifika.⁹U Yesu ye ajovile aghuo akajigha mu kighavo ikya Galilaya.¹⁰Neke avanuuna ye valutile ku kikulukulu, ghwope u Yesu akaluta, neke akaluta kisyefu, kisila kuhufia kuvaanhu. Kukikulukulu ukuo,¹¹aVayahudi vakava vikumulonda u Yesu viposia kuvaanhu vitii, "Alikuughi?"¹²Avaanhu vinga mulipugha lila. Vakava vikujovasia, vamo vitii, "Umuunhu ujoo nnofu." Avange vitii, "Ndali, umuunhu ujoo isofia avaanhu."¹³Neke nakwealyale umuunhu juno alyale ijova imhola saake pa vuvalafu, ulwakuva vakoghopagha aVayahudi.¹⁴Pakate pa fighono ifya kikulukulu u Yesu akingila mu luviika ulwa nyumba inyimike ija kufunyila, akatengula kuvulanisia avaanhu.¹⁵Avayahudi vakava videgha vitii, "Umuunhu uju akaghwile ndaani isi, kisila kwimba?"¹⁶Pe pano U Yesu akavamula akati, "Imbulanisia soni nivulanisia na sango, looli sihumile kwa juno asung'hile."¹⁷Umuunhu juno ilonda kuvomba isa vughane vusa Nguluve, ikagula kuuti imbulanisia isi sihumile Nguluve, nambe kuuti nijova muvutavulilua vwango juune.¹⁸Umuunhu juno ijova muvutavulilua vwake jujoo, ilonda avaanhu vamug'hiniaghe. Neke umuunhu juno ilonda vamughiniaghe juno ansunghile, ujoo ijova isa kyang'haani, najova isa vudesi.¹⁹U Moose naalyavapeliile umue indaghilo? Neke nakwalemambe jumo pakate palyumue juno ivingilila indaghilo isio. Lino kiki milonda pikumbuda?"²⁰Avaantu mu lipugha lila vakamwamula vakati, "Uli ni lipepo uve. Ghwe veeni juno ilonda pikukubuda?"²¹U Yesu akavamula akati, "Une nikavombile ikidegho kimo, umue mweni mukakenyemuka."²²U Moose alyalaghiile kuvomba ikivungo ikya kudumula ingola ija kidiimi avaaana viinu. Ululaghilo uluo nalulyahumile kwa Moose, looli lulyahumile kuvakuulu viinu. Umue muvomba uluo nambe nambe kive kighono kya Sabati.²³Lino nave lukwitikisivia umwana kuvombelua ikivungo ikio mukighono ikya Sabati kuuti muleke kudeenya ululaghilo ulwa Moose, kiki mukung'halalila une. Kukunsosia umuunhu mu kighono ikya Sabati?²⁴Mulekaghe kuhiga umuunhu mulwa kulola pamaaso, looli muhighaghe mu vwakyang'haani.²⁵Avaanhu vamonga ava mu likaaja ilya Yelusalemu vakava viposania vitii, Asi, umuunhu uju naghwe juno avalongosi va Vayahudi vilonda kukumbuda?²⁶Lolagha ijova pa vuvalafu, neke avene najova kimonga! Pamo avene avolongosi vitii umuunhu uju lweli ghwe Kilisite!²⁷Ukilisite iliiva ikwisa nakwale nambe muunhu juno ilikagula kuno ihumila! Umuunhu uju kuno ihumatukagwile."²⁸U Yesu ye ajhighe ivulanisia mu luviika ulwa nyumba inyimike ija kufunyila, akajova fiijo akati, "Lweli umue mweni mung'haghwile une, kange mukaghwile kuno nihuma. Nambe mwiti mukagwile uluo,²⁹une nanilisile mu vutavulilua vwango, ulwene juno asung'hile une ghwa kyang'haani, umue namunkagwile."³⁰Une ninkagwile ulwakuva nihumile kwa mwene, kange ghwe juno asung'hile. Pepano vakava vilonda kukunkola, neke nakwealyale umuunhu juno akaghela kukunkola, ulwakuva unsiki ghwake ughwa kukolua ghulyakyale kufika.³¹Avaanhu vinga mu lipugha lila vakamwitika. Vakava vijova viiti, "Iliiva ikwisa uKiliste ilivomba ifidegho kukila fino avombile uju?"³²Avafalisayi vakapulika ilipugha lya vaanhu vipwepa vwimila imhola sa Yesu, pe avavaha va vatekesi na Vafalisayi vakasuung'ha avasikali kuuti vankole.³³Pepano uYesu ajajova akati, "Niiva numue unsiki n'debe vuvule, neke pambele nigomoka kwa juno asun'ghile."³⁴Mulikundoonda, neke namulikunyaagha, kange kuno niliiva, umue namungafike."³⁵Pe aVayahudi vakava viposania viiti, "Umuunhu uju iluta kuughi kuno usue natunga mwaghe? Asi, iluya ku vano Vapalasiine vano nkate mu vaYunani na kukuvavulanisia avaYunani?"³⁶Asi, kwe kuti kiki pano iiti, 'Mulikundoonda, neke namulikunyaagha, kange kuno niliiva umue namungafike?'³⁷Ikighono ikya vusililo ikya kikulukulu kya fyeve, kino kilyale kighono kivaha, uYesu akiima akajova fiijo akati, "Umuunhu nave ali ni kyumilua, iise kulyune anyue."³⁸Umuunhu juno ikunytika une, iiva ndavule ghijova amalembe amimike kuuti, isaasa isa malenga amanya vwumi sidwivuka mu mwojo ghwake.³⁹Alyajovile uluo mu mholo ija mhupo uMwimike, juno avaanhu vano vikumwitika vilikumwupila pambele, unsiki ughuo, uNguluve alyakyale kukunsuung'ha umhepo ghwake, ulwakuva alyakyale kuhufia kuvaanu uvuvaha vwa Yesu.⁴⁰Avaanhu vamonga mu lipugha lila ye vapuliike amasio aghuo, vakati, "Kyang'haani, umuunhu uju m'bili."⁴¹Vamonga vakati, "Umuunhu uju ghwe Kilisite." Neke avange vakati, "Ndali, uKilisite ndepoonu ihuma ku Galilaya?"⁴²Asi amalembe amimike naghiiti uKilisite ilihuma mu kikolo ikya ntwu u Daudi ku kikaaja ikya Bethelhemu, kikaaja kino alyale ikukukala untwa uDaudi?⁴³Pepano avaanhu vakalekeng'hana vivimila uYesu.⁴⁴Avaanu vamonga mu lipugha lila vakava vilonda kuku nkola, neke nakwealyale umuunhu juno akaghela kuku nkola.⁴⁵Avasikali vala vakagomoka ku vavaha va vatekesi na kuVafalisayi, kisila kunkola uYesu. Avavaha vala vakavaposia vakati, "Kiki namunkolile na kukumuleeta?"⁴⁶Avasikali vala vakamula vakati, "Naagheliile kuumila umuunhu juno ijova ndavule umuunhu jula."⁴⁷Avafalisayi vakavaposia vakati, "Kwekuti najumue musyangilue?"⁴⁸Asi ghwe veeni mu valongosi viitu nambe mu Vafalisayi juno amwitiike?⁴⁹Ulwene avanu avuo avuo navasikagwile indaghilo sa moose, avuo vaghunilue."⁵⁰Pepano uNikodemu (umo mu valongosi va Vafalisayi, juno ikighono kimonga alyalutile kwa Yesu pakilo), akavaposia akati,⁵¹"Asi indaghilo siitu sikwitikisia kukumhigha umuunhu kisila kumpulikisia na kukusitang'hania sino avombile?"⁵²Aveene vakamwamula vakati, "Neke najuuve uhumile ku Galilaya? Londagha muMalembe amimike pekyaghukagula kuuti nakwale umbili juno ahumile ku Galilaya."⁵³(Vingilila: Ghamonga amasio mwa Yohana 7: 53 - 8: 11 namweghale mumalembe amakuulu). Pambele avaanu vooni vakaluta mumakaaja ghaave.

Chapter 8

¹(Vingilila: Lola uvwolesi mwa Yohana 7: 53 - 8:11) U Yesu akaluta ku kidunda ikya Miseituni. ²Palwakilo ye kukiile akagomoka kange mu nyumba inyimike ija kufunyila. Avaanu vinga vakaluta pa mwene, pe akikala, akatengula kukuvavulanisia. ³Ye ivulanisia, avavulanisi va ndaghilo na Vafalisayi, vakamuleeta kwa mwene umukijuva jumonga juno akolilue ivwafuka, Vakambiika pakate pa lipugha lya vaanhu.⁴(Vingilila: Lola uvwolesi mwa Yohani 7: 53 - 8 :11).

Pepano vakambuula uYesu vakati, "Ghwe M'bulanisi, umukijuuva uju akolilue ivwafuka. ⁵Lino, uMoose mu ndaghilo saake, alyatulaghile kuuti umukijuuva ndavule uju, atovwaghe na mavue, uve ghwiti ndaani?" ⁶Valyajovile isio kukumughela, kuuti vaave ni kiteghe ikya kumhighila. Neke uYesu akinama, akalemba ni kovye kyake pa lihang. ⁷(Vingilila: Lola uvwolesi mwa Yohani 7: 53 - 8 :11). Ye vajiighe vifikumposia, akinamuka, akavamula akati, "Unsila nkole pakate palyumue, ave ghwa kwanda kukuntova ni livue umukijuuva uju." ⁸Pe akinama kange, akalemba pa lihang. ⁹(Vingilila: Lola uvwolesi mwa Yohani 7: 53 - 8 :11). Ye vapuliike uluo, vakatengula pivuuka jumo jumo, kutengulila avalugoyo kuhanga un'debe. Akajigha ju Yesu nu mukijuuva jula juno alyale pakate pa veene. ¹⁰U Yesu ye ikwinamuka akamposia akati, "Mukijuuva, valikuughi vano vikukuhigha? Nakwale nambe jumo juno ikukuhigha? ¹¹Umukijuuva jula akamwamula akati, "Ghwe Mutwa, nakwale nambe jumo. Pepano uYesu akam'buula akati, "Na juune nanikukuhigha. Lutagha, looli kuhuma unsiki ughu, nungavombaghe inyivi kange." ¹²U Yesu akatengula pijova kange na vaanhu vala akati, "Une nili lumuli lwa iisi, umuunhu juno ikumbingilila une naighendagha mung'hiisi looli iiva nu lumuli luno lukumulongosia ku vwumi uvwa kuvusila kusila. ¹³Avafalisayi vakam'buula u Yesu vakati, "Uvwolesi vwako navwa kyang'haani, ulwakuva ghukwoleka juuve imhola saako." ¹⁴UYesu akavamula akati, "Nambe nikwoleka juune imhola sango, uvwolesi vwango vwa kyang'haani, ulwakuva nikagwile kuho nihumile, na kuno niluta. Umue namukagwile kuno nihumile nambe kuno niluta. ¹⁵Umue muhigha kulinghana na masaaghe ghiinu, neke une nanihigha muunhu. ¹⁶Poope nambe nihighe, uvuhighi vwango vwa kyang'haani, ulwakuva nanihigha ne mwene, looli nu Nhaata juno asung'hile une. ¹⁷Mu ndaghilo siinu lilembilue kuuti, uvwolesi vwa vaanhu vavili, vwa kyang'haani. ¹⁸Mu uluo, une nikujoleka, naju Nhaata juno asung'hile ikwoleka kuuti une neene veeni." ¹⁹Vakamposia vakati, uNhaata ghwako ali kuughi?" UYesu akavamula akati, "Umue namun'ghagwile, ghwope uNhaata namunkagwile. Mwale mung'hagule une, naju Nhaata mwale mukunkagula." ²⁰uYesu alyajovile amasio aghuo ye ivulanisia piipi ni kyumba kino kikatambulwagha kyumba kya kuviika indalama munyumba inyimike ija kufunyila. Neke nakwealyale nambe muunhu ughwa kuhkola, ulwakuva unsiki ghwake ughwa kukolua ghulyakyale kufika. ²¹Akavavuula kange akati, Une niluta, umue mulikundonda, neke mulifua mu vwinu. Kange kuno niluta une, umue namungafike. ²²Avayahudi vakaposania vakati, "kwe kuti ilonda pikubuda? Ongo iti kuno iluta natungafike?" ²³U Yesu akavavuula akati, "Umue muhumile mu iisi iji, une nihumile kukyanya. Umue muli va mu isi iji, une nanili ghwa mu iisi iji. ²⁴Fye nambe nivavuulile kuuti mulifua mu vuhosi vwinu. Nave namukwitika kuuti UNE NEENE, mulifua mu vuhosi vwinu. ²⁵Pe vakamposia uYesu vakati, "Tuvuule, uve veeve veeni?" UYesu akavavuula akati, "kuhuma ulutasi nivavuulile kuuti neene veeni. ²⁶Nili ni nyinga isa kujova na kukuvahigha umue. Juno asung'hile ghwa kyang'haani, une nikuvavuula avaanhu mu iisi muno, sino nipuliike kwa mwene. ²⁷Aveene navalyalutang'hinie kuuti ijova navo imhola isa Nhaata ghwake. ²⁸Pepano uYesu akavavuula akati, "Mungamwimike uMwana ghwa Muunhu, pepano kya mukagula kuuti UNE NEENE, kange mulikagula kuuti sooni sino nivomba, nanivomba muvughane vwango, looli nijova sino uNhaata ambulanisie. ²⁹Juno asung'hile une alipalikimo nuune, naandekile ne mwene, ulwakuva ifighono fyoni nivomba isa vughane vwake. ³⁰UYesu ye ijova isio, avaanhu vinga vakamwitika. ³¹Pe pano u Yesu akavavuula aVayahudi vala, vano vamwitike akati, "Nave mugadilila imbulanisia sango, muuva vavulanisivua vaango kyang'haani, ³²apuo mukuvukagula uvwakyang'haani, uvwakang'haani uvuo, vukuvaviika kuuva vaavuke. ³³Aveene vakam'buula vakati, "Usue tuli va kisina kya Abulahamu. Natughelile kuuva vakami va muunhu nambe lusiku! Lwandaani ghwiti usue tuvukua vaavuke?" ³⁴UYesu akavamula akati, "Kyang'haani nikuvavuula, umuunhu ghweni juno ivomba inyivi nkami ghwa nyivi. ³⁵Unkami naikukala munyumba ja ntwaga ghwake ifighono fyoni, looli umwana ghwa ntwaga ikukala ifighono fyoni. ³⁶Mu uluo, uMwana angavapoke muuve vaavuke, muuva vaavuke kyang'haani." ³⁷Nikagwile kuuti umue muli va kisina kya Abulahamu, neke mulonda pikum'buda ulwakuva namukwitika imbulanisia sango. ³⁸Une nikuvavuula sino nisivwene nu Nhaata ghwango, neke umue muvomba sino mupuliike kwa nhaata ghwinu." ³⁹Aveene vakamwamula uYesu vakati, "Usue tuli vaana va Abulahamu. UYesu akavavuula akati, "Mwale muuve vaana va Abulahamu mwale muvombagha sino alyale ivomba uAbulahamu. ⁴⁰Une nivavuulile uvwakyang'haani vuno nipulike kuhuma kwa Nguluve, umue mulonda isila ija kumbuda! uAbulahamu naalyavombile ndavule isio. ⁴¹Umue muvomba imbomba sino unhaata ghwinu ivomba." Avayahudi vala vakamwamula vakati, "Usue natuli vaana va mulisoli, uNhaata ghwiti ali jumo mwene, ghwe Nguluve." ⁴²UYesu akavavuula akati, "UNguluve ale ave Nhaata ghwinu, mwale mukungana une, ulwakuva nihumile kwa mwene. Une nanisile muvutavulilua vwango, looli uNguluve ghwe juno asung'hile. ⁴³Kiki namukusitang'hania sino nijova? Namukusitanghania ulwakuva namulonda kukwupila imbulanisia sango. ⁴⁴Umue unhaata ghwinu ghwe Setano, mulonda kuvomba sino umwene. Kuhuma m'bukuulu uSetano m'budi, nailonda uvwakyanghaani, ulwakuva mwa mwene uvwakyang'haani namwewule. Kujova uvudesi lwiho lwake, ulwakuva umwene n'desi, kange ghwe nhaata ghwa vadesi vooni. ⁴⁵Lino ulwakuva une nikuvavuula isa kyang'haani, fye nambe namukunyitika. ⁴⁶Asi, ghwe veeni pakate palyumue juno ndepoonu ikwoleka kyang'haani kuuti une nili mhosi? Nave sino nikuvavuulasa kyang'haani, kiki namukunyitika? ⁴⁷Umuunhu ghwa Nguluve ivingilila sino ijova uNguluve. Umue namuvingilila sino ijova uNguluve ulwakuva namuli vaanhu vaake. ⁴⁸Avayahudi vakambuula uYesu vakati, "Asi, nase seene pano twiti uve uli Nsamalia, kange uli ni lipepo ililamafu?" ⁴⁹UYesu akavamula akati, "Une nanili ni lipepo ililamafu. Une nikumwoghopa uNhaata ghwango, neke umue namukunyoghopa. ⁵⁰Une nanilonda avaanhu vanginie; looli kwale unyakunginia, umwene ghwe mhighi ghwa kyang'haani. ⁵¹Kyang'haani nikuvavuula, umuunu juno ivingilila, sino nivulanisia, uvufue navulamwagha lusiku." ⁵²Pepano aVayahudi vakam'buula uYesu vakati, "Lino tukagwile kuuti uli ni lipepo ililamafu! UAbulahamu alyafwile, voope avavili valyafwile, iwandaani uveghwiti, "Umuunhu juno ivingilila sino nivulanisia uvufue navulamwagha lusiku? ⁵³Kwe kuti uve uli mbaha kukila unkuulu ghwiti uAbulahamu? UAbulahamu

alyafwile, avavili voope valyafwile. Neke uve ghukuviika veeve veeni?"⁵⁴ UYesu akavamula akati, "Ningihinie juune, ulughinio lwango luuva lusila mbombo, uNhaata ghwango juno umue mwiti ghwe Nguluve ghwinu, ghwe mwene ikunginia une."⁵⁵ Umue namunkagwile uNguluve, une ninkagwile. Ningati naninkagwile uNguluve, niiva ndesi ndavule umue. Une ninkagwile uNguluve, kange sino ijova nikunda."⁵⁶ Unkuulu ghwinu uAbulahamu alyahovwike fiijo ye akagwile kuuti une nilikwisa, ye anyaghile, akava nu lukeelo fiijo. "⁵⁷ Pepano aVayahudi vakamposia uYesu vakati, "Uve nufikisie nambe amaaka fijigho fihaano, uAbulahamu ummanyile ndaani?"⁵⁸ uYesu akavamula akati, "Kyang'haani nikuvavuula niiti, uAbulahamu ye akyale kuholua UNE KWENILI." "⁵⁹ aVayahudi ye vapuliike isio, vakahola amavue kuuti vantove vabude. Neke umwene akifisa, akahuma muluviika ulwa nyumba inyimike ija kufunyla.

Chapter 9

¹Ikighono kimonga uYesu ye ighenda, ali na vavulanisivua vaake, akamwagha umuunhu jumonga umbofu amaaso kuhuma iholua. ²Avavulanisivua vala vakamposia uYesu vakati, "Ghwe m'bulanisi, umuunhu uju alyaholilue m'bofu vwimila inyivi saani? Vwimila inyivi saake nambe vwimila inyivi sa vapaafi vaake?"³ UYesu akavamula akati, "Umuunhu uju naalyaholilue m'bofu vwimila inyivi saka, nambe vwimila inyivi sa vapaafi vaake. Ulwene alyaholilue mbofu, neke ingufu sa Nguluve sivoneke kukilila umwene." ⁴Tulondua kuvomba imbombo ija Nguluve juno asung'hile, pano jijighe mwisi. Ikilo jikwisa pano umuunhu nangavombe imbombo iji. ⁵Pano nijighe mu iisi, nili lumuli ku vaanhu vooni. ⁶UYesu ye ajovile isio, akafuunya amati paasi, akakanda akatope na mati ghala, akapaka amaaso gha m'bofu jula. ⁷Akambuula akati, "Lutagha ghwoghe ku maaso mu lilamba ilya Siloamu (Ilitavua ili Siloamu kwe kuti juno asung'hile).Pepano akaluta kukwogha ku maaso, akagomoka ilola." ⁸Avabading'hani vaake na vange vooni vano valyale vikumwagha ulutasi isuuma ifiinu, vakava vikuposania viiti, "Asi, umuunhu uju naghwe juno ikalagha pamonga isuuma ifiinu?" ⁹Vamonga vakati, "Ghwe mwene. "Avange vakati, "Naghwe mwene looli ahwaniine fiijo nu mwene. "Neke umwene akavavuula akati, "Neene!"¹⁰ Pe vakamposia vakati, "Luveele ndaani kuhanga amaaso ghaako ghilola?" ¹¹Umwene akavamula akati, "Umuunhu juno itambulua Yesu, avele akandile akatope, amhakile amaaso, pe ambulile atiile, 'Lutagha ghwoghe mu lilamba ilya Siloamu.' Naluta, noogha, ye navonagha ilola." ¹²Avaanhu vala vakamposia, vakati, "Umuunhu ujuo alikughi?" Umwene akavamula akati, "Nwisi."¹³ Pe avaanhu vala vakantwala ku Vafalisayi umuunhu jula juno alyale m'bofu. ¹⁴Ikighono kino uYesu alyakandile akarope na kukunsosia um'bofu jula, kilyale kighono kya Sabati. ¹⁵Pe aVafalisayi vakamposia umuunhu jula vakati, "Asi, usokile ndaani uvubofu vwako?" Akavamula akati, "Umuunhu jumonga amhaka akatope amaaso, neke noogha, lino nilola."¹⁶ Pepano aVafalisayi vamonga vakati, "Umuunhu juno avombile uluo, naahumile kwa Nguluve, ulwakuva ivomba mukighono ikya Sabati luno nalukwitikisivia mu ndaghilo. "Neke avange vakati, "Umuunhu umhosi ndepoonu ivomba ifidegho fino fihufia ifivalilo ndavule ifi?" Mu uluo vakalekeng'hana. ¹⁷Pe aVafalisayi vakamposi kange umuunhu jula vakati, "Asi, uve ghwiti ndaani vwimila umuunhu juno akusosisie amaaso?" Umwene akavamula akati, "Une niiti umuunhu jula m'bili ghwa Nguluve." ¹⁸Avalongosi va Vayahudi vala navalyitiike kuuti umuunhu jula alyaholilue m'bofu neke lino asokile ilola, kuhanga vakavakemela avapaafi vaake.¹⁹ Vakavaposia avapaafi avakati, "Asi, umuunhu uju juno mwiti aholilue m'bofu, mwana ghwinu? Asokile ndaani uvubofu vwake?" ²⁰Avapaafi vaake vakavamula vakati, "Usue tukagwile kuuti, uju ghwe mwana ghwitu, alyaholilue m'bofu. ²¹Neke natukagwile atengwile ndaani kulola. Kange naju muunhu juno ansosisie amaaso, natummanyile. Mumposie, muunhu n'goyo, ikuvavuula jujuo."²² Avapaafi vaake valyajovile uluo, ulwakuva valyale vikwoghopa avalongosi va Vayahudi. Avalongosi avuo valyiting'hiine kuuti umuunhu juno ikwitika kuuti uYesu ghwe Kilisite, vikun'daga mumasinagogi ghaave. ²³Fye nambe avapaafi vala valyatiile, "Umwene muunhu n'goyo, mumposie jujuo."²⁴ Avalongosi va Vayahudi vakankemeela ulwa vuvili umuunhu jula juno alyale m'bofu, vakam'buula vakati, "Jova isa kyang'haani pamaaso gha Nguluve! Usue tukagwile kuuti umuunhu ujuo juno akusosisie, mhosi." ²⁵Umwene akavamula akati, "kuuti umuunhu ujuo mhosi, une nanikagwile, looli nikagwile kuuti nilyale m'bofu, lino nilola." ²⁶Vakamposia kange vakati, "Asi, umuunhu ujuo avombile kiki kukukusosia amaaso ghaako?" ²⁷Umwene akavamula akati, "Une nivavulile, umue namulonda kukumhulika, kiki mulonda nivavuule kange? NeKe najumue mulonda kuuva vavulanisivua vaake?" ²⁸Pe vakam'bepanula vakanjova vakati, "Uve veeve m'bulanisivua ghwake! Usue tulivavulanisivua va Moose. ²⁹Tukagwile kuuti uNguluve alyajovile nu Moose, neke umuunhu ujuo, natunkagwile na kuno ahumile."³⁰ Umwene akavamula akati, "Isi sa kudegha! Namunkagwile kuno ahumile umuunhu juno asosisie amaaso ghaango!" ³¹Tukagwile kuuti uNguluve naipulika inyifunyo isa vahosi looli ikumpulika umuunhu juno ikumwoghopa nakuvomba isa vughane vwake.³² Kuhuma uNguluve ipela iisi, natughelile kupulika nambe lusiku kuuti umuunhu jumonga ansosisie umuunhu juno aholilue m'bofu. ³³Umuunhu ujuo aale aave naahumile kwa Nguluve, naale ivomba isi." ³⁴Avene vakamwamula vakati, "Uve ulyaholilue mu vuhosi, ghulonda pikutuvulanisia usue? Pe vakan'daga mu sinagogi. ³⁵UYesu akapulika kuuti umuunhu jula van'dagile mu sinagogi. Pe akalondagha kutang'hana naghwo. Ye amwaghile, akamposia akati, "Uve, ghukumwitika uMwana ghwa Muunhu?" ³⁶Umuunhu jula akamwamula akati, "Gwe Mutwa, ghwe veeni uMwana ghwa Muunhu, nimwitike?" ³⁷UYesu akamwamula akati, "Umwaghile, umuunhu ujuo ghwe juno ijova nuuve lino." ³⁸Umuunhu jula akati, "Nikwitika! "Pe akamwimika uYesu."³⁹ UYesu akati, "Une nisile mu isi kuhiga avaanhu, kuuti avabofu amaaso valolaghe, vano vikuvona vilola, vave vabofu amaaso." ⁴⁰Avafalisayi vamonga vano pwevalyale pala, ye vapuliike imhola isio, vakamposia vakati, Asi, kwe kuti usue tulivabofu? ⁴¹UYesu akavamula akati, "Mwale muuve vabofu, namwale muuva vahosi. Neke ulwakuva mwiti mulola, mujigha nu vuhosi vwinu."

Chapter 10

¹Kyang'haani nikuvavuula, umuunhu juno ikwingila muluvagha lwa ng'holo kisila kukilila pa mulyango, neke ikilila pavunge, ujoo mhiji kange mhijim'budi. ²Looli juno ikilila pa mulyango, ujoo ghwe ndiimi ghwa ng'holo. ³Umuloleleli ghwa luvagha ikon'dindulila umulyango, nasi ng'holo sipulika ilisio ilya n'diimi ujoo. Ghwope ikusikemeela ing'holo saake nijingi nilitavua lyake na kukusihumia kunji. ⁴Kyande asihumisie ing'holo saake sooni, umwene ilongola, iseene sikum'bingilila, ulwakuva silikagwile ilisio lyake. ⁵Ing'holo nasingam'bingilile umuunhu umhesia, ulwene sikunkimbila ulwakuva nasilimanyile ilisio lyake. ⁶"UYesu alyavavulile aveene ikihwanikisio iki, neke aveene navalyasitanghinie sino ikuvavuula. ⁷Pe u Yesu akavavuula kange akati. Kyang'haani nikuvavuula, une nene mulyango ghwa luvagha pano sikwingilila ing'holo. ⁸Avaanhu vooni vano valyatalile kulyune kuuva vadiimi va ng'holo, valyale vahiji kange vahijivabudi, nasing'holo nasikavapulikagha. ⁹Une neene mulyango, umuunhu juno ikwingila kukilila une ipokua. Kukilila une ikwingilagha na kuhuma na kuuva ni kyakulia. ¹⁰Umhiji ikwisa nu vufumbue vwa kuhija, kubuda na kunangania. Une nisile kuuti avaanhu vave nu vwumi, vave navwo ifighono fyoni. ¹¹Une nili ndiimi nnofu. Undiimi unnofu, anoghile kufua vwimila ing'holo saake. ¹²Umuunhu juno idiima ing'holo vwimila uluhombo, ujoo na ndiimi ghwa ng'holo, kange ing'holo nasaake, angavone ing'hekeeva jikwisa, ikimbila na kukusileka ing'holo seene. Pe ing'hekeeva jikwalukila ing'holo na kupalanisia. ¹³Umuunhu ujoo ikimbila ulwakuva uvufumbue vwake lwe luhombo, ing'holo na kiinu kwa mwene. ¹⁴Une nili n'diimi nnofu. Ing'holo sango nisikagwile, soope sing'hagwile. ¹⁵n'davule uNhaata vule ang'hagwile une, na juune vule ninkagwile umwene. Une nitavula uvwumi vwanga vwimila ing'holo. ¹⁶Nili ni ng'holo isingi sino nasili muluvagha ulu. Soope isio nilonda kukusileeta, soope sikumhulikagha. Apuo kiiva kipugha kimo, nu ndiimi jumo. ¹⁷Ulu, fyenambe uNhaata anganile: Nitavwile kufua, neke niiva mwumi kange. ¹⁸Nakwale umuunhu juno ndepoonu ivusia uvwumi vwango, looli une nitavwile june kufua. Une nilinuvutavulilua uvwa kuvusia uvwumi vwango, kange nili nu vutavulilua uvwa kuvugomosa. Nuupile ululaghilo ulu kuhuma kwa Nhaata. ¹⁹Amasio aghuo ghakapelela aVayahudi kulekeng'hana. ²⁰Vinga mu veene vakati, "Uju ali ni lipepo, kange apelwike. Lwakiki kukumpulikisia?" ²¹Avange vakava viiti, "Amasio aghuo naghihuma mwa muunhu unya lipepo. Asi, ilipepo ndepoonu likumpelela um'bofu amaaso kulola?" ²²Pe ghukafika unsiki ughwa kikulukulu ikya kwimika ku Yelusalemu. ²³Pe pano aVayahudi vamonga Unsiki ughuo ghulyale ghwa mhepo, uYesu alyale mu nyumba inyimike ija kufunyila, ighenda ghenda mu luviika luno lukatambulwagha, "Luviika lwa Solomoni." ²⁴Pe pano aVayahudi vamonga vakankong'hanila, vakam'buula vakati, "Ghukutuvika mu nganighani mpaka lighi? Nave veeve Kilisite tuvule pa vuvalafu!" ²⁵UYesu akavamula akati, "Une nivavulile kuuti neene veeni, neke umue namukwitika. Sino nivomba mu litavua lya Nhaata, sihufia kuuti neene veeni. ²⁶Neke umue namukwitika ulwakuva namuli ng'holo sango. ²⁷Ing'holo sango sipulika ilisio lyango, na juune nisikagwile, soope sikumbingilila. ²⁸Nisipeliile uvwumi uvwa kuvusila kusila, nasilasova lusiku. Kange nakwale umuunhu ughwa kusivusia mumavoko ghango. ²⁹UNhaata ghwango juno amheliile ing'holo isio, m'baha kukila vooni, kange nakwale umuunhu juno ndepoonu ikusivusia mu mavoko ghaake. ³⁰Une nu Nhaata tuli vumo." ³¹Ye vapuliike isio, vakahola kange amavue kuuti vantove. ³²Neke uYesu akavavuula akati, "Nivombile imbombo nyinga inofu pamaaso ghiinu. Imbombo isio nivombile ku ngufu sa Nhaata. Lino, mu sino nivombile, lukilu luno lukuvapelela kukunhova na mavue?" ³³AVayahudi vakamwamula bakati, "Natulonda kukukutova na mavue vwimila imbombo inofu sino uvombile, ulwene tukukutova ulwakuva ghukumuligha uNguluve. Ghukuvika uli Nguluve napano uli muunhu ndavule avaanhu avange!" ³⁴UYesu akavamula akati, "Nalilembilue mufitabu fiinu ifya ndaghilo kuuti, 'Umue muli manguluve'?" ³⁵Nave alyavatambwile manguluve, avaanu vano valyapuliike ilisio lyake (kange aMalembe aMimike ifighono fyoni ghijova isa kyang'haani), ³⁶lino mujova kwa juno uNhaata alyantavwile akansung'ha mu iisi mwiti, 'nikumaligha u Nguluve', pano niiti 'Une nili Mwana ghwa Nguluve?' ³⁷Nave nanivomba imbombo isa Nhaata, namunganyiti kange. ³⁸Neke nave nivomba, nambe namukunytika, mwitikaghe vwimila imbombo isio neke mukagule na kukulutanghania kuuti uNhaata ali mulyune, najuune nili mwa Nhaata." ³⁹Neke vakava vilonda pikunkola kange, neke uYesu akavatyegha. ⁴⁰U Yesu akaluta kange imwambo ija ikya Yolidani, pano uYohani alyale ikwofugha avaanhu, akava ukuo ifighono fidebe. ⁴¹Ye ali kula, avaanhu vinga vakaluta kwa mwene viiti, "UYohani naalyavombile nambe ikivalilo kimo, neke imhola sooni sino alyajovile vwimila umuunhu uju, sa kyang'haani. ⁴²Ukwo avaanhu vinga vakamwitika uYesu.

Chapter 11

¹Kwe alyale umuunhu jumonga akatambulwagha Lasali. Umwene palikimo na valumbu, uMaliya nu Malita vakikalagha mukikaaja ikya Betania. Umuunhu uju alyale ntamu. ²UMaliya ujoo ghwe juno alyampakile u UMaliya ujoo, ulumbu ghwa Lasali juno alyale ntamu, ghwe juno alyampakile amafuta uMutwa uYesu mumaghulu, na kukumpulusia ni linyele lyake. ³Avalumbu avuo vakasuung'ha imhola kwa Yesu kuuti, Mutwa umanyani ghwako uLasali ntamu. ⁴UYesu ye apuliike imola ijio akati, "Inhamu ijio najikum'buda, looli jimwaghile kuuti avaanhu vavuvone uvuvaha vwa Nguluve, neke uMwana ghwa Nguluve aghinisivu kukilila inhamu ijio." ⁵UYesu alyamughanile uLasali palikimo na valumbu uMalita nu Maliya. ⁶Neke ye apuliike kiuuti uLasali ntamu, umwene akajigho ifighono fivi ikalile kukuo. ⁷Pambele akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Tuvuuke tugomoke kukighavo ikya Yudea." ⁸Avavulanisivu vakambuula vakati, "Ghwe mbulanisi, imihe pahapa aVayahudi valondagha pikukutova na mavue, uve ghulonda kange pigomoka ukuo?" ⁹UYesu akavamula akati, "Asi, imwisi najili ni fivalilo kijigho na fivili? Umuunhu angaghende pamwisi, naangakuvala ulwakuva

ulumuli lukumulikila, ikufyagha fyonu.¹⁰Neke angaghende pakilo ikuvala, ulwakuva nsila lumulinkate mwa mwene."

¹¹UYesu ye amalile kujova isio, akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Ummanyaani ghwitu uLasali aghonelile, neke niluta kuuti ninsisimule."¹²Pe avavulanisivua vaake vakambuula vakati, "Ghwe Mutwa, nave aghonelile, isisimuka."¹³UYesu alyale ijova imhola ija kufua kwa Lasali, neke avavulanisivua vaake valyale visaagha kuuti ijova imhola ija kughonelela itulo.¹⁴Pe uYesu akavavuula pa vuvalafu akati, "ULasali afwile."¹⁵Neke une nihovoka vwimila umue ulwakuva nakweniveele kula uLasali ye ifua, kuuti umue munyitikaghe. Lino tuvuuke kwa Lasali.¹⁶Pe uTomasu juno itambulua, "Mung'hungu" akavavuula avavulanisivua avajaake akati, "Najusue tuvuuke, tulute tufue palikimo nu Yesu."¹⁷Unsiki uYesu ye ifika mu kikaaja ikya Betania, akavona uLasali ali ni fighono fine mu mbiipa.¹⁸Ikikaaja ikya Betania kilyale piipi ni likaaja ilya Yelusalemu ikilomita itatu ndiiki.¹⁹Avaanhu vinga mu Vayahudi vakiisa kukuvahungila uMalita nu Maliya, ulwakuva valyafwile nu lumbu.²⁰Pepano uMalita akapulika kuuti uYesu afiike, akaluta kukumwupilila neke uMaliya akajigha mu nyumba.²¹Pe uMalita akam'buula uYesu akati, "Mutwa, pe usava, ulumbulyango ngale naafwile."²²Neke nambe lino nikagwile kuuti ungansuume uNguluve kimonga, ikukupeela."²³UYesu akam'buula akati, "Ulumbulio isyuka."²⁴UMalita akati, "Nikagwile kuuti ilisuka ikighono ikya vusililo kino avaanhu vooni vilisuka."²⁵UYesu akambuula akati, "Une nene nikuvasyusia avaanhu na kukuvapeela uvwumi. Juno ikunyitika une, nambe afue iiva mwumi;²⁶ghwope umwumi, juno ikunyitika une, naangafue. Ghukwitika isio?"²⁷UMalita akamwamula akati, "Eene Mutwa, nikwitika kuuti uve veeve Kilisite, Mwana ghwa Nguluve, juno veeve Twahulagha kuuti ghulikwisa mu iisi."²⁸UMalita ye ajovile isio, akaluta kukunkemeela unnuuna maliamu uMaliya akam'buula kuvuseyfu akati, "Um'bulanisi isile, ikukukemeela." Pe uMaliya.²⁹Umaliamu ye apulike isio, akavuuka ng'haaing'haani na kuluta kwa Yesu.³⁰Unsiki ughuo uYesu alyakyale kukwingila mu kikaaja ikio, alyale pala pala pano uMalita akalutile kukumwambilila.³¹Pepano aVayahudi vano valyale munyumba nu Maliamu palikimo na vaanhu vano vakalutile kukuvahungilila, ye vamwaghile ivuuka ng'haning'haani ihuma kunji, vakam'bingilila ulwakuva vakava visaagha kuuti iluta kulila kumbiipa.³²Pepano uMaliamu akafika pa Yesu, akafughama, akambuula akati, "Mutwa, peusava ulumbu lyango ngale naafwile."³³UYesu ye avwene ililia, vope vano vakaale vikum'bingilila vilila, akalemala na kupumuka mu mwojo ghwake;³⁴akajova akati, "Mumughonisie kughi?" Vakamwamula vakati, "Ghwe Mutwa, ghwise ulole."³⁵UYesu akalila.³⁶Pepano aVayahudi vakajova vakati, "Lolagha vule akamughanile uLasali!"³⁷Neke vamonga vakati, "Asi, uju naghwe juno akansosisie um'bofu amaaso, lino kiki naavombile kimonga kwa Lasali kuuti aleke pifua?"³⁸Pepano uYesu ye ajighe ipumuka mu mwojo ghwake, akafika pa mbiipa. Imbiipa ijio, jilyabughulilue na kudindua ni livue ilikome.³⁹UYesu akavavuula akati, "Vusia ilivue ilio." UMalita ulumbu ghwa Lasali umfue, akati, "Ghwe Mutwa, umbili ghuvu ghuvoile, ulwakuva fikilile ifighono fine kuhuma ifua."⁴⁰UYesu akambuula akati, "Naniveele nikuvulile kuuti ungitike, ghukuvuvona uvuvaha vwa Nguluve?"⁴¹Pe vakavusia ilivue lila. UYesu akalola kukyanya akati, "Ghwe Nhata, nikukuhongesia ulwakuva ghupulika inyifunyo sango."⁴²Nikagwile kuuti ghukumulika ifighono fyonu, neke nijova isi vwimila ilipugha lya vaanhu ava, neke viyike kuuti uve veeve usung'hile."⁴³UYesu ye ajovile isio, akalila fiijo akati, "Lasali huma kunji kuno!"⁴⁴Pe umfue, akuhuma kunji, amaghulu na mavoko ghaake ghaniengelilue ni sanda, kumaaso apinyilue ni kitambala. UYesu akavavuula akati, "Mumhudule, mumuleke alutaghe."⁴⁵Pepano aVayahudi vinga vano vakisile kukumhungila uMaliamu, ye vasivwene sino avombile uYesu, vakamwitika;⁴⁶neke vamo mu veene vakaluta ku Vafalisayi kukuvavuula sino avombile uYesu.⁴⁷Pe avavaha va vatekesi na Vafalisayi vakakong'haana, vakaposania vakati, "Tuvombe kiki? Ulwakuva umuunhu uju ivomba ifidegho finga."⁴⁸Nave tukumuleka anala mwene, avaanhu vooni kyande vikumwitika, aValooma vikwisa vitoola fyonu poope palyusue na ji iisi jiitu.⁴⁹Pe umo muveene, juno akatambulwagha Kayafa, alyale ghwe ntekesi um'baha umwaka ughuo, akavavuula akati, "Umue namukagwile kimonga!"⁵⁰Namusaagha kuuti vwimila umue, lunoghiile umuunhu jumo afue vwimila avaanhu vooni, neke iisi jooni jileke kutipulua.⁵¹Amasio gha ntekesi ujoo naghale masaaghe ghaake. Ulweene ulwakuva alyale ntekesi m'baha umwaka ughuo, alyaviile kuuti uYesu ifua vwima iisi;⁵²nakwekuti ifua vwimila iisi jeene, looli u Yesu palikimo na kukuvakong'hania avaana va Nguluve vano vapalasiine neke vaave palikimo.⁵³Kuhuma ikighono ikio, avalongosi va Vayahudi, vakatengula kulonda isila ija kum'buda uYesu.⁵⁴Mu uluo, uYesu akaleka kughenda pa vuvalafu ku Vayahudi. Pepano akavuuka pala akaluta ku kikaaja kimonga kino kikatambuluagha. Efulahimu. Ikikaaja ikio kilyale piipi ni lihaka, akikala ukoo palikimo na vavulanisivua vaake.⁵⁵Ikyimike ikya Pasaka ija Vayahudi kilyale piipi. Avaanhu vinga kuhuma mu fikaaja vakaluta ku Yelusalemu kuuti vivalasie ye kikyale pifika ikyimike ikio.⁵⁶Pe vakava vikumulonda uYesu. Ye vali mu nyumba inyimike ija kufunyla, vakiima viposania viiti, "Mwiti ndaani, umuunhu uju, neke naikwesa ku kyimike?"⁵⁷Unsiki ughu, avavaha va vatekesi na Vafalisayi valyavavulile avaanhu kuuti, umuunhu ghweni angakagule pano pwale u Yesu, alutaghe kukuvavuula neke vankole.

Chapter 12

¹Ifighono ntanda ye kikyale kufika ikyimike ikya Pasaka, uYesu akaluta kange ku kikaaja ikya Betania. Ukoo kwe kuno akikalagha uLasali, juno uYesu alyansyusisie kuhuma kuvafue.²Pe vakamuling'hanikisia ikyakulia ikya pakivwilile. UMalita ghwe juno akava ikuvatengelela. ULasali alyale umo ghwa vano vakikalile nu Yesu vilia ikyakulia.³Pe uMaliamu akaloota isupa ija mafuta amanofu agha ndalama nyinga, akampaka uYesu mumaghulu nakukumpulusia ni lenyele lyake. Ulunuusi lwa mafuta aghuo, lukamema inyumba jooni.⁴Neke uYuda Isikalioti, umo muvavulanisivua vaYesu unya kumwohela, akati,⁵"Kiki amafuta amafuta aghuo naghagghusivue, "Kiki amafuta aghuo, na ghale ghighusivua indalama idinali ifilundo fitatu, neke vapelue avakotofu?"⁶UYuda ye ijova isio, nakwekuti alyale ikuvavonela ikisa

avakotofu, looli ulwakuva alyale mhiji. Umwene ghwe juno alalye ikola inyambe ja ndalama, akahijagha indalama mu nyambe ijio.⁷ UYesu akati, "Mumuleke, ulwakuva amhakile kuling'hania um'bili ghwango vvimila ikighono ikya kusyilua.⁸ Avakotofu muuva navo ifighono fyoni neke namuuva nuune ifighono fyoni."⁹ Avayahudi vinga vakapulika kuuti uYesu aliku Betania, pe vakaluta ukuo. Navalyalutile kukumulola ju Yesu mwene, looli valondagha vamwaghe nu Laasi juno uYesu akansyusisie kuhuma ku vafue.¹⁰ Pe avavaha va vatekesi vakapuling'hana kukum'buda ghwope uLasali,¹¹ ulwakuva vvimila kusyuka kwa mwene, aVayahudi vinga valyavalekile avalongosi vaave, vakamwitika uYesu.¹² Ikighono ikya vuvili. avaanhu viinga vakiisa ku kyimike ye vapuliike kuuti uYesu ali musila ikwisa ku Yelusalemu,¹³ pe vakatoola amataifa agha mapiki gha matende, vakahuma kukumwambilila kumo viiti, "Hosana! Afunyilue juno ikwisa mu litavua lya Mutwa, Ntwa ghwa Vaisilaeli."¹⁴ UYesu akajaagha inyana ja dogovi akajangalila; ndavule, "¹⁵ Lilembilue mu malembe aMimike kuuti, "Nungoghopaghe, mwalive Syoni, lolagha, Untwa ghwinu ikwisa, angalile inyaana ja dogovi."¹⁶ Ulutasi avavilanisivua va Yesu navalyasikagwile isio; neke uYesu ye aghinisivue, pe vakakumbuka kuuti isio silyalembilue vvimila umwene na kuuti isi vam'bombile umwene.¹⁷ Avanu vano valyaale palikimo nu Yesu ye ikunkemeela uLasali kuhuma mu mbiipa na kukunsyusia, vavakava vikuvoleka avange imhola ijio.¹⁸ Mu uluo avaanhu vinga vakaluta kukumwambilila, ulwakuva valyapuliike kuuti avombile ikidegho ikio.¹⁹ Neke aVafalisayi vakavulana vakati, "Mulola? Lino natunoghile kuvomba kimonga, lolagha, avaanhu vooni vikum'bingilila umwene."²⁰ Mu vaanhu vano valyalutile kukumwimika uNguluve. ku Yelusalemu ikighono ikya kyimike ikya Pasaka, mwevalyale aVayunani vamonga.²¹ Avuo vakaluta kwa Filipo umhuma mu likaaaja ilya Betisaida mukighavo ikya Galilaya, vakati. "Tusuuma tutang'hane nu Yesu."²² UFilipo akaluta kukum'buula uNdeleya imhola ijio; pe vooni ve vavili vakaluta kukum'buula uYesu.²³ UYesu akavamula akati, "Unsiki ughwa kughinisivua une ne mwana ne Mwana ghwa Muunhu ghufikile."²⁴ Kyanghaani nikuvavuvuula, imbeju nave najisyililue mu lihanga na kuvola. jijigha jijio jeene. Looli jingasyilue na kuvola jimela na kukoma ifipeke fiinga.²⁵ Umuunhu juno ilonda kupoka uvwumi vwake, ujoo ikwambusia, juno ikwambusia uvwumi vwake mu iisi iji, ikuvupoka kuhanga kufika ku vwumi uvwa kuvusila kusila.²⁶ Umuunhu ghweni juno ilonda pikumbombela une, ambingililaghe, pano pwenili naju m'boombi ghwango pwe ivisagha. Kange umuunhu angambombebe une, uNhaata ikumughinia.²⁷ Lino umwojo ghwango ghupumuka; nisivombe kiki? Ninsume uNhaata amhoke mu lutalamu luno luta pikunyaagha? Neke, lelo nifikiile unsiki ughu vvimila kukwupila ulutalamu uluo.²⁸ Ghwe Nhaata, uhufie uvuvaha vwa litavua lyako." Pe likapulikika ilisio kuhuma kukyanya likati, "Nihufisie uvuvaha vwa litavua lyango, kange nifihufiagha."²⁹ Ilipugha lya vaanhu vano pwevalyale pala vakapulika ilisio ilio vamonga vakati, "Fula jigulwime! "Avange vakati, "Nyamola ajovile naghwo!"³⁰ Neke uYesu akavavuula akati, Ilisio ilio nalipulikiike mulwa kunhanga une, looli mulwa kuvatanga umue.³¹ Lino ghufikile unsiki ughwa Nguluve kuhigha avaanhu mu iisi iji, na kukun'daga uSetano umbaha ghwa iisi iji.³² Neke ningatosivue kukyanya kuhuma mu iisi iji, nikuvapelela vooni kukwisa kulyune.³³ Alyajovile uluo kuvonia kuuti ilifua vufue vuki.³⁴ Avaanhu vala vakamwamula vakati, "Usue tupuliike mu ndaghilo kuuti uKilisite iiva mwumi ifighono fyoni Lino lwa ndaani ghwiti uMwana ghwa Adamu ilondua kutosivua kukyanya? U Mwana ghwa Muunhu ghwe veeni?"³⁵ UYesu akavamula akati, "Ulu muli lulipalikimo numue unsiki n'debe Mughendaghe mulumili uluo vule lujiighe pwelule, nekeing'hiisi jileke kukuvalema, ulwakuva juno ighenda mung'hiisi naakagwile kuno iluta."³⁶ Lino muli nujoo ghwe lumuli, mumwitikaghe neke muuve vaana va lumuli. "Ye amalile kujova isio, akavuuka, akifisa kuuti valeke kukumwagha."³⁷ Nambe uYesu alyavombile ifidegho finga pamaaso ghaave navalyamwitiike³⁸ mu uluo ghakava ghakwilanisivue amasio ghano alyajovile um'bili u Yesaya kuuti, "Mutwa ghwe veeni juno itiike imhola siitu? Kange ghwe veeni juno umhufisie ingufu saako?"³⁹ Sino silyavapeleliile valeke kukwitika, se sino alyajovile um'bili uYesaya kange kuuti, "⁴⁰ Avabofwile amaaso ghaave, kange aghavikile amoojo ghaave kuuva masiiti kukwitika; kuuti valalola na maaso ghaave kange vakagule mu moojo ghaave pe vavanguke najuve nivapoke."⁴¹ UYesaya alyajovile isio ulwakuva alyavuvwene uvuvaha vwa Yesu, akajova imhola saake.⁴² Neke lelo, vope avolongosi vinga valyamwitike uYesu, neke navalyale vikuhufia pa vuvalafu kuuti vikumwitika, ulwakuva valyale vikwoghopa kuuti, aVafalisayi kyande vikuvadaga ,mu masinagogi.⁴³ Valyale vilonda kughinisivua na vaanhu, kukila kughinisivua nu Nguluve.⁴⁴ U Yesu akati, "Juno ikunytika une, naikunytika juune, looli ikumwitika na juno asung'hile une,⁴⁵ ghwope juno anyaghile une, amwaghile na juno asung'hile."⁴⁶ Un'e nili lumihu, nisile mu iisi kuuti umuunhu ghweni juno ikunytika une aleke mu ng'hiisi.⁴⁷ Umuunhu juno ipulika amasio ghango, neke naigadilila, une nanikumhigha, ulwakuva nanilisile mu iisi kukuvahigha avaanhu, looli kukuvapoka.⁴⁸ Neke juno ikung'haana une, kange naikwupila amasio ghango, amasio ghano nijova ghe ghano ghilikumigha ikighono ikya vusililo.⁴⁹ Ulwakuva nanijovile muvutavulilua vwango juune ne mwene. Looli uNhaata juno asung'hile une ghwe juno andaghiile isa kujova.⁵⁰ Kange nikagwile kuuti, ululaghilo lwake lukuvapeela avaanhu uvwumi uvwa kuvusila kusila. Mu uluo sooni sino nijova se sino uNhaata andaghiile kuuti nijove."

Chapter 13

¹Ye kikyale kufika ikyimike ikya Pasaka, uYesu alyakagwile kuuti unsiki ghwake ughwa kuvuuka mu iisi, kuluta kwa Viise ghufikile, alyavaghanile avaanhu vaake ifighono fyoni, ahufisie ulughono lwake kufika kuvusililo vwa vwumi vwake mu iisi muno.² USetano akava ampeliile uYuda umwana ghwa Simoni Iskaloti amsaaghe agha kumwohela uYesu.³ UYesu alyakagwile kuuti uNhaata ampeliile uvutavulilua vwoni, na kuuti alyahumile kwa mwene kange igomoka kwa mwene.⁴ Ye vali mu kyakulia, akiima, akafuula isopeka jaake akatandika paasi, pe akatoola ikitambala, akidenga.⁵ Akaviika amalenga mu likalai akatengula kukuvofugha amaghulu avavulanisivua vaake na kupulusia ni kitambala kino idingile.

⁶Pe akafika pa Simoni uPeteli, pe uPeteli akati, "Ghwe Mutwa, ghulonda pikunyofugha une amaghulu?" ⁷UYesu akamwamula akati, "Luno nivomba, uve naghukulutang'hanina lino, looli kyaghukuluta ng'hanina pambele." ⁸UPeteli akambuula akati, "Uve nung'anyafughe une amaghulu nambe padebe." UYesu akamwamula akati, "Nave nanikukwofugha, naghuvu nu vuhangilani nuune." ⁹USimoni Peteli akati, "Ghwe Mutwa, navefyelulivua uleke pikunafugha gha maghulu, looli unafughe nagma mavoko naghulu mutu." ¹⁰UYesu akamwamula akati, "Umuunhu juno oghile um'bili, anoghiile kukwogha gha maghulu gheene, ulwakuva um'bili ghwoni ghuvuliile, najumue muvaliile, neke jumonga mulyumue mulyumue naavaliile." ¹¹UYesu alyankagwile juno kyande ikumwohela, fye nambe alyatiile, "Jumonga mulyumue naavaliile." ¹²UYesu ye amalile kukuvofugha amaghulu avavulanisivua vaake, akafwala isopeka jaake, akagomoka pano akikalile, pe akavaposia avavulanisivua vaake akati, "Asi, Mulutang'hinie luno nivombile kulyumue?" ¹³Umue mukunhambula mwiti, 'Mbulanisi, kange mwiti Ntwa, Mujova seseene, ulwakuva nili m'bulanisi, kange nili Ntwa. ¹⁴Lino nave une ne juno nili m'bulanisi, kange nili Ntwa nivofwighe amaghulu, enendiiki na jumue fye muvombelanilaghe. ¹⁵Nivahufisie ikihwanikisio iki, kuuti najumue muvavombelaghe avajiinu ndavule nivavombiile umue. ¹⁶Kyang'haani nikuvavuula, unkami nam'baha kukila untwa ghwake, nambe unsung'hua na m'baha kukila juno ansung'hile. ¹⁷Lino, ndave ughatang'hinie amasio agha, ufunyile nave ghuvomba isio. ¹⁸Nanijova isi kulyumue mweni, ulwakuva vano nivasalwile nivakagwile, neke nijova kukwilanisia aMalembe aMimike ghano ghiiti, "Umuunhu juno tuhangile kulua, angalukiile. ¹⁹Nikuvavuula isi lino pano sikyale pivoneka, neke kya sivoniike mwitike kuuti une NEENE. ²⁰"Kyang'haani nikuvavuula, juno ikumwupila umuunhu juno ninsung'hile, ikunyupila une, ghwope juno ikunyupila une ikumwupila juno asung'hile une. ²¹ye ajovile isio, akapumuka mu mwojo, akavavuula avavulanisivua vaake akati, "Kyang'haani nikuvavuula, jumonga mulyumue itapikunyohela." ²²Avavulanisivua vaake vakava vilolane, navakakagula kuuti ikun'jova veeni. ²³Umo muvavulanisivua va Yesu juno uYesu alyamughanile fiijo, alikalile piipi nu Yesu. ²⁴USimoni uPeteli akamposia um'bulanisivua ujoo akati, "Tuvuule ghwe veeni juno ikun'jova." ²⁵Pe um'bulanisivua jula juno eghiime pa kifuva kya Yesu akamposi akati, "Mutwa, ghwe veeni?" ²⁶UYesu akamula akati, "Juno nikumpeela ikinkate kino nitapisaasa, ghwe mwene. "Pe akasaasa ikinkate, akampeela uYuuda umwana ghwa Simoni Isikaloti. ²⁷UYuda ye upiile ikinkate kila, uSetano akamwingila. Apuo uYesu akambuula akati, "Sino ghulonda kuvomba, vomba ng'haning'hani!" ²⁸Neke vooni vano valyale vilia pala, nakwealyale nambe jumo juno alyakagwile kuuti kiki uYesu am'bulile u Yuuda enendikio. ²⁹Neke ulwakuva uYuda ghwe juno alyale ikola indalama, vamonga vakati uvone uYesu am'bulile kuuti akaghule ifinu fino filondua pa kikulukulu, avange vakatisagha uvone ansung'hile akaghule fimonga ifya kuvapeela avakotofu. ³⁰UYuda ye upiile ikinkate kila, akahuma kunji ng'haninghaani. Unsiki ughuo jilyale kilo. ³¹UYuda ye ahumile kunji, uYesu akati, "Lino uNguluve ahufisie uvuvaha vwango ne Mwana ghwa Muunhu, ghwope uNguluve uvuvaha vwake vuvonike kukilila une. ³²Nave Unguluve uvuvaha vwake vuvonike kukilila une, ghwope uNguluve kyaihuia uvuvaha vwango kisila kudiila. ³³Mwe vanango, nili numue unsiki n'debe vuvule, kyamukundonda, neke lino nikuvavuula ndavule nikavavulile aVayahudi kuuti, "Une kuno niluta umue namungafike. "Lino nikuvavuula na jumue. ³⁴Lino nikuvapeela ululaghilo ulupia kuuti, 'Mughananaghe, ndavule une vule nivaghanile umue najumue mughananaghe. ³⁵Nave mughanana, avaanhu vooni vikagula kuuti umue muli vavulanisivua vango. ³⁶USimoni uPeteli akamposia akati, "Ghwe Mutwa, ghuluta kuughi?" UYesu akamwamula akati, "Kuno niluta nungam'bingilile lino, looli ghulikumbingilila pambele. ³⁷UPeteli akati, "Ghwe Mutwa, kiki naningakuvingilile lino? Une nitavwile vwimila uve, nambe kuuve kwe kufua." ³⁸UYesu akamwamula akati, "Ghutavwile vwimila une, nambe kuuve kwe kufua? Kyang'haani nikukuvuula, ing'hongove ye jikyale kuvika, ghuvu ugh'hanile katatu.

Chapter 14

¹Namungapumukaghe mu moojo ghiinu, Mukumwitika uNguluve, munyitikaghe na juune. ²Uvukalo kwa Nhaata ghwango vweleefu, vwale vuleke kuuva vweleefu, nanaale nikuvavuula kuuti niluta kukuva ling'hanikisia uvukalo. ³Ningalute kukuvaling'hanikisia uvukalo, nigomoka kukuvatoola, neke pano pwenili une na jumue pwemuvisaghe. ⁴Kuno niluta, isila mujikagwile." ⁵U Tomasi akati kwa Yesu, "Ghwe Mutwa, usue natukagwile kuno ghuluta. Lino ndepoonu tukujikagula ndaani isila? ⁶UYesu akamwamula akati, "Une neene sila, nene vwakyang'haani, kange nene vwumi. Nakwale juno ifika kwa Nhaata kisila kukilila kulyune. ⁷Mwale mung'hagule une, mwale mukunkagula na juNhaata. Kuhuma lino munkagwile, kange mumwaghile." ⁸UFilipo akati, "Ghwe Mutwa, utusoone uNhaata. Ungatusoone luuva lukwilile. ⁹UYesu akamwamula akati, "Filipo, nikalile numue ifighono fyonni ifi, nunghagwile? Umuunhu juno anyaghile une, amwaghile uNhaata. Lina ghwiti, 'Utusoone uNhaata?' ¹⁰Asi, namukwitika une nili nkate mwa Nhaata, ghwope uNhaata ali nkate mulyune? Amasio ghano nikuvavuula, nanijova muvutavulilua vwango, looli uNhaata juno ali nkate mulyune juno ivomba imbombo saake isi. ¹¹Munyitike une, kuuti nili nkate mwa Nhaata, ghwope uNhaata ali nkate mulyune. Munyitike une vwimila imbombo sino nivomba. ¹²Kyang'haani nikuvavuula, juno ikunyitika une; ivombagha imbombo sino nivomba une, kange ivombagha imbaha kukila isi, ulwakuva niluta kwa Nhaata. ¹³Mungasuume kimonga mu litavua lyango, nivomba neke uvuvaha vwa Nhaata vuvoneke kukilila une. ¹⁴Mungasuume kimonga mu litavua lyango nivomba. ¹⁵Nave munganile, muvingililagha indaghilo sango. ¹⁶Pe najune nikunsuuma uNhaata, ghwope ikuvapeela untangili ujunge ikalaghe numue ifighono fyonni. ¹⁷Untangili ujoo ghwe Mhepo juno ihufia uvwakyang'haani. Neke avanu vano navikumwitika uNguluve navangamwupile, ulwakuva navikumwagha kange navankagwile. Looli umue munkagwile ulwakuva ikukala numue kange ali nkate mulyumue. ¹⁸Naningaveleke mwe veene; Nikwisa kange

kulumue.¹⁹ Ghusighiile unsiki ndebe avaanhu vano navikumwitika uNguluve, navanganyaaghe kange, Looli umue mulikunyaagha kange, ulwakuva une nili mwumi na jumue muuva vuumi.²⁰ Ikighono ikio mulikagula kuuti une nili nkate mwa Nhaata, najume muli nkate mulyune, najune nili nkate mulyumue.²¹ Umuunhu juno ikwupila indaghilo na kukusingilila, ujoo ghwe juno anganile. Juno anganile, ghwope uNhaata ikumughana umwene, na juune nikumughana na kukuhufia kwa mwene."²² U Yuuda(uju naghwe Yuuda u Isikalioti) akamposia uYesu akati, "Ghwe Mutwa, lwa ndaani ghulikuhufia kulumue, neke naghulikuhufia ku vaanhu avange?"²³ UYesu akamwamula akati, "Umuunhu juno anganile ivomba sino nikum'buula, ghwope uNhaata ikumughana umwene sino nikum'buula, ghwope uNhaata ikumughana umwene, Une nu Nhaata tukwiisa kwa mwene, na kukukala palikimo kwa mwene."²⁴ Neke juno naanganile, naivomba sino nikumbuula. Kange sino nikumbuula nasango, looli sa Nhaata juno asung'hile.²⁵ Nivavulile sooni isio pano nijiighe palikimo numue.²⁶ Neke Untangili ujoo, uMhepo uMwimike juno uNhaata ikunsuung'ha mu litavua lyango, ghwe ikuvavulanisya na kukuvakumbusia sooni sooni sino nivavulile.²⁷ Nikuvapeela ulutengano lwango. Ulutengano uluo luno nikuvapeela, naluli ndavule luno luhuma ku vaanhu ava mu iisi. Namungapumukaghe mu moojo ghiinu, nambe kukwoghopa kimonga.²⁸ Mukamhulike ye nijova kuuti, 'Niluta, neke nigomoka kange kulumue. 'Nave munganile kyang'haani, mwale muhovoka kuuti niluta kwa Nhaata, ulwakuva. uNhaata ghwe m'baha kukila une.²⁹ Nivavulile isi lino pano sikyaale kuvoneka, neke kyande sivonike mwitike.³⁰ Naningajove numue kange amasio minga, ulwakuva uSetano umbaha ghwa iisi iji ikwisa. Neke nsila ngufu kulumue,³¹ Nivomba ndavule andaghiile uNhaata, neke avaanhu ava mu iisi vakagule kuuti nimughanile. Lino mwimetulutaghe.

Chapter 15

¹UYesu akati, "Une neene nsabibu ghwa kyang'haani, uNhaata ghwe nya mughunda.² Ilitaafi mulyune lino nalikoma isabubu, uNhaata ikulivusia. Looli lino likoma, ikulinisia vunofu kuuti likome fiijo.³ Umue munosivue, ulwakuva mwitiike sino nivavulile.⁴ Mukalaghe nkate mulyune, najuune nikukalagha nkate mulyumue. Ilitaafi nalingakome isabibu nave nalili mu nsabibu, fye lulivuo, na jumue namungavombe sino ilonda uNguluve, nave namuli nkate mulyune.⁵ Une nili nsabibu, umue muli matafi. Juno ikukala nkate mulyune, najume mwa mwene; ujoo ivombagha sino ilonda u Nguluve, ulwakuva kisila kuuva nkate mulyune, namungavombe kimonga.⁶ Umuunhu juno naikukala nkate mulyune itaghua, ndavule ilitaafi lino nalikoma vule litaghua na kukwuma, avaanhu viholo na kunyanya.⁷ Nave mujigha mukukala nkate mulyume na masio ghango ghikale mulyumue, musumaghe kwa Nhaata kino mulonda, ghwope ikuvapeela.⁸ Pano mukoma fiijo ifipeke, muuva vavulanisivia vango kyang'haani. Mu uluo uNhaata ghwango ighinisivia fiijo.⁹ Ndavule uNhata vule anganile une, enendiiki najuune nivaghanile umue. Lino mukalaghe mu lughano lwango.¹⁰ Nave muvingilila sino nikuvalaghila, apuo mukukala mu lughano lwango, ndavule une vule nikusingilila sino uNhaata andaghiile na kukukala mu lughano lwake.¹¹ Nivavulile isi kuuti muuve nu lukeelo ndavule une, kange muuve nu lukeelo uluvaha fiijo.¹² Lino nikuvalaghila kuuti mughanaghe ndavule une vule nivaghanile umue.¹³ Nakwale umuunhu unya lughano kukila ulu, ulwa kuuti, itavule uvwumi vwake vwimila umanyaani ghwake.¹⁴ Nave muvomba sino nivalaghiile, muuva vamanyani vango.¹⁵ Lino nanikutambula vakami vango, ulwakuva unkami naivomba sino ivomba untwa ghwake. Looli nikuvatambula umue kuuti muli vamanyaani vango, ulwakuva nivavulile sooni sino nipuliike kuhuma kwa Nhaata.¹⁶ Umue namulyasalwile une, looli une nilyavasalwile umue na kukuvasuung'ha kuvomba sino ilonda uNguluve, kuuti, kino mukunsuuma umwene mu litavua lyango avapelaghe.¹⁷ Lino nikuvalaghila umue kuuti mughanaghe.¹⁸ Nave avaanhu ava mu iisi muno, vikuvakalalila umue mukagulaghe kuuti valatalile kukung'halalila une.¹⁹ Mwale muuve vaanhu va mu iisi muno, avaanhu avuo vaale vikuvaghana, ulwakuva muli vaanhu vaave. Neke umue nivasalwile kuhuma mu iisi muno, lino umue namuli va mu iisi. Mu uluo avaanhu ava mu iisi vikuvakalalila.²⁰ Mukumbukaghe ilisio lino nilyavavulile kuuti, Unkami nam'baha kukila untwa ghwake.' Lino, nave vakamhumwisie une, najumue vikuvapumusyagha, nave vakitiike imbulanisio sango, nasi siinu vikwikagha.²¹ Vikuvavombelagha isio sooni vwimila vwa kukumbingilila une ulwakuva navammanyile juno asung'hile une.²² Naale nileke kukwisa kukuvavuula, navaale viiva vahosi, neke lino navangakaane vwimila uvuhosi wvave.²³ Umuunhu juno ikung'halalila une, ikunkalalila na ju Nhaata.²⁴ Nivombile ifidegho ifivaha, fino nambe muunhu na aghelile kuvomba, vaale valeke kukufyagha, ngale vasila makole. Nambe vafyaghile fyonni nivombile, vajiighe vikung'halalila une naju Nhaata.²⁵ Isio sivombeka mulwa kukwilanisia aMalemba aMimike ghano ghiiti, 'Vakang'halaliile vuvule.²⁶ Nikunsuung'ha kulumue uNtangili kuhuma kwa Nhaata. Untangili ujoo ghwe Mhepo juno ihufia uvwakyang'aani, umwene ikwolekagha imhola sango.²⁷ Najumue mukwolekagha imhola sango, ulwakuva muli palikimo nuune kuhuma ye nitengula imbombo.

Chapter 16

¹Nivavulile isio kuuti namungalulekaghe ulwitiko lwinu.² Avaanhu vikuvadagha mu masinagogi ghaave, kange ghukwisa unsiki pano umuunhu angavabude umue itisagha ikum'bombela uNguluve.³ Vilikuvavombela isio, ulwakuva navankagwile uNhaata, kange navang'hagwile une.⁴ Nivavulile isi kuuti unsiki ughuo ghungafike, mukumbukaghe kuuti nilyavavulile. Nanilyavavulile isi ulutasi, ulwakuva nilyale palikimo numue. Sikuwaambia kuhusu mambo haya tangu mwanzo kwa sababu nilikuwa pamoja nanyi.⁵ Poope nambe lino niluta kwa juno alyasung'hile une kulumue, neke napwale nambe jumo pakate palyumue juno ikumhosia kuuti, "Ghuluta kughi?"⁶ Neke ulwakuva nivavulile isio, musukunile fiijo.⁷ Nikavavuula isa kyang'haani kuuti, luuva lunofu kulumue une nivuuke, ulwakuva ningaleke pivuuka

uNtangili naangise. Looli ningalute nikunsuung'ha kulumue.⁸Untangili ujoo angise, ikuvahufyagha avaanhu ava mu iisi uvuhosi vwave, uvugholofu nu vuhighi vwa Nguluve.⁹Ihufiagha uvuhosi vwave, ulwakuva navikunyitika une.

¹⁰Ikuvahufiagha uvugholofu vwango ulwakuva niluta kwa Nhaata, namulikunyaagha kange. ¹¹Ikuvahufyagha uvuhighi vwa Nguluve ulwakuva uNguluve amalile kukumhigha uSetano umbaha ghwa iisi iji. ¹²Napano nijighe naso nyinga isa kuvavuula, neke nanikuvavuula, ulwakuva unsiki ughu namungasitang'hanie. ¹³Looli uMhepo ughwa kyang'haani ujoo angise, ikuvalongosiagha kuvingilila uvwakyang'haani; ulwakuva najovagha muvuta vulilua vwake jujoo, looli ijovagha sino apuliike na kukuvavuula sino sikwisa. ¹⁴Umwene ihufiagha uvuvaha vwango, ulwakuva ikuvavulagha sino upiile kulyune. ¹⁵Fyoni fino alinafyo uNhaata, fyango, fye nambe nivavulile kuuti, uMhepo ujoo ikuvavulagha sino upiile kuhuma kulyune. ¹⁶Ghusighiile unsiki n'debe namukunyaagha kange, neke pambele unsiki n'debe kange mukunyaagha. ¹⁷Vamo mu vavulanisivua vaake vakava viposania viiti, "Asi, kwe kuti kiki pano iiti, 'Ghusighile nsiki n'debe namukunyaagha, neke pambele unsiki n'debe mukunyaagha? Na pano iiti ulwakuva niluta kwa Nhaata?" ¹⁸Vakava viposania viiti, "Kwekuti kiki pano iiti, "Ghusighile unsiki n'debe?" Natusitang'hinie isi sino ijova." ¹⁹UYesu akakagula kuuti vilonda kukumposia sino ajovile, pe akati, "Muposania sino nijovile kuuti, "Ghusighile unsiki n'debe mukunyaagha, neke pambele unsiki n'debe mukunyaagha?" ²⁰Kyang'haani nikuvavuula, umue mulilila na kusukunala neke avaanhu ava mu iisi vilihovoka. Mulisukunala, neke pambele ulisukunalo lwinu luluhambuka lukeelo. ²¹Umukijuva pano ipaapa, iiva nu lusukunalo ulwakuva ali nu vuvafi. Neke angapaape, maikumbuka kange uvu vafi uvuo, ulwakuva iiva nu lukeelo ulwa kuuva nu mwana. ²²Najumue muli nu lusukunalo lino, neke nilikwisa kange kulumue neke muliiva nu lukeelo. Nakwale juno anoghiile kuvusia ulukeelo uluo kulumue. ²³Kange unsiki ughuo ghungafike, namulikumhosia kimonga. Kyang'haani nikuvavuula, mungansuume kimonga uNhaata mu litavua lyango, ikuvapeela. ²⁴Nambe lino namunsumile kimonga mu litavua lyango. Musumaghe mupelua, neke ulukeelo lwinu lukwilane. ²⁵Nijovile isio numue mufihwanikisio, neke ghukwisa unsiki ghuno nanijovagha numue kange mu fihwanikisio. Looli nijovagha numue pa vuvalafu imhola sa Nhaata. ²⁶Unsiki ughuo musumagha mu litavua lyango, naniiti une nikuvasumilagha kwa Nhaata, jeeje! ²⁷Unaata jujoo avaghanile umue ulwakuva munganile une, kange mukwitika kuuti nihumile kwa Nguluve. ²⁸Nilyahumile kwa Nhaata, nikiisa mu iisi muno; kange nivuuka mu iisi muno, nigomoka kwa Nhaata. ²⁹Avavulanisiva vaake vakati, "Ulolile, lino ghujova pavuvalafu, naghujova mu fihwanikisio. ³⁰Lino, tukagwile kuuti uve usikagwile sooni, naghulonda umuunhu ghweni akuposiasighe lumonga. Mu uluo tukwitika kuuti ulyahumile kwa Nguluve. ³¹UYesu akavaposia akati, "Lino mukwitika?" ³²Lolagha, unsiki ghuli piipi, lweli kange seseene ghufikile, pano umue mupalasana nujunge iluta kwa mwene na kukundeka ne mwene. Neke une nanili ne mwene ulwakuva uNhaata ali palikimo nuune. ³³Nikuvavuula isi kuuti muve nu lutengaano, ulwakuva muli nkate mulyune. Pa iisi apa muli ni mhumhuko, neke namungoghopaghe ulwakuva une nijilefisie iisi."

Chapter 17

¹UYesu ye amalile kujova isio, akalola kukyanya akati, "Nhaata, akavalilo kafikile; umughinie umwanaako, neke - ²ghwope umwanako akughinie uve ndavule vule umpeliile uvutavulilua uvwa kuvalongosia avaanhu vooni, neke avapeele uvwumi uvwa kuvusila kusila. ³Uvwumi uvwa kuvusila kusila vwe uvu: vakukagule uve ghwe Nguluvu ghwa kyang'haani, ghwe juno uli jumo ghwe mwene, kange vang'hagule une ne Yesu Kilisite ne juno ulyasung'hile ku veene. ⁴Une nikughinisie pa iisi apa mulwa kumala imbombo jila jino ulyamheliile. ⁵Lino ghwe Nhaata, unginie une palikimo nuuve, mu vuvaha vuno nilyale navwo palikimo nuuve iisi ye jikyale kupelua. ⁶Avanu vano ulyamheliile mu iisi, nivahufisie uvuvaha vwa litavua lyako. Avaanhu avuo valyale vaako ukamheela une, voope valigadilile ilisio lyako. ⁷Lino vakagwile kuuti fyoni fino ulyamheliile fihumile kulyuve, ⁸ulwakuva imhola jino ulyamheliile nivapulisie, voope vupiile, vakagwile kuuti kyang'haani nihumile kulyuve, kange vikwitika kuuti uve veeve ulyasung'hile une. ⁹Une nikuvasumila avaanu vaako avuo, ulwakuva ve vano ulyamheliile. Nanikuvasumila avaanhu vooni mu iisi. ¹⁰Avaanhu vango vooni, vaako; avaanhu vaako, vango uvuvaha vwango vuvoniike kukilila aveene. ¹¹Une lino vivuuka mu iisi, nikwisa kulyuve, neke aveene vajiighe mu iisi, Ghwe Nhaata ghwe Mwimike, uvalolelelaghe mu ngufu isa litavua lyako lino ulyamheliile. Uvalolelelaghe kuuti vaave nu vumo ndavule tuli vumo une nuve. ¹²Ye nili palikimo na veene, navalolelelagha mu ngufu isa litavua lyako lino ulyamheliile. Nivadimile, nakwale nambe jumo juno asovile, looli juno akanoghiile kusova kukwilanisia sino silyalembilue mu Malembe aMimike. ¹³Lino nikwisa kulyuve, nijova amasio agha pano nijighe mu iisi, kuuti avavulanisivua vango vavisaghe nu lukeelo mu moojo ghaave, ndavule nilinalwo une. ¹⁴Nivavulile ilisio lyako, neke avaanu mu iisi vavakalalile, ulwakuva avavulanisivua vango nava mu iisi ndavule une vule nanili ghwa mu iisi. ¹⁵Une nanikukusuuma kuuti uvavusie mu iisi. muno, looli nisuma uvapoke kwa mhosi uSetano. ¹⁶Aveene nava mu iisi, ndavule une vule nanili ghwa mu iisi. ¹⁷Ilisio lyako vwe vwa kyang'haani, lino nikukusuuma uvavalasie avaanhu vaako nu vwakyang'haani uvuo, vaave vaako. ¹⁸Ndavule ulyasung'hile une mu iisi, najune fye nivasung'hile mu iisi. ¹⁹Nikutavula lwoni kulyuve vwimila aveene, neke voope vitavule lwoni kulyuve kukukala mu vwakyanghaani. ²⁰Nanikuvasumila va vulanisivua veene, looli nikuvasumila na vano vikunyitika, vwimila kupulisivua na veene, ²¹Kuuti vooni avuo vavisaghe nu vumo, vavisaghe nkate mulyusue, ndavule uve uli nkate mulyusue, ndavule uve uli nkate mulyune na juune nili nkate mulyuve, Nisuma vavisaghe vumo neke avaanhu vitike kuuti uve veve usung'hile une. ²²Uvuvaha vuno ulyamheliile, najuune nivapeliile aveene, neke vavisaghe nu vumo ndavule une vule nili nu vumo nuuve. ²³Une niive nkate mu veene, najuune nkate mulyune neke vaave nu vumo uvukwilanifu. Luuve enendiiki neke avaanhu avange vakagule kuuti uve

veeve ulyasung'hile une, na kuuti uvaghanile ndavule unganile une.²⁴ Ghwe Nhaata, nilonda kuuti, avaanhu umheliile vavisaghe palikimo nuune, pooni pano niiva, neke vavuvone uvuvaha vwango vuno ulyamheliile, ulwakuva ulyangani kuhuma iisi ye jikyale kupelua.²⁵ Ghwe Nhaata ghwe ghwa kyang'haani, avaanu ava mu iisi navakukagwile, neke une nikukagwile. Kange avavulanisivua vango vakagwile kuuti uve veve ulyasung'hile.²⁶ Nivavulanisie vakukagule uve, kange nifivombagha uluo kuuti vaghananaghe ndavule unganile une, na juune niive kuwa ndani yao."

Chapter 18

¹Yesu ye amalile pikufuunya, akavuuka palikimo na vavulanisivua vaake, vakakila uluvonde ulwa Keduloni, vakingila mumughundo ughwa miseituni. ²UYuuda unya kumwohela uYesu, alyaghumanyile umughunda ughuo, ulwakuva kekinga uYesu na vavulanisivua vaake vakakong'hanagha apuo. ³Pe akakilongosia ikipugha kya vasikali na valoleleli kuhuma ku vavaha va vatekesi na ku Vafalisayi, akaluta navo mu mughunda kumo vakolile itaala, imuli ni filwilo. ⁴Yesu alyakagwile sooni sino kyasikumwagha, akaluta kuveene, akavaposia akati, "Mukumulonda veeni?" ⁵Pe aveene vakamwamula vakati, "Tukumulonda uYesu uMunasaleti." UYesu akavavuula akati, "Neene" UYuda umwohesi alyimimile palikimo na vaanhu avuo. ⁶UYesu ye avavulile kuuti, "Neene" vakagomoka kinsana nsana vakaghwa. ⁷Kange akavaposia akati, "Mukumulonda veeni?" Vakamwamula vakati, "Tukumulonda uYesu uMunasaleti." ⁸UYesu akavamula akati, "Nivavulile kuuti neene. Lino nave mukundonda une, muvaleke avaanhu ava valutaghe." ⁹UYesu akajovile enendiiki kukwilanisia sino alyajovile kuuti, "Vano ulyamheliile nanisofisie nambe jumo." ¹⁰USimoni uPeteli alyale ni bamba, akasomola, akadumula imbulughutu ija kundio ija m'bombi ughwa ntekesi um'baha. Um'bombi ujoo akatambuluagha Maluko. ¹¹Neke uYesu akam'buula uPeteli akati, "Gomosia ibamba jaako mu nyambe. Une ninoghiile kukwupila ulupumuko luno uNhaata anding'hanikisie?" ¹²Avasikali vala nu mbaha ghwave na valoleleli va valongosi va Vayahudi vakankola uYesu, vakankunga. ¹³Vakantwala taasi kwa Hanasi, unkwive ghwa Kayafa. UKayafa ujoo alyale ghwe ntekesi umbaha unsiki ughuo. ¹⁴Kange ghwe juno alyavavuulile aVayahudi kuuti, lunoghile umuunhu jumo afue vwimila avaanhu vooni. ¹⁵USimoni uPeteli nu m'bulanisivua ujunge vakava vikum'bingilila uYesu mumbele. Umbulanisivua ujunge ujoo, alyakaguliike nu ntekesi um'baha, akingila palikimo nu Yesu muluviika ulwa ntekesi umbaha. ¹⁶Nene uPeteli akiima akiima paanji pa mulyango, Umbulanisivua ujunge jula juno alyakaguliike nu ntekesi umbaha, akahuma panji akajova nu mhinja juno alyale ikuvadindulila avaanhu umulyango, pe akamwitikisia uPeteli kukwingila muluviika. ¹⁷Umhinja jula akamposia uPeteli akati, "Asi, uve nuli umo ghwa vavulanisivua va muunhu uju?" UPeteli akamwamula akati, "Ndali, une nanili m'bulanisivua ghwake." ¹⁸Avavombi na valoleleli valyapembile umwoto ulwakuva jilyale mhopo, vakava vikwota. Ghwope uPeteli akava palikimo na veene ikwota umwoto. ¹⁹Untekesi um'baha akamposia uYesu vwimila avavulanisivua vaake ni mbulanisio saake. ²⁰UYesu akamwamula akati, "Une najovaghe na vaanhu pavuvalafu, ifighono fyonni navulanisyagha mu masinagogi na Nyumba inyimike ija kufunyla, muno vikong'hana aVayahudi vooni. Nanajovagha nambe lisio limonga ku vusyefu. ²¹Lino kiki ghukumhosia une? Uvaposie vano vapulikagha, aveene vakagwile sino najovagha. ²²UYesu ye ajovile isio, umo mu valoleleli juno alyale piipi nu mwene, akantova ni lipi akati, "kiki ukumwamula enendiiki untekesi um'baha?" ²³UYesu akamwamula akati, "Nave nijovile fivi, jova uvuviivi vwango. Neke nave nijovile vunofu, kiki ghukunova?" ²⁴UYesu ye ajiighe akungilue, uAnasi akalaghila kuuti atwalue kwa ntekesi um'baha uKayafa. ²⁵Lino uPeteli ye ikwota umwoto, vamo mu vano valyale vikwota umwoto vakamposia vakati, "Asi uve nuli umo mu vavulanisivua va muunhu uju?" Umwene akakaana akati, "Ndali, une nanili m'bulanisivua ghwake." ²⁶Neke umo mu vuvombi va ntekesi um'baha, juno alyale nyalukolo ghwa muunhu jula juno uPeteli akan'dumwile imbulughutu akamposia akati, "Asi, naveeve nivele nikwaghile uli palikimo nu Yesu mu mughunda?" ²⁷UPeteli akakaana kange, nakalingi ing'hongove jikavika. ²⁸Palwakilo, vakantwala uYesu kuhuma kwa Kayafa, vakantwala munyumba ija kitwa ija ntwaga ghwa Valooma. Neke aveene navakingili munyumba ijio, ulwakuva vangigile viiva valamafu. Mu uluo navaale vilia ikyakulia ikyimike ikya Pasaka. ²⁹Pe untwa uPilato akahuma kunji, akavaposia akati, "Asi, umuunhu uju avombile vuhosi vuki vuno mukumhigha?" ³⁰Aveene vakamwamula vakati, "Umuunhu uju, aale ave namhosi, natwale tukumuleeta kulyuve." ³¹UPilato akavavuula akati, "Lino muntoole jumue, mukamhigha ndavule silungika indaghilo siinu." Avayahudi vakamwamula vakati, "Usue natuli nu vutavulilua uvwa kumhigha umuunhu kuuti abudue. ³²Isio silyavombike enendiiki kukwilanisia sino alyajovile uYesu vule ilifua. ³³UPilato akagomoka munkate mu nyumba ija kitwa, akankemeela uYesu akamposia akati, "Asi, uve veeve ntwaga ghwa Vayahudi?" ³⁴UYesu akamwamula akati, "Sino ghukumhosia, sihumu mu masaghe ghaako juuve, pamo avaanhu avange vakwomwile kuuti umhosie?" ³⁵UPilato akamwamula akati, "Nili Muyaahudi une? Avaanu kuhuma mukisina kyako, na vavaha va vatekesi ve vano vakuletile kulyune. Uvombile kiki?" ³⁶UYesu akamwamula akati, "Uvutwa vwango navwa mu iisi muno, vwale vuve vwa mu iisi muno avavombi vango vaale vikunhanga kuuti nileke kukolua na Vayahudi. Neke lino uvutwa vwango navwa mu iisi muno." ³⁷Pe uPilato akamposia akati, "Kwe kuti uve uli ntwaga?" UYesu akamwamula akati, "Ujovile seseene kuuti une nili ntwaga. Une nilyaholilue mu iisi, kuuti nivavulanisie avaanhu uvwakyang'haani. Umuunhu juno ivingilila uvwakyang'haani, ikumhulikisia." ³⁸UPilato akamosia akati, "Uvwakyang'haani kyekiki?" UPilato ye ajovile isio, akahuma kange kunji, akavavuula aVayahudi akati, "Une nanikuvuvona uvuhosi kwa muunu uju. ³⁹Neke umue muli nu luno lukumhelela une kukun'dindulilia unkungua jumo ikighono ikya kyimike kya Pasaka. Asi, mulonda nin'dindulile untwa ghwa Vayahudi?" ⁴⁰Neke avaanhu vooni vakoova vakati, "Ndali ujoo ndali, utudindulile uBalaba." uBalaba ujoo, alyale mhijimbudi.

Chapter 19

¹Pe pano uPilato akantoola uYesu na kukunkopa ni mijeledi. ²Avasikali vala vakatenda ingeela ija mifua, vakamfwasia ku mutu, kange vakamfwasia isopeka indangali. ³Pe vakava viveela kwa mwene na kukunnenela viiti, "Uve, ghwe ntwaga hwa Vayahudi! Vakava vikuntova na mapi. ⁴akahuma kange kunji, akavavuula akati, "Pulikisia, umuunhu nikumuleta kulumue kunji kuno mukagule kuuti une nanikuvwagha uvuhosi vumonga kwa mwene." ⁵Pe uYesu akahuma kunji afwalile ingeela ija mifua ni sopeka indangali. UPilato akajova akati, 'Lolagha, umunu ujoo ghwe uju.' ⁶Avavaha va vatekesi na valoleleli ye vamwaghile, vakoova vakati, "Unkomelele pa kikovekano!" UPilato akavavuula akati, "Muntoole jumue mukankomelele, ulwakuva une nivona nsila nkome." ⁷Avayahudi vakamwamula vakati, "Usue tuli nu lulaghilo, vwimila ululaghilo uluo uju anoghile kufua ulwakuva umwene ivikile Mwana ghwa Nguluve. ⁸UPilato ye apulike amasio aguo, akoghopa kyongo, ⁹pe akingila kange munyumba jaake ija kitwa, akamposia uYesu akati, 'Uve ghuhuma kuughi?' Neke uYesu naalyamwamwile kimonga. ¹⁰Pe uPilato akati, "Kiki naghukunyamula? Asi, nukagwile kuuti une nili nu vutavulilua uvwa kukudindulila, nu vwa kukukomelele pa kikovekano?" ¹¹UYesu akamwamula akati, "Uve naghwale ghuvu nu vutavulilua kulyune, nave nupelilue kuhuma kukyanya. Lino umuunhu juno ambikile mu mavoko ghaako mhosi kukila uve." ¹²Kuhuma unsiki ughuo, uPilato akava ilonda isila ija kun'dindulila uYesu. Neke aVayahudi vakoova vakati, "Ungan'dindulile umuunhu uju, naghuvu mmanyani ghwa ntwaga um'baha uKaisali. Umuunhu juno ikuviika kuuva ntwaga, ikaana uvutwa vwa ntwaga umbaha uKaisali." ¹³UPilato ye apulike amasio aghuo, akahuma nu Yesu kunji, akikala pa kitengo kya vuhighi, munjovele ija Kiebulania pitambulua Gabata kwe kuti, Lwalo lwa mavue. ¹⁴Ikighono ikio kilyale kighono kya kuling'hanja ikyimike ikya Pasaka, kaale kavalilo ka ntanda ndiiki. UPilato akavavuula aVayahudi akati, "Lolagha, uju ghwe ntwaga ghwinu!" ¹⁵Aveene vakoova vakati "M'busie, m'busie, unkomelele pa kikovekano." UPilato akavaposia akati, "Asi, ninkomelele pa kikovekano untwa ghwinu?" Avavaha va vatekesi vakati, "Usue natuli nu ntwaga ujunge, looli ju Kaisali!" ¹⁶Pe pano uPilato akam'biika uYesu mumavoko ghaake kuuti vankomelele. ¹⁷Pe vakantoola uYesu, akahuma mulikaaja apindile ikikovekano kyake kuhanga kufika pano pakatambulwagha mu Kiebulania Golgota, kwekuti ling'hala lya mutu. ¹⁸Apuo vakankomelele uYesu palikimo na vange vavili, jumo ulubale ulwa kundio ujunge ulwa kung'highi umwene akava pakate. ¹⁹Pepano uPilato akalemba amasio na kuviika pakyanya pa kikovekano kya Yesu. Amasio aghuo ghalyalembilue, 'UYESU UMUNASALETI, UNTWA GHWA VAYAHUDI. ²⁰Amasio aghuo ghalyalembilue mu njovele ija Kiebulania, ija Kilooma nija Kiyunaani. Avaanhu vinga vakava vikwimba amalemba aghuo, ulwakuva pano alyakomelilue palyale piipi ni likaaja. ²¹Avavaha va vatekesi ava Vayahudi vakam'buula iPilato vakati, "Nungalembaghe, 'Ntwaga ghwa Vayahudi; ulembe kuuti,' Umuunhu uju alyatiile, UNE NENE NTWA GHWA VAYAHUDI." ²²UPilato akavamula akati, "Sino nilembile, nilembile." ²³Avasikali ye vankomeliile uYesu vakatoola amenda ghaake, vakaghava fighavo fine, pe nujunge akatoola ikighavo kyake. Kange vakatoola isopeka jaake. Isopeka ijio najilyahonilue, ulwene jilyatavulue kuhuma ku mutu kuhanga kufika ku maghulu. ²⁴Avasikali avuo vakavulana vakati, "Isopeka iji tuleke pidemula, ulwene tusodolele kuuti jiive jaani. "Isio silyavombiike kukwilanisia aMalembe aMimike ghano ghiiti, "Valyaghavinie amenda ghango na kuviika ulusodolele isopeka jaango." ²⁵Enendiiki fye valyavombile avasikali. Un'ghina ghwa Yesu, unnuuna ghwa ng'ina ghwa Yesu, UMaliamu umhuma mu kikaja ikya Magidala, vakimile piipi ni kikovekano kya Yesu. ²⁶UYesu akamwagha ung'ina nu m'bulanisivua juno alyamughanile, vimile piipi nu mwene, akam'buula ung'ina akati, "Mama, lolagha ujoo mwanaako." ²⁷Kange akam'buula um'bulanisivua jula akati, "Lolagha, ujoo mama ghwako." Unsiki ughuo um'bulanisivua jula akantoola umama jula, kuluta naghwo kukaaja kwa mwene. ²⁸UYesu ye avwene sooni sivombike akati, "Numilue." Alyajovile enendiiki kukwilanisia aMalembe aMimike. ²⁹Apoonu pala pwekilyale ikikong'olo kino kimemile uluhuuje ulukali ulwa sabibu. Vakatoola ikyenda vakasuvika mu luhuuje, vakakinjenga mu lupiki ulwa mpiki umuhisopo, vakantwalila pa mulomo. ³⁰UYesu ye anywile uluhuuje lula akati, "Soonni sivombiike!" Akinamisia umutu, akakunguka. ³¹Ikighono ikio kyale kighono kya kuling'hanja iSabati. Avayahudi navakalondagha amavili gha vafue ghajighe pa kikovekano pa kighono ikya Sabati, ulwakuva ikighono ikio kilyale kivaha! Pe vakansuuma uPilato avitikisie kuuti amaghulu agha vanhu avuo, ghadenyue, neke vavavusie pa kiko vekano. ³²Pe avasikali vakaluta, vakadeenya amaghulu agha muunhu ghwa kwanda nu ghwa vuvili vano valyakomelilue palikimo nu Yesu. ³³Neke ye vafikile pa Yesu, vakavona afwile. Mu uluo navakadeenya amaghulu ghaake. ³⁴Umuunhu umo mu vasikali akamhoma ni mhalala uYesu pa luvafu, jikahuma idanda na malenga. ³⁵Imhola isi silembilue nu muunhu juno alyasivwene ye sivombeka. Sino ijova sa kyang'haani, kange ghwope akagwile kuuti sino ijova sa kyang'haani, ikwoleka neke na jumue mwitike. ³⁶Isio silyavombiiki kukwilanisia aMalembe aMimike ghano ghiiti, "Nambe umfupa ghwake ghumo naghudenya. ³⁷Kange aMalembe aMimike aghange ghiiti" Vikumulolagha juno vamhomile." ³⁸Isio ye sivombiike, akiisa uYesufu umhuma mu likaaja ilya Alimatia. Umuunhu uju alyale m'bingilili ghwa Yesu kisyefu, ulwakuva akoghopa avalongosi va Vayahudi. Akansuuma uPilato kuuti avusie um'bili ghwa Yesu pakikovekano. UPilato akamwitikisia, pe akaluta akaghuvusia. ³⁹Naju Nikodemu, juno ikighono kimonga alyalutile kwa Yesu pakilo, akiisa na mafuta amanya lunusi ulunono. Amafuta aghuo ghalyale ikiilo fijighe fitatu ndiiki. ⁴⁰Vooni ve vaviili vakatoola umbili ghwa Yesu vakaghuniengelela nu mwenda umpala palikimo na mafuta ghala amanya lunusi ulunono ndavule lulyale lwiho lwa Vayahudi ulwa kusyila avaanhu. ⁴¹Pano valyankomeliile uYesu pweghulyale umughunda. Mu mughunda ghula mwejiyale imbiipa imia jino navaghelile kuviika nambe muunhu. ⁴²Lino, ulwakuva ku Vayahudi ikighono kyale kighono ikya kuling'hanja iSabati, vakaviika um'bili ghwa Yesu mu mbiipa jila, ulwakuva jilyale piipi.

¹Ye kuhenga ikighono ikya kwasia mu mulungu, uMaliamu Magadalena akaluta ku mbiipa. Ye afikile akavona ilivue lino valyadindiile pa mulyango ghwa mbiipa livusivue. ²Pe akavuuka luvilo kuluta kwa Simoni uPeteli na kwa m'bulanisivua ujunge juno uYesu alyamughanile, akavavuula akati, "Vam'busisie uMutwa mu mbiipa, natukagwile kuno vam'bikile." ³UPeteli palikimo nu m'bulanisivua ujunge jula, vakavuuka viluta ku m'biipa. ⁴Vooni ve vaviili vakavuuka luvilo, ne um'bulanisivua ujunge jula, akakimbila fiijo kukila uPeteli, akatala kufika ku mbiipa. ⁵Akinama, akahungiila mumbiipa, akaghavona gha menda, neke naalingile munkate. ⁶Pe pano uSimoni uPeteli ghwope aakfika pala, akingila mu mbiipa akaghavona amenda ⁷ni kitambala kino vakampinyile uYesu ku mutu, ikitambala ikio nakilyale palikimo na menda aghange, looli ikyene kilyale palubale. ⁸Pe umbulanisivua ujunge jula ghwope akingila mu mbiipa, akalolana kukwitika. ⁹Ulwakuva ye lukyale kuvombeka ulu, navalyaghatang'hinie aMalembe aMimike ghano ghiiti uYesu isyuka kuhuma kuvafue. ¹⁰Pe avavulanisivua vala, vakagomoka kuno vakikalagha. ¹¹Unsi ughuo uMaliamu alyimile piipi ni mbiipa ilila. Ye ajiighe ifilila akiinama akahungiliila mu mbiipa. ¹²Akavaagha avanyamhola vavili vafwaliile amenda amapala, vikalile pano ghulyale um'bili ghwa Yesu. Jumo alikalile ulubale lwa ku mutu, ujunge ulwa ku maghulu. ¹³Avanyamhola vala vakamposia vakati, "Gwe mama, ghulilila kiki?" Akavamula akati, "Nilila ulwakuva vam'busisie uMutwa ghwango, kange nanikagwile kuno vam'bikile." ¹⁴Ye ajovile amasio aghuo, akasyetuka kunsana, akamwagha uYesu imile, neke naalyakagwile kuuti ghwe Yesu. ¹⁵UYesu akamposia akati, Mama, ghulilila kiki? Ghukumulonda veeni? Umwene akasagha kuuti umuunhu ujoo ghwe m'bombi mumughunda ughuo. Akam'buula akati, "Ntwa nave um'busisie uMutwa, umbuule kuno um'bikile, nintoole." ¹⁶UYesu akati, "Maliamu! Umalimu akasyetuka, akajova mu njovele ija kiebulania akati, "Raboni" kwe kuti M'bulanisi." ¹⁷UYesu akati, "Nungang'holaghe "ulwakuva nikyale kuluta kukyanya kwa Nhaata, looli lutagha ku vavulanisivu vaango, uvavuule kuuti, niluta kukyanya kwa Nhaata ghwango juno ghwe Nhaata ghwinu, kange ghwe Nguluve ghwango na jumue Nguluve ghwinu. ¹⁸UMaliamu Magadalena akaluta kuvavulanisivua va Yesu, akavavuula akati, "Une nimwaghile uMutwa!" Pe akavavuula sooni sino uYesu amulaghiile. ¹⁹ikighono ikya kwasia mu mulungu, avavulanisivua va Yesu valyakong'hanile munyumba vidindiile, ulwakuva valyale vikwoghopa avalongosi va Vayahudi. UYesu akiisa, akiima pakate pa veene akati, "Ulutengaano luvisaghe numue!" ²⁰Ye ajovile uluo, akavahufia amavoko ni mbafu saake. Avavulanisivua vaake ye vakagwile kuuti ghwe Mutwa uYesu, vakahovoka fiijo. ²¹UYesu akavavuula kange akati, "Ulutengaano luvisaghe numue. Ndavule uNguluve vule alyasung'hile une, na juune nikuvasuung'ha umue." ²²Ye ajovile amasio aghuo, akavapulila umwuja ghwake, ²³akati, "Upila umhepo uMwimike. Avaanhu vooni vano mukuvasaghila inyivi saave, uNguluve ikuvasaghila. Vano namukuvasaghila inyivi saave, uNguluve naikuvasaghila." ²⁴Neke uTomasi juno akambulwagha "Didimasi," umo ghwa vavulanisivua kijighe na vavili, napwealyale uYesu ye ikuhufia kuvavulanisivua avajaake. ²⁵Avavulanisivua avajaake vala, vakam'buula uTomasi vakati, 'Usue tumwaghile uMutwa. Neke umwene akavamula akati, "Une naningitike isio, nave nanifyaghile na kukwabasia ni kyongo ifivamba ifya masumale mumavoko ghaake, na kukwabasia nu luvoko lwango ikivamba mu mbafu saake." ²⁶Ifighono lekelalubale ye fikilile, avavulanisivua va Yesu valyakong'hanile kange mu nyumba, na ju Tomasi, mwealyale. Amalyango ghalyaale madinde, uYesu akiisa kange, akiima pakate pa veene, akati, "Ulutengano luvisaghe numue." ²⁷Pe akam'buula uTomasi akati, "Tomasi, ghwise ghwabasie amavoko ghango ni kyove kyako, kange ghwabasie imbafu sango nu luvoko lwako. Ulekaghe kuuva ni nganighani, looli ghwitikaghe." ²⁸UTomasi akamula akati, "Uve uli Mutwa ghwango! uli Nguluve ghwango." ²⁹UYesu akam'buula akati, "Ghwitiike ulwakuva unyaghile! Vafunyilue vano vikwitika, kisila kunyaagha." ³⁰UYesu alyavombile ifidegho ifingi finga pamaaso gha vavulanisivua vaake fino nafiembilue mu kitabu iki, ³¹ifidegho ifi fino fiembilue, fiembilue neke mwitike kuuti, uYesu ghwe Kilisite, Mwana ghwa Nguluve, neke vwimila kukumwitika umwene, mwupile uvwumi mu litavua lyake.

Chapter 21

¹Pambele, u Yesu akihufia kange ku vavulanisivua vaake ku lisumbe ilya Tibelia; kukuhufia kulyale enendiiki: ²uSimoni uPeteli, uTomasi juno akatambulwagha Didimasi, uNataaeli umhuma mu kikaaja ikya kana mukighavo ikya Galilaya, avana Sebedayi na vavulanisivua vaake avange vavili, vooni avuo valyale palikimo. ³USimoni uPeteli akavavuula avajaake akati, "Niluta kulova isamaki. "Voope vakamwamula vakati, "Najusue tuluta palikimo nuuve." Pe vakavuka viluta, vakingila mu ngalava, neke ikilo jooni navakambulila kimonga. ⁴Ye kuhenga, uYesu alyimile mulubale mulisumbe, neke avavulanisivua vaake navalyakagwile kuuti Yesu. ⁵UYesu akavaposia akati, "Vanango namulovile nambe samaki jimo?" Aveene vakamwamula vakati, "Natulovile nambe jimo!" ⁶Akavavuula akati, "Isia uvwa fu ulubale ulwa ku ndio ulwa ngalava, ukuo mupata. "Pe uvwafu, neke vakakunua kukwesa ulwakuva vakalovile isamaki nyinga. ⁷Pepano umbulanisivua jula, juno uYesu alyamughanile fiijo akam'buula uPeteli akati, "Uju ghwe Mutwa!" USimoni uPeteli ye apulike kuuti ghwe Mutwa akatoola umwenda ghwake akipinya (ulwakuva naakipinyile vunofu) pe akitosia mulisumbe. ⁸Avavulanisivua avange vala vakiisa ku ngalava (ulwakuva pano valyale napakale patali palyale imita kilundo kimo ndiiki) kufika kunji kulisumbe kuhuma pa ngalava) vakava vikwesa uvwafu vumemile isamaki. ⁹Ye vafikile kunji ku lisumbe, vakaghwagha umwoto ugwa nkala, pa mwoto apuo pwe ghulyale unkate ni samaki. ¹⁰UYesu akavavuula akati, "Mulete isamaki sino sino mulovile." ¹¹Pe uPeteli akingila mungalava, akakwesela kunji ku lisumbe uvwafu vula vuno vulyamemile isamaki imbaha. Isamaki isio silyale kilundo kimo ni fijighe fihaano ni tano. Napano isamaki silyale nyinga enendiiki, uvwafu navulyademwike. ¹²UYesu akavavuula akati, "Mwise mulavuke, "Neke napwealyale nambe jumo mu

vavulanisivua, juno alyaghelile kuposia kuuti, "Uve veeve veeni?" Valyakagwile kuuti ghwe Mutwa. ¹³UYesu akiisa, akatola unkate, akavapeela, kange akatoola isamaki akavapeela. ¹⁴Uluo lulyale lwa vutatu uYesu kukuhufia ku vavulanisivua vaake, kuhuma isyuka ku vafue. ¹⁵Ye vamaile kulia, uYesu akamposia uSimoni Peteli akati, "Simoni mwana ghwa Yohani, unganile une kukila avange ava? "UPeteli akamwamula akati, "Eena Mutwa, uve ukagwile kuuti nikughanile." UYesu akambuula akati, "Udimaghe ing'holo sango? ¹⁶Akamposia ulwa vuvili akati, "Simoni mwana ghwa Yohani, unganile?" UPeteli akamwamula akati, "Eena Mutwa, uve ukagwile kuuti nikughanile." UYesu akam'buula akati, "Ulolelelaghe vunono ing'holo sango." ¹⁷Akamposia ulwa vutatu, akati, "Simoni mwana ghwa Yohani, unganile?" UPeteli akasukunala ulwakuva amposisie ulwa vutatu kuuti, "Unganile? Akamwamula akati, "Ghwe Mutwa, uve ukagwile sooni, ukagwile kuuti nikughanile." UYesu akambuula akati, "Udimaghe ing'holo sango. ¹⁸Kyang'haani nikukuvuula, ye ulinsoleka ulyamanyiine kufwala juuve amenda na kuluta kuno ghughanile. Neke ghuliiva mughogholo ghuligholosyagha amavoko ghaako, umuunhu ujunge ikukufwasyagha na kukukutwala kunu naghughanile." ¹⁹UYesu alyajovile isio kuvonia vule uPeteli ilifua mulwa kumughinia uNguluve. Ye ajovile isio akambuula uPeteli akati, "Umbingililaghe." ²⁰UPeteli akasyetuka, akamwagha um'bulanisivua juno uYesu alyamughanile, ikuvavingilila mumbele. Um'bulanisivua ujoo ghwe juno alyeghiime pa kifuva kya Yesu ye vali pilia ikyakulia ikya pavwilile, ghwe juno alyamposisie uYesu kuuti, "Mutwa ghwe veeni juno kya ikukwohela?" ²¹UPeteli ye amwaghile um'bulanisivua jula, akamposia uYesu akati, "Gwe Mutwa, kilihumila kiki kwa m'bulanisivua uju?" ²²UYesu akamwamula akati, "Nave nilonda uju ave mwumi kuhanga niliiva nigomoka, uve kikukuvava kiki? Uve mbingililaghe. ²³Amasio aghuo ghano uYesu alyajovile ghakapulikika ku vavingilili vinga, pe vakasaghagha kuuti um'bulanisivua ujoo nailifua. Neke uYesu naalyajovile kuuti umbulanisivua ujoo nailifua, ulwene alyatiile, "Nave nilonda uju ave mwumi kuhanga niliiva nigomoka kikukuvava kiki?" ²⁴Umbulanisivua ujoo ghwe juno ikwoleka isi sooni, kange ghwe juno alembile isi. Usue tukagwile kuuti uvwolesi vwake vwa kyang'haani. ²⁵Kwesili isingi nyinga sino alyavombile uYesu. Saale silembue sooni, nisaagha kuuti iisi jooni najaale jikwila kuviika ifitabu ifio.

Romans

Chapter 1

¹uPaulo unsung'ua ghwa Yesu Kilisite, juno akemhelilue kuva nsung'ua, na kubaghulua vwimila ilivangili lya Nguluve. ²ili lwe livangili lino akalifingile pakali kukilila avavili vaake mu malembe amimike. ³sa nswambe, juno akaholilue kuhuma mu kikolo kya Davidi mu lwa m'bili. ⁴umwene akapulisivue kwa mwana ghwa Nguluve ku nguu ja Mhepo uMwimike ku vusyukue vwa vafue, uYesu Kilisite Mutwa ghwit. ⁵kukilila umwene twupile uvumosi nu vusung'ua kwa kwitikila ulwitiko mu luhala lwoni, vwimila ilitavua lyake. ⁶mu luhala ulu, najumue kanga mukemhelilue kuva va Yesu Kilisite. ⁷ikalata iji ja kuvoni vano vali ku Rumi, vaghanike va Nguluve, vano vakemhelilue kuva vimike. uvumosi nu lutengano fivisaghe numuekuhuma kwa Nguluve Nhaata ghwit. ⁸mu Mutwa Yesu Kilisite. ⁹mu mvwandilo, nikumuhongesia uNguluve ghwango mwa Yesu Kilisite vwimila jinu mweni. ulwakuva ulwitiko lwinu ludalikivue mu iisi jooni. ¹⁰ulwakuva uNguluve nsaidi ghwango, juno nikumwuvila mu numbula jango mu livangili lya Nswambe, ndavule nikukala na kukuvakemhela. ¹¹jaatu nikuvashumila mu nyifunyo sango kuuti, ku sila jooni nikave uvusililo kuva lughinio ku lughano lwa Nguluve kukwisa kulumue. ¹²lwa kuva nonoghelua kukuvagha, neke nikave kukuvapela ifipelua ifya munumbula, nikave kukuvakangasia. ¹³ni lolelela kukuvakangasia inumbula ku sila ija lwitiko kwa muunhu ghweni. ijinu ni jango. ¹⁴lino vanyalukolo nanilonda muleka kukagula kuuti, ke kinga nihuvila kukwisa kulumue neke kuhanga lino nisighilie. nilonda ndiki neke kuva ni mheke kulumue ndavule lulivua kuvapanji. ¹⁵nidajivua na vaYunani navaghesi kange, averefu na vajaasu. ¹⁶lino ku lubale lwango, une nili tayale kupulisia ilivangili kulumue na kuvano vali ku Rumi. ¹⁷ulwakuva nanikulivonela soni ilivangili, ulwakuva se ngufu sa Nguluve uvuvangi ku vano vikumwitika, kwa muYahudi taasi neke kwa muYunani kange. ¹⁸ulwakuva ikyang'hani ja Nguluve jivonike kuhuma ulwitiko nu lwitiko, ndavule jilembilue," inya lwitiko ikukala mu lwitiko. ¹⁹ulwakuva ing'alasi ja Nguluve jivonike kuhuma kukyanya kulutula uvuhosi vwoni vwa vanhu, vano kusila ja vuhosi vikujifisa ikyang'haani. ²⁰ulu lwe lukuva, sooni sino ndepoonu sikagulika kwa Nguluve sesa vuvalafu kuveene. ulwakuva uNguluve avamamnyisie. ²¹ulwakuva imbombo sake sino nasivoneka vunono sili pavuvalafu kuhuma muvutengulilo vwa iisi. sivoneka kukilila ifinu finovumbilue. imbombo isi se vuwesia vwake vwa kusila na kusila nu vutengulilo vwa vunguluve. amahumile ghake avaanhu ava vasila vutavulilua. ²²ulu lwe lyakuva nave valyakagwile isa Nguluve, vakampaala umwene ndavule uNguluve nambe navamuhongisie. pe pano valyale vajaasu mu musaghe ghawe na moojo ghawe agha vujaasu ghakaponesivue ing'iisi. ²³vajikemelagha vanyaluhala neke vakava vajaasu. ²⁴valyavwandwile uvwimike vwa Nguluve juno nsila vunangifu vwa kihwanikisio kya muunhu juno ali nuvunangifu, nagma fijuni, nagma fidimua ifinya maghulu ghane, na fifing'onzo fino fikwafuala. ²⁵pe uNguluve akavaleka vasingilile inogheluo indamafu sa moojo ghawe, ku mavili ghawe kusukunalua vavuo ku vavuo. ²⁶vope vano vandwile ilweli ja Nguluve kuuva vudesi, na vano vakifunyalagha na kufivombela ifidimua na kukumuleka juno afivumbile juno ighinilua ifighono ifisila na kusila. Amina. ²⁷mu ulu uNguluve alyavelekile vavingilile inoghelua saave isa soni, ulwakuva avadala vaave vakandwile kutumila amavili ghawe ndavule luyamunoghile uNguluve. na ²⁸vavaghosi vakaleka kutumila amavili ku vadala vaave looli vavuo ku vavuo. ava valyale ve vaghosi vano vavombagha na vaghosi vajanave sino nasinoghile, valypule uluhombo luno lunoghile ku vusofi vwave. ²⁹ulwakuva navakighanile kuuva nu Nguluve mu luhala lwavo, akavaleka valuvilingilaghe uluhala lu vanave luno nalunoghile, vavombe sino nasinoghile. ³⁰vamemilue ni

Chapter 2

nuvuhosi, uvunoghelua nu vuvivi. vamemilue nu vwifu, ilibaatu, uvusyangi nu vufumbue vuvivi, ³⁰avene kange vajova fivi, vahomeleng'ani kange vanya kun'kalalia unguluve. avanya vulugu, imbedo, na vanya lughinio. aveene vanya kusagha imbivi, navikuvitika avapafi vaave. ³¹aveene vasila vukagusi; navikwitikika, vasila lughano kange vasila ikisa. ³²vikwelevua uvutavike vwa Nguluve, lwa kuuti avaanhu vano vivomba mu isio vanoghile kufua. neke nakwekuti vano vivomba aghuo vene, looli avene vikwiting'ana na vala vano vivomba aghuo.

Chapter 2

¹pe lino nutavulilue, uve ghwejuno ghuhigha ulwakuva ku ghala ghano ghuhigha ujunge ikujivika jujuo mu nkole. ulwakuva ghwenjuo ghuhigha najuve ghuvomba ghala ghala. ²neke tukagula kuuti, uvuhighi vwa Nguluve vwa lweli ku vano vivomba ndavule aghuo. ³neke uve usaghaghe ili kuuti uve ghwe juno ghuhigha vala vano vivomba aghuo nambe najuve ghuvomba ghaghaghuo. pe uve naghuli highua nu Nguluve? ⁴neke ghusagha padebe ku vwinga vwa vunono vwake, kudila kwa ng'alasi jake, nu lugudo lwake? pe naghukagula kuuti uvunono vwake vunoghiile kukuvulanisia kulaata? ⁵pe kuling'ana nu vwumu vwa mwojo ghwako ghuno naghwa kulaata, ghukujivika juve mu ng'alasi ja kighono kila. looli mu kighono kya vusyuko vwa vuhighi vwa kyang'haani vwa Nguluve. ⁶umwene ihomba kuling'ana ni kighelelo kya maghenndele ghake. ⁷vala vano ku lukangasio lwa maghendeke amanono valondile ulufunyo, uvukoola na kuleka kunangika, ikivapela uvwumi vwa kusila na kusila. ⁸neke ku vala vano ku numbula saave navitiki vwa kyang'haani looli vikwitika uvukunyi, ing'halasi ing'ali jikwisa. ⁹uNguluve ileta injala nu lupumuko ku numbula ja muunhu ghweni juno avombile uvuhosi, kutengulila kwa muyahudi taasi pe kwa muyunani kange. ¹⁰neke ulufunyo, uvukoola nu lutengano fikwisa kwa muunhu ghweni juno ivomba inono, kwa vayunani taasi pe umuyunani kange. ¹¹ulwakuva kusila lughano kukila kwa Nguluve. ¹²ulwakuva nave vinga vahokile kisila ndaghilo visova kisila ndaghilo, kange nave vinga vahokile kuling'ana ni ndaghilo vihighua ku ndaaghilo. ¹³ulwakuva natuli vaanhu va kupulika indaghilo, avanya kyang'haani pa maaso gha Nguluve, looli ve vala vano vivomba indaghilo vano vailivalilua ikyang'haani. ¹⁴ulwakuva avaanhu ava pa iisi avasila ndaghilo vivomba isa mundaghilo aveene vali ndaghilo mu numbula saave, nambe aveene vasila ndaghilo. ¹⁵ku ulu vivesia kuuti amaghendeke ghano ghanoghile ku vutavike vwa ndaghilo ghalembilue nkate ja moojo ghawe. uvufumbue vwave vuvoneka na masaghe ghawe ghikuvahigha nambe kukuvalolelela vavuo ¹⁶kange na kwa Nguluve. agha ghiliumila mu kighono kino uNguluve ilikusihigha inyivi sa vaanhu vooni kuling'haana ni livangili lya Nguluve, kusila ja Yesu Kilisite. ¹⁷tujove kuuti ghukujikemela muYahudi, juuno ikalile mu ndaghilo, lulutila kwa kujighinia mwa Nguluve, ¹⁸lukagule ulughano lwake, na kughelela sino nasilutana ye jilaghisivue ni ndaghilo. ¹⁹pe tujove kuuti uli nulukangasio kuva uve uli mulongosi ghwa vabofu amaaso, lumuli kuvala vano vali mu ng'iisi, ²⁰m'bulanisi ghwa vajaasu, m'bulanisi ghwa vaanha, na kuuti mu ndaghilo uli ni mbuanisio sa lweli. ²¹pe uve lino ghwe juno ghukundalikila ujunge, pe naghukujivulanisia juve ghwe mwene? ghwe juno ghudalikila kuleka kuhija pe uve naghuhija? ²²uve ghwejuno ghujova nungavwafukaghe, pe ghuvwafuka? uve ghwe juno ghukalala ikihwanikisio, pe ghuhija mu nyumba inyimike ja kufunyla? ²³ghwe juno ghukughinia mu ndaghilo, pe naghukunsukunalisa uNguluve kwa kudenya indaghilo?. ²⁴ulwakuva ilitavua lwa Nguluve lisukunalisivua ku vaanhu va mu iisi kukilila umue, "ndavule jilembilue". ²⁵ulwakuva kudumulivua ingola lweli kunoghile nave ghukwitikila indaghilo, neke nave uve naghuvomba isa mu ndaghilo kudumulivua kwave kuuva vuvule. ²⁶pe nave umuunhu nadumulivue kange ighendekelela kukola uvutavike vwa ndaghilo, pe nambe kisila kudumulivua kwa mwene nakulitolua kuuti adumulivue ingola?". ²⁷ghwope juno nadumulivue kuvutengulilo vwa iisi naihighua nave angavombe isa ndaghilo? ulu lwe lwakuva uli na malembe ghano ghalembilue na kudumulua ingola neka kange naghuvomba isa mundaghilo!. ²⁸ulwakuva umwene na Muyahudi juno ali mulwa kunji, nambe kudumulua na lwelula ulwa m'bili lwene. ²⁹neke umwene ghwe Muyahudi ghwa munkate, nuludumuluo lwa mwojo mu numbula, nambe mu malembe. ulufunyo lwa muunhu ughwa nahele naluhumila ku vaanhu looli kwa Nguluve.

Chapter 3

¹kange vwe vufumbue vuliku vuno alinavwo umuyahudi? vwe vufumbe vwa kukekua? ²lwe lunono kyongo ku sila sooni. mvutengulilo vwa ghoni avayahudi vkapelilue ulusyetulilo kuhuma kwa Nguluve. ³neke pe luliva ndani nave avayahudi vamonga navalyale nu lwitiko? pe kuleka kuva vagholofu, kulivomba uvugholofu vwa Nguluve kuva vwa vudesi? ⁴Ndali! pe pano leka uNguluve avoneke kuva lweli, nambe kuuti umuunhu ghweni n'desi. ndavule vule jikalembilue kuuti, "ingufu kuvoneka kuuva nya kyang'ani ku masio ghako, ni ngufu kusinda pano ghukwingila ku vuhighi" ⁵neke nave uvuhosi vwitu vusooni ikyang'ani ja Nguluve, tuti ndaani? uNguluve na muhosi nambe pano ihumia ing'alasi jake, pe ali ndikio? nijova kuling'haana nu vufumbue vwa kimuunhu. ⁶Ndali! pe ndani uNguluve ikujighigha iisi? ⁷neke nave je lweli ja Nguluve kukilila uvudesi vwango kuumia ulufunyo lwinga vwimila umwene, pe kiki pe nijighe nihighua ndavule unya vuhosi? ⁸kiki tujove ndavule fino valyatudesile kange ndavule avange fino vijova kuuti tujova, "tuvombe uvuhosi, neke amanono ghise?" uvuhighi vwave vwe va kyang'ani. ⁹kye kinu kiki himbe? tukujivavila jusue? Ndali kyongo. ulwakuva usue tayale tuvahighile avayahudi na vayunani vooni palikimo, kuuti vali paasi pa sambu. ¹⁰iji jili ndavule jilembilue; "nakwale unyakyang'haani nambe jumo. ¹¹nakwale umuunhu juno ikwelevua nakwale juno ikumulonda uNguluve. ¹²vooni vasyetung'iine, vooni palikimo vasila vufumbue, nakwale juno ivomba inono nambe jumo. ¹³amakalo ghavo je mbiipa jino ndindule imili savo sidesa, isumu ja njoka jili mumalomo ghawe. ¹⁴amalomo ghawe ghamemile

Chapter 4

ulughuno nu vuvafi.¹⁵ amaghulu ghave ghali luvilo kukung'a idanda..¹⁶ uvunangifu nu lupumuko fili mu sila saave.
¹⁷avaanhu ava navakagwile isila ja lwitiko. ¹⁸kusila vwoghofo vwa Nguluve pa maaso ghave. ¹⁹lino tukagula kyokiyoni kino indaghilo jijova, jijova na vala vano mu ndaghilo. kwe kuuti kudinda amalomo ghoooni, ni iisi jooni jive nu vutavike kwa Nguluve, ²⁰nu lu lwe lwakuva kusila m'bili ghuno ghuvalilua ikyang'haani ku maghendele gha ndaghilo pa maaso ghake. ulwakuva kukilila indaghilo vukwisa uvukagusi vwa sambu. ²¹neke lino kisila ndaghilo ikyang'haani ja Nguluve jino jikagulike. jilyajovilue ku ndaghilo na vavili, ²²ijio je kyang'haani ja Nguluve kukilila ulwitiko mwa Kilisite Yesu ku vitiiki vooni, lwakuva kusila tofauti. ²³ulwakuva vooni vavombile uvuhosi, na kupelelela vwimike vwa Nguluve, ²⁴vavalilue ikyang'ahhani ja vuvule ku vumosi vwake ku sila ja vupoki vuno vuli mwa Kilisite Yesu. ²⁵ulwakuva uNguluve alyamwumisie uKilisite Yesu ava lusambanio ku sila ja lwitiko ku danda jake. alyamwumisie uKilisite hwene mulolelesi ghwa kyang'haani jake, ulwaluva kukuvulekesia uvuhosi vuno vwa kilile ²⁶ku lugudo lwake. aghu ghoni ghalahumile neke kuvonesia ikyang'ani jake unsiki ughu ghwa lino. neke lulyale kuuti awesie kujivonesia jujuo kuva nyakyang'haani, na kuvonesia kuuva kumuvavalila umuunhu ghweni ku lwitiko mwa Kilisite Yesu. ²⁷kulikughi kukughinia? kuvikilue lubale. ku vwalo vuliku? uvwalo vwa maghendele? Ndali! neke ku vwalo vwa lwitiko. ²⁸lino tumalikisia kuuti umuunhu ivalilua ikyang'ani ku lwitiko kisila maghendele gha ndaghilo. ²⁹neke uNguluve ghwe Nguluve ghwa vayahudi veene? pe umwene naghwe Nguluve ghwa vaanhu vooni? Ena!, na vange vope. ³⁰nave je lweli Nguluve ghwe jumo, ikuvavalila ikyang'ani vano vadumulua ku lwitiko, na vano navadumulivue ku sila ja lwitiko. ³¹pe usue tukujikana indaghilo ja lwitiko? Ndali! ku nsana ku aghuo usue tukujitika indaghilo

Chapter 4

¹tutisagha kiki kange kuuti uAbulahamu unhaata ghwitw ku lwa m'bili avonike? ²ulwakuva nave uAbulahamu alyavalilue ikyang'haani mumaghendele, aale iva nulwa kwighinia, neke napavulongolo pa Nguluve. ³neke amalembe ghati ndani?" uAbulahamu alyale ikumwitika uNguluve kange vakam'balila kwa mwene kuuva kyang'haani" lino kwa muunhu juno ivomba imbombo, uluhombo lwake naluvalilua kuuva vumosi, looli luva lideni. ⁵neke kwa muunhu juno naivomba imbombo kange ikumwitika umwene juno am'balile ikyang'haani juno nsila vupoki, ulwitiko lwa muunhu ujoo lulvalilua kuuva kyang'haani. ⁶uDavidi ijova isa lufunyo kwa muunhu juno uNguluve am'balile ikyang'haani kisila maghendele. ⁷akati, "vafunylue vala vano uvuhosi vwave vusaghlue na vano isambi saave sikupikilue. ⁸afunylue umuunhu jula juno uMutwa naim'balila isambi". ⁹pe ulufunyo ulu lwa vala vano vadumulivue ingola veene, neke nambe ku vala vano navadumulivue ingola saave? ulwakuva twiti, "kwa Abulahamu ulwitiko lwake luvalilue kuuva lwa kyang'haani". ¹⁰pe lukavalilue ndani? unsiki uAbulahamu lyale ku ludumuluo, nambe ye akyale kudumulua? najilyale kuvudumulua looli kuvudumulua. ¹¹uAbulahamu alyupile ikivalilo kya kudumulua. iki kilyale kye kivalilo kya kyang'haani ja lwitiko luno alyale nalwo ye akyale kudumulivua. amahumile gha kivalilo iki kwe kuuti alyavombike kuuva nhaata ghwa vooni vano vikwitika, nambe nave navali kuvudumulua. ¹²iji jili nu vufumbue kuuti ikyang'haani jilivalilua ku veene. ¹³iji jili nuvufumbue kuuti uAbulahamu alyavombike nhaata ghwa vadumulua veene looli kange ku vala vano vikusivigilila isajo va nhaata ghwitw uAbulahamu. na ulu lwe lwitiko luno alyale nalwo ku vano navadumulivue. ¹⁴ulwakuva najilyale ku ndaghilo kuuti ulufingo lukapelilue kwa Abulahamu nu vuholua vwake, ulufingo ulu ulwakuva viiva vahaasi va iisi, pe jilyale kukilila ikyang'haani ja lwitiko. ¹⁵ulwakuva ndeve avandaghilo vala vevahaasi ulwitiko lulu lwa vuvule, nu lwitiko lukaniilue. ¹⁶ulwakuva idaghilo jileta ing'alaasi, neke pala pano pasila ndaghilo kange nakwele kusita kukwitikila. ¹⁷mu lulu jihumila ku lwitiko, neke lue ku vumosi, amahumile ghake ulufingo luvoneke ku vuholua vwoni. na vaholua ava na vevala veene vano vikagula indaghilo liilo na vala vano ve va lwitiko lwa Abulahamu. ulwakuva umwene ghe nhaata ghwitw tvevoni, ¹⁸nave jilembilue kuuti, "nikupelile uve kuuva nhaata ghwa iisi nyinga" uAbulahamu alyale mu lwitiko lwa jula juno alyale mwitiki, kuuti, uNguluve juno ikuvapela avafue uvwumi na kukuvapela sooni sino vasila neke vavisaghe naso. ¹⁹nambe kuuva naso sooni, uAbulahamu ku lukangasio alyamwitikile uNguluve ku fighono fino fikwisa. pe lino akava nhaata ghwa iisi nyinga, kuling'aana na kila kino kilyajovilue", fye luliva uluholuo lwako. ²⁰umwene naalyale m'bote vote ku lwitiko. uAbulahamu alyajovile jujuo kuuti um'bili ghwake ghulyafwile - alyale ma maaka kuvelelelela kijigho. kange akiting'ine ku vufue vwa lileme lya Sala. ²¹neke ulwakuva ulufingo lwa Nguluve, uAbulahamu nakabuhilile kukwitika. pe akaponekisivue ingufu ku lwitiko na kukumughinia uNguluve. ²²alyale ikagula ikyang'haani ku kila kino uNguluve akafingile alyale ni ngufu sa kuvomba. ²³pe lino iji jope jilyavalilue kuuva je kyang'haani. ²⁴lino najilyalembilue ku vufumbue vwake lwene kuuti jilyavalilue kwa mwene. ²⁵jilyalembilue vwimila jiitu kange. vano vavikilue kuvalilua ikyang'haani usue tve viitiki kwa mwene juno alyansilule uMutwa ghwitw uYesu kuhuma kuvafue. ²⁶uju ghwe juno uNguluve alyamwumisie vwimila uvuhosi vwitu na kusyukulivua neke tupate kuvalilua ikyang'haani.

Chapter 5

¹ulwakuva tuvalilue ikyang'haani ku sila ja lwitiko, tulinulutengano lwa Nguluve ku sila ja Mutwa ghwitw Uyesu Kilisite. ²kukilila umwene usue tuli ninafasi ku sila ja lwitiko mu vumosi uvu vuno nkate jake tukwima. tuhovokela ulukangasio luno uNguluve ikitupela vwimila pa mbele, ulukangasio luno tutangana mu vwimike vwa Nguluve. ³na lye ili lyene, kange tuhovoka mu lupumuko lwitu. tukagula kuuti imhumhuko siholo ulugudo. ⁴ulugudo luhola kukwitika na kukwitika kuhola ulukangasio vwimila pambele. ⁵ulukangasio ulu nalukutudanya inumbula ulwakuva ulughano lwa Nguluve luli nkate mu moojo ghitu kukilila uMhepo uMwimike juno uNguluve alyamwumisie kulyusue. ⁶pano tulyale vavotevote, mu

n'siki ghula ghula uKilisite alyawile vwimila avahosi. ⁷ulwakuva lwumu umuunhu jumo kuufua vwimila unya kyang'haani. ulu kwekuuti, pamonga umuunhu ale ighela kuua vwimila umuunhu umugholofu. ⁸neke uNguluve atuvonisie ulughano lwake kulyusue ulwakuva unsiki ghuno tulyale vanya sambu uKilisite alyafwile vwimila jitu. ⁹pepano kukila ghoni lino ulwakuva tuvalilue ikyang'haani mu danda jake ku ilio tupokua kuhuma mu ng'alaasi ja Nguluve. ¹⁰ulwakuva nave unsiki ghuno tulyale valugu uNguluve alyatusambanisie ku sila ja vufue vwa n'swambe, kanono fiijo ati atusambinie tupokua ku vwumi vwake. ¹¹na lwe ulu lwene, looli kange tuhovoka kwa Mutwa Yesu Kilisite, kukilila umwene lino twupile ulusambanio ulu. ¹²pe lino, nave kukilila kwa muunhu jumo uvuhosi vulingile mu iisi, kusila iji uvufue vulingile kusila ja sambu, nu vufue vukakwilana ku vaanhu vooni, ulwakuva vooni valyatendile isambi. ¹³ulwakuva kuhanga isambi jilyale pa iisi, neke isambi najivalilue pano kusila ndaghilo. ¹⁴nambe lino, uvufue vulyatemilue kuhuma uAdamu naju Moose nambe ku vala vano navalyavombile uvuhosi ndavule uAdamu naalyale mwitiki juno ghwe kihwani kya jula juno ikwisa. ¹⁵neke nambe lino, ilitekelo lya vuvule naghwe nkole. ulwakuva nave mu nkole ghwa jumo vinga valyafwile, lunono kukila uvumosi vwa Nguluve ni litekelo ku vumosi vwa muunhu jumo, uYesu Kilisite vughinile kukwongelela ku viinga. ¹⁶ulwakuva ilitekelo naghwe mahumile gha jula juno alyavombile isambi. ulwakuva ku lubale ulunge uvuhighi vwa ng'alasi vulisile ku nkole ghwa muunhu jumo neke ku lubale ulunge ikipeelua kya vuvule kino kihuma kwa kuvalilua ikyang'haani kilisile ye amakole minga. ¹⁷ulwakuva nave ku nkole ghumo, uvufue vulyatemilue kukilila jumo, kukila kyongo vala vano vilikwupila uvumosi vwinga palikimo ni kipeelua kya kyang'haani vilitema kukilila uvwumi vwa jumo, juno ghwe Yesu Kilisite. ¹⁸pe lino, nave kukilila unkole ghumo ghwene vooni valyisile ku vuhighi, nambe ulakuva ombombo jimo ija kyang'haani kulisile kuvalilua ikyang'haani ja vwumi ku vaanhu vooni. ¹⁹ulwakuva nave kuki kukwitikalila isambi sa muunhu jumo vinga vavombilue ku vanyasambu, kange uvwitiki vwa muunhu jumo vinga vivombua ku vanyakyang'haani. ²⁰neke indaghilo jikingile palikimo, neke kuuti unkole ghuwesi kukwilana. neke pala pano isambi jikakililile na kuuva nyinga, uvumosi vukengelelile nambe kukila. ²¹ulu lulyahumile neke kuuti, ndavule isambi fino jilyatemile ku vufue pepano na uvumosi ndeponu vutema kukilila ikyang'haani vwimila uvwumi vwa kusila na kusila kukilila uYesu Kilisite uMutwa ghwitu.

Chapter 6

¹pe tuti kii lino? tughendelele mu vuhosi neke uvumosi vwongelele? ²Ndali. usue twevano tufwile mu sambu, ndeponu tukukala kange mu uluo? ³pe namukagula kuuti vala vano vofughue mwa Kilisite pe vofughue kange muvufue vwake? ⁴tulyasililue palikimo nu mwene kukilila ulwofughu mu vufue. ulu lulyavombike neke kuuti ndavule uNguluve vule alyasyulue kuhuma kuvalilue kukilila uvwimike vwa Nhaata, neke kuuti najusue ndeponu tughendagha mu vwumi uvupya. ⁵ulwakuva nave tulunganisivue palikimo nu mwene mu kihwanikisio kya vufue kyake, kange tulunganisivua mu vusyukue vwake. ⁶usue tukagula kuuti uvumuunhu vwitu vwa pakali vulyapumwike palikimo nave, neke kuuti um'bili ghwa sambu ghunangike. ulu lulyahumile kuuti, natungaghendelelaghe ku vasung'ua va sambu. ⁷umwene juno afwile avombilue kuuva nyakyang'haani kuling'ana ni sambu. ⁸neke nave tufwile palikimo nu Kilisite, tukwitika kuuti, tukukala palikimo naghwo. ⁹tukagula kuuti uKilisite asyululivue kuhuma ku vafue, na kuuti namfue kange. uvufue navungamuvingilile kange. ¹⁰ulwakuva ku mholo ja vufue alyafwile mu sambu, alyafwile lwa kamo kene vwimila vooni. nambe lino, uvwumi vuno ikukala, ikukala vwimila Nguluve. ¹¹ku sila jijijio, najumue kange lunoghile kukujivalila ku vafue mu sambu, looli vwumi kwa Nguluve mwa Kilisite Yesu. ¹²ku uluo isambi najinga ghutemaghe um'bili ghwako neke kuuti ukunuaghe kukusitika inogheluo saake. ¹³nungahumiaghe imbale sa m'bili ghwako ku sambu ndavule ifkong'hoolo ifisila kyang'haani, looli mujihumiaghe jumue kwa Nguluve ndavule vano vwumi kuhuma kuvufue. kange muhumiaghe imbale sa mavili ghinu hwene fikong'hoolo fya kyang'haani kwa Nguluve. ¹⁴namungajumulaghe isambi jikutemaghe. ulwakuva namulipaasi pa ndaghilo, looli paasi pa uvumosi. ¹⁵pe kiki lino ? tutende isambi ulwakuva natulipaasi pa ndaghilo looli paasi pa vumosi? Ndali. ¹⁶namukagula kuuti kwa mwene juno mukujihumia jumue hwene vavombi, ghwemwene juno umue muva vavombi vake, umwene juno munoge hile kukumwitika? iji je lweli nambe nave umue mulivasung'ua ku sambu jino jikuvatwalila ku vufue nambe vasung'ua va vwitiki vuno vukuvatwalila ku kyang'haani. ¹⁷neke ahongesivuaghe uNguluve! ulwakuva mulyale vasung'ua va sambu, neke mwitike ku mwoojo ghwoni ndavule mupelilue imbulanisio. ¹⁸muviklue mulumuli kuhuma mu sambu, muvikilue vasung'ua va kyang'haani. ¹⁹nijova ghwene muunhu ulwakuva ja mavotevote gha mavili ghitu. ²⁰ulwakuva ndavule mulyahumisie ifilungilo fya mavili ghinu ku vasung'ua va vulamafu nu vuhosi, mu lululuo muhumiaghe ifilungilo fya mavili ghinu ku vasung'ua va kyang'haani ku luvalasio. ulwakuva ye muluvasung'ua va sambu mulyale lumuli kutali ni kyang'haani. ²¹ku nsiki ughuo, mulyale ni meke jiliku ku mbombo sino lino muvona soni? ulwakuva amahumile gha mbombo isio vwe vufue. ²²neke ulwakuva lino muvombilue lumuli ni sambu kange muvombike kuuva vasung'ua va Nguluve, muli ni mheke vwimila uluvalasio. uluhumilo vwe vwumi vwa kusila na kusila. ²³ulwakuva uluhombo lwa sambu vwe vufue, looli ilitekelo lya vuvule lya Nguluve vwe vwumi vwa kusila na kusila mwa Kilisite Yesu uMutwa ghwitu.

Chapter 7

¹neke namukagula vanyalukolo vango {ulwakuva nijova na vaanhu vanovikujikagula indaghilo}, kuuti indaghilo jikuntema umuunhu pano iva mwumi? ²ulwakuva un'dala juno atolilue apinyilue ni ndaghilo kwa mughosi ghwake pano iiva mwumi, neke nave umughosi ghwake ifua iiva hulu kuhuma mu ndaghilo ja vutolue. ³pe lino unsiki ghuno umughosi

ghwake ale mwumi nave ikukala nu mughosi ujunge, ikemelua muvwafu. neke nave umughosi kwake angafue alihulu kuhuma mu ndaghilo, pe naiva m'bwafu nave ikukala nu mughosi uunge.⁴pe lino vanyalukolo vango, jumue kange mulyavombilue vafue mu ndaghilo kusila ja m'bili ghwa Kilisite. luli ndiki neke mupate kulunganisia nujunge, kwa mwene juno akasilulivue kuhuma ku vafue neke tuwesie kukumuholela uNguluve imheke.⁵ulwakuva ye tulyale mu lwa m'bili inogheluo sa sambu sika sisimulivue kuhuma mifilungilo fya mavili ghitu ku sila ja ndaghilo na kuvuhola imheke mu vufue.⁶neke lino tudindulivue kuhuma kundaghilo. tujifwilile ihali jila jinojatupingagha, neke tupate kutumika mu hali ja Mhepo uMwimike, sio ku hali ija pakali ja malembe.⁷tuti kiki? indaghilo je sambu? Ndali! nambe lino, nanale nikagula isambu najale jivisaghe ku sila ja ndaghilo. ulwakuva nanalejikagula u ndavule indaghilo najale jijova, "nunganoghuaghe"⁸neke isambu jilyapatile inafasi ku lulaghilo lula kange jikaleta mu mwoojo ghwango uvunogheluo vwoni ulwakuva isambu kisila ndaghilo ijio jifwile.⁹najune nilyale mwumi muvwandilo kisila ndaghilo, neke lwati lwisile ululaghilo lula isambu jikapata uvwumi, najune nikafua.¹⁰ululaghilo lula luno lwale luleta uvwumi lukasyetwike kuuva vufue kalyune.¹¹ulwakuva isambu jilyapatile inafasi ku lulaghilo lula lukanisayangagha. kukilila ululaghilo lula lukanibuda.¹²pe indaghilo vwe vwimike nu lulaghilo lula vwe vwimike vwa kyang'aani nu vunono.¹³pe lino lila lino linono vwale vufue kulyune? nalungavisaghe nahele ku fighono fyoni. neke kuuti isambu jivoneka kuva je sambu kyongo kukilila ilinono lila, jikaletile uvufue nkate jango. ili lilyale kuuti kukilila ululaghilo lula, isambu jighinaghe kuva mbivi kyongo.¹⁴ulwakuva tukagula kuuti isambu uvutengulilo vwake mwe mumwoojo, neke une nilimuunhu ghwa m'bili, vanighusisie paasi pa vusung'ua vwa sambu.¹⁵ulwakuva lino nivomba nanikwelevua kyang'haani, ulwakuva lila lino ninoghelua kuvomba, nanivomba, na lila lino likalasia lyelyene nivomba.¹⁶neke nave ningavombe lila lino nanilighanile, niva nikwiting'ana ni ndaghilo ja kuva indaghilo je nono.¹⁷neke lino na je numbula jango jene jino jivomba aghuo, looli isambu jino jilinkate jango.¹⁸ulwakuva nikagula kuuti, nkate ja m'bili ghwango nalikukala lino linono, ulwakuva ulunogheluo lwa lino linono lulinkate jango, neke nanivomba.¹⁹ulwakuva ilinono lila lino nivaghile kuvomba nanikulivomba, looli ilihosi lino nanilighanile lyelyene nivomba.²⁰lino nave nivomba lila lino nanilighanile na nene june nejuno nivomba, looli je sambu jino jikukala n'kate jango.²¹nikagwile kange kuuti mwevule uvutavike nkate jango uvwa kuvomba lino linono, neke kyang'haani uvuhosi vuli nkate jango.²²ulwakuva nikujihovokela indaghilo ja Nguluve ku vu muunhu uva nkate.²³neke nikuvwagha uvutavike vuno navwevvene mufilungilo fya m'bili ghwango. najilutana nu vutavike uvupya muluhala lwango. jikunivomba une kuuva nsung'ua kuvutavike vwa sambu jino mwejili mufilungilo fya m'bili ghwango²⁴une nene muunhu nyalusukunalo! ghweveni juno kyale ikumoka mu m'bili ughu ghwa vufue?²⁵neke luhongesio kwa Nguluve kwa Yesu Kilisite Mutwa ghwitu! pe lino. une kuluhala lwango nikujivombela indaghilo ja Nguluve. looli ku m'bili nikuvuvombela uvutavike vwa sambu.

Chapter 8

¹pe lino kusila vuhighi vwa ng'alasi ku vala vano vali mwa Kilisite Yesu. ²ulwakuva uvutavike vwa Mhepo ghwa vwumi vula vuno vuli mwa Kilisite Yesu kunivomba une kuva nu vwavuke kutali n vutavike vwa sambu nu vufue.³ulwakuva kila kino indaghilo jilyakunilue kuvomba ulwakuva jilyale mbotevute ku m'bili, uNguluve alyavombile. alyansung'ile umwana ghwake umughanike ku kihwini kya m'bili ghwa sambu kuuti ave litekelo, kange akajihigha isambu ku m'bili.⁴alyavombile ndikio neke kuuti indaghisio sa ndaghilo sivombeke nkate jitu, usue tvevano natuluta kulwa kuvingilila isa m'bili looli kuvingilila imbombo sa Mhepo uMwimike.⁵neke vala vano vikughuvilingilila um'bili, visagha isa m'bili, looli vala vano vikum'bingilila uMhepo uMwimike visagha imbombo isa Mhepo uMwimike.⁶ulwakuva uvufumbue vwa m'bili vwe vufue, looli uvufumbue vwa Mhepo vwe vwumi nu lutengano. ⁷ulu lwe lwakuva uvufumbue vula vwa m'bili vwe vulugu kyanya ja Nguluve, ulwakuva najikwitika indaghili ja Nguluve, nambe ndeponu jikunua kukujitika. ⁸vala vano vikughuvilingilila um'bili naviwesia kukumunoghela uNguluve.⁹nambe lino, namuli mulwa m'bili looli mwa Mhepo, nave lweli kuuti uMhepo ghwa Nguluve ikukala nkate jinu. neke nave umuunhu nsila Mhepo ghwa Kilisite umwene na ghwake.¹⁰nave uKilisite alinkate jinu, um'bili ghufwile mu mbombo sa sambu looli umwoojo ghwe mwumi ku mbombo sa kyang'haani.¹¹nave uMhepo uMwimike ghwa jula juno alyansilule uYeesu kuhuma kuvafue kukukala nkate jitu, umwene jula juno alyansilule uKilisite kuhma ku vafue ilikughapela amavili ghinu uvufue kuuva muumi kusila ja Mhepo uMwimike ghwake. juno ikukala nkate jinu.¹²pe lino, vanyalukolo vango usue tuli tudajivua, neke nakwekuti ku m'bili kuuti tulikukala mu lwam'bili.¹³ulwakuva nave tukukala mu lwa m'bili mulipipi pifua, neke nave mukughaleka amaghendeke gha m'bili kwa Mhepo pe mulikukala.¹⁴ulwakuva ndavule vinga vilongosivua nu Mhepo uMwimike ghwa Nguluve, ava ve vaanha va Nguluve.¹⁵ulwakuva namukupile umwoojo ghwa vusung'ua nambe mumwoghope. pepano, mukupile umwoojo ghwa kuvombua kuva vaanha vano kwa mwene tulia, "Abba, Nahaata!"¹⁶uMhepo jujuo ilola palikimo na moojo ghitu kuuti tuli vaanha va Nguluve.¹⁷nave tuli vaana, pe tulivahaasi kange. vahaasi va Nguluve. najusue tulivahaasi palikimo nu Kilisite nave lweli tupumuka nu mwene neke tupate kughinisivua palikimo numwene..¹⁸ulwakuva nivalila imhumhuko sa nsiki ughu kuuva nakinu ningaling'anisie nu vwimike vuno vulufunulivua kulyusue.¹⁹ulwakuva ifinya vwumo fyoni filolelela ku vunoghelua vwinga kufunulivua kwa mwana ghwa Nguluve.²⁰ulwakuva uvuvumbi vulyakemelilue paasi pa vukanua, pe nakwekuti ku gila jake, neke vwimila jake umwene juno alyavikemelile. mwe mu luhuvilo.²¹kuuti uvuvumbi vuvuo vwope vulivikua mu vwavuke na kuhumisivua mu vusung'ua vwa vunangivu na kukwingisivua ku vwavuke vwa vwimike vwa vaanha va Nguluve.²²ulwaluva tukagula kuuti uvuvumbi vwope vutama na kupumhuka vuvafi palikimo nambe lino.²³na uluo lwene, neke najusue twevanya matekelo gha Mhepo

uMwimike - najusue kange tutamua ku numbula situ, kughula kuvombua kuuva vaanha, kuuti uvupoki vwa mavighili ghitu.²⁴ ulwakuva kwekwa luhuvilo ulu tukavangilue. neke ikinu kino kihuvilua kingavoneke, hwene kisila luhuvilo kange, ulwakuva ghweveni jula juno ikukihuvila kila kino ikukyagha? ²⁵looli tungakihuvilaghe ikinu kino natukukyagha tukukighula ku sabuli.²⁶ mu lululo, uMhepo uMwimike ikututanga mu vuvotevute vvituu. ulwakuva natukakagwile kukufunya ndavule tunoghile, neke uMhepo jujuo ikutufunyila kwa kutamua kusila nambe kujovua.²⁷ ghwope juno ikughalola amoojo ghitu ikulukagula uluhala lwa Mhepo, ulwakuva ikufunya vwimila jave vano vitike kuling'hana na lughano lwa nguluve.²⁸ najusue tukagula kuva ku voni vanovamughanile uNguluve, umwene ivomba imbombo soni palikimo ne vugholofu ku vooni vanovakemelilue ku gila jake.²⁹ ulwakuva voni vala vano alyavakagwile kuhuma mumaleme gha vang'iina, kange alyavatawile kuhuma mumuvwandilo valing'ane ni kighwani kya mwana ghwake, neke umwene ave muholua ghwa kwanda mu vanyalukolo vamonga vinga.³⁰ na vala vano alyavatawile kuhuma muvwandilo avuo alyavakemelile kange. na vala vano alyavakemelile, avuo alyavavalile ikyang'aani. na vala vano alyavavalile ikyang'haani avuo kange a³¹pe tujove kiki lino ku agha? nave uNguluve ali ulubale lwitu ghweveni juno alinkyanya jitu? ³²umwene juno naikumuleka umwana ghwake mwene, looli alyamwumisie vwimila jitu tvevoni ikutuleka ndani kukutusiighilila ni mbombo sooni palikimo nu mwene,³³ ghweveni juno ikuvahigha avakemelua vwa Nguluve? ³⁴uNguluve ghwenya kuvavalila ikyang'haani. ghweveni juno ikuvahighila ingalasi? uKilisite Yesu ghwejuno alyafwile vwimila jitu, na kukila aghuo umwene kange alyasilulivue. ghwope itema palikimo nu Nguluve, kangejuno ikutufunyila usue.³⁵ ghweveni juno ikutivika patali nu lughano lwa Kilisite? njaala, mhumhuko, njaala, vuvule kisila kufwala , vwoghofi nambe vubamba? ³⁶ndavule jalembilue," ku luvumbulilo lwako tubudua imwisi jooni. tulyavalilue ndavule ing'hoolo sa kuhinjua".³⁷ mu isi sooni usue tu li kukila vanovisinda kwa mwene juno alyatughanile.³⁸ ulwakuva nivavulile kuuti nambe vufue, nambe uvwumi, nambe nyamHolo, nambe vutavulua, nambe ifinu fino pwefile, nambe ifinu finofikwisa, nambe ingufu,³⁹ na mbe ghano ghali kukyanya, nambe ghano ghali paasi, nambe ikidimua kyokyoni, nakingawesie kukutuvika patali nu lughano lwa Nguluve juno ghwe Kilisite Yeesu Mutwa ghwituu.

Chapter 9

¹nijova isa lwele mwa Kilisite.nanijova uvudesi, uvufumbue vwango vulola palikimo nune mwa Mhepo uMwimike, ²kuuti ali nulusukunalo lukome nu lulemasio luno nalusiala nkate ja mwojo ghwake.³ nale ninoghelua kuuva une nemwene kughunivua na kuseghusivua kutali nu Kilisite vwimila avanyalukolo vango, vala va munyumba jango ku m'bili. ⁴aveene ve va Silaeli. vano vali nuvwakuvombeka kuuva vaanha va vwimike vwa lulaghilona matekelo gha ndaghilo, kunfunya uNguluve nu lufingo. ⁵aveene ve valongosi vano uKilisite iisile ku vukoola kukughufwala um'bili ughu juno umwene ghwe Nguluve ghwa fyooni. ghwope aghinuaghe kuvusila na kusila. Amen.⁶ neke nakwekuuti ulufingo lwa Nguluve lukunilue kuvombeka. lwakuva na muunhu ghweni juno ali ku Isilaeli ghwe Msilaeli ghweghwene. ⁷Ndali nambe ku vuholuo vwa Abulahamu kuuva vaanha vake kyekyene. neke kwe kukilila uIsaka uvuholuo vwako vulikemelua".⁸ ulu kwekuuti, avaanha va mb'ili na vaanha va va Nguluve. neke avaanha va lufingo vilolelelevua kuuva vaanha va vuholuo. ⁹lwakuva ili lye lisio lya lufingo: " mu masiki agha nikwisa ,Sala ipelua umwana"¹⁰ na lye ili lyene, neke uRebeka ye apatile uvukunue kwa muunhu jumo, uIsaka ubaba ghwituu, ¹¹kuuti avaanha ye navaholilue kange alyakyale kuvomba lyolyoni lila ilinono nambe ilivivi, neke kuuti igila ja Nguluve kuling'ana nu vutavusi lyime, nambe ku maghendele, neke vwimila kwa jula juno ikemhela. ¹²jikajovilue kwa mwene kuuti, "umbaha ukum'bombelagha un'debe". ¹³ndavule jalembilue; " uYakovo nilyamughanile, neke uEsau nankalalagha. ¹⁴pe tutisagha kiki kange? pe kuli nu vuhosi kwa Nguluve? Ndali! ¹⁵ulwakuva ijova kwa Moose, kuuti, Niiva nu lusaghilo kwa jula juno niiva ninsaghile, kange niiva nulusungu kwa jula juno niiva ninsungile" ¹⁶pe lino na kwekuuti kwa jula juno ilonda nambe kwa jula juno ikimbila. neke vwimila Nguluve juno isooni lusaghilo.¹⁷ ulwakuva amalemba ghitu kwa Falao, "mu gila iji jino jinoghile nilyakutosisie, neke kuuti nisone ingufu sango kulyuve, kange neke kuuti ilitavua lyango lipulisivue mu iisi sooni" ¹⁸pe lino, uNguluve iva nulusaghilo kwa ghwohgwoni juno amughanile, na kwa juno ikumughana, nyamajegho.¹⁹ pe ghuliti kulyune, "kiki nifikughwagha unkole? ghwe veeni juno alyavaghile ku nogheluo saake? ²⁰kinsana kyake, uve veve muunhu muki ghejuno ghukwamula mulwa kupingana nu Nguluve? kuli ningufu sosoni ku kila kino kivumbilue kuuti m'bumbi , "kiki ulyanivumbile une ndiki?" ²¹pe um'bumbi nsila kyang'haani ku lihanga kutenda ikyombo kino kinoghile kya kutumila kuhumilanila ni lihanga lilalila, ni kyombo ikinge ikyakutumila jaatu?²² ndani nave uNguluve juno ndepo ivonesia ing'alasi jake na kuvonesia ingufu jake kukagulika, akikalile ku lugudo lwa kukwila ifikong'hoolo fya ng'alasi fino filyavikilue neke kubuda? ²³ndani nave alyavombile ndiki neke kuuti avonesie uvvinga vwa vwimike vwake kyanya ja fikong'hoolo lusungu, fino alyalinganisie vwimila uvwimike? ²⁴ndani ndeve alyavombile ndiki kange kulyusue, juno kange alyatukemelile nakwekuti kuhuma kuvaYahudi vene neke kange kuhuma ku vaanhu ava pa iisi.²⁵ ndavule fino ijova kange ku Hosea: nilikuvakemhela avaanhu vango vano navalyale vango, nu mughanike ghwake juno nalyale mughanike. ²⁶kange jiliiva kuuti, pala panojikajovilue kuveene, umue namuli vaanhu vango' pala vilikemhelua vaanha vwa Nguluve juno mwumi"²⁷ uIsaya ikujililila iIsilaeli, kuuti, " nave imbalilo ja vaanha va Silaeli jale jiva hwene lihanga lwa lisumbe, ghiva ghe masala ghano ghilivangulua ²⁸ulwakuva uMutwa ilitola ilisio lyake pa iisi, ng'haning'hani na kuvunywilifu. ²⁹nambe pa vvasio ndavule uIsaya alyajovile kuuti, " ndavule uMutwa ghwa valua lilugu nalyatulekile kunsana uvuholuo vwimila jitu twale tuuve hwene Sodoma kange twale tuvombua hwene Gomola.³⁰ pe tuti kiki lino? kuuti avaanhu ava pa iisi vano navalyale vilonda ikyang'haani, valyapatile ikyang'haani ku lwitiko. ³¹neke iIsilaeli, juno alyalondagha indaghilo ja kyang'haani

naalyajaghile.³² kiki na uluo? ulwakuva navalyajilondile ku lwitiko, looli ku maghendele. valyakuvile pakyanya pa livue lya kukuvalila,³³ ndavule dino jilyalembilue, "lola nighonisie ilivue lya kukuvalila ku Sayuni nu mwamba ghwa kukosa. umwene juno ikwitika mu ili nailivona soni.

Chapter 10

¹vanyalukolo, uvufumbue vwango nu lufunyo lwango kwa Nguluve vwe vwimila vwaave uvuvangi vwave. ²ulwakuva ninola kuuti valinulukangasio vwimila Nguluve, neke na vwimila mu vukagusi. ³ulwakuva namukagula ikyang'haani ja Nguluve, kange vilonda kujenga ikyang'haani jave veene. navalyale vagholofu ku kyang'haani ja Nguluve. ⁴ulwakuva uKilisite ghwe vunywilifu vwa ndaghilo vwimila ikyang'haani kwa muunhu ghweni umwitiki. ⁵ulwakuvauMoose ilemba kuhusu ikyang'haani jino jikwisa kuhumilana ni ndaghilo: "umuunhu juno ivomba ikyang'haani ja ndaghilo ikukala ku kyang'haani iji". ⁶neke ikyang'haani jihumilanihana nu lwitiko jiti ndiki, nungajovelaghe mu mwoojo ghwako, 'ghweveni juno ilitogha kuyanya? [kuno kwe kumwisa uKilisite paasi]. ⁷kange nungajovaghe kuuti, 'veni ilikwingila mu lina?" kuno kwe kukuntosia uNguluve kuhuma kuvafue]. ⁸neke jiti ndani?" ilisio lili pipi nuve, mumulomo ghwako na mumwoojo ghwako". ilio lye lisio lwa lwitiko lino tukulipulisia. ⁹ulwakuva nave umulomo ghwako ghulaata uYeesu kuuti ghwe Mutwa na kukwitika mu mwoojo ghwako kuuti uNguluve ghwe alyansilule kuhuma kuvafue, ghupokua. ¹⁰ulwakuva ku mwoojo umuunhu ikwitika na kukava ilkyang'haani na ku mulomo ilaata nna kukava uvuvangi. ¹¹ulwakuva amalembe ghati, " umuunhu ghweni juno amiteke nailivona soni". ¹²ulwakuva kusila fotauti kwa muYahudi nu muYunaani. ulwakuva uMutwa jula jula ghwe Mutwa ghwa vooni kange ghwe mofu kuvoni vano vikunkemela. ¹³ulwakuva umuunhu ghweni juno ikulikemela ilitavua lya Mutwa ipokua. ¹⁴lwa ndani ndeponu vikunkemhela umwene juno navamwitike? ndani ndeponu kukwitika ummwene juno navampulike? pe vipulikangha ndani kisila kudalikila? ¹⁵mu luki pano ndeponu vidalikila, kisila kusung'ua? ndavule jilembilue, " lwandani vule manono amaghulu gha vala vano vipulisia imhola inofu isa lukelo sa mbombo ingolofu!" ¹⁶neke vooni navakapulikisiagha ilivangili. ulwakuva uIsaya ijova kuuti, Mutwa ghweveni juno apulike imhola jitu?" ¹⁷pe lino ulwitiko lukwisa kuhumulanilana na kupulika, na kupulika ku lisio lwa Kilisite. ¹⁸neke niposia kuuti, "pe navapulike?" Ena! kyang'haani kyongo. " ilisio lwave lipulikike kuhuma kunji ku iisi joni, na masio ghawe kuluta muvusililo vwa iisi". ¹⁹kukila ghoooni, niposia kuuti, "pe avaSilaeli navalyakagwile?" taasi uMoose iti, nikuvahovesia kukuvavika ivwifu avaanhu vano na iisi, ku sila ja iisi jino jisila vwelevua, nikuvapembela kuhanga mukalale". ²⁰nu Isaya nya lukangasio kyongo iti, nikapatikine na vano navakanivingilile. nilyavonike ku vala vano navalyanilondile, " ²¹neke ku Isilaeli vijova viti, "ifighono fyoni nikagholwisie amavoko ghango ku vano naviti na kuvaanhu avanya moojo muumu".

Chapter 11

¹pe niti, neke uNguluve alyavakanile avaanhu vake? nambe padebe. ulwakuva najune kange nili mwiSilaeli ghwa kikolo kya Abulahamu, ghwa kikolo kya Benyamini. ²uNguluve nalyavakanile avaanhu vake, vano alyavamanyile kuhuma mu vwandilo. pe namukagula ililembe liti kiki kuhusu uEliya, ndavule alyansumile uNguluve kyanya ja Silaeli? ³Ntua vabudile avavili vako vope vanyemwile ilitekolo lyako. nijighe ene ne mwene, vope vinoghua uvwumi vwango". ⁴neke ulwamulo lwa Nguluve luti kiki kuveene? " nivike vwimila jango avaanhu imbilima lekela lubale vano navikumfughamila uBaali". ⁵nambe lino unsiki ughu ghwa lino kange kwevale vano vasighile vwimila vusalusi vwa vumosi. ⁶neke nave vwe vumosi, sio kange kumaghendele, ⁷pe kiki? imbombo jino uSilaeli alayale ilonda nakakyaghile looli havakemelua vakakayagha, navange vakaponesevua uvusito. ⁸ndavule jilyalembilue: "uNguluve avapelile umwoojo ghwa ghano naghilila neke valekaghe kulola, ni mbughulutu neke navangapulikaghe kuhanga umusyughi iji." ⁹ghwope uDavidi iti, "leka imesa save sive vwafu, lutengo, lubale lwa kukuvala, na kuhombekesia uluhombo kuvene. ¹⁰leka aamaso ghaponekesivue ing'iisi neke vakunue kulola. ukaghaghunamisie amasana ghawe ifighono fyoni" ¹¹pe nijova, " pe vakuvile nambe kughua?" nalungavisaghe nahele ifighono fyoni. pepano kwa kukunua kuveene, uvuvangi vufikile ku iisi, neke vavuo vaponekesivue uvwifu ¹²lino nave kukunua kwave vwe vumofu vwa iisi, pe kalingi pwevuli uvukamilifu kwave kukila. ¹³na lino nijova numue mwevaanhu va pa iisi. ulwakuva muli vasung'ua va vaanhu va iisi isinge, nikujighinia mu mbombole jango inofu. ¹⁴ndeponu nikuvaponia uvwifu ku vano valim'bili ghumo nune. pamo ndeponu tukuvapoka vamonga. ¹⁵ulwakuva nave kukanilua kwave ghe mapuling'ano gha pa iisi, pe luvisagha ndani kukwupilua kwave, looli vwumi kuhuma ku vafue? ¹⁶nave imheke isa kwanda sa kuvikilisia, pe jilivuo inonge ja vutine. nave ghuvikilisia amalela na gha matafi vulevule. ¹⁷neke nave amatafi ghadumulivue ndavule uve, ilitafi lya museituni ghukavwalilue mu vamonga, nave ulyavombile palikimo na vavo mu malela gha vumofu vwa mseituni, ¹⁸nungajighiniaghe ku matafi neke nave ghukughinia na veve ghwejuno ghukughatanga amalela, looli amalela ghikukutanga uve. ¹⁹pe ghuliti, "amatafi ghakadumulivue neke nipate uvwalua mu limela". ²⁰lino pe lweli vwimila kuleka kukwitika kwave vakadumulivue, neke uve ukimile ku lukangafu lwa lwitiko lwako. nungajisaghile juve ghwevumwene mu lywa kwighinia kyongo, looli oghopagha. ²¹ulwakuva nave uNguluve nakaghalekila amatafi gha vutengulilo kange nailikusaghila najuve. ²²lola himbe amaghendele amaagholofu nu vukali vwa Nguluve. ku lubale lumu, uvukali vulyisile kyanya ja vaYahudi vano valyaghwile. neke kulubale ulunge uvugholofu vwa Nguluve vukwisa kulyuve, nave ghukukala mu vugholofu vwake. nave na uluo najuve vikukubudila kutali. ²³nave avene navighendelela kuleka kukwitika vivyalilila kange. ulwakuva uNguluve aliningufu sa kuvwavayala kange. ²⁴ulwakuva nave umue mukadumulivue kunji ndavule umseituni ghwa

mulisoli ughwa muvutengulilo, pe kusyetuka na kuvyalua mumseituni ghuno nono, nakwekukila kyongo ava Yahudi, vano hwene matafi gha muvutengulilo ghano ndeponu ghivwalua kange nkate ja mseituni gwave vene?²⁵ ulwakuva vanyalukolo nanilonda muleke kukagula sino sifisime neke kuuti namungavisaghe vakoola kwa kusagha kwinu jumue. ulufiso ulu kwe kuuti ulutalamu luhumile ku Isiaeli kuhanga kukamilika kwa iisi kyale kwisile. ²⁶lino avasilarli voni vilipokua ndavule jalembilue, " kuhuma ku saYuni ilikwisa uMpoki ivusia uvuhosi kuhuma ku Yakovo. ²⁷nili liiva lipuling'ano palikimo navo, unsiki ghuno kyale nikusivusia isambi save". ²⁸ku lubale lumu kujova isa livangili vwimila jinu.ku lubale ulunge kuumilanila nu vutavusi vwa Nguluve, vaghanilue vwimila avaghogholo, ²⁹ulwakuva ilitekelo nuvukemelo lwa Nguluve nalubadilika. ³⁰ulwakuva muvwasio umue mulyamuhokile uNguluve, neke lino mwupile ulusungu vwimila uvuhosi kwave. ³¹ku sila jijijio lino avayahudi ava vahokile. amahumile ghake kwekuuti kuumila mulusungu luno mulyapelilue umue ndeponu kange mukwupila ulusungu, ³²ulwakuva uNguluve avapinyile avaanhu vooni ku vuhosi neke awesie kukuvasaghila voni. ³³ndavule silivuo mbaha uvomofu nu vukoola nu luhala lwa Nguluve! nasiloleka inyigho sake na kusila sa mwene nasiloleka! ³⁴ulwakuva ghwe veni junu ikagula uvufumbue vwa Mutwa? nambe ghwe veni umuvungi ghwake?³⁵ neke ghweveni junu ampelile kimonga uNguluve, neke ahombue kange? ³⁶ulwakuva kuhuma kwa mwene, na ku sila ja na kwamwene, ifinu fyoni kwefile. kwamwene kwevule uvwimike kusiala na kusila. Amen.

Chapter 12

¹pe lino nikuvasuuma vanyalukolo, ku lusungu lwa Nguluve muhumiaghe amavili ghinu kuva litekelo lino nyumi, nyimike, jino jitikilue kwa Nguluve. iji je nyifunyo jinu inyavufumbue. ²kange namungafwatisiaghe isa mu iisi iji, looli musyetukisivue kwa kuvomba uvufumbue wwinu. muvombaghe ndiki mupate kukagula amaghanike gha Nguluve ghano manono, ghikumunoghela na manywilifu. ³ulwakuva niti, muvumosi vuno nipelilue kuuti umuunhu ghweni junu ali mulyumue naavaghile kusagha kyongo kyanya jake jujuo kuliko fino jimuvaghile kusagha, looli jimuvaghile kusagha ku vukoola ndavule uNguluve fino ampelile umuunhu ghweni ulwitiko ludebe. ⁴ulwakuva tuli nifighavo finga mu m'bili ghumo, nafighavo fyoni fivomba imbombo jimo. ⁵vulevule twevinga tulim'bili ghumo mwa Kilisite, ni fighavo kila jumonga kwa n'jake. ⁶tuli nifipeelua finga kuling'ana nuvumosi vuno tepelilue. nave ikipeelua kya muunhu vwe vuvili, atengaghe kuling'ana nu lwitiko lwake. ⁷nave ikipeelua kya muunhu je mbombebele inofu ghwope avombaghe. nave ujunge ali ni ikipeelua kya kuvulanisia pe avulanisiaghe. ⁸nave ikipeelua kya muunhu lwe luhuvilo na ahuvisiaghe. nave ikipeelua kya muunhu kuumia avombaghe ndikio kuvukoola. nave ikipeelua kya muunhu kye kulongosia livombekaghe ku volelesu uvunono. nave ikipeelua kya muunhu lwe lusungu, avombaghe ku lukelo. ⁹ulughano nalungavisaghe lwa kitule, mukalalaghe uvuhosi, mugadililaghe amagolofu. ¹⁰ku lughano lwa vanyalukolo mughananaghe jumue kwa jumue isa vukoola, mukolanaghe jumue kwa jumue. ¹¹kuvomba ku ngufu namungavisaghe voolo isa mumwojo muvisaghe nuvunoghelua. isa Mutwa mum'bombelaghe. ¹²hovokelagha mu lukangasio luno mulinalwo mufighono fino fikwisa. muvisaghe nulughulo mu mhumhuko sinu. mukalaghe mu nyifunyo. ¹³muvombaghe palikimo mu uvufumbue vwa vitiki. londagha isila nyinga sa kuvonesia uvukoola. ¹⁴vasumilaghe ulufunyo vooni vano vikuvapumusia umue; vafunyalaghe nambe namungavaghunilaghe. ¹⁵hovokagha palikimo na vano vahovwike, lilagha palikimo na vano vilila. ¹⁶muvisaghe nu vumosi vumo jumue kwa jumue. namungasaghaghe kwa kujighinia, neke muvakundaghe avakotofu namungavisaghe nu vukoola mu masaghe ghinu jumue. ¹⁷namunga muhombaghe umuunhu ghweni uvuhosi ku vuhosi. muvombaghe inono pa maaaso gha vaanhu vooni. ¹⁸ndeve ndeponu, nave jilyavikilue kulumue muve nu lutengano na vaanhu vooni. ¹⁹vaghanike namungahombanaghe uvuhosi jumue kwa jumue, neke mujiseghukaghe ing'alasi ja Nguluve. ulakuva jilembilue kuuti, uluhombo lwe lwango; une nihomba, ijova uMutwa" ²⁰neke nave ghwe mulugu ghwako ali ni njala, mulisyaghe. nave umilue munywisaghe. ulwakuva ungavombe ndikio ghukumpalulila amakala gha mwoto pa kyanya pa mutu ghwake" ²¹nungakunaghe ku uvuvivi, looli vusinde uvuvivi ku vugholofu.

Chapter 13

¹inumbula jojoni jivisaghe nu vwitiki ku vutavulua vwa pa nkyanya ulwakuva kusila vutavulua, neke luhumile kwa Nguluve. ni navulua sino pwesili sivikilue nu Nguluve. ²pe lino junu isigha uvutavulua uvuo isiggha ululaghilo lwa Nguluve; vope vano visigha vilikwupila uvuhighi vwave. ³ulwakuva avatemi na ve vikwoghofia ku vano vivomba inono, looli ku vano vivomba uvuhosi. pe ghunoghua kuleka ku kwoghopa uvutavulua? ⁴vombagha sino sinoghile pe ghulighinisivua naso. ulwakuva ghwe m'bombi ghwa Nguluve ghwako vwimila amanono. neke nave ghuvumba isa vuhosi, oghopa; ulwakuva naipinda ulubamba kisila nkole. ulwakuva ghwe m'bombi ghwa Nguluve ihombekesia ing'alasi kwa junu ivomba uvuhosi. ⁵pe jitunoghile uvwitiki, nakwekuti ku ng'alasi jene, looli vwimila uvufumbue. ⁶vwimila ili kange ghuhomba isongo ulwakuva avanya vutavulua ve vavombi va Nguluve, vano vighendeleda kuvomba ili. ⁷muvahombaghe vooni vano vikuvadaja isongo kwa junu anoghiile kuhombua isongo; isongo kwa junu anoghiile; uvwoghofi kwa junu alinuvwoghofi; iheshima kwa junu anoghiile. ⁸namungadajivuaghe ikinu kyokyoni kwa muunhu, looli kughanana jumue kwa jumue. ulwakuva umwene huno ikumughana ughwa pa vupipi avombile isa mundaghilo. ⁹ulwakuva, "naghuli fwafuka anaghulibuda, naghulihija, naghulinoghelua," nave kuli nu lulaghili ulunge kange lulilumo mumasio agha kuuti, "umughanaghe ughwa pavupipi pako ndavele ghukujighana juve". ¹⁰ulughano nalukumpika

umunhu ughwa pavupipi pako. pe lino ulughano vwe vunywilifu vwa ndaghilo.¹¹mu ulu ghukagula unsiki kuuti, ghwe nsiki ghwa kuhuma mu tulu. ulwakuva uvuvangi vwitu vuli pipi, kukila unsiki ghwa kwanda ghula, ghuno tulyale vitiki.¹²ikilo jighendelile ni mwisi jilipipi. tuvike palubale isa mu ng'iisi, pe tufwale ifilwilo fya lumuli.¹³tulutaghe lwelwene, ndavule mu lumuli sio kufikulukulu fya vuhosi nu vughasi. natungalutilaghe mu vuvwkaфу nambe inogheluo sino ndeponu nasisighua, nakwekuuti ku kituule naambe vwifu¹⁴looli umfwale uMutwa Yesu Kilisite, kange natungavikaghe inafasi vwimila um'bili mu nogheluo saake.

Chapter 14

¹mumwupilaghe ghweni juno m'bote vote mu lwitiko, kisila kuhumia uvuhighi mu masaghe ghake. ²umuunhu jumonga ali nu lwitiko lwa kulia kyokiyoni, nu junge juno mb'otevote ilila ji nyafu jeene. ³umuunhu ghweni juno ilia kila kinu nangam'benapulaghe umwene juno nailia ila kinu. nu mwene juno nailila kila kinu nangumuhighaghe ujunge juno ilia kila kinu. ulwakuva uNguluve amwupile. ⁴uve ghweve veeni, uve ghejuno ghukumuhigha um'bombi juno ghwe kyuma kya junge? pe pavulongolo pa Ntwa ghwake kuuti ikwima nambe kughua. neke itosesivua lwakuva uMutwa ndeponu ikumwimia. ⁵umuunhu jumonga ikukinoghua ikighono kimo kukila ifinge, nujunga ikufinoghua ifighono fyoni. lino umuunhu asaghe mu luhala lwake jujoo. ⁶umwene juno inoghua ikighono, inoghua ikighono vwimila Mutwa. ghwope juno ilia, ilia vwimila Mutwa. ulwakuva ikumuhongesia unguluve. umwene juno nailia ikujisigha kulia vwimila Mutwa. umwene kange ihumia uluhongesio kwa Nguluve. ⁷ulwakuva nakwale juno ikukala mu nafasi jake, kange nakwale juno ifua vwimila jake jujoo. ⁸ulwakuva nave tukukala, tukukala vwimila Mutwa. kange nave tufua, tufua vwimila Mutwa. pe nave tukukala nambe tufua tuli kyuma kya Mutwa. ⁹ulwakuva je gila uKilisite alyafwile na kukukala kange, kuuti neponu ave Mutwa ghwa vooni avafue ana vwumi. ¹⁰neke uve, kiki ghuhigha unalukolo ghwako? n juve, kiki ghukum'benapula un'jako? ulwakuva tvevoni tulikwima pavulongolo pa kitengo kya vuhighi kya Nguluve. ¹¹ulwakuva jilembilue, "ndavule vule nikukala" kulyune amafundo ghoni ghilifughama, na lulumili lulihumia ulughinio kwa Nguluve. ¹²pe lino, umuunhu ghweni munlyusue ilihumia ikivalilo kyake jujoo kwa nguluve. ¹³pe lino natungaghendeleghe kuhighana, neke pepano twamule ndiki, nakwale juno kyale ivika ikikuvasio nambe ulutegho kwa nyalukolo ghwake. ¹⁴nikagwile na kupulika ma Mutwa Yesu, kuuti kusila kinu kino kilamafu kikio kwe kwajula mwene juno isagha kuva kyokiyoni kilamafu. ulwakuva kwamwene kilamafu ¹⁵nave vwimila kyakulia unyalukolo ghwako isukunala, naghughenda kange mulughano. nungamunanganiaghe mu kyakulia kyako umuunhu juno vwimila jake uKilisite alyafwile. ¹⁶pe nanilamula amaghendeleghe ghinu amanono ghalambusia avaanhu kuhighua. ¹⁷ulwakuva uvutwa vwa Nguluve na vwimila vwa kyakulia na kunyua, looli uvwimila vwa kyang'haani, ulutengano, nu lu keelo mwa Mhepo Umwimike. ¹⁸ulwakuva umwene juno ikum'bimbela uKilisite ku ulu itikilue kw Nguluve na kuvaanhu. ¹⁹pe lino, tuvingilile imbombo sa lutengano na sino sikunkangasia umuunhu ujunge. ²⁰nungananganiaghe imbombo ja Nguluve kwa kulonda ikyakulia. ifinu fyoni kyang'haani finono kyongo, neke kivivi kwa muunhu jula juno ilia na kusababisia umwene kukuvala. ²¹ke kanono kuvuhila kulia ikidimua nambe kunyua uluhuje nambe kyokiyoni kino ku ikio kikunkalasia unyalukolo ghwako. ²²ulwitiko ulu luno ulinalwo uvikaghe nkate jako juve nu Nguluve. afunylue umuunhu jula juno naikujighigha jujoo ku kila kino ikukiyitika. ²³juno ali nu vwoghofi ahighilue nave ilia, ulwakuva najihumilanila nu lwitiko. na kyokiyoni kino nakihumilanila nu lwitiko je sambu.

Chapter 15

¹lino tvevano tuli ni ngufu tunoghile kukuvutola uvuvote vote vwa vano vavote vote, neke natunoghile kujivelelesia jusue. ²umuunhu ghweni mu lyusue amughanaghe un'jake ulwakuva lwe lunono ku vufumbue vwa kukunkangasia. ³ulwakuva naju Kilisite nakajiloghelisile jujoo neke pepano jilyale ndavule jilembilue kuuti, "amaligho gha vala vano vakakulighile ghanyaghile une". ⁴ku kyokiyoni kino kilongwile kulembua, kilyalembilue kwa kutuvulanisia ku gila kuuti kukilila ulugudo na kukilila kukangasivua amoojo na malembe twale tuuva nu lukangasio. ⁵lino uNguluve ghwa lugudo nu lwa kukangasia amoojo avapele kuva nu vufumbue vwe vumo kwa muunhu ghweni kuling'ana nu Yesu Kilisite ⁶awesie kuvomba ndiki kuvufumbue vumo muwesie kukumughinia mu njovele jino uNguluve nu Nhaata ghwa mwana ghwitw uYesu Kilisite. ⁷pe lino mumwupilaghe ghweni ndavule vule uKilisite alyavupile umue ku vwimike vwa Nguluve. ⁸ulwakuva nijova kuuti uKilisite avombilue kuva m'bombi ghwa kudumula igola ija m'bili ghwa kidimi kukwimila ilweki ja Nguluve. alyavombile ndiki kuuti ndeponu kuvonesia ulufingo luno lulyahumisivie ku vaNhaata, ⁹nava pa iisi kukumpaala uNguluve. ku vumosi vwake. ndavule vule jilembiluekuuti, "pe lino nihumia ulughinio kulyuve ku iisi simonga na kukwimba ulughinio kulitavua lyako. ¹⁰kange jiti, "kange hovokagha, umue mwe vaanhu va iisi, palikimo na vafue vake". ¹¹kange, "mumughiniaghe uMutwa, mwe vanya iisi mwene; neka avaanhu ava iisi voni vamughiniaghe umwene". ¹²kange uYesayi akati, "kuliiva nu mhela ghwa Yese nu junge juno ilikwima kutema ku iisi sooni. avapanji viiva nuluhuvilo mwa mwene. ¹³lino uNguluve ghwa luhuvilo avamemesiaghe ulukelo lwoni nu lutengano lwa kwitika, neke kuuti ndeponu mughine ku luhuvilo ku ngufu sa Mhepo uMwimike. ¹⁴vanyalukolo vango munidenginie, munidenginie kuuti najumue mumemilue uvugholofu, mdumemilue nu luhala lwoni. nidengilue kuuti, numue ndeponu mukangasianagha mwene. ¹⁵neke nikuvalembela kulukangasio kyongo mu simonga neke kukuvakumbusia kange, ulwakuva ikipeelua kino mupelilue nu Nguluve. ¹⁶ikipeelua iki kilyale kuuti ndeponu nive m'bombi ghwa Yesu kilisite juno alyasung'ilue mu iisi, kujihumia hwene ntemi ghwa livangili lya nguluve. nale niwesia kuvomba ndiki neke

kujihumia kwango ku iisi kuve kwitikilue, kuvikilue patali nu Nguluve ku sila ja Mhepo uMwimike.¹⁷pe ulukelo lwango huli mwa Kilisite yesu na numbombo sa Nguluve.¹⁸ulwakuva ndeponu naningaghele kujova lyolyoni looli kuuti uKilisite avombile kukilila kulyune uvwitiki vwa iisi. agha ghavombike ku masio na maghendele.¹⁹ku ngufu sa fivalilo na gha kukwoghofia kwa ngufu sa Mhepo uMwimike. iji jilwale kuuti kuhuma ku Yelusalemu, na kusyutila kutali ndavule ku liliko,ndeponu kukujitola kunji ilivangili lwa Kilisite kuvunyilifu.²⁰ku sila iji, uvufumbue vwango vwale kupulisia ilivangili, neke na pepala pano uKilisite ikagulika ku litavua neke kuuti nikunuaghe kujenga uvwalo kwa muunhu ujunge.²¹ndavule jilembilue kuuti, "vano kwa mwene vasila mholo sake angise mukumwagha, na vala vano navakampulike vilikunkagula".²²pe lino nikasighilue ke kinga kukwisa kulumue.²³neke lino nilinsila lubale lwolwoni mufighavo iifi kange nanogheluagha ku maka minga kukwisa kulumue.²⁴lini jaatu ningakile pano niluta ku Hisipania nihuvila kuvavona. na kuwesia kutwalua ku sila jango palikimo numue, pe baho kyale nihovwike kuvomba lumo numue ku nsiki.²⁵neke lino niluta ku Yelusalemu kukuvavombela avitiki avange.²⁶ulwakuva lulyavanoghile avaanhu va kuMakedinia na ku Akaya kusangula isongo sino sinoghile ku avakotofu vamonga mu vitiki ku Yelusalemu.²⁷Ena, jilyale kulughano lwave, kange na ku kyang'haani valyale vasighilua vaave. lwakuva nave avapa iisi vahangilanile mu mbombo save isa mu mwojo, voope kange visighilua kukuvavombela inofu ku vufumbue vwitu,²⁸pe lino unsiki ghuno nivombile ndiki na kuva nulu kwilano lwa mheke iji kuveene, pe niluta mu sila palikimo numue ku Hisipania.²⁹nikagula kuuti unsiki nikwisa kulumue nikwisa ku vunywilifu vwa lufunyo lwa Kilisite.³⁰lino nikuvasuuma vanyalukolo kwa Mutwa ghwitw uYesu Kilisite na kulughano lwa Mhepo, kuuti muvombaghe palikimo nune mu nyifunyilo siinu ka Nguluve vwimila jango.³¹munisumilaghe kuuti ndeponu nipokua kuhuma kuva Yudea vano naviti. na kuuti imbombele jango ku Yelusalemu ndeponu jupiluaghe na vitiki.³²musuumilaghe kuuti ndeponu nikwisa kulumue ku lukelo kukilila ulughano lwa Nguluve na kuva ndeponu nipuma palikimo numue.³³nu Nguluve ghwa lutengano avisaghe palikimo numue mweni. Amen

Chapter 16

¹nikumuleta kulumue uFibi ulumbu lyitu juno ghwe m'bombi ghwa tembile jino jili ku Kenkelea, ²juno kuuti ndeponu mukumwupila mwa Mutwa. muvambaghe ndikio ku kino kili nlutalama kya vitiki mwimaghe naghwo ku lyolyoni lino iva ilonda ulwakuva umwene alyale m'bombo mbombo ghwa vinga nu vwimila jango june.³mwungilaghe uPilisika nu Akila vavomba mbombo palikimo nune mwa Kilisite Yesu, ⁴vano vakavupumwisie uvwumi vwaave vwimila uvwumi vwango, nikuvahongesia na nene june, looli ku tembile sooni isa pa iisi. ⁵vahungilaghe ava kutembile jino jilikuveene. mwungilaghe uEpanieto mughanike ghwango, juno ghwe muholua ghwa kwanda mwa Kilisite ku Asia.⁶mwungilaghe uMaliya juno avombile imbombo ku ngufu vwimila jiinu. ⁷mwungilaghe uAndiniko nu Yunia vamanya vango kange vadindilua vajango, ve va vahilua mu vasung'ua vano valyalongwile kukunkagula uKilisiye ye nikyale une. ⁸mwungilaghe uAmpuliatu mughanike ghwango mwa Mutwa.⁹mwungilaghe uUlubayo m'bomba mbombo palikimo nune mwa Kilisite, nu Sitakisi mughanike ghwango. ¹⁰mwungilaghe uApele juno itikilue kwa Kilisite. vahungilaghe vooni mu nyumba ja Alisitobulo. ¹¹mwungilaghe uHerodioni manyani ghwango. vahungilaghe vooni vano vali mu nyumba ja Nalikiso, vano vali mwa Mutwa.¹²mwungilaghe uTilifaina nu Trifosa, vano vivomba imbombo mwa Mutwa ku ngufu nyinga. mwaungilaghe uPelisisi mughanike juno ivomba imbombo kukila mwa Mutwa, ¹³mwaungilaghe uRufo juno atavulilue mwa Nguluve nu ngiina na mama ghwango. ¹⁴mwungilaghe uAsinklito, Flegon, Helme, Patroba, Helma na vanyalukolo vooni vano valipalikimo nave.¹⁵nihungile Filologo nu Yulia, uNilea nu lumbulie, nu Olimpa, na vitiiki vooni vano vali palikimo naveene. ¹⁶nihungile umuunhu ghweni nu lunonelo ulwimike. itembile sooni sikuvahungila mwa Kilisite.¹⁷lino nikuvasuuma vanyalukolo mu saghaghe ku avuo vano vitengulisia kupalasangana na ifipighi. viluta kinsana ni mbulanisio sino muvulanisivue. syetuka muhume ku veene. ¹⁸ulwakuva avaanhu ndavule ava navikum'bombela uKilisite Mutwa, looli amaleme ghawe vavuo. ku masio ghawe amanono nu luhongesio lwa vudesi vikughasyanga amoojo gha vasila makole.¹⁹ku kihwani kya vvitiki vwinu mukunfikila umuunhu ghweni. pe lino nikuvahovokela, neke nilonda umue muvisaghe nu vukoola mu vunono, namungavisaghe nu nkolepavulongolo pa vuhosi. ²⁰uNguluve naidila kukum'buda uSetano paasi pa sajo sinu. uvumosi vwa Mutwa Yesu Kilisite vuvisaghe palikimo numue.²¹uTimoti, umbomba mbombo palikimo nune ikuvahungila, uLukio,Yasoni nu Sosipita avamanya vango. ²²une ne Tetio nejuno nilembile ikalata iji, nikuvahungila ku litavua lya Mutwa.²³uGayo juno alyanivikile na kutembile joni, jikuvahungila. uElasito, m'bika kitule ghwa mpulo palikimo nu kwalito juno nyalkolo vikuvahungila. ²⁴[gadililagha amalembe ghakwasia unsitali ughu nakweghule. lola ku varumi 16:20." uvumosi vwa Mutwa Yesu Kilisite vukalaghe numue mweni. Amen] ²⁵lino kwa mwene unyangufu isa kuvomba mwime kuling'aana ni livangili ni mbulanisio sa Yesu Kilisite, kuling'ana nu lusyetulilo vwa sino sifisilue ku nsiki ntali, ²⁶neke lino jikagulike na malembe gha vuvili kuling'ana lulaghilo lwa Nguluve ghwa fighono fya kusila na kusila, ku vvitiki vwa lwitiko mu iisi simonga?²⁷kwa Nguluve unya vukoola mwene, kukilila uYesu Kilisite, kuvisaghe nuvutwa amaka ghoooni. Amina

1 Corinthians

Chapter 1

¹U Paulo, juno alyakemelilue nu Kilisite u Yesu kuva m'bombi muvughane vwa Nguluve, ²nu Sosthene unyalukolo ghwitw,

kulukong'ano lwa Nguluve luno luli ku Korintho, kavala vano valing'anisivue mwa Yesu kiliste vano vakamemesivue kuuva vaanhu vimike. Tukavalembela vala vooni vano vikulikemela ilitavua lya Mutwa ghwitw Yesu Kilisite pooni pooni, u Mutwa ghwa vanave kange ghwitw.³Ulusungu nulutengano luviasaghe kulumue kuhuma kwa Nguluve u Nhaata ghwitw nu Mutwa ghwitw Yesu Kilisite.⁴Ifighono fyooni nikumongesia u Nguluve ghwango vwimila umue, vwimila ulusungu lwa Nguluve luno u Kilisite Yesu alyavapelile.⁵Avavikile kuva vamofu musiila sooni, vuujofi palikimo nuvumanyani vwooni.⁶Avavikile vamofu, heene vwolesi ulwa Kilisite ulwakuuti lun'kangasivue kuuva kyaang'haani mun'kate mulyumue.⁷Pauluo namukwaghilua ifipelua fya mhunumbula, ndavule mulinuvunoghelua uvwakughulila ulyusyuko lwa Mutwa ghwitw u Yesu Kilisite.⁸Ikuvakangasia umue kufika kuvusililo, ulwakuuti muleke kupikua mukighono kya Mutwa ghwitw Yesu Kilisite.⁹U Nguluve n'koola juno alyavakemelile umue muvumo vwa mwana ghwa mwene, Yesu Kiliste Mutwa ghwitw.¹⁰Lino nikuvapelepesia mwevakulu vango numue va mwanilumbu, kukila mulitavua lya Mutwa ghwitw Yesu Kilisite, kuuti vooni mwitike, nakuuti nakulavesagha kughaving'ana mun'jate mulyumue. Nikuvapelepesia kuuti muvisaghe palikimo nu luvelo luumo nuvufumbue vwumo.¹¹Ulwakuva avaanhu va munyumba ija Kloe vam'bulile kuuti kwelule ulughaving'ano luno lughendelela pakate palyumue.¹²Nilonda kuuti: Umuunhu ghweni kulumue ijoova, "Une nilii hwa Paulo," nambe "Une nili ghwa Apolo," nambe "Une nilii ghwa Kefa" nambe "Une nili ghwa Kilisite".¹³Vuuli! U Kilisite aghaving'ine? Vuuli! U Paulo alyakemelilue vwimila umue? Vuuli! Mhulyofufughilue mulitavua lya Paulo?¹⁴Nikumongesia u Nguluve kuuti nanilyamwofughe nambe jumo, looli u Kirispo nhu Gayo.¹⁵Ulu lulyale kuuti nakwale nambe jumonga juno ale iiti mulyofughue mulitavua lyango.¹⁶(Kange nilyavofuighe avaa munyumba ja Stephanja. Kukila apuo, nanikagwile kuuti nilyamwofuighe nhu muunhu juunge jujuno avisaghe).¹⁷Ulwakuva, u Kilisite alyanyomuile kukwofugha looli kudalikila ilivangili. Looli nalyanyomwile kudalikila ni njovele inono ija kimuunhu, ulwakuuti ingufu sa kikovekano sileke pivuka.¹⁸Ulwakuva imola ija kikovekano luunangano kuvano vifua. Looli kuvala vano u Nguluve ikuvapoka, se ngufu sa Nguluve.¹⁹Ulwakuva liilembilue, "Ninanganiagha uvukola uvwa nyaluhala. Ninanganiagha injovele sa vanyaluala."²⁰Alikughi umuunhu unya vukola? Alikughi unyavwimbi? Alikughi unjovaji ughwa kujishetulania iisi? Vuuli u Nguluve nalyasetulinie uvukola vwa iisi iji kuuva vujasu? ²¹Kuhuma iisi jilinuwwakyang'haani vwa jeene najilya n'kagwile u Nguluve, lulyanoghile u Nguluve mhuvuyasu vuvanave ulwakudalikila ulwakuuti avapoke vano vikwitika.²²Kuvaa Yahudi kuposia ifivalilo fya fidegho na kuva Yahudi kulonda uvwakyang'ani.²³Looli tukun'dalikila u Kilisite juno alyakemelilue, juno aling'uvasi kuva Yahudi, kange vwe vuyasu kuva Yunani.²⁴Looli kuvala vala vano valyakemelilue nu Nguluve, avayahudi nava Yunani tukudalikila u akilisite heena ngufu nuwwakyang'haanivwa Nguluve.²⁵Ulwakuva uvuyasu vwa Nguluve vuliinuvwa kyang'haani kukila uvwa vaanhu nuvuvotevota vwa Nguluve vuliiningufu kukila avaanhu.²⁶Iagha ing'emelo ja Nguluve kulumue, vakuulu vango numue va mwanilumbu. Namulyale viinga mulyumue kuuti namulyale nuwwakyang'haani mufighelelo fya vumuunhu. Namulyale viinga mwe vyangufu mulyumue. Namulyale viinga mulyaholilue muvuvaha.²⁷Looli uNguluve alyasalwile ifinhu ifiyasu ifya mu iisi muno ulwa kuvafipelela i soni ifinyavwakyang'haani. U Nguluve alyasalwile ifivotevota mhu iisi pikukikosekesia isoni ikinya ngufu.²⁸U Nguluve alyasalwile kila kino kilipasi kyongo nakila kino kilyasyojolilue mu iisi. Alyasalwile fyoni fino nafilyavalivue kuuva kiinu, kukufivika heene na kiinu ifinu ifinya luvumbulilo.²⁹Alyavombile vulevule ulwakuuti nakwangavisaghe nambe jumonga juno aliinulwakutosia pavulongolo pa mweene.³⁰Vwimila vwa kila kino u Nguluve alyale kivombile, lino mulimun'kate mwa kilisite Yesu, juno avombike mu vwakyang'haani vwimila usue kuhuma kwa Nguluve. Alyale ghwa kyang'haani ghwitw uvwimike muvuvangi.³¹Heene luhumilo, ndavule ililembe lijoova, "Juno ikughinia, ighiniaghe mwa Mutwa."

Chapter 2

¹Yenisile kulumue un'kulu nava lumbu vango, nanilisile namasio agha kuvavula nuwwakyang'haani heene nilyaghadalikile uvwa lweli vuno vufisime vwimila u Nguluve.²Nilyalamwile nambe kukagula kyekyoni yenilimulyumue nambe u Yesu Kilisite, numwene juno alyakemelilue³Nilyale numue muvotevote, kange nuludwesi, na kuhilila kyongo.⁴Nimola jango nakudalikila kulyu nakukale namasio agha vulevule nuwwakyang'haani. Pauluo, ghalyale ghikuvonesia mu Mhepo ni ngufu,⁵ulwakuuti ulwitiko lwinu nalungavisaghe muwwakyang'haani uvwa vaanhu, looli mungufu sa Nguluve.⁶Lino tujova uvwakyang'haani vwa vaanhu avagoyo, looli navwevwa kyang'haani vwa iisi iji, nambe avatemi avansiki ughu, vanovikila.⁷Pa uluo tujova uvwakyang'haani vwa Nguluve ughwa lweli vuno vufisime, uvwakyang'haani vuno vufisime u Nguluve alyasalwile yeghukyaale unsinkibghwa vwimike vwitu.⁸Nakwale ghweeni juno itema unsiki ughu juno akagwile uvwa kyang'haani uvu, heene vasamanyila mu nsiki ghula, nde navalyan'komelile u Mutwa ughwa vwimike.⁹Looli ndavule liilembilue, "Amasio agha nakwelile ilisio lino lighaghile, nakwejili imbughulutu jino jipulike, amasaghe naghakasaghile, amasio ghano u Nguluve aling'anisie vwimila vwa vala vano vamughanile umwene."¹⁰Agha gheghanu u Nguluve ghano avonesisie kulyusue kukilila u Mhepo, ulwakuva u Mhepo ilola kila kiinu, nambe masio ghano ghali mun'kate mwa Nguluve.¹¹Ulwakuva ghwe veeni juno ikughamanyia amasaghe gha muunhu, looli inumbula ja muunhu mun'kate mwa mwene? pauluo kange, nakwale junoakagwile amasio agha mun'kate agha Nguluve, looli u Mhepo ghwa Nguluve.¹²Looli natukupile iMhepo ja iisi, looli i Mhepo jino jihuma kwa Nguluve, ulwakuuti jinoghile kukagula uvwimike vwa masio ghano tupelilue nu Nguluve.¹³Tujova aghanamasio, ghano uvwakyang'hani vwa muunhu navunoghile kuvulania, looli ghano u Mhepo ikutuvulanisia. U mhepo ighanula amasio gha Mhepo ugha kyang'haani ghwa kimhepo.¹⁴Umuunhu juno naghwa Mhepo nakwupile amasio ghano gha Mhepo ghwa Nguluve, ulwakuva aghuo

Chapter 3

lwe lunanging'ano lwa mweene. ¹⁵Nanoghile kukagula ulwakuva ghikukagula nu Mhepo. Kwajula ughwa Mhepo ihigha amasio ghooni. Looli ihighua navange. ¹⁶"Ghwe veeni anoghile kukagula amasio gha Mutwa, juno anoghile kukum'bulanisia umwene?" Looli tulinamasaghe gha Kilisite.

Chapter 3

¹Nhune, vakuulu na vanuna vango, nanilyajovile numue heene vana Mhepo, loi ndavule avaana m'biili. Ghwene avaana avadebe ava Kilisite. ²Nilyavanywisie utusiva ni nyama, ulwakuva namukiling'anisie kulia inyama. Nambe lino namuling'anisie. ³Ulwakuva umue namulim'bili. Ulwakuva ikilule namatupa ghavonike mulyumwue. Vuuli, namukukala kuling'ana nu m'bili, vuuli, namughenda ndavule vulevule vwa kimuunhu. ⁴Ulwakuva umuunhu jumo iiti, "Nikum'bingilila u Paulo" Ujunge iiti "Nikum'bingilila u Apolo," namukukala ndavule avaanhu? ⁵U Apolo ghwe veeni? nu Paulo ghwe veeni? Avavombili vajuula juno mumwitike, kwa ghweni juno u Mutwa akam'pelile imbombo. ⁶Une nilyavyalile, U Apolo akaponia amalenga looli u Nguluve akakusia. ⁷Pa uluo, nakwekuuti juno akavyalile nambe juno alyaponisie amalenga alinikimonga. Looli ghwe Nguluve juno ikusia. ⁸Lino juno avalile najuno ikwusilila amalenga vooni valing'ine, najula juno ikwupilagha uluhombo lwa mwene kuling'ana nhi mbombo jamwene. ⁹Ulwakuva usue tulivavomba mbombo va Nguluve, umwue muli bustani ja Nguluve, lijengo lya Nguluve. ¹⁰Kuhumilanila nulungu lwa Nguluve luno nikapelilue heene n'jengaji um'baha, nilyavikile ulwalo, nujunge ijenga pakyanya pa lwene. Looli umuunhu ilolelelaghe ndavule ijenga. ¹¹Ulwakuva nakwaele ujunge juno kwandebijenga ulwalo ulunge kukila luno lujengilue, luno ghwe Yesu Kilisite. ¹²Lino, ndavule un'jini ghwinu ijenga pakyanya ni sahabu, ni ndalama, namavue gha lutogo, amapiki amasoli, nambe amatundu, ¹³imbombo ja mwene jilya fwikililue, kulumuli lwa pamwisi jifwikuluagha. Ulwakuva jilifwikulivua nu mwoto. Umwoto ghuli ghelagha uvunono vwa mbombo jino umuunhu ghweni akajivombile. ¹⁴Ndavule kyoni kino umuunhu ajangile kisighalila umwene ilikwupilagha uluvonolo. ¹⁵Looli imbombo ja muunhu jingalanguke nu mwoto, naikwambulila kiinu. Looli umwene jujuo ipokuagha, ndavule kusena ku mwoto. ¹⁶Namukagula kuuti umue mulinyumba nyimik ja kufunnya ja Nguluve nakuuti Mhepo ghwa Nguluve ikukala mun'kate mulyumue? ¹⁷Nave umuunhu angananganie inyumba inyumba ija kufunnya ija Nguluve, u Nguluve ikumunangania umuunhu ujuo. Ulwakuva inyumba inyimike jakufunnya ija Nguluve nyimike, pauluo najumue. ¹⁸Umuunhu alisyangile mwene, nave jumonga n'kaate mulyumue isaagha kuuti alinuluhala kumasiki agha, avisaghe hweene "N'jasu" apuo peiva nuluhala. ¹⁹Ulwakuva uluhala lwa mu iisi iji vuyasu pavulongolo pa Nguluve, ulwakuva jilembilue, "Vikolua avanyaluhala nuvuvesi vuvanave" ²⁰Kange u Nguluve akagwile amasaghe gha vanyaluhala palivuvule. ²¹Apuo umuunhu nalighiniagha avaanhu! Ulwakuva ifinu fyonni fiinhu. ²²Nave ghwe Paulo, nambe u Apolo, nambe u Kefa, nambe iisi, nambe amikalile, nambe vufue, nambe ifinu fino pwefile, nambe fino filyava. Fyooni fiinhu, ²³Umue mulivakilite va Nguluve.

Chapter 4

¹Vulevule pepene umuunhu ikutuvalila usue, avavimbi va Kilisite kange vimilili va vusyefu vwa lweli uvwa Nguluve. ²Mu ulu, kino kilondua ku vwimilili kwekuuti vavisaghe vakuhuvilua. ³Looli kulyune une kiinu kidebe kyongo kuva muhighua numue nambe uluhighilo lwa kimuunhu. Ulwakuva nanikuhigha nambe june nemwene. ⁴Nanikuhigha june namwene, uluo nakwekuuti une june nanilighwa kyang'haani. Ghwa Mutwa juno ikuhigha. ⁵Pa uluo, namungajovaghe uluhighilo ku sooni ija n'siki naghufikile, ghwakwisa u Mutwa juno. Juno ikuvavika pavuvalafu ghooni ghano gha fisime ku ng'iisi nakufwikula uludonya lwa mwoto. Apuo umuunhu ghweni ikwupilagha ulughinio lwamwene kuhuma kwa Nguluve. ⁶Lino, vakulu vango numue vamwanilumba vango, june nemwene nu Apolo nivingilila uvutavike uvu vwimila umue. Ulwakuuti kuhuma kulyusue luvanoghile kumanyila kulumue ifyovele kwekuuti kiki, "Ulakilililagha kukila ndavule kilembilue." Ulu kwekuuti nakwale nambe jumo kulumue ughwa kughinia kukiila ujunge. ⁷Ulwakuva ghweni juno juno ipungilanila kulola nu junge? Kyekinukiki kino UKlinakyo nukakyupilile vuvule? Nave umalile kukwupila vuvule, kiki mukughinia nave fye mukavombile vuvule? ⁸Lukwiline mulinafyo fyooni fino muvela mulonda! Lukwiline mulinuvumofu! Mutengwile kutema- ulwakuuti muhalile kukila usue! Looli nikuvassumila uvuhasi uvunofu ulwakuuti tuhalaghe palikimo numue. ⁹Pa uluo nisagha u Nguluve atuvikile usue vasung'ua heene ikututsona vavusilile mulukindi lwa maandamano na ku vaanhu vano vahighilue kubudua. Tulindavule ulusejo lwa iisi, kuvanyamola na muvaanhu. ¹⁰Usue tulivayasu vwimila vwa Kilidite, looli umue mulivanyaluhala mwa Kilisite. Tulivavotevute, looli umue muliningufu. Mukwoghupua, looli usue tusyojolvua. ¹¹Nambe unsiki ughu tulininjala ni kyumilua, tughajile amenda, tulinimumuko, kange tulisila pakukala. ¹²Tuvomba imbombo ningufu, namavoko ghitu jusue. Pano tusyojolvua, tufunya. Unsinki ghuno tupumusivua, tukuguda. ¹³Pano tulighwa, tukwamula nuvuhugu. Kwetule, kange tujighe tuvalilua kuuva heene tukanilue ni iisi na makakala ku ghooni. ¹⁴Nanilemba agha ghooni ulwakuuti nivapelele u sooni umue, looli kukuvaghumbatila umue heene vanha vango vano nivaghanile. ¹⁵Nambe kuuti mulivavulanisi ifijighe fya mbilima mwa kilisite, musila va Nhaata viinga. Ulwakuva nili Nhata ghwinu mwa Yesu Kilisite kukilila ilivangili. ¹⁶Pa uluo nikuvapelepesia munyighaghe une. ¹⁷Apuo fyenambe nikamwomwile kulumue u Timotheo, vaghanike vango kange mwaana mfwihi kwa Mutwa. Ikuvakumbusiagha isila sango mwa Kilisite, ndavule nivulanisivue poni naku ng'ong'ano soni. ¹⁸Lino vamonga mulyumue vukughinia, vivomba hene nanilikwisa mulyumue. ¹⁹Looli nikwisa kulumue linolino, nave u Mutwa angakele. Apuo pe nilikagula na ghe masio ghavanave vanovikughinia, looli nililolagha ingufu sivanave.

Chapter 5

²⁰Ulwakuva uvutua vwa Nguluve navuva mumasio looli mu ngufu. Mulonda kiki? ²¹Nise kulumue nulugudo nakuuva nulughano namunumbula ijavulugu?

Chapter 5

¹Tupilike imola kuuti kulivuvwafu mulumue, uvuvwafu vunopwevusil pakate na kate pavaanhu ava kisina. Tulinimola kuuti jumo mulumue ighona nomama ughwa nhaata ghwa mwene. ²Umue mukughinia! Mulekile pisukunala? Julia juno avombile anala anoghile kuvusivua mulyumee. ³Looli nanilipalikimo numue kim'bili looli nilinumue kimhepo, nimuhighile umwene juno avombile ndiki, ndavule anala penikale. ⁴Panomutang'ana palikimo mulitavua Iya Mutwa ghwitu Yesu, ni numbula jango jilipala heene ngufu sa Mutwa ghwitu Yesu, umuhighile umuunhu uju. ⁵Nim'pelile umuunhu uju kwa setano ulwakuuti um'biili ghwa mwene ghunangike, neke inumbula ja mwene jinoghele kuvanguka mukighono ikya Mutwa. ⁶Ulughinio lwinu na kinu kinono. Namukagwile ikilule ikidebe kilusia upwigha ghwoni un'kome? ⁷Musukaghe jumue mwevene ikilule ikya pakali, ulwakuuti muve m'pwicha mia, ulwakuuti muve n'kaete ghuno ghulisivue, ulwakuva, u akilisite, umwanana Ng'olo ghwitu ughwa pasaka amalile kubudua. ⁸Pa uluo tuhovoka ikikulukulu nambe ikilule ikya kaali, ikilule ni tabia imbivi nu vuhosi. Pa uluo, tuhovoke nu n'kate ghuno naghuponisivue ikilule ikya vukoola nuvwa kyang'haani. ⁹Nilyalembile mu kalata jango kuuti namungahasing'anaghe navavwafu. ¹⁰Nakwekuuti niiti avavwafu va mu iisi muunhu, nambe avanyavunoghelua nambe ava kuunji nambe avifanya fihwani napikukala kutali navoope, looli luve luvunoghile muvuke mu iisi. ¹¹Looli lino nikuvalembela namungahasing'anagha ghweni juno itambulivua nkuulu nambe lumbu ghwa Kilisite, looli ikukala muvuvwafu nambe juno alinuvunoghelua n'kuunyi, nambe juno ikufunya kufihwani, nambe nyamaligho, nambe juno mughasi. Looli namungalisaghe naghwope umuunhu ughwa ndikio. ¹²Pe nikuvikagha ndani pikuvahigha vano valikunji mung'ong'ano? Looli pa uluo umue namukavahighile vano valimun'kate mu ng'ong'ano? ¹³Looli u Nguluve ikuvahigha vano valikunji. "Mum'busie umuunhu umuhosi mulumue"

Chapter 6

¹Jumo mulumue pano iva ni mumuko navenine, ilondua kuluta ku ndinde ijavano navalinuvwakyang'haani kukila pavulongolo pa vitiki? ²Namukagwile kuuti avitiiki vilikujigha i iisi? Nave mukujigha i iisi, namunoghela kulamula amasio ghano naghililuvumbulilo? ³Namukagwile kuuti tulikuvahigha avanyamola? Mukighavo kiliku ikya kukila, ghanoghile kulamula amasio gha vukalo uvu. ⁴Nave lunoghila kuhigha amasio gha vukalo uvu, nakiki muluta kutwala amasitaka pavulongolo pavano navikwima mu ng'ong'ano? ⁵Nijova agha ni soni sinu. Nakwale unyavukola mulumue ughwa kukwila kuvika amasio ghaling'ane pakate pa nyalukolo nu nyalukolo? ⁶Looli heene anaala, umwitiki jumo iluta ku ndinde ija mwitiki ujunge, na masitaka aghuo ghivikua pavulongolo pa m'baha juno naikwitika! ⁷Uvwakyang'haani kwekuuti kwesile imumuko pakate nakate muva Kilisite ghano ghaletile ng'haani kugasiasa kulumue. Kiiki mulekile kupumuka ni mbiivi? Nakiki mukwitika kusyangua? ⁸Looli muvomba uvuhosi na kusyanga avaange, navuo ve vakulu nava lumbu viinu! ⁹Namukakula kuuti vano navalinuvwakyang'haani navihaasi uvutua vwa Nguluve? namungitikaghe uvudesi. Uvuvwafu, vanovifunya ifihwaani, avagalusi, avafiraji, nava lawiti, ¹⁰avalyasi avagheji, avaghasi, avanyamaligho-ma avuo nakwale juno ilihala uvutua vwa Nguluve. ¹¹Navuo vakale muvamo mu vanave mwemue. Looli muvalasivue, looli musukilue, looli mubaghilivue mwa Nguluve, looli muvombilue vwa kyang'haani pavulongolo pa Nguluve mulitavua Iya Mutwa Yesu Kilisite nu Mhepo ghwa Nguluve Ghwitu. ¹²"Ifinu fyonu finofu kulyune", looli nanitemuagha kimonga kya ifio. ¹³"Ikyakulia vwimila vwa lileme, nhi lileme vwimila vwa kyakulia", looli uNguluve ikufivusia fyonu. Um'bili naghupelilue vwimila uvumalaya, pa uluo, um'bili vwimila vwa Mutwa kange u Mutwa ikughuvombela um'bili. ¹⁴Unguluve alya syusisie u Mutwa nusue kange ikutussyusie kungufu saake. ¹⁵Namukagwile kuuti amaviili ghinu ghahasing'ine nhu Kilisite? Mukagwile ndaani kukufihumia ifipelua fya Kilisite na kufihasing'anania nhu malaya? Nafyelungave! ¹⁶Namukagwile kuuti juno iling'ana nu malaya alim'bili ghumo nu mwene? Ndavule ililembe lijova, "Vaviili viva m'bili ghumo." ¹⁷Looli juno iling'ana nhu Mutwa iva numbula jimo palikimo nhu mwene. ¹⁸Muvukimbilaghe uvuvwafu! "Kiila uvuhosi vuno ivomba umuunhu kwe kunji mum'bili ghwa mwene. Looli vuvwafu, umuunhu ivomba uvuvwafu m'bili ghwa mwene jujuu. ¹⁹Namukagula kuuti amavili ghinu je nyumba inyimike ja kufunyila ija Mhepo Mwimike, juno ikukala mun'kate mulumue, Julia juno mukapelilue kuhuma kwa Nguluve? Namukagwile kuuti ghwe mwene jumue? ²⁰Kuuti mukaghulilue nulutogo. Pa uluo mumughiniaghe u Nguluve na mavili ghinu.

Chapter 7

¹Kusino mukandembile: ghomo masiki manofu umughosi nangaghonaghe nu n'dala ghwa mwene. ²Looli lino ulwakuva ingelo nyinga isavuvwafu umughosi ghweni avisaghe nu muunhu ghwa mwene na ghweni un'dala avisaghe numughosi ghwa mwene. ³Umughosi anoghile pikum'pela umuunhu ghwa mwene luno lunoghile musavutolani vwa mwene, kange vulevule naju n'dala am'pelaghe luno lunoghile umughosi ghwe mwene. ⁴Na ghwe n'dala juno alinuvutemi mum'biili ghwa mwene, ghwe mughosi. Kange vulevule najumughosi nalinnuvutemi vwa m'biili ghwa mwene, looli un'dala ghwa mwene ghwe alinavo ⁵Namungafinyanaghe pano mughona palikimo, looli nave mupuling'line kunsiki ghuno ghuvikilue.

Muvombaghe vulevule ulwakuuti mukave nsiki ghwa kufunya. Kange lunoghile pigomokilanila palikimo, ulwakuuti usetano aleke kukuvaghela kukiling'ania kyongo. ⁶Looli nijova ku isi soni nuvwavuke nakwekuuti lulaghilo. ⁷Ninoghelua umuunhu ghweni asava ndavule une nilivuo. Looli umuunhu ghweni alinikipelua kyamwene kuhuma kwa Nguluve. Uju alinikipelua iki, ghwope jula alinikipelua kila ⁸Kuvano navatolilue navafwile niiti ndiki, luvele luvanoghile vajighe kisila kutolua, ndavule nilivuo unhe. ⁹Looli nave pikusigha, luvanoghile pitolua. Ulwakuva luvanoghile avene kutolua ulwakuuti valeke kuva nuvunoghelua. ¹⁰Lino kuvano vitolua nikuvapela ululaghilo, na nene ghwe Mutwa, "Umumama nangalekanaghe nu mughosi ghwa mwene." ¹¹Looli nave alekeng'ine kuhuma kwa mughosi, ajighaghe vulevule nangatoluaghe kange nambe lunoghile anoghile kupulingana kange numughosi ghwa mwene. Na "Jumughosi nangam'pelaghe italaka umuunhu ghwa mwene." ¹²Looli kuvano vasighile, niiti- unhe, nakwekuuti u Mutwa- kuuti nde unyalukolo ghweni alinumuunhu ghwa mwene juno na ikwitika kange akwiline oikukala naghwope nanoghilele pikumuleka. ¹³Nave umukimama naitike, nave akwiline kukukala naghwope nanga mulekaghe. ¹⁴Kwa mughosi juno naitike ivalasivua vwimila vwa lwitiko lwa muunhu ghwa mwene. Na jumumama juno naitike ivalasivua vwimila vwa mughosi ghwa mwene juno itike. Nafyelusava avuo avanza viinhu vale vivanavanofu, looli kyang'haani vavalasivue. ¹⁵Looli umughanike juno namwiti anagavuke alutaghe. Pa uluo, unkulu nambe umwanilumbu naikungua ni njiigho savanave. Unguluve atukemelile tukalaghe nhu lutengano. ¹⁶Ukagula ndani nave ulin'dala pano ukum'pokagha umughosi ghwako? Nambe ghukagula ndani nave umughosi, nighani ghukum'poka umuunhu ghwako? ¹⁷Umuunhu ghweni ikalaghe ndavule u Mutwa avaghavile, umuunhu ghweni ndavule u Nguluve avakemelile avene. Uvu vwe vulongosi vwango ku ng'ong'ano sooni. ¹⁸Pwale juno akadumulilue yeakemelilue mulwitiko? Alaghelagha kuvusia ikivalilo kya vudumulilua. Pwale jumonga juno akemelilue mu lwitiko nadumulilue? Nalunoghile kudumulua. ¹⁹Pa uluo kuva adumulivue nambe juno nadumulivue kusita lumonga. Ikinyalumonga kwe kupulika indaghilo sa Nguluve. ²⁰Umuunhu ghweni asighalaghe mung'emelo ndavule alyale ye ikemelua nu Nguluve pano ikwitika. ²¹Ulyale nkami unsiki ghuno u Nguluve ikukukemela? Nungasaghaghe ku uluo. looli nave ghuvaghila kuva mwavuke, vombagha vulevule. ²²Kwajumo juno juno akemelilue nhu Mutwa hene nkami muunhu mwavuke mwa Mutwa. Ndavule, viino jumo juno mwavuke kukwitika ghwe nkami ghwa Kilisite. ²³Mumalile kughulua ni kyuma kinga, pa uluo mulekaghe piiva vakami va vaanhu. ²⁴Vakuulu numue va mwanilumbu vango, mu mikalile ghooni umuunhu ghweeni ndavule tulyakemelilue kukwitika, tujighaghe vulevule ²⁵Lino, vala voni vano navalile nambe, n'sila lulaghilo kuhuma kwa Mutwa. Looli nikuvapela imavilo sango ndavule nilivuo. Mulusungu lwa Mutwa luno lwa kyang'haani. ²⁶Looli, nisagha ndike ulwakuva sa lugasio, lunoghile umughosi ajighaghe ndavule alivuo. ²⁷Ukungilue kwa muunhu ghwako nulufingo lwa vutolani? Nungalondaghe uvwavuke kuhuma ku uluo. Ulimwavuke kuhuma kwa muunhu ghwako nakuva nutolilue? Nungamulondaghe umu mama. ²⁸Looli nave nutolilue, nuvombile amakole. Vasighile vala vano navatolano viva ni ngasio jino silipapinga. Une nilonda nivaseghusie ku isio. ²⁹Looli nijova ndiiki, vakuulubnumue valumbu vango, un'siki n'debe. Kuhumalino na kughendelela vaala vano valinava mama vikalaghe hweene valivuvule. ³⁰Vooni vano vasasukunile vavisaghe hene vasila lusukunalo, vooni vano vakalile, nave navakakelile, na vooni vano vighula ikiinhu kyoni, nave navahalile kimonga. ³¹Vooni vano vitigha ni iisi, vave heene navakale vitigha na veene, ulwakuva amatindo gha iisighifikila uvusililo vwa mwene. ³²Nilonda muve vavuke mu ngasio soni. umughosi juno natolile ivomba ifiinu fya Mutwa, ndavule inoghelua umwene. ³³Looli umughosi juno atolile ikuvika mu fiinu fya mu iisi, ndavule lunoghile pikumovosia umunu ghwa mwene, ³⁴aghaving'ine. Umumama juno natolilue minja vuvule ikuvika nifiinu fya Mutwa, ndavule lunoghile ku lekeng'ana mum'biili na munhumbula. looli umumama juno atolilue ikuvika mu finhu fya mu iisi, ndavule lunoghile pikumovosia umughosi ghwa mwene. Nijova vulevule kuuti luvumbulilo lwinu jumue, nakwekuuti nivateghile ulutegho umue. Nijova vulevule ulwakuva sa kyang'haani, ulwa kuuti lunoghile pikuvika vavombi kwa Mutwa kisila kikuvasi kyokyoni. ³⁵Nave umuunhu isagha ikunua kukum'bombela nhu vWAoghopua uminja ghwa mwene, vwimila vwa masaghe gha mweene ghaliningufu kyongo, muleke atolanaghe na ghwope ndavule ighanile. Nakwekuuti nyivi. ³⁷Looli nave mulamuile ulwa kuleka kutola, nakwekuuti ikwumilisivua, nambe nave akagwile pikuvutema uvunoghelua vwa mwene, iva avombile vunofu nambe aleke pikuntola. ³⁸Pa uluo, juno ikuntola uminja ghwa mwene ivomba vunofu, ghweni juno asalwile kuleka kutola iva avombile vunofu. ³⁹Umumama akungilue numugosi ghwa mwene ye ajighe mwumi. Looli nave umughosi afwile, mwavuke kutolua kwa muunhu ghweni juno amughanile, looli mu mwa Mutwa mwene. ⁴⁰Nikyale muvulamusi vwango, iva nulukelo kyongo nave ikale ndavule alivuo. Najune nisagha kuuti nili nu Mhepo ghwa Nguluve.

Chapter 8

¹Lino vwimila vwa kyakulia fino fihumisivue litekolo kufihwani: tukagwile kuuti "Usue tweeni tulinuvumang'anyi." Uvumang'anyi vuleta ulughinio, looli ulughano lujenga. ²Nave umuunhu ghweni isagha kuuti akagwile limongo, umuunhu ujua nambe nakagwile heene jilondua akagule. ³Looli nave umuunhu amughanile u Nguluve, umuunhubujoo ikagulika nu mwene. ⁴Kange vwimila vwa fakulia fino fihumisivue fihumisivue litekelo ku fihweni: tukagwile kuuti "Ikihwani nakwekuuti kinu mu iisi iji," ulwakuva nakwale u Nguluve ila jumo mwene." ⁵Ulwakuva kwevale vinga vano vitambulua manguluve ndavuve vulanga, nambe iisi, ndavule ghalivuo "Amanguluve na vatua vinga." ⁶Palikimo nakuva kulyusue kwale u Nguluve jumo mwene juno ghwa Nhaata, ifinu fyoni fihumile kwa mwene, tatusue tukale kwa mwene, u Mutwa jumo u Yesu Kilisite, juno vwimila umwene ifinu fyoni kwefile, kwa mwene jujuo na jusue kwetule. ⁷Nambe vulevule, uvukagusi uvuo namwevule n'kate mwa muunhu ghweni. pauluo, avange valyahasing'ine kukufunya ku

fihwani pakali apuo, nambe lino vali ifakulia ifi hwene kuuti kinu kino kihumisivue kuva litekelo ku fihwani. Inyivonelo save sisoveleng'ine ulwakuva mbotembote.⁸Looli ikyakulia nakyekino kilatuhufia usue kwa Nguluve. Usue natulivavivi kyoongo nave natulile ikyakulia, nave uvulugu kyoongo nave tulile.⁹Looli mulolelaghe ulwakuuti uvwavuke vwiinu vuleke kuva vwe vwambusio ulwa kun'kuvasia um'botebote mulwitiko.¹⁰Leka usaghaghe kuuti umuunhu akuvwene, uve ghwejunu ulinuvukagusi, ghulia ikyakulia mu nyumba ija kufunyila ija fihwani. Inyivonelo sake umuunhu ujoo kwande sikunua pikagulika nambe jumwene jujoo valisaghe ifiinu fino vasanguile kuva litekelo kufihwani?¹¹Pa uluo vwimila vwa vukagusi vwako uvwa lweli ulwa muvuhumo vwa fihwani, n'kulu nambe umwanilumbu juno m'botem'bote, juno kange n'kilisite alyafwile vwimila mwene, itipulua.¹²Pauluo, pano ghuvomba inyivi palikimo avakuulu nava lumbu vakomukusilemasia inyivonelo sivanave sino mbotembote, muvomba inyivi kwa Kilisite.¹³Pauluo, nave ikyakulia kikwambusia pikunkuvasia un'kulu nambe umwanilumbu, nanilalia inyama kange, ulwakuuti nimwambusie unkulu nambe umwanilumbu kughua.

Chapter 9

¹Une nanilimwavuke? Une nanili nsun'gua? Une nanilyanwaghile u Yesu Mutwa ghwitu? Umue na mulimeke sa mbombo sango mwa Mutwa? ²Nave une nanilinsun'gua ghwa vanga, nakuva nilinsun'gua kulumue umue. Ulwakuva umue mulivapesie ghwa vasun'gua vwango mwa Mutwa.³Uluo lwa lughinio lwango kuvano vikuhungila une. ⁴Vuli natunoghile kulia na kunyua? ⁵Natunoghile kutola un'dala juno umwitike ndavule vivomba avasun'gua avange, navanyalukolo va Mutwa, nhu Kefa? ⁶Nambe nilinemwene nhu Barnaba tvevano tunoghile kuvomba imbombo?⁷Ghwe veeni juno ivomba imbombo heene n'sikali napikuhomba jujoo? Ghwe veeni juno avyala um'piki ghwa misabibu neke aleke pilia iseke sa ghwe? Nambe ghweveeni juno idima ikipugha juno nainyua utusiva twa ilipugha ilio? ⁸Vuli nijova iisi nuvutavulilua vwa kumuunhu? Indaghilo soope nasijova isio? ⁹Ulwakuva lilembilue mundaghilo sa Musa, "Nungajibungaghe ing'ombe pano jibena." Sakyaang'haani kuuti apa u Nguluve ikusivikila umwojo ing'ombe? ¹⁰Nambe vuli najova isio vwimila usue? Silembilue vwimila usue, umwene juno ilema ifya kubena lunoghile kulima kuno ihuvila, ghwope juno lunoghile apetaghe na kuhuvila aghakuhangilanila hene mpeto. ¹¹Nave tulyavyalile ifinu fya munumbula munkate mulyumue, Vuli! Lisio livaha kulusue tungapete ifiinu fya mpeto kulumue?¹²Nave avange valyakavili ulu kuhuma kulumue, vuli! usue natunoghile kughina? Nambe vulevule, natukahimbile ulwakyang'haani ulu. Pa uluo, tukagwila sooni isio kuleka kuuva kikuvasio kya livangili lya Kilisite. ¹³Namukagwile kuuti voni vano vivomba imbombo munyimba inyimike ijakufunyila vikava ikyakulia kuvanave kuhuma munyumba inyimike ija kufunyila? Namukagwile kuuti vooni vano vivomba imbombo pakitekelelo vikava ikighavo kya fino fitavulilua pa kitekelelo? ¹⁴Vwimila vwa lululuo, u Mutwa alyalaghile ulwakuuti vooni vano vidalikila ilivangili luvanoghile pikukala vwimila vwa livangili lililio.¹⁵Looli nanivahimbile sino sivanoghile sooni isio. Nanilemba iisi ulwakuuti kwesive simonga sivombekaghe vwimila une. Kuba une nifue kukila umuunhu ujunge juno ihambusia ulwa kughinia une. ¹⁶Ulwakuva nave nidalikila ilivangili, nanilinalumonga ulwakughinia, ulwakuva lunoghile nivombaghe vulevule. Iiga kulyune nave nanidalikila ilivangili!¹⁷Ulwakuva ningavombe vulevule mu vughane vwango, nilinuluvino. Looli nave nanilimuvughane, looli lunoghile luno nipelilue kuuva mwimilili. ¹⁸Lweli uluhombo lwango kye kinu kiki? Ulwakuuti pano nidalikila, nidalikilaghe ilivangili kidila luhombo kisila kuvomba muvukwisie uvwa kyangani vuno nilinavo mu livangili.¹⁹Ulwakuva nambe nilimwavuke kuvooni, nilyavombile n'kaami ghwa vooni, ulwakuuti nikagule pikuvakua vinga kukila. ²⁰Kuva Yahudi nilyale heene Muyahudi, ulwakuuti nivakave ava Yahudi. Kuvala vano valipasi kululaghilo, nilyale heene jumo juno alipasi pa ndaghilo ulwakuuti nivakave vala vano valipasi pa ndaghilo. Nilyavombile vulevule napano une juno nemwene nanilyale pasi pa ndaghilo.²¹Kuvala vano valikunji nhi ndaghilo, nilyale heene ghwejumo kunji ku ndaghilo, nambe une nemwene nanilyale kunji ku ndaghilo sa Nguluve, looli pasi pa ndaghilo sa Kilisite. Nilyavombile vulevule ulwakuuti nivakave vala vano valikunji nhi ndaghilo. ²²Kuvavotevote nilyale m'botevote, ulwakuuti nivakave avavotevote. Nilyale nimbeelo sooni ku vaanhu vooni, ulwakuuti kusila sooni nikave kukuvapoka vamo. ²³Najune nivomba sooni isi vwimila vwa livangili, ulwakuuti nikave kuhasing'ana mu nyifunyo.²⁴Namukagwile kuuti kukimbila uluvilo vooni vanovilongolela kuluvilo vikimbila kyongo, looli juno ikwupila uluvonolo alijumo? Pa uluo mukimbila uluvilo ulwakuuti mukave uluvonolo. ²⁵Unena luneno ikusigha sooni pano alipimanyila. Avuo vivomba vulevule neke vupile ingela jino jinangika, looli usue tukimbila ulwakuuti tukave ingela jino najinangika. ²⁶Pa uluo une nanikimbila kisila lyambulilo nambe nanilua imbuli heene nitova mwu. ²⁷Looli nikughupumusia um'bili ghwango na pikughuvika heene n'kaami, ulwakuuti namve nimale kudalikila avange, june nemwene nileka kuva ghwa kuanua.

Chapter 10

¹Nilonda umue mukagule vakuulu na valumbu vango, ulwakuva ava nhaata vitu vakaale pasi pamavingu kange voni valyalilile mu nyanja. ²Vooni vano vakofughilue nhu Musa mun'kate mu maviingu kange mun'kate mu nyanja, ³vooni valyalile ikyakulia kilakila ikya mhepo. ⁴Vooni valyanywile ikinywelo kilakila ikya mhepo. Ulwakuva valyanywile kuhuma mulinalavue ilya mhepo jino jilya vavingilile, nilinalavue liila alyale ghwe Kilisite.⁵Looli u Nguluve nakwekuuti nakanoghile kyongo kangebnaviinga va vanave, navafue vavanave vakasambasivue mulukuvi. ⁶Kange amasio agha ghoni ghakale kihwani kulusue, ulwakuuti usue natungavesaghe vaanhu va kunoghelua ndavule navoope fino valyavombile. ⁷Namungifunyanghe kufihwani, ndavule viinga vavanave vulevalyale. Iili ndavule lilyalembilue, "Avaanhu

valikalile pasi vilia na kunyua, vakinwike kunena nuvunoghelua vwa vughane." ⁸Natungavombaghe uvu malaya ndavule viinga vavanave vulivivomba. Vakafua ikighono kimo avaanhu ufijigho fivili navatatu mbili vwimila vwa uluo. ⁹Nambe natungamughelaghe u Kilisite, ndavule viinga vavanave vule vivomba vakananganisivua nu njooka. ¹⁰Kange namulang'ulagha, ndavule viinga vavanave ndavule ving'ula kange na kunanganisivua nhu nyamola unyavufue. ¹¹Kange amasio agha ghano ghalyavombike ndavule ikihwani kulyusue. Ghalyalembilue kuuti kukutuvunga usue - twevano tukasaghilue muvusililo vwa pakali. ¹²Pa uluo juno ikuvoona imiile ave vunofu nangaghisaghe. ¹³Nakwelule ulughelo lunolulyavapelile umue luno nalulivulevule ku vaanhu. Looli u Nguluve ghwe mwitiki. Na ikuvaleka mughelue kukila ingufu siinu. Palikimo nulughelo umwene ikuvapela umulyango ughwa kuhumila, ulwakuuti munoghele. ¹⁴Pa ului, vaghanike vaango mulukimbilaghe ulufunyo ulwa kihwani. ¹⁵Nijova numue ndavule avanyaluhala, kuuti mulamule linomujova. ¹⁶Ikikombe ikya lufunyo kino tukukifunyl, na kihangilanisi kya danda ja Kilisite? Un'kate ghula ghuno tumanyula vuhangilanisi vwa m'biili ghwa Kilisite? ¹⁷Ulwakuva un'kate ghulighumo, usue twevano tulivinga um'biili ghumo. Usue tweeni tukyupila un'kate ghumo palikimo. ¹⁸Muvalolaghe avaanhu va Israeli: Vuli! Vala vooni vano vilia ilitekolo navahangilanisi va kitekelo? ¹⁹Nijova kiki? Kange ulwakuva ikihwani kye kiinu? Nambe ikyakulia kino kihumisivua litekelo kufihwani kye kiinu? ²⁰Looli nijova ku fiinu fila fino vafihumisie litekelo kuvaanhu avapanji avamu kiisina, ulwakuva vihumiaifiinu ifi kumapepo nakwekuuti kwa Nguluve. Une nanilonda umue ku hasing'ana na mapepo. ²¹Namunoghile kunywila ikikombe kya Mutwa ni kikombe ikya mapepo. Nomunoghile kuva nuvuhangilanisi oa meza ija Mutwa na pamesa ija mapepo. ²²Nambeuku mponia u Nguluve ikilule? Tuli ningufu kukila umwene? ²³"Ifinu fyon fya kyng'haani," loolibnakwekuuti fyon natinoghile. "Ifinu fyon fya kyng'haani," looli na kwekuuti fyon fino fikuvaviika avaanhu. ²⁴Nakwale nambe jumo juno ilonda amanono gha mwene. Pa uluo umuunhu ghweniale ilonda amanofu gha nine. ²⁵Munoghile kulia kila kinu kino vighusia kuligulilo kisila kuposelesia -posia vwimila vwa nyivonelo. ²⁶Ulwakuva "Iisi kyuma kya Mutwa, nafyon fino fijimemisie." ²⁷Naju muunhu juno mwitike angavaghongole kulia, navemulonda kuluta, lisagha fyon fino ikuvapela kisila kuposelesia imosio isa nyivonelo. ²⁸Looli umuunhu angavavule, "Ikyakulia iki kihumilanile nilitekolo lya vapanji," Namungalisaghe. Ulu vwimila vwa mwene juno avavulile, vwimila vwa nyivonelo. ²⁹Najune na kwekuuti nijova inyivonelo siinu, looli inyivonelo isa juunge juula. Ulwakuva lwakiiki uvwavuuke vwango vuhighwaghe ni nyivonelo sa muunhu juunge? ³⁰Nave une nivombela ikyakulia ikya kuhongesia, kiiki nilighwaghe nhi kiinu kino kihongisie? ³¹Pa uluo, fyon finomulia, nambe fyon fino muvombagha, mu vombaghe ghoni kumo mughinia ivwimike vwa Nguluve. ³²Namungava hosiaghe ava Yahudi nambe ava Yunani, nambe ulukong'ano lwa Nguluve. ³³Mughelaghe ndavule une kange ndavule nighesia pikuvahosia avaanhu vooni ku sooni. Nanilonda uluvumbulilo lwango june, looli ulwaviinga. Najune nivomba vulevule ulwakuuti vapokue.

Chapter 11

¹Munivingililaghe une, ndavule une vule nikum'bingilila u Kilisite. ²Lino nikuvapala ulwakuva vule mukung'umbuka mu agha ghoni. Nikuvapaala ulwakuva mughakolile amapokeo ndavule aletile kulumue. ³Looli nilonda mukagule kuuti u Kilisite ghwe muutu ghwa mughosi ghweni, ghwoope umughosi ghwe muutu ghwa mumama, nakuuti u Nguluve ghwe muutu ghwa Kilisite. ⁴Umughosi ghweni juno ikufunya nambe juno ihumia uvuvili iva afwalile ikofili ku muutu ikughupela isoni umutu ghwa mwene. ⁵Looli umumama ghweni juno ikufunya nambe ihumia uvuvivi umuutu ghwa mwene angabuhile kufwala ikofili mhu muutu ikughupela isoni umuunhu ghwa mwene. Ulwakuva ghuling'ine kange heene abikilue. ⁶Nave heene umumama na kwe kuuti na ifunika umuutu ghwa mwene, panaketue ilinyele lya mwene live lifupi. Ulwakuva nave se soni umu mama kuketa ilinyele lya mwene nambe kuketua, looli afunika umuutu ghwa mwene. ⁷Looli nalunoghile umughosi kufunika umutu ghwa mwene, ulwakuva kye kihwani nu vwitike vwa Nguluve. looli umumama vwe vwitiki vwa mughosi. ⁸Ulwakuva umughosi nahumilanile nu mumama. Looli umumama alyahumile nu mughosi. ⁹Nambe mughosi nakavumbilue vwimila vwa mumama. Looli umumama alavumbilue nu mughosi. ¹⁰Pa uluo umumama anoghile kuva ni ndaghilo ija vutavulilua pa muutu ghwa mwene, vwimila vwa nyamola ¹¹Pa uluo, mwa Mutwa, umumama napwale mwene nambe umughosi, nambe umumama. ¹²Ulwakuva ndavule vulevule umumama alyahumile kwa mughosi, vulevule alyahumile kwa mumama. Kange ifinu fyon fihuma kwa Nguluve. ¹³Highagha jumue: Vuli! sa kyng'haani umu mama ansume u Nguluve umuutu ghwa mwene ghuve pavuvalafu? ¹⁴Vuli kange inyihoseene nasikuvavulanisia kuuti umughosi angave nilinyele ilitali soonibkwa mwene. ¹⁵Vuli ulwigho nalukuvavulanisia kuuti umumama avisaghe nhi linyele ilitali vwe vwimila vwitiki kwa mwene?Ulwakuva apelilue ilinyele lila live litali ndavule umwene ghwa mwene. ¹⁶Looli umuunhu ghweni ilonda kukaning'ana vwimila vwa iili, usue natulinilinge nambe ing'ong'ano sa Nguluve. ¹⁷Mu masio ghano ghavingilile, une nanikuva paala. Ulwakuva panomukong'ana, nakwekuuti lyambulilo looli luvumbulilo. ¹⁸Ulwavutengulilo, nipulika kuuti pano mukong'ana mulukong'ano, kwefile ifighavo palyumue, na pakighavo nikwitika. ¹⁹Ulwakuva lunoghile peluve misugvano mulyumue, ulwakuuti vala vano vavitikisie vikagulika kulumue. ²⁰Ulwakuva mutang'ana, kino mulia nakwekuuti kyakulia kya Mutwa. ²¹Pano mulia, umuunhu ghweni ilisagha ikyakulia kya mwene jujuo pano avange navalile. Kange uju ghwope alininjala, nuju aghalile. ²²Vuli nakwesile inyumba isakulia na kunywila? Vuli musyojuile ulukongano lwa Nguluve nakuvapela isoni vano navalinikinhu? Nijova kiki kulumue? Nivapaale? Nanikuvapala ku iili? ²³Ulwakuva nikupile kuhuma kwa Mitwa kila kiino nivapelile umue kwa Mutwa Yesu, ikilo jila jino ye alekilue, akatolile un'kate. ²⁴Ye ahongisie, alyadenyile nakujova, "Ughu ghwe m'bili ghwango ghuno ghuli vwimila ghwinu. Muvombaghe ndiiki kukung'umbuka une." ²⁵Vulevule akatoola

ikikombe ye alile, na kujova, "Ikikombe iki lwe lufingo ulupia mu danda jango. Muvombaghe ndiiki kye kiinga kiila pano munyua, kukung'umbuka une." ²⁶Unsiki ghweni pano mulia un'kate ughu na kukinywela ikikombe, mupalisia uvufue vwa Mutwa m'paka pano ilikwisa. ²⁷Pa uluo, umuunhu ghweni juno ilia un'kate nambe juno inywila ikikombe ikio ikya Mutwa nainoghela, iva ajikavile ihatia ja m'bili nibdanda ja Mutwa. ²⁸Umuunhu ajiposiaghe jujuo, kange alisaghe um'bili nakunyua ikikombe ikio. ²⁹Ulwakuva juno ilia na kunyua nambe kusanagha um'bili, ilia na kunyua uvuhighi vwa mwene jujuo. ³⁰Vwimila vwa ulu avaanhu viinga mulyumue ve vatamu kange muvamo mulumue vafwile. ³¹Looli tulolaghe jusue natuhighua. ³²Looli pano tuhighe nu Mutwa, tugomokesevua, ulwakuuti na tungahighuaghe palikimo ni iisi. ³³Pa uluo, vakuulu nava mwanilumbu vango, pano mutang'ana mulisaghe, mughulanaghe. ³⁴Umuunhu angave nhinjala, alisaghe ku nyumba ja mwene, ulwakuuti pano mjtang'ana palikimo namungahighanaghe. Vwimila vwa agha aghange ghano mulembile, nikuvavula pano niliva nikwisa.

Chapter 12

¹Vwimila vwa fipelua fya numbula, vakuulu navamwanilumbu vaango nanilonda kuuti muleke pikagula. ²Mukagwile kuuti ye muliva panji mukalongolosivue kuvingilila ifihwani finonafijova, mu siila se sooni sila mukalongosivue naso. ³Pa uluo, nilonda mukagule kuuti nakwande weghwoni jula juno ijova kwa Mhepo ghwa Nguluve iiti, "U Yesu aghunilue." Nakwale ghwe ghweni juno kwande ijova, "U Yesu ghwe Mutwa," nakwekuuti mwa Mhepo u Mwimike. ⁴Neke kwefilu ifipelua fino fipungine, looli u Mhepo ghwa mwene juula. ⁵Kulimbombo sino silipala napala, looli u Mutwa ghwe jujuo. ⁶Kusila imbombo nyinga, looli u Nguluve umwene jula juno ivomba imbombo sooni ku vooni. ⁷Looli umuunhu ghweni ipelua ulusyetulilo ulwa Mhepo muluvumbulilo lwa vooni. ⁸Ulwakuuwa umuunhu juno apelilue nhu Mhepo ilisio ilya luhala, nujunge ilisio lya vukagusi kwa Mhepo julajula. ⁹Kwa junge ikupela ulwitiko kwa Mhepo umwene juula, na kwajunge ikipelua kwa kusosevua mwa Mhepo jumo. ¹⁰Kwa junge imbombo isa ngufu, nujunge uvuviili. Nakwajunge kuling'ania inumbula, najujunge injovele isinge, nujunge kughanula injovele. ¹¹Looli u Mhepo ghwa julajula juno ivomba imbombo iisi sooni, kukum'pela umuunhu ghweni ikipelua ndavule an'salwile jujuo. ¹²Ulwakuva nakilivulevule um'biili ghulighumo, ghwope ghuli nifipelua finga, nifipelua fyoni fya m'biili ghulaghula, fye vulevule naju Kilisite. ¹³Ulwakuva mwa Mhepo jumo usue twevooni tukofughilue kuuva m'biili ghumo, ulwakuuti ava Yahudi nambe va Yunani kuuti tuliva kami nambe vavuke, tweni tukanywesivue u Mhepo jumo. ¹⁴Ulwakuuwa um'biili nakwekuuti kilungo kimo, looli fye finga. ¹⁵Nave ulughulu lujova, "Ulwakuuwa une nanililuvoko, une nilikighavo kya m'biili," ¹⁶Uluo naluvomba kuva kighavo kya m'biili. Nave imbughulutu jijova, "Ulwakuva une nanililiiso, une nilikighavo kya m'biili," ¹⁷Uluo naluvomba kuva kighavo kya m'biili. ¹⁸Nave um'bili ghweni ghuva liiso, nde kulikughi kupulika? Nave um'bili ghweni ghusava mbughulutu, nde kulikughi kunusia? ¹⁹Looli u Nguluve alya vikile kiila kipelua ikya m'biili pakeene hene akapangile. ²⁰Nave fyoni fisava kilungo kimo, um'biili ndeghulikughi? ²¹Pa uluo lino ifilungo fye finga, looli um'bili ghwe ghumo. ²²Liiso nalingaghwesio pikuluvula uluvoko, "Nanili nuluhuvilo nhuve." Nambe umuutu naghungaghwesie kughavula amaghulu, nanililuhuvilo numue. ²³Looli ifilungo fya m'biili fino fivoneka kuva nuvwoghopua padebe filondua kyongo. ²⁴Nhi fipelua fya m'biili fino tuuti filinuvwoghopua padebe, lukufipela uvwoghopua kyongo, fipelua fiitu fino fisila vunoghelua filinuvunono kyongo. ²⁵Lino ifilungo futu filinhu mvuto fisila luhuvilo lwakupelua uvwoghopua, ulwakuuwa filing'anisivue kuuva nu vwoghopua. Looli u Nguluve ailing'anisie kuuva filungo fyooni palikimo. Kange afipelile uvwoghopua kyongo fila fino nafikwoghopua. ²⁶Alyavombile anala kuuti napangavisaghe ifighavo mu m'biili, looli ifilungo fyoni fikolane mulughano lumo. ²⁷Kange unsiki ikilungo kimo kingalemale, ifilungo fyoni filemala palikimo. Nambe unsiki ikilungo kimo kikwoghopagha, ifilungo fyoni fihovokagha palikimo. ²⁸Lino umue mulim'bili ghwa Kilisite, nikilungo kimo kyene. ²⁹Naju Nguluve avukile mulukong'ano ulwa kwasia muvasung'ua, ulwa vuvili vavili, ulwavutatu vavulanisi pa uluo vala vooni vano vivomba imbombo imbaha, kange ifipelua fya uvupoki, vaala vano vitanga, vaala vano vivomba imbombo ija kulongosia navooni vano vali ni njovele nyinga. ³⁰Vuuli usue tweni tuli vasung'ua? Usue tweni tuli vaviili? Usue twene tulivavulanisi? Usue tweni tuvomba imbombo isa fidegho? ³¹Vuuli usue tweni tuli nikipelua kya vupoki? Usue tweni tujova ni njovele? Usue tweni tughanula injovele? ³²Londagha kyongo ifipelua ifivaha. Najune nikuvasona isila inono kyongo.

Chapter 13

¹Tujovaghe kuuti ku njovele isa vaanhu kange njovele isa vanyamola. Looli nambe nilinsila lughano, nilishaba jino jikuta nambe iking'ola kino kikujila. ²Nakuuti nilinikipelua ikya vuviili nhuvukagusi vwa kyang'haani vuno vufisime nuvukagusi, nakuuti nilinilwitiko ulwakuhamia ifidunda. Looli nave nilinsila ulughano, une na kyekiinu. ³Pe tujove kuuti nihumia kutema kulumue na kukuvalasia avakotofu, na kuuti nihumia um'bili ghwango ninyanyue nu mwoto. Looli nave nilinsila lughano, nanikwambula kimonga. ⁴Ulughano lukuguda kange lulinulutango. Ulughano nalukughinia kange nalukupula. Ghulinsila matingo ⁵nambe umovesi. naghulonda amasio ghaghene, nalukujagha uvuvafi vwa ng'aning'ani, nambe naluvavila amavivi. ⁶Naluhovoka uvuvotevute. Apene looli luhovoka nuvwa kyang'haani. ⁷Ulughano lukughana amasio ghoni; lukwitika amasio ghoni, lulinulukangasio mumasio ghoni, kange lunoghile amasio ghoni. ⁸Ulughano naludugha. Nave kwevule uvu viili, lwoni lukiling'ania. Nave kwejile injovele, sidughaghe. Nave kwevule uvu mang'anyi vukiling'ania. ⁹Ulwakuva tukagule lubale kange tuvomba uvuviili lubale. ¹⁰Looli luliva lukwisa luno lukiline, lula luno nalukwiline lukiling'ania. ¹¹Pano nilyale mwana, nikajovagha ndavule umwana, nikasaghile ndavule umwana,

nikalamulagha ndavule umwana. pano nilyale muunhu n'goyo, nilyaghavikile kutaali nune ghoni ghaala agha kijana.

¹²Ulwakuva lino tulola heene ni kilolelo, heene sura ku ng'isi, looli unsiki ghula tulolagha maso kwa maso. Lino nikagwile lubale, looli unsiki ghula nilakagula kyongo ndavule najune nikagulike kyongo. ¹³Looli lino agha gha tatu ghali nhi danda: lwitiko, uluhumilo luno lukwisa, nulughano. Loolibilivaha kyongo kukila iisi lwe lughano.

Chapter 14

¹Mululondaghe ulughano na kunoghelua kyongo ifipelua ifya munumbula, looli mughinaghe kyongo ulwakuuti muka kyongo uvuviili. ²Ulwakuva umwene juno ijova injovele imia naijova na vaanhu looli ijova nu Nguluve. Ulwakuva nakwale juno ajitang'inie ulwakuva ijova sino sifisime mu Mhepo. ³Looli umwene juno ivila uvuviili, ijova navaanhu na pikuvakangasia inumbula, nakuvanyamasia. ⁴Umwene juno ijova injovele imia ikujimika mwene, looli umwene juno ivila uvuviili ikujenga ulukong'ano. ⁵Lino ninoghelua kuuti umue mwene mujovaghe injovele imia. looli pa isio sooni, ninoghelua kuuti muvilaghe uvuviili. Umwene juno ivila uvuviili ghwe mbaha kukila juno ijova injovele imia (nakuava avisaghe ughwa kughanula), ulwakuuti ulukong'ano lukagule kujengeka. ⁶Looli lino, vakuulu numue va mwanilumbu vango, ningise kulumue nakujova injovele imia, nikuvavumbulila kiki umue? Nanighwesia, ulwene kuuti nijova numue kusila ija lusetulilo, nambe kusila ija vumang'anyi, nambe uvuvili, nambe kusila ija luvulanisio. ⁷Nambe ifinu ifisila vwumi heene filimbi nambe kilongilongi fingaleke kulumia ilisio lino lipungilanile, kwande fikagulika ndani kye kiliku kino kinenilue? ⁸Ulwakuva nave lukelema luhumia ilisio lino nalimanyika, luviasaghe ndani umuunhu ikagula kuuti ghwe nsiki ghwa kuling'ania ku lilugu. ⁹Lulivulevule najumue. Mungahumie nulumili ilisio lino nalyelyene, pe luva ndani umuunhubakagule kino mujova? Mujovaghe, nakwele juno kwande ikuvaling'ania. ¹⁰Nasakughanania kuuti kuliinjovele nyinga sili papinga mu iisi, nakwili nambe jimo insila luvumbulilo. ¹¹Looli nave nanijikagwile injovele jiiti kiki, niva mesia kwa mwenejuno ijova, ghwop juno ikujijova iva mesia kulumue. ¹²Fye lulivuo kulumue, Ulwakuva munoghelua kyongo kulola ivusilo sa Mhepo, mulondaghe kuuti lughinaghe kyongo kukulujenga ulukong'ano. ¹³Pa uluo, umwene juno ijova injovele imia ifunyanghe ulwakuuti apelue kukusighanula. ¹⁴Ulwakuva ningifunye injovele imia, inumbula jaango jikufunya, looli uluhala lwango lusila meke. ¹⁵Nivomba kiki? Nikufunyangha mu numbula jaango, looli kange nikufunyangha nuluhala lwango. Nikwimbagha mu numbula jaango, nikwimbagha nhuluhala lwango kange. ¹⁶Neke looli, ungamughinie u Nguluve mu numbula, umwene juno mesia mu numbula ikwitika "Ameni" pano ghuhumia uluhongesio, nambe nasikagwile sino ghujova? ¹⁷Ulwakuva kyang'haani uve ghuhongesia vunofu, looli ujunge jula naijengeka. ¹⁸Nikumongesia u Nguluve ulwakuva nijova injovele imia kukuvakila umue mwene. ¹⁹Looli mu ng'ong'ano kiba nijovaghe amasio ghahano muno nikitang'anisie une ulwakuuti nikagule kukuvavulanisia avange, kukila amasio imbilima kijigho khu njovele imia. ²⁰Vakuulu numue va mwanilumbu vango, mulekaghe kuuva vaanha musaghile jiinu, pa uluo pipuling'ana nuvu hosi, muvisaghe heene vaanha vafyele. Looli mulwa kusagha mulumue muvisaghe vaanhu vagoyo. ²¹Jilembilue mu ndaghilo, "Kuvaanhu va munjovele ijinge na mumalomo agha vahesia nijovaghe na vaanhu ava. Looli nave vulevule navangamulikaghe," ijova u Mutwa. ²²Pa uluo, imili fye fidegho, nakwekuuti kuvala valo vano vitike, looli kuvano navitike. Looli kulumia uvuviili kye kidegho, nakwekuuti kuvano navitike, looli vwimila valo vano vitike. ²³Lola, nave ulukong'ano lwoni lukong'anile palikimo neke vooni vajovaghe injovele imia, navalesia navala vano navitiki viingilevuuli navanoghile kukuvavula kuuti muli namapepo? ²⁴Looli nave mwene muvula uvuvili juno naitike nambe mesia ingela, ikwesuagha ku sooni sino ipulika. Ihighuagha kusoni sino sijovua. ²⁵Uvusyefu vwa mwoojo ghwa mwene vwale vwifwikuka. Sino kwande sihumila, ale ighua na pickupama na pikufunya kwa Nguluve. Ale ilaata kuuti u Nguluve alinumue. ²⁶Kiki kivingilila kange, vakuulu numue va mwanilumbu vaango? Pano mutang'ana palikimo, umuunhu ghweni ilulutila, imbulanisio, isyetulilo, injovele imia nambe uvughanule. Muvombaghe iisi sooni ulwakuuti mujengaghe ulukong'ano. ²⁷Nave jumonga ijova injovele imia, pe vavisaghe vaviili nambe vatatu, nujunge muvutavike. Umuunhu lunoghile kyongo aghanulaghe kino kijovilue. ²⁸Looli nave napwale umuunhu juno ighanula, looli umuunhu ghweni mu avuo ikalaghe kiimie mun'kate mulukong'ano. Looli umuunhu ghweni ajovaghe mwene na kwa Nguluve. ²⁹Na vaviili vavili nambe vatatu vavilaghe, neke avange vapulikisiaghe na kughanula sino sijovilue. ³⁰Looli ujunge juno ikalileanga fwikililue lumonga mumbombo, juno juno avele ivila ajikaghe. ³¹Ulwakuva ghweni mulumue anoghile kulumia uvuviili vumo ye ujunge ulwakuuti umuunhu ghweni anoghile kumanyila kange vooni va noghele kukangasivua. ³²Ulwakuva inumbula isa vavili sili pasi pavuloleli pa vavili. ³³Ulwakuva u Nguluve naghwe Nguluve ughwa vulamafu, looli ghwe lutengano. Ndavule jilivuo mu ng'ong'ano sooni isa vitiki, ³⁴lonoghile avamama vikalaghe kimie mu ng'ong'ano. Ulwakuva navitavulilua kujova. Pa uluo, vanoghile kuva vakoola, ndavule kange indaghilo pano jijova. ³⁵Nave kulikimonga vinoghelua kumanyila, looli vavaposie avaghosi vavanave munyumba. Ulwakuva se soni kwa mumama kujova mulukong'ano. ³⁶Vuli ilisio lya Nguluve likahumile kulumue? Vuli lilisile jumue mwe veene? ³⁷Nave umuunhu ikuvona kuuti ve vavili nambe lwa mhepo, lumunoghile aghakagule amasio ghano nikuvalembela kuuti lwe lulaghilo lwa Mutwa. ³⁸Looli nave nakagwile agha, mumuleke aleke kukagulika. ³⁹Pa uluo, vakuulu numue va mwanilumbu vango, mulondaghe fijo kulumia uvuviili, namungansighaghe umuunhu ghweni kujova ni njovele. ⁴⁰Looli amasio ghoni gha vombeke vunofu nuvutavike.

Chapter 15

¹Lino nikuvakumbusia, mwe vakuulu numue va mwanilumbu, vwimila vwa livangili lino nikavadalikile, lino mulyupile

na kukwima kuvanave.² Mulivangili iili muvanguike, nave mukulikola vunofu ilisio lino nivadalikile umue, nakwekuuti mulyitike vuvule.³ Nave ulwakwasia vuli nilyupile nhu lukangasio nilyaletile kulumue ndavule lilivuo: kuuti kuhuma mumalembe, u Kilisite alyafwile vwimila vwa vuhosi vwitu, 'kuhuma mumalembe alyalilue, nakuuti alyalilue ikighono kya vutatu.⁵ Nakwekuuti ulya muhumile u Kefa, kange kuvala kijighe na fivili. 'Looli alyavahumile mu nsikighumo avakuulu na vamwanilumbu kukila ifilundo fihano. Vinga vavanave vajighe vwumi, looli vamo muvanave vighona ituulu. 'Kange alyahumile u Yakobo, kange n'sungua ghwa vooni.⁶ Muvusililo vwa ghoni, alyanihumile une, nave vule kwa mwaanha juno alyaholilue mu nsiki ghuno na ghweghwene. 'Ulwakuva une nilin'debe pavasung'ua. Naninoghile kutambulua n'sung'ua, ulwakuva niya pumwike mulukong'ano lwa Nguluve.¹⁰ Looli kulusungu lwa Nguluve Pwenile heene nilivuo, kange ulusungu lwa mwene kulyune nalulivulevule. Pa uluo, nilyavombile ku ngufu kukila vooni. Looli ulusungu lwa Nguluveb luno lulimun!kate mulyune. 'Pa uluo nave nene nambe aveene, tudalikila anala kange tukwitika anala.¹² Lino nave u Kilisite akadalikivue heene asyukile kuva fue, luve ndani mulyumue mujova na kwevule uvusyuke kuvafue? 'Looli nave kwevule uvusyuke kuvafue, kange nave u Kilisite nakasyukile. 'Nave u Kilisite nasyukile, pa uluo amadalikile ghitu vwe vuvule, kange ulwitiko lwinu lwe vuvule.¹⁵ Kange tuvonike kuuva volesi va vudesi vwimila u Nguluve, ulwakuva tulyolelile u Nguluve sino na sesene kuuti alyalilue u Kilisite, unsikibghuno nakan'syusisie. 'Ndavule avafue nave navisyuka, u Yesu kange nakasyukile. 'Nave u Kilisite nakasyukile, ulwitiko lwinu lwe vuvule kange mujighe kwe mule muvuhosi vwinu.¹⁸ Pa uluo nambe vaala vano vakafwile mwa Kilisite kange voope vatipulue. 'Nave kuvukalo uvu umwene jujoo tulikulukangasio munsiki ghuno ghukwisa mun'kate mwa Kilisite, avaanhu vooni, usue tuli vakusaghilua kukila avaanhu vooni.²⁰ Looli lino u Kilisite asyukile kuhuma kuva fue, imeke sa kwasia savaala vano vafwile. 'Ulwakuva uvufue vukisile kukila umuunhu, kange kukila umuunhu uvusyuke vwa vafue.²² Ulwakuva nave u Adamu vooni vifua, pa uluo u Kilisite vooni vivombua vwumi. 'Looli umuunhu ghweeni mu mbombo ja mwene: Kilisite, imeke sa kwasia kange sino silikuvala vano va Kilisite vivombua vwumi unsiki ughwa kwasia kwa mwene.²⁴ Pe vuvu vwe vusililo, pala u Kilisite pano ikum'pela uvutua kwa Nguluve Nhaata. Ulu pe pala pano iliva ivusia ipumusia uvutemi vwoni nhuvu tavulilua vwoni ni ngufu. 'Ulwakuva anoghile kutema m'paka iliiva iviika avalugu va mwene vooni paasi pa sajo sa mwene. 'Umulugu ghwa vusililo kunanganisivua uvufue.²⁵ Ulwakuva "avikile kila kiinu paasi pa sajo sa mwene." Looli pano lijoveka "avikile kila kinu," pa vwelu kuuti najiling'anisivue na vaala vano valyam'bikile kiila kiinu paasi pa mwene jujoo. 'Unsiki ifinu fivikilue pasi pa mweene, looli umwana jujoo ibika pasi kwa mwene. Umwene juno afibikile ifinu fyoni mwene. Ulu lukahumile ulwakuuti u Nguluve u Nhaata ave ghoooni mu fyooni.²⁹ Nambe kange vivomba kiki vaala vano vofughilue vwimila vwa vafue? Nave avafue navisyuka, nakiki kange vikwofughua vwimila vu vanave? 'Nakiki tulimuvutalamu kiila nsiki? 'Vakuulu numue vamwanilumbu vango, kukila kukughinia kulyune mulyumue, luno nilinalwo mwa Kilisite Yesu Mutwa ghwitw, nipulisia ndiiki: nifua mu fighono fyoni. 'Lukunivumbulila kiki, mundolele ija vaaanhu, nave nikatovine nifikanu ifilefi ukoo ku Efeso, nave avafue navisyuka? "Buhila kange tulie na kunyua, ulwakuva pakilavo tufua."³³ Namungasyanganaghe: "Ifupugha ifivivi finangania uluvelo ulunofu. 'Mughelaghe! mukalaghe muvwakyang'haani namungajighaghe kuvomba uvuhosi. Ulwakuva vamo mulyumue namulinuvu mang'anyi vwa Nguluve. Nijova n'diki sooni sinu.³⁵ Looli umuunhu ujunge ijova, "Vuuli avafue visyuka? Voope vikwisa nu m'bili ghuki?" 'Uve ulinjasu kyongo! kiila kino ukavyalile nakinoghile kutengula kumela looli na kwekuuti kifwile.³⁷ Nikila kino ghuvyala naghwe m'biili ghuno ghukula, looli se seke sino silemba. Lunoghile kuva ngano nambe ikinhu kiinge. 'Looli u Nguluve ikughupela um'bili ndavule ighanile, na museke ghwe m'bili ghwa mwene jujoo. 'Amaviili ghoni naghiling'ana. looli na kwekuuti, kweghule um'bili ghuno ughwa muunhu, kange um'bili ughunge ughwa fikanu, num'bili ughunge ughwa fijuni, nu ghunge vwimila vwa samaki.⁴⁰ Kange kweghale amaviili agha ku kyanya namaviili agha mu iisi. Looli uvwitike vwa maviili gha kukyanya ghwe ghuno nu vwitike vwa iisi je jinge. 'Kwe vuule uvwitike vuumo uvwa lijua, kenge nuvwitike uvunge uvwa mwesi, nu vwitike uvunge uvwa nondue. Ulwa kuva inondue jiimo najiling'ana ni nondue ijinge mu vwitike.⁴² Pa uluo fyefino ulivuo kange uvusyetulilo vwa vufue. Kino kivalua kinangika, kange kino kimela nakinangika. 'Kivalilue mumavombe gha vulevule, kivalilue mu vwitike. Kivalilue mu vuvotevote, kimela mu ngufu. 'Kivalilue mu m'bili ghwa lwiho, kimela mu m'bili ghwa Kimhepo. Nave kweghule u m'bili ghwa lwiho, kweghule u m'bili ghwa Kimhepo kange.⁴⁵ Pa uluo kange lilembilue, "Umuunhu ghwa kwasia u Adamu alyavombike mhepo jino jikukala. "U Adamu ghwa vusililo alyavombike Mhepo jino jihumia uvwumi. 'Looli ughwa Kimhepo naalisiile tasi looli ghwe vutengulilo, pa mbele ughwa Kimhepo.⁴⁷ Umuunhu un'tasi ghwa mu iisi, alyalilue nuli ng'unde. Umuunhu ghwa vuviili ihuma ku kyanya. 'Ndavule juula junonalyavumbilue nulu ng'unde, vulevule kange vaala vanovakavumbilue nulu ng'unde. Ndavule kange umuunhu ughwa kukyanya alivuo kange vulevule vala avakukyanya. 'Ndavule kange tupiindile ikihwani kya muunhu ughwa lung'unde, vule kange tulipinda ikihwani kya muunhu ughwa kukyanya.⁵⁰ Lino nikuvavula, vakuulu numue va mwanilumbu vaango, kuuti um'bili ni danda nafikagwile ku hara uvutua vwa Nguluve. Nambe ughwa kunangania kuhala vano navinangika.⁵¹ Lolagha! Nikuvavula umue uvusyefu vwa kyang'haani: Natulifua tvevooni, looli usue tweni tulihambusivua.⁵² Tulihambusivua mumasiki, ku sisila na kulola ni liso, mu lukelema ulwa vusililo. Ulwakuva ulukelema lulakuta, navafue valasyusivuagha nu lwakuleka ku nangika, kange pe tulahambusivua.⁵³ Ulwakuva uvu uvwa kunangika ghunoghela kufwala ghuno naghunangika, ghwope ughu ughwa kufua ghunoghile kufwala ghuno naghufua.⁵⁴ Looli unsiki ughu ughwa kunangika ghungafwikue ghuno naghunangika, ghwope ughu ughwa kufua ghungafwale ghuno naghufua, apuo pelukwisa ulujovo luno lulembilue, "ifua jigulubukue mu vulefie." 'Ghwe fua, uvulefie vwako vulikughi? Ghwe fua, vulikughi uvuvafi vwako? 'Uvuvafi vwa fua se yivi, ni ngufu sa nyivi se ndaghilo. 'Looli hongera kwa Nguluve, juno ikutupela usue kulefia kukilila mwa Mutwaghwati Yesu Kilisite!

⁵⁸Lino, vaghanike vakuulu numue va mwanilumbu vango, mwimaghe mukangalaghe namungasukanikaghe. Jaatu muvombaghe imbombo ja Mutwa, ulwakuva mukagwile kuuti imbombo jinu mwa Mutwa namulivuvule.

Chapter 16

¹Lino ndavule lunoghile ku fya kusangula aviitiki, ndavule nikasolelile ing'ong'ano sa mu Galatia, fye vulevule munoghile kuvomba. ²Mukighono ikya kwasia ikya mulungu, umuunhu ghweni avikaghe kimonga palubale na pi kukivomba ndavule lunoghile. Muvombaghe vulevule ulwakuuti kukaleke kuuva ni fya kusangula unsiki ghuno niliva nisile. ³Kange niliva nifike, umuunhubghweni juno muliva mukunsalula, nikumwomola palikimo nhi kalata kuhumia ilitekelo liinu kuula ku Yerusalem. ⁴Nave lungave lunofu na june kulyune piluta, vilutagha palikimo nune. ⁵Looli nilikwisa kulumue, unsiki ghuno nilisyutula ku Makedonia. Ulwakuva nilisyutula ku Makedonia. ⁶Na kuuva ninoghile pikukala nhumue nambe kufika pano nimalisia amasiki gha ng'aala, ulwakuuti mukagule kukunanga mulughendo lwango, kwooni kuno nilutagha. ⁷Ulwakuva nanihuvila pikuvagha lino munsiki n'debe. Ulwakuva ni huvila pikukala numue unsiki ghumonga, nave u Mutwa ikunavula. ⁸Looli nikukala mu Efeso kufika mu Pentekoste, ⁹ulwa kuva umulyango umwelefu ghudindulilue vwimila une, kange kwevale avalugu viinga vano vikusigha. ¹⁰Lino unsiki ghono u Timotheo ilikwisa, mumbonaghe kuuti alinumue namungamwoghophaghe, ivomba imbombo ja Mutwa, ndavule nivomba. ¹¹Umuunhu ghweni nangansyojologhe. Muntangaghe musila ja mwene nulutengano, ulwakuti akagule pikwisa kulyune. Ulwakuva nikumvila isaghe na vanyalukolo. ¹²Lino ulwakuhumilanila nu nyalukolo ghwit u Apolo. nikamwisie umwojo fijo pikuvaghendela umue palikimo na vanyalukolo. Looli akalamwile ulwakuleka pikwisa lino. Paulo, ikwisa unsiki ghuno alinuvwelefu. ¹³Muvisaghe maso, mwimaghe ni ngufu, muvombaghe hene va baba, muvisaghe ni ngufu. ¹⁴Looli soni sinomuvumba sivombekaghe nulughano. ¹⁵Mukaguile inyumba ja Stefano. Mukaguile kuuti vakale ve vitiki avalongosi ukuo ku Akaya, nakuuti vakivikile veene kukuvavombela avitiki. Nalinoni kuvasuma, vakulu numue va mwanilumbu vango. ¹⁶Muvisaghe vanya lwooghobo ku vaanu ndavule, na kwa muunhu gheen juno itanga mu lwambombo na vavumba mbombo palikimo nusue. ¹⁷Nihovwike kukuswa kwa Stefano, Fotunato, na Akiko. vimile pala pano umue pakanoghile pemuvisaghe. ¹⁸Ulwakuva vajihovvuse inumbula jango ni jinu. Pa uluo, muvakagulaghe avanhu ndavule avuo. ¹⁹ing'ong'ano isa Kuasia vomuile ihungilo kulyimue. U Akila nu Priska vikuvuhungila nu Mutwa, palikimo nulukong'ano lunolulimunyumba ji vanave. ²⁰Vakulu numuwe va mwanilumbu mwevoni vikuvahungila. Muhungilanaghe nulunonelano u lwimike. ²¹Une, Paulo, nilembile vulevule nu luvuko lwango. ²²Nave gheni namughanile Umutwa, pauluwo ulughano luvisaghe lwa mwene. Mutwa ghwit u, isagha!. ²³Ulusungu lwa Mutwa Yesu luvisaghe numuwe. ²⁴Ulughano lwango luvisaghe palikimo numuwe mwa Kilisite.

2 Corinthians

Chapter 1

¹une ne Paulo ne n'sung'hua ghwa Kilisite mu lughano lwa Nguluve, nu Timoteo u nyalukolo ghwit u, ku tembile ja Nguluve jino jili ku Kolinto, na vitiki vooni vano vali mukighavo kyoni ikya Akaya. ²uvumosi vuve numue nu lutengano kuhuma kwa Nguluve Nhaata ghwit u Mutwa Yeesu Kilisite. ³Aalumbwaghe uNguluve nu Nhaata ghwa Mutwa Yesu Kilisite, umwene ghwe Nhaata ghwa lusaghilo nu Nguluve ghwa luhuvisho lwoni. ⁴uNguluve ikutuhuvisho usue mu mhumhuko siitu sooni, neke kuuti tuwesie kuvahuvisho vala vano vali mu mhumhuko. tukuvahuvisho avange mu luhuviilo lula lula luno uNguluve alyatumiile kukutuhuvisho usue. ⁵ulwakuva ndavule ulupumhuko lwa Kilisite lukwongelela vwimila jiitu, vule vule ulukeelo lwitu lukwongelela kukilila uKilisite. ⁶neke ndeve mhupumusuvua vwe vwimila ulukeelo lwinu nu vuvangi vwinu. kange nave tuhuvisho, vwe vwimila vwa luhuvilo lwinu luvomba imbombo kinyilifu pano muva mu mhumhuko ku lugudo ndavule usue pano tulyapumwike. ⁷nu lukangasio lwitu mu lyumue vwe vukangafu. tukagula kuuti ndeve vule fino mukilila imhumhuko, vule vule mukilila uluhuvilo. ⁸ulwakuva natulonda umue muve vajasu, vanyalukolu, imhumhuko sino tulyale naso ukuo ku Asia, tulyavonilue kukila vule tuwesia kupinda, kuuti natulyale nambe nu luhuvisho lwa kukukala kange. ⁹kyang'haani tulyahighilue kufua. neke uluo lulyale kukutuviiika usue tuleke kuva nu luhuvisho lwitu twevene, pepano tuvike uluhuvisho lwitu kwa Nguluve, juno isyulula avafue. ¹⁰alyatupokile usue kuhuma muvufue, ilikutupoka kange. tuvikile ulukangasio lwitu mwa mwene kuuti ilikutupoka kange. ¹¹akavombile ndiki ndavule umue pano mukututanga mu nyifunyo siinu. pe pani vinga vilikuvahongesia kukilila usue vwimila ulughano ulukome vwa vumosi vuno tupelilue usue kukilila inyifunyo sa vinga, ¹²tukughinia nu ili: amasio gha masaghe ghiitu. ulwakuva vwe vufumbue uvunono nu vuvalafu vwa Nguluve kuuti tulyalutiile jusue mu sa iisi. tuvombile ndiki kyongo numue, nakwekuti mu vukoola vwa iisi, neke pepano mu vumosi vwa Nguluve. ¹³natukuvalembela kyokiyoni kino namuwesia kukwimba na kukwelevua. nili nu vukangasio. ¹⁴kuuti lubale mutwelevilue. nili nu lukangasio kuuti ikighono kya Mutwa Yeesu tuliva vwimila mu kidada kiinu, ndavule fino muliiva kulyusue. ¹⁵ulwakuva nilyale nu vukangafu mu ili, nikanoghilue kukwisa kulumue taasi, neke kuuti muwesie kukwupila uluvumbulilo ulwa kughendelua kavili. ¹⁶nikale nipanga kukuvaghendela un'siki ghuno niluta kuMakedonia, kange un'siki ghuno nigomoka kuhuma kuMakedonia, munue kukun'sugha un'siki ghuno niluta kuvuYahudi. ¹⁷pano nilyale nisagha mu ili, pe nikale nikana kana? pe nipanga imbombo kuling'hana nu vukome vwa vumuunhu, neke kuuti niti "Eyo, ndali" ni "Ndali, "Ndali" mu n'siki ghumo? ¹⁸neke hwene vule uNguluve nywilifu, natujova fyoni kuuti "Eyo" ni

Chapter 2

"Ndali"¹⁹ulwakuva umwana ghwa Nguluve, uYesu Kiisite juno uSilvano, uTimoteo nune tulyapulisie kulumue, nakwekuti "eyo" na kuti "ndali" umwene ghwe "Eyo" un'siki ghwoni.²⁰ulwakuva ulufingo lwoni lwa Nguluve lwe Eyo. nkwk lino kukilila umwene tuuti Ameni ku vwimike vwa nguluve.²¹lino ghwe Nguluve juno ikutwimisia usue palikimo numue mwa Kilisite, kange alyatusung'hile usue.²²alyavikile ikivalilua pakyanya jiitu kange akatupeela uMhepo mu numbula siitu ndavule uvuvaha vwa kila kino ale ikutupeela uviise.²³pe pano nikun'suuma uNguluve, am'bule une lweluki lunolunivombile une kuleka kukwisa ku Kolitho kuuti nilava n'sigho kulumue.²⁴ulu nakwekuti tughesia kusigha ndavule ulwitiko lwinu vuno lunoghiile kuuva. pepano tuvomba palikimo numue vwimila mu lukeelo lwinu, ndavule pano mukwima mu lwitiko lwinu.

Chapter 2

¹lino nikalamwile nu mwojo ghwango kuuti, nanikwisa kange kulumue kukuvaletasia amoojo ghiinu.²ulwakuva une ningavapelele umue kuuva nuulusukunalo, kwekuuti nakwale juno kyaikumhelela une niive nu lukeelo, looli jumue mwe vano nivalamisie mu moojo ghiinu.³fye nambe nikavalembile mu kalata jila kuti, ningiise kulumue nileke kulemasivua mu mwojo ghwango na vaanhu vano vaveele vanoghiile kukumhela nihovoke, nikagwile kuuti ningave nu lukeelo, na jumue mweni muvisaghe nulukeelo.⁴pano nikavalambiile ikalata vwimila imumuko imbaha nu lusukunalo ulukome ni misosi minga. looli nalondagha mukagule vule nili nu lughano ulukome kulumue.⁵liino umuunhu ghweni juno apeleleliile kulemala mu mwojo, naandemisie juune, looli avalemisie najumue. neke lino nanilonda kuviika uluo kuuva lutalamu kyongo kulumue.⁶ulukwegho lunolumwaaghile umuunhu ujoo kuhuma kiviinga mulumue lunkwilele.⁷lino, munoghiile kukunsaghila na kukunkangasia umuunhu ujoo, kuuti aleke kusukunala kyongo kuhanga afue umwojo.⁸liino, nikuvasuuma mumhufiqghe kuuti mumughanile.⁹uvufumbue vwango vwa kukuvaletela ikalaata jila, vulyale vwa kukagula nave mukumulika mu sooni.¹⁰pano mukunsaghila umuunhu, najuune ninsaghiile. ulwakuva nave pwelili lino ninoghiile kusaghila, nisaghiile pamaaso gha Kilisite vwimila umue.¹¹ulwa kuuti, uSetano aleke kukutulema, ulwakuva tukagwile uvusufu vwake.¹²lino, ye nifikile kulikaaja lya Tuloa kupulikisia imhola inofu ija Kilisite, uMutwa akandindulila umulyango ughwa kuvomba imbombo jaake kula.¹³neke nanikatenganile mu mwojo ghwango, ulwakuva nanikamwaghile kula unyalukolo ghwango uTiito. pe nikahwesia nikavuuka kuluta ku Makedonia.¹⁴neke tukumwongesia uMutwa ulwakuva mwa Kilisite ikutulongsia jaatu kulefia avalugu. kange ikutupelelausue kukwisia uvukagusi vwa mhola sa Kilisite imbale sooni, ndavule ulunusi ulunono vule lukwilana.¹⁵ulwakuva kwa Nguluve usue tulindavule ulunusi ulunono lwa Kilisite luno lukuvafikila vooni, vanovipokua na vano visova.¹⁶ku vano vipokua ulunusi uluo lunono, lukuvapeela uvwumi. neke kuvano visova, ulunusi uluo luviivi, lukuvapeela uvufue. lino ghwe veeni juno anoghiile kuvomba imbombo ijio? ¹⁷usue natulindavule avaanhu vinga vano vavikile ilisio lya Nguluve hwene kiinu kya kughusia. looli mu ngufu isa Kilisite, tupulikisia ilisio lya Nguluve mu vugholofu vwoni pa maaso gha Nguluve ndavule utusaghile.

Chapter 3

¹asi, musagha kuuti tutengwile kange kukughinia? jeeje, usue natulindavule avaanhu avange vano vikuvaletela ikalata isa kujoleka kulumue, nambe kusuma ikalata kulumue isa kuvoleka ku vaanhu avange.²umue mwemue kalata jinojikutwoleka usue, jino jilembilue mu moojo ghiitu, jino jikagulika na kukwimbua na vaanhu vooni.³kange muhufia kuuti, umue mwemue kalata jino jihumule kwa Kilisite, jino tuvaletile usue. najilembilue ni kilembilue, looli jilembilue nu Mhepo ghwa Nguluve juno mwumi. kange namuli ndavule ikalata jino jilembilue mu kiseghu, looli jino jilembilue mumoojo gha vaanhu.⁴tujova isio ulwakuva uluo lwe luhuviilo lwitu kwa Nguluve vwimila sino uKilisite atuvombile usue.⁵nakwekuuti tusaagha kuuti tuvomba kimonga mu ngufu siitu ulweene ingufu siitu sihuma kwa Nguluve.⁶unguluve ghwe juno atupeliile ingufu isa kuuva vavombi va lufingo ulupia kuhuma kwa Mhepo uMwimike. ulufungo uluo nase ndaghilo sino silembilue, ulwene lwa Mhepo uMwimike, ulwakuva indaghilo sino silembilue sileeta uvufue, looli uMhepo uMwimike ileeta uvwumi.⁷indaghilo sino silyalembilue mufiseghu, sino sinosilyaletile uvufue, silisile muvuvaha vuno vuvalatika, kuhanga avaislaeli vakakunua kukumulola uMoose kumaaso ulwakuva uvuvaha uvuo vulyavalatiike unsiki ndebe vuvule.⁸asi lino imbombo ija Mhepo uMwimike na je jiiva nu vuvaha kukila?⁹nave imbombo jiva jipelelela avaanhu kuhighua jili nu vuvaha, lino imbombo jino jipelelela kuuva vaghlofu pamaaso gha Nguluve najiiva nu vuvaha kukila?¹⁰lino uvuvaha vwa lufingo ulukuulu, navuling'hana nu vuvaha ulwa lufingo ulupia, ¹¹ulwakuva vwa lufingo ulupia vukome kukila. nave kino kyale kya nsiki n'debe vuvule kulyale nu vuvaha, lino kya jaatu kiiva nu vuvaha kukila?¹²lino tuvomba kisila vwoghofi, ulwakuva ulwakuva uluo lwe luhuviilo lwitu.¹³kange usue natuvomba ndavule uMoose juno alisighile kumaaso ni kitambala, kuuti aVaisilaeli valeke kukuvwagha uvusililo uvwa luvalatiko.¹⁴neke avaisilaeli uluhala lwave lulyadindilue. umpaka lino pano vikwimba ifilembua fya lufingo ulukuulu, vikunua kukagula uvwakyang'haani, viiva hwene vasighilue ikyenda ikio. uvwakyang'haani uvuo vukagulika vwimila kukumwitika uKilisite, ulwakuva ndavule kukusivua ikyenda ikio.¹⁵se seene, kuhanga kufika umusyughu, pano vikwimba ifilembua ifya ndaghilo sa Moose, amoojo ghaave ghasighilue vikunua kukulutang'hanania.¹⁶neke umuunhu ghweni juno ikumwitika uMutwa, uMutwa ikum'busia ikyenda ikio.¹⁷lino, uMutwa ghwe Mhepo, pano pwale uMhepo ghwa Mutwa pali nu vwavuke.¹⁸liino usue tweni tve vano natusighilue kumaaso ni kyenda tukuvwagha uvuvaha vwa Mutwa. uMutwa juno ghwe Mhepo, ghwe ikutuhambusia tuhwanane nu mwene, ikutuhambusyagha kuhuma uvuvaha kufikila uvuvaha uvukome kukila.

Chapter 4

¹ulwakuva uNguluve mu lusungu lwake atupeliile imbombo iji, natudendevuka. ²ulwene, tukanile lwoni kuvomba isa kuvusyefu inya sooni. nambe natukuvasyanga avaanhu, nambe kuhasing'hania ilisio lya Nguluve nu vudesi. looli, tujova uvwa kyang'haani pa vuvalafu, neke avaanhu vooni vakagule mu moojo ghaave kuuti tuli va kyang'haani pa maaso gha Nguluve. ³neke nave iMhola inofu jino tupulikisie jisighile kuvoneka, jiiva jisighilue ku vano visova. ⁴ulwakuva kusalula vavuo, uSetano juno ghwe m'baha ghwa iisi iji, akupile uluhala lwa vanonavikumwitika u Yeesu. wimila uvuo, vikunua kukulwagha ulumuli ulwa Mhola inofu ija vuvaha vwa Kilisite, juno ghwe kihwani kya Nguluve. ⁵ulwakuva usue natupulisia imhola siitu, looli tupulusia kuuti, uYeesu Kilisite ghwe Mutwa, najusue tulivavombi viinu mulwa kum'bombela uYeesu. ⁶ulwakuva uNguluve ghwe mwene juno alyatiile, ulumuli lulimulika kuhuma mung'hiisi, ghwe mwene imulika amoojo ghiitu, na kukutupeela kukagula uvuvaha vwake vuno vuvalatika ku maaso gha Yeesu Kilisite. ⁷usue twe vano tuli ndavule ifikog'holo fya nhapo, tupelilue ulumuli uluo, neke likagulike kuuti, ingufu imbaha isa kuvomba imbombo ijio na siitu, sihuma kwa Nguluve. ⁸sikutuvona imhumhuko sino sili papinga, neke natulemua, tuuva ni ng'haani ng'haani, neke natufua umwojo. ⁹avaanhu vikutupumusia, neke uNguluve naikutuleka tveveene, vikututwasia paasi, neke natufua. ¹⁰ifighono fyooni amavili ghiitu ghali mulutalamu ulwa kufua ndavule uYeesu kuuti uvwumi vwa Yesu vuvoneke mu mavili ghiitu. ¹¹ulwakuva usue twe vano tuli vwuumi, jaatu tuli mu lutalamu ulwa kufua vwimila uYesu kuuti, uvwumi vwake vuvoneke mu mavili ghiitu ghano ghifua. ¹²vwimila uluo, usue tuli mu lutalamu ulwa kufua, mu uluo umue mukava vwumi. ¹³mu malembe amimike ghalembilue amasio ghano ghiiti, nilyamwitike uNguluve fyenambe nilyajovile. najusue tui nu lwitiko ndavule uluo.fyenambe tujova. ¹⁴tukagwile kuuti uNguluve juno alyansusisie uMutwa uYesu ilikutusysusia na jusue. ulwene ilikutuviika palikimo numue, kuuti tukale nu Yesu. ¹⁵lino, imhumhuko sooni tukwupila vwimila umue, kuuti ulusungu lwa Nguluve luvafikie avaanhu vinga, neke vamuhongesyaghe fiijo uNguluve. mu uluo uNguluve ighinisivua. ¹⁶lino natudendevuka, nambe amavili ghiitu ghisakala, looli, n'kate mumoojo ghiitu. UNguluve ikutupela kuuva vapia ifighono fyoni. ¹⁷ulwakuva ulupumuko lwitu lupepe, kange lwa n'siki n'debe vuvule. ulupumuko uluo lukutuling'hanikisia uvuvaha uvwa kuvusila kusila. uvuvaha uvuo vukome kukila, vukutupelela kuvona imhumhuko isi nakiinu. ¹⁸ulwakuva natulola vwimila ifinu fino fivoneka, ulwene vwimila ifinu fino nafivoneka. ifinu fino fivoneka fya n'siki n'debe vuvule, looli fino nafivoneka fya jaatu.

Chapter 5

¹tukagwile kuuti amavili ghiitu kye kyeve kya n'siki n'debe mu iisi muno. neke kyang'hanangike, uNguluve ilikutupeela uvukalo kukyanya uvwa kusila na kusila vuno navuli ndavule ilikaaja lino lijengilue na mavoko gha vaanhu. ²ulwakuva mu iisi muno amoojo ghitu ghipumuka mu uluo tuli nu vusyukue uvukome uvwa kuluta kuvukalo vwitu uvwa kukyanya, ukuo uNguluve ilikutufywika amavili amapia. ³tusyukilue mu ulu, kuuti mulwa kufwikua, apuo natuuva vufuula. ⁴pano yu jiiighe mu ma vuli agha ghano gha kyeve kya n'siki n'debe tupumuka mu mojo ghiitu mu lwa kufua mu nyinga. na kwe kuuti tulonda kufuula um'bili ughu ghuno ghufua, ulwene tulonda kufwikua um'bili ghuno naghufua, kuuti um'bili ughu ghuno ghufua ghugulubikue na ghuno naghufua. ⁵uNguluve ghe juno atuling'hanisie uluo, utupeliile uMhepo ghwake neke tukagule kuuti kyang'haani fye tiliiva. ⁶jaatu tuli nu luhuviilo nambe tukagwile kuuti, pano tulu mu m'bili ughu tulipatali nu Mutwa. ⁷tukukala vwimila ulwitiko, na kwe kuuti vwimila fino fivoneka mu uluo mwe tukangalika. ⁸kange tuvona ye kuba twale tughuleke um'bili ughu na kuluta kukukala nu Mutwa. ⁹lino tuve muvukalo uvu, nambe natuuve muvukalo uvu, uvufumbue vwitu kukumuhovosia uMutwa. ¹⁰ulwakuva usue tweni tulikwima pamaaso gha Kilisite nakuhighua nu mwene, neke nujunge ilikwupila uluhombo vwimila sino avomba mu iisi muno, siive nnofo nambe siive mbiivi. ¹¹lino, ulwakuva tukaghwile kuuti lunoghiile kukumwoghopa uMutwa, tughimba kukuvavula avaanhu kuuti vamwitikaghe. uNguluve atukagwile vunono vuno tulivuo, najune nihuviila kuuti na jumue mutukagwile vunono. ¹²natulonda pikughinia kange kulumue, looli tulonda kukuvavuula kino kinoghiile kukughinia vwimila usue, kuuti muve na masio agha kuvamula vano vikughinia vwimila sino sivoneka pa maaso, vikusileka isa mu mwojo. ¹³ulwakuva, nave tuvoneka tulivanyalukwale, tuli enendiiki vwimila mwa Nguluve, kange nave tuvoneka tuli nu luhala vwe vwimila umue. ¹⁴ulughano lwa Kilisite lukutulongosia usue, ulwakuva tukagwile kuuti umuunhu jumo alwafwile vwimila avaanhu vooni, mu uluo avaanhu vooni valyafwile. ¹⁵UKilisite alyafwile vwimila avaanhu vooni kuuti, avaanhu valekaghe kukukala mu vughane vwake, looli mu vughane vwa juno alyafwile na kusyuka vwimila aveene. ¹⁶lino kuhuma un'siki ughu, natukun'kagula umuunhu mulwa m'bili. na pano un'siki ghumonga tukan'kagwile uKilisite mulwa m'bili, neke liino natukun'kagula mu uluo. ¹⁷umuunhu ghweni juno alimwa Kilisite, ujoo avumbiike vupia, isa muvukuulu sikilile, lino uvumuunhu vwake vupia. ¹⁸neke isi sooni sihuma kwa Nguluve juno alyansung'hile uKilisite atusambanie usue nu mwene, kange atupeliile imbombo ija kupulisia imhola ijio ija kusambana nu mwene. ¹⁹kwekuuti kukilila uKilisite, uNguluve ikuvasambania avaanhu nu mwene, kisila kuvalilila uvuhosi vwaave. kange atupeliile imbombo ija kuvavuula avaanhu imhola ija lusambanio. ²⁰lino, uKilisite atusung'hile kuvomba imbombo jaake, neke kukilila usue uNguluve ikuvasamilisia kusambana nu mwene. fwe nambe tukuvasuuma vwimila uKilisite kuuti: "musambane nu Nguluve!". ²¹UNguluve alyam'bikile uKilisite unsila vuhosi, kuuva mhosi vwimila usue, kuuti pano tuuva vaanhu va Kilisite ujoo, tuvisaghe vagholofu pa maaso gha Nguluve.

Chapter 6

¹lino, ulwakuva tuvomba imbombo palikimo nu Nguluve tukuvasuuma kuuti ulusungu lwa Nguluve luno mwupile mulekaghe kuuti lusove vuvule. ²ulwakuva uNguluve iiti, un'siki ghuno ghukanoghiile nikapulike, ikighono ikya vupoki nikakutangile pulikisia, un'siki ghuno ghuno ghunoghiile ghwe ughu, ikighono ikya vupoki kye iki. ³lino, natuvomba lumonga luno lukuvasia avange, kuuti uvuvombi wvitu vuleke kujovua fivi. ⁴ulwenen mu sooni tuhufia kuuti tuli vavombi va Nguluve. Tuli vavombi vaake mulwa kuguda fiijo mu mhumhuko na mu nhalamu nyinga. ⁵kutovua, kudindilua mu ndinde, tukwovelua na mapugha gha vaanhu, tuvomba imbombo inhalamu, tilinda na kughonela. ⁶kange tuhufia muvugholofu, mu vukagusi, mu lugudo, mu vukoola, mulwa kulongosivua nu Mhepo uMwimike, nu lughano ulusila vukedusi. ⁷kange tuli vavombi vaake mulwa kupulisia imhola ija kyang'haani, mu ngufu sa Nguluve. uvugholofu kye kilwilo kuuti, ulubale ulwa ndia nu lwa ng'highi. ⁸usue tutavwile, vaanhu vatughinie nambe vatubenapule, vatupaale nambe vatujove fiivi, tuvoneka tuli vadesi himbe tujova isa kyang'haani. ⁹tuvomba imbombo heene natukaguliike himbe tukaguliike vunono. -tuvomba imbombo hene vano vifua kange lolagha! tujighe tuli vwuumi. tuvomba imbombo heene tupumusivua vwimila vwa maghendele ghiitu, na kwe kuuti ndavule vaanhu vano vahighilue nambe kwe kufua. ¹⁰tuvomba imbombo heene tuli nu lusukunalo, neke jaatu tuli nu lukeelo. tuvomba imbombo hene tulivakotofu, neke vinga vatupeliile uvumofu. tuvomba imbombo heene natukava kimonga ulwene tuli ni fiinu fyon. ¹¹mwe va Kolinto, tujovile numue kisila kufisa kimonga, kange tujovile nu lughano ulukome. ¹²usue natu vuhilile kukuvagha umue looli umue, mu nyivonelo siinu, muvuhilile kukutwagha usue. ¹³lino, nijova numue hene nijova na vanango, muvisaghe nu lughano ulukome kulusue, ndavule usue tulivuo. ¹⁴namungavisaghe nu vu hangilanisi na vaanhu vano navitiki. ulwakuva uvugholofu nu vuhosi ndepoonu fiiva vumo ndaani? nambe ulumuli ni ng'hiisi ndepoonu fiiva pepamo? ¹⁵kange uKilisite nu Beliari ndepoonu vipuling'hana? nambe umwitiki na juno namwitiki, ndepoonu viiva nu vuhangilanisi vuki? ¹⁶inyumba inyimike ija Nguluve ndepoonu jiva vumo ni fihwani ifya manguvule? usue tuli nyumba inyimike ija Nguluve juno mwumi, ndavule uNguluve jujuo vule alyajovile." nili kukala mu veene. na kughenda palikimo na veene. Niliva Nguluve ghwave, voope viiva vaanhu vango. ¹⁷lino uMutwa iiti," muvuuke pakate pa veene, mubaghule vano namungakolaghe ikiinu ikilamafu, najune pe kyanikuvupila. ¹⁸niiva nhaata ghwinu, najumue muuva vaswambango na valivango, 'uMutwa unyangufu sooni, ijova.

Chapter 7

¹lino, vaghanike vango, uNguluve afingile kukutupeela isio sooni sino alaghile, tuvalasyaghe mu sooni sino sikutupelela kuuva valamafu amavili na moojo ghiitu. tuvisaghe vimiike mulwa kumwoghopa uNguluve. ²mutwupile mu moojo ghiinu, ulwakuva nakwale juno tumuhokile, nakwale juno tumulemisie. natunyanyile nambe jumonga. ³nanijova ulu mulwa kuvapiika. ulwakuva ndavule nikajovile ulutasi kuut, umue muli n'kate mu moojo ghiitu, tulipalikimo mu vwumi uvu, nambe kuuve kwe kufua. ⁴nilin'sila vwoghofi, kange nikughinia vwimila umue, mung'hangisie fiijo, na pano kupumuka mu nyinga, mumbikile niive nu lukeelo ulukome. ⁵ye tufikile ku Makedonia, tukakunilue ulwakuva tukale ni mhumhuko imbale sooni; kunji kukale nu vulugu mun'kate mu moojo ghiitu mukale nu ludwesi. ⁶neke uNguluve unya kuvakangasia vano vali mu vukaming'hanilua mu moojo ghaav, akatukangasia mulwa kwisa uTiito. ⁷nakwekuti uNguluve akatukangissie mulwa kwisa uTiito lwene, looli na vule mukan'kangisie umwene. akatwoliike vule munsyukilue une, na vule musukunala na kukun'hangajikila une. isio simheliile kuhovoka kyongo. ⁸palikimo na kuva, ikalata jino nikavalembile jika vapeliile ulusukunalo nanikupiika. looli nikupiika vwimila ikalata ijio ye nivwene jikavapeliile umue muuve nu lusukunalo. poope mukale nu lusukunalo mu n'siki n'debe vuvule. ⁹lino nili nu lukeelo, nakwekuti nili nu lukeelo ulwakuva mukaale nu lusukunalo, jeeje. ulwene nili ulwakuva ulusukunalo lwinu lukavapeliile mulate uvuhosi vwinu, ulusukunalo lwinu lukaale mu vughane vwa Nguluve, mu uluo na tukavalemisie vwimila sino tukavalembile. ¹⁰ulwakuva ulusukunalo luno lukwisa vwimila, uvughane vwa Nguluve lupelela ululaata luno lupelela uvupoki kisila kuuva nu lupiiko, looli ulusukunalo luno lukwisa vwimila imbombo sa mu iisi, luleta uvufue. ¹¹lolagha! ulusukunalo luno lukwisa muvughane vwa Nguluve, luvapeliile kuuva ni kivavilisi ikya kuvomba sino sinoghiile, luvapeliile kukujoleka kuuti sino muvomba sa kyang'haani kukalalila uvuhosi, kukumwoghopa uNguluve, kusyukua kum'bona, na kuvona kuti juno ahokile upiile uluhombo lwake. mu isio sooni muhufisie kuuti muli vasila n'kole. ¹²lino, nambe nikavalembiile umue, nanika valembiile vwimila mwa muunhu juno amhokile ujunge, nambe juno uvuhosi vumpumwisie. looli nalondagha kuuti mukagule jumue pa maaso gha Nguluve vule mukaghimbile kukutavula vwimila usue. ¹³mu uluo mutukangisie. palikimo nuluo tuhovoka kange tuli nulukeelo vwimila, ulukeelo lwa Tiito vule mweni mukamhovwisie mu mwojo. ¹⁴ulwakuva nanikale ni soni, ndave nikighinisie kwa mwene vwimila umue. sooni sino twavavulagha sikaale sa kyang'haani. enendiki na sino tukavaghinisie umue kwa Tiito, soope sivonike kuuti sa kyang'haani. ¹⁵ulughano lwake kulumue luvaha kyongo, na pano ikumbuka uvukundi vwinu mweni na vule mukamwupiile vunono, kange nu vwoghofi. ¹⁶nihovwike ulwakuva lino ninoghiile kukuvahuviila lwoni.

Chapter 8

¹lino, vanyalukolo viitu tulonda umue mukagule vule uNguluve afisungukiile ifipugha fya vitiiki ku makedonia. ²un'siki ghwa ngelo imbaha sa mhumhuko, ulukeelo lwave uluvaha palikimo nu vukotofu vwake, kuyavapeleliile kuuva nu vumofu vuvaha vwa vukoola. ³nikuvavuula kuuti valyatavwile ifinu finga, kukila vule valyale. ⁴kange valatavwile mu

vughane vwake na kukutupelepesia kuuti vavisaghe vuhangilanisi nusue mu mbombo ija kuvatanga avitiki.⁵vavyavombile uluo kukila vule tulyale tuhuvila. vakitavwile taasi kwa Mutwa, neke vakitavula vavuo kulyusue mu vughane vwa Nguluve.⁶lino, tukampelepesia uTiito kuuti iise avatange kumala imbombo ijio, ulwakuva ghe juno akatengwile imbombo ijio kulumue.⁷ndavule muli vamofu mu sooni - mu lwitiko, mukipelua ikya kupulisia, mu vukagusi, kughimba, paliimo na mulughano lwinu kulyusue. lino muvisaghe vamofu na mu mbombo iji ija kuvatanga avange.⁸pano nijova isi nakwekuuti nilonda kukuvumulisia, ulwene nikuvavuula imhola isa vange ndavule vighimba, kange nilonda kulola ulughano lwinu ndave lwa kyang'haani.⁹ulwakuva umue mukagwile vule uMutwa ghwit uTeesu Kilisite alyavasungukile, na pano alyale mmhofu, akiviika n'kotofu vwimilaumue. neke mu vukotofu vwake, umue muuve vamofu.¹⁰lino, vwimila imhola iji nikuvavuula luno lunoghiile kulumue umwaka ghuno ghwakila, namwakela kutengula kuvomba lumonga. u lwene mwava munoghelua kuvomba.¹¹lino, ndavule mukaale mu noghelua fiijo kuvomba uluo ye mutengula, mumale imbombo ijio.¹²ulwakuva muli nu vunoghelua vwa kuvomba imbombo iji, uluo lunofu kange lukwitikisivua. neke lelo luvvisaghe mulwa fino umuunhu alinafyo nakwekuti fino naalinafyo.¹³uvufumbue vwa mbombo iji, nakwekuuti umue mudujue nu n'sigho ughwa kutanga avange, neke aveene vavisaghe kwaki, ulwene tulonda mulig'hanaghe.¹⁴un'siki ughu pano mulinifiinu finga, muvatangaghe vano navali nafyo neke voope pano viliiva ni fiinu finga vilikuvatangagha umue, mu uluo muuva muling'hiine.¹⁵ulu luli ndavule lulembilue," juno alinafyo finga, naakale ni fya kisighala, kange juno akale nafyo fidebe naakaghilue.¹⁶nikumwongesia uNguluve juno ampeliile uTiito umwojo ughwa kuhimba kukuvatanga umue, ndavule nili naghwo une.¹⁷nakwekuti ye tukun'suma akakundile lwene, mu uluo ghwope akale nu vusyukue uvwa kwisa kukuvatanga. akisile kulumue nu vughane vwake jujuo.¹⁸tukunsung'ha nu nyalukolo ghwit ujuunge juno ifipugha ifya vitiki fikumughinia mu mbombo ija kupulisia imhola inofu.¹⁹nalwe lululuo lwene, looli kange ifipugha ifya vitiki fikansalwile unyalukolo ghwit ujuo kuuti avisaghe palikimo nusue pano tutwala ulutango ku vaanhu. imbombo ijio, jikumughinia uMutwa, kange jihufia vule tuhimba kukuvatanga avange.²⁰natulonda tupikwaghe nu muunhu ghweni vwimila usue nambe ni mbombo jino tuvomba.²¹tukulolelela fiijo kuvomba vunono, nakwekuti pa maaso gha Mutwa lwene, looli na pa maaso gha vaanhu.²²kange tukunsung'ha unyalukolo ghwit ujuunga aave palikimo navuo. ke kinga tumwaghile kuuti ali ni kivavilisi kuvomba imbombo nyinga. nambe lino alinikivavilisi fiijo ulwakuva ikuvahuviila umue.²³lino nave umuunhu ilonda kukagula imhola sa Tiito, uju m'bomb mbombo n'jaango mulwa kuvatnaga umue. neke nave ilinda kukagula imhola sa vange, avuo vanyalukolo viittu, vasung'hilue ni fipugha fya vitiki. voope vukumughinia ukilisite.²⁴lino, muvafufyaghe avaanhu avuo ulughano lwinu, neke ifipugha ifya vitiki fikagule kuuti sino tukughinia vwimila ume se seene.

Chapter 9

¹lino lunono fiijo kulyune kukuvalembela vwimila, ulutango lwinu ku vitiki. ²nikagwile umwojo ghwinu ughwa kuvatanga avange, ghuno najune nikughinia vwimila umue ku vaanhu ava ku Makedonia. nikavavulile kuuti, ikipugha ikya vitikiava kukighavo ikya Akaya vakiling'hanisie kuhuma umwaka ghuno ghwakila. umwojo ghwinu ughuo ghuvapeliile vinga mu veene kuuva nu mwojo ughwa kutavula.³lino nivasung'hile avanyalukolo viitu ava kuuti, ulughinio lwitu vwimila umue luleke piiva lusila luvumbulilo, mu lwa kuuti mwale muuva muling'hanisie, ndavule nikajovile.⁴ulwakuva nave nisiile ukuo palikimo nu muunhu ghweni ughwa ku makedonia na kuvona namuling'hanisie, mwale muuva mutukosekisie isoni - nanijova kiinu kulumue - ulwakuva nilin'kali fiijo vwimila umue.⁵lino nivwene lunono nivasuume avanyalukolo viitu ava valongole ukuo kuuti, valing'hanikisie ng'haani uluvonolo ndavule luno mukalaghile. mu uluo muuva mutavwile nu mwojo um'balafu, nakwekuti jumonga iiva avumilisie.⁶mukumbukaghe kuuti, umuuhu juno ivyala fidebe, ipeta fidebe, juno ivyala vwimila uufumbue vwa lufunyo ikava ulufunyo.⁷umuunhu ghweni atavulaghe ndavule alamwile mu mwojo ghwake, alekaghe kutavula nu lusukunalo nambe kukwumilisivua. ulwakuva uNguluve ikumughana umuunhu juno itavula nu mwojo um'balafu⁸pe uNguluve ikuvafunyagha mu nyinga kuuti jaatu muvisaghe ni finu fyonni fino mulonda, neke muvusaghe vaanhu va kuvomba inofu inyinga.⁹ndavule lilembilue kuuti, Atavwile ikyuma kyake kukuvapeela avakotofu. uvukoola vwake vwa fighono fyonni.¹⁰Ghwope juno ikumpeela umuunhu imbeju ija kuvyala nu n'kate ghwa kulua, ikuvapeela imbeju ija kuvyala na kukuvongeslesia. umwene ilikwongeslesia umpeto ghwinu ughwa mwojo ghwa vukoola.¹¹ikupapelagha uvumofu mu sooni kuuti, muvisaghe vapesi. mu uluo vikumuhongesiyagha uNguluve kukilila usue.¹²ulwakuva imbombo iji jino muvomba nakwekuti jitanga va vitiki vano vaghilue, looli jipelela avaanhu vinga vamhongesiaghe fiijo unguluve.¹³imbombo iji jino muvomba jihufia kuuti umue muli vavombi vanofu mu uluo avaanhu vikumughinia uNguluve. vikumughinia vwimila uvukundi vwinu uvwa kwitika imhola inofu ija Kilisite. kange vikumughinia pano vikuvwagha uvukoola vwinu mulwa kuhangilanila ifiinu palikimo na veene na vange vooni.¹⁴vavasyukilue, kange vikuvvasumila. vivomba uluo vwimila ulusungu uluvaha luno uNguluve avapeliile.¹⁵tumuhongesiaghe uNguluve vwimila ikipelua ikivaha ikya kudegha, kino atupeliile.

Chapter 10

¹une ne Paulo, ne juno nivoneka nili mhuugu pano nili palikimo numue, neke nivoneka nili n'kali pano nili kutali numue, nikuvasuuma mu lujisio na mu vuhugu vwa Kilisite, ²niliiva nisiile kulumue. nikuvasuuma umue kuuti, un'siki ghuno niliiv nisiile kulumue nanilonda kuuva n'kali. neke ninoghiile kuuva n'kali ku vaanhu vooni vano visaagha kuuti usue

tuvungilila isa mu iisi.³ulwakuva nambe ndave tukukala mu iisi, natulua ilibaatu ndavule ava mu iisi. ⁴ulwakuva ifilwilo fino tulwila ililugu ilio nafya mu iisi, ulwene fili ni ngufu kuhuma kwa Nguluve isa kunangania amalinga gha valugu. tunangania amasio ghooi agha vudesi.⁵kange tunangania amasio ghooi agha kughinia ghano ghisigha avaanhu kuuti,valeke kukun'kagula uNguluve. kange tughoma amasaaghe ghooi kuuti ghan'kundaghe uKilisite. ⁶neke muliiva mukundile lwoni, usue tuling'hanisie kuhigha inongua sooni sino nasa vukundi.⁷mu lolaghe fino fivoneka pamaaso ghiinu,. umuunhu ghweni juno ikuvona kuuti umwene ghwa Kilisite, leka ikumbusie jujuo mwene kuuti ndavule alivuo kuuva ghwa Kilisite, najusue tuli va Kilisite ndavule umwene. ⁸nakyanivona soni ningighinie vwimila uvutavulilua vuno uMutwa atupeliile, ulwakuva uvutavulua uvuo navukuvanangania, looli vukuvatanga mu lwitiko.⁹mu kalata sango sino nikuvalembela, nanilonda kukuvoghofia. ¹⁰ulwakuva avaanhu vamonga viiti "ikalata sa Paulo sili na masio amakali kange sili ni ngufu, looli kim'bili umwene nsila ngufu. amasio gha mwene namaghana kupulikisia"¹¹avaanhu ndavule avuo vakagulaghe kuuti, sino tukavalembile mu kalata pano tulikutali, se sino kya tuvomba pano tuli numue. ¹²natukuviika nambe padebe mu kipugha kimo nambe kukughwanania na vaanhu vano vikughinia vavuo. neke avaanhu vano vikuling'hania na kukughwanania vavuo, navakitang'inie kimonga. ¹³poope, nakyatukughinia kukila ikighelelo ikya mbombo jino atupeliile uNguluve. ulwene tuvomba ulue n'kate mu kighelelo kino uNgluve atupeliile usue, ijio je jino luvomba lwoni kulumue nambe kutali. ¹⁴ulwakuva natukakiling'hinie jusue ikighelelo ye lukwisa kulumue. tulyale vakwanda kukuvaletela imhola inofu ija Kilisite. ¹⁵nakya tukughinia vwimila imbombo ja vaangu avange. ulwene, tuhuvila vule ulwitiko lwinu lukwongelela, na ji mbombo jiitu pakate pa lyumue ji kwongelela. ¹⁶tuhuvila ku ulu kuuti kyande tupulisia iMhola iNofu na ku iisi isingi, nakyande tukughinia vwimila imbombo jino jivombua imbale isingi. ¹⁷looli, umuunhu ghweni juno ikughinia, ighiniaghe vwimila uMutwa. ¹⁸ulwakuva umuunhu ghweni, juno ikughinia jujuo nakwitikisivia, looli juno ighinisivia nu Mutwa.

Chapter 11

¹poope nambe nijova hwene nilin'jasu nisuumu mhumhulikisie, looli muvwa kyang'haani, muli nu lugudo nuune. ²une nili nikivavilisi numue, ikivavilisi iki kihuma kwa Nguluve, ulwakuva muli ndavule umhinja juno naamanyile umughoosi, juno nikan'tavwile kutolua nu mu ghooi juno ghwe Kilisite.³neke lino nikwoghopa kuuti, ndavule uEefa vule alyasyangilue ni njoka jila in'sumbufu, najumue kyande musyangua, mukuvuleka uvugholofu nu lughano lwinu ulwa kyang'haani kwa Kilisite. ⁴ulwakuva ndepoonu ikwisa umuunhuu ujunge kupulisia uYeesu ujunge, juno usue natukampulisie. nambe mukumwupila uMhepo ujunge, juno na ghwe juno mukupiile kulyusue, nambe mukwupila imhola ijingi, jino namukwupiile kuhuma kulyusue. mungigude ku isio, kuva lukwiliine!⁵une nakwekuti nili n'debe kukila vuo vano vitambulua vasung'hua vavaha. ⁶neke lino nambe nanivulanisivia kudalikila, uvukagusi vwango vukome. tuhufisie uluo kulumue mu sooni sino tuvombile, kange vukagulike kulumue.⁷asi, nikavombile fivi pano nikajisise mu lwa kupulisia imhola inofu ija Nguluve kulumue, kuuti umue mughinisivia? ⁸ye nivomba imbombo kulumue, nupilagha ulutango kuhuma kufipugha ifingi ifya vitiki. mu uluo nikaale hwene nikuunya ifinu fwave, neke nivatange umue. ⁹un'siki ye nili palikimo numue, pano naghiluagha nanikaale n'sighe kwa muunhu, ulwakuva avitiki vano vakahumile ku Makedonia vakamheliile fino nilonda.mu uluo nikaale nikulolelela kuuti nileke kuuva n'sighe kulumue, kange nifulolelelagha.¹⁰ndavule uvwakyanghaani vwa kilisite vule vulivuo mun'kate mulyune, nakwale nambe jumo mulikaaja lwoni ilya Akaya, juno kya ikusigha kukughinia vwimila imhola iji. ¹¹lwa kiki? ulwakuva nanivaghanile? uNguluve akagwile kuuti nivaghanile. ¹²nifivombagha ndavule nivomba lino, kuuti avasung'hua avuo vano viiti ve vavaha, vakunue ikya kughinia kuuti nivomba ndavule usue. ¹³ulwakuva avaanhu avuo vasung'hua vavudesi, ve vavombi avasyangi, vikuviika hwene vasung'hua va Kilisite. ¹⁴mu uluo natudegha, ulwakuva naju Setano jujuo ikuviika hwene nyamhola ghwa lumuli. ¹⁵kange natudegha pano voope avavombi vaake vikuviika hwene vavombi vagholofu. uvusililo vwake vilikwupila sino siling'hiine ni mbombo saave. ¹⁶nijova kange, napeangavisaghe umuunhu ghweni juno isagha kuuti, une nilin'jaasu. neke nambe mwiti nilin'jaasu, nikuvasuumu mhumhulikisie, neke najune nighinue padebe. ¹⁷amasio ghano nijova lino aghakughinia,nanilaghilue nu Nguluve, looli nijova hwene muunhu n'jaasu. ¹⁸ulwakuva vinga vikughinia vwimila isa m'bili,najue nighinie.¹⁹umue muli nu luhala, fyenambe mukuguda na kukuvakunda nu lukeelo avaanhu avajaasu. ²⁰mukuguda na kukun'kunda nambe umuunhu juno angakuviike mu vukami, nave ipelela kubaghulana n'kate mulyumue, nave ikuvatumba umue ku luvumbulilo lwa mwene, nambe ikughinia na kukuvavapula ku maaso. ²¹nivona soni kujova kuuti pe usue tukaale vavotevota kuleka kuvomba isio. lino nave kwale umuunhu ghweni juno ikughinia - nijova hwene nilin'jaasu - najuune ninoghiile kukughinia. ²²asi! aveene vaYahudi? najune nili muYahudi kikola kya Abulahamu? najune nili kikola kya Abulahamu. ²³asi! aveene vavombi va Kilisite? [nijova hwene nihasing'hinie uluhala]. une neene m'bombi ghwa Kilisite kukila aveene. une nighimbilue kuvoma imbombo kukila, ke kinga nidindilue mu ndinde, ke kinga nitovilue kyongo. kange ke kinga navisagha mu lutalamu ulwa kufua. ²⁴nitovilue na vaYahudi ing'hwego fijighe fitatu nabusika lubale, nivombilue uluo ²⁵kahaano. nikopilue ning'hwegho katatu. nitovilue kamo na mavue. nikulwike katatu mu ngalava. nikikalile mu nyanja pakilo na pamwisi. ²⁶ke kinga pano nakyulagha, navisagha mulutalamu ulwa fikogha, mulutalamu ulwa vahiji avabudi, mulutalamu kuhuma kuvajango, mu lutalamu ulwa vano navitiki, mulutalamu ulwa mulikaaja, mulutalamu ulwa kulihaka, mulutalamu ulwa mu nyanja, mulutalamu luno luhuma ku vanyalukoloavadesi. ²⁷nivombile imbombo inhalamu na kupumuka ke kinga ninoghonile maaso, nipumwike ni njala ni kyumilua, ke kinga nikalile kisila kulia, na kukukala ku mhepo na kuuva kisila mhenda.

²⁸palikimo nisio sooni, jaatu nisagha vwimila ifipugha ifya vitiki. ²⁹nave jumonga m'botevote, najuune nikupulika m'botevote. nave jumonga van'kuvisie najuune niiva muvuvafi. ³⁰nave lunoghiile, nikughinia vwimila uvuvotevote vwango. ³¹uNguluve nu Nhaata ghwa Mutwa Yeesu juno anoghiie kughinisivua ifighono fyoni, akagwile kuutinanijova vudesi. ³²ye nili mu likaaja lya Damesiki, umulongosi juno akalongosiagha ikighavo kino kyale mu vutwa vwa Ntwa uAleta, alyavikile avaloleleli mu likaaja ilio kuuti vang'hole. ³³looli avaanhu vamonga vakanyisia mu kiivo kukilila pa lidilisa lino lyale mu luvumba nikakuluka kukolua

Chapter 12

¹ninoghiile kukughinia nambe nakuvumbulila kimonga. looli nitapikughinia vwimila inyivonelo ni mhola isingi sino ambonisie uMutwa. ²nimmanyile umuunhu jumo mwa Kilisite, juno amaka kijighe na ghane gha kilile, alyatolilue kuhanga kufika ku vulanga uvwa kukyanya fiijo. --- apuo nanikagwile pamo alyale mu m'bili ughu, pamo naalyale mu m'bili ughu, looli uNguluve ghewemwene akagwile. ³kange nikagwile kuuti umuunhu uju - pamo alyale mu m'bili ughu, pamo naalyale mu m'bili ughu, une nanikagwile, looli uNguluve ghwe mwene akagwile. ⁴alyatolilue kuhanga kufika ku paladiso ukuo akapulika amasio amimike kyongo ghano umuunhu naangajove kange naanoghile kujova. ⁵lino nikughinia vwimila umuunhu ujoo. une nanikughinia vule nilivuo, ulwene nikughinia vwimila uvuvotevote vwango. ⁶nambe naale nilondaghe kukughinia, naale niiva n'jaasu, ulwakuva naale niiva nijova isa kyang'haani. lino nikusigha kukughinia, kuuti umuunhu ghweni alekaghe kukumbona une kuuti ninoghiile kyongo kukila sino vikusivona na kukusipulika kuhuma kulyune. ⁷neke kuuti nileke kukughinia kyongo vwimila inyinga isa kudegha sino uMutwa uYeesu ambonisie, nikapelua ulupumuko mum'bili ghwango luno luli ghweni mafua. ulupumuko uluo nsung'hua ghwa Setano, asung'hilue kuuti amhumusie, neke nileke kukughinia. ⁸nikansuuma uMutwa katatu kuuti amhoke mulupumuko uluo. ⁹neke umwene akam'buula akati, ulusungu lwango lukukukwila, ulwakuva muvuvotevote mwe muno ingufu sango sivoneka. mu uluo nikughiniagha nu lukeelo ulukome vimila uvuvotevote vwango, kuuti ingufu sa Kilisite sivasaghe numue. ¹⁰lino nili nulukeelo vwimila uvuvotevote, kulighua, kuuva mu nhalamu, kuuva mulupumuko na kuhangajisivua vwimila uKilisite, ulwakuva pano niiva m'botevote, pe pano niiva ni ngufu. ¹¹lino une nili n'jaasu umue mwemue mumheliile ku ulu. umue muveela munoghile kukunginia, ulwakuva nambe nivoneka kuuti naninoghiile, une nanili nsung'hua n'debe kukila avuo vano vitambulua vasung'hua vavaha. ¹²ye nili ku lyumue nikaale nu lugudo na kuvomba ifidegho ni fi valilo fino fyahufyagha kuuti une nili nsung'hua. ¹³nakwekili kimonga kino nivombile kufipugha ifingi ifya vitiki. neke nanivombile kulumue. ulwene kuuti pano nanikaale n'sighe kulumue? neke uvuo vwe vwitiki vwango, mun'saghilaghe. ¹⁴lolagha! une nikulinga'hania kukwisa kulumue ulwa vutatu. neke naningave n'sighe kulumue ulwakuva nanilonda ifiinu fiinu, nikuvalonda umue. ulwakuva avaanha navanoghiile kuvuta ifiinu kuuti five fya vapafi, looli avapafi vanoghiile kuvuta ifiinu kuuti five fya vaanha. ¹⁵une nili nu lukeelo kulumia ifiinu fyango na kukuhumia juune kukuvatanga umue. nave nikuvaghana fiijo, ninoghiile kughania padebe? ¹⁶neke ndavule luvuvuo, une nanikaale n'sighe kulumue. looli ulwakuva une nili n'sufu fiijo, nihwene juno avakoovile nu vusyangi. ¹⁷asi! nikatoliile kimonga kulumue mulwa kukava uluvumbulilo kukilila avaanhu vano nikavasung'hile? ¹⁸nikan'sumile uTiito palikimo nu nyalukolo ghwituu ujunge kuuti iise kulumue. asi! uTiito akatoolile kimonga kulumue? asi! natukagwile musila jila jila? vule, natukaghendile mu sajo sila sila? ¹⁹musagha kuuti un'siki ghwoni ughu, tukujooleka kulumue kuuti muleke pikutuvona kuuti tulivavivi pa maaso ghiinu? tujova isi ulwakuva tuli vavombi va Kilisite, na ju Nguluve akagwile, isi sooni tuvomba kukuvatanga mukangale mu lwitiko. ²⁰lino nikwoghopa kuuti, niliiva nikwisa kulumue nili kuvagha muli nu luveelo luno nanikeela une. nikwoghopa kuuti ndepoonu nilikuvaagha muli na mabaatu, ni giila, ni ng'halaasi, nu vusulani, kudeselanila kukughinia kuuva na matiling'hano. ²¹kange nikwoghopa kuuti niliiva nikwiisa kulumue, uNguluve ghwango ilikumbiika nivone soni pa maaso ghiin. nilisukunala kuvona avaanhu vinga mulumue vano vakavombile inyivi ulutasi, navalatile. vajighe na maghendele agha vuvwafu, uvughendamwalu nu vunoghelua uvunge vuno vakaale navwo.

Chapter 13

¹ulu luuva lwa vutatu une kukwisa kulumue " lunoghiile un'kole uvwolesi vwake vukagulikaghe na vooleso vavili nambe vatatu. ²ye nisile ukuo ulwa vuvili, nikavavulile kuuti, niliiva nikwisa naniliiva ni kisa kuveene na kuvange vooni. ³ulu, nikuvavuula umue ulwakuva mulonda ikivalilo ikya kukagula nave uKilisite ijova kukilila une. ulwene nam'botevote kulumue, looli umwene ghwe nya ngufu. ghwe juno ivomba imbombo n'kate mulumue. ⁴poope, nambe alyale n'sila ngufu ye ikomelua pa kikovekano, lino mwumi mu ngufu sa Nguluve. fye enendiki najusue tuli vasila ngufu mwa Kilisite, neke pano tukuvavombela umue, tuuva vwumi palikimo nu mwene mu ngufu sa Nguluve. ⁵lilo, mughelaghe jumue neke mukagule nave muli nu lwitiko. asi, namukulutang'hania kuuti, uYeesu Kilisite ali n'kate mulumue? umwene mwale, looli nave namukulutang'hania mukunilue. ⁶neke nihuviila kuuti, umue kya mukulutang'hania kuuti usue natukanilue. ⁷lino tukuns'uuma uNguluve kuuti namungavombaghe inyifi. nanisuma kuuti usue tuhwene tusilolile ingelo, ulwene tusuuma kuuti muvombaghe inofu, nambe usue tuvoneka hwene tukunilue ingelo. ⁸ulwakuva natuliningufu isa kusigha uvwa kyang'haani, looli kughina kupulisia uvwakyang'haani. ⁹ulwakuva tuhovoka pano usue tulivavote vote, neke umue muli ni ngufu. tukun'suuma uNguluve avatange muuve vagholofu. ¹⁰nikuvalembela amasio agha pano nikyale kukwisa, kuuti niiva nikwisa kulumue, naningasivonaghe sino ndepoonu sikumheela niive n'kali

vwimila uvutavulua vuno amheliile uMutwa. ulwakuva uMutwa naamheliile uvutavulua uvwa kuvanangania, looli uvwa kuvatanga mu lwitiko.¹¹ lino vanyalukolo vango, muhovokaghe muvisaghe vagholofu, munyamasiaghe, muvisaghe vumo, muvisaghe nu lutengano. naju Nguluve unya lughano nu lutengano iiva palikimo numue.¹² mu hungilanaghe mu lughano lwa Kilisite.¹³ avitiki vooni vikuvahungila.¹⁴ ulusungu lwa Mutwa Yeesu Kilisite, nu lughano lwa Nguluve, nu vuhangilanisi vwa Mhepo uMwimike, fivisaghe palikimo numue mwene.

Galatians

Chapter 1

¹² une ne nsung'ua Paulo. une nanilinsung'ua kuhuma kuvaanhu nambe kukilila kuvaanhu, neke kukilila kwa Yesu kilisite nu Nguluve Nhaata juno alyansyuluile kuhuma kuvafue. une palikimo na vanyalukolo tukusilembela itembile sooni sa Vagalatia.³ uvumosi nu lutengano kuhuma kwa Nguluve Nhaata ghwitw nu Mutwa Yesu Kilisite fivisaghe numue.⁴ jino akihumisie vwimila isambi situ neke kuuti atupoke mu fighono ifi fya vuhosi, kuhumilanila nu lughano lwa Nguluve ghwitw nu Nhaata.⁵ kwa mwene vuve vwimike vuno navuli kusila na kusila⁶ nidegha kuuti musyetukila ng'aning'ani mu livangili ilingi, nidegha kuuti musyetukile kutali kuhuma kwa juno alyavakemhelile ku vumosi vwa Kilisite.⁷ kusila livangili ilingi, neke kwevale avaanhu vamonga vano vikuvasababikisia imhumhuko na kunoghua kusetulania ilivangili lwa Kilisite.⁸ neke nambe ndeve twesue au uMhola kuhuma kukyanya apulisia kulumue ilivangili ilingi lino tukapulisie kulumue na aghunuaghe.⁹ ndavule ino tukajovile muvutengulilo, lino nijova kange, " ndeve kuli nu muunhu ilikuvapulisia ilivangili ilingi lino namukupile na aghunuaghe,"¹⁰ pe lino nilonda kuhakikisia ku vaanhu au uNguluve. nilonda kukuvahovosia avaanhu? ndeve nighendelela kughelasia kukuvahovosia avaanhu, une nanili nsung'ua ghwa Kilisite.¹¹ vanyalukolo ninoghua umue mukagule kuuti ilivangili lini nikapulisie nalihumila kuvaanhu.¹² nanikwupile kuhuma kwa muunhu, nambe nanikavulanisifue, looli lulyale lwe ,,,, vwa Yesu Kilisite kulumue.¹³ mukapulike uvwumi vango uvwa kunsana ku nyifunyo isa kiYahudi, silyale sikumhumhusia ku vukali mu tembile ja Nguluve kukila na kukum'buda.¹⁴ nilyaghendelile mu tembile ja kiYahudi kukila avanyalukolo vango vinga avaYahudi. nilyalye nu lughimbo kyongo mu vutavike la vababa vango.¹⁵ neke uNguluve lukamunoghile kukunavua une kuhuma mulileme lwa mama ghwango. akang'emelile une kukilila uvumosi vwake.¹⁶ kukum'bonesia unswambe n'kate n'jango, neke kuuti nimpulisie u mwene ku vapanji. nanikalondile kuvungua na vaanhu.¹⁷ kange nanikatoghile ku Yelusalemu ku vala vano valyale vasung'ua ye nikyale une. pe pano nikaluta ku vualabuni na pambele kugomoka ku Damesiki.¹⁸ amaka ghatatu pambele nikatogha kuluta kuYelusalemu kukumughendela uKefa, nikikalile nagho iighono kijigho ni fihano.¹⁹ neke nanikamwaghile unsung'ua ujunge neke ju Yakobo unyalukolo ghwa Mutwa.²⁰ loola! pavulongolo pa Ngulluve nanisyanga ku kila kino nilemba kulumue.²¹ pe pano nikaluta ku fighavo fya Shamu na Kulikia.²² nanika kagulike ku maaso gha tembile ja vaYahudi vano valyale mwa Kilisite,²³ neke vakale vipulika lwene," umwene juno akale ikutupumhusia lino ipulisia ulwitiko luno akale ikulunangania." ²⁴ valyale vikumughinia uNguluve vwimila jango.

Chapter 2

¹ kukila amaka kijigho na ghane une, uBalinaba palikimo nu Tiito tukuluta kange ku Yelusalemu.² nikalutile ulwakuva uNguluve akivonisie kulumue kuuti nikanoghile kuluta. nikavikile pa maaso ghawe ilivangili lino nikapulisie ku vapanji. { neke nikajovile kuluiso ku vano vakajovilue kuuva vimilisi}. nikavombile ndiki neke kuuti nanikale nikimbila nambe nikakimbile vuvule.³ neke nambe uTiito juno alyale palikimo nune, juno alyale muYunani vakamulasimisie kukekua.⁴ ili likahumile ulwakuva avanyalukolo vavudesi vakisile kuluiso kuposelesia uvuhulu vuno tulinaavwo mwa Kilisite Yesu. vakanoghilue kukutuvomba usue tuve vasung'ua va ndaghilo.⁵ natukajihumisie kukuvitika nambe ilisala limo neke kuuti ilivangili lya kyang'haani lisighale kisila ndavule lilivuo ulyumue.⁶ neke vala vano vajovilue kuva valyale vimilisi navakahangile kimonga kulumue kino vakale vikukivomba nakikale nu luuvumbulilo kulumue. unguluve naikwitika ulughano luno lukililile lwa vaanhu.⁷ pe pano vakanyaghile kuuti nitikilue kupulisia ilivangili ku vala vano navakekilue. lu lyale ndavule uPeteli apulisie ilivangili ku vano vakekilue.⁸ ulwakuva uNguluve akavombile imbombo n'kate ja Peteli vwimila uvusung'ue ku vala vano vakekilue, kange akalyavombile imbombo n'kate jango ku vapanji.⁹ unsiki ghuno uYakobo, uKefa nu Yohani, valyakagulike kuva valyajengile itembile, vakavumanyile uvumosi vuno nikapelilue, vakatwupile mulukong'ano une nu Barnaba. vakavombile ndiki neke kuuti, tulute kuvapanji, kange neke tuwesie kuluta kuvala vano vakekilue.¹⁰ kange vakatulondile usue kukuvakumbua avakotofu.. nune kange nikanoghilue kuvomba ndikio.¹¹ unsiki ghuno uKefa akisile ku Antikia, nikankanile pavwelu ulwakuva akahokile.¹² ye vakyale kukwisa avaanhu vamonga kuhuma kwa Yakobo, uKefa akale ilia palikimo navapanji. nekea avaanhu ava ye vikwisa akabuhila na kuvuka kuhuma ku vapanji akale ikwoghopa avaanhu vanovilonda kukekua.¹³ vule vule navaYahudi vamonga vakalungine nu kefa mu vuhomeleng'ani uvu. amahumile ghake ghakale kuuti nambe uBarnaba akatolilue nu vuhomeleng'ani vwaave.¹⁴ neke ye nilolile kuuti navakale vikulilutula ilivangili ilya kyang'haani, nikam'bula uKefa pa maaso ghawe vooni," ndeve umue mulivaYahudi neke mukukala mu vutavike uvwa vapanji nakukuvuleka uvwa vayahudi, kiki mukuvalasimisia avapanji kukukala ndavule avaYahudi?"¹⁵ usue twevano tulivayahudi vakuholua, natulivapanji avanya sambu." ¹⁶ kagula kuuti nakwale juno ivalilua ikyang'haani mu maghendele gha ndaghilo. looli vivalilua ikyang'haani ku lwitiko nkate ja Kilisite Yesu neke kuuti tualilua ikyang'haani ku lwitiko n'kate ja Kilisite sio kuuti kumaghendele gha ndaghilo. mu

maghendele gha ndaghilo kusila m'bili ghuno ghulivalilua ikyang'haani.¹⁷ neke pano tukumulonda uNguluve kwa kutuvalila ikyang'haani n'kate ja Kilisite, tukujagha najusue tuli ni sambu, pe uKilisite akavombilue kuuva nyasambu? na ndikio!¹⁸ ulwakuva ndeve nivika uluhuvilo lwango kuvika indaghilo, uluhuvilo luno nikavusisie, nikujivonesia june kuva nilin'denya ndaghilo.¹⁹ kukilila indaghilo nikawile mu ndaghilo, lino ninoghile kukukala vwimila uNguluve.²⁰ nipumwike palikimo nu Kilisite na nene kange nejuno nikukala, looli uKilisite ikukala n'kate jango. uvwumi vuno nikukala mu m'bili nikukala ku lwitiko n'kate ja mwa Nguluve juno akanighanile na kukujihumia vwimila jango.²¹ nanikuvukana uvumosi vwa Nguluve ulwakuva ndeve ikyang'haani pwejikale kukilila indaghilo, pe uKilisite nde akaile vuvule.

Chapter 3

¹vagalatia vajaasu, lwe liso liki ilihosi lino livananginie? pe uKilisite nakavonike hwene mpumuke pa maaso ghinu? ²une ninoghua kukagula ili kuhuma ku lyumue. pe mukamwupile uMhepo kumaghendele gha ndaghilo au kwa kwitikila sila sinomukupile? ³pe umue mulivajaasu ene ndiki? pe mukatengile nu Mhepo neka mumale nu m'bili? ⁴pe mukapumwike mu nyinga vuvule, ndeve lweli sikale sa vuvule? ⁵pe umwene juno amwumusie uMhepo kulyumue nakuvomba isinya ngufu kulyumue ivomba ku sa ndaghilo au kupulika palikimo nu lwitiko?⁶ UAbulhamu "alyale mwitiki kwa Nguluve akavalilue kuuva nyakyang'haani" ⁷mu lula lula mukagule kuuti, vala vano vikwitika ve vaanha va Abulhamu. ⁸ililembe likavonwile kuuti uNguluve ale ikuvavilila ikyang'haani avapanji kusila ja lwitiko. ilivangili likadalikilue kwa Abulhamu taasi: " kukilila uve iisi sooni sikaunylue". ⁹neka pambele vala avanya lwitiko viise vafunyue palikimo nu Abulhamu, juno akale nu lwitiko.¹⁰ vala vano vihuvila amaghendele gha ndaghilo vali mu lughuno. ulwakuva jilembilue, aghunilue umuunhu ghweni juno naikolana ni sooni sino silembilue mu kilembe kya ndaghilo, kukusivomba sooni. ¹¹lino vwelu kuuti uNguluve naikum'balila ikyang'haani nambe jumo mu ndaghilo kwa kuva unya kyang'haani ikukala ku lwitiko" ¹²indaghilo najihumilana nu lwitiko, neke pe pano " juno ivomba isi mu ndaghilo ikukala mu ndaghilo.¹³ uKilisite alyatupokile usue kuhuma ku lughuno lwa ndaghilo un'siki ghuno akavombikue kuuva lughuno vwimila jitu, ulwakuva jilembilue," aghunilue umuunhu ghweni juno akovikue kukyanya ja mpiki." ¹⁴uvufumbue vulyale kuuti, ulufunyo luno lulyale kwa Abulhamu lwale lukwisa kuvapanji mwa Kilisite yeesu, neke kuuti twupile ulungo lwa Mhepo kukilila u lwitiko.¹⁵ vanyalukolo nijova mu lwa m'bili nambe pano ulwiting'ano lwa ki muunhu luvikilue kikangafu, nakwale juno iwesia kubenapula nambe kukwongeesia. ¹⁶lino ulufingo lukajovilue kwa Abulhamu na kukisina kyake. najijova kuuti, " kufisina" kusona vinga looli jumo mwene, " ku kisina kyako" juno ghwe Kilisite.¹⁷ lino niti ndiki, indaghilo jino jikisie amaka 430 pambele, najivusia ulupuling'ahano lwa kunsana luno lukavikilue nu Nguluve. ¹⁸kwa kuva uvvimilisi vwale vukwisa ku sila ja ndaghilo, navwale vukwisa kange ku sila ja lufingo. neke uNguluve akavuhumisie vuvule kwa Abulhamu ku sila ja lufingo.¹⁹ kiki lino indaghilo jikahumisivue? jikongeesivue kuhumila mu vuhosi, kuhanga umuholua ghwa Abulhamu ise ku vala vano akafingilue, indaghilo jikavikilue ku kulila avanyMhola ku luvoko lwa juno isambania. ²⁰lino juno isambania ifumbua kukila umuunhu jumo, looli uNguluve ghwe jumo mwene.²¹ pe lino indaghilo najijova isa mu lufingo lwa Nguluve? na kwekuuti! ulwakuva nave indaghilo jino jikamumisivue jilyale ni ngufu isa kuleta uvwumi, ikyang'ani jale jipatikana ku ndaghilo. ²²neke peepano ililembe lidindiile sooni mu muvuhosi. uNguluve alyavombile ndiki neke kuuti ulufungo lwake ulwa kutupoka usue ku lwitiko mwa Kilisite Yesu luwesie kupatikana ku vala vano vikumwitika.²³ neke ye lukyale kumema ulwitiko lwa Kilisite, tulyadindilue na kuva pasi pa ndaghilo kuhanga lwise ulusyetulilo lwa lwitiko. ²⁴pe lino indaghilo jilyale ghwe mulongosi ghwitulu kuhanga uKilisite pano akisilse, neke kuuti, tuvalilue ikyang'ani ku lwitiko. ²⁵lino ulwakuva ulwitiko lwisile natuli mwa mulolelesi kange. ²⁶ulwakuva umue mwene muli vaanha va Nguluve kukilila ulwitiko mwa Kilisite Yesu.²⁷ mwevoni mwevano mukofughue mwa Kilisite munfwalile u Kilisite, ²⁸namkwale umuYahudi nambe umuYunani, umbombi nambe juno na m'bombi, umughosi nambe un'dala, ulwakuva mwene mulivamo mwa Kilisite Yesu. ²⁹nave muli va Kilisite pe nuvuholuo lwa Abulamamu, vapelua kuvutavike vwa lufingo.

Chapter 4

¹nijova kuuti ulwakuva umwimilisi ghwe mwana, aling'ine nu m'bombi, nambe ulwakuva ghwe nyakyuma kyoni. ²pe lino alipasi pavalolelesi kuhanga unsiki ghuno ghuvikilule nu viise ghwake.³ pe pano najusue pano tulyale vaanha, tukakolelivue mu vuvombi vwa vutavike vwa kwanda vwa iisi. ⁴neke unsiki ghuno ghunoghile yeghufikile, uNguluve akansung'ha unswambe, umuholua ghwa n'dala, umuholua mu ndaghilo. ⁵akavombile ndikio neke kukuvapoka vano vulyale mundaghilo, neke kuti twupile mu sa kuuva hwene vaanha.⁶ ulwakuva umue muli vaanha, uNguluve akan'sung'ile uMhepo ghwa nswambe n'kate ja numbula siitu, uMhepo juno ikemhelua "Abba, Nhaata". ⁷mu ulu usue natulivavombi kange looli vaanha. ndeve ve vaanha pe tulivimilisi kukilila uNguluve.⁸ nambe unsiki ghuno namukan'kagwile uNguluve, mulywale vavombi ku vala vano muvwandilo naihwani fya Nguluve. ⁹neke lino ulwakuva mukun'kagula uNguluve, nambe kuuti mukagulika kwa Nguluve kiki mugomoka kange muvutavike uvuvotevute uvwa kwanda kange vusila lutalama? pe munoghelua kuva vavombi kanhe?¹⁰ mukukikola ku vulolesi ikoghono ikitavike kukong'ana kwa mwesi, na maka. nikwoghopa vwimila jinu. ¹¹nikwoghopa kuuti mu lumonga mukipumwisie vuvule. ¹²nikuvassuma vanyalukolo muvisaghe ndavule nilivuo, ¹³ulwakuva kange nili ndavule nilivuo. namukanihokie. pe mukagula kuuti, looli vulyale vutamy vwa m'bili kuuti nulyadalikile ilivangili kulyumue ulwa kwanda. ¹⁴nambe uvwumi vwango vwa m'bili vulyale mu g'helo, namukanibenapwile nambe kukunikana. pepano mukanyipile hwene Mhepo ghwa

Nguluve, ilyale hwene ghwe Kilisite jujoo.¹⁵ pe lino, muhovokela kiki? ulwakuva nikusagha kulumue kuuti, ndejiwesekana muvusie amaaso ghinu na kukumhela une.¹⁶ neke lino pe nili mulugu ghwinu ulwakuva nikuvavula uvulweli?¹⁷ vikuvalonda kwa kunoghua, kange navagholou. vilonda kukuvavika lubale nune, neke muvalutile.¹⁸ ke kanono jaatu kuva nu lunoghelua ku vufumbue vuno vunono, nakwekuuti lwene pano milipalikimo nune looli ifighono fyoni.¹⁹ vanango vadebe nivavua uvutungu vwimila jiinu kange kuhanga uKilisite avumbike n'kate jiinu.²⁰ lino nale ninoghelua kuva palikimo numue na kusyetulania isavuti jango, ulwakuva nanili nu lutengano numue.²¹ mumbule umue mwevano munoghua kuva pasi pa ndaghilo, namupulika kange indaghilo pano jiti? ²²ulwakuva jilembilue kuuti uAbulahamu alyale na vaanha vaviliavadimi, jumo kwa n'dala um'bombi nu junge kwa n'dala huru,²³ nambe nahele, ughwa akaholilue m'bombi akaholilue mu lwa m'bili lwene. loli jula ughwa n'dala huru akaholilue ku lufingo.²⁴ isi ndeponu sijovua kwakutulila ikuhwani, ulwakuva avadla ava vilingana na mapuling'ano ghavili. ghamo kuhula ku kidunda Sinai. kihola avaanza vano avombi. uju ghwe Hajili.²⁵ lino uHajili kwe kidunda Sinai kino kili ku Arabuni. kiling'anisivua ni Yelusalemu ija lino, ulwakuva ve vavombi palikimo na vaanha vaake.²⁶ pe iYelusalemu jino jili nkyanya jili huru, iji je mama jitu.²⁷ ulwakuva jilembilue, " hovoka, uve ghwe n'dala juno naghuhola. tosia isavuti kukyanya na kuhovoka, uve ghwe juno numanyile kuhola. ulwakuva vinga ve vaanha va juno naihola, kukila vala vala vajuno ali numughosi.²⁸ lino vanyalukolo ndavule u Isaka, umue mulivaanza va lufingo,²⁹ mu n'siki ghula ghuno umuunhu ghweni juno akaholilue ku vutavike vwa m'bili akampumwisie jula juno akaholilue ku vutavike vwa Mhepo. na lino vwe vulevule.³⁰ amalembe ghati ndani? m'busie un'dala um'bombi palikimo nu n'swambe. ulwakuva un'swambe ghwa n'dala um'bombi naililolela palikimo nu mwanha ghwa n'dala huru.³¹ pe lino vanyalukolo usue natuli vaanha va n'dala um'bombi, looli va n'dala huru.

Chapter 5

¹ulwakuva uKilisite alyatupelile uvwelu neke tuuve nu vwelu. lini mwime mu lukangafu kange namungakolwaghe kuva vavombi. ²lola une ne Paulo, nikuvavula kuuti ndeve mulikekua, uKilisite nailikuvwagha uvufumbue ku sila jojoni. ³kange, nikumwagha umughosi ghweni juno akekilue kuuti anoghiile kuvomba ku ndaghilo joni. ⁴vala vooni vano vivalilua ikyang'haani mu ndaghilo, muvikelue kutali nu Kilisite, mughwile kutali nu vumosi.⁵ulwakuva ku sila ja Mhepo ku lwitiko tughula ulukangasio lwa kyang'haani. ⁶kwa Kilisite Yesu kukekua nambe kisila kukekua kusila luvumbulilo lwolwoni lwe lwitiko lwene luno luvomba imbombo kukilila ulughano luno luleta uluvumbulilo. ⁷mukale mukimbila vunono, veeni juno akavasighile kuleka kukujitika ilweli? ⁸uvusyangi vya kuvomba ndikio navuhuma kwa mwene juno alyavakemhelile umue.⁹ikilule kidebe kinangania i nonge jooni. ¹⁰nili nu luhuvilo numue mwa Mutwa kuuti namusagha ku sila ijinga jojoni, nu mwene juno ikuvasyanga ilihighua mwene.¹¹vanyalukolo ndeve nighendelea kupulisia itohala, kiki nifipumhuka? mu ulio kila kino kye kisighi kya kikovekano kilinangisivua. ¹²lwe lunoghelua lwango kuuva vala vano vikuvalongosia fivi fikujisyaanga vavuo.¹³uNguluve avakemhelile umue vanyalukolo ku vwelu. neke namungatumilaghe uvweru vwinu hwene kyuma kya m'bili. pe pano ku lughano mutanganaghe jumue kwa jumue. ¹⁴ulwakuva indaghilo joni jikamilike ku ndaghilo jimo; jope je "unoghile kukumughana juno ulipipi naghwo ndavule juve. ¹⁵neke ndeve mubudala na kulisana, mujilolelaghe kuuti namungajinanganiaghe jumue kwa jumue.¹⁶niti, mughendaghe mwa Mhepo, namulivomba isa mubili. ¹⁷ulwakuva um'bili ghuli ni noghelua ing'ome kukila inumbula, ni numbula jili ni noghelua ing'ome kukila um'bili. isi ssoni sipingana, amahumile ghake kwe kuuti namuvomba ifinu fino munoghelua kuvomba. ¹⁸neke ndeve uMhepo ikuvalongosia umue, namuli mundaghilo.¹⁹lino amaghendee gha mbili ghivoneka. ghope uvuvwafu, uvulamafu, ²⁰ulufunyo lwa kihwanikisio, uvuhavi,uvulugu,ilibaatu,ni mbedo,kuva ni lyojo, kusindana, ing'aning'ano, ²¹kiltule,vuhasi,vulia kyongo,ni singi sino sihwane nisisio. nikuvavunga umue ndavele nilyavavungule mu vutengulilo, kuuti voni vanovivomba isio navilikuvwagha uvutwa vwa Nguluve.²²neke ulughano lwa Mhepo lwe lughano. kuhovoka, ulutengano ulugudo, ²³uvukoola uvumuunu uvunofu, ulwitiko, uvukoola, nu vudebe, kusila ndaghilo mu ndavule isio. ²⁴vala vano va Kilisite Yesu vaghupumwisie um'bili palikimo ni noghelua saae imbivi.²⁵ndeve tukukala kwa Mhepo, kange tughendaghe kwa Mhepo. ²⁶natungavisaghe na kukughinia, natungahovesanaghe nambe kuvonelanila kitule.

Chapter 6

¹nyalukolo ndeve umuunhu ghweni akolilue mu vuhosi, umue mwe va Mhepo, lunoghile kukun'gomosia unyalukolo ujuo ku numbula ija vukola. kuno mukujilolela jumue kuuti namungaghesivaghe. ²mutolelanilanghe amasigho, mu uluo mukujikamilisia indaghilo ja Kilisite.³ndeve umuunhu ghweni ukughinia kuuti umwene ghw nono kukila himbe na kiinu, ikujisyaanga jujoo. ⁴amuunhu ghweni na akagule imbombo jake, pepano iva ni kiinu kyake mwene ikya kukughinia, kisila kukulinganisia umwene nu junge. ⁵ulwakuva umuunhu ghweni litola un'sigho ghwake jujoo.⁶umuunhu juno avulanisivue ilisio lunoghile kuhanga amanono ghoni nu m'bulanisi ghake. ⁷namungasyanguaghe. uNguluve naihighua, kino avyalile jumonga kye ilitavula. ⁸juno ivyala imbeju jake mu sambu ilitavula uvunangifu, looli juno ivyala imbeju mwa Mhepo ilitavula uvwumi vwa kusila na kusila kuhuma kwa Mhepo.⁹natungakatalaghe kuvomba sino sinoghiile ulwakuva mu nsiki ghwake tulipeta ndeve natilidenyeka inumbula. ¹⁰pe lino unsiki ghuno tuuva ni nafasi umuunhu ghweni atendaghe sino sinoghile. looli vano vali mu n'kate ja lwitiko.¹¹lola uvukome vwa kalata sino nikavalembile ku luvoko lwango june. ¹²vala vano vinoghua kuvomba inono isa m'bili vevene vikuvalasimisia kukekua. vivomba ndikio kuuti navangingilaghe mu mhumhuko sa kikovekano kya Kilisite.¹³ulwakuva vope avuo vano vakekilue avene navivomba inaghilo. pe pano

vilonda umue mukekue neke viise kukughinia amavili ghinu.¹⁴nalungahumilaghe kukughinia kisila kikovekano kya Mutwa ghwitu uYesu Kilisite. mwa mwene iisi jikapumusivue kulyune, nu mwene mu iisi.¹⁵ulwakuva tukakekilue nambe kisila kukekua kuuva kye kiinu. pe pano uluholuo ulupia lwe lunghanike.¹⁶ku vooni vano vikukala muvutavike uvu, vavisaghe nu lughano ni kisa fivisaghe lu vooni, na ku Isilaeli ja Nguluve.¹⁷kuhuma lino umuunhu ghweni nangamhumhusiaghe , lwakuva nipindile ilitavua lya Yesu mu m'bili ghwango.¹⁸uvumosi vwa Mutwa ghwitu uYesu Kilisite vuve mu numbula sinu vanyalukola vango. Amen

Ephesians

Chapter 1

¹Muvughane vwa Nguluve u Paulo n'sung'ua Kilisite Yesu, kuvala vano va baghulivue vwimila vwa Nguluve vano vali ku Efeso vano vitiki mwa Kilisite Yesu. ²Ulusungu lue kulumue nulu tengano luno luhuma kwa Nguluve Nhaata ghwitu Yesu Kilisite.³Aghinwaghe u Nguluve u Nhaata ghwa Mutwa ghwitu u Yesu kilisite. Nijova uluo ulwakuuva mwa Kilisite utufunyile mu moojo, ghiitu ni nyifunyo kuhuma kuyanya. ⁴Unguluve ye akyale kupela iisi, alyatusalwile kuuva vaana vake vwimila u Yesu Kilisite. Alyavombile uluo kuuti tuve vimike vasila n'kole pamaaso ghako.⁵Mulughano lwa Nguluve alyatusalwile pavvasio nakutu vika heene vaanha va mwene ku siila ija Yesu Kilisite. Alyavombile n'diiki ulwakuva alyanoghile kuvomba kila kino inoghelua. ⁶Mumahumile gha mwene kwekuuti u nguluve ighinua kulungu lwa vitike vwa mwene. Iki kye kighono atupelile vulevule ku siila ja mughane ghwa mwene.⁷Ulwakuva umughane ghwa mwene, tuluvupuko kukilila idanda ja mwene, ulusaghilo lwa nyivi. Tulinalywo iili vwimila vwa vumofu uvwa lusungu lwa mwene. ⁸Akavombile ulusungu alwakuuti lue lwinga vwimila vwitu nuluhala kukagula⁹U Nguluve akavombile lukagulike kulyusue lue kyang'haani lulikuvusyefu pa mbombo, kuhumilana uvunoghelua vuno vufwikulilue mun'kate mwa Kilisite. ¹⁰Unsiki ghuno amasiki gjalyakwiline kuvupesie uvwa vutavike vwa mwene, u Nguluve alafivika palikimo ifinu fyonu ifya kuyanya ifya kisina mun'kate mwa Kilisite.¹¹Mwa Kilisite tukasalulivue muluvilo ye ghukyale unsiki. Lukale kuhumilana nimbombo ja juno ivomba ifinu fyonu kuluvilo lwa vughane vwa mwene. ¹²U Nguluveakavombile ulwakuuti tunoghele kujigha mulughinio lwa vvitike vwa mwene. Tukale vakwasia kuva nulukangasio mun'kate mwa Kilisite.¹³Lukale mu sila ja Kilisite kuuti mulyapulike ilisio ilya kyang'haani, ilivangili lya m'poki vwinu kusila ja Kilisite. Lukale mwa mwene kange kuuti mwitike na kubikua umuhuri nhu Mhepo umwimike juno fingilue. ¹⁴U Mhepo gwe atusaghile vuhasi vwitu mpaka kutema pano vuliva vuvoneka. Ulu lukale mu lughinio lwa mwitike ghwa mwene.¹⁵Vwimila ulu, unsiki ye nipuluke vwimila mu lwitiko lwinu mun'kate mwa Mutwa Yesu kange vwimila vwa lughano lwinu kuvala vooni vano vabaghulivue vwimila vwa mwene. ¹⁶Nanibuhilile kukumongesia u Nguluve vwimila vwinu kange kukuvakemela mu nyifunyo sango.¹⁷Nikufunya kuuti u Nguluve ghwe Mutwa ghwiti Yesu Kilisite, u Nhaata ghwe vvitike, ikuvapela inumbula ija luhala, amasyetulilo gha vukagusi vwa mwene. ¹⁸Nikufunya kuuti amaaso ghinu aha munumbula ghapelue ulumuli kulumue kukagula lwe luliikuulukangasio ulwa kukemelua kulumue. Nikufunya kuuti mukagule uvumofu uvwa vitiki uvwa vuhasi vwa mwene munkate mu vaala vano vabaghulivue vwimila mwene.¹⁹Nikufunya kuuti akagule uvuvaha vuno vukila ingufu ja mwene mun'kate mulyusue juno tukwitika. Uvuvaha uvu kwe kuhumilana na kuvomba imbombo mhu ngufu sa mwene. ²⁰Iji je ngufu jino jivombile imbombo mun'kate mwa Kilisite unsiki u Nguluve ye asyusisie kuhuma kuva fue na pikum'bika kuluvoko lwa mwene ulwa ndio pala pa vulanga. ²¹Alyam'bikile kuyanya kuvutali na kutema, uvutavulilua, ingufu, vutua, nilitavua lila lino litambulua. Alya m'bikile u Yesu na kwekuuti unsiki ughu looli ku nsiki ghuno ghu kwisa kange.²²U Nguluve afibikile ifinu fyonu pasi pa maghulu gha Kilisite. Avikile umwene umuutu ghwa mwene pakyanya pa fiinu fyonu mulukong'ano. ²³Lwe lukong'ano kuuti ghwe m'bili gha mwene, uvukwilanifu vwa mwene juno imemia ifinhu fyonu ku siila sooni.

Chapter 2

¹Ndavule mulivuo kuuti mufwile mu vuhosi ni nyivisinu. ²Lukale mu agha kuuti ulwakwasia mukalutile kuling'ana nuvnsiki ughwa iisi iji. ukale muluta kuingilila untemi ughwa vutavulilua ughwa vulanga. Iji je mhepo jamwene jula juno ivomba imbombo mu vaana agagalusi. ³Usue tweni apuo pa vvasio tukale mun'kate mu aava vano na vitike. Tulyale tuluta ndavule uvu noghelelue uvuvivi vwa mavili ghitu. Tulyale tuvomba uvughane vwa m'bili na kukagula kulyusue. Tulyale va vutengulilo avaana ava lukwelo ndavule avange.⁴Looli u Nguluve ghwe mwinga ghwa lusungu ulwakuva ulughano lwa mwene lukome luno atughanile usue. ⁵Unsiki ghuno tukale vafue nu vuhosi vvitike,alyatuletile palikimo mu vukalo uvupia mun'kate mwa Kilisite. Kulungu kwekuuti mupokilue. ⁶U Nguluve alyatuyusisie palikimo na pikutuviika kukukala palikimo pala pavulanga mun'kate mwa Kilisite Yesu. ⁷Alyavombile n'diiki kuuti munsiki ghuno ghukwisaanoghile kukututsona uvumofu uvukome uvwa lusungu lwa mwene. Ikututsona usue iili kusilanija vuhugu vwa mwene mun'kate mwa Kilisite Yesu.⁸Mulusungu mupokilue musila ija lwitiko. Ulu naluhumile kulumue. Luvonolo lwa Nguluve. ⁹Najihumilana ni mbombo. Ku isio nakwangavisaghe nambe jumo ughwa kughinia. ¹⁰Ulwakuva usue tuli mbombo ja Nguluve, tupelilue mwa Kilisite Yesu kuvomba imbombo inono. Nimbombo iisi sino u Nguluve alyatuvikile kuhumila pa vukulu vwimila usue, ulwakuuti tughendeleghe mu isio.¹¹Pauluo mukumbukaghe kuuti pa mwande paala mulyale vaanhu va paanji mu lwa m'biili. Mutambulua "Mwevasila kudumulua" ku kila kino kitambulua vu dumulua vwa m'biili vuno vuvombua na mavoko gha vaanhu. ¹²Kunsiki ughuo mulyabaghulue nu Kilisite. Mulyale va hesia

muvaanhu va Israeli . Mulyale va hesia mulufingo lwa kufingana. Mulyale vasila vwa kyang'haani kunsiki ghuno ghukwisa. Mulyale vasila Nguluve mu iisi.¹³ Looli lino mwa Kilisite u Yesu umue mwevano pakali apuo mulyale patali nu Nguluve muletilua pipi nhu Nguluve mu danda ja Kilisite.¹⁴ Ulwakuuwa umwene ghwe lutengano lwitu. Alya vombile vavili kuva jumo. Vwimila um'bili ghwa mwene alyananginie uluvumba lwa vugalung'ani vuno vulya tughavinie, uvulugu uvuo.¹⁵ Kuuti alyimisie indaghilo sa lulaghilo nuvutavike ulwakuuti apeelee umuunhu jumo umpia mun'kate mwa mweene. Akaviika ulutengano.¹⁶ Alyavombile vulevule ulwakuuti aghasambanie amapugha ghavili agha vaanhu kuuva m'bili ghumo kwa Nguluve kukilila ku kikovekano. Ku siila ja kikovekano aly budile uvulugu.¹⁷ U Yesu alisile na kupulisia ulutengano kulumue umue mwevano mulyakutali nulutengano kuvaala vano valya pipi.¹⁸ Ulwakuva ku sila ija Yesu usue tweeni vaviili tuli nuvwelefu kwa Mhepo jula jumo kukwingila kwa Nhaata.¹⁹ Pa uluo, umue mwe vaanhu mwe vapanji namulimulughendo na kuuva vahesia kange. Looli muli vanakaja palikimo navala avabaghulua vwimila u Nguluve na kuuva valetamola munyumba ja Nguluve.²⁰ Mujengilue mulwalo lwa vasung'ua nava viili. Ukilisite yesu jujuoalyale ghwe livue ilivaha ilya pa nguuto.²¹ Vwimila umue lijengo lyooni lilunganisive palikimo na kukula heene nyumba ja kufunyila ija Mutwa.²² Mwe mun'kate mwa mwene umue najumue mujengua palikimo heene pe pala apakukala apa Nguluve mwa Mhepo.

Chapter 3

¹Ulwakuva pa uluo une, Paulo, nilin'kungua ghwa Yesu Kilisite vwimila umue mwe vapanji.² Nikwitika ulwakuuti mupulike vwimila imbombo ija lusungu lwa Nguluve luno amelile vwimila umue³ Nikuvalembela kuhumila ulwakuuti ndavule ulusetulilo lufwikwike kulyune. Ulu se sakyang'haani sino sifisimesinonilyalembile pavufipi mu kalata ijinge.⁴ Pano ghukwimba vwimila isi, ghukagula pikulutang'ania uluvelo lwango mu vwa kyang'haani uvu vuno vufisime vwimila u Kilisite.⁵ Ku fisina ifinge uvwa kyang'haani uvu navukavombilue ulwakuuti vukagulike ku vaana va vaanhu. Looli lino ghuvikilue pavulogholofu kwa Mhepo kuva sung'ua vano vabaghulilue nava viili.⁶ Uvwayang'haani uvu vuno vufisime kwe kuuti avaanu ava panji vahangilanesi nusue nava humia mola ava jitu ava m'biili. Vahangilanesi palikimo nu lufingo lwa Kilisite Yesu kuhumila ili vangili.⁷ Pa ulu nivombike m'bombi ku luvonolo lwa lusungu lwa Mutwa luno ahumisie une kukila uvuvombe vwa ngufu sa mwene.⁸ U Nguluve alyahumisie uluvonolo ulu kulyune, nambebune nili muunhu n'debe kuvoni vala vano vabaghulivue vwimila u Nguluve. Uluvonolo kwe kuuti luninoghile kupulisia kuva panji ilivangili lino llinuvumofu vuno navwakughanulania.⁹ Lunoghile kukuvamulika avaanhu vooni vwimila une vutavike vwa Nguluve ughwa kuvusyefu. Uvu vwe vitavike vuno vulyafisilue amaka minga ghano ghakiling'inie, nu Nguluve juno alyapelile ifiinu fyoni.¹⁰ Ulu lulyale kuu, kukila ulukong'ano, avatema nuvu tavulilua mun'kate muvulanga vakagule kukagula imbale nyinga isa pavukulu vwa vughane vwa Nguluve.¹¹ Agha ghakale ghahumile kukila uvutavike vwa kuvusila na kusila vuno alyaghukwisikisie mun'kate mwa Kilisite u Yesu u Mutwa ghwit.¹² Ulwakuva mwa Kilisite tuliningufu na kukitang'ania kukwingila ni ngufu vwimila ulawitiko ulwitiko lwitu kwa mwene.¹³ Pauluo nikuvasuma muleke pidendevuka vwimilanimumuko sango vwimila umue. Isi lwe lwitiko lwinu.¹⁴ Pauluo nifughama kwa Nhaata.¹⁵ Juno kwa mwene ifisina fyoni kukyanya na mu iisi jooni jitambulilue litavua.¹⁶ Nisumile kuuti akagule kukuvasungukila, vwimila vwa vumofu vwa lwimiko lwa mwene, avakangasiaghe kukila u Mhepo ghwa mwene, juuno alin'kate mulyumue.¹⁷ Nisuma kuuti u Kilidite ikalaghe mun'kate mu moojo ghinu kukilila ulwitiko.¹⁸ Nisuma kuuti muve nikisikina mu lwuutu lwa lughano lwa mwene. Muvisaghe nulughano lwa mwene ulwa kuuti mkagule pikulutang'ani, palikimo palikimo na vooni vano vitike, ndavule uvwelefu, nubvutali ni kyomo ni kigho ikya lughano lwa Kilisite.¹⁹ Nisuma kuuti mukagule uvuvaha vwa lughano lwa Kilisite, vano vikilila ku nang'anio. Muvombaghe isi mulwakuuti mumemaghe muvupesie vwoni uvwa Nguluve.²⁰ Lino kwawene juno anoghile kuvomba sooni, kukila sooni sino tusivombile nasino tukasivomba, kukila ingufu sa mwene sino sivomba imbombo mun'kate mulyusue,²¹ kwamwene juula kuvisaghe lwimiko n'kate mu lukong'ano na mwa Kilisite Yesu ku fisina fyoni kusila na kusila. Amen.

Chapter 4

¹Pauluo, heene n'kunguavwimila u Mutwa, nikuvasuma mughendelelaghe ndavule ng'emelo jino u Nguluve aly vakemelile.² Mukulaghe nu vwoghofi mu vuhugu nulugudo. Kupindilanila n'kate mulughano.³ Mulolelanilaghe ni ngufu kulolela uvumo vwa Mhepo muvukungua uvwa lutengano.⁴ Kuli m'bili ghumo ku Mhepo jumo, ndavule mulyale mukemelilue muvwa kyang'haani uvwa lughulilo lumu ulwa ulwa ng'emelelo jinu.⁵ Kange kwale u Ntua jumo, ulwofughu lumu,⁶ nu Nguluve jumo ghwe Nhaata ghwa vooni. Umwene alipakyanya pa sooni iisi, na kusooni isi na mun'kate mu ku sooni.⁷ Kwa muunhu ghweni mulyusue apililue ikipelua kuling'ana nikighelelo ikya kipelua ikya Kilisite.⁸ Ndavule amalembe ghijova: "Pano alyatoghile ku kyanya kyongo, alyalongwisie ava galulu muvukami. Akahumia ifipelua ku vaanhu."⁹ Kwekuuti kiki iisi, "Alyatoghile," neke looli alikile kange pasi pa iisi?¹⁰ Umwene juno alikile ghwe mwene julajula juno kange alyatoghile kuvutali kukyanya kuvulanga vwooni. Alyavombile n'diki ulwakuuti uvuvaha vwa mweene vuvisaghe mu finu fyoni.¹¹ U Kilisite aly humisie ifipelua ndavule ifi: avasung'ua, avaviili, avainjilisiti, avadiimi nava vulanisi.¹² Alyavombile vulevule kukuvatanga avitiki vwimila vwa mbombo ija vuvombi, vwimila vwa kuvuvujenga um'biili ghwa Kilisite.¹³ Ivomba n'diki kuhanga usue tweeni tufikile uvumo vwa lwitiko nhuvu mang'anyi vwa mwana ghwa Nguluve. Ivomba vulevule mpaaka tukangale ndavule vaala vano valyafikile ikyimo kino kikwiline ikya Kilisite.¹⁴ Ulu kwekuuti tulekaghe kuuva heene vaana, natungapululusivwaghe kuno nakula. Ulwakuuti tuleke pitolua ni mhepo

sisino sivilisaghe sa mbulanisio, nigilabsa vaanhu mumanjughulu gha vudesi vuno vusoveleng'ine. ¹⁵Palwene uluo tujovaghe uvwakyang'haani mulughano na kukula kyoongo mu siila sooni n'kate mwa mweene juno ghwe muutu, u Kilisite. ¹⁶U Kilisite adumining'inie, palikimo u m'biili ghwooni ughwa vitiki. Ghulunginisivue palikimo nifipelua fyooni ulwakuuti um'biili ghwoni ghukule napikujenga gwene mulughano. ¹⁷Pauluo, nijova ili, nikuvasuma mwa Mutwa: Namulaghendagha kange heene vaanhu vapanji fino vighenda muvugalusi vwa luhala luvanave. ¹⁸Vakapikilue ni ng'iisi mumasaghe gha vanave. Vadaghilue vwumi vwa Nguluve muvuyasu vuno vulin'kate muvanave ulwakuva vwimila uvwumi vwa moojo ghavanave. ¹⁹Navikupulika isooni. Vitavwile veene kuvunyali mu mbombo inyali, mulwa vugheji vwooni. ²⁰Looli, nafyelulivuo ndavule mulumanyile vwimila u Kilisite. ²¹Nakuva kuuti mupulike umwene. Nakuva kuuti mukale mumanyila mwa mweene, ndavule uvwa kyang'ani vulivuo vwimila u Yesu. ²²Luvanoghile mufunyanghe sooni sino silutana nulughendo lwiinu ulwa pakali, uvumuunhu uvwa pakali, uvumuunhu vwa pakali vuno vuvola vwimila vwa vunoghelua vwa vudesi. ²³Mufulaghe uvumuunhu uvwa pakali ulwakuuti muvombeke vupia munumbula sa luhala lwinu. ²⁴Muvombaghe vulevule ulwa kuuti mukagule kufwala uvumuunhu uvupia, vuno vulutana nu nguluve vupelilue muvwakyang'aani nu vwimike vwa kyang'ani. ²⁵Pa uluo, vikagha kutali nuvudesi. "Jovagha uvwa kyang'aani umuunhu ghweni nhu m'bading'ani ghwa mwene," ulwakuva tulivahangilanisi umuunhu ghweni kwa junge. ²⁶Muvisaghe ni ng'alasi, looli na mungavombaghe inyivi, "Ilijuva nalingasemaghe mujighe ni ng'alasi siinu. ²⁷Namungam'pelaghe uvwelefu u setano. ²⁸Ghweni juno ihija anoghile kuhija kange. Pa uluo anoghile avombaghe imbombo. Avombaghe imbombo inyaluvumbulilo na mavoko gha mwene, ulwakuuti akagule pikun'tanga umuunhu juno aghilue. ²⁹Injovele imbiivi najingajighaghe mumulomo ghwinu. Pa uluo amasio ghanoghile pihuma mumalomo ghiinu ghano ghanoghile kusino silondeka, kukuvapela uluvumbulilo vala vano vipulikisia. ³⁰Mulampelelagha kusukunala u Mhepo Mwimike ghwa Nguluve kwa mwene kuuti mukanyilue umuhuri vwila vwa kighono ikya vupoki. ³¹Lunoghile pikuluvika patali uvuvafi vwooni, ing'alasi, ilyojo, amabatu, namaligho, palikimo nuvuhosi vuno vuli pa pinga. ³²Muvisaghe nulusingu. Musaghilaniaghe jumue kwa jumue, ndavule u Nguluve mwa Kilisite avasaghile umue.

Chapter 5

¹Pa uluo muvisaghe vaanhu va kum'bingilila u Nguluve heene vaanha va mwene avaghanike. ²Mughendaghe mulughano, vulevule ndavule u Kilisite atughanile usue, alihumisie jujuo vwimila usue. Umwene alyale litekelo kange ng'oolo jujuo kuuva nulunusi lunono ulwa kumovosia u Nguluve. ³Uvuvwafu nambe uvunyali vwevwoni nuvunoghelua uvuvivi vunoghile navungatambulaghe mulyumue, ndavule jilondua kuviitiki, ⁴nambe isakukalasia nasingatambuluaghe, imuling'ano isa kiijasu, nambe imbedo isa kubedania, sino nasigholwike, ulwene pesivisaghe inyongesio. ⁵Munoghile kuuva nuvwakyang'haani kuuti kuli vuvwafu, uvunyali, nambe juno inoghelua, ujoo ikufunya ifihwani, alivuvule uvuhasi kuvutua vwa Kilisite nhu Nguluve. ⁶Umuunhu ghweni nanga kusyangagheku masio vulevule, ulwakuva amasio agha lyojo lya Nguluve likwisa kuvaala vano navikumwitika. ⁷Pa uluo nungavisaghe muhangilanisi palikimo na veene. ⁸Ulwakuva umue pavwasio mukale mu ng'iisi, looli lino mulimulumuli ulwa Mutwa. ⁹Pa uluo mughendaghe heene vaana valumuli. Ulwakuva imekebsa lumuli siling'ana nu vunono vwoni, uvwa kyang'haani nuvwa lweli. ¹⁰Mulondaghe kila kinu kihovosie kwa Mutwa. ¹¹Napwevungavisaghe uvuhangilanisi mumbombo isa mu ng'iisi sino nasilinimeke, pa uluo sivike pa vwelu. ¹²Ulwakuva iisi sivombua na vene kuvusyefu se soni kyongo kange kukwolelela. ¹³Amasio ghoni pano ghivikua pavuvalafu nulumuli ghiva pa vwelilu, ¹⁴ulwakuva kiila kiinu kino kilipavuvalafu kiva palumuli. Pa uluo kiiti ndiiki, "Sisimuka uve ghwejunoo ghughona, kange ghwime kuhuma kuvafue kange u Kilisite imulika palyuve." ¹⁵Pa uluo muvisaghe mulelelaghe pano mughenda, na kwekuuti heene vaanhu vaano navalinuvukagusi looli heene vakagusi. ¹⁶Mulutaghe nu nsiki ulwakuva ifighono fye fya vuhosi. ¹⁷Namungavisaghe vajasu, pa uluo mukagule kiinu kiiki mu vughene vwa Mutwa. ¹⁸Namungaghalaghe nhu luhuje, vilongosia ku vanangifu, pa uluo mumemesevue nhu Mhepo u Mwimike. ¹⁹Mujovaghe nhu muunhu ghweni mulyumue mu nyimbo, nulughinio, nhinyimbo isa mhepo. Imbagha kange mughiniaghe nhu mwojo ghwa Mutwa. ²⁰Jaatu humiagha uluhongesio mu isi sooni mulitavua lya Yesu Kilisite Mutwa ghwitua kwa Nguluve u Nhaata. ²¹Muhumiaghe jumue umuunhu ghweni kwa junge nu vwoghopia vwa Kilisite. ²²Va mama, muhumiaghe ku vaghosi viinu, ndavule kwa Mutwa. ²³Ulwakuva umughosi ghwe Mutua ghwa mumama, ndavule u Kilisite pano alimuutu ghwa lukong'ano. Ghwe m'poki ghwa m'bili. ²⁴Looli ndavule ulukong'ano vule lulipasi pa Kilisite, vulevule ava mama vanoghile kuvomba khu vaghosi vavanave mu agha ghoni. ²⁵Vaghosi, muvaghanaghe avadala viinu ndavule vule u Kilisite alyalughanile ulukong'ano kange akihumia jujuo vwimila umwene. ²⁶Alyavombile anala ulwakuuti vave vimike. Alyalivalisie na kulisuka na malenga mu lisio. ²⁷Alyavombile n'diiki ulwakuuti pikufikisia jujuo mulukong'ano ulwimike, kisila lideeha pavalafu pe nambe kimonga kino kihwanine nisio pauluo lwimike ulusila n'koole. ²⁸Musila jilajila, avaghosi vanoghile kukuvaghana avadala vavanave ndavule amavili ghavanave. Julia juno amughanile un'dala ghwa mwene ighanile mwene. ²⁹Nakwale nambe jumo juno ikughukalalila um'bili ghwa mwene. Pa uluo, ikughunosia na kukughughana, ndavule u Kilisite kange vule alyalughanile ulukong'ano. ³⁰Ulwakuvasue tulivahangilanisi va m'bili gwa mwene. ³¹"Vwimila ulu umughosi ikumuleka u Nhaata ghwa mwene nu mama ghwa mwene viiva palikimo nhu n'dala ghwa mwene kange avuo vavili viva m'bili ghumo". ulu lwe lufisime. ³²Looli nijova vwimila u Kilisite mulukong'ano. ³³Pa uluo, umuunhu ghweni mulyumue anoghilebkukumughana un'dala ghwa mwene heene jujuo, nun'dala ghwa mwene anoghile amwoghopaghe umughosi ghwa mwene

Chapter 6

¹Mwe vaanha muvavevaghe avapafi viinu mwa Mutwa, Ulwakuuva uvu vwe vwayang'haani. ²"Umwoghpaghe u Nhaata ghwako nhu mama ghwako" (Ulwakuuva ulu lwe lulaghilo lwa kwasia ulunyalufingo), ³"ulwakuuti jive kiba kange kulumue kange munoghele kukukala muvukalo uvutali pa iisi." ⁴Najumue mwe vanhaata namungavakalasiaghe avana na pikuvapela ing'alasi, pa uluo, muvalelaghe mu mbulanisio nhi ndaghilo sa Mutua. ⁵Umue vaakamu, muve vitiki ku vatua viinu ava apa pa iisi kuvwoghoppa uvuvaha na kutetema nulu dwesi lino luhuma mu numbula siinu. Mwe viitiki kuvanave ndavule vule mukumwitika u Kilisite. ⁶Kuleva kulumue nakungavisaghe pala avatua viinu pano vikuvalola ulwakuuti kuvahovosia. Pa uluo muve vitiki ndavule avakami va Kilisite. ⁷Muvombaghe uvughane kuhuma mu moojo ghinu ghoni, muvavombelaghe na moojo ghiinu ghoni, ulwakuva mukum'bombela u Mutwa nambe nakwekuuti avaanhu. ⁸munoghile kukagula kuuti mumbombo inofu u muunhu juno ivomba, ikwupila uluvonolo kuhuma kwa Mutwa, naye n'kame nambe umuunhu mwavuke. ⁹Najumue mamutua muvombaghe vulevule ku vakami viinu. Namungavoghofaghe mukagula kuuti umwene ghwe Mutwa ghwa vooni ghwe jula juno alikukyanya. Mungakagule kuuti mwevusili uvupendelelo mun'kate mwa mwene. ¹⁰Pa uluo, muvisaghe ni ngufu mwa Mutwa ni ngufu sa mwene. ¹¹Mufwalaghe ifilwilo fyooni ifya Nguluve, ulwakuuti mukagule kukwima lubale nhi giila sa setano. ¹²Ulwakuva uvulugu vwiitu naje danda nhi nyama, looli vwe vwimila vwa vutua nu vutavulilua vwa mhepo nava temi va iisi ava vuhosi nhi ng'iisi, vwimila vwa lipepo ilya mu iisi. ¹³Pa uluo fwalagha ifilwilo fooni ifya Nguluve, ulwakuuti mwime vunono vwimila vwa vuhosi unsiki ughu ughwa kihoosi. Yetumalile kila kiinu, mukwima vunono. ¹⁴Pa uluo mwimaghe nu ngufu. Muvombaghe vulevule pano mupinyile ulukova muvwayang'ana muvulweli mukifuva. ¹⁵Muvombaghe vulevule kumo mufwalile muling'anisie mumaghulu ghini ulwa kupulisia ilivangili ilya lukong'ano. ¹⁶Musooni sino pwesile ye mutoolile ingula ija lutengano, jino jikagwile pisimia indibulo sa jula um'biivi. ¹⁷Mufwalaghe ikofili ija vupoki ni bamba ja Mhepo, jino lye lisio lya Nguluve. ¹⁸Palikimo ni nyifunyo na pikufunyla. Musumaghe kwa Mhepo amasiki ghoni. Kulola vulevule mulolelelaghe amasiki ghoni nulu gudo lwooni ni suumo vwimila kuvitiki vooni. ¹⁹Musumaghe vwimila une, ulwakuuti nipelwaghe imhola pano nidindula umulomo ghwango. Musumaghe kuuti nolelelaghe ni ngufu uvwayang'aani vuno vufisime vuno vulungime kulivangili. ²⁰Vwimila vwa livangili une nilintuni nejuno nikungilue na manyororo, ulwakuuti mun'kate muvanave nijovaghe ni ngufu ndavule nilondilue kujova. ²¹Looli umue mukagulaghe imbombo sango ndavule nighendelega, Tikiko unyalukolo ghwango umughanike um'bombi umfwihu kwa Mutua ikuvavulagha kila kiinu. ²²Nimwomuile kulumue ku ulu luno lulungime, ulwakuuti mukagulaghe sooni vwimila usue, akagule pikughanyamasia amoojo ghinu. ²³Ulutengano luvigaghe kuvanyalukolo, nu lughano palikimo nulwitiko kuhuma kwa Nguluve nhaata nu Mutwa Yesu Kilisite ulughano lulalula lino nalufua. ²⁴Ulusungu luvigaghe na vooni vano vamughanile u Mutwa Yesu Kilisite kulughano lula luno nalufua.

Colossians

Chapter 1

¹u ne Paulo nu n'sunghua ghwitu u Timoteo tvevasung'ua va Yesu kilisite mu lughano lwa Nguluve. ²kulumue mwe vitiki na vanyalukolo vanywilifu mwa kilisite mwe vano muli ku Kolosai, uvumosi vuve kulumue, nu lutengano kuhuma kwa Nguluve Nhaata ghwitu. ³tuku muhongesia uNguluve, Nhhata ghwa Mutwa ghwitu uYesu Kilisite, kange tukuvassumila ke kinga ifighono fyoni. ⁴tupuliilke ulwitiko lwinu mwa Yesu Kilisite nu lughano luno mulinalwo ku vaanhu vooni vano vabaghulivue vwimila Nguluve. ⁵mili nu lughano ulu lwakuva nihuvila ulwa kyang'haani kuuti, lino livikilue kikyanya vwimila jiinu. mulyapulike muluhuvilo uluo ulwa kyang'haani ye likyale ilivangili ilya kyang'haani. lino lisile kulumue. ⁶ilivangili ili lyalihola imheke nakupulikika mu iisi sooni. kuhuma ikighono kino mulyapulike na kumanyila uvumosi vwa Nguluve mu kyang'haani. ⁷ili lye livangili lino mulyamanyile kuhuma kwa Eupafula, mughanike kange m'bomba mbombo n'jiitu, juno ghwe m'bombi nyilifu ghwa Kilisite, ⁸UEpafula ghwe alyavombile kuuti tukagule ulughano lwinu mwa Mhepo. ⁹kuhuma ikighono kino tulyapulike ulughano ulu natughele tubuhile kukuvasumila. jaatu tusuuma kuuti mumemesevue nu luhala lwa Nguluve. ¹⁰tukuvasuumila kuuti mughendaghe mu lugudo vwa Mutwa mu sila sino sinoghiile. kange tukuvassumila kuuti mliholo imheke mu nono sooni sino muvomba muliiva mu luhala la Nguluve. ¹¹tukuvasuumila kuuti muwesie kuponekesevua ingufu kuling'hana ni ngufu sa vwimike vwake mu lugudo lwoni. ¹²tukuvasuumila kuuti ke lukeelo muli kumuhosngesia uNhaata juno avavombile umue muwesie kuva nu lubale ulwa kukwimilila avitiki mu lumuli. ¹³atupokile kuhuma mu vutavike vwa ng'iisi na kukututwala ku vutwa vwa n'swambe mughanike. ¹⁴mwa n'swambe tuli nu nu lu saghilo lwa sambu. ¹⁵Un'swambe kye kihwani kya Nguluve kino nakivooneka. ghwe muholua ghwa kwasia mu vuvumbi vwoni. ¹⁶ulwakuva kwa ifinu fyoni fikavumbilue, vino fili kukyanaya na fino fili pa iisi, ifinu fino fivoneka na fino nafivoneka. ndeve fya muvwandilo vwa iisi, nambe muvutavulua, nambe vutavike nambe uvunya ngufu, ifinu fyoni fikavumbilue vwimila jaake. ¹⁷umwene alyam nambe ye fikyale ifinu fyoni, mwa mwene ifinu fyoni fikakoline palikimo. ¹⁸umwene ghwe mutu ghwa ilembile, umwene ghwe vwandilo kange muholua ghwa kwasia kuhuma mu vafue, lino alini nafasi ija kwasia mu finu fyoni. ¹⁹ulwakuva uNguluve akanoghilue kuuti uvufwilifu vwake vwoni vukale n'kate jaake. ²⁰na kusambania ifinu fyoni ku sila ja n'swambe. UNguluve alyavikile ulutengano kukilila idanda ja kikovekano kya mwene. UNguluve akasambinie ifinu fyoni kwa mwene, nde fyalefya mu iisi nambe fya kikyanya. ²¹numue kange, un'siki ghuno mulyale vaghesi kwa Nguluve kange mulyale valugu vake ku kuhala na maghendelega vuhosi. ²²neke lino avasambinie umue ku m'bili ghake kkilila uvufue. akavombile ndiki neke kukuvaleta

umue mwe vwimike mwevasila lupiko kange kisila vuhosi pa maaso ghake, ²³ndeve mulighendelela mu lwitiko, luno mukangasivue mu lweli, kisila kuvikua kutaali kuhuma ku luhivilo lwa vukangafu vwa livangili lino mukapilike. ili lwe livangili lino likapulisivue ku vaanhu vano alyavavumbile pa iisi. ili lye livangili lino une ne Paulo nilyale m'bombi. ²⁴lino nihovokela imhumhuko sango vwimila jiinu. najune nikamilisia mu mbili ghwango kino kipelela mu mhumhuko ja Kilisite vwimila um'bili ghwake, ghuno je tembile. ²⁵une nilim'bombi ghwa tembile iji, kulinganga nu vutavike vuno nipelilue kuhuma kwa Nguluve vwimila jinu kukulimemia ilisi lwa Nguluve. ²⁶iji je kyang'haani jini jikafisime mu maka minga ni fisina fyoni. neke lino jifunulivue ku viti voni. ²⁷ve vala vano uNguluve kukuvasona vule kuli nuvutajili vwa vwimike mu lifiso lwa kyang'haani mu iisi simonga. kwe kuuti uKilisite ali n'kate jinu mu lukangasio lwa vwimike vunovukwisa. ²⁸uju ghwe mwene tukumpulisia. tuum'bunga na kukum'bullanisia umuunhu ghweni ku vukola vwoni, neke kuuti tumulete umuunhu ghweni fywilifu mwa Kilisite. ²⁹mu vwimike uvu, une nivomba ku ngufu sango sooni na kukujitanga ni ngufu ja mwene vule jivomba imbombo n'kate jango.

Chapter 2

¹ulwakuva ninoghua kuuti mukagule ndavule nilyale ni mhumhuko nyinga vwimila jiinu, ku vooni vano vali ku Laodikia na kuvoni vano navaghaaghe amaaso ghango mu lwa m'bili. ²nivomba imbombo iji kuuti inumbula saave siwesie kuhuvisivua.... kukwisa palikimo ku lughano na mu vutajili...vwoni vwa vwinga nu vukyang'haani vwa luhala, kwa kukagula ulufiso lwa lweli ulwa Nguluve, juno ghwe Kilisite. ³mwa mwene vutile vwoni vwa vukoola nu luhala sifisilue. ⁴nijova ndiki neke kuuti umuunhu ghweni nangavavombelaghe igila ku njovele inya vusyangi. ⁵nambe kuuti nanili palikimo numue ku m'bili, looli nili numue ku numbula. nihovoka kuvona uvutavike vwinu vunono ni ngufu sa lwinu mwa Kilisite. ⁶ndavule mulyamupile uKilisite Mutwa, mughendaghe mwa mwene. ⁷mukangasivue mwa mwene, mujengwe mwa mwene, mukangasivue mu lwitiko ndavule mulyavulanisivue na kupinyua muluhongesio lwinga. ⁸mulolaghe kuuti umuunhu ghweni nangavakolaghe mu masio ghano ghasila kimonga aghavusyangi kuling'haana na vaanhu fino vikwupila nu vutaviike vwa iisi, kisila kuling'haana nu Kilisite. ⁹ulwakuva mwa mwene uvunywilifu vwoni uvwa Nguluve vukukala mumbili. ¹⁰umue mumemesevue mwa mwene. umwene ghwe mutu ghwa vuvesia vwoni nu vutavulua. ¹¹mwa mwene kange mulyakekilue ku tohala jino najikavombike nu muunhu kuvusisivua um'bili ghwa danda. neke je tohala ja Kilisite. ¹²mukasyililue palikimo nu nu mwene mu lwofugho. na kusila ja lwitiko mukasyilulivue ku ngufu sa Nguluve juno akansyuluile kuhuma kuvafue. ¹³na pano mulyafwile mu vuhosi vwinu kisila kukekua amaviili ghinu, akavavombike kuva vwumi palikimo nu mwene na kutusaghila uvuhosi vwitu vwoni. ¹⁴akafutile ikumbukumbu isa kudajivua sino sikalembilue, nu vutavike vuno natukanoghiile kuva navyo. ¹⁵akavusisie ghoni na kupaghika pakikovekano. akavusisie ingufu nu vutavulua. akaghavika pavuvalafu na kukughahovokela ku vusindi vwimila kikovekano kyake. ¹⁶pe lino u muunhu ghweni nangavahighaghe umue kwa kulia nambe kunyua, nambe mu kighono kya kuhovokela nambe umwesi umpya, nambe ikighono kya Sabati. ¹⁷ifi fye fin'sulua fya ghano ghikwisa, neke ikikome ghwe Kilisite. ¹⁸umuunhu ghweni nangapokuaghe ingigha jaake kwa kunoghelua uvukoola na kukufunya avanya Mhola. Umuunhu ughwa ndikio aikwingila mu sino asaghile ka na kusyangua na masaghe ghake agha m'bili. ¹⁹umwene naikolelela umutu. kuhuma ku mutu kuuti um'bili ghweni kukilila ifilungo fyake na mafupa kulunganisivua palikimo; na kukula muvukulilo vwa Nguluve. ²⁰ulwakuva mlyafwile palikimo nu Kilisite mu maghendele gha iisi, ongo mukukala hwene mukujivombela iisi: ²¹namungakolaghe nambe kuvonja, ²²agha ghooni ghalaghilue vwimila uvunangifu vuno vukwisa na kutumila, kuhangilanila ni mbulanisio sa vaanhu. ²³indaghilo isi sili nu vukola vwa nyifunyo sino sitendilue ku vunoghelua vwave na nakunyenyekelela mu mhumhuko sa m'bili. neke sisila lutalama mu noghelua sa m'bili.

Chapter 3

¹ulwakuva kange ndeve uNguluve akavasyilulile palikimo nu Kilisite, mulondaghe isa mwne sino uKilisite ikukala uluvoko lwa ndia lwa Nguluve. ²namungasaghaghe isa pa iisi, looli isa ku kyanya. ³ulwakuva mufwile, nu vwumi vufisilue palikimo nu Kilisite mwa Nguluve. ⁴unsiki ghuno uKilisite ilivoneka juno ghwe vwumi vwinu, pe pano na jumue mlivoneka palikimo nu mwene mu vwimike. ⁵pe lino musileke sino sili pa iisi sino lwe lufunyo lwa kihwani kya Nguluve, ⁶vwimila mu isi soni ing'halasi ja Nguluve jikwisa ku vano navitiki. ⁷mu isi najumue mukikalile palikimo navo. ⁸neke lino nuloghiile muvusi isi sooni ghalasi, amasaghe mavivi, amaligho na masio malamafu ghano ghiuma mu malomo ghinu. ⁹namungasyanganaghe jumue kwa jumue, ulwakuva muvufulile uvumuunhu vwinu uvwa pakali na maghendele ghake. ¹⁰mu vufwalile uvupia vuno vuvomvua vupia mu luhala kuhumila kwa jula juno alyavavumbile. ¹¹mu luhala ulu kusila muYunani nambe muYahudi, kukekua nambe kisila kukekua u mwimbi nambe juno na mwimbi um'bombi nambe juno na m'bombi, neke uYesu Kilisite ghwe sooni mu sooni. ¹²ndavule avimike va Nguluve, avimike avaghanike, muvufwalaghe uvumuunhu uvunono, uvuhugu, kunyenyekelela, uvukoola nu lugudo. ¹³mutolelanilanaghe jumue kwa jumue. masaghilanaghe mwene. ndeve umuunhu alini nongua kwa junde ansaghilaghe ndavule uMutwa fino ikuvasahila umue. ¹⁴kukila aghuo ghoni, muvisaghe nu lughano luno ghwe nsingi ghwa vunywilifu. ¹⁵ulutengano lwa Kilisite lwongelele mu numbula sinu. ndeve vwe vwimila vwa lutengano ulu kuuti mukavikilue mu m'bili ghumo. muvisaghe nu luhongesio. ¹⁶ni lisio lwa Kilisite likalaghe n'kate jinu ku vutajili. mu vukoola vwoni, muvulanisianaghe na vungana jumue kwa jumueku sabuli, inyimbo, ni nyimbo sa munumbula. mwimbaghe mu luhongesio mu numbula sinu kwa Nguluve. ¹⁷na kyokyoni kino muvomba mu masio nambe mu maghendele, vombagha soni ku litavua lya Mutwa Yesu. mu mwongesiaghe

Chapter 4

uNguluve Nhaata kukilia umwene.¹⁸ vadala, vanyenyekelaghe avaghosi vinu, ndavulle lumunoghiile uMutwa. ¹⁹na jumue vaghosi, muvaghanaghe avadala vinu, namungavisaghe vakali ku vanave. ²⁰vaanha, muvitikilaghe avapafi viinu mu sooni, ulwakuva lwe lukumunoghela uMutwa. ²¹va baba namungavahovesiaghe avaanha viinu, neke navangisaghe kudenyeke inumbula. ²²vasung'ua, muvitikilaghe avavaha vinu mu lwa m'bili mu maghendeke ghoni kisila imbombele inofu ija maaso hwene vaanhu vano vihovosia lwene. pe mu numbula ja lweli. mumwoghpaghe uNguluve. kyokiyoni ²³kino muvomba, namungavombaghe ndavule avaanhu, looli vombagha kuhuma mu numbula sinu ndavule uMutwa. ²⁴mukagula kuuti mulikwupila ingigha kuhuma kwa Mutwa. ghwe Kilisite UMutwa juno mukum'bombela. ²⁵ulwakuva ghweni juno ivomba sino nasakyang'haani ilihighua mumaghendeke ghano nagma kyang'haani ghano akavombile, kisila kubaghula.

Chapter 4

¹vavaha muvahombaghe avavombi viinu sino sa kyang'haani kange mukagula kuuti muli nu Mutwa kukyanya. ²mughendelelaghe kuva vakangafu mu nyifunyo. mukalaghe maaso mu nyongesio. ³musumaghe palikimo vwimila jiitu, neke kuuti uNguluve adindule umulyango vwimila ilisio, kujova ulufiso lwa kyang'haani lwa Kilisite. mu ili nifinyilue ifipinyua. kange ⁴musumaghe kuuti muwesie kukulivika pavuvalafu ndavule luninoghiile kujova. ⁵valutulaghe ku vukoola ku va panji na kukughokombola unsiki. ⁶amasio ghinu ghavisaghe nu vumosi unsiki ghweni, na kukolela umwinyo unsiki ghweni neke kuuti mwesie kukagula ndavule luvanoghiile kukumwamula umuunhu ghweni. ⁷mu nongua sango uTikiko ivomba kuuti ghakagulike kulumue. umwene ghwe nyalukolo mughanike, m'bombi ghwa kyang'haani kange nsung'ua n'jitu mwa mwa. ⁸nikunsung'a kulumue vwimila ili kuuti muwesie kukagula sino situ kange awesie kukuvakangasia inumbula. ⁹nikuvasung'a palikimo nu Onesimo unyalukolo ghwitumughanike nywilifu nu junge mu lyumue. vikuvavula ifinu vyoni fino fihumile apa. ¹⁰UArisariko, un'dindilua n'jango ikuvahungila nu Maruko ubinamu ghwa Barinaba juno mukupile uvutavike kuhuma kwa mwene." ndeve ikwisa kulumue mumwupilaghe," ¹¹nu Yesu juno ikemelua ghwe Yusito. ava vene vakekua ve vavomba mbombo vajango vwimila uvutwa vwa Nguluve lwe luhuvilo kulumue. ¹²UEpafula ikuvahungila umwene ghwe jumonga mu lyumue kange nsung'hua ghwa Kilisite Yesu. umwene ivomba mu ngufu sooni vwimila jiinu, neke kuuti muweise kukwima kikangafu na kuhakikisivia kinywilifu mu lughano lwoni lwa Nguluve. ¹³ulwakuva nikusagha kuuti ivomba imbombo ku ngufu fiijo vwimila jinu, ku avuo vano vali ku Laodekia navuo vano vali ku Hierapoli. ¹⁴uLuuka juno mughangha mughanike nu Dema voope vikuvahungila. ¹⁵vahungilaghe avanyalukola vango vano vali ku Laodekia na ku Nimfa ni tembile jila jino jili kulikaaja lwake. ¹⁶ikalata iji kyande jiva jimbilue ku vaanhu vamonga, jimbuaaghe na kutembile ja va Laodekia, najumue kange muhakikisiaghe mukwimba ikalata ijio kuhuma ku Laodekia. ¹⁷mu m'buule u Arikipo kuuti " lola imbombele inofu jino akupile mwa Mutwa, kuuti jimunoghile kukujimalisia. ¹⁸une ne Paulo nikuvahungila ku luvoko lwango june. mukumbukaghe ifipinyua fyango. uvumosi vuvisaghe numue.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹U Paulo, Silvano, nu Timotheo, kulitembile ilya Vathesolonike uNguluve u Nhaata ghwitumughanike nu Mutwa u Yesu kilisite. ²Ulusungu lue kulumue nulutengano luno luhuma kwa Nguluve Nhaata ghwitumughanike nu Mutwa Yesu Kilisite. ³Lutuvaghile usue kukumongesia u Nguluve mufighono fyooni vwimila umwe, vanyalukolo. Ulwakuva lwe lutuvaghile, ulwakuuti ulwitiko lwiinu lukwongelela kyongo, neke ulughano lwinu kwa muunhu jumojumo lwongelele kinga. ⁴Ene n'diki usue jusue tujova mulughinio mulyumue mumatembile gha Nguluve. Tujova imola ja lughulo lwinu nhu lwitiko lunumulinale mu mumuko sooni. Tujova kumola ja mumuko sino mukunkangasia. ⁵Isio se sihufia uvuhighi vwa kyang'haani vwa Nguluve. Kuhumila nisio muve vitikisivia va kwingila kuvutua vakwingila kuvutua vwa Nguluve vuno vwimila umwene mupumuka. ⁶Ulwakuva vwe vwakyang'haani vwa Nguluve kuku vahomba imumuko kuvano vikuvapumusia, ⁷nakuvapela ulunomo umue mwevano mupumusivia palikimo nusue. Ivomba n'diki mumasiki agha vu fwikulilo vwa Mutwa Yesu kuhuma kukyanya palikimo na vanyamola navanyangufu vamwene. ⁸Mulilangamuli lya mwoto ikuvatova valavano navan'kagwile u Nguluve navala vano navikwitika ilivangili lya Mutwa ghwitumughanike u Yesu. ⁹Valapumuka muvutipulua uvwa kusila na kusila pano viva vabagulier nuve Mutwa nuvwimike uvwa ngufu saake. ¹⁰Alavomba mumasiki ghano alava ikwisa kuuti aghinisivia na vaanhu vaake kange kuvwa kidegho ku vitiki vooni. Ulwakuva uvwolesi vwitu vulyapulikike kulumue. ¹¹Ku uluo tukavasumile umue ifighono fyooni. Tukufunya kuuti u Nguluve ghwitumughanike avavale mulyavaghile kuuti kukemelua. Tukufunya kuuti kila muvufumbue uvunofu na kila mumbombo ija lwitiko ni ngufu. ¹²Tusumile isio ulwakuti mulyimike ilitavua lya Mutwa Yesu. Tusumile kuuti mughinisivia nu mwene, ulwakuva kyekipelua kya Nguluve nu Mutwa Yesu kilisite.

Chapter 2

¹Lino muvwimila ulwa kwisa Mutwa ghitu u Yesu Kilisite nakukong'anisivua palikimo neke tuve numwene: tukuvasumila umue vanyalukolo viitu, ²kuuti namungahangajisivuaghe nambe kupumusivia vuvule, kumhepo, kumola nambe

kukalata jino jihufia kuuti jhumile kulusue, jino jiiti kuuti ikighono kya Mutwa kifikile.³Umuunhu nangavadenganisiaghe kulwoni lula. Ulwakuva nakikwisa m'paka ingwilanisivua sihumile taasi numhuunu ughwa vulugu afwikilue, jula umwanake ugwa vunangifu. ⁴Uju ghwejunu ikana ikujinula mwene ikun'kana u Nguluve nambe kino kikufunya. Nu luhumila uluo, ikukala mu nyumba inyimike ija Nguluve na pikuhufia jujoo kuuti ndavue u Nguluve. ⁵Namukumbuka kuuti nilyanumue ye nikuvavula imola isii? ⁶Lino mukagwile kila kino kikunsigha, ulwa kuuti afwikulue mumasiki amanofu ghano ghikwisa. ⁷Ulwakuuti uvusyefu vwa muunhu jula unyavulugu jivomba imbombo m'pakalino, neke kangebkwale juno ikusigha lino pano iliva iseghusivwua musila. ⁸Pepano jula unyavugalusi ifwikulua, juno u Mutwa u Yesu ikum'buda nu lwuja lwa mulomo ghwa mwene. U Mutwa ikum'benapula na kimonga nu vufwikulua uvwa kwisa kwa mwene. ⁹Ku kwisa kwa jula juno mulugu kuliva ulwakuva imbombo ja setano mu ngufu sooni, ifidegho fyakudegha fya vudesi, ¹⁰neke uvudesi vyooni uvunyavulamafu. Isio sooni siliva kuvula vanovasovile, ulwakuva navakupile ulughaano lwa kyang'haani vwimila uvwa kuvangua kuvanave. ¹¹Mu uluo ikuvasung'ila imbombo ija vuhosi neke vavwitike uvuhosi. ¹²Kuhumila ni isio kwekuuti vooni vilihighua, vala vano navitike uvwakyang'haani neke avene vakahovokaghe muvuhosi. ¹³Neke lutuvaghile kukumongesia u Nguluve mu masiki ghooni vwimila vwinu vanyalukolo vaghanike va Mutwa. Ulwakuva u Mutwa alyavasalwile umue ndavule maluvuko gha vuvangi uvwimike vwa Mhepo nu lwitiko uvwa kyang'haani. ¹⁴Iki kyekino avakemelile umue, kuuti kukila mulivangili mukave vimike va Mutwa ghwitw u Yesu Kiliste. ¹⁵Pauluo, vanyalukolo, mwimaghe ningufu. Mulukagule kula ulwiho luno muvulanisivua, mulisio na mukalata jiitu. ¹⁶Lino, Mutwa ghwitw Yesu Kiliste umwene, nu Nguluve u Nhaata ghwitw juno alyatughanile ghwe ikutupela ulutengano uvwa kuvusila kusila nulukangasio ulunofu vwimila muvukalo vuno vukwisa kukila mufipelua, ¹⁷avanyamasie na kuvomba vunofu mu nhumbula sinu mulisio na mumbombo inofu.

Chapter 3

¹Lino, vanyalukolo, mutusumilaghe, kuuti ilisio lya Mutwa likwilane na kughinisivua, ndavule fino alivuo kulumue. ²Mufunyanghe kuuti tuvanguke kuhuma muvuhosi muvaanhu avagalusi nakwekuuti vooni valinulwitiko. ³Looli Mutwa mwitiki, juno ikuvakangasia umue nakuvolelela kuhuma kwajula umuhosi. ⁴Tulingufu sa Mutwawvimila umue, kuuti muvomba nakughendelega pivomba isio sino tukuvalaghila. ⁵Umutwa avalongosiaghe amoojo ghiinu mulughano na mulugudo lwa Kiliste. ⁶Lino tukuvalaghila, vanyalukolo, mulitavua lya Mutwa Yesu Kiliste, kuuti mun'seghukile unyalukolo juno ikukala nu vwolo nakwekuti kuhuma ni nyiho sino mukupile kuhuma kulusue. ⁷Ulwakuva umue jumue mukagwile kuvingilila usue. Natukalile mulumue ndavule vala vano vasila vutavike. Nambe ⁸natulyalile ikyakulia kya muunhu ghweeni kisila kuhombela. Vwimila isio, tukavombile imbombo pakilo na pamwisi ni mbombo inalumu ni mumuko, nike tuleke kuva n'sigho kwa muunhu ghweni kulumue. ⁹Tukavombile n'diiki nakwekuuti tuliisila vutemi. Pa uluo, tukavombile n'diiki neke tuve kihwani kulumue, neke mwigahaghe usue. ¹⁰Unsiki ghuno tulyale palikimo numue tulyavalaghile, "Nave jumonga mulumue nailonda kuvomba imbombo, nangalisaghe." ¹¹Ulwakuva tupulika kuuti vamonga vighenda nu vwoolo n'kate mulumue. Navivomba imbombo looli vevaanhu vano valisila vutavike. ¹²Lino avuo voope tukuvalaghila na kuvapavila mwa Mutwa Yesu Kiliste, vijumilisighe kuvomba imbombo na pisindamala na kulia ikyakulia kya vanave vavuo. ¹³Looli umue, vanyalukolo, inumbula sinu nasingasilikaghe pano muvomba isa kyang'haani. ¹⁴Ndeve umuunhu ghweni nailonda kuvingilila ilisio liitu mu kalata iji, muva maso na ghwoope muleke piva nuvuhangalinisi palikimo naghwo, ulwakuuti ave mpelasoni. ¹⁵Muleke pikalala hwene mulugu, looli mum'bunge ndavule unyalukolo. ¹⁶U Mutwa ghwa lutengano jujoo avapele ulutengano amasiki ghooni musila sooni. U Mutwa avesaghe numue mwewoni. ¹⁷Ulu lwa luhungilo lwango, u paulo, muluvoko lwango june, luno kyekimanyilo mu kalata. Ena ndiki fyenilemba. ¹⁸Ulusungu lwa Mutwa ghwitw Yesu Kiliste lunoghile piva numue mwene.

1 Timothy

Chapter 1

¹une ne Poulo ne n'sung'ghwa ghwa Yeesu Kiliste kulingana nululaghilo lwa Nguluve nu mpoki ghwitw nu Yeesu kiliste juno luhuviilo lwitu. ²nikukulembela uve Timoti ghwe mwanango ghwa kyang'ani muvuvangilanisi vwa lwitiko. ulusungu ni lipyana nulutengano kuhuma kwa Nguluve uNhaata na kwa Yesu kiliste uMutwa ghwitw fivisaghe numue. ³ghukalaghe kulikaaja lya efeso, ndavule nikakusumile ye nivuka kuluta kukighavo ikya makedonia, kuti uvakanaghe avanhu vanovivulanisia mbulanisio isa vudesi. ⁴valeke kugadilila ifipango ifisila luvumbulilo, namatavua gha fisina fya vakuulu amasila vusililo. ifio fefino fipela kukaning'ana nafikuvatanga avanhu kukumwitika uNguruve ghwa lwitiko. ⁵uvufumbue vwa ndaghilo siitu kwekuti avitiki vaghananaghe nu mwojo um'balafu, ni nyivonelo inofu, nu lwitiko ulwa kyang'ani. ⁶neke vamonga vasilekile isio, vagalwike vingiile mujova amasio amasila luvumbulilo. ⁷vilonda kuuva vavulanisi va ndaghilo sa Moose, napano sino vijova nakusimilisia navasitang'hanie. ⁸neke tukagwile kuuti indaghilo sa Moose nofu, nave umuunhu ikusivangilila muvughane vwa Nguluve. ⁹kange tunoghiile kukagula kuuti indaghilo nasivikilue kuvagholofu, looli kuvagalusi navano navakundi, kuvahosi navano navikufuunya kwa Nguluve, kuvalamafu navano navimike, kuvano vibuda avaviise na vang'hina, nambe vanoviduda avanhu avange. ¹⁰kange sivikilue kuva vwafu navano vivwafuka avaghoosi navaghoosi vanine, vano vikwuvila avanhu na kukuvaghusia kuvukami, avadeis na vano vijijiigha isa vudesi, palikimo nisingi sooni sino nasikwiting'ana ni mbulanisio isa kyang'ani. ¹¹imbulanisio isio sili

Chapter 2

muMhola inofu, jino jihusia uvuvaha vwa Nguluve, juno ighinisivua. ijio jejino nifumbatisivue nu Nguluve nipulisayaghe. ¹²nikumhongsia uYeesu Kilisite uMutwa ghwitu juno amheliile ingufu, ulwakuva alyang'hagwile kuva m'bomba mbombo nnofu. akam'biika mumbombo jaake, ¹³napano ulutasi nilyamulighile na kukumpumusia na kukuvaemasia avaanhu vaake. akasungukila ulwakuva nikavombagha isio muvujasu na muvusila lwitiko. ¹⁴kange uMutwa ghwitu alyasungukiile kyango, akamheela nu lwitiko nulughano luno luli mwa Yeesu Kilisite. ¹⁵ili lye lisio lya kyang'ani, lino avanhu vanoghile kukulyupila, kuuti uYeesu Kilisite alisile muiisi avapoke avahosi. muvahosi avuo, une nene muhoka makole kukila vooni. ¹⁶kuuti, vwimila une ahufie ulugudo lwake lwooni. pe niive kighwani kuvano vilikumwitika na kukupila uvwumi uvwa kuvusila kisila. ¹⁷liino uvwoghopia nu vuvaha vuli nu mwene ifighono fyoni, uNtwa un'sila kusila juno uvufue navukumwagha, kange naivoneka, uNguluve ghwe jujuo mwene Ameni. ¹⁸mwango Timoti, ululaghilo uluo luno nikukupeela, luling'iine na masio amalongosi agha vuvili ghano ghalyajovilue vwimila uve. ¹⁹amasio aghuo ghakutangaghe kuvomba imbombo ja Nguluve nambe luve lutalamu ndaani, ndaule umulwalilugu unnono vule itenga ililugu nambe liive litalamu ndaani. ugadililaghe ulwitiko na kuuva ni nyivonelo inofu. ²⁰avanhu avange navivikila mwojo kuvomba sino vasitang'inie kuuti sa kyangani, uluo lukuvapelela kuvuhiila kukumwitika uNguluve. Muvanhu avuo mwale uHimenaayo nu Alekisa. avuo nimulekile usetano kuuti vamanyile, valekaghe kukum'benapula uNguluve.

Chapter 2

¹ululongosi musooni nisuma munsumilanilaghe kwa Nguluve. munsumaghe uNguluve kuuti, avatange na kukuva funya avanhu vooni kange, uNguluve vwimila avanhu vooni. ²lunoghiile kukuvasumila avatwa na vange vooni avanya vutavulua, neke tukalaghe nolutengano, pano tukumwimika uNguluve na kuuva na maghendeke amanofu. ³ulu lwe lunono luno uNguluve uMpoki ghwitu ikeela ⁴uNguluve ilonda avanhu vooni vapokue nakukagula uvwakyang'ani. ⁵tukagula kuuti isio sakyang'ani, ulwakuva uNguluve ali jumo kange unya kuvasambania avanhu nu Nguluve ali jumo ujoo ghwe munhu uYeesu Kilisite. ⁶juno alyahumisie uvwumi vwake kuuti avavange avanhu vooni. uvu vwe vwolesi vuno uNguluve alyatupelile munsiki ghuno alyataviike. ⁷neke mu uluo nilyavikilue kuuva n'daliki na kuuva nsung'hwa, nanidesa nijova isa kyang'ani. kange nilyavikilue kuuva m'bulanisi ghwa vano navaYahudi kuuti nipulisayaghe imhola ja lwitiko nu lwakyang'ani. ⁸lino panomukong'anile, nilonda avakinhaata pano panovikwinula amavoko kuyanga kukufunya, vavisaghe ni nyivonelo inofu, vifunyanghe kisila ng'alasi nambe kukaning'ana. ⁹nava vakijuva vafyalaghe vunono amenda, vavisaghe nu luveelo ulunofu. navangakelaghe ulutogo ulwa ulwakitiva ilinyele, nambe ulwakufwala ifinu ifya kyuma na fino filengadika, nambe amenda agha ndalama nyinga. ¹⁰looli vavisaghe na maghendeke amanofu ndavule lunoghile kuvakijuva vano vano viitile kukufunya kw Nguluve. ¹¹avakijuva vavisaghe vapuliki, kange vakundi pano vimanyila. ¹²nanikumpela umukujuva uvutavulua ulwakuvulanisia nambe kukuntema umukinhaata. looli avisaghe mpuliki. ¹³ulwakuva uNguluve alyampelile uAdamu taasi, pambele uEefa. ¹⁴kange uAdamu naalyasangilue, akadenya ululaghilo lwa Nguluve. ¹⁵neke nave umukujuva ilikwupila uvupoki vwimila uvupaafi vwake nave ikukala mulwitiko, mulughano, muvwimike na kuuva nu luveelo ulunono.

Chapter 3

¹ilisio ili lya kyang'ani, "umunhu juno ilonda imbombo ijakuva muloleleli ghwa kipugha kya vitiki, ujoo asalwile imbombo inofu." ²kwekuti umuloleleli ghwa kipugha kya vitiki, avisaghe munhu juno naipikua, juno nam'bwafu, "unya kukughela kange unya kukulolelela, umunhu ghwa vutavike, ntengeleli, juno akimanyile kuvulanisia ³aleke kuuva mughasi, aleke kuuva nyamabatu, avisaghe muhuugu. kange nangavisaghe muhojofu ghwa ndalama. ⁴avisaghe muunhu unyakwimila vunofu inyumba jaake, juno akimanyile kuvunga avana muluveelo ulunofu, kange voope vikumpulika. ⁵kwekuuti umunhu juno ikunua kukwimilila unyumba jaake jujuo, ndepoonu ikwimilila ndaani ikipugha kya vitiki?. ⁶kange nangavisaghe muunhu juno nanga asyetukagha, ulwakuva kyaikughinia. ulughinio uluo lukumpelela kukwingila muvuhighi ndavule alyahighilue uSetano. ⁷looli, avisaghe muunhu juno ikwilekua vunofu nambe na vapanji, kuuti aleke kupikua na ghwilila mulutegho lwa Setano. ⁸navatangili vavisaghe vagholofu vano navasyetung'ani, navaghaasi, valekaghe kuuva vahojofu va ndalama. ⁹looli vavisaghe vaanhu vano vigadilila uvwakyang'ani vwa lwitiko lwinu nu mwojo um'balafu. ¹⁰voope ava vaghelwaghe taasi, neke vangavoneke kuuti vanoghiile, vavombaaghe imbombo ijio. ¹¹navadala vaave vavisaghe nuluveelo lunofu, vano navadesi, vano vikughela, kange vavombi vanofu musooni. ¹²avtangili valekaghe kuuva vavwafu, ulwene vavisaghe vaanhu vano vikwimila vunofu avana vaake nasi nyumba saave. ¹³vano vivomba vunofu imbombo ija vutangili, viiva voghopia. apuo viiva ni ngufu kupulikisia imhola ija lwitiko lwitu mwa Yeesu Kilisite. ¹⁴nikuvalembela amasio agha, kumo nihuvila kukwisa kulumue munsiki n'debe ghuno ghukwisa. ¹⁵neke nambe nidiile, ukagulaghe sino sinoghiile kuvomba munyumba ja Nguluve, jino kye kipugha kya vitiki va Nguluve juno mwumi, mbanda, kange lwako lwa kyang'ani. ¹⁶kyang'ani, sino uNguluve atuhufisie m'baha, soope se isi. uNguluve akivonesia mulwa m'bili, akalekua nu Mhepo kuuva mugholofu, akavoneka, akapulisivua mufisina fyoni, avaanhu ava muiisi vakumwitika, akatolua kuluta kuyanya muvuvaha.

Chapter 4

¹neke uMhepo ijova kisila kufisa kuuti, ifighono ifya vusililo vamonga vivuhilagha kuvigilila uvwakyang'ani vwa lwitiko, neke vivingililagha imhepo isa vusyangi, ni mbulanisio isa Setano. ²avaanhu vano vivulanisia isio ve vakedusi, kange vadesi vano inyvonelo saave sifwile. ³avua vikuvasigha avange kuuti valeke kutolana, nambe kulia ifyakulia fimonga, fino uNguluve alyafipelile kuuti, avitiki vafyupilaghe nu luhongesio, ulwakuva vavutang'hinie uvwakyang'haani. ⁴ifipelua fyoni ifya Nguluve finofu, jeeje kukaana kimonga, looli fyupilwaghe nu mwojo ughwa luhongesio. ⁵ulwakuva sino uNguluve ijova mulisio lyake, ni nyifuunyo siitu isa luhongesio, fihufia kuuti ifio fyitikisivue. ⁶ungavapeele avitiki imbulanisio isio, apuo pe ghuvu m'bombi nnofu ghwa Yeesu Kilisite, kange ghuvu ukuliile vunofu muvwakyang'ahaani vwa lwitiko lwitu na mumbulanisio inofu sino uve usivingiliile. ⁷uve ufileke lwoni ifipango ifya vakuulu ifisila luvumbulilo, neke jaatu ughimbaghe kukukala muvughane uvwa Nguluve. ⁸kukughuhonga um'bili kuuva ni ngufu, kwelule uluvumbululo, ludebe, kwe kukangasia um'bili ghake. na looli, kughimba kukufunya na kukum'bingilila uNguluve, luvumbulilo kukila sooni. ulwakuva ulu lukuatupeela ulufingo ulwa kukava uvwumi uvwa lino na vuno vukwisa". ⁹ilisio ilio lya kyang'ani, lino avaanhu vanoghiile kukulyupila. ¹⁰mu uluo tughimba na kuvomba imbombo, ulwakuva tukumuhuvila uNguluve juno mwumi, uMpoki ghwa vaanhu vooni vano vikwitika. ¹¹isio se sino unoghiile kukuvavulanisia na kukuvalaghila avitiki kuuti vasivingililaghe. ¹²nambe avaanhu vikukuvona ulin'debe, ulekaghe kukulekesia vakubenapule, ulwene uve ughimbaghe neke uvusaghe kihwani kuviti munjovele, mumaghendele, mulughano, mulwitiko na muvugholofu. ¹³ughimbaghe kukuvimbila avaanhu aMalembe aMimike, kange udalikilaghe na kuvulanisia kuhanga pano niliiva nisile. ¹⁴ulekaghe kuvuhila kukukivombela ikipugha ikipelua kino uNguluve akupelele uvwimila amasio gha vavili, na pano ghwalyimikue na valoleleli va kipugha kya vitiki. ¹⁵ughimbaghe kuvomba isio nu mwojo ghwako ghwoni. kuuti muvwumi vwako avaanhu vooni vajaghaghe imbombo jaako. ¹⁶ghulolelelaghe amaghendele ni mbulanisio saako. nungilamwaghe, ulwakuva pano ghuvomba isio ghukulusia uvwumi vwako nu vwa vano vikukupulikisia.

Chapter 5

¹ulekaghe pikun'dalikila umunhu un'goyo, looli um'bulaghe hwene mpafi ghwako. avadiimi ujevaghe navo hwene vanino. ²nava vahinja, uvavombelaghe muvunofu vwoni hwene valumbulio. ³uvavulaghe avitiki kuuti, vavatangaghe avakijuva avafwile avasila lutango. ⁴neke umfwile ghweni juno ali na vaana nambe avisukulu, avuo vamanyilaghe taasi kuvomba sino sinoghile munyumba saave. vavavombelaghe avapafi vaave, ukuo kwekugomosa sino voope vavombilue. kuvomba uluo kwekuno uNguluve ikeela. ⁵umukijuva umfwile juno naali nu muunhu ughwa kuntanga, ujoo ikumuhuvila uNguluve, ikufuunya na kusuuma ulutango kwa Nguluve pakilo na pamwisi. ⁶looli umukijuva umfwile juno ikeela uvunoghekua vwa iisi, ujoo mfue napano ivoneka mwumi. ⁷soope isio uvavuule avitiki kuuti valeke kupikua. ⁸neke umunhu ghweni juno naikuvatanga avaanhu vaake, kyonga ava munyumba jaake, ujoo iiva alulekiile ulwitiko, iiva m'biivi kukila umupanji. ⁹umfwile anoghiile kuuva muvutavike vwa vafwile, nave ali na maaka kutengulila ifijigho ntanda, kange na m'bwafu. ¹⁰olekwaghe vunofu, ndavule avisaghe asungile avaanu vaake vunofu, atengeliile avagheesi na vitiki, avatangile vano vupumusivua, kange avombile imbombo sooni inofu. ¹¹looli avafwile avajeela, nungavupilaghe muvutavike, ulwakuva uvunoghelua vwa m'bili vukuvaghighila kukila kukutavula kwa Kilisite, apuo vilondagha kutolua. ¹²mu uluo viiva vikwingila muvuhighi, ulwakuva vavulekile ulufingo lwave kwa Kilisite, ulwakujigha kisila kutolua kange. ¹³palikimo nuluo, vimanyila uvwolo panovighendaghenda munyumba isa vaanhu. nakwekuti vuvwolo vwene, kange viiva vaheehi na kuhanga mumbombo isa vange, nu vuholiholi na kujova sino nasinoghiile. ¹⁴lino, une nikeela avafwile avajeela, vatolwaghe vapapaghe avaanu na kulolelela inyumba saave, neke avalugu valeke kukuvajova fivi. ¹⁵ulwakuva avafwile vamonga vasovike, vikum'bingilila uSetano. ¹⁶nave umukijuva umwitiki ali na vafwile munyumba jaake, avatangaghe, kuuti ulukong'haano luleke kukwangilua. neke ulukong'haano luuva nu vwelefu uvwa kuvatanga avafwile avange avasila lutango. ¹⁷avaloleleli va lukong'haano, vano vivomba imbombo vunofu, voghopwaghe na kuhombua vunofu, kyongo vano vikuhumia kudalikila na kuvulanisia. ¹⁸ulwakuva lilembilue muMalembe aMimike kuuti, ulekaghe kukujibunga ing'ombe umulono, pano jisyonnda ingano paluvugha. kange lilembilue, um'bomba mbombo anoghiile kuhombua uluhombo lwake. ¹⁹ulekaghe kukwitika inongua sino sijovua vwimila umuloleleli ghwa lukong'haano, kisila vwolesi vwa vaanhu vavili nambe vatatu. ²⁰looli avaloleleli vano vifihoka amakole, uvadalikilaghe pavinga, kuuti avange voghopaghe. ²¹nikukulaghila pamaso gha Nguluve, na pamaso gha Yeesu Kilisite na vanyamhola avasalulua kuuti, ugadililaghe aghuo, ulekaghe kuhigha ng'hani ng'hani kisila kulutang'hinia nambe kutangila lubale. ²²nungamwitikisyaghe ng'haning'hani umuunhu pikumwimika pa mbombo ja Mutwa, ulwakuva ungam'biike umuhosi pa mbombo, najuuve ghuvu uhangile amakole ghaake. uve ghulolelelaghe uvwumi vwako, uvisaghe mugholofu. ²³kuhuma lino, nunganywisaghe amalenga gheene, looli unywisaghe nu luhuuje ludebe vwimila inhamu jaako ija lileme ni nhamu isingi sino sasikukugasia. ²⁴nungavitikisyaghe ng'hani ng'hani avaanu pa mbombo ja Mutwa, ulwakuva avaanu avange, amakole ghaave, ghali pavuvalafu, ghikuvalongolela kuvuhighi. neke avange, amakole ghaave ghafisiime, ghivoneka pambele. ²⁵enendiki, imbombo inofu sivoneka pavuvalafu, soope sino sifisiime sihanga sivoneke.

Chapter 6

¹avakami vooni avitiki, vijisyaghe kuvavombelua vaave, kuuti ilitavua lya Nguluve ni mbulanisio

siitnasingabenapulwaghe. ²avakami vano avavombelua vaave vitiki, valekaghe pikuvabenapula ulwakuva va kipugha kimo. ulwene vanoghile kukuvavombela, vunofu na pikila, apuo viiva vikuvatanga avajanave mulwitio, kange avuo vaghanike vaave. isio uvulanisiaghe na kupavila. ³kwevale avanhu vano vivulanisia imbulanisia sa vudesi. sino vivulanisia nasikwiting'hana na masio amanya vwumi agha Mmutwa ghwitw uYesu Kilisite, kange nasikwiting'hana nu vwimike. ⁴avuo vamemile ulughinio, kange navakagwile kimonga. avanhu avuo vikwumilila mulukaani ulusila luvumbulilo vwimila utusio utudebe. mu uluo jhumila igiila, amabaatu, amaligho, anganania, ⁵kange jaatu ghinangania amapuling'ano. avaanhu avuo vanangiike uluhala, vasila vwakyang'ani visaagha kuuti kuvomba imbombo ija Nguluve je sila ija kukavila ikyuma. ⁶ulwakuuva ni kyuma luvumbulilo, neke umuunhu iiva nu luvumbulilo ulukome, pano ikumwitika uNguluve na kukwilana ni finu fino ali nafyo. ⁷ulwakuuva muiisi muno natwalisile na kimonga, kange natungavuuke na kimonga, ⁸looli tungave ni kyakulia ni fya kufwala tukwilanaghe nifio. ⁹neke vavo vali nu vunoghelua uvwa kyuma vwimila mungelo, nakughwilila munhegho na muvunoghelua uvwa kijasu vuno vukuvanangania. uluo lukuvapelela kupumuka kyongo. ¹⁰ulwakuva kukusighana kyongo indalama vve vutengulilo vwa vuvili vwinga. vamonga vinoghilue isio vasyangilue valulekile ulwitiko, pe vali muvuvafi uvukome hwene muunhu juno ikuhoma nu mmaghe. ¹¹looli uve ghwe muunhu ghwa Nguluve, usikimbilaghe isio. uvingililaghe uvwimike, uvwimike, ulwitiko, ulughano, ulugudo nu vuhugu. ¹²ghimbagha kukum'bingilila uNguluve ndavule lutalamu ndaani, neke ukolelelaghe uvwumi uvwa kuvusila kusila, vuno ghwa ghwakemelilue pala panoghwalitike pavolesi avinga. ¹³nikukulaghila pamaaso gha Nguluve juno ikufiviika fyumi ifinu fyoni, na pamaaso gha Yeesu Kilisite, juno alyajovile uvwolesi uvwa kyanghaani pamaaso gha Pontio Pilato, ¹⁴niiti, ugadililaghe indaghilo isio muvunofu vwoni, kuhanga pano alaava ikwisa uMutwa ghwitw uYeesu Kilisite. ¹⁵kukwisa kwa mwene kulaava unsiki ghuno ataviike uNguluve juno ighinisivua, unya ngufu juno mwene, uNtwa ghwa vatwa vooni. ¹⁶ujuo ghwe juno uvufue navukam'bona, ikalile palumuli luno umuunhu nangaluvelelele. kange nakwale umuunhu juno amwaghile, nambe juno ndepoonu ikumwagha. uvwoghlopua ni ngufu ali nafyo ifighono fyoni Ameri. ¹⁷vavuule avamofu valeke kukughinia, nambe kuhuvila uvumofu vwake uvwa muiisi iji, vuno vwa nsiki n'debe. looli vamhuvilaghe uNguluve juno ikutupeela iffinu fyoni muvukoola vwake, kuuti tufivombelaghe nu lukeelo. ¹⁸kange avavuule vavombaghe inofu neke vavisaghe vumofu mumbombo inofu ndavile avange vule vumofu mufinu. vavisaghe vapeesi nakuhangilanila na vange ikyuma kyave. ¹⁹kuvomba imbombo inofu isio, luli ndavule kuvuta ifinu ifya kukutanga unsiki ghuno ghukwisa, ukuo kwe kukuvikila ulwalo ulukangafu ifighono fino fikwisa, apuo pepano valupila uvwumi uvwa kyang'haani. ²⁰timoteo, gadililagha vunofu uvyakyang'haani vuno upelilue. ulekaghe kukujingisia mumasio ghano nagma Mutwa amasila luvumbulilo na makaning'hano agha kijasu, ghano avange viiti vwe vukagusi. ²¹avaanhu avange vano vasikolile isio, valulekile ulwitiko lwave. ulusungu luvisaghe palikimo numue.

2 Timothy

Chapter 1

¹u Paulo u Musung'ua ghwa Yesu ku vughane vwa Nguluve, vulevul nhu lufingo ulwa vwumi luno lulimunkate mwa kiliste Yesu. ²U Timotheo umwana umwagharike; ulusungunhu lutengano kuhuma kwa Nguluve u Mhata nhu kilisite Yesu Mutua ghwitw. ³Nikumuhongesia u Nguluve, juno nikumbombela kuvufumbue uvinoofu ndavule valyavombile ava nhata, panonokumbu ka kisela nha kusila mu nyifunyo sango. Pakilo kange. ⁴Pamwiisi ninoghelua kukukuvona, ulwa kuti niive nhu lukelo. Nikughakumbuke amahosi ghako. ⁵Nikale nikumbusivua vmwila vwa lwiliko lwako ulwakyang'ani ulwakyang'ani, apuo ulwakwasia lukikalile kwa kuuku ghwako u loisi nhu mama ghwako u Yunisi. Nanilinu vwakyang'ani kuuti ulwrtiko uluo lukukala unkate mulyeve pupe. ⁶Pauluo ulwakuva nikukukumbusia kusunela ikipelua ikya Nguluve kinomwekiti munkate mulyuve kusila ija kuviklua amavoko ghano. ⁷Ulwakuva u Nguluve nakataghile inhumbula ija vwoghofi, looli ingufu nhu lughano nhu vwoghlopua. ⁸Puuluo nhunyavuvonelaghe ugha uvwolesi vwimimila u Mutua ghwiitu, nambe ughwango une nhe Paulo n'kungua ghwa mweene. Looli muhangilanilaghe nhi mumuko vwimila vwa livangili vulevule nhi ngofu sa Nguluve. ⁹Gwhe Nguluve juno alyatupokile kange na pi hutukemelea ku lukemelo ulwitike. Nakavombile ndiki kuling'ana nhi mbombo siitu looli kuling'ana nhu lusungu nhi mbombo ja mweene jujuo. Alyatupelile iisi sooni mwa kilisite Yesu ye ghukyaale unsiki pitengula. ¹⁰Looli lino uvupooki vwa Nguluve vuvalulivue kukwisa kwa mpoki ghwiitu kiisite Yesu. Ghwe kilisitejuno alyimisie uvufue kange na kutwala uvwuumi vunonavudugha mulumuli ulwa livangili. ¹¹Vwimila vwa uluo nilyasalulivue kwa n'daaliki, unsung'ua nhu m'bulanisi. ¹²Vwimila ulu nipumuka kange, Looli nanilola isio ulwakuva nikurikagula umweene juno nilyamwitike. Nili nhuvwa kyang'ani kuti umweene anoghile kukibiika kila kino nilyatavwile kwa mweene nambe ikighono kila. ¹³Ukumbukaghe ikihwaani ikya mhola ija vvitiki. Vuno ulyavupulike kuhuma kulyune, palikimo nhu lwitiko nhulughano luno lulimunkate mwa kiliste Yesu. ¹⁴Ughanvikaghe agha vunoofu ghano alyakutavulile u Nguluve kukilia u Mhepo u Mwimike juno ikukala munkate mwa Yesu. ¹⁵Ghukagula kuuti, vooni vanovikukala mu Asia valyanilekile mukipugha iki mwevvale ava. Figelo nhu Hemoyene. ¹⁶Umutua ajisungukilaghe inyumba ija onesiforo ulwakuvake kiinga alyanihovwisie kange nakapelile isoni iminyororo ghyango. ¹⁷Pauluo, yeale ku Roma alyanilondile ku ngufu peakanya ghile. ¹⁸U Nguluve antangaghe kupata ulusungu kuhuma kwa mweene ikighono kila. Ndavule alyanangile yenili ku Efeso uve ukagwile vunofu.

Chapter 2

¹Pauluo, uve mwanango, upulue ingifu mulusungu lunolulimunikate mwa kilisite Ysu.²Nagha ghanoukaghapulike kulyenu jumonga mu volesi vinga, ugahatavule ku vaanhu avitiki vano vanoghile kuvavulanisia avange kange.
³Uhangilanilaghe nhimukimo palikimo nune, ndavule unsikali unono ughwa kilisite Yesu. ⁴Nakwale unsikali junoivombata unsiki ghughughu Junoikuling'ania nhi mbombo isa vulevule isia vukalo, ulwakatuti umunoghele um'baha ghwa mweene. ⁵Kange nave umunhu ighelana heene ikimbiila, naupelua ingela pano nagheline kuvingulia uvutavike.
⁶Kukukangasia kuuti umulimi unyangufu avisaghe ghwa kwasia kukwupila ikighavo ikya mpeto ghwa mweene.
⁷Usaghaghe vwimila vwa iki kunonijova, ulwakuva u Mutua ikukupela uvwelefu uvwaiisi sooni.⁸un'kumbukaghe u Yesu kilisite, kuhuma kukisina ikya Daudi, ⁹juno alyasyusilue kuhuma kuvafue. Ulu kwekuling'ana nhi mhola jango ija livangili, janovwimila vwa uluno nipumika namba kupinyua nha manyololo ndavule umunubgifu. looli ilisio lya Mguluve manyololo. ¹⁰Pauluo, nikuguda nhisii sooni vwimila vwa vaala vanna u Nguluve avasalwile, ulwakuti vope kange vupile uvupoki vunovulimwa kiliste Yesu palikimo nhu vvitike uvwa kusila nhakusila.¹¹Injovele iji jejakutwikisivua; " Nave tufwiilie palikimo nhu mweene, Tukukalagha palikimo nhu mweene kange, ¹²Nave tukuguda, tutema palikimo nhumweene kange nave tukun'kana umweene, ghwope kange ikutukanegha usue. ¹³Nave natuvavitiki/ umwene ijigha kuuva mwitiki, ulwakuva nanoghile kukukana jujuo."¹⁴Jighagha ghukuvakumbusia vwimilo vwa iisi. Vavurungughe pavuvulongolo pa Nguluve valeke kukaning'ana vwimila vwa masio. Ulwakuva nakweji imbombo mu iisi kuhumilani la nhili kwevule uvunangifu kuvala vano vipulikisia. ¹⁵Uvombaghe nhi ngufu kukuvonosia kuuti ghwitikisivue kwa Nguluve ndavule u m'bomba mbombo juno ulwahuva naulalami kivua. livombelaghe ilisio ilyakyang'ani vunofu.¹⁶Mughalekaghe umapuling'ano agha mu iisi ghano ghilongosia kutala na kukila uvugalusi.
¹⁷Amapuling'ano ghavane ghikwilana heene lihojmuvi muvanave Himenayo nhu fileto. ¹⁸Ava ve vaanhu vano navavwaghile uvwakyang'ani, Vijora kuuti uvusyuke vuling'anisie pihumila. Visyetulania ulwitiko muvamo avaanhi.
¹⁹Pouluo, ulwalo ulunono lwa Nguluve lukwima, Avanyavulembi uvu, "Umutua avakagwile avamweene, Ghweni Kuno ilikulikemela ilitavualya mutua anoghile pikubaghula nhu vuvotevo."²⁰Nyumba ijavumofu, nakwekiti mwefili i fyombe ifya sahabu nhi shaba jene. kange kwefili ifyombe ifya mapiki nhi lihanga fimo mu ifi vwimila vwa mbombo ija vwoghoppua kange ifyene fimo fyefyambombo jino najavwoghoppua. ²¹Nave umunhu ikuvalasia jujuo kuhuma ku mbombo jino najavwoghoppua, umwene kye kyombo ikya kwaghoppua. Abikilue pajo, unywa mbombo kwa Mtua, kange aling'anisivue ku mbombo jila inofu.²²Vukimbilaghe uvunoghelua uvwa kisoleda. Uvingililaghe uvwakyang'ani ulwitiko ulughano nha vaala vanovikun'kurikemela u Mutua ku nhumbula inono. ²³Looli ukanaghe uvuyasu na masio ghalunanging'ano kwani ukagwile kuuti vuhola, uvuhovesi.²⁴Um'bombia mbombo ghwa Mutua nanoghile mulwisaghe, Pauluo, anoghile kuuti ave muhuguku avaanhu vooni, juno anoghile pivukanisia, na pikuguda. ²⁵Anoghile pikuvavulanisia ku vuhugu vaala vanovikunka na looli u Nguluve anoghele pikuvapela ululato uluvakuka gula uvwakyang'ani. ²⁶Vaghile kukwupila uvukagusi kange kubuhila ulutegho ulwa setano, ye akulile kuuva veikolilue nhu mweene vwimila uvwa vughane vwa mweene.

Chapter 3

¹Looli ukagulaghe ill:mukighono ikya vusililo kweghuwa nhu nsiki untaalamu. ²Ulwakuva kwe viva avaanhu avanya kughinia,avanya matupa,avanya masyojolo,vanonavileva avapaafi vavanave, avasila luhongesio nha vaahosia. ³Avasila lughano ulwa kyang'ani, vanonavilonda pikukala nhu lutengano ulwa munhu ghweeri, avahumiling'ania,vanovivonelua, vanonavilanda uvunono. ⁴Vilekanagha, veeti, avanya kuvoona vavuo nhu vanovivomba uvumalaya kukila kukumughara u Nguluve.⁵Kungi viva nhi kihwani ukya kufanya, looli viku jikanagha ingufu jamweene ghubughulaghe nha vaanhu avuo. ⁶Ulwakuva vamo vavane vevaghoosi vanavikwingela mulukolo ulwa a vaaanhu na kuwavula avamama avayaasu Ava vevamama vanovamemite uvuhosi kange vilo ngosivua nhu vunoghelua uvwa kila kinu. ⁷Avamama ava vimanyika ifighoono fyooni, looli nambe navanoghile kufikila uvukagusi uvwa kyang'ani.⁸Ndavule vule u yane nhu Yambre walyimile na kupungilanila nhu Musa. Ku siila iji nyisi ava va vudesi vikwima lubale nhu vva kyang'ani ve vaanhuvano, vanonavikwitika kuling'anannu lwitiko. ⁹Looli navilutagha kutali. Ulwakuva uvuyaasu vuvanave vuvikua pavuvalafu ku vaanhu vooni, ndavule vukale na vaanhu vaala.¹⁰Looli uve ughavingilile amalembe ghano, amaghendele ghango, uvutani uwango, ulwitiko lwanngo, ulugudo lwango ulughano lwango nhu lutengano lwango. ¹¹Imumuko , uvuvafi naghanoghakanivvene kula ku Antiokia, ku lkonila listra. Niligudile imumuko. U Mutua ahamokile ku ghooi aghuo.
¹²Vooni vanovilonda kukukaala mu vukalonu vwa kukufunya mwa kilisite u Yesu vipumusivwagha. ¹³Avaanhu avahosi navadesi vikwongelelagha kuva vahosi kyoongo. Vikuvasyangagha avange Vavuo veene visyangua.¹⁴Looli uve, ukangalaghe u iisi sino ghumanyika nha kukwitika ku vapesie. U lwakuva ghukagulanumanyile kwaani. ¹⁵Ghukaghula, kauuti kuhuma ku vvaana kulevune ukaghakagwile amalembe amimike. Agha ghanoghile kuku kupela uluhala vwimila vwa vupoki ku siila iji lwitiko ulwa kilisite Yesu.¹⁶Kila lilembe livikilue kutumela nhu Mguhwe. Lilondua mu lembe aghanyaluvumbulilo, kukuvavula, kusaisia pano vahookile, nha kuvulanisia ¹⁷muvwakyang'ani. Ulu kwe kuuti umunhu ghwa Nguluve akwilanaghe, puno apelilue ingafu sooni vwimila uvwa kuvomba imbombo.

Chapter 4

¹Nikukupela ululaghilo u ulunyavusuti pavulongolo pa Nguluve nhu kilsite Yesu, Juno ikuvanhigha avumi nhu vutua vwa

mwenee.²Dalikikagha ilisio. Ghulinganisiaghe unsiki ghunoghule ndua naghuanonaghulondua. Vavulaghe avaanhu uvuhosi vuvanave, kolelelagha, lasimisiagha nhu lugudo lwooni nhi mbulavusio.³Ulwakuva unsiki ghukwisa ghuno awanhu navitoolanagha nhi mbulanisio isakyang'ani, Pauluo, vikulondelagha avanulanisi ava kuvavulanisia kuling'ana nhu vunoghelelua vuvanave. Mu siila iji imbulughutu sivanave sipulikagha. ⁴vibuhila kupulikisa imbaulanisio sakyang'ani nha kusyetukila injovele. ⁵Looli uve uvisaghe mwitiki mu iisi sooni, ghugudaghe nhu nhalamu, Vombagha imbombo ija mwinjilisiti/ malagha imbombo jako.⁶Ulwakuva une niling'anisie kukung'ilila. Unsiki ughwakuvuka kulyene ghufikile. ⁷Nighelele muvwakyang'ani, ulughembo nimalile, ulwitiko mlwitike. ⁸Ingela jakyangvani jibikilue vwimila vwangu, jino u Mtua junoihigha nhu vwakyang'ani, kunipela ikighono kiila. Makwekuti kuylune looli kange ku vaanhu vooni vanovighula nhu lukelo kuvoneka kwa mweene.⁹Ghutangaghe pikwisa kulyenu ng'aning'ani. ¹⁰Ulwakuva u Dema anilekile. Ajighanile iisi ija liimo kange alutile kwa Thesalonike, khu kreseni alyalutile khu Galatia, kange u Tito alyalutile khu dalmatia.¹¹Uluka mwene ghwe junoo alipalikimo nune. Untolaghe u Marko ghwisaghe naghwo ulwakuva umwene ikung'angasia une mumbombo. ¹²Nimwomwle u Tikiko Efeso. ¹³Umwenda ghula ghuno nikaghulekileku Tro khu karmo, pano ula vughukwisa ghwisaghe naghwo, palikimo nhi fitabu fila ifya ng'wembe.¹⁴Ulexanda junoinosia ikyuma alivyoniombambile uvuhosi vwiga. Umutua ikumuhomba kuling'ana nhi mbombo ja mweene. ¹⁵Nuve kange ghwohopage kwa mweene, ghweemweene alyakanile amasio ghiitu. ¹⁶Nhululaghilo lwango ulwakwasia, nakwale umunhu ghweeni junoomile palikimo nune, umunhu ghweeni akani lekile. U Nguluve nangavanalililaghe ukwakyang'ani. ¹⁷Looli u Mutua alyimiki palikim nune, akanipela ingifu ulwakuti kukilila kulyene ilisio lijovwaghe vunofu nhu vapannji vakagule kupulikisia. Nikavarangwike mumulomo ghwa Nyalupala. ¹⁸U Mtua ikunibusia khu mbombo sooni isa vuhosi kange nakukumka vwimila uvwa vutua vwamweene ughwa kukyanya. Uvwitiki vuve kwamweene kisila kusila na kusila. Amen!¹⁹Umuhungilaghe u Priska, u Akila nhi nyumba ija Onesiforo. ²⁰U Erasto akajighe ukoo ku korintho, looli u Trifimo nikamulekile khu Mileto ajighe ivavua. ²¹Uvombaghe ghanighani ghwiise yeghukiale unsiki ughwa ng'aala. U Eubulo ikukuhungila. kange u Punde, Lino, Claudia nha vanyalukolo vooni. ²²U Nguluve avisaghe palikimo nhi nhumbula jako, Nhu lusungu.

Philemon

Chapter 1

¹une ne Paulo, ne junoo nikungilie vwimila kudalikila iMhola ja Yesu kilisite. nikukulembela uve Filimoni.une nunyalukolo ghwitu u uTimoteo,tukuhungila uve ghwe mughanike ghwitu, ghwe n'jiitu mumbombo. ²tukumuhungila nu lumbu liitu uAfisa nu mulwalilungu n'jiitu uAlikipo, palikimo na vitiki vano vikong'aana mu nyumba jaako. ³ulusungu nulutengano kuhuma kwa Nguluve Nhaata ghwitu, nakwa Mutwa uYesu Kilisite, luvisaghe numue.⁴jatu pano nikukusumila, nikumwongesia uNguluve munyifunyo sango. ⁵ulwakuva nipulika imhola ja lwitiko lwako mwa Mutwa Yesu, nulughano lwako kuvitiki vooni. ulwitiki lwako lukupelile kuuva nu vuhangilanisi na vange. ⁶lino nikukufuunya kuuti, uvuhangilanisi uvoo vuvombaghe imbombo n'kate mulyumue kuuti, mu uluo lukuvapela kukagula inofu sooni, sino tunoghile kuvomba mwa Yesu Kilisite. ⁷nyalukolo, ulughano lwako luvahovwisie avitiki mumooja ghaave. najuune lumhelile ulukeelo ulukome nakukung'angasia.⁸lino napano nili nu vutavulilua mwa Kilisite kukukulaghila kino unoghile kuvomba, nanivomba uluo. ⁹Looli vwimila ulughani nivwene lunono nikusuume, une ne Paulo ndavule nili mughoholo ne pinyua mwa Yesu Kilisite.¹⁰nikukusuma mu lwa Onesimo, junoo ahene mwanango ulwakuva nintangile kukumwitika uYesu Kilisite pano nilimundinde. ¹¹uju ye akukimbiile, naakale kinu kulyuve. lino lutangilo kulyuve, kange lutangilo kulyune. ¹²lino nikunsung'ha kulyuve, uju nimughanile nu mwojo ghwango ghwoni. ¹³kange niveele nikaale ikale nuune aave m'bombi ghwango kuuti ahaale palyune kukunhanga, pano nilimundinde vwimila imhola inofu.¹⁴neke lino nivwene nalunono kuvomba lumonga kisila vughane vwako, nambe kukukwumilisia kuuti unhange. une nilonda uvombe muvughane vwako juuve. ¹⁵pamo uNguluve akam'busisie uOnesimo kulumue un'siki n'debe, neke pambele uve nu mwene jaatu. kutengulila lino un'kami ghako ujoo nan'kami lwene, ¹⁶looli n'kami kange nyalukolo mughanike. une nimughanile kyongo., uve ghukumughana kukila, hene mwana ghwa munyumba jaako, kange nyalukolo mwa Mutwa. ¹⁷lino nave ung'hagwile une kuti nili vuhangilanisi nuuve,umwupile ujoo ndavule ghwale ukunyupila une. ¹⁸neke nave akuhokile, nambe ukun'sighila kimonga,usighilaghe une. ¹⁹neke Paulo nilembile nuluvoko lwango juune,nikukuhomba. kange uve ghukagula kuuti nikukusighila kukila kino ghukun'sighila uOnesimo ulakuva mumbombo jango ija vudaliki, uve ghwavangilue. ²⁰Lino nyalukolo ghwango umbombebe ulu vwimila ilitavua lwa Mutwa. hovosia umwojo ghwango ndavule lunoghiile kuvanyalukolo ma Kilisite²¹nilemba isi, ulwakuva nikaghwile kuti ghukunda, kange kyaghuvomba kukila fino nikukusuma. ²²palikimo nisio unding'anikisyaghe apa kufikila, ulwakuva nihuvila kuti munyifunyo siinu, uNguluve ikunhanga niise kulumue.²³Uepafula junoo adindilue palikimo nu mue vwimila uYesu Kilisite ghwitu ikukuhungila. ²⁴kange avavombi avajango uMalika,uAlisitaliko, uDema nu Luuka,vikukuhungila. ²⁵ulusungu lwa Mutwa ghwitu Yesu Kilisite luvisaghe numue.

Hebrews

Chapter 1

¹Amasiki ghano ghakakilile uNguluve alyajovile navasehe vitu kukilila avavili unsiki ghoni musila inginga. ²Looli

mufighono ifi fino tulinafyope, uNguluve ajovile nusue vwimila u Mwana, juno akam'bikile kuva vuhaasi vwa fiinu fyoni, kukilila umwene alyapelile ilisi. ³Umwanake lwe lumuli lwa vwimike kwa mwene, uluvelo lwa mwene lwa mukisina kya mwene, ighendelesia ifinu fyoni kungufu sa lisio lya mwene. ye aling'anisie uluvalasivuo lwa nyivi, alikalile pasi paluvoko lwa ndiyo ulwa vutwa ku kyanya. ⁴Nofu kukila umunyamhola, ndavuli ilitavua lino akalihasile vule linofu kukila ilitavua livanave. ⁵Ulwakuuti unyamhola veeni aghelile pijova kuti, "Uve ulimwanango, umusyughu nili nhaata ghwako?" Kange, "Niva nhaata kwa mwene, ghwope iva mwana kulyune?" ⁶Kange, unsiki ghuno akamuletile umolua kwa kwasia mu iisi, akatisagha, "Avanyamola vooni ava Nguluve vanoghile pikufunya." ⁷Vwimila Unyamhola ajove, "Umwene juno ivomba avanyamhola vamwene kuva mhupo, navavombi va mwene kuva mili sa mwoto." ⁸Looli ulwakuuti uMwana ijova, "Ikitengo kyako ikya vutua, Nguluve, kya kyavusila kusila. Ulukongoja lwa vutua vwako lwe lukongojo lwa vugholofu. ⁹Ughanilue uvugholofu nhh lusukunalo uvunangi vwa ndaghilo, lino Nguluve, Nguluve ghwako, akupelile amafuta gha lukelo kukila avanino." ¹⁰Pavutengulilo, uMutwa, aly vikile ulwalo lwa iisi. Uvulanga mbombo sa mavoko ghako. ¹¹Silivuka, looli uve ghu ghendelelaga. soni sisakala hwene mwenda. ¹²Ghukusikunjagha hwene likoti, sope sihambuka ndavule umwenda. looli uve ghwe julajula, na maka ghako naghilidugha." ¹³Neke ghwe nyamhola juliku uNguluve akajovagha unsiki ghwe ghwoni, "Ikale paluvoko lwango ulwa ndiyo hadiniliva nikuvavomba avalugu vako kuva kitengo kya pamaghulu ghako?" ¹⁴Asi, avanyamhola vooni na se mhupo sino sisung'ilue kuvavombeleda na pikuvavika vunofu vala vano viliva vihasi uvupoki?

Chapter 2

¹Lino lutunoghile tuvike uluhuvilo kukila kughano tupulike, ulwakuti tulabaghulivu tuka baghulua patali ni je. ²Ulwakuva imholo jino jilya jovilue na vanyamola ja kyang'haani, uvuhosi vwoni nu vuvwafu vukwupila isaha jene, ³tupokakua ndani nave natuvingilila uvupoki uvu uvuvaha? __uvupoki vuno vukapulisivue nu Ntwa na kukuvonesia kulyusue navala vano valya vupulike. ⁴UNguluve kange alivonesisie kukivalilo, mufidegho, na mumbombo soni imbaha, na muluvonolo lwa Mhepo uMwimike sino alyasighavile vwimila uvughane vwa mwene jujuo. ⁵UNguluve nakabikile uvulanga vuno vu kwisa, vuno tujova imholo sa vwene, psa pavanyamhola. ⁶Pa uluo umuunhu jumonga ulelile kumonga iti, Umuunhu ghwe veeni, nambe naghughesia pikumbuka? Nambe mwana ghwa muunhu, nambe kukuswila? ⁷umuunhu iva n'debe kukila umunyamhola; uvwasisie ingela ja vwimike nu vwoghopua. (Kadilila: Munakala inofu isakwasia, amalembe agha napweghale. "Pe um'bikile pakyanya pambombo ja mamavoko ghako.) ⁸Ubikila ifinu fyoni pasi pamaghulu gha mwene." Lino uNguluve abikile ifinu fyoni pasi pa vaanhu. Nalyakilekile ikinu kyekyoni kino nakilyale pasi pa mwene. Looli lino natukufivona ifinu fyoni kuuti filipasi pa mwene. ⁹Nambe lino, tukughavona ghano ghano alyavombile kunsiki, pasis kuli munyamhola __Yesu, juno, vwimila vwa mumuko sake nuvufue vwa mwene, afwalisivue ingela ija vwimike nu vwoghopua. Lino kuvumofu vwa Nguluve, uYesu avonjile uvufue vwimila vwa vaanhu vooni. ¹⁰Lulyale lwa kyang'haani kuuti uNguluve, ulwakuvaifinu fyoni pwefile vwimila umwene kukilila umwene, lukamunoghile kukuvaletela avaana vinga mu vwimike, nakuuti lukamunoghile kukum'bomba um'baha mu vupoki vuvana kuva mwitike kukilila imumuko sa mwene. ¹¹Ulwakuuti vooni vavili jula juno ibika uvwimike navala vano vivika uvwimike, vooni vihumu mukisikina kimo, Nguluve. vwimila ulu jula juno ibika uvwimike kwa Nguluve naivoona soni kukuvakemela avanyalukolo. ¹²Ijova, "Nipulisigaha ilitavua lyako kuva nyalukolo vango, nikwimbagha vwimila uve kuhuma munkate mu lipugha." ¹³Kange akatisagha, "Ninoghelue mwa mwene." kange, "Lolagha, apa nili navaana vano u Nguluve amelile." ¹⁴Pa uluo, ulwakuva avaana vooni ava Nguluve vihanga um'bili ni danda, naju Yesu aly hangile ifini vulevule, ulwakuti kukilila uvufue ulwakuuti am'benapule jula unyavutavulilua vwa vufue, juno ghwe setano. ¹⁵Ulu lulyale anala neke avavike mu vwavuke vala vooni vano vikilila inganighanibsa vufue vakikalile amikalile ghavanave ghalyale muvukami. ¹⁶Isa kyang'haani naghwe nyamola juno ikuvatanga. Pa uluo, ikuvatanga avaholua va Abraham. ¹⁷Pa uluo, jilighanilue umwene ave ndavule avanyalukolo va mwene mu sila soni, neke ava n'tekesi m'baha unyalusungu nu lwutiko ku fiiniu ifya Nguluve, neke kuti avwesie ningufu sa kuhumia inyisaghilo mu nyivi sa vaanhu. ¹⁸Ulwakuva u Yesu jujuo apumuike, na kuggelua, ali ningufu sa kuvatanga vano vighelua.

Chapter 3

¹Lino, vanyalukolo vimike, vahangi va ng'emelo sa vulanga, munsaghe u Yesu, vasung'ua nu n'tekesi um'baha vupoki vwitu. ²Ulwakuva alyale n'kola kwa Nguluve juno aly nsalwile, ndavule alyale n'kola uMusa kange munymba joni ija Nguluve. ³Ulwakuva u Yesu avalilue kuva nu vwoghopua uvuvaha kukila vuno alyalenavo uMusa, ulwakuva jula juno ajengile inyumba alimukivalilo kya vwoghopua kukila inyuma jijio. ⁴Ulwakuva inyumba jejoni jijengua nu muunhu jumonga, looli juno ijenga ifinu fyoni ghwe Nguluve. ⁵Sakyang'ani uMusa alyale mitike ndavule um'bombi mu nyumba joni ija Nguluve, yevihumia uvwolesi vwimila amasio ghano ghilijovua unsinki ghuno ghulikwisa. ⁶Looli u Kilisite Mwana ghwa Nguluve mu vwimilisi vwa nyumba ija Nguve. Usue tuli nyumba jamwene nave tukola ng'aning'ani mu vwitiki na mulutogo vwitika. ⁷Pa uluo, pe hwene uMhepo u Mwimike vule ijova, "Umusyughu, nave ghupulika ilisio lya mwene, ⁸Ulabikagha inumbula jako kuva nalamu ndavule ava Israeli vule vakavombile uvuvwafu, mu nsiki ughwa kughelua mu fidunda. ⁹Unsiki ughuno ava nhaata viinhu vakanikuvisie mungelo, nu nsiki, ghwa maka fijigho fine, vakasagha imbombo sango. ¹⁰Pa uluo nanikakelile ni kikolo ikio. Nikajova, "Visova unsiki ghoni mu moojo ghawe navakagwile isila sango. ¹¹Hwene vule nika jighile mu lyoojo lyango: navikwingila ulutogo lwango." ¹²Muve maso, vanyalukolo, kuti

Chapter 4

nakweghungavisaghe umwojo umosi ghuno naghukwitika muvamo vini, inumbula jino jiva kutali nu Nguluve juno mwumi. ¹³Pauluo, mupulisiaghe ifighono fyonu umuunhu ghweni nu nine, neke pano kitambulua ikighono munogheluaghe, neke jumonga mulyumue alekaghe piva nsila vuhugu kuvu syangi vwa nyivi. ¹⁴Ulwakuva tuli vahangilanisi va Kilisite tungave nuvumo nuvuvoneng'ano vwitu ku ngufu mwa mwene kuhumia amasaghe kufika kuvusililo. ¹⁵Vwimila vwa iili ye Ijovile, "Umusyughu nave mupulika ilisio lyamwene, mulabika amoojo ghinu ghave ghasila vuhugu, ndavule ava Israeli vuli vakavombile unsiki ghwa vuhosi." ¹⁶Vevaveni avuo vano vampulike u Nguluve kuvuhosi? Navalayale vevala vono uMusa akavongelisie kuhuma ku Misri? ¹⁷Vevaveni vano uNguluve akavakalalile mu maka fijigho fine? Kisila vumo vwaa vala vano vakavombile inyivi, vano amavili ghuvanave ghalyafwile ghalyaghonile mulukuve? ¹⁸Vevaveni vano vakafingile uNguluve kuti navilikwingila mulutogo lwa mwene, nave navevala vano vakamwitike umwene? ¹⁹Tuvona ulwakuti navakaghwesie kukwingila mulutogo lwa mwene ulwakuva navakitike.

Chapter 4

¹Pauluo, lutunoghile kuva maso ulwakutu mulyumue napweangavisaghe nambe jumonga juno kwande ikunua kuva nulufingo ulukwilanifu lwakwingila muvwavuke vwa Nguluve. ²Ulwakuva tulinimola inofu vwimila ulupumo lwa Nguluvelikapulisivue mulyusue ndavule ava Israeli luno valyale nalo, looli imola ijio najikavatanga vala vano vakapulikekisila kulungika ulwitiko uluo. ³Mu lyusue, tvevano twitike-usue ena muvamo tulikwingila mu lupumo lula, ndavule vule jijova, "Ndavule nikijiighile mu lyoojo lyango, Navangingile mulupumo lango." Akajovile ulu, ulwakuva imbombo soni sna akavombile skakwilanile kuhima muvutengulilo vwa iisi. ⁴Lino ye ajovile pala oamonga vwimila ikighono kya lekela lubale, "UNguluve alyapumile mukighono kya lekela lubale kusoni sino akavombile." ⁵Kange ajovile, "Navangingile mululumo lwango." ⁶Pauluo, kutengulila ulupumo lwa Nguleve bado lwigho vwimila vwa vamo kukwingilla, kuvutengulilo vwa vaisraeli vinga vano vakapulike imola inofu vwimila ulupumo lwa mwene navakingile ulwakuva nava kamwitike, ⁷UNguluve akabik a kange ikighono kimonga, kikemelua, "Umusyughu." Umwene akatemile ikighono iki ye ajovile kukilila u Daudi, juno alyajovile kunsiki n'tali jukila ghano ghakajovile kuvutengulilo, "Umusyughu nave mupulika ilisio lya mwene, namulabikagha amoojo ghinu kuva magumu." ⁸Ndavule u Yoshua yevavapelile ulupumo, uNguluve asaleka kujova mu kighono ikinge. ⁹Pa uluo kuliva ni Sabati ja lupumo jino jibikilue vwimila vwa vaanhu va Nguluve. ¹⁰Juno ikwingila muvupumo vwa Nguluve umwene jujoo apumile kuhumilanila ni mbombo sa mwene, ndavule u Nguluve vule avombile wa mwene. ¹¹Lutunoghile kuva nikyumilyua kya kwingila muvupumo, neke napwegungavisaghe juno ighwila mufihwani fya vugalusi vono vavombile. ¹²Ulwaku ilisio lya Nguluve lili nu vwumi ni ngufu kange lili nuvutemi kukila uvwa bamba jejoni inya vutemi kuvili. Kange jihoma nakufikila kughavania inafusi sa numbula, nifilungo fya muunhu nifino nafighwesia kughaving'haana. Nilino likagula gha numbula gha mwene. ¹³Nakwekile kino kifisime pa vweni vwa Nguluve. Pa uluo, ifinu fyonu fikuvonesia pa vweli ku maso gha jumo juno ighanilue kuhumia ifivalilo. ¹⁴Pambele kuva nu n'tekesi um'baha juno alingile mu iisi, uYesu mwana ghwa Nguluve, kuvukangali tugadilile ulwitiko lwitu. ¹⁵Ulwakuva tusila n'tekesi um'baha juno na ikagula ulusungu vwimila uvuvotevute vwitu, looli umwene juno isila sa mwene soni akale ighwelua ndavule usue, looli unsila nyivi. ¹⁶Pe tuisse nuvukangali pa kitengo ikya vutua ika lusungu, neke kuuti twupile uvumofu kange kupelua ulusungu ulwa vupoki unsiki ghwa vufumbue.

Chapter 5

¹Lino un'tekesi umbaha, juno alyasalulivu kuhuma mu vaanhu vamo, asalulivue kukwima vwimila aveene mu finu fighanulivua nu Nguluve neka vaghele kuhumia kwa jumo uluvonolo ni dhabihu vwimila inyivi. ²Ndaponu ivombagha kuvu kola avayasu navanyalukani ulwakuva ghwope vunsungutile uvuvotevute. ³Vwimila vwa iili, aghanilue kuhumia ilitekelo vwimila inyivi sake ndavule ivomba munyivi sa vaanhu. ⁴Nakwale umuunhu juno ikuvukalalila uvwoghoppua uvu vwimila umwene jujoo, looli pambele, uNguluve anoghile an'kemele, ndavule jilyale kwa Haruni. ⁵Nambe uKilisite nakipelila uvwoghoppua mwene kwa kuvomba mwene piva n'tekesi m'baha. Pauluo, "Uve ulumwanango, umusyughu nili Nhaata ghwako." ⁶Lulivule ijova kange ikisala ikinge, "Uve ulin'tekesi ghwa kuvusila ulwakuti mukihwani kya Melkizeki." ⁷Unsiki ghwa kighono kya mwene mu mbili, akifunyile na kuvasumila, alyansumile u Nguluve na masosi, kwemwene ivwesia pikumwavula kuhuma muvufue. Vwimila vwa vukola vwa mwene kwa Nguluve, alyapulikisivue. ⁸Vwimila ulwakuti alyale Mwana, akamanyila ku kwitika imbombo sino sikampumwisi. ⁹Akakwilanila musila iji akavombeka ku vaanhu vooni juno ikumwitika vwimila vwa vwavuke uvwa kuvusila kusila, ¹⁰ulwa kubaghulua nu Nguluve ndavule u n'tekesi um'baha pa lwa Melkizedeki. ¹¹Tuli na minga agha kujova vwimila uYesu, looli lutalamu pikuvolelela ulwakuva umue mulivolo va kupulikisia. ¹²Ulwakuuti unsiki ugho lukavanoghile kuva vavulanisi, lukyale ulwa kuuti kuli luvumbulilo lwa vaanhu kuvavulanisia imbulanisio sa vwavuke vwa lutengulilo lwa ndaghilo sa lisio lya Nguluve. Mufumbilue utusiva nakwekuuti ikyakuliabikyumu. ¹³Ulwakuva ghweghwoni juno ikupula utusiva nalinuvutavulilua mu mholo sa vwakyag'haani, ulwakuva badu mwana. ¹⁴Kukighavo ikinge, ikyakulia ikinge kye kya vaanhu avagojo, vala vano ulwakuva vali nuvutavulilua vuvanave kughanulania uvwakyang'haani nuvu hosi vavulanisivua kukagula amanofu nuvu hosi.

Chapter 6

¹Pauluo, tungaleke kino tumanyile tasi vwimila imhola ija Kilisite, tughanilue kuva ning'aki kulungika kuvughifu, natulabikagha kange ululaato kuhuma mumbombo sino silavwumi nu lwitiko mwa Nguluve, ²nambe ulwalo lwa mbulanisio sa lwofugho, napikuvavikila amavoko uvusyuke vwa vufue, nuvuhighi vwa kuvusila kusila. ³Pe tuvombagha anala nave uNguluve angatavule. ⁴Ulwakuva najinga wezekane ku vala vano vakapatile ulumuli lwa vutengulilo, vano vaka vonjile ikipelua kya kya iisi, nakuvomba kuuti vave va hangilanisi va Mhepo u Mwimike, ⁵kange vano vakavonjile uvunono vwa lisio lya Nguluve ni ngufu sa nsiki ghuno ghukwisa, ⁶kange vakaghua jikasiting'ana kuvagomosa kange mululato. Ili vwimila vwa kumpumusia uMwana ghwa Nguluve ulyavuvili mu numbula save, vakambombo hwene kyombo kwa lubenapulo pavuvalafu. ⁷Ulwakuva iisi jino jikupile ifula jino jitonya kinga pakyanya pa jene, pe jikamelesia amamela agha nyaluvumbulilo muvano vakavombile imbombo mu iisi, ikwupila uvufunuluo kuhuma kwa Nguluve. ⁸Looli ghi humia amasonge na masoli, lilivuvule kange lutogo luli palutalama lwa kughunua. Kuvusililo ku sova. ⁹Nambe kuuti tujova anala, vamanyaani va ghanike, tusingua namasio amanono vwimila umue namasio vwimila uvupoki. ¹⁰Ulwakuva uNguluve ghwa kyang'haani nangasyamue imbombo jinu nulughano luno avonesisie vwimila ilitavua lyabmwene, muili mukava vavombile vitike kange bado mukuvavombela. ¹¹Tunoghelua kyongo kuuti umuunhu ghweni asone ingufu silasila kufika kuvusililo vwa kyang'haani vwa lughimbo. ¹²Natughanile muve volo, looli muve vitiki vano vihaasi ulufingo vwimila vwa lwitiko lwa lugudo. ¹³Ulwakuuti uNguluve ye ampelile u Abrahamu ulufingo, alyampelile mu numbula ja mwene ulwakuva ngale nakijighile kwa junge ghweghoni juno n'oyo kukila umwene. ¹⁴Akajovile, "Sakyang'haani nikukufunulila, nikukwongelela ulukolo lwako kyongo." ¹⁵Musila iji, uAbrahamu akupile kila kino akafingilue pauluo akaghulagha nulugudo. ¹⁶Ulwakuva avaanhu vikujigha kwamwene um'baha kukila aveene, nakuveene uvusililo vwa maghelano soni kya kijiigho kuvonesia. ¹⁷Unsiki ghuno uNguluve akalamula kusona pavivalafu kukila avahaasi va lufingo uludonyo lwa mwene lunono luno naluhambuka, linoakasonile nulu jiigho. ¹⁸Alyavombile anale neke ifiinu fiviili fino nafihambung'ana, kkange mu ifio uNguluve nangajove uvudesi, usue tvevano tukakimbilile kuvusyefu kuuti tukemelue inumbula kugadilila kwa Nguluve uluhuvilo lunolukavikilue pavulongolo palyusue. ¹⁹Tuvona ulughimbo ulu hwene lwimilo lughifu kange luhuvilo lwa numbula situ, ulughimbo luno lukwingila pakimenyule kya mun'kate mumbele mulipazia. ²⁰UYesu akingile pa kimenyule kilandavule umulongosi ghwitu, angavombeka kuva n'tekesi m'baha hadi kuvusila kusila pambele pa vutavike vwa Melkizedeki.

Chapter 7

¹Lulyale ndiki Melkizedeki, n'twaga ghwa Salemu, n'tekesi ghwa Nguluve alikukyanya, juno alyatang'ine nu Aburhamu yeigomoka ahumile kubuda ghwope akamfunulila. ²U Aburhamu akampela kimo mu kijigho kino aly mhejile ujilani ghwa mwene "Melkizedeki" kwekuuti "bntwa ghwa kyang'haani" kange "ntwa ghwa Salemu" juno ghwa "ntwa ghwa lutengano." ³Nsila nhaata, nsila ng'ina, nsila va pasi, nsila vutengulilo vwa kighono nambe vusililo vwa mikalile gha mwene. Pa uluo, isighala n'tekesi ghwa kuvusila nakusila, hwene mwana ghwa Nguluve. ⁴Lino sagha vule umuunhu uju vule mbaha. umpafi viitu uAbrahamu akampela kimo mu kijigho mu finu fino akatolile muvulugu. ⁵Nuvwa kyang'haani, lukolo lwa Walawi, vano vakupile i ofisi sa vatekesi valyale ni ndaghilo kuhuma muvanya ndaghilo kukong'ania mukivalilo kimo ku kijigho kuhuma kwa muunhu, vano ve, kuhuma kuva Israeili vanine, palikimo nakuuti aveene, kange, lwe lukolo kuhuma kwa Abrahamu. ⁶Looli uMelkizedeki, juno nalyale nulukolo kuhuma ku va Lawi, alyupile ikivalilo kimo mu kijigho kimo kuhuma kwa Abrahamu, pe akamfunulila, umwene alyale nulu fingo. ⁷Apuo najikanilue kuuti umuunhu un'debe ifunulivua nu ngoyo. ⁸Ku mbombo iji umuunhu ikwupila ikivalilo kimo mu kijigho kimo ilifua ikighono kimo, looli mu mbombo ijinge jumo juno alyupile kimo mu kijigho kimo kwa Abrahamu, vakamwolelela hwene nyavukalo. ⁹Namuhwanikisio sa njovele, uLawi juno alyupile ikivalilo kimo mu kijigho kimo, kange alyahombile kimo mu kijigho kimo kwa Aburhamu, ¹⁰ulwakuva u Lawi alyale mu mavingo fya va nhaata vvake Abrahamu unsiki Melkizedeki pano alyatang'ine nu Abrahamu. ¹¹Lino ndavule uvukwilani lukaghwesisie kukila kwa n'tekesi u Lawi, (pa uluo pasi pa mwene avanu vikupila indaghilo), kulyale nuvufumbue vuliku kukila kwa n'tekesi ujunge kukwima pa mbele pa kihwanikisio ikya Melikizedeki, kenge na kwekukemelua mufupinyua fya Haruni? ¹²Lino untekesi angagalu, pejilondua na sindaghilo si hambung'ane. ¹³Kwajumo juno amasio agha ghakajovilue vwimila vwa kikolo kinge, kuhuma kwa mwene nakwale juno alyimile pa litekelo. ¹⁴Lino luli pavuvalafu kuuti uNtwa ghwitu alyahumile mwa Yuda, ikisina kino uMusa nakatambulagha avatekesi. ¹⁵Nagha ghano tujova ghalipavugholofu ulwakuti un'tekesi ujunge ihumila kukihwanikisio kya Mmelkizedeki. ¹⁶Untekesi umpia uju naghejumo juno ulwalo lwa ndaghilo silivwimila vwa kikolo kya muunhu, looli ulwalo lwa ngufu sa mikalile ghano naghighele ku nangika. ¹⁷Lilno amalembi gha vwolesi vwimila umwene: "Uve ulintekesi kuvusila na kusila pambele pa kihwanikisio kya Melikizedeki." ¹⁸Ulwakuva indaghilo indongosi sikavikilue palubale ulwakuva mbotembete nasinoghile. ¹⁹Pa uluo indaghilo najikavombile kyekyoni ikikwilanifu. Ulwene, kulyale nuvukangali uvunofu ku agha tuvela kwa nguluve. ²⁰Uvukangasio uvu uvunono navulyahumila kisila kujova ikijiigho, pa ulu avatekesi avange nava katolile ikijigho kyekyoni. ²¹Looli u Nguluve akatolile ikijigho unsiki ghuno akajovile vwimila u Yesu, Untwa ijighile nangabadilisie amasaghe gha mwene. uve uli ntekesi kuvusila na kusile. ²²Pa uluo uYesu isile kuvutavulilua fwa lufingo ulunono. ²³vwakyang'haani, uvufue vusigha untekesi kute kuvusila kusila. Pauluo pe valyale avatekesi vinga, jumonga kabula ja junge. ²⁴Looli u lwakuva uYesu ikukala kuvusila nakusila, uvutekesi vwa mwene navubadilika. ²⁵Pa uluo umwene iwesia nu vukwilanifu piling'ania pikivapoka vano vikum'belelela uNguluve kukila kwa

mwene, ulwakuva umwene ikukala jaatu kuku funya vwimila vuvanave. ²⁶Pa uluo untekesi ghw kihwani iki anoghile kulyusue. Unsila nyivi, vuhosi, nsafi, juno abaghulivue kuhuma kuva nyanyivi, alikukyanya kukila uvu langa. ²⁷Umwene nalyale nuvunoghelua, ikihwani kya vatekesi avavaha kuhumia ilitekelo jatu, uvutengulilo vwa nyivi sake jujuo, pambela kunyivi sa vaanhu. Akavomba anala lwa kammo ku vooni, alihumisie jujuo. ²⁸Kundaghilo ikuvasalula avaanhua votevote kuva vatekesi vavaha, looli ilisio lya lujigho lino likisile pmbela pa ndaghilo, akansalua u Mwana, juno akavombilue kuva nkwilanisi ghwa kuvusila kusila.

Chapter 8

¹Lino ilisio lino tujova lye ili: tuli nu ntekesi umbaha juno ikalile muluvoko lwa ndiyo lwa kitengo ikya iisi. ²Umwene m'bombi pa kimenyule ikimike, ilihema lya kyang'haani lino uNtwa alibikile, naghwe muunhu ghweni ghwa kufua. ³Ulwakuuti avatekesi avavaha vooni luvikilue kuhumia uluvonolo ni dhabihu; pa uluo lunoghilekuva ni kinu kya kuhumia. ⁴Lino nave u Kilisite alyale pasi pa iisi, umwene ngale na ntekesi kukila apuo. Ulwakuva ghwe alyale pelile valo vano valya humisie ifipelua kuling'ana ni ndaghilo. ⁵Valyavombile ikinu ikinu kino kilyale nakala ni kimugheghe kya finu fya iisi, saw ndavule u Muusa akavungilue nu Nguluve unsiki ghuno akale ilonda kujenga ilihema. "Lolagha," UNguluve akajova, "kuuti tenda kila kinu kuling'ana nuvutende vuno vukasonilue pakyanya pa kidunda". ⁶Looli lino uKilisite upile uluvombelo ulunono kukila vwimila umwene kenge ghege ghe nsambanisi ghwa Nguluve na vaanhu vunono, jijo jino jikangasivue nulufingo ulunono. ⁷Pa uluo ndavule i agano lya kwasia ngale lisila vuhosi, ngale nalunoghile kulonda i agano ja vuvili. ⁸Unsiki ghuno uNguluve akagwile uvuhosi ku vaanhu akajova akati, "Lolagha, ifighono fikwisa, ijova u Mutwa, niliva nitenda i agano imia palikimo ni nyumba ja Israeli, ni nyumba ja Yuda. ⁹Nijiva ndavule i agano jinobnikavombile nava nhaata va mwene ikighono kino nilyavatolile nuluvoko kuku vongelesia kuhuma ku iisi ja Misri. Ulwakuva navakaghendelile mu agano jango, najune nanikavaghana kange,' ijova u Mutwa. ¹⁰Ulwakuva ilji je agano jino nikavombile kunyumba ja Israeli pambela mufighono ifio,' ijova u Mutwa. ¹¹Nivika indaghilo sango mumasaghe ghavanave, kange nikusilemba mu moja ghavanave. Niva Nguluve ghuvanave, voope viva vaana vango. ¹²Navivulanisaniagha umuunhu gheni nu mang'ani wake, kila mmuunhu nu nyalukolo, umwene, angajove, "Unkagule uMutwa," pauluo vooni viku ng'agula une, kutengula un'debe hadi umbaha ghuvanave. ¹³Pauluo nikuvasonagha uvukola ku mbombo ghavanave ghano naghakyang'haani, naningakumbuke inyivi sivanave kange. ¹⁴Kujova "Imia," avambile i agano ja kwasia kuva mbaha. nilio lino apulisi kuva likuulu lili tayari kuvuka.

Chapter 9

¹Lino nambe iagano ja kwasia likale nikighavo kya lufunyo apa pa iisi nuvutavike vwa lufunyo. ²Mulihema pekilyale ikyumba kivikilue, kyumba kya kunji, pakatambulivuagha kighavo kyimike. Mu kisala iki pakale nikinala kya tala, imesa na makate gha wonyesho. ³Nakuluhengo lwa lipazia lwa vuvili kwekilyale ikyumba ikinge, kikale kighavo kyimike fijo. ⁴Pelikale ilitekelelo lya sahabu kwa ku pulila uvu vumba. kange mwelilyale ni lisanduka lya agano, lino likajengilue ni sahabu jene munkate muvene mwejilyale ibakuli ja sahabu inya manna , ulukongojo lwa Haruni luno lukamelile amatundu, ni mbavo sila sa mavue gha agano. ⁵Pakyanya pa lisanduka lya agano amaumbo gha masarafi va vwimike vikupikila amapapatilo ghasene pavulongolo pakitengo kya vusambano, kino unsiki ughu natughwesia pikwolelela fijo. ⁶Vwimila vwa finu ifi kuti vafiling'anisie, avatekesi vavikwingila ku mukyumba kya kunji ikya lihema kukuvavombela imbombo sivanave. ⁷Looli untekesi umbaha ikwingila ikyumba ikya vuvili kyene lwakama ku kwa maaka, nakisila kuleka kuhumia idhabihu vwimila umwene jujuo, na kunyivi sa vaanhu sino vakavombile kisila vu kagusi. ⁸U Mhepo u Mwimike ikuvolelela kuuti,panji pa kighavo ikyimike fijoji jikyale pifwikulua ulwakuva ilihema lila ilya kwasia lijighe likwima. ⁹Iki kye kivalilo kya nsiki ughu. Fyoni luvonolo lwa dhabihu fino fivonolevua lino nafianga linganie uludonyo lujuno ikufunya. ¹⁰Fye fyakulia fya luhuje lweene lugadingine nuvutavike vwa nyifunyo sa kukwilanila. Fyoni ifi fikale muvutavike vwa m'biili fino fikale vuling'anio vwa m'bili vino vakafiling'anisie kuuti jise indaghilo imia jino jikuvavika pakighavo kya mwene. ¹¹UKilisite akisile ndavule untekesi um'baha ghwa masio amanono ghano ghisile kukilila uvuvaha nuvu kwilanisi vwablihema ilivaaha lino nalikavombilue na mavoko gha vaanhu, vano nava mu iisi muno jino jikapelilue. ¹²Najilyale ku danda ja mhene nambe ngwada looli kudanda ja mwene jujuo kuuti u Kilisite ingile mukimenyule ikyimike fijo ng'haning'hani ku voni na na kukutuvonia uvupoki vwitu vwa kuvusila na kusila. ¹³Nave ku danda ja mhene ni ng'ombe na kumisulila amapembo gha figwada mu isio ilamafu vakadagilue kwa Nguluve na mulukolo luvanave ulunono, ¹⁴Nave kwekukila kyongo idanda ja Kilisite jino jikilila uMhepo wa kuvusila kusila alihumisie jujuo kisila mawaa kwa Nguluve, kusuka uludonyo lwitu kuhuma mu mbumbo sino sifuile kum'bombela uNguluve umwumi? ¹⁵Pauluo, uKilisite mitike ghwa agano imia ulu vwimila vwa vufue vuvalekile uvwavuke vooni vano va agano lya kwasia kuhuma muvuhisi vwa nyivi save, neke kuuti vooni vano vakemelilue nu Nguluve neke vupile ulifingo lwa vuhaasi vuvanave vwabkuvusila kusila. ¹⁶Nave kuli agano nalinangika, lazima luvonesie kuvufue vwa muunhu jula juno alivombile. ¹⁷Kuti i agano jiliva ningufu ku kighavo kuno vuhuma uvufue, ulwakuva kusila ngufu ulwakuti juno alivombile ajighe ikukala. ¹⁸Apuo nambe lila ili agano lya kwasia liva livikilue pasila danda. ¹⁹Unsikibghuno uMusa alyahumisie ululaghilo lwa ndaghilo ku vaanhu vooni, akatola idanda ja ng'ombe ni mhene, palikimo namalenga, ikitambala ikilangali, ni hisopo, na pikuvamisulila igombo lilio na vaanhu vooni. ²⁰Pe akajova, "Iiji je danda ja agano jino uNguluve avapelile indaghilo mulyumue". ²¹Mu hali jilajila, akamisila idanda pakyanya pa hema ni fyombo fyoni fino

fikatunikagha kutanga avatekesi. ²²Kuling'ana ni ndaghilo, pipi ni finu fyoni fivalasivua ni danda. Pasila kukung'a idanda pasila lusaghilo. ²³Pauluo jilyale lasima kuti inakala sa finu fya vulanga shariti fivarasivue ku iji dhabihu ja fikanu. Pa uluo, ifinu fya kukyanya fifio fikanoghilue kuvalasivua ku dhabihu iji ija fikanu. Pa uluo, ifinu fya kukyanya fyene finoghilue ku valasivua ni dhabihu jino nofu kyongo. ²⁴Ulwakuva uKilisite nakingile pa kimenyule ikyimike fijo pano pakavombilue na mavoko, jino nakala ja kinu kikio. Pa uluo pe akingila kukyanya kukuo, pakimenyule kino isalisi kwale pavulongolo pa maso gha Nguluve vwimila vwitu. ²⁵Nakingile kula vwimila vwa kuhumia ilitekelo lwa mwene na kinga, ndavule ivomba untekesi um'baha, juna ikwingila pa kimenyule ikyimike kyongo mwaka yeghukilile umwaka palikimo ni danda ju junge, ²⁶ndavula anala jilyale lweli, nave jisava lasima kwa mwene kupumusivua kakinga kyongo kuvutengulilo vwa vvasio vwa iisi. Looli lino mala kamo kufika kuvusilo vwa maka ghano akasetulile kuvusiabinyivi kwa dhahibu yake mwenyewe. ²⁷Ndavule lulivuo kwa muunhu ghweni kufua lwakamo, pambela pa uluo lukwisa uluhighi, ²⁸ghwevulevule kwa Kilisite jono alya humisivue kamo kudagha inyivi sa vinga, ilihumila ulwa vuvili, sio makusudi lwa kuvombela inyivi, looli kuvupoki vano vikumughulila nulu ghulilo.

Chapter 10

¹Ulwakuva indaghilo kimwighighi kya masio amanono ghano ghikwisa, ghala ghano na gheghene. Indaghilo nasingavaling'anise vala vala vano vikunseghelela u Nguluve musila ja dhabihu silasila sino avatekesi vakaghendelile kuhumia umwaka nu mwaka. ²Namba nave fyelulivue idhabihu isio nasale sibuhila kubusuvua? Mukivalilo ikio fano vikufunya, viva vavalisivue nakalingi, vasava vasila lutambuliso kukila inyivi. ³Kange mu dhabihu isio sili nikivalilo kya nyivi sino sivombilue mwaka nu mwaka. ⁴ulwakuva najiwezekana mu danda ja ng'ombe ni mhehe kubusia inyivi. ⁵Unsiki uKilisite ye isile mu iisi, kajovile, "Namukanoghilue ilitekelo nambe dhabihu, pa uluo, mukaghuling'anise um'bili vwimila vwango. ⁶Namilkale nulutalama mumatekelo ghoni agha kutagha nambe dhabihu vwimila vwa nyivi. ⁷Kange nilyajovile, "Lola, apanivomba ulughano lwako, Nguluve, ndavule jilembilue vwimila une mu gombo". ⁸Alyajovile ndavule jilyajovilue apuo pa kyanya: Namukanoghilue idhabihu, litekelo, nambe litekelo vwimila kudagila inyivi, nambe numuli lukelo munkate mwa mwene" dhabihu sino sitavulivua kuling'ana nu lulaghilo. ⁹Pe akajova, "ona, niliapankuvomba ulughano lwako". Avikile palubale indaghilo sino sa vutengulilo neke kukangasia sila isavuvili. ¹⁰Muvulungike vwa vuvili, tdagilue kwa Nguluve kulughano lwa mwene kukilila kuhumia kumbili ghwa Yesu Kilisite mara kamo muvsikighwoni. ¹¹Sakyang'haani, untekesi ghweni ikwima kunsiki ghwa kighono na kighono, ihumia idhabihu jilajila, jino, ku lyolyonni, kamwe nalwale lughela kudagha inyivi. ¹²Looli apuo uKilisite kuhumia idhabihu lwa kamo ku nyivi sa kuvusila nakusila kwoni, alikalile uluvoko lwa ndiyo lwa Nguluve, ¹³ighulila avalugu vwamwene vabikkue pasi na kuvomba vave kitengo vwimila amaghulu gha mwene. ¹⁴Ulwakuva isila ja litekelo limo avaling'anise kuvusila kusila vala vano vadaghilue nu Nguluve. ¹⁵Nu Mhepo u Mwimike kange ikwolelela kulyusue. Ulwakuva tasi akajovile, ¹⁶"Iji je agano lino nikulivomba palikimo navenepambela kufighono ifio; ijova uMutwa: nibika indaghilo sango munkate mu moja gha vanave, penilembagha muluhala luvanave". ¹⁷Kange akajova, "Navilikumbuka kange inyivi ni mbombo save ifwihu". ¹⁸Lino ikighavo kino kili nulu saghilo ku ava, nakuva kange ni dhdbihu jejoni vwimila i nyivi. ¹⁹Pauluo, vanyalukolo, tukuvuvona uvukangali vwa kwingila pa vwimike fijo ku danda ijabYesu. ²⁰Pauluo jesila jidinduluvue vwimilw usue kusila jam'bili ghwa mwene, m'pia nu vwumi vuno vukilila palipasias. ²¹Ulwakuva tuli nu ntekesi um'baha pakuyanya pa nyumba ija Nguluve, ²²tunsoghelele ku mwojo ghwa kyang'haani muvu kwilanisi vwa kyang'aani vwa lwitiko tungave na moojo ghano va misile uvunofu kuhuma muvuhosi vwa vufumbue nakuva namaviili ghitu gano ghasukilue namalenga manofu. ²³Looli pe tugadililaghe kuvufumbue mu vufumbue vwa lulato lwa vukangali vwa lwitiko lwitu, kisila kusyetuka, ulwakuva uNguluve juno atufufingile mwitiki. ²⁴Kange tusaghaghe ulwa kumpela inumbula umhuunhu ghweni kughana ni mbombo inofu. ²⁵Tulalekagha pikong'ana palikimo, ndavule vule vivomba avange. Pa uluo, kipelana amoojo umuunhu ghweni kukila na kukila, ndavule vulemuvona ikighono kilipipi. ²⁶Nave tuvomba kumakusudi kughendelela kuvomba inyivi unsiki ye twupile isukulu ja kyang'haani, idhabihu ijinge ija nyivi najisighalila kange. ²⁷Pauluo, kuliluhuvilo lweene lwa vuhighi vea kwoghofia, nuvulefi vwa mwono vuno vuno vuno vudagha avalugu va Nguluve. ²⁸Ghweghonu juno abedile indaghilo ja Musa ifua kisila rusungu pavulongolo vwa vwolesi vwa volesi vavili nambe vatatu. ²⁹Kivalilo kiki kya vuhighi ghusagha ghusagha kuuti kimunoghile umuunhu ghweni juno am'bedile uMwana ghwa Nguluve, umwene juno ajivombile idanda ija agano japakale ndavule ikinu kino na kiyimike, idanda jino jikaikilue kwa Nguluve - ghweghwoni juno amulighile uMhepo ghwa vumofu. ³⁰Ulwakuva tukagwile jumo juno alya jovile, "kisasi kyango, nigomokesia". Kange, "UMutwa ilihigha avanhu va mwene". ³¹Lisio lya kwoghofia kukwingila mumavoko gha Nguluve juno mwumi! ³²Looli kumbuka ifighono fino fikilile, pa uluo ye muponesivue ulumuli, ulwakut ndani mukghwesisie piva nulugudo lwa vulemale uvukome. ³³Mukale muvikelue pavuvalafu mu vuhosi vwa maligho na mu mumuko, mukale va hangilanisi palikmo na vala vano vakakilile imumuko ndavule isio. ³⁴Ulwakuva mulyale ni numbula sa lusungu ku avuo vano valyakungilue, pe mulyupile ku lukelo iluhigho lwa vuhasi vwinu, mungakagule kuuti umue jumue mulyale nuvuhaasi vunofu vwa kukala vusila nakusila. ³⁵Pa uluo namulataghaagha uvukangali vwinu vuno vuli nuluvumbulilo luvaha. ³⁶Ulwakuva mulonda ulugudo, neke kuuti mupate kino u Nguluve atufingile, pauluo mungamale kuvomba ulughano lwa mwene. ³⁷Ulwakuva ye kasiki kadebe, jumo juno ikwisa, ilikwisa sakyang'haa na idila. ³⁸Unya vwakyang'haani vwako ikukala nu lwitiko. Nave iligomoka kunsana, na nilinoghelua naghwo. ³⁹Looli usue natuli kama vala vano vigomoka mumbele kwa kusoveleng'haana. Pa uluo, usue tulivamo va vala twevano tulinulwitiko kulolelela i mhepo situ.

Chapter 11

¹ino ulwitiko lwa kyang'haani luno alinalwo u muunhu pa ihuvila ikiinu kimonga nuvu kangali. Sa kyang'haani ku kinu kino bado nakivoneka. ²Vwimila vwa iili avisukulu vitu valivonesisie ku lwitiko luvanave. ³Ku lwitiko tukagula kuuti iisi jilya pelilue kululaghilo lwa Nguluve, neke kuuti kila kino kivoneka nakikatendalue kuhumilanila ni finu fino fikale fivoneka. ⁴Jilyale vwimila vwa lwitiko kuuti u Habili alyamumikisie u Nguluve ilitekelo lya kufua kukila vule akavombile u Kaini. Jilyale vwimila vwa iili kuuti valya mpalile kuuti nyavwa kyang'haani uNguluve uNguluve alyalilue vwimila vwa mbonolo sino asiletile. Vwimila vwa ilio, uHabili ajighe ijivo, nambe afuile. ⁵Jilyale ku lwitiko kuuti uEnoko alyatolilue n'kyanya nakavuvona uvufue. "Nalyavonike, ulwakuva u Nguluve alyalilue" Ulwakuva jilyajovilue vwimila umwene kuuti akamunoghile u Nguluve ye akyale pitolua ku akyanya. ⁶Pavusila lwitiko najivwezekana kumunoghela u Nguluve lasima itike kuuti uNguluve ikukala kuuti ikuvapela uluvonolo vala vano vikum'bingilila. ⁷Jilyale nu kulwitiko kuuti uNuhu, ikiwa akanilue nu Nguluve vwimila vwa masio ghano naghakavonike, ku vumofu vwa ki Nguluve alyabtendile i safina vwimila vwa kukipoka ikikolo kya mwene. kwa kuvomba ndiki, alyahighile iisi peakava muhaasi ghwa vwakyang'haani vuno vukwisa kukilila ulwitiko. ⁸Jingave ku lwitiko kuuti uIbulahimu, pano alyalilue akitika na piluta pakighavo pano panobakanoghile kukwupila ndavule uvuhasi. Akahumile kisila kukagula kukighavo kiki kinoalyale iluta. ⁹Jilyale ku lwitiko kuuti alikalile mu iisi ja lufingo hwene mughesi. Alikalile mumahema palikimo nu Isaka nu Yakobo, Avahaasi vaninea va lufingo lula lula. ¹⁰Ulu lwakuuti akafumbuagha kupata ili kaja lino likagulike nu njengi ghwa mwene asava ghwe Nguluve. ¹¹Lulyale lwe lwitiko kuuti u Ibrahimu, nu Sara jujoo, valyupile ingufu sa kuhola nambmbe ulwakuuti valyale va ghogholo kyongo, ulwakuva vakitike kuuti uNguluve mwitiki, juno alyavafingile kupata u mwana undiimi. ¹²kwekuuti kange kuhuma ku muunhu uju jumo juno alyapipi kufua valyaholilue avaana vano navivalilika. Valyale vinga hwene nondue sa kukya kange vinga hwene meke sa mulihanga mulubale mu nyanja. ¹³Ava vooni valyafwile mulwitiko kisila kyupila ulufingo. Pa uluo, vakasivwene na pikusiseghelela pa vutali, vakkitika kuuti valyale vahesia na vakilaji pakyanya pa iisi. ¹⁴Kuvala vano vijova amasio ndavule agha vavikila bayana kuuti vilonda iisi jivanave vavuo. ¹⁵Sa kyang'haani, ndavule vasavisagha visagha i iisi jino kuvanave valya humile, ndevalyale ni numbula ja kugomoka. ¹⁶Looli nave luluvuo, vinoghelua i iisi jino nono, jino, ja ki vulanga. Pa uluo uNguluve naivona sooni ku tambulivua Nguluve ghuvanave, ulwakuva aling'anisie ilikaja vwimila vuvanave. ¹⁷Jilyale ku lwitiko kuuti Ibulahimu ye aghelilue, akamumisie u Isaka. Ena, umwene alyupile kulukelo ulufingo, alyamumisie umwanake jujoo, ¹⁸juno pakyanya pa mwene jikajovilue, "Kuhima kwa Isaka ikikolo kwako kitambuluagha." ¹⁹Ibulahimu alyalilue kuuti uNguluve alyale ni ngufu sa kyunsusia u Isaka kuhuma muvafue, nakujova kunjovele ja maumbo, alyamwupile. ²⁰Jilyale ku lwitiko kuuti uIsaka alyafunilue uYakobo nu Esau kuhusu amasio ghono ghilikwisa. ²¹Lulyale lwitiko kuuti uYakobo ye alimuvutavike vwavkufua, akavafunyia avaanha vooni ava Yusufu. UYakobo akifunya, akeghamila palukongojo lwake. ²²Jilyale ku lwitiko kuuti uYusufu unsiki ghamwene ghwa kuvusililo yeghuseghelile, akajuovu pakyanya pa lwa kuhuma kuhuma kwa mwana ghwa Israeli Misiri akavalaghila kutola palikimo navene ifijeghe fya mwene. ²³Jilyale ku lwitiko kuuti uMusa, yeaholilue, alyafisilue nava amesi gha tatu navapafi vamwene ulwakuva valya mwaghile ku ghwe mwana n'dima juno alyale nono, navakoghwiye ni ndaghilo sa ntwa. ²⁴Jilyale kulwitiko kuuti uMusa, ye alyale muunhu n'goyo, alyakanile kutambulivua mwana wa minja uFarao. ²⁵Pa uluo akasalula ku hangilanila i mumuko na vaanha va Nguluve badala jakukela nuvuhosi uvuhosi vwa nyivi sivanave ku kasiki. ²⁶Akasaghile isooni sa kum'bingilila u Kilisite kuuti vwe vumofu vuvaha kukila ilitekelo lya ku Misiri ulwakuva akalunguvilie amaaso ghake pa luvonolo lwa nsiki ghuno ghukwisa. ²⁷Jilyale ku lwitiko kuuti uMusa akahumila ku Misiri. Nalyasaghile ilyoojo lya Ntwa, ulwakuva alyale nulugudo kwa kulola kwajuno na ivoneka. ²⁸Lulyale lwitiko kuuti akajikolile ipasaka na pimisila idanda, neke kuuti vunangi vwa muholua ghwa kwasia kuuti nangaghelaghe kugusa avaholua va kwasia wakwasia ghwa kighosi ghwa vaIsraeli. ²⁹Lulyale lwitiko kuuti valyakilile mu nyanja ja shamu ndavule mu lukuve. Unsiki avaMisiri ye vighela kukila, likagulubikivua. ³⁰Jingave ku lwitiko kuuti uluvumba lwa Yeriko vukaghile pasi, ye vasyunguite ifighino lekela lubale. ³¹Lulyale lwitiko kuuti u Rahabu jula mwenda mwelu nalya soville palikimo navala vano navalyale vakola, ulwakuva akavupile avapelelezi na kuvavika pa vunono. ³²Nijove kiki fijo? Ulwakuva unsiki naghukwilabkuvolelela agha Gideoni, Barak, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samweli ni savavili, ³³vano kukilila ulwitiko vakalefisie iNtwa, vavyavombile isakyang'aani, vakupile lufingo. Vakadindile amalomo gha nyalupala, ³⁴vaksimisi ingufu sa mwoto, vakapungile uvutemi vwa panga, valyasosivue kuhuma mu mu vutamu, valya valyale vagumu va vulugu, vavambwisie avasikali avahesia kukimbila. ³⁵Avamama valyupile avafue vavanave musila jablusetulilo. Avange valyapumisivue, kisila kwitika kulekua muvuvuke neke kuuti vavwesie kupata vwa lusetulilo ulunono fijo. ³⁶Avange valepumusivue kwa dhihaka nifuchapo, naamu, nambe kuvudindilo na kuvikwa mu ndinde. ³⁷Vakatovilue na mavue. Vakadimulilue fipisi nu nsumeno. Vakadumulilue ni panga. Vakalutii ni nguvu sa ng'olo ni nguvu sa mhele valyale vafumbue, vighendelela muvuvafi kange vivombeluaamavivi ³⁸(ghano iisi najikanoghile kuva nagho) vihangajika muvukwavo, mufidunda, mu maghenge na mumina gha iisi. ³⁹Nambe avaanhu vooniava vakafunilue nu Nguluve vwimila vwa lwitiko luvanave, nava lyupile kino akavafingile. ⁴⁰UNguluve alyatalile kukutupela ikinu kino kinofu, neke kuuti kisila usue navale vighesia kumemesivua.

Chapter 12

¹Pa uluo, ulwakuva litusyungutile ilifunde ilikome ilya valesi, pe tutaghe kila kiini kino kikutulema ni nyivi sino

sikutwuvila kihugu. Tu tove uluvilo ku saburi mu masindano ghano ghavikilue pavulongolo palyusue. ²Tusung'e amaso ghitu kwa Yesu, juno n'tengulisi nughwa ku ling'ania ulwitiko lwitu, juno vwimila lwa lukelo lwitu jino jika vikilue pavulongolo jikanoghile pa kikovekano, ibeda isooni ja mwene, akikala pasi pa paluvoko lwa ndiyo lwa kitengo kya vutua ikya Nguluve. ³Msaghe kuuti umwene umwene juno alya gudile amasio amasio gha kukalasia kuhuma mu nyivi, vwimila umwene jujuo neke kuti mulakatala nambe kusilika amoojo ghinu. ⁴Namupumuike nambe kupumuka kutovana ni nyivi kighelelo kya kusilua idanda. ⁵Kange musyamilue kula ku kangasivua inumbula kuno kukuvolelela ndavule avaanha ava dimi: "Mwanango, Nulaghatolagha kuvuhugu amagomokelo gha Mutwa, nambe nula denyekagha inumbula pano ghunosevua nu mwene." ⁶Ulwakuva u Mutwa ikun'gomokela ghweghue juno amughanile, na pikumigha umwana ghwenibjuno ikumwupila. ⁷Ghulilala ingelo kukugomokela. uNguluve ihangajika numue ndavule ikuvavombela avaanha, ulwakuva ghwe mwana juliku juno u nhaataghake nangawesie kugomoka? ⁸Looli nave na kwekule kugomoka, kuno usue tweni tuhanga, looli umue ni haram namuli vaanha va mwene. ⁹Kukila ghoni, tulyale nava nata vitu mu iisi vakutugomokela, kange tukavoghpagha. Vuli najitunoghile namba kukila kumwitika Nhaata wa kimhepo na na kukukala? ¹⁰Ku vwakyang'haani va naata vitu valyatuhighile ku maka madebe ndavule jikavonike sawa kuanave, looli u Ngiluve ikutuhigha kuluvumbulilo lwitu neke tuhange uvwimika vwa mwene. ¹¹Nakwelule uluhighilo luno luhovosia ku nsiki ughuo. Luva nuvuvafi. pauluo, pambele jikoma imeke ja lutengano lwa kuvabuda vala vano vano vavulanisivue nagho. ¹²Pa uluo mwinila amavoko ghinu ghano ghilegena na pivoma amafundo ghinu ghano mavotevota kuva manyangufu kange; ¹³mugholosie amakilo gha sajo sinu, neke kuuti ghweghwoni juno mulemale nailitemua muvuvusovi looli asosevua. ¹⁴Mulondaghe ulutengano na vaanhu vooni, kange nu vwimike kisiluvuvu nakwale juno ilikum'bona umutwa. ¹⁵Muve valoleli neke kuti napweavisaghe ughwa kudagua kutali nuvumofu vwa Nguluve, nakuuti lilisa ilisikina lya lusungulino lilemba nakuhambusia imumuko na pikuvahambusia vinga. ¹⁶Mulolaghe kuti nakwevule uvuvwafu nambe muunhu junono na mtauwa ndavule u Esau, juno vwimila vwa lulio lwa kamo alyaghusisie uvwakyang'haani vwa mwene uvwa kuholua. ¹⁷Ulwakuva mukagula kuti pambele, alya kanilue, ulwakuva nalyapelilue inafasi ja kulata palikimo nu naata ghwa mwene, nambe kuuti alyalondile kyongo ku masosi. ¹⁸Ulwakuva namukisile mu kidunda kino ndapunu ghugusa, Kidunda kno kivika umwoto, ng'isi, pidenya inumbula ni dhoruba. ¹⁹Namulisile namukisile kulisio lya lukelema, nambe kumasio ghano ghahumilanile ni lisio ghanogha kavombole kuuti van'li vipilika valekaghe pikufunya ilisio lyolyoni kujovua kuanave. ²⁰Ulwakuva navakaghwesie kuguda kila kinokilamulilue: "Nave nakikikanu kino kigusa ikidunda, lasima kitovue na mavue." ²¹Lwakuti kukila ghano aghaghile uMusa akajova, Noghupe kyongo kivalilo kya kuhilila". ²²Pauluo, musilebmukidunda kya Sayuni na mulikaja lya Nguluve juno mwumi, Yerusalemu ja kukyanya, na vanyamola filundo kumi vano vishelekela. ²³Mwisile mulipugha lya vaholua va kwasia vooni vano vasajilivue kukyanya, kwa Nguluve umighi ghwa vooni nku mhepo sa vitike vano vakwilanile. ²⁴Mwisile gha Yesu unsambanisi wa agano imia, dakudanda jino vamisile jino jijova amanono kyongo kukila idanda ja Haili. ²⁵Lolagha alan'kolagha jumo juno ijova. Ulwakuva hwene navakapungile vano van'kolile jumo juno akavavungile, sa kyang'haani na tulipunga isi nave tusyetuka kuvutali kuhuma kwajula juno ikutuvunga kuhuma kukyanya. ²⁶Ku nsiki ughuo ilisio lya mwene likasukanisie i iisi. Looli lino atufingile kujova, "Bado kakinga kange nanisukania ji iisi jene, looli navuvulanga kange." ²⁷Amasio agha, "Lwakamo kange," jisona kubusivua ku finu fila fino fisukanisivua, ifi fye, finu fila fino fipelilue, neke kuti ifinu fila fino nafisukanisivua visighale. ²⁸Pa uluo twupile uvutwa vuno navusukanisivua, tukele mu mu hali ja kumfunya u Nguluve kukwitika palikimo na kuvumofu mu kicho, ²⁹Ulwakuva uNguluveghwitu ghwe mwoto ghuno ghulia.

Chapter 13

¹Pe ulughano lwa nyalukolo lughendelelaghe. ²Mulashamuaghe kukuvakalibisia avaghesi, ulwakuva kwa kuvomba n'diki, vamonga vakalibisia unyapola kisila kukagula. ³Mukagule vooni vano valimindinde, kuti mulyale navo kula palikimo navene, nave amaviili ghinu ghakavombilue ghakavombilue ndavule avene. ⁴Basi indoa joghopuaghe na vooni looli na kikitata kya ndoa kivombue kuva kinono, ulwakuva uNguluve ilihigha ava vwafu navaghenda mwelu. ⁵Looli isila sinu isa vukalo sive vwavuke mulughano lwa hela. Muve vano vikwilana ni finu fino mulinafyo, ulwakuva uNguluve jujuo akajovile, "Nanilikualika umue isfighono fyoni, nambe kuvatelekesia imue." ⁶Looli tukwilanaghe neke tujuve kuvukangali, uMutwa ghwe n'tangi ghwango; Nanikumwoghopa. Umuunhu ighwesia pikumbombela kiki?" ⁷Muvsaghe vala vano vavalongwile, vala vano vavalongwisiebilisio lya Nguluve kulumue, na mukumbuka amajubu gha maghendelelo ghavanave. ⁸UYesu Kilisite ghwe mwene pamihe, umusyughu, na kuvusila kusila. ⁹Ulatemuagha ni mbulanisio inyinga isa kihesia ulwakuva lunoghile inumbula jijengue nuvu mufu, kisila ndagjilo isa kyakulia aghuo naghikuvatanga vala vano vikukala ku aghuo. ¹⁰Tuli namatekelo ghano vala vano vivombeka mu nkate nyumba injimike ija kufunyla navali nuvwakyang'haani kulia. ¹¹Ulwakuva idanda sa ng'anu, sino sikahumisivue dhabihu vwimila vwa nyivi, jikaletilue nu ntekesi um'baha munkate mukiponge ikyime, looli amaviili ghawe ghakanyanyilue kunji kulikambi. ¹²Looli na ju Yesu alyapumuike kunji pa mulyango wa likaja, ulu kuuti kuvika vavikue avaanhu kwa Nguluve kukilila idanda jamwene. ¹³Pauluo tulutaghe kwamwene kunji ku kambi, tupinde uvuhosi vwake. ¹⁴Ulwakuva natulinuvukalo vwa kuvusila kusila mulikaja ili. pauluo tulonde ilikaja lino likwisa. ¹⁵Kukilila u Yesu luvanoghile kakinga kuhuumia litekelo lwa kumulumba uNguluve, kumpala kuuti imeke ja malomo ghitu lyitike ilitavua lyake. ¹⁶Kange nulasyamuagha kuvomba amanofu na kutangana jumue kwa jumue, ulwakuva kwe kulitekelo ndavule ilio u anguluve ikulinoghela kyongo. ¹⁷Tiini na pikukwisia kuvatemi vinu, nene vighendelela kuku mulolelela vwimila vwa mhepo sinu, ndavule vala

vano vihumia ikivalilo. Tiini neke kuti avatemi vinu valefie kuku vatinza kulukelo, kisila lusukunalo, jino najingavatange.¹⁸Tufunye, ulwakuva tilinuvwa kyang'haani kuti tuli nuvufumbue vunono, tunoghelua pikukala uvukalo uvuvaha mu mbombo soni.¹⁹Mwevooni nikuvakemela mu nuumbula kukila muvombe ndiki, neke kuuti nighele kugomoka kulumue apa pavupipi.²⁰Lino uNguluve ghwa lutengano, juno akavaletile kange kuhuma kuvafue un'diimi um'baha ughwa Ng'oloo, Mutwa ghwitw Yesu, kudanda ja agano lya kuvusila kusila,²¹Ikuvapela ingufu ku mbombo soni inofu kuvomba ulughano lwake, angavombe imbombo mun'kate mulyusue jino nofu ja kumunoghela pa maaso pa mwene, kukilila uYesu Kilisite, kwamwene vuve vwimike kuvusila na kusila. Amen.²²Lino nikukukangasia inumbula, nyalukolo, kutolilanila nilisio lya kukangasia inumbula jino lino nikalyandike kulumue.²³Kagula kuuti unyalukolo ghwitw Timotheo atavulilue mu vwavuke, juno palikimo nu mwene nikuvavona nave ilikwisa pavupipi.²⁴Hungila avatemi vako vooni na vitiki vooni. Vala vano vihumia ku Italia vikukuhungila.²⁵Nuvumofu uve numue mwene.

2 Peter

Chapter 1

¹USimon Petulo un'sung'hua ghwa Yesu Kilisite, ku vano vooni vano vupiile ulwitiko lwa lutalama ndavule fino tulyupile usue, ulwitiko luno luli mun'kate ja Nguluve nu mpoki ghwitw uYesu Kilisite.²uvumosi vuvisaghe kulumue; ulutengano lwongelele kukilila uluhala lwa Nguluve nu Mutwa ghwitw uYesu³kukilila uluhala lwa Nguluve tukavile imbombo sa mwene sooni vwimila uvunoghelua vwa vwumi, huma kulyune juvo atukemhel. ile vwimila uvunono vwake vwa vwimike vwake.⁴ku sila iji akatuhuvise mu lufingo ulukome ulwa ndalama. akavombile ndiki neke kukutuvomba kuuva vimilisi vwa vwandilo vwa Nguluve, fino tughendelela kukuvuleka uvuhosi vwa iisi iji.⁵mu ili vombagha ku ngufu sooni neke kukwongesha uvunono ku sila ja lwitiko lwinu, ulwakuva uvunono nu luhala,⁶kukilila uluhala, padebe, na kukilila isabuli padebe, na kukilila isabuli vwimike.⁷kukilia ulughano lwa vwimike vwa vanyalukolo.⁸ndeve isi sooni mwesili n'kate jiinu, ghighendelela kukula n'kate jiinu, pe umue namuliiva vaanhu vano navihola imheke mu luhala lwa Mutwa ghwitw uYesu Kilisite.⁹neke ghweni juno nailiiva nisi sooni, ikusagha isa pavupipi seene, umwene ghwe nailola. ashemilue uluvalasio lwa sambu saake isa pakali.¹⁰lino, vanyalukolo vango, vombagha nu ngufu sooni neke kuhakikisia ulukemhelo vwimila jiinu. ndeve muvomba isi namulikuvala.¹¹pe pano mukujikavila uvwanga vwa mulyango ghwa kwingilila muVutwa vwa kusila na kusila uvwa Mutwa nu mpoki ghwitw uYesu Kilisite.¹²pe lino, une niliiva tayale kukuvakumbusia ke kinga nambe mukagula, na lino mulivakangafu mu kyang'haani.¹³nisagha kuuuti nili ni lweli kukuvasisimula na kukuvakumbusia mu agha ghooni.pano nijighe mu tembile iji.¹⁴ulwakuva nikagula kuva na n'siki n'tali nikujivusia itembile jango. ndavule uMutwa Yesu Kilisite fino akanisonile.¹⁵nikutanga ni ngufu sango sooni vwimila jiinu neke mukumbuke isi sooni kyande nivukile.¹⁶ulwakuva usue natukafwatile injovele sino sikalembilue ku vunono kyaongo pala pano tukale tujova ingufu na kuvoneka kwa Mutwa ghwitw uYesu Kilisite, pe pano usue tulyale valolelesi va vwimike vwake.¹⁷umwene akupile uvwimike nu... kuhuma kwa Nguluve Nhaata pano isavuti jikapulikike kuhuma mu vwimike jikaati, " uju ghwe mwanango mughanike ghwango juno ninoghiile naghawo.¹⁸tukapulike isavuti iji jikahumile ku kyanya pano tulyale nave ku kidunda ikyimike.¹⁹tuli ni lisio ilya vuvili lino lithibitike, lino mu ilio muvomba vunono. ji tala jino jivika pakilo kuhanga pano kukia ni nondue isa sino sivineka mu numbula sinu.²⁰mukagulaghe agha kuuti, kusila vuvili vuno vulembilue ulwa kusaghua na vavili vavuo,²¹kuuti kusili uvuvili vuno vwisile ku vunoghelua va vaanhu, pe pano vakawesisie kukilila UMhepo uMwimike juno akajovile kuhuma kwa Nguluve.

Chapter 2

¹avavili va vudesi vakajihumisie kuva Isilaeli, na vavulanisi va vudesi vilikwisa kulumue ku vufiso kukuvaletela amavulanisio ghwa vudesi voope vilikun'kaana uMutwa juno akavaghuliile. vavuo vikujiletela uvunangifu vwa ng'haaning'haani.²vinga vililutala isila saave isa soni na kukilila ku veene vilikujikana isila ija kyang'haani.³ku vugheji vilikuvyasyanga na masio ghaave na kuhighua kwaave nakulidila uvunangifu vulikuvafuata.⁴ulwakuva uNguluve naakavalekile avanya Mhepo vano vakasyetung'hiine pe akavatagha neke vapinyue mu fipunyua kuhanga ikighono kya kuhighua kyande kivisile.⁵nambe uNguluve nakafumilile iisi ija pakali. pe akam'bika uNhuhu unya lukemelo lwa kyang'haani, palikimo na vange lekela lubale, pano alyalekelise amalenga pakyanya ja iisi.⁶UNguluve akahighile amakaaja gha Sodoma ni Gomola kutwalila... kuva mapembo nu vunangifu neke kive kihwani vwimila avahosi mu fighono finofikwisa.⁷neke ati avombile ilio, akampoka uLuti umuunhu ghwa kyang'haani, juno akasukunile na maghendele amalamafu gha vano navikusifuata indaghilo sa Nguluve.⁸ulwakuva umuunhu ujoo ghwa Kyang'haanii, juno ikukala navope ifighono fyonni ipumhuka inumbula.... jake vwimila ja ghala akapulike na kukughagha.⁹pe lino uMutwa ikagula ndavule ja kukuvapoka avaanhu vake un'siki ghwa mhumhuko nu vwimila ulwakuvafumilila avahosi vwimila kuhighua mu kighono kya vusililo.¹⁰kyang'haani iji je lweli ku vala vano vighendelela kukukala mu noghelua sa m'bili ughu na nakubenapula uvutavulua. avaanhu ndavule avuo vali nuvukangafu mu numbula savo, navikwoghopa kukuvakana avimike.¹¹nambe kuuva avanya Mhola vali ni ngufu kukila avaanhu neke naviwesia kuhigha looli ju Mutwa mwene.¹²neke ifidimua ifi fino fisila luhala fivumbilue kuhuma kuvwandilo vwa kukolua na kubudua,¹³vlemasivua ku luhombo lwa vuhosi ghvaave. imwisi joni vukukala mu noghelua. vamemile uvuhosi nu vulamafu. vihovokela inoghelua sa vusyangi pano vihovokela nuuve.¹⁴amaaso ghawe gha fwikilue nu navikwilana kuvomba isambu. vikuvasyanga na

kuvaghwisia avitiki avafyele mu sambi. vali ni numbula sino simemile inoghelua na vaanha vano vatulike.¹⁵vajilekile isila ija kyang'haani. vasyetwike na kukujilutula isilaja Balaam umwana ghwa Beori, juno akighanile kukava uluhombo lwa mavivi.¹⁶neke akadalikivue vwimila uvuhosi vwake. idogovi jino najikale jijova, jikajova ku savuti ja muunhu, jikasigha uvujaasu vwa um'bili.¹⁷avaanhu ava va hwene fitimu.... fino fisila malenga. hwene mafunde ghano ghivusivua ni mepo. amafunde amasito ghavikilue vwimila jaave.¹⁸vijova ku lughinio lwene. vikuvaghwisia avaanhu mu noghelua lwa m'bili. vikuvasyanga avaanhu vano vighela kukimbila vala vano vikukala mu vuhosi.¹⁹vikuvafingila avaanhu uvuhuru..... un'siki ghuno naveene vasung'hua va sambi ja vufisadi. lwakuva umuunhu ivombua kuva n'sung'hua gha kila kino ivomba jaatu.²⁰umwene juno naikukala nu vulamafu vwa iisi kwa kutumila uluhala lwa Mutwa nu mpoki ghwitu uYesu Kilisite, napigomokela kange uvulamafu vuvuvuo, amaghendeke ghake ghaghiiva mavivi kukila ulwa vvwandilo.²¹lwale lunoghela avaanhu ndavule avuo ndeve navakakagwile isila ja kyang'haani kuliko kukagula na kukusileka indaghilo inyimike sino vakatavulilue.²²ilisio ili lwaliiva ni kyang'haani kuanave." imbua jajikughagomokela amasyetulilo ghake, na jingube jino jisukilue kukughagomokela amatope.

Chapter 3

¹lino nikukulembela uve ghwe mughanike ikalata iji ja vuvili neke kukusimula ku luhala, ²neke kuuti uwesie kukumbuka amasio ghanoghakajovilue ye vakyale avavili avimike ni ndaghilo ja Mutwa ghwitu nu mpoki kwa kutumila avasung'hwa.³ukagule ili taasi, kuuti avakaning'hani vilikwisa mu fighono fya vusililo kukuvakana umue, na kulutula palikimo ni noghelua saavo. ⁴na kuposia kuuti lulikughi ulufingo lwa kugomoka? avaatwa viitu valyafwile, na fi finu fyoni filyale nahele kuhuma muvwandilo vwa vuvumbi.⁵vakahwene vasyemilue kuuti iisi na kukyanya fikatangwile kuhumila mu malenga, ku lisio lya Nguluve. ⁶na kuuti ilisio lyake na malenga jikava iisi ku n'siki ughuo, ndeve jikamemile amalenga jikanangika. ⁷neke lino kukyanya na pa iisi sivikilue ku lisio lililio vwimila umwoto. fivikilue vwimila ikighono kya kuhighua na kubudua vano nava Nguluve.⁸vaghanike iji najilikwepesia imhola jaako, kuuti ikighono kimo kwa Mutwa ghahwene maka..... na maka kihwene kighono kimo. ⁹nakwekuti uMutwa ivomba lukeluke kumalikisia ulufingo, ndavule fino tusagha kuuti fye luliiva, neke umwene nya lugudo vwimila jiinu umwene nainoghelua nambe jumonga afue, neke inoghelua kukwongesela un'siku kuuti mwene mukave kulaata.¹⁰nambe ikighono kya Nguluve kilikwisa hwene mulyasi, in'kyanya..... jilikila kwa kutosia ikelele.... ifinu vilinyanyua nu mwoto. iisi ni finu fyoni fino mwefile filiiva pavuvalafu.¹¹ulwakuva ifinu fyoni filibudua ku sila iji, pe ghuliva muunhu muki kukukala mwimike mu vwumi vwa Nguluve. ¹²lutuvaghiile kukagula ng'haaning'haani lwake, uvwisilo vwa kighono kwa Nguluve. ikighono ikio kilinyanyua nu mwoto. ni finu filiyeyuka nu lufuke ulukali. ¹³neke kuhumilanila nu lufingo lwake, tughula in'kyanya imia ni iisi imia pano avanyakyang'hani vilikukala. ¹⁴lino vaghanike ulwakuva tuhuvila ifinu ifi, mwitange kuva maaso kange kisila lupikano na kuuva nu lughano palikino nu mwene. ¹⁵na kugadilila ulugudo lwa Mutwa ghwitu mu vuvangi, ndavule lumbu liitu u Paulo vule akavalembile umue, kuhumilanila mu vukoola vuno akapelilue. ¹⁶UPaulo ijova isio sooni mu kalata sake, kuli ni finu fino fyumu kukwelevua. avaanhu avasila sooni nu vukangafu vafinanginie ifinu ifio, ndavule vivomba mu malembe kulutula uvufue vwave....¹⁷lino vaghanike ulwakuva mukagwile aghuo, mujimililaghe jumue neke kuuti namungasyanguaghe nu vusyangi va vadesi na kusofia uvunywilifu. ¹⁸pepano mukulaghe mu vumosi nu vumanyi vwa Mutwa nu m'poki ghitu uYesu Kilisite. kange uvwimike vuli nu mwene lino nifighono fyoni.

1 John

Chapter 1

¹Kila kino kilyale kihuma kuvutengulilo-kila kino tulyapulike, kila kinokino tulyakyaghile na maso ghitu, kila kino tulyakyaghile, na mavoko ghitu gha kikolile-vwimila ilisio ilya vwumi. ²Na vula vwuumi vulyavombilue kutambulua pa vuela, kange tuvaghile, na kukuvwoleka, na kupulisia uvwumi uvwa kuvusila na kusila, vuno vuno vulyale kwa Nhaata neke vulyavombilue kutambulua kulyusue. ³Kila kino tulyakyaghile tupulisie kulumue, kuuti najumue move palikimo nusue, nu vumo vuno tulinavo nu Nhata nu mwanake u Yesu Kilisite. ⁴Tukuvalembela agha umue kuuti ulu hovoko lwinu luve lukwilanifu. ⁵Iji jeje mola jino tulyapulike kuhuma kwa mwene na kuvapulisia: Kuuti u Nguluve ghwe lumuli na mun'kate mwa mwene n'sila ng'iisi nambe padebe. ⁶Nambe tujove kuuti tulipalikimo nu mwene kange tughenda mu ng'iisi, apuo tuva tuku dengania natuva tuvomba isa kyang'haani. ⁷Looli tungaghendaghe mulumuli ndavule Pene alimulumuli, apuo tuva vumo, danda ija Yesu Kilisite, u mwanake jikutuvalasia kuhuma uvuhosi vwoni. ⁸Nave twiiti natulivahosi, tuva tukusyanga jusue, navwakyang'haani namwevule mun'kate mulyusue. ⁹Looli nave tulata uvuhosi vwiitu, umwene nnofu kange ghwa kyang'haani ikutupyanila uvuhosi vwiitu na kutuvalasia uvuhosi vwoni. ¹⁰Tungati kuuti natuvombile uvuhosi, tukum'bika umwene kuuti n'desi, ni lisio lya mweene namwelili mun'kate mulyusue.

Chapter 2

¹²Ukilisite ujoo ghwe litekelo lino likutupeleleela kupyanilivua uvuhosi, vwiitu na u Nguluve, nakwekuuti vuhosi vwiitu vweene, looli nuvuhosi vwa vaanhu vooni. ³Natuvingilila indaghilo sa Nguluve, apuo kyang'haani tuva tun'kagwile

umwene⁴Umunhu juno iiti, "Ankagwile u Nguluve," neke navivingilila indaghilo sake, ujuo n'desi, navuvwakyang'ani na mwewule mun'kate mwamwene. ⁵Looli umuunhu ghweni juno ivingilila ilisiio, Iya mwene u Nguluve, ujuo ghwejuno amughanile u Nguluve kyang'haani. Ikiinu kino kikutupelelela kukagula kuuti tuli mwah Nguluve kye iiki. ⁶Umunhu juno iiti alimwa Nguluve avisaghe nuluvelo lunono ndavule u Yesu Kilisite alivuo. ⁷Vaghanike vango, nanikuvalembela ululaghilo ulupia, looli lwelula ulukulu luno mulyale nalwo kuhuma ye mukwitika. Ululaghilo ulu jemola jila jino mulyapulike. ⁸Neke ulubale lunge ululaghilo ulu luno nikuvalembela lupia, luno uvwakyang'haani vwake vuvoneka mwakilisite na mun'kate mulyumue, ulwakuva ing'iisi jivuka, ulumuli lwa kyang'haani lumulika. ⁹Umuunhu juno iiti alimulumuli neke namughanile unyalukolo ghwa mwene ujuo ajighe mung'iisi. ¹⁰Neke umuunhu juno ikumughana unyalukolo ghwa mwene ujuo alimulumuli mun'kate mwamwene namwekile nambe kimonga ikyakum'pelela kuhoka. ¹¹Looli umuunhu juno namughanile unyalukolo ghwa mwene alimung'iisi ighenda mung'iisi; Umwene naikagwile kuno iluta, ulwakuva ing'iisi jikupikiile. ¹²Nikuvalembela umue, mwevaana vaghane, ulwakuva mupyanilue uvuhosi vwiinu mulitavua Iya mwene Yesu Kilisite. ¹³Nikuvalembela umue, mwe va Nhata, ulwakuva mukagwile u Yesu Kilisite juno kwealyale kuhuma kuvutengulilo. Nikuvalembela umue, vasoleka, ulwakuva mumulemlemumulemile umhosi u setano. Nivalembile umue, mwevaana vadebe, ulwakuva mun'kagwile u Nhata. ¹⁴Nivalembile umue, va Nhaata, ulwakuvaulwakuva mun'kagwile umwene juno alyale kuhuma kuvutengulilo. Nivalembile umue, vasoleka, ulwakuva muliningufu, mugadilile ilisiio Iya Nguluve, kange mumuleme umhosi u setano. ¹⁵Lino mulekaghe kukujighana iisi nambenambe kukusighana isa mu iisi. Nave umuunhu ikujighana iisi, ulughano ulwakumughana u Nhaata nakwelule mu mwojo ghwake. ¹⁶Ulwakuva isa mu iisi se isi- uvunoghelua vwa m'bili, uvunoghelua uvwa kuuva nafyo fyooni fino ghukufyagha nu lughinio vwimila ikyuma sooni isio nasihuma kwa Nguluve u Nhaata looli sihuma mu iisi muno. ¹⁷Lisi palikimo nu vunoghelua vwake fikila. Looli umuunhu juno ivomba sino ikeela u Nguluve ujuo alivwumi uvwa kuvusila kusila. ¹⁸Vanango, ifigho ifya vusililo fifikile. Mukapulike Kati umulugu ghwa Kilisite ikwisa, nambe lino avalugu viinga va Kilisite pwevale, mumu uluo tukagula kuuti ifighono ifya vusililo fifikile. ¹⁹Avalugu avuo vahumile mufipugha fiitu, ifya vitiki neke navakele nu vumo uvwa kyang'haani nusue, ulwakuvaulwakuva vale vaave nu vumo uvwa kyang'haanikyang'haani nusue, ngalivajighe palikimo nusue neke vwimila kuvuka avaanhu avuo luvonike pavuvalafu kuuti navakale vumo nusue. ²⁰Neke umue u Nguluve avapelile u Mhepo u Mwimike, lino mukaguile uvwa kyang'haani. ²¹Nanilyavalembile umue, nakwekuuti namukaguile uvwa kyang'haani, loolilooli ulwakuva munkagwile kange munkagwile kuuti nakwevule uvudesi vuno vuhuma mu vwakyang'ani. ²²Umuunhu un'desi ghwe veeni umuunhu n'desi ghwe juno iiti u Yesu naghwe Kilisite? Ujuo ghwe mulugu ghwa Kilisite ikunkana u Nguluve u Nhaata nu mwanake. ²³Nakwale juno ikun'kanaikun'kana umwana ave nu Nhata. Gheghwoni juno ikumwitika u mwana kange ali nu Nhaata. ²⁴Ndavule mu vwimila vwiinu, kila kino muulyapulike kuhua kuvutengulilo mukileke kiive mun'kate mulyumue, ndavu kila kino mupulike kuhuma kuvutengulilo kikukala mun'kate mulyumue, kange, mukukala mun'kate mwa mwanaake nu Nhaata. ²⁵Mu uluo tuva nu vwumi uvwa kuvusila kusila vuno u Kilisite alyatulaghile kukutupeela. ²⁶Nivalembile umue imola ija vwimila avaanhu vano vilonda kukuvasofia. ²⁷Umue u Nguluve avapelile u Mhepo u Mwimike u Mhepo ujuo ikukala n'kate mulyumue, ghwejuno ikuvavulanisia sooni ulwakuva imbulaniso sake nasavudesi looli sa kyang'haani lino namulondua kuvavulanisivua nu junge ulwene muingililaghe imbulaniso sa Mhepo u Mwimike mujighaghe mwa Kilisite. ²⁸Lino, vanango mukale mun'kate mwa mwene, kuuti unsiki ghuno alava igomoka, tulekeghe kukwoghopa name kuvona sooni pa maso ghake. ²⁹Nambe mukagwile kuuti umwene ghwe mugholofu, mukagwile kuuti umuunhu ghweni juno ivomba isa vughofu ujuo aholilue numwene.

Chapter 3

¹Lolagha lughano luki u Nhaata atupelile, kuuti tutambulua vaanha va Nguluve, neke anala pene tulivuo. ulwakuva iisi iji najitukagwile kuutikuuti navakagwile umwene. ²Vaghanike usue lino tulivaanha va Nguluve, najikagulike vunono ndavule tuliiva. Tukagula kuuti ukilisite iliva ivoneka, tuluhwanana nu mwene, ulwakuva tukumwagha vule alivuo. ³Umuunhu ghweni juno alinuvukangali uvu vwimila unsiki ghuno ghu kwisa gunoghwolesivue kwa mwene, ivalasiagha jujuo ndavule umwene, umwitike vule alivuo. ⁴Umuunhu ghweni juno ivomba uvuhosi idenya indaghilo. Ulwakuva uvuhosi kwe kudenya indaghilo. ⁵Mukagwile kuuti u Kilisite alisile kuvusiakuvusia uvuhosi vwiitu. na mun'kate mwa mwene musila vuhosi. ⁶Nakwale nambe jumo juno alimuvukalo uvwamwene uvwa kuvusila na kusila mun'kate mwa mwene nakujigha kuvomba uvuhosi. Kange nakwale nambe muunhu jumbo juno ikukala muhosi pene avwaghile kange kukagula umwene. ⁷Vaanha vaghanike, namulitikagha umunhu ghwe ghweni jula avasyangaghe. Juno ivomba uvugholofu ujuo ghwe mugholofu, ndavule u Kilisite vule alivuo nuvugholofu. ⁸Juno ivomba uvuhosi ujoo ghwa setano, ulwakuva usetano ivomba uvuhosi kuhuma Katali ulwakuva umwaana ghwa NguluveNguluve jilyakagulike kuuti isile kunangania imbombo isa setano ⁹Ghwe ghweni julajula juno aholilue nu Nguluve naivomba uvuhosi, ulwakuva ingufu isa Nguluve sikukala mun'kate mwa mwene. Kange nangaghendelele kuvomba uvuhosi ulwakuva aholilue nu Nguluve. ¹⁰Mhu iili Vaana va Nguluve na vaanavaana va setano vikagulika, ghwe ghweni juno naivomba kino kilimuvugholofu, naghwe Nguluve, nambe juno namughanile unyalukolo ghwa mwene. ¹¹Neke iji jemola jino mulyapulike kuhumakuhuma kuvutengulilo, kuuti jivaghile kughanana usue jusue, ¹²tulekaghe kuva ndavule u Kaini juno alyale mhosi alyam'budile unyalukolo ghwa mwene. Nakiki aly m'budile? Ulwakuva imbombo samwene silyale sa vuhosi, na ghala agha nyalukolo ghwa mwene ghalyale muvugholofu. ¹³Vanyalukolo vango, namungadeghaghe, iisi pano jikuvakalalilia. ¹⁴Tukagwile kuuti

Chapter 4

tuhumile mu vufue na kukwingila mu vwumi vwa kuvusila kusila, ulwakuva tuvaghanile avanyalukolo. Ghwe ghwoni jula juno alivuvule ulughano ajighe mu vufue.¹⁵Umuunhu ghwe ghwoni jula juno ikun'kalalila unyalukolo ghwa mwene m'budi. Mukagwile kuuti uvwumi uvwa kuvusila na kusila navukukala mun'kate mwa m'budi.¹⁶Mhu ili tukagwile ulughano, ulwakuva u Kilisite alyahumisie uvwumi vwa mwene mu vwimila vwitu. Najusue jitunoghile kuhumia uvwumi vwitu mu vwimila muvanyalukolo.¹⁷Looli ghwe ghwoni Julia juno alinifinu, kange ikumwagha unyalukolo ghwa mwene juno akunilue, ikughusigha umwojo ghwa mwene ughwa lusungu mu vwimila vwa mwene; asi, ulughano lwa Nguluve lukukala mwa mwene?¹⁸Mwe vaanha vaango mwevaghanike, tulekaghe kukughana na malomo ghitu kange na masio vuvule looli tuvaghanaghe muvwa kyang'haani.¹⁹Mhu iili tukagwile kuuti usue tulimuvwakyang'haani, na moojo ghiitu ghitengaana pa mwene.²⁰Ndavule amoojo ghiitu ghiighua, u Nguluve ghwe m'baha kukila amoojo ghiitu, kange umwene asikagwile sooni.²¹Vaghanike, nambe amoojo ghiitu naghighinua, pe tuuva vasila vwoghofi Kwan Nguluve.²²Kange sooni sino tukunsuma tulikwupila kuhuma kwa mwene, ulwakuva tugadilila indaghilo sake nana kuvomba sino ikeela pavulongolo pa mwene.²³Ulu lwe lulaghilo lwa mwene- ulwakuuti jinoghile kukumwitika mu litavua lya mwanaake u Yesu Kilisite nakughanana jusue ndavule atupelile indaghilo ja mwene.²⁴Juno igadilila indaghilo sa mweene ikukala n'kate mwa mwene naju Nguluve ikukala n'kate mwa mwene. Ulwakuva tukagwile kuuti ikukala n'kate mulyusue, vwimila uMhepo juno atupelile.

Chapter 4

¹Vaghanike, mulekaghe kukumwitika juno iiti ali nu Mhepo, lino musighelaghe u Mhepo kange mulolaghe ndavule sihumia kwa Nguluve, ulwakuva avaviili avavudesi mwevale viinga mu iisi.²Mhu iili mukagula u Mhepo ugwa Nguluve - kila mwojo ghuno ghukumwitika kuutikuuti u Yesu Kilisite alisile mu Mbili ghwa Nguluve,³Neke umwojo ghunoghuno ghukumwitika u Yesu naghwa Nguluve. Ughu ghwe mwojo ughwa mulugu ghwa Kilisite, ghano mulyapulike kuuti ghikwisa, lino ghisile ghali mu iisi.⁴Umue muli va Nguluve, vanaango mwevaghanike, muvalemile ulwakuva umwene juno alimun'kate mulyumue m'baha kukila umwene juno ali mu iisi.⁵Aveene va mu iisi, neke kino vijova kya mu iisi, naji iisi jikuvapulikisia.⁶Usue tuliva Nguluve. jula juno an'kagwile u Nguluve ikutupulikisia usue. Looli juno na ghwa Nguluve naikutupulikisia. Mhu uluo pe tukagula u Mhepo ughwa kyang'haani nu Mhepo ughwa vudesi.⁷Vaghanike, tughananaghe usue jusue, ulwakuva ulughano luhuma kwa Nguluve, umunhu ghwen juno ikuvaghana aholilue nhu Nguluve kange an'kagwile u Nguluve.⁸Neke jula naikuvaghana nan'kagwile u Nguluve, ulwakuva u Nguluve ghwe lughano.⁹Mulughano ulu lwa Nguluve alyahufisie kulyusue, kuuti u Nguluve aly nsung'ile u mwanaake juno ali jumo mwene mu iisi neke kuuti tukale kukila umweene.¹⁰Mulughano ulu, na kwekuuti tulyamughanile u Nguluve, looli ye atughanile, akan'suung'ha umwanaake kuuti ave litekelo lya kupyanyilua uvuhosi vwiitu.¹¹Vaghanike vango, nave uNguluve alyatughanile usue, neke n'diki najusue tunoghile kughanana.¹²Nakwale nambe jumo juno alyamwaghile u Nguluve. Neke nave tughanana jusue, u Nguluve ikukala mun'kate mulyusue kange nalulughano lwa mweene lwa kyaang'haani luva mun'kate mulyusue.¹³Petukagula kuuti tukukala mun'kate mwa mwene kange na jumwene mun'kate mulyusue, ulwakuva atupelile umhepo ghwa mwene.¹⁴Kange tumwaghile na kukuvoleka avange kuuti u Nhaata unsung'ile umwanake kuuti ava mpooki gha iisi.¹⁵Umuunhu ghweni juno ikwitika kuuti u Yesu mwana ghwa Nguluve, u Nguluve iva n'kate mwamwene ju mwene iva n'kate mwa Nguluve.¹⁶Kange tukagwile na kukwitika ulughano luno alinalo u Nguluve mun'kate mulyusue. Nguluve ghwa lughano, na ughweni juno ikukala n'kate mwa Nguluve, Ghwope u Nguluve ikukala n'kate mwa mwene.¹⁷Mu lughano ulu ulwa kyang'haani lulimun'kate mulyusue, neke tuve nuvukangali ikighono ikya vuhighi, ulwakuva ndavule umwene alivuo, najusue ndavule tulivuo mu iisi iji.¹⁸Kusiila ludwesi mun'kate mulughano. Looli ulughano ulwa kyang'haani luvusia uludwesi, ulwakuva uludwesi luhwananisivua nu vuhighi. Mu uluo jula juno alinuludwesi ulughano alivuvule.¹⁹Tulinulughano ulwakuva u Nguluve alyatughanile taasi.²⁰Nave jumo iliiti, "Nimughanile u Nguluve" neke ikun'kalalila unyalukolo ghwa mwene, ujoo n'desi. Ulwakuva juno namughanile unyalukolo ghwa mwene, juno na ikumwagha, nangamughane uNguluve juno namwaghile.²¹Ulu lwe lulaghilo luno tulinalo kuhuma kwa mwene: Ghwe ghwoni juno ikumughana u Nguluve, anoghile kukumughana unyalukolo ghwa mwene.

Chapter 5

¹Umuunhu ghweni juno ikwitika kuuti u Yesu kilisite aholilue nu Nguluve. Umwene juno ikumughana umwene juno ahumile kwa Nhaata ikuvaghana na vaanha va mwene.²Mu uluo tukagwile kuuti tuvaghanile vaanha va Nguluve -- pano tukumughana u Nguluve na kuvingilila indaghilo samwene.³Pe lulinala penetumughanile u Nguluve kuuti kwe kuvingilila indaghilo sake. Kange indaghilo saake na nhaalamu kukusivingilila.⁴Ulwakuva umuunhu ghweni juno aholilue mwa Nguluve ikusilema isa mu iisi. Na uvu vwe vulemi vwa kusilema isa mu iisi, vwimila ulwitiko lwitu.⁵Ghweveni juno ikusilema isa mu iisi? Ghwejula juno ikwitika kuuti u Yesu mwana ghwa Nguluve⁶U Yesu Kilisite ghwejuno alisile namalenga ni danda - Yesu Kiliste. Nakwekuuti alisile na malenga ghene looli alisile namalenga najidanda.⁷Looli kwevale vatatu vano vikwoleka: ⁸Umhepo, amalenga ni danda. Ava vatatu vikwiting'ana. (Gadilila: Amasio agha "Nhaata, ilisio, nu Mhepo u Mwimike" naghivoneka mu nakala inofo isa kali).⁹Nave tukwupila uvwolesi vwa muunhu uvwolesi vwa Nguluve vwe vuvaha kukila uvuo. Ulwakuva uvwolesi vwa Nguluve vwe uvu- kuuti alinuvwolesi vwimila nu mwanake.¹⁰Jula juno ikumwitika umwana ghwa Nguluve nu vwolesi mun'kate mwa mwene. Looli umuunhu

ghweni juno naikumwitika u Nguluve am'bikile kuuti n'desi, ulwakuuva na itike uvwolesi vuno u Nguluve ahufisie vwimila u mwanake.¹¹Uvwolesi vwe uvu -- kuuti u Nguluve atupelile uvwumi vwa kuvusila nakusila, kange uvwumi uvu vulimun'kate mwa mwanake.¹²Ghwe ghweni jula alinu mwana alinu vwumi uvwa kuvusila nakusila. Neke juno alivuvule umwana ghwa Nguluve n'sila vwumi.¹³Nivalembile agha kuuti mukagule mulinuvwumi vwa kuvusila kusila -- umue mwevano mukalyitike ilitavua lya mwana ghwa Nguluve.¹⁴Uvu vwe vukangafu vuno tulinavo pavulongolo pa mwene, ndavule kuuti tungan'sume ikiinu kye kyooni kila muvughane mwake, ikutupulika.¹⁵Lino nave tukagwile kuuti ikutupulika -- kye kyonni kino tukunsuma apuo tu kagula kuuti tulinakyo ikio kino tunsumile.¹⁶Nave umuunhu ikumwagha unyalukolo ivomba uvuhosi vuno navukumpela uvufue, sinoghile ansumilaghe kwa Nguluve ikumpelela uvwumi. Nijova kuvala vano uvuhosi vuvanave vwe vula vuno vukumpelela uvufue -- Neke kwevule uvuhosi vuno vukumpelela uvufue -- na niiti kuuti simunoghile kun'uma vwimila vwa vuhosi.¹⁷Uvugalusi vwoni vwe vwu vuhosi -- looli kulivuhosi vuno navupelela uvufue.¹⁸Tukagwile kuuti juno aholilue mwa Nguluve naivomba uvuhosi. Looli juno aholilue nu Nguluve ikumulelela mwene vunofu, najula umhosi naangavavombe kimonga.¹⁹Tukagwile kuuti usue tuli va Nguluve kange tukagwile kuuti iisi jooni jili pasi n'temi jula umhosi.²⁰Looli tukagwile kuuti umwana ghwa Nguluve isile atupelile uvukagusi, kuuti tun'kagule umwene juno ghwa kyang'haani nakuuti tulimu'kate mwa mwene jujuo ughwa kyang'haani, kange umwanake u Yesu Kiliste. Ghwe Nguluve ughwa kyang'haani nhu vwumi uvwa kuvusila na kusila.²¹Vaanango vaghanike, namungafighiniaghe ifihwani ifya manguve.

2 John

Chapter 1

¹Une ne m'baha mukipugha ikya vitiki, nikukulembela uve ghwe mukijuva ghwe n'salulua, palikimo na vana vako vano nivaghanile mu kyang'ani na kwe kuuti nivaghanile june, looli naange vooni vanovalukagwile uvwakyang'ani.
²Tuvaghanile ulwakuva tuvakagwile mu lweli jino jpalikimo jilikukala n'kate jiitu palikimo nusue ifighono fyonni.
³Ulusungu, ulupyana nulutengano fliiiva alikimo nusue kuhuma kwa Nguluve Nhaata nakwa Yesu Kiliste, umwana ghwa Baba mulweli nulughano.⁴Nilinulukelo fijo kuti nikaghwile kuti avana vamonga vilutila mu lweli, ndavule tulyupile indaghilo iji kuhuma kwa Naata.⁵Nalino nukukusuma uve n'dala nakwekuti nikukulembela indaghilo imiya, pepano indaghilo jila jinotulyale najo. kuhumila kuvutengulilo. kuti tuvaghile kughanana jusue kuling'ana nindaghilo jake.⁶Iji e ndaghilo jila ndavule finimulyapulike kuhuma muvutengulile kuti munoghile kulutila muulo.⁷Ulwakuva avasyangi viinga mu iisi jooni kange avuo navikwitikila kuuti uYesu Kiliste alisile nu m'bili hene munhu juno naikwitikila uluo ujoo n'syangi kange mulugu ghwa Kiliste.⁸Mujilolelaghe jumue kuuti, namusofia sila sinotulyavombile imbombo, neke kuuti mwupile ingigha jino jinoghile.⁹Umunhu ghweni juno naivingilila imbulanisio isa Kiliste naalilumo nu Nguluve. looli juno ivingilila alilumo nu Nhaata nu mwanake.¹⁰Ndeve umunhu ikwisa kulumue kuvulanisia imbulanisio sino nasikwiting'ana nisa Kiliste namungan'kalibisiaghe mumakaaja ghinu kange namungamwungilaghe.¹¹Ulwakuva juno ikumwungila ghwope iva itangila kuvomba isa vuhosi.¹²Nilinagho minga gha ta kukulembela, nanikanoghilue kukuvalembela ikalata . neke nihuvila kukwisa kulumue neke tujove maso kwa maso kuti ulukelo lwitu lupate kuvombeka vwimike.¹³Avana va lumbu liinu n'kemelua vikuvahungila.

3 John

Chapter 1

¹Umughogholo, kwa gayo umughane, unonimughani le nhu vwakyang'ani. ²Mughanike, nikukusumulia ukagule ku iisi sooni kange nha kuuti uve nhu mbiili unofu, ndavule vule inhumbula jako vule jikagulike. ³Ulwakuva nikahovwike kyoongo unsiki yenivulilue nikahovwike kyoongo unsiki yenivulilue nha vanyalukolo vanovakisile kange nakuhumia uvwolesi nhu vwakyang'ani vwako, ndavule vule ghuluta mu vwakyang'ani. ⁴Nilivuvule ulukelo uluvaha kyoongo mu ulu, kupulika kuuti avana vango vighenda muvwakyang'ani.⁵Mughanike, ghuuta mu vwitike panoghukavavombela avanyalukolo nha vahesia. ⁶Vano vahumisie uvwa lughano lwako pavulongolo palukong'ano. Ghuvombia vunofu pikuvaghendesia mulughendo luvanave ku siila jino jimunoghile u Nguluve. ⁷Ulwakuva vwimila vwa, valyalutile nambe kutoola ikinu kimongo kuhuma muvaanhu ava mufisina. ⁸Pauluo, tunoghile kukuvupila avaanhu ndavule ava, ulwakutive vavomba mbombo vanofu vwimila kyang'ani.⁹Nikalilembiile ilipugha ilisio ilio, looli u Diotrofe, juno ilonela kuuti ave ghwa kwasia muvamo muvanave naikwiting'ana nusue. ¹⁰Pauluo, nave nikwisa nikusikumbuka imbombo sa mweene sino ikusivomba, ndavule pannojova nhi mbombo iisi umweene jujoo naikuvupila avanyalukolo. Kange ikuvaka na avange vanovinoghelua pikuvupila avanyalukolo avuo napikuvadagha vahuume mulipugha.¹¹Mughane, nungeghaghe kino kivivi, looli ighagha kino kinofu. Umweene juno ivomba vunofu ghwe ghwa Nguluve; kange nhumweene junoivomba amavivi namwaghile u Nguluve.¹²U Demetrio avolelilue kange vooni nuvwakyang'ani vuvuo. Najusue kange tulivolesi, kange ghukagula kuuti uvwolesi wiiitu vwakyang'ani.¹³Nilinagho minga aghakukulembela, looli nanilonda pikukulembela nhi kalamu ija n'kala nambe nhi kalamu ija vwiino. ¹⁴Looli nihuvila kukuvona anala pipi, kange tujovagha nune maaso na maaso. ¹⁵U lutengano luve palikimo nuve. Amanyani vikukuhungila. Vahungilaghe avamanyani umunhu ghweeni nhilitavua lya mweene.

Jude

Chapter 1

¹UYuda un'sungwa ghwa Yesu Kilisite, nu nyalukolo ghwake uYakobo, kuvala vanovakemelilue vaghanike mwa Nguluve Nhaata, navanovatunzilue kwaajili ja Yesu Kilisite: ²lutengano nulughano fyongesevue kulumue. ³Vaghanike, un'siki ghono nilyale nivomba mungufu sooni kukuvalembela umue kuhusu uvuvangi vwitu twevoni, lukanivaghile kukuvalembela neke kukuvavunga neke musindilanile kuvwimike ulwitiko luno luyapelilue kamo kene kuvitiiki. ⁴Ulwakuva avanhu vamonga vijingisie kimie kimie n'kate jinu - avanhu vano vavikilue ikivalilo neke kuhighua - avanhu vano navavitiki vano vikwandula ulusungu lwa Nguluve ghwitiku kuva vukedusi na kukun'kana uMutwa ghwitiku uYesu Kilisite. ⁵Lino ninoghua kukuakumbusia umue nambe kuli nun'siki mulyamanyile kuvwimike kuti uMutwa alyavapokile avanhu kuhuma mu isi ja Misri, neke pambele vakabudua vala vano navakamwitikile. ⁶Navanyimhola vano navakalolelile uvwandilo vwave. neke vakaghaleka amakaja ghavo amanono uNguluve akavavikile mufipinywa fya kusila nakusila, mun'kate mung'isi, neke kuti ikighonovahighue ikighono kila. ⁷Ndavule isodoma ni ni gomora namakaaaja ghanoghakasyungwite ghano ghakakjingsie ghaghao muvuhosi nakulutila ulunoghelua ulwakwanda. vakavinike hene kighwani kya vala vano vipumuka mulupumuko lwa mwoto ghuno naghosila nakusila. ⁸Mulululuo avaghonela njosi vope vilichafusia amavili ghavo nakukana uvutavulua, vikuvajovela uvudesi avimike. ⁹Neke nambe u Mikaeli unyamhola um'baha, un'siki ghuno alyaisindana nu setano nkuposesania nave kulutila um'bili ghwa Moose nakaghelile kuleta ulupumuko lwa vudesi vwake neke pepano akati uMutwa akudalikile. ¹⁰neke avanhu ava vileta uvudesi vya kyokiyoni kino navakimanyile. kila kino ¹²¹³¹⁴Uenoki ughwa lekela lubale mu kikolo kya Adamu akajovile kuti, "Lola uMutwa ikwisa navimike vake vinga. ¹⁵Neke avahighe avanhu voni vano navikumwitikila, na maghendeke ghavo ghoni ghano valyavombile ghano naghavwimike. ¹⁶Ava vevale vanovisukunala na vanovikuta, vano vilutila inoghelua savuhosi, vanovikughinia kyongo. vano visyanga avange. ¹⁷neke umue, vaghanike, mukumbukaghe amasio ghano ghakajovilue pakali navasung'ua va Mutwa Yesu Kilisite. ¹⁸vakajovile kulumue kuti, mu n'siki ghwa vusililo kuliiva na vanhu avanya lupiko vano vilutila inoghelua sino nasa vwimike. ¹⁹ava vevaghavanisi, vilongosivua ni nong'elua sa m'bili kange vasila Mhepo Mwimike. ²⁰neke umue vaghanike, ndavule mukujijenga mu lwitiko lwinu lwimike kyongo, neke ndavule panomusuma mwa umhepo umwimike, ²¹mujitunzaghe mulughano lwa nguluve napighula ulusungu lwa Mutwa ghwitiku uYesu Kilisite fino akuvapela uvukafu uvwamaka ghoni. ²²Musonaghe ulusungu kuvala vano visukunala. ²³muvapokaghe avange kwa kuvahumia kuhuma kumwoto. kuvange musonaghe ulusungu kwa vwoghofi, mukalalaghe nambe umwenda ghunoghuponesivue ilidoo nu m'bili. ²⁴lino kwa mwene junoiwesia kukuvalolela muleke pikuvula, na kukuvasababisia mwime pavulongolo pavwimike vwake, kisila mawaa nakuva nulukelo ulukulu, ²⁵kwa Nguluve mwene u'poki kukilila uYesu Kilisite uMutwa ghwitiku, uvwimike vuve kwamwene. uvuvaha, uvuwesia ni ngufu kabla ja na lino na maka ghoni Amen

Revelation

Chapter 1

¹Uluo lwe lusetulilo lwa Yesu Kilisite luno u Nguluve akam'pelile ulwakuuti kukuvasona avavombi vaake siino silihumila un'siki n'debe ghuno ghu kwisa. Alyavombile sivoneke pavuvalafu akamwomola u nyamola ghwa mwene u m'bombi ghwa mwene u Yohana. ²U Yohana alyahumisie uvwolesi vwa fiinu fyoni fino aly fivwene vwimila vwa lisio lya Nguluve nu vwolesi vuno vukahumisivue vwimila Yesu Kilisite. ³Afunyilue umwene juno ikwimba ni lisio vooni vala vano vikughapulika amasio gha vuvili uuvu na kuleva kino kilembilue muno, ulwakuva un'siki ghu seghelile. ⁴U Yohana ku ng'ong'ano lekela lubale sino sili ku Asia: ulusungu luvizaghe kulumue nulutengano kuhuma kwa mwene juno kwale, juno kwa lyale, najuno ilikwisa, na kuhuma ku mhepo lekela lubale sino silikuvulongolo kya mwene ikya vutua, ⁵kuhuma kwa Yesu Kilisite juno ghwe mwolesi umpesie, umolua ghwa kutengula kuvano valya fwile, nu ntemi ghwa ntua mu iisi iji. Kwamwene juno atughanile kange atubikile vwavuke kuhuma mu nyivi siitu kuhuma mu danda jaake, ⁶atuvikile kuva vatua, vatekesi va Nguluve nu viise ghwa mwene - kwa mwene kuuva vwimike ni ngufu kisila na kusila. Amen. ⁷Lolagha, ikwisa na mafunde; kila liso likumwagha, palikimo navooni vano valyamomile. Nifisina fyoni ifya mu iisi vilipelepesia kwa mwene. Ena, Amen. ⁸"U ne nene Alfa kange Omega," fye ijova u Mutwa u Nguluve, "Umwene juno kwale, najuno kwalyale, najuno ikwisa, umunyangufu." ⁹Une, Yohana - nenyalukolo ghwinu nejuno nihasing'ana numue mu mumuko na muvutua na mulugudo ulupesie luno luli mwa yesu; nilyale mu kiponge kino kitambulua Patimo vwimila vwa lisio lya Nguluve nhu vwolesi vwimila u Yesu. ¹⁰Nilyale mwa Mhepo ikighono kya Mutwa. Nilya m'pulike kun'sana kulyune ilisio ilivaha ndavule ulukelema, ¹¹jikatisagha, "Lemba mukitabu sino ghukusivona, ughasung'e mu ng'ong'ano lekela lubale, kuluta ku Efeso, kuluta ku Smirna, kuluta ku Pergamo, kuluta ku Thiatira, kuluta ku Sardi, kuluta ku Philadelphia, nakuluta ku Laodikia." ¹²Nikasyetuka kulola lisio lyani juno isile kujova nune, nikati nisyetuke nikakyagha ikisonge ikya sahabu nikya tala lekela lubale. ¹³Pakate na kati pa kisonge ikya tala pe alyale jumo umwana ghwa Adamu, afwalile isopeka inali jinojilya dughile musajo sa mwene, nu nkanda ghwa sahabu kusunguta ikifuva kyamwene. ¹⁴Umutu ghwamwene ni linyele lya mwene lilyale livalafu hwene hamba imbalafu hwene vutine vwa ng'ala, nagma maso gha mwene ghalyale ghimulika hwene lulapi lwa mwoto. ¹⁵Isajo samwene silyale hwene shaba jino vakuuliile kyongo, hwene

shaba jino jikilile mu muoto, nali lisio lyamwene lilya hwene lisio lya malenga minga ghano ghiseleleka ni ngufu.

¹⁶Alyakolelile inondue lekela lubale muluvoko lwa mwene ulwa ndyo, na kuhuma mumulomo ghwa mwene mwe jilyale ibamba inemi imbale sooni. Uvweni vwa mwene vulyale vumulika ndavule ulumuli luno lumulika kyongoo ulya lijuba.

¹⁷Nilyatile nimwaghile, nikaghua pamaghulu gha mwene hwene muunhu juno afwile. Akavika uluvoko lwamwene lwa ndyo kulyune nakuuti, "Uloghopagha! une nilighavutengulilo nili ghwa vusililo, ¹⁸nejuno kwenile. Nilyafwile, lolagha, nikukala kusila kusila! Kange nilinaso ifungulo isa kuvufue na kuvulugu. ¹⁹Pa uluo, ulembaghe sino usivwene, sino pwili lino, nasino silikwila pa isi. ²⁰Kulyune lufisime vwimila inondue lekela lubale sino usivwene kuluvoko lwango lwa ndyo, nikisonge kila ikya sahabu ikya tala lekela lubale: inondue lekela lubale vevanyamola va ng'ong'ano sila lekela lubale, ni kisonge kya tala lekela lubale se iila ing'ong'ano lekela lubale."

Chapter 2

¹"Umunyamola ughwa lukong'ano lwa Efeso lemba: 'Agha ghe masio gha jula juno igadilila inondue siila lekela lubale muluvoko lwa mwene ulwa ndio. Jula juno ighenda n'kate mu fyimilo ifya sahabu ifya tala lekela lubale ijova ndiki,"

²"Nikagwile kuuti uvombile kungufu sako isa mbombo nu lugudo lwako uvupesie, na kwekuuti naluvangilile kuva na vahosi, kange vooni vano vikujikemela kuuti vasung'ua nambe navevene, vihufisie kuuti vadesi. ³Nikagwile ghughulila nu lugudo, kange ukilile nyinga vwimila vwa litavua lyango, ujighe nukatile. ⁴Looli iili lyelino nilinalyo vwimila vwako, uvulekile uvughano vwako vwa kwasia. ⁵Lino kumbuka pene ukaghwile, ukalate na kuvomba imbombo sino ukavombile kuhuma pa vwasio. Ungabuhile ku lata, nikwisa kulyuve na kuvusia ikyimilo kyako kuhuma apa. ⁶Looli uve uli niili, ghukalala ghala ghano Wanikolai vavombile, ghano nambe june nikughakalalila. ⁷Nave ulinimbughulutu, pulikisia sino u Mhepo ikusivula ing'ong'ano. Nakwamwene juno iwesia nikum'pela uvutavule uvwa kyakulia kuhuma mu m'piki uvwa vwumi ghuno ghuliku Paradiso ija Nguluve. ⁸"Muvanyamola ava likong'ano ulwa Smirna lemba: 'Agha masio ghajula juno ghwa kuvwasio na kuvusililo juno akafwile nakuvva mwumi kange: ⁹"Nisikagwile imumuko isako nu vukotofu vwako (looli uve ulimofu), nu vudesi vwaavala vano vikutambula va Yahudi (looli nave - vene nyumba ja kufunyila ija setano).

¹⁰Nungoghpaghe imumuko sino sikukwagha. Lola! Usetano ilonda kukuvatagha vamo mulyumue mu ndinde neke mughelue, pe mupumuke ifighono kijighe kimo. Muve vitiki mpaka kufua pe nikuvapela ingigha ija vwumi. ¹¹Nde ulini mbughulutu, pulikisiagha u Mhepo pano ikuvavula avitiki. Jula juno anoghile naga vwaghe uvu nangifu vwa vufue uvwa vuvili. ¹²"Mu vanyamola ava nyumba ija kufunyila ija Pergamo lemba: agha gheghano ijova umwene juno alinavo ibamba inemi, uvufue uvwa vuvili. ¹³"Niikagula pano ghukukala -pano pekile ikitengo kya vutua ikya setano. Pa uluo uve ulyakolile ilitavualyango, kange nakalwitike ulwiko lwako luno lukwiline, kange ifighono fila ifya Antipasi mwolesi ghwango, mwitiki wango juno abudilwie un'kate mulyumue, apuo pe pano u setano ikukala. ¹⁴Looli nilinamasio madebe nuve: ulinavanhu ukuo vano vakolile um'bulanisio isa Balaamu, ghwe mwene juno akam'bulanisie u Balaki kuvika ifikuvasi pavulongolo pa vana va Israel, ulwakuuti valisaghe ifyakulia vinovihumisivue ilitekelo kuminguluvi na ku vwafuka. ¹⁵Mulwakuva vulevule, najuve ulinavo vamo vonovakolile imbulanisio isa Wanikolai. ¹⁶Lino ulataghe! Nde naghuvomba anala, nikwisa ng'aning'ani, pe nivomba ilugu mu vene ni bamba jino jihuma mumulomo ghwango. ¹⁷Neve uli ni mbughulutu, pulikisia kino u Mhepo ikusivula ing'ongano. Umwene juno iwesia, nikum'pela fimonga fino fili kuvusyefu, kange nikum'pela ilivue lino lilembilue lino lilembilue iliitavua ilipia pa kyanya pa livue, litavua lino nakwale juno akagwile looli umwene juno ikulyupila. ¹⁸"Kwa munyamola ughwa lukong'ano lya Thiatira lemba: 'Agha ghe masio gha Mwana ghwa Nguluve, umwene juno alinamaso ghamwene hwene lulapi lwa mwoto, ni sajo hwene shaba jino jikulilue kyongo: ¹⁹"Nikagwile kino uvombile - ulughano lwako nu lwitiko ni mbombo nhu lugudo lwako ulupesie, nakuuti kila kino ghwa vomba linolino kikilile ku kiila kino ukavombile tasi ²⁰looli nili nalo iili kulyuve: ghugundule kwa mama u Yezebeli juno ikutambula umwene m'bili muki mama, mu mbulanisio sa mwene ikuvasoveleng'ania avavombi vango kuvwafuka nakulia ikyakulia kino kika humisivue litekelo kufihwani. ²¹Nikam'pelile unsiki ughwa kulata, looli nailinga'anisie kulata uvuhosi vwa mwene. ²²Lolagha! Lolagha nikumpela ku kitala ikya namu, navala vano vivomba uvuvwafu voope ku mumuko inalumu, pa uluo valataghe kukino vavombile. ²³Nikuvata avanake vafue ni ng'ong'ano soonisikagula kuuti une nihungila amasaghe nuvunoghelua. Nikum'pela umuunhu ghweni kulyumue ndavule sino ivomba umwene. ²⁴Looli ku vamo kulyumue mwevano musighiile ku Thiatira, kuvala voonni vano navakolile im'bulanisio iisi, najumue mwevano namukagwile kiila kino vamonga vitambula vusyefu vwa setano, nijova kulyumue, 'nanivika kulyumue unsighe ghwoghoni. ²⁵Kulisio lilino livisaghe, luvanoghile kuva ningufu m'paka niliva nikwisa. ²⁶Ghweni juno ilefia na kuvomba kikila kino nikavombile kufika kuvusililo, kwamwene mukum'pela uvutavulilua kufisikina. ²⁷Ghukuvatamagha nulukwegho lwa kyuma, ndavule ibakuli sa matope, ikuvadenyanya fighavo fighavo. ²⁸Ndavule nikupile kuhuma kwa Nhata ghwango, nikum'pela kange inondue ja palwakilo. ²⁹Nave ulinimbughulutu, pulikisia kiila kino u Mhepo ikusivula ing'ong'ano."

Chapter 3

¹Kwa munyamola ughwa lukong'ano ilya ku Sardi lemba: 'Amasio ghajula juno akalolile imhepo sila lekela lubale isa Nguluve ni nondue lekela lubale. "Nikaguile kino uvombile. Uli nulughinio ulwakuva mwumi, looli uli-mfue. ²Simuka nakukangasia sino sisighile, looli ghasighile padebe pifua, ulwakuva nanikasivwene imbombo sako kuuti sikwiline pa maso gha Nguluve ghwango. ³Lino, kumbukagha, ghala ghano ukupile na kupulika. Ughalekaghe na kulata. Looli nave

naghusisimuka, nikwisa hene miji, nakange nungakagule n'siki muki ghuno kwande nikwisa kulyuve. ⁴Looli kweghale amatavua madebe agha vaanhu ku Sardi vano navakanyasisie amenda ghanave. vighendagha palikimo numue, vafwalile amenda amavalafu, ulwakuva vanoghile. ⁵Umwene juno ilefia ifwikua amenda amavalafu, nambe padebe nanisimia, ilitavua lya mwene kuhuma mukitabu kya vwumi, kange nikulitambula ilitavua lya mwene pavulongolo pa Nhata ghwango, na pavulongolo pavanyamola. ⁶Nave ulinimbughulutu, pulikkisia u Mhepo ndavule ikusivula ing'ong'ano. ⁷"Kwa munyamola ughwa lukong'ano ulwa ku Philadefia lemba: amasio gha jula mwimike kanga kyang'ani - juno alinifidindulilo fya Daudi, idindula nakwale kange juno idinda, idinda nakwale juno idindula. ⁸Nikagwile kino uvombile. Lolaa, nikubikile pavulongolo palyuve ghuno ghudindwike ghuno nakwale juno idinda. Nikaguile kuuti uli ningufu ndebe, looli ulyitike ilisio lyango kange kange nukaniile ilitavua lyango. ⁹Lolagha! Vooni valinyumba ja kufunyila ja setano, vala vano viiti va Yahudi kumbe navevene, pa uluo videsania. Nikuvavika vise kukufunya pavulongolo pa maghulu ghako, kange vikagula kuuti nikakughanile. ¹⁰Ulwakuva ugadilile ululaghilo lwango nu ligudo ulwa vupesie, nikukudimagha kange mufivalilo fyako ifya kughelua kino kikwisa mu iisi jooni, kukuvaghela vala vooni vano vikukala mu iisi. ¹¹Nikwisa ng'aning'ani. Gadililagha kyongo kila kino ulinakyo ulwakuuti napangavisaghe umuunhu ughwa kutola ingela jako. ¹²Nikum'bika umwene juno ilefia kuva manda munyumba inyimike ijakufunyila ija Nguluve ghwango, kange naalyahuma kunji lusiku. Nilemba kwa mwene ilituvua lya Nguluve ghwango, ilitavua ilya likaja lya Nguluve ghango (Yerusalemu imia, lino likwika pasi kuhuma kukyanya kwa Nguluve ghwango), nilitavua lyango ilipia. ¹³Umwene juno ali nimbughulutu, ghwe apulikaghe kino u Mhepo ikusivula ing'ano. ¹⁴"Kwa munyamola ghwa lukong'ano lwa Laodikia lemba: 'Amasio ghajula juno Amina, juno ihuvilua nu mwolesi ghwa kyang'ani, n'temi muvupelua vwa Nguluve. ¹⁵Nikaguile kino uvombile, kuuti uve nuli n'suvusu nambe m'pio, ninoghilue kuuti usavisagha n'suvusu nambe mpio! ¹⁶Pauluo, ulwakuva uve ulimfukefu, nulimpio nambe nulinsuvusu, nikukusyetula uhume mumulomo ghwango. ¹⁷Ulwakuva ghwiiti, "Une nili mofu, nili nukyuma kiinga, nanilonda nambe kimonga." Looli ni kagwile kuuti uve ulimughaji, kyongo, ghwa kusukunailua, uvugholofu, um'bofu ghwa iisi. ¹⁸Pulikisyagha uluvungo lwango: ghulagha kulyune isahabu jino jisukilue nu mwoto ulwakuuti uve mofu, na menda amavalafu ghano ghilangalenga ulwakuuti ghufwasiaghe juve kange ningahuvilaghe isooni isa vufula vwako na mafuta ghako paka mu maso ghako ukagula kulola. ¹⁹Ghweni juno nimughanile, nikumulungika na pikum'bulanisia ndavule lunoghile pikukala; lino, piva ghwa kyang'ani na pikulaata. ²⁰Lolagha nimile pamuliango na kuhodesia. ghweni juno ipulika ilisio lyango na kudindula umulyango, nikwisa napikwingila munyumba ja mwene, napilia ikyakulia nu mwene ghwope palikimo nune. ²¹Umwene juno ilefia, nikumpela uvwa kyang'ani pikukala pasi palikimo nune pakyanya pakitengo kyango ikya vutua, ndavule une vule nikalefie na pikukala pasi palikimo nhu Nhata ghwango pakyanya pakitengo kya mwene kya vutua. ²²Umwene juno alinimbughulutu, apulikisyaghe kino u Mhepo ikusivula ing'ong'ano."

Chapter 4

¹Yesikilile sooni iisi nikalolile, nikavweene kuuti umulyango ghudindulilue ku kyanya. Ilisio lila ililongosi, likajovagha nune heene lukelema, likatisagha, "Isagha apa, nikukusona sino sihumila yesikilile sooni iisi." ²Nakalingi nikale mwa Mhepo, nikalolile kwe kikale ikitengo kya vutua kivikilue ku kyanya, nhumunu akikalile. ³Jumo juno akikalile akavonike ndavule ilivue ilya yaspi nu akiki. Kwelulyale ulu kangigulu ulwafuula lusyungutile ikitengo ikya vutua. Ulukangigulu ulwafula lukavonike ndavule i zumaridi. ⁴Lukisyungukile ikitengo ikya vutua pefilyale ifiinga ifitengo ifya vutua fijigho fiviili na fiine, vano vakikalile kufitengo ifya vutua valyale avaghigholo ifijigho fivili na vane, vafwasivue amenda amavalafu ni ngela isa sahabu kumatu ghawe. ⁵Kuhumila pa kitengo ikya vutua lulyahumile ulumuliulwa lagi, ulugulumo nii lagi. Itala lekela lubale sikale sivika pavulongolo pa kitengo ikya vutua, itana sino Mhepo lekela lubale sa Nguluve. ⁶Kange pavulongolo pakitengo kya vutua kwejilyale inyanja, jino jiili pavalafu heene kilolelo. Vooni kusyungutula ikitengo kya vutua kwevalyale avanyavwumi vaane, vano valya memile amaso kuvulongolo na kunsana. ⁷Ikipelua ikyakwasia ikinya vwumi kilyale heene nyalupala, ikipelua kya vuvili ikinyavwumi kilyale heene ngwada, ikipelua ikya vutatu ikinyavwumi kilyalebni sura heene ja muunhu, ghwopebjula umunya vwumi ghwa vuune jilyale heene masimula jino jitogha ku kyanya. ⁸Ifipelua fya vwumi fiine na fila nakila kilyale na mapika n'tanda, fimemile amaso kukyanya na pasi pa fyeene. pakilo na pamwisi navijika kujova, "Mwimike, mwimike, ghwe Mutua u Nguluve, untemi ghwa vooni, juno kwalyale, kange pwale, juno ilikwisa." ⁹Amasiki ghooni ifipelua ifinya vwumi pano vakahumisie uvwimike, uvwoghoppua na pikwoghoppua, naa pihongesia pavulongolo pajuno alikalile pakitengo ikio ikya vutua, umwene juno ikukala kisila na kusila jatu, ¹⁰avaghigholo ifijigho fiivili na vaane vakafughime vavuo pavulongolo pa mwene pajuno akikalile ikitengo ikya vutua. Vakinamagha pasi pasjuno ikukala kisila na kusila jaatu na kutagha pasi ingeela sivanave pavulongolo pa kitengo ikya vutua vakatisagha, ¹¹"Unoghilue uve, Mutua ghwiitu Nguluve ghwiitu, pikukwupila uvwimike nu vwoghoppua ni ngufu. Ulwakuva ulyapelile ifiinu fyooni na kuvugiane vwako, nakuvughane vwako, kwefililyale kange filyapelilue."

Chapter 5

¹Kange penikalola uluvoko lwa ndio ulwa jula juno akikalile pakitengo ikya vutua, gambo kino kilembilue kuvulongolo na kun'sana, kange lilyakanyilue amahuli lekela lubale. ²Nikamwaghile unyamola unyangufu idalikila kulisio ilivaha, "Ghweveeni juno anoghile kufungula na kun'denya ifihudiko fya mwene?" ³Nakwale umuunhu kukyanya nambe mu iisi kange pasi pa iisi juno anoghile kufungUKla ikitabu nambe pikwimba. ⁴Nilyakolile nulusukunalo ulwakuva nalyavonike

ghweghwoni jula juno kulidindula iligombo na kukulyimba. ⁵Looli umughogholo akambuula, "Uleke pilila. Lolagha! Inyalupala ijakikolo ikya Yuda, ija kisina kya Daudi, ilefisie, anoghile kuvalalula ikitabu kange kuhudula ifihudiko lekela lubale." ⁶Mu kitengo ikya vutua navala vane avumi kange nava ghogholo vamo, nikamwaghile unyang'olo imile akavonekana hweene ndavule juno abudilue jilyale namapembe lekela lubale, na maaso lekela lubale - isio se Mhepo lekela lubale isa Nguluve sinosomolilue ku iisi jooni. ⁷Akalutile akatola ikitabu kuhuma muluvoko ulwa ndio ulwajula juno akikalile pa kitengo ikya vutua. ⁸Ye atolile ikitabu, avanyavwumi vane navaghogholo fijigho fivili navane vakaghundama mpaka pasi pa iisi pavulongolo pa ng'olo. Umuunhu ghweni alyale nikilongilongi ni bakuli ja sahabu jino jimemile ufumba vuno vuli munyifunyo sa viitiki. ⁹Valyimbile uwimbo ulupia. "Unoghile kutola ikitabu na kudindula umuhuli ghwa mweene. Ulwakuva ukekilue kange ni danda jako ukamughulile u Nguluve avaanhu ava kila kabila, injovele, jamaa ni kisina. ¹⁰Vukavavika uvutua nava tekesi vwimila uvwakum'bombela u Mutua ghwitu voope vitemagha mu iisi." ¹¹Kange nikalola nikapulika ilisio ilya vanyamola vinga kusyungutula ikitengo ikya vutua - imbalilo ja vanave valyale imilioni ifilundo fivili ni finya vwumi na vaghogholo. ¹²Vakajova nilisio ilivaha, "Anoghile umwana ng'olo juno adumulilue kukivupila uvutavulilua, uvumofu, uvwakyang'haani, ingufu uvwoghoppua, uvwimike nuvughinio." ¹³Nikapulika ikipelua kyooni kino kikapulilue kino kilyale kukyanya na mu iisi na pasi pa iisi napakyanya pa nyanja, kiila kiinu mmun'kate mu kyeene kiiti, "Kwamwene jula juno ikale pakyanya pa kitengo ikya vutua na kwamwana ng'olo, kuvisaghe lughinio, vwoghoppua, vwimike ni ngufu isa kutema kuvusila nakusila." ¹⁴Avanyavwumi vane vakaati, "Ameni!" navaghogholo vakaghundamagha pasi na kukufunya.

Chapter 6

¹Nikalolagha un'siki ghuno umwana ng'olovakati adindulile jimo mu mahuri ghala lekela lubale, penikapulika jumo ghwa vala avanya vwumi vane akajovagha nilisio lino liling'ine ni ragi, isa!" ²Nikalola pejilyale ifarasi imbalafu! juno alyapandile alyale ni bakuli, pe akapelua ingela. Akahumila hwene mulefia juno alefisie ulwakuuti alefie. ³Unsiki umwana ng'olo akati adinduile umuhuri ghwa vuvili, nikam'pulika unyavwumi ghwa vuvili ijo, "isa!" ⁴Kange ifarasi ijinge jikahumila - ndangali ndavule umwoto. Juno alyangalile alyapelilue uvutavule vwa kubusia ulutengano lwa mu iisi, ulwakuutibavanhu va hinjanaghe. Ujuo juno alyangalile alyapelilue ibamba imbaha. ⁵Unsiki ghuno umwanang'olo akati adinduile umuunhu ghwa vutatu, nikapulika unyavwumi ghwa vutatu ijova, "Isa!" Nikalola ifarasi initu juno alyangalile alyale nikipimiro mhu luvoko lwa mwene. ⁶Nikapulika ilisio lino likavonekagha kuuti lya jumo mhu vala avanyavwumi lijova, "kibaba kya ngano ku ndalama jimo ni fibaba fitatu ifya ngongilue vighusia ni ndalama jimo. Looli nungananganiaghe amafuta nu luhujo ⁷Unsiki ghuno umwanang'olo akati adinduile umuhuri ghwa vune, nikapulika ilisio ilya vwumi ughwa vune jijova, "Isa!" ⁸Kange nikalola ifarasi inyalangi ija lipembo. Juno alyalile akatambuluagha ilitavua lya mwene vufue, na vulungu jikam'bingililagha. Valyapelilue uvutavulilua pakyanya pa iisi ikimenyule kya iisi, kubuda ni bamba, kunjala na kuvutamu, na kufikano fya mulisoli mun'kate mu iisi. ⁹Unsiki ghuno umwana ng'olo adinduile umuhuri ghwa vuhano, nikalolile pasi pakitekelo inumbula savala vano valyabudilue vwimila ilisio lya Nguluve kuhumila mu vwolesi vuno vulyan'kolile kyang'haani. ¹⁰Vakalila ni lisio ilivahaa, "Mpaka lighi, untema gha fyoni, mwimike ghwa kyang'haani, ilihigha vano vikukala pakyanya pa iisi, napilimbila ululumbilo lwa danda jiitu?" ¹¹Kange umuunhu ghweni akapeluagha isopeka imbalafu pevavavuluagha kuuti vanoghile ku ghulila padebe mpaka jiliva jikwilana imbalilo ing'wilanifu ija vavombi vajaake navanyalukolo vavanave avahinja navadimi jiliva jikwilana vano vilibudua, ndavule vala fino vakabudilue. ¹²Unsiki ghuno umwanang'olo akati adinduile u muhuri ghwa tanda, nikalola pe kulyale ulutetemo ulukome. Ilijuva lilyale lititu hene lwaghe, naghu mwesi ghuoni ghulyale heene danda. ¹³Inondue sa kukyanya siliyaghuile pa iisi, ndavule umpiki ghuno ghulaghala imeke sa ghwene unsiki ghwa ng'ala panoghusukanika niki mhupe. ¹⁴Vulangavvukavukile ndavule iligombo lino lin'yengilue. Ifidunda fyoni ni fiponge filya humile pano filyale. ¹⁵Kange avatua va iisi navaanhu vooni ava tambule navavaha va sikali, vamofu, vanyangufu, umuunhu ghweni juno n'kami nu mwavuke, vakafisama muma ngema na mumanalavue gha mufidunda. ¹⁶Vakafivula ifidunda namanalavue, "Mutughwile! mutufise tuleke pikuvuvona uvweni vwa mwene juno ikalile pakitengobkya vutua na kuhuma ing'alasi ija mwanang'olo. ¹⁷Ulwakuva ikighono ikivaha ikya Iyojo lya vanave jilipipi, ghweveeni juno kwande ikwima?"

Chapter 7

¹Yesisilile isi nikavaghile avanyamola vane vimile mu nguto ine isa iisi, vasighile imhepo ine isa isi ni ngufu ulwa kuuti jileka kuva mhepo jino jigugula mu isi, pa kyanya pa nyanja nambe lipiki lilino lisagha. ²Nikam'bona umunyamola ujunge ikuisa kuhuma kuvuhuma, juno alyale numuhuri ghwa Nguluve juno mwumi. Akalila nilisio ilivaha kuvanyamolavane vano vakapelilue uvutavule uvwa kunangania iisi ni nyanja: ³"Mulajilemasiagha iisi, inyanja, nambe amapiki kufika tuliva tuvikile umuhuri mu vweeni vwa maatu gha vavomba mbombo va Nguluve ghwitu." ⁴Nikapulika ikighelelo kya vano vakanyilue umuhuri: imbilima ikilundo kimo ni fijigho fine, vanovalyakanyilue umuhuri kuhuma mufisina fyoni ifya vaanhu mu israel: ⁵Imbilima kijigho nasivili kuhuma mukisina kya Yuda, imbilima kijigho ni sivili valyakanyilue kuhuma mukisina kya Rubeti, imbilima kijigho ni sivili valyakanyilue kuhuma mu kisina ikya Gadi. ⁶Imbilimakijigho na sivili kuhuma mukisina kya Asheri, imbilima kijigho na sivili kuhuma mukisina kya Naftali, imbilima kijigho na sivili kuhuma mukisina kya Manase. ⁷Imbilima kijigho na sivili kuhuma mukisina kya Simioni, imbilima kijigho na sivili kuhuma mukisina kya Lawi, imbilima kijigho na sivili kuhuma mhukisina kya Isakari, ⁸imbilima kijigho na sivili kuhuma

mukisina kya Zebuloni, imbilima kijigho na sivili kuhuma mukisina kya Yusufu, ni mbilima kijigho na sivili kuhuma mukisina kya Benyamini valyakanyilue umuhuri.⁹Yesikilile isio pe nikalola, kwelilyale ilipugha ilikome lino nakwelile nambe muunhu juno anoghile kukulivalila - kuhuma mufipelela fyoni, kisina, kikolo, ni njovele - vimile pa vulongolo pa kitengo ikya vutua pavulongolo pa mwanang'olo. Valyafwalile isopeka imbalafu valyale na matafi gha makindu mumavoko ghavanave,¹⁰valyale vikemela nilisio ilivaha kyongo: "Uvupoki vuli kwa Nguluve juno ikalile pa kitengo kya vutua, na kwa mwanang'olo!"¹¹Avanyamola vooni valyimile kusungutula ikitengo kya vutua nakusungutola avaghogholo vala palikimo navanyavwumi vane vakaghundama pasi pa iisi nakuvika uvweni vuvanave pakyanya pa iisi pavulongolo pa kitengo ikya vutua na pikufunya kwa Nguluve,¹²vakatisagha, "Ameni! Lughinio, vwimike, uvwakyag'haani, uluhongesio, vwoghoppua, uvuvaghile nhi ngufu fivisaghe kwa Nguluve ghwitu kisila na kusila! Ameni"¹³Kange jumo ughwa vala avaghogholo akamosia, "Avavevani vano vafwalile isopeka imbalafu, kange vahumile kughi?"¹⁴Nikambuula, "Ghwe m'baha uve, ukagule juve pe akambula, "Avavevano vahumile munalamu imbaha. Vasukile isopeka saave nakuvalasia ni danda ja mwanang'olo."¹⁵Ulwakuva lino, valipavulongolo pa kitengo kya vutuaikya Nguluve, vifikufunya kwa mwene pakilo na pamwisimunyumba imbaha inyimike ija kufunyila ja mwene. Umwene juno ikalile pakyanya pa kitengo kya vutua itiima ihema ja mwene.¹⁶Navilikujagha injala kange nambe kyumilua kange, nilijuva nalikuvakasagha, nambe ilifuke ilyakunyanja.¹⁷Ulwakuva umwanang'olo juno alipakate na kate pa kitengo ikya vutua iva ghwe n'dimi ghwa vanave, ikuvalongosiagha mu ndwivuko isa malenga agha vwumi, naju Nguluve ipyasilagha amasosi mu maso gha vanave.

Chapter 8

¹Unsiki ghuno umwanang'olo akati adinduile umuhuli gha lekela lubale, pe kukava kimie kukyanya kufikila hwene kivalilo kya kivalilo. ²Kange pe nikavavona avanyamola lekela lubale vimile pavulongolo pa Nguluve pe vakapeluagha ing'elema lekela lubale³Unyamola ujunge akisa,akolelile ibakuli inya sahabu inya vufumba, imile pakitekelo. Akapeluva uvufumba vwinga ulwakuuti avahumie palikimo ni nyifunyo sa viitiki vooni pa kitekelo ikya sahabu pavulongolo pakitengo kya vutua. ⁴Iliyosi ilya fumba vula, palikimo ni nyifunyo sa vitiki, likatogha kukyanya pavulongolo pa Nguluve kuhuma muluvoko lwa munyamola. ⁵Umunyamola akatoola ibakuli ija fumba akamemia umwoto kuhuma ku kitekelo. Pe akatagha paasi pakyanya pa iisi, pe ghakahumila amasio gha rangi, imuli sa rangi nulutetemo lwa iisi.⁶Avanyamola vala lekela lubale vano valyale ni ng'elema lekela lubale pe vakiling'aniagha kukusikuva. ⁷Umunyamola ghwa kwasia akakuva ulukelema lwa mwene, pejikahumila ifulainja mavue nu mwoto ghuno ghuhasing'ine ni danda. Vakataghua pasi pa iisi ulwa kuuti ikighavo iisi kimo ikya iisi kipie, ikighavo kimo ikya mapiki ghakapia nilisili lyooni lyololo likapia. ⁸Umunyamola ghwa vuviili akakuva ulukelema lwa mweene, ikiinu hweene kidunda kikome kino kikapisagha nu mwoto ghukataghua mu nyanja. Ikighavo kya nyanja kikava danda, ⁹ikighavo kimo ikya vupelua ifyumi ifya mu nyanja fikafua, nikighavo kiimo ikya meli sikanangika.¹⁰Umunyamola ghwa vutatu akakuva ulukelema lwa mwene, inondue imbaha jikaghua kuhuma kukyanya, jikamulikagha heene tochi pakyanya pa fighavo fya fikogha ni dwivuko sa malenga. ¹¹Ilitavua lya nondue jikatambulua pakanga. Ikighavo kimo ikya malenga kikava pakanga avaanhu vinga vakafua vwimila vwa malenga ghano ghalyale makali.¹²Umunyamola ghwa vuune akakuville ulukelema lwa mweene, ikighavo kimo ikya lijuva kikatovua palikimo nikighavo kimo ikya mwesi nikighavo kimo ikya nondue. Pa uluo ikighavo kimo ikya fooni kakahambuka kuva ng'iisi; ikighavo kimo ikya pa mwisi nikighavo kimo ikya pakilo nafiliale nulumuli.¹³Pe nikalola, pe nikapulika imasimula jino jikapululukagha pakati pa vulanga jikakemelagha ni lisio ilivaha, "Tiga, iiga, iiga, kuvaala vano vikukala mu iisi, vwimila vwa lwijijilo lwa lukelema luno lusighile luno lulipipi kukuvua nu munyamola ughwa vutatu."

Chapter 9

¹Kange umunyamola ghwa vuhano akakuva ulukelema lwa mwene. Nilwa jaghile inondue kuhuma kukyanya jino jilyaghuile mu iisi. Inondue jikapelilue ifungulo sa mwina lino likalungime ku mwina ghusila vusililo. ²Alyadindwile u mwina ghuno naghudughile,nilyosi likatogha kukyanya likatavine kuhuman'kate mu lina heene lyoosi kuhuma mu mbembelo imbaha. Ilijuva nu vulanga filyahambuike fikava ng'iisi vwimila vwa lyosi lino lilyahumile ku mwina.³N'kate mulyosi sikahuma imasi sikisa pakyanya pa iisi, sope sikapeluva ingufu ndavule sila isa king'omilivuli pakyanya pa iisi. ⁴Sikavulua imasi sileke kunangania ilisoli mu iisi nambe umela ghwohwoni umwololo nambe umpiki, apene looli vavaanhu vano vakale vasila muhuri ughwa Nguluve muvweni vwa pamaso ghavanave.⁵Napakatavulua kukuvabuda avaanhu avuo, looli pikuvapumusia kwene amesi gha hano. Uvuvafi vuvanave vulyahwene ndavule uvwa kung'enyua ni king'omilivuli ndavule ja jing'anya avaanhu. ⁶Mofighono ifio avaanhu vilondagha uvufue, looli navangakuvone uvufue. Vinogheluagha kufua, looli uvufue vulikuvakimbila.⁷masi silyaling'ine ni farasi sinosilyaling'anisivue kuvuligu. Ku matu ghasene kwe kilyale ikiinu heene ngela ja sahabu nu vweni vwa sene vulyale nndavule avaanhu. ⁸Silyale nilinyele heene sa va mama namino gha sene ghalyale hee nyalupala. ⁹Silyale nikifuva heene kifuva kya kyuma nilisio na mapiika gha seene ghalyale heene lisio lya gale nyinga isa vulugu ni farasi sino sikimbila kuluta kuvulugu.¹⁰Soope silyale namakila heene ki ng'omilivuli mumakila gha seene mwesilyale ingufu isa kunangania avaanhu amesi ghahano. ¹¹Valyale na ghope hwene n'tua pakyanya pa vanyamola ava mwina ilya kuvusila kusila. Ilitavua lya lyeene mu Kiebrania lye li Abadoni, na mukiyunani ilitavua lya mweene Appolioni. ¹²Iiga ja kwasia jikilile. Lolagha! Yelikilile ili kulifua ivili sikwisa.

¹³Umunyamola ghwa tanda akakuva ulukelema lwa mwene, nikapulika ilisio lihuma mu lipembe ilya pakitekeloikya sahabu kino kilipavulongolo pa Nguluve. ¹⁴Ilisio likam'bula umunyamola ghwa tanda juno alyale nulukelema, "Valeke avanyamola vane vano vakungiluemu kikogha ikivaha ikya Efrata." ¹⁵Avanyamola vala vane vakaling'anisivue kukivalilo ikio ikighelanifu, ikighono ikio, umweesi ughuo, nu mwaka ughuo, valyavalekile va vam'bude avaanhu ikighavo kimo. ¹⁶Ikighelelo kya va sikali vano valya ngalile ifarasi valyale imbilima ifilundo fivili. Nilyapulike ikighelelo kivanave. ¹⁷Uluo fye nilyalolile ifarasi mumbonekelo sango navala vano valyangalile: Ififuva fivanave filyale filangali ndavule u mwoto, ibululu jino jikapile ni njano jino najikapile vunono. Amatu gha farasi ghalyahwanine nagma nyalupala, namumalomo gha seene ghukahuma umwoto, bilyosi nikibiriti. ¹⁸Ikighavo kya vaanhu valyabudilue ni mumuko isio itatu: umwoto, ilyosi niki biriti kino kika humile mumalomo gha seene. ¹⁹Ulwakuva ingufu sa farasi silyale mumalomo ghaave na mumakila gha seene _ulwakuva amakila gha seene ghalyaheene ndavule injoka, silyale na maatu ghano ghalyavombile pi kuvalemasia avaanu. ²⁰Avaanhu vanovalysighile, vala vano valyakyale kubudua ni mumusio isio, navakalatile imbombo sivanave sino vakavombile, kange navakabuhilile kukufunya kumapepo na kuma nguluve agha sahabu, indalama, shaba, amavue na mapiki _ifinu fino nafilola, kupulika na kughenda. ²¹Kange navalyalatile uvubudi vuvanave, uvuhavi vuvanave, uvuvwafu vuvanave nambe isila sivanave isa vuhiji.

Chapter 10

¹Kange nikam'bona umunyamola ujunge um'baha ikwika pasi kuhuma kukyanya. akadindilue mulifunde, kwelilyale ilin'ganga lyosi pa mutu ghwa mwene. Uvweni vwa mwene vukale ndavule inguzo ja mwoto. ²Alyakolile iligombo ilidebe muluvoko lwa mwene lino likale livalulilue, najumwene akavikile ulughulu lwa mwene ulwa ndyo pakyanya pa nyanja nulughulu lwa mwene ulwa ng'ighi pakyanya pa iisi. ³Kange akatova ilisio ilivaha ndavule inyalupala pano jiguluma, nunsiki ghuno akatovile ilisio iragi lekela lubale sikagulwima. ⁴Unsiki iragi lekela lubale ysikulwime, nikale pipi pilemba, looli nikapulika ilisio kuhuma kukyanya liti, "Lolelagha sileke pihuma kino iragi lekela lubale sijovile. Ulekaghe pilemba." ⁵Kange unyamola juno nikamwaghile imile pa kyanya pa nyanja na pa iisi, aliinuile uluvoko lwa mwene kukyanya ⁶nakukujigha kwajula juno ikukala kuvusila nakusila _juno akapelilue kuvulanga ni fyonni fino mwefile, iisi ni finu fyonni fino mwefile, ninyanja ni finu fyonni fino mwefile: "Nakwekule kudila kange. ⁷Looli mikighono kiila, unsiki umunyamola lekela lubale iliva pipi kukuva ulukelema lwa mwene, pe ulusyefu lwa Nguluve luliva lukwiline pano apulisie kuvavomba mbombo vamwene vavili." ⁸Ilisio lino nikapulike kuhuma kukyanya likambula kange: "Lutagha, tola iligombo ilidebe lino livalulilue lino lilimuluvoko lwa munyamola juno imile pakyanya pa nyanja na pakyanya pa iisi." ⁹Kange nikaluta kwa munyamola na pikum'bula anipele iligombo ilidebe. Akam'bula, "Tola iligombo kange ulie. Nikukuvika ilileme lyako live nuvuvafi, looli mumulomo gjwako liliva linofu ndavule uvwuki." ¹⁰Nikatoole iligombo ilidebe kuhuma muluvo ulwa munyamola na kulia. likale linofu ndavule uvwuki mumulomo ghwango, looli ye nilile ilileme lyango likale nuvuvafi. ¹¹Kange ilisio lika mbulile, "Lunoghile kuviila kange vwimila vwa vaanhu viinga, ikisina, injovele na vatua."

Chapter 11

¹Nilyapelilue ililasi lya kuvombela ndavule ulukwegho ulwa kupimila. Nikavulua, "Vukabkange ukapime inyumba inyimike ijakufunyila ija Nguluve nilitekelo navala vano vikufunya mun'kate mwa mwene. ²Looli nungapimaghe kuluvigho ulwa kunji lwa nyumba inyimike ijabkufunyila, ulwakuavapelilue avaanhu avapanji. Pe vikikanya ilikaja ilyimike munsiki ughwafighono fine nifivili. ³Nikavapela avolesi vango vavili uvutavuliluavuvwa ku viila kunsiki ughwa mbilima jimo filundo fivili ni fijigho ntanda, yevafwalile ifigunila." ⁴Avolesi ava ghe mapiki gha vili agha makindu nifisonge fivili fino fyimile pavulongolo pa Mutua ghwa iisi. ⁵Ndavule umuunhu ghweni ililamula ku nangania, umwoto kuhuma mumalomo ghavanave nakunangania avalugu vavanave. Ghweni juno ilonda kukuvanangania lunoghile abudue kusila iiji. ⁶Avolesi ava valiningufu isa kudinda uvulanga ulwakuuti ifula najingatonyaghe unsiki ghuno vivila. valiningufu isa kuhambusia amalenga kuuva danda nakutova iisi ni mumuko sooni un'siki ghweni vangighane. ⁷Unsiki gjuno viliva vavalile uvwolesi vuvanave, kila ikikanu nikiila kino kihuma mumwina ghuno ghusila kuvusila ivomba uvulugu vuvanave. Ikuvafefia na kukuvabuda. ⁸Amaviili ghavanave ghilighona mu m'pulo ughwa likaja ilivaha (ghuno ikihwani kitambulivua Sodom ni Misiri) pano uMutua ghuvanave akapumusivue. ⁹Ifighono fitatu na pakati vamo kuhuma muvaanhu, kisina, jovele, nakila kisina vilolagha amaviili ghavanave kange navange naviliumia uvutavule kuvika mu mbipa. ¹⁰Vala vano vikukala mu iisi vihovoka vwimila vwa mwene nakukwovela, nambe kulaghisania uluvonolo ulwakuva avuo avaviili vavili valyavapumwisie vala vano vikukala mu iisi. ¹¹Looli ifighono fitatu na pakati ulujilo nu vwumi kuhuma kwa Nguluve jikuvigila avene vikwima ku maghulu ghavanave. Uludwesi uluvaha lukuvaghwila vala vano vikuvagha. ¹²Kange vipulika ilisio ilivaha kuhuma kukyanya likuvavula, "Mwise kuno!" Navene viluta kukyanya mulifunde, unsiki ghuno avalugu vavanave viloola. ¹³Mukivalilo ikio kuliva nulutetemo uluvaha luno ulwa kijigho kimo ulwa likaja lughua. Avaanhu mbilima lekela lubale vibudua mu lutetemo navano visighala vwumi vikwoghopesivua nakumpela u Nguluve uvwimike uvwa kukyanya. ¹⁴Iga ja vuvili yejikilile. Lolagha! Iiga javutatu jikwisa ng'aning'ani. ¹⁵Kange umunyamola ghwa lekela lubale akatovile ulukelema lwa mwene, nilisio ilikome lilyajovile kukyanya na kuuti, "Untua ghwa iisi vwa vatua umitua ghwituu nu ghwa Kilisite ghwa mwene. Iitema kuvusila nakusila." ⁹¹⁶Looli avaghoghoho ifijigho fivili na vane navano vakikalile pafitengo fya vutua pavulongolo pa Nguluve

valyaulghwile vavuo pasii pa iisi, uvweni vuvanave vwinime pasi, naveene vakifunyagha kwa Nguluve.¹⁷Vakaati, "Tuhumia inyongesio siitu kulyuve, Mutwa Nguluve, n'tema ghwa fyooni, ghwa juno pwale, najuno pweukale, utoolile ingufu sako imbaha isa kutengula kutema.¹⁸Avapanji vakakalala, looli ilyojo lisile. Un'siki ghufikile ku vafue ku highua uve kukuvohela avavombi vako avavili, avitiki na vano vikulyoghopa ilitavua lyako, vooni vavili vano navanoghile kiinu navanyangufu. Nu n'siki ghwako ghufikile un'siki ughwa kuvanangania vaala vano vakale vikujinangania iisi."¹⁹Kange inyumba inyimike ijakufunyila ija Nguluve ku kyanya lilyadindulilue nilisanduka ilya agano lya mwene lilyavonike munyumba inyimike ija kufunyila ijamwene. Kwelukale ulumuli nu lumuli, injehelo, ulugulumo ulwa ragi, ulutetemo ulwa iisi namavue agha fula.

Chapter 12

¹Ikivalilo ikivaha kikavoneka kukyanya: un'dala juno aluafwikilue nulujuva, akale nu mwesi psi pamaghulu gha mwene; ni ngeela ija nondue kijigho ni fivili sikale pakyanya pa muutu ghwa mwene. ²Alyale namimba kange akalilagha vvimila vwa vuvafi vwa kuhola__nuvuvafi uvwa kukufungula.³Likivalilo ikinge kikavoneka kukyanya: Lolagha! Kulyale ni njooka indangali imbaha jino jilyale na maatu lekela lubale na mapembe kijigho kimo kange pe kulyale ni ngigha lekela lubale mumatue gha seene. ⁴Unkila ghwa jeene ghukasyolagha ikighavo kimo ikya nondue ku kyanya nakutagha pasi pa iisi. Injoka jikima pavulongolo pa mama juno akale pipi kuhola, ulwakuuti unsiki ghuno ihola, apate kukun'kulubika umwana ghwa mweene.⁵Alyamuholile umwana, umwana juno ilikufitema ifipelela fyooni mu lukwegho ulwa kyuma. Umwana ghwa mwene aly tomolilue ku kyanya kwa Nguluve ku kitengo ikya mwene ikya vutua, ⁶naju mama alyakimibilile kulukuve pala pano u Nguluve alyapaling'anisie kuva apuo kulwa mweene, ulwakuuti atanguie ifighono mbilima jimo nifughono ntanda.⁷Lino kwelilyale ililugu kukyanya. U Mikaeli na vanyamola vake vakalwisagha ni njooka imbaha na vanyamola va mweene vakalwisagha na voope. ⁸Looli injoka najilyale ni ngufu sino sikwiline kulefia. Pa uluo na pwevulyale kange uvwelefu kukyanya kwa mwene na vanyamola va mwene. ⁹Injoka im'baha__injoka jila ja pakali jino jitambulivua ibilisi nambe usetano juno isyanga - iisi jooni akataghua paasi pa iisi, nava vanyamola va mwene vakataghua paasi palikimo nu mweene.¹⁰Kange pe nikapulika ilisio ilivaha kuhuma ku kyanya: "Lino uvupoki vwisile, ningufu__nu vutua vwa Nguluve ghwituu, nuvutavulilua vwa kilisite ghwa mweene. Ulwakuva umwoheesi ghwa nyalukolo vitu ataghilue pasi—juno avaholagha pavulongolo pa Nguluve ghwiitu pamwisi na pakilo."¹¹Valyan'tolile ni danda ja mwanang'olo na kulisio lya vwolesi vuvanave, ulwakuva navalighanile fiijo uvukalo vuvanave, nambe kufua.¹²Pauluo, lulutilagha, umue kukyanya, numue mwevano mukukala mun'kate mu jeene. Looli iiga ku iisi na kunyanja ulwakuva umosi ikile kulumue. Amemile ing'alasi, ulwakuva akagwile kuuti alinu nsiiki n'debe.¹³Un'siki injoka pano jikakagwile kuuti jitaghilue pasii pa iisi, akamfuata u mwana mama juno alyaholile umwana un'dimi. ¹⁴Looli umwana mama alyapelilue amapika gha vavili agha masimula ing'ome, ulwakuti akagule ku pululuka kufika pala pano pakaling'anisivue jujuo ku lukuve, pala pano panoghile kulolua nu mwene, kungsiiki, amasiki kukimenyule kya nsiinki - pano najinoghile pikupafikila injoka jiila.¹⁵Injoka jikakung'a amalenga kuhuma mumulomo ghwa jene ndavule ikikogha, ulwa kuuti jivombeke ghonsyole. ¹⁶Looli iisi jikatanga umwana mama. Jikahaama umulomo ghwa jene na pigulubika ikikogja kino jikafunyile injokabkuhuma mumulomo ghwa jene. ¹⁷Pe injoka jikan'alalila u mama jula ghwope pe akavuka na pivomba uvulugu nikipelela kya mwene kyooni__vala vano vileva ku ndaghilo sa Nguluve na pigadilila uvuhosi vvimila u Yesu. ¹⁸Kange injoka jikima pakyanya pa lihangana mulubale mu nyanja.

Chapter 13

¹Kange nikakivona ikinu kihumile mu nyanja. Kilyale namapembe kijigho kimo na maatu lekela kubale. Mumapembe gha jeene mwesilyale ingela kijigho, na mumatu gha kyeene mweghalyale amasio agha kubenapula kwa Nguluve. ²Ikikanu ikio kino alyakivwene kilya hwene duma. amaghulu gha jeene ghalyale heene gha Samagu, umulomo gjwa jeeene ghulya heene ghwa nyalupala. Ilijoka lila likam'pela ingufu, napakitengo kya mwene ikya vutua nuvutavulilua uvunyangufu kyoongo kutema.³Umutu ghwa kikanu kimonga kilyavonike kuuva nuvulemale uvuvaha vunovulyanoghile kumuletela uvufue. Looli uvulemale vwa jeene vukasooka, iisi jooni pe jikadegha jikavingilila kung'anu. ⁴Kange vakifunya ku njoka, ulwakuva alyapelilue uvutavulilua nikikanu kiila, kange vakifunya kukikanu kiila, vakaghendeleghe kujoova, "Ghweveni ndavule ikikanu? kange "Ghweveni juuno itovana nakyope?"⁵Ikikanu kikapelua umulomo ulwakuuti kijoove amasio gha kughinia namaligho. Kilyatavulilue amesi ifijigho fiine nagha vili. ⁶Pauluo ikikanu kikadindula umulomo ghwa kyene kujoova amaligho kwa Nguluve, kikaligha ilitavua ilya mwene, napapano akikalagha navano vikukala kukyanya.⁷Ikikanu kikatavulua kuvomba uvulugu na vitiki pikuvatola. kange, kikapelua uvutavulilua kufipelela fyooni, kuvaanhu, kunyovele na kufisina. ⁸Vooni vano vikukala mu iisi vikufunyagha kwa mweene, ghweni juno ilitavua lyake nalilembilue, kuhuma iisi jipelua, mukitabu kya vwumi, kino kya mwana ng'olo, juno aly dumulilue.⁹Nave ghweeni juno alinimbughulutu ghwe apulikisiaghe. ¹⁰Nave jumonga aghomilue, kwoope kuvughomua iluta. Nave jumo ibuda ni bamba, ni bamba ibuduagha. Iji ng'emela ja vukola nu lugudo nu lwitiko ku avuo nu lwitiko ku avuo vaano viitike.¹¹Kange pe nikavona ikikanu ikinge kikwisa kuhuma mu iisi. Kilyale namapembe ghavili heene ng'olo pe jikajova heene njoka. ¹²Alyatuhufisie uvutavulilua vyooni mu kikanu kila ikya kwasia nakuva apuo kyeene nakuvomba mu iisi navala vano valikalile vikufunya kukikanu ikilongosi, kila kino uvulemale vya kyeene vuponile.¹³Akavombile ikidegho ikinyangufu, kange akaviki umwoto ghuike mu iisi kuhuma kukyanya pavulongolo pa vaanhu, ¹⁴na kukivalilo akatavulivue kuvomba,

akavasyangile vaala vano vikukala mu iisi, ikuvavula kuling'anisia ifihwani nu vwoghofi uvwa kikanhu kino kikalemasivue ni bamba, looli ikukala.¹⁵ Alyatavulivue kuhumia umwuja ku kihwani ikya kikanu ulwakuuti ikihwani kikagule pijova na pikuvambusia vooni vanovakan'kanile kukufunya kukikanhu vabudue.¹⁶ Kange akumilisie kwa muunhu ghweni, juno asita luvumbulilo nhu nyangufu, umofu nu n'kotofu, umwavuke nun'kami, kukwipula ikivalilo muluvoko ulwa ndio nambe muvweni.¹⁷ Nambe nalulyanoghile kwa muunhu ghweni ku ghusia nambe kughula mwene juno alinikivalilo ikya ngano, iiji je nambe ilitavua lyake mwelighendela.¹⁸ Iiji jilonda uvukola. Nave ghweni alinuvukagusi, muleke akagule kuvomba imbalilo ja namba ija kikanu. Ulwakuuva namba ja vumuunhu. Inamba jake ja filundo tanda nifijigho tanda na tanda.

Chapter 14

¹Nilyalolile nikambwene umwanang'olo imile pavulongolo palyune pakyanya pa kidunda ikya Sayuni. palikimo nu mwene vakale kijigho kimo na fine imbilima inne avanyalitavua lya mwene ni litavua la Nhaata ghwa mwene lilembilue mufigelua fya vweni vuvanave. ²Nikapulike ilisio kuhuma kukyanya lipulikika ndavule ulungulumo lwa malenga minga nilisio ilivaha lya ragi. Ilisio lino nikapulike hweene vakuva filongilongi vanovikuva ifilongilongi fivanave.³ Vikwimba ulwimbo ulupia pavulongolo pa kitengo kya vutua na pavulongolo pavanya vwumi vane kange navaghoghoho. Nakwale nambe unyangufu ughwakumanyila ulwimbo uluo nambe imbilima kilundo kimo ni mbilima fijigho finne ni mbilima inne vano vapokilue kuhuma mu iisi. ⁴Ava vevano navikinyasie vavuo ku vamama ulwakuva vakilolelile vavuo nimbombo sa vuvwafu. Ve ava vanovakam'bingilile umwanang'olo pooni pano akalutagha. Ava valyapokilue kuhuma ku vaanhu vakava meeke sa kwasia kwa Nguluve na kwa mwanang'olo. ⁵Napwevule uvudesi vuno vukavonike mumalomo ghavanave; navipikua. ⁶Nikamwaghile unyamola ujunge ijumba pa kate nakate pa vulanga, jujuo unyamola ughwa kukyanya unyamola ofu kupulisia vano vikukala mu iisi kukila ku kipelela, kisina, njoovele na vaanhu. ⁷Akavakemelile kulisio ilivaha, "Mumwoghpaghe u Nguluve kange mu mpelagha uvwimike. Ulwakuva unsiki ghwa vuhighi ghulipipi mufunyanghe kwa mwene, umwene juno apelile uvulanga, ni iisi, ni nyanja, ni ndwivuko sa malenga."⁸ Umunyamola ujunge - umunyala ghwa vuvili - akavingilila iti, "Ughuile, ughuile Babeli m'baha, juno akavanywisie avafipeleluluhujo lwa vumalaya, nulunge luno lukaletile ing'alasi kuveene."⁹ Umunyamola ujunge - umunyamola ghwa vutatu - alya vavingilile, akajova kulisio ilivaha, "Ghweni juno ikufunya ujoo ikikanhu niki hwani kya mwene, kange kukwipula ikivalilo ikya vweni vwa mwene nambe uluvoko,¹⁰ umwene kange ilinyua uluhujo lwa lyoo lya Nguluve, uluhujo luno luling'anisivue na kukungua nambe ku hasiling'ania mukikombe ikya ng'alasi ja mwene. Umuunhu juno inyua ilipumuka ku mwotoo nhu mwotoo ughwa kibiliti pavulongolo pa vanyamola va mwene na vimike pavulongolo pa mwana ng'oloo. ¹¹Nilyosi lya vuvafi vuvanave likavuka kuluta kuvusila na kusila, navalyale nulupumo pamwisi na pakilo - vala vano vikufunya ku kikanu na kukihwaani kyake umuunhu ghweni juno alyupile ikivalilo ikya litavua lya mwene. ¹²Iji ng'emero ja kughuula na kuguda ku vimike, vala vano vikusitika indaghilo sa Nguluve nu lwitiko mwa Yesu. ¹³Nilyapulike ilisio kuhuma kuvulanga liiti, "Lembagha isi: Vinomile avafue vano vifwila mwa Mutwa." "Ena," ijova u Mhepo, "Ulwakuuti vapume kuhuma mu mbombo saave, ulwakuva imbombo saave sikuvavingililagha."¹⁴ Nikalola nikalivona ilifunde ilivalafu, juno alikalile mulifunde ilyajumo alyale kihwani kya mwana ghwa muunhu. Alyale ningela ja sahabu pamutu ghwa mwene ni bamba inemi muluvoko lwa mweene. ¹⁵Umunyamola ujunge kange akisile kuhuma ku nyumba inyimike ikakufunya pe akakemela nilisio ilivaha kuluta kwa jula juno alikalile mulifunde: "Toola ibamba jako utengule kubena. Ulwakuva unsiki ghwa mbeno ghufikile, ulwakuva ifyakubenua fino fili mu iisi fifikile." ¹⁶Kange jula juno alyale mulifunde akakilisia ibamba jaake pakyanya pa iisi naji iisi jikabenua. ¹⁷Umunyamola ujunge akisa kuhuma kunyumba inyimike ikakufunyla ija kukyanya; Ghope alyale ni bamba inemi. ¹⁸Kange pe akava umunyamola ujunge kuhuma kukitekelo, nu munyamola ujunge juno alyale nuvutavulilua ku mwotoo. Akanikemela nilisio ilivaha umunyamola juno alyale ni bamba inemi, "Toola ibamba inemi pe ukong'anie amatafi gha luhuje kuhuma ku musabibu ughwa iisi, ulwakuva lino isabibu sivesile."¹⁹ Umunyamola alyatwalile ibamba mu iisi pe akakong'ania um'beno ghwa sabibu sa iisi pe akatosia mulipipa ilivaha ilya luhujo ilya ng'alasi ja Nguluve. ²⁰Ikihujilo ikya luhujo kikadijuadijua kunji ku likaja najidanda jikakung'ika kuhuma ku kyimo ikya hatamu ja farasi, ku stadia ijambilima jimo nifilundu tanda.

Chapter 15

¹Kange nikalola ikivalilo ikinge kukyanya, ikivaha kange kya kudegha; Kwevalyale avanyamola lekela lubale vano vileta imumuko lekela lubale, sino silyale mumuko sa kuvusililo (Mu uluo ing'alasi ja Nguluve jiva jikwilile).² Nikakyaghile kila kino kikahumile kuuva nyanja ija bingabinga jino jilyahasing'ine nhu mwotoo, kange jikima palubale pa nyanja pano vala vakalefisie vwimila vwa kikanu kihwani kyamwene, na pakyanya pa namba vwimila mu litavua lya mwene. Valyakolile ifilongilongi fino valyapelilue nu Nguluve.³ Valyale vikwimba ulwimbo lwa Musa, um'bombi ghwa Nguluve nu lwimbo lwa mwanang'olo: "Imbombo sako m'baha kange sa kudegha, Mutwa Nguluve, ghwejuno utemile fyooni. Ghwa lweli na si siila sako sa kyang'ani sa kyang'ani, Ntua ghwa fisina. ⁴Ghweveeni juno ikunua kukukwoghopa uve Mutwa na kulyimika ilitavua lyako? Ulwakuva uve juve ulimwimike. Ifisina fyooni fikwisa kukufunya pavulongolo palyuve ulwakuva ulinofu ni mbombo sako sivonike."⁵ Yeghakilile amambo aghuonikalolile, pavwimike kyongo, panolikale ilihema lya vwolesi lino likadindikile ku kyanya. ⁶Kuhuma pa vwimila kyongo vakisa avanyamola lekela lubale avanyamumusio lekela lubale, vafwalile ameenda amanono, ikityani kino king'ala nu mshipi ughwa sahabu kusyunguta

ififuva fivanave.⁷Jumo ughwa vala vano vumi vanne akahumia kuvanyamola lekela lubale ni bskuli lekela lubale isa sahabu sno silyamemile ilyojo lya Nguluve vano vikukala kusila na kusila. ⁸Pavwimike kyongo pakamemile ilyosi kuhuma lwimike ulwa Nguluve na kuhuma mungufu sa mwene. Nakwale nambe jumo juno naingile m'paka imumuko lekela lubale isa vanyamola.

Chapter 16

¹Nikapulika ilisio ilivaha kuhuma pa vwimike kange liiti kuva avanyamola lekela lubale, "Lutagha ukakung'e mu iisi ifuvughaana lekela lubale ifya ng'aalasi ja Nguve."²Umunyamola wa kwanda ajaluta akakung'a ikivughaana kya mwene mu iisi; uvulemale uvuvivi na manyavuvafi kyongo ghasile mu vaanhu ava nyakihwani kya kikanu, kuvala vano vakifunyahga ku kihwani kya jeene.³Umunyamola ghwa vuvili akakung'a ikivughana kya mwene mu nyanja; jikava hwene danda ja muunhu juno afuile, ifipelua fyonu ifinyavwumi fikafua.⁴Umunyamola ghwa vutatu akakung'a ikivughaana mu fikogha na mu ndwivuko sa malenga; fikava danda. ⁵Umunyamola ghwa malenga iiti, "uve ulimwimike - juno kweule kange juno kwe ulyale, mwimike ulwakuva uletile uvuhighi uvu. ⁶Ulwakuva vakakung'ile idanda ja vitiki na vaviili, avapelile aveene kunyua idanda; kyekino kivanoghile. ⁷Nikapulika ikitekelo kikwamula, "Ena! Mutwa Nguluve juno utemile fyooni, ihiigho sako sa lweli kange sa kyang'ani."⁸Umunyamola ghwa vune akakung'a kuhuma mu bakuli ja mwene pa lujuva likatavulilue kukyanya avaanhu nu mwoto. ⁹Vakyanyanyilue nilifuke ilya kwoghofia pe vakasyojola ilisio lya Nguluve, avanyangufu mumuko sooni. Navalatalile nambe pikum'pela uvwimike.¹⁰Umunyamola ghwa vuhano akakung'a kuhuma mubakuli ja mweene pakitengo kya vutua ikya kikanu, ing'iisi jika kupikile uvutua vwa mwene. Vakagweenula amino muvuvafi kyongo. ¹¹Vakamulighile u Nguluve ghwa kukyanya vwimila vwa vuvafi vuvanave nu vulemale vuvanave, valyajighe navalatile kusila sino valyavombile.¹²Umunyamola ghwa ntanda alyakung'ile kuhuma mubakuli ja mweene mu kikogha ikivaha, iki Frati, namalenga gha kyeene ghahuma ulwakuuti kikagulike kuling'ana isiila ku vatua vanovikwisa kuhuma kuvuhuma. ¹³Nikasaghile imhepo inyali itatu silya vonike hwene manyotu ghano ghihuma kunji mumulomo ghwa njoka, ing'anu jila, nu mbiili ghwa vudesi jula. ¹⁴Se mopo sa mipepo sino sihufia ifidegho fya kudegha. Valyale viluta kwa ntua ghwa iisi jooni ulwakuuti vavakong'anie palikimo muvulugu mufighono ifivaha ifya Nguluve, juno itema fyooni.¹⁵("Lolagha! nikwisa ndavule umuliasi! Inomile jula juno ikikala maaso, juno ifwala vunofu amenda gha mwene ulwakuuti aleke kuhuma kunji alivufula na pikusagha isooni sa mweene.") ¹⁶Valyavakong'anisie palikimo pano pakatambuluagha mu kiebrania Amagedoni.¹⁷Umunyamola ghwa lekela lubale akakung'a kuhuma mu bakuli ja mwene kuvulanga. Pe ilisio ilikome ilivaha likapulikika kuhuma pa vwimike nakuhuma pakitengo kya vutua, jikati, sisilile!" ¹⁸Kwe silyale imuli isa lumuli lwa ragi, lugulumo, lugidulo lwa ragi, nu lutetemo lwa kwoghofia nulutetemo ulukome lwa iisi lino nalughelile luhumile mu iisi kutengulila avaanhu kuhuma mu iisi uluo lwale lutetemo lukome fijo. ¹⁹Ilikaja ilivaha lilyaghavilue ifimenyule fitatu, namakaja gha fipelela ghakaghua. Pe u Nguluve akakumbusia u Babeli um'baha, pe akalipela ilikaja ilio ikikombe kino kilyamemile uluhuje kuhuma mung'alasi jake inya lyoojo. ²⁰Ifiponge fyooni fikasova na fifidunda nafikavoneka kange. ²¹Ifula im'baha ija mavue, jilyale nuvusitu uvwa mavue amavaha, jikika kuhuma kukyanya kuvulanga kuvaanhu, vakam'pika u Nguluvë vwimila vwa fula imbaha ja mavue ulwakuuva ulupumuko uluo lulwyale luvivi kyongo.

Chapter 17

¹Jumo ughwa vanyamola lekela lubale alyale ni fitasa fiila lekela lubale akisa na pikum'bula, "Isa, nikukusona uluhighilo lwa mbwafu u m'baha juno ikukala mumalenga minga, ²juno ava tua va iisi vavombile naghwoope isa vuvwafu na muluhuje lwa muvuvwafu vwa mweene vano vikukala mu iisi vaghalile."³Umunyamola akanoola mu mepo mpaaka kulukuve, nilya m'bwene u mwana mama ikalile pakyanya pa ng'anu indangali juno amemile amatavua agha nyamaligho. Ing'anu jilyale na maatu lekela lubale namapembe kijigho. ⁴Umwana mama alyafwasivue amenda gha sambalau ni ndangali apambilue ni sahabu amavue gha lutogo, ni lulu. Alyakolelile muluvoko lwa mweene ulwa sahabukino kimemile ifiinu fino fikalasia nhu vunyali vwa vuvwafu vwa mweene. ⁵Pavweni vwa mwene lilembilue ilitavua lya vusyefu: "BABELI UM'BAHA, GHWE NG'INA GHWA VAMALAYA NI FINU FINO FIKARASI MU IISI."⁶Nikalula kuuti umwanamama uju akaghalile idanda ja vitiki ni danda javano valyafwile vwimila u Yesu. Unsiki ghuno nilyam'bwene, nikadeghile kyongo. ⁷Looli umunyamola akam'bula, "Kiki ghudegha ? Nikukwolelela uvu mama kye kiinu kiki nu ng'aanu ikuntokla (ing'aanu ijio jinyamaatu lekela lubale namapembe ghala kijigho).⁸Ing'anu jino ukajivwene pwejikale, nakwejiile kange lino, looli jiling'anisie kuhuma mu lina linlo lisila vusililo. Kange jighendelegaghe kuvomba uvunangi. Kuvala vano vikukala mu iisi, vala vano amatavua gha vanave naghalembilue mukitabu ikya vwuumi kuhuma livikua ulwalo lwa iisi - vilidegha pano vikujivona ing'anu jino pwiili, kuuti na pe jiili lino, looli alipipi pikwisa.⁹Ing'emelo iiji vwimila vwa haala sino sivungike. Amaatu lekela lubale ni fidunda lekela lubale pano umwana mama alikalile lakanyanya pa fyeene. ¹⁰Joope kange ve vaatua lekela lubale. Ava tua vahano vaghwile, jumo kwale, jumo akyale na isile; unsiki ghuno ikwisa, ikukala unsiki n'debe.¹¹Ing'anu jino kwejiilyale, looli lino napwiili, kange ghwe ntua ghwa lekela kwooni, looli ghwe jumo na vutua lekela lubale, kange iluta kuvunangi.¹²Amapembe ghala kijigho ghano akaghavweene ve vatua kijigho vano navupiile uvutua, looli vikwupila uvutavulilua hwene vatua ku kivalilo kimo palikimo ni ng'anu. ¹³Ava vali nu n'kolo ghumo pevikupelela ingufu sa vanave nuvutavulilua vwa ng'aanu jiila. ¹⁴Vilua ililugu avene nu mwana ng'olo. Looli umwanang'olo ikuvalefia ulwakuva Mutwa ghwa vatua Ntua ghwa vatua - mwamwene tukemelilue,

tusalulivue, vapesie."¹⁵Umumyamola akam'bula, "Amalenga ghala ghano akaghavwene, pala pano akikalileumalaya jula ve vaanhu, fupugha, fisina ni njovele.¹⁶Amapembe ghala kijigho ghano aka ghavwene - ni ng'aanu jila vikusulagha u malaya juula. Voope vikum'bikagha mwene kange vufula, vilisagha um'biili ghwa mwene, pe vinyanyilila nu mwotoo.¹⁷Ulwakuva u Nguluve avikile mu moja gha vanave kum'pinda uluhuvilo lwa mwene ku lwiting'ano ulwakujipela ing'ano ingufu sivanave pikun'ema m'paka amasio gha Nguluve ghiiliva ghikwilana.Umwanamama jula juno alyam'bwene lye likaja lila ilivaha lino litemile uvutua vwa iisi."

Chapter 18

¹Ye fikilile fyoni ifi nikabwene umumyamola ujunge ikwika paasi kuhuma kukyanya. Umwene alyale nuvutavulilua uvuvaha, na ji iisi jikamulikue nhu vwimike vwaa mwene. ²Alyalilile nilisio ilivaha, akajova, "Ghughwile, ghughwile, ilikaja ilivaha ilya Babeli! Ulivukale vwa Mipepo, kange panosikukala imhepo indamafu soni, kange napano vikukala avanyali voni nikijuni kino kikalasia. ³Ulwakuva ifisina fyooni finywile uluhuje nhuvunoghelua vwea vuvwafu vwamweene vuno vukum'pelelela ing'alasi. Avatua va mu iisi va vwafu naghwoope. Navanyaduka vooni vooni va mu iisi vakavile uvuvwafu ku ngufu sa mikalile gha mwene gha vunoghelua."⁴Kange nikapulika ilisio ilinge kuhuma kukyanya liiti, "Vukagha kwa mwene mwe vaanhu vango, ulwakuuti mulihasing'ana mumakole gha mwene, ulwakuuti muleke pikuvupila imumuko sa mwene sooni. ⁵Inyali sa mwene simemeleng'ine kukyanya heene vulanga, naju Nguluve asikumbwike imbombo sa mwene imbivi. ⁶Mumombaghe ndavule akavahombile avange, kange muhombaghe mugomokaghe kaviili ndavule akavombile; mukikombe kino akahasing'inie, mumanikiaghe kaviili ulwa mweene. ⁷Ndavule akighinisie jujoo mwene, kange akikalile nulunomo, mum'pelaghe imumuko nyinga na kusukunala. Ulwakuva ijova mu mwoojo ghwa mwene, nikalile hwene minja Ntua; kange nanilimfwile, nambe na kwande nikukwagha kulila.'⁸Pa uluobmu n'kate mukighono kimo imumuko sa mwene sikumulemagha: Vufue, ikililo,nhi njala, itangukagha nu mwotoo, ulwakuva u Mutwa u Nguluve ghwe nyangufu, kange ghwe mighi ghwa mwene."⁹Avatua va iisi vano vakavwafwike na kuhasiling'ana palikimo nu mwene viliilagha na pikung'ulasia pano kwande vikulivona ilyosi ilyakupia umweene. ¹⁰Vikwima patali numwene, ku vwoghofi vwa vuvafi vwa mwene vitisagha, "Tiga, iiga kulikaja ilivaha, Babeli, ilikaja ilinyangufu! Ku kivalilo kimo uluhighilo lwako lwisile."¹¹Vanyaduka va iisi mulilaghe na pikung'ulasia vwimila u mwene, ulwakuva nakwale nambe jumo juno ighula ifinu fya mwene kange - ¹²ifinu ifya sahabu, indalama, amavue agha lutogo, lulu, ugolole um'balafu, izambalau, umwene nda ghuno ghutetema, ndangali, amapiki ghoni ghono ghinukila vunofu, ifivombelo fyoni ifya mapembe gha jungua, ifyombo fyoni fino fitendilue namapiki gha lutogo, shahaba, kyuma, ilivue, ¹³Mdalasini, ifilungo, vufumba, manemane, vubani, uluhuje, amafuta, uvutine uvunono, ingano, ing'ombe ni ng'olo, ifarasi ni gale, na vakami, ni numbula sa vaanhu.¹⁴Imeke sino ukasinoghilue ni ngufu saako sivukile kuhuma kulyuve. Uvunoghelua vwaako vwooni nhu vunonofivikile, nafilavoneka kange.¹⁵Vano vighusia ifinu ifi vano vakavile uvumofu muvughane vwamwene vikwimagha kuvutali kuhuma kwa mwene vwimila vwa vwoghofi vwa mumuko saa mwene, vilila nilisio lya kung'ulasia. ¹⁶Viiti, "Iga, iiga kulikaja ilivaha ghwe juno ifwikilue ugolole unono, sambalau, ni ndangali, na kunosevua ni sahabu, ni finu ifya lutogo ni lulu!"¹⁷Mun'kate mu sala jimo uvumofu vwooni uvuo vukikalile. Avaghendesia meli vooni, kange avoghelelelaji va mubahari na vooni vano vivomba imbombo mu nyanja, valyimile patali.¹⁸Valyalilile ye vikulivona ilyosi ilyakupia umwene. Vakaati, "Likaja liliku lino liwanana nilikaja iili ilivaha?"¹⁹Vakitaghile iling'undi pa matu gha vanave, pe vakalila, vakahumagha amahosi na pikung'ulisia, "Tiga, iiga ghwelikaja ilivaha mwonimwoni vano valyale ni meli saave mu nyanja valyale vamofu vwimila vwa kyuma kya mwene. Mun'kate mu sala jimo vitipulue."²⁰"Mukelaghe khu lwa mwene, vulanga, umwue vitiki, mweva sun'gua navavili, ulwakuva u Nguluve aletile uluhighilo lwa mwene pa ulu!"²¹Umumyamola unyangufu alyanyanywile ilivue hweene livuhe ilivaha ilya kuhavulila kange akatagha mu nyanja, akaatisagha, "Kusila iiji, Babeli, ilikaja ilivaha liila, ghutaghua pasi kuvu lefi nulavoneka kange. ²²Amasio gha finanda, avanyanyimbo, avaseja pilimbi, nulu kelema navalapulika kange kulumue. Nambe avamang'ani vooni navalavoneka kulumue. Nambe ilitavua lya lituule nalilapulikika kange kulumue.²³Ulumuli lwa tala nalulamulika mulyuve. Ilisio lya nyavutolani umughosi nu nyavutolani umu mama nalilapulikika kange mulyuve, ulwakuva avaghusia fiinu vako valyale vavaha va mu iisi, kange vafisikina, vasyangilue nuvuhavi vwako.²⁴Mun'kate mwa mwene idanda ja vaviili na vitiki jilya vonike , ni danda ja vooni vano valya m'budilue mu iisi."

Chapter 19Yesilile sooni isi nilyapulike ilisio ilinyafua imbaha lya lipugha ilivaha ilya vaanhu ku kyanya liiti, "Haleluya. Uvupoki, uvwimike, ni ngufu fya Nguluve ghwit. Uluhighilo lwa mwene lwa lweli ulwa kyang'aani, ulwakuva amighile umalaya um'baha juno akajinanginie iisi nuvuvwafu vwa mwene. Alumbile ku danda ja vavombi va mwene, jinOK akajikung'ile jujoo."

³Ulwa vuviili vakaati, "Haleluya! Lyosi lyihuma kwa mwene kisila na kusila."⁴Avaghogholo vala fijigho fivili na vane nifipelua ifyumi fine vakafughama na kukufunya kwa Nguluve juno ikukala pakitengo kya vutua. Vakatisagha, "Ameni. Haleluya!"⁵Pe ilisio likahuma ku kitengo kya vutua, likaatisagha, "Mughiniaghe u Nguluve ghwit, umue mwe vavombi va mwene vooni, umue mwevano mukufunya kwa mwene, vooni avasila luvumbulilo na vanyangufu."⁶Penikapulika ilisio heene lisio lya ikipugha ikivaha ikya vaanhu, heene lisio lya lwuujilo lwa malenga aminga, hweene lugulumo lwa radi, likatisagha, "Haleluya! Umutua ghwe Nguluve ghwit, n'temi ghwa vaanhu vooni, itema."⁷Tululutilaghe na pihovoka na pipeela ulwimiko ulwekuva uvutolani nulukelo lwa mwanang'olo vwisile, najumama ghwa vutolani aling'anisivue."

⁸Alyatavulilue kufwikua isopeka imbalafu jino jimulika (isopeka imbalafu se mbombo savwakyang'haani isa vitiki).

⁹Unyamola akajovagja nune, "Lembagha iisi: Vafunylue vanovaghongolilue kulukelo ulwa vutolani uvwa mwanang'olo." Kange akambula, "Agha gheasio gha kyang'haani gha Nguluve." ¹⁰Nilyafughime pavulongolo pa maghulu gha mweene nikifunyahga, "Nungavombaghe vule vule! Une nili m'bombi nino ghwa navanyalukolo vaako nejuno nikolile uvwolesi vwa Yesu ifunyahga ifunyahga kwa Nguluve, ulwakuva uvwolesi vwa Yesu je mhepo javavili." ¹¹Kange nilyavuvwene uvulanga vudidwike, lolagha kwejilyale ifarasi imbalafu! Ghwoope juno alyajangalile itambulua mwitiki kange ghwa kyang'haani. Higha kuvulweli na kuvomba ililugu. ¹²Amaaso gha mwene ghaheene lulapi lwa mwotoo pa muutu ghwa mwene aliningela nyinga. Alinilitavua lino lilembilue kwa mwene lino nalikagwile nambe umuunhu looli jujoo. ¹³Afwalile umwenda ghuno ghusuvikilue mu danda, ilitavua lya mwene akatambuluagha Nguluve. ¹⁴Ifipugha fya kukyanya filyale fikum'bingilila pakyanya pa farasi im'barafu, silayfwikilue isopeka inono, imbalafu inofu. ¹⁵Mu mulomo gjwa mwene jihuma ibamba inemi jino jitipula ifipelela, ghwope ikuvatema nulukwegho ulwa kyuma. Ghwoope ikanyila ifikong'olo fya luhuje ni ng'alasi imbaha ija Nguluve, itema mu vooni. ¹⁶Ghwoope alembilue mu mwenda ghwa mwene na pavweni vwa mwene ilitavua, NTUA GHWA VATUA MUTWA GHWA VATUA. ¹⁷Nilyam'bene unyamola imile mu lijua. Alyafikemelile nilisio ilivaha ifijuni fyooni fino fipululuka kukyanya, "Mwisaghe, mukong'anaghe palikimo kyakyakulia ikivaha ikya Nguluve. ¹⁸Isagha mulie inyama ija vatua, inyama javasikari, inyama ja vaanhu avavaha, inyama ja farasi navangalila farasi, ni nyama ja vaanhu vooni avavuke navakami, avasila luvumbulilo navanyangufu." ¹⁹Nilyajivweene ing'anu navatua va iisi palikimo nhi kipugha kya vanave. Valiling'anisie vwimila vwa kuvomba ililugu jumo juno alyangalile ifarasi nilipugha lya mwene. ²⁰Ing'anu jikakolua nu m'bili ghwa jene ghwa vudesi juno akavombile ifidegho nuvutavulilua vwa mweene. Kufidegho ifi akavasyangile vala vano vakuupiile ikihwani kya ng'anu vano vakafughime ku kihwani kya mweene. Vooni va vili vakataghilue vajighe vwumi mulisumbi lya mwotoo lino livikanikibiriti. ²¹Vala vanovakasighile valyam'budile ni bamba jino jilyahumile mu mulomo ghwa jumo juno akangalile pakyanya pa farasi. Ifijuni fyoni filyalile uvuvole vwa mafimba ghavanave.

Chapter 20

¹Kange nikamwagha umunyamola ikwika kuhuma kukanya, akale ni fungulo ija mwino ghuno ghushila kusila na munyororo un'kome muluvoko lwa mwene. ²Akakolile injoka jila, injoka ija kale, juno ghwe setano nambe setano, napikun'dindila amaka imbilima jimo. ³Akan'taghile mulishimo ilisila vusililo, akalidinda napibika umuhuri pakyanya pa jene. Ulu lulyale anala ulwakuuti nangadenganiaghe avapanji kange amaka imbilima jimo pano ghisila. Ye sikilile apuo, vikumulekesia mwavuke un'siki n'debe. ⁴Kange nikalola ifitengo fya vutua. Vano vakikalile vevala vano valyale vapelilue uvutavulilua uvwa kuhigha. Vulevule akasaghile inumbula savala vano vatemilue amatue vwimila vwa vwolesi vwa Yesu na kulisio lya Nguluve. Navakifunyle mukikanu nambe mukihwani kyake, navakakundile kukyupila ikivalilo ikya vweeni vuvanave nambe uluvoko. Valisile kuvwumi, kange vakatema palikimo nu Kilisite amaka mbilima jimo. ⁵Avafue vano vakajighe navalisile kuvwumi mpaka amaka mbilima jimo yeghasilile. Uvu vwe vusyuke vwa kwasia. ⁶Um'funyua nu mwimike ghwe muunhu ghweeni juno itola uvwelefu mu vusyuke vwa kwasia! Uvufue vwa vuviili vulivuvule ingufu vwimila vwa vaanhu ndavule ava. Peviva ava tekesi va Nguluve nava akilisite kange vilitema numwene amaka mbilima jimo. ⁷Unsiki amaka mbilima siliva sifika pavusililo, usetano adindulivua kuhuma mu nginde jamwene. ⁸Iluta kunji kuvasyanga avapanji inne isa iisi -Gogu na Magogu - kuvaleta palikimo vwimila ililugu. Viva vinga ndavule ilihanga lya munyanja. ⁹Valyalutile muluvindi ulwa iisi vope vakasyungulika mulikambi lya viitiki, mulikaja lino lighanilue. Looli umwoto ghukisile kuhuma kukyanya na pikuvalemasia. ¹⁰Setano, juno alyasyangile, mun'kate mulisumbi lino livika ikibiriti, muno ing'anhu nu m'biili ghwa vudesi vakataghilue. Vupumusivua pamwisi na pakilo kuvusila nakusila. ¹¹Kange nikakivwene ikitengo ikya vutua ikivaha kivalafu nujula juno akikalile pakyanya pa mwene. I iisi nuvulanga sikakimbila kuvutali kuhuma pano pwale umweene, looli napwevakale uvwelefu vwa mwene kuluta. ¹²Nikavavwene avafue avanyangufu - navasita luvumbulilo vime pa kitengo ikya vutua, ni fitabu vikavalilivue. Looli ikitabu ikinge kikavalilivue - Ikitabu ikya vwumi. Avafue vakahighilue kukila kino kikalembilue mu n'kate mu kitabu, kumbomo sila sino vakavombile. ¹³Inyanjabjikavahumia avafue vano vakale munkate mu jeene. Uvufue navafue vakavahumisie avafue vano vakale mun'kate mu jene, navafue vakahighilue kuling'ana nikila kino vakavombile. ¹⁴Uvufue navafue vakataghua mun'kate muli sumbi lya mwotoo. Uvu vwe vufue vwa vuvili - ilisumbi ilya mwotoo. ¹⁵Nave ilitavua lya ghweeni nalikavonike lilembilue mun'kate mukitabu ikya vwumi, akataghilue mun'kate mulisumbi ilya mwotoo.*

Chapter 21

¹Kange nikalola uvulanga uvupia ni iisi imia, ulwakuva uvulanga vwa kwasia ni iisi ja kwasia sikilile, ninyanja naoejikale kange. ²Nikalivweene ilikaja ilyimike, Yerusalemu imia, jino jikisile pasi pa iisi kuhuma kukyanya kwa Nguluve, lino likaling'anisivue hweene mumama juno anoghile vwimila vwa mughosi. ghwa mwene. ³Nikapulike ilisio ilivaha kuhuma kukitengo ikya vutua likatisagha, "Lolagha! Uvukalo vwa Nguluve vulipalikimo na vaanhu, juno umwene ikukala palikimo na veene. Viva vaanhu va mweene, nu Nguluve jujoo iva naveene kange iva Nguluve ghwa vanave. ⁴Ilivusia kila lihosi kuhuma mu maso gha vanave, na pekuliva uvufue, kange, kange nambe ikililo, nambe kulia, nambe uvuvafi. Amasio gha pakali gha kilile. ⁵Umwene juno akikalile pakyanya pa kitengo kya vutua akaati, "Lolagha! Nivomba vomba amasio ghooni ghawe mapia." Akaati, "Lemba ili ulwakuva amasio agha gha lweli kange gha kyang'haani." ⁶Akambula,

"Amasio agha ghakilile! Une nene Alfa nu Omega, vutengulilo nuvusililo. Ghweeni juno alinikyumilua nikum'pala amalenga kisila luhombo kuhuma mudwivuko isa malenga gha vwumi.⁷Julajuno ilefia ihaasi amasio agha, kange niva Nguluve ghwa mwene, ghwope iva mwana ghwango.⁸Looli ndavule uvwoghofi, vanonavikwitika, vano vikalasias, avabudi, avavwafu, avahavi, vano vikufunya ku fihwani, navadesi vooni, ikighavo kivanave kiva mulisumbi lya mwoto ughwa kibiriti ghuno ghunyanya. Uvuo vwe vufue vwa vuvili."⁹Jumoghwa vanyamola lekela lubale akisile kulyune, jumoghuno akale namabakuli lekela lubale ghano ghakamemile imumuko lekela lubale isa vusililo kange akaati, "Isa apa. Nikukusona umama ghwa vutolani, umama ghwa mwanang'olo."¹⁰Kange akanola kutali nu Mhepo mukidunda ikivaha ni kitali kange akanisonile ilikaja ilyimike, Yerusalemu, jikwika pasi kuhuma kukyanya kwa Nguluve.¹¹Iyerusalemu jikale vwimike vwa Nguluve nuvunono vwa jene vukale ndavule ikito ikya lutogo, ndavule ilivue ilya kilolelo ikinono ikya hamba imbarafu.¹²Jilyale nuluvumba uluvaha, ulutali ulunyamaliango kijigho kimo ni fivili, palikimo na vanyamola kijigho kimo na vavili mumalyango. Pakyanya pa malyango pakalembilue amatavua kijigho kimo naghavili agha vaana va Israeli.¹³Ulubale lwa kuvuhuma pe ghakale amalyango ghatatu, ulubale lwa kumavemba amalyango gha tatu ulubale ulwa kunena amalyango gha tatu, ulubale ulwa kuvusemo amalyango gha tatu.¹⁴Luvumba lwa likaja lulyale nulwalo kijigho kimo ni fivili, pakyanya pamwene peghakale amatavua kijigho kimo na ghavili agha vusung'ua kijigho kimo na vavili ava mwana ng'olo.¹⁵Jumoghuno akajovile nune akale nikipimilo kino kitendilue ni sahabu vwimila vwa kupima ilikaji, amalyango ghake nu luvumba lwake.¹⁶Ilikaja lilyavikilue mulusyungutilo; uvutali vwa lusyungutilo vulyaling'ine nuvwelefu. Alyapimile ilikaja nikipimilo kya lughwegho, iimailo imbilima kijigho ni vili muvutali (uvutali vwa lwene, uvwelefu, nikipimilo filyaling'ine).¹⁷Vulevule akapimile uluvumba lwa lweene, uvukome vwa lweene vukale sentimita kilundo kimo fijigho fine na fine mufipimo fya muunhu (fino kange fipimo fya vanyamola).¹⁸Uluvumba lukajengilue ni yasipi ni likaja ilinya sahabu inono, heene kilolelo ikinono.¹⁹Ulwalo lwa luvumba lukanoghile nilivue ilya lutogo. Ilyakwasia lilyale yasipi, ilya vuvili lilyale yakuti samawi, ilya vutatu lilyale kalkedon, ni lya vune zumaridi,²⁰ilya vuhano sardoniki, ilya ntanda akiki, ilya lekela lubale krisolitho, ilya lekela kwoni zabarajjadi, ilya budika lubale yakuti ja manjano, ilya kijigho krisoprasso, ilya kijigho kimo na jimo hiakintho, ilya kijigho kimo na fivili amethisto.²¹Amaliango kijigho kimo na gha vilighakale lulu kijigho kimo na fivilikila mulyango ghukatendilue kuhuma mu lulu jimo. Umpulo ghwa likaja ghulyale sahabu inono, ghukavonekegha heenna kilolelo ikinono.²²Nanikajaghile inyumba ja kufunyila jejoni mu n'kate mulikaja, ulwakuva umutua u Nguluve, juno itema fyooni, nu Mwana Ng'olo je nyumba inyike ja kufunyila jamwene.²³Ilikaja nalilyalondile ilijuva nambe mweesiulwakuuti lumulikaghe pa lyene ulwakuva uvwimike uvwa Nguluve vukamulike palyene, ni tala ja lyeene jeji Mwana Ng'olo.²⁴Ififina fighendaghe mulumuli lwa likaja ilio. Avatua va iisi valetaghe ulutogo lwa vanave mun'kate mulyeene.²⁵Amalyango gha veene naghidindua unsiki ghwa pamwisi, napiva ni ng'isi.²⁶Vileta ulutogo nu vwoghoppa mukisina mun'kate muvanave,²⁷nakwekile ikinyali kino kikwingila mu kyeene. Nambe hwene juno ivomba ilisio lyelyoni ilya soni nambe un'desi na ikwingila, looli vevale vano amatavua gha vanave ghalembilue mukitabu ikya vwumi ikya Mwana Ng'olo.

Chapter 22

¹Kange umunyamola akanisonile ikikogha kya malenga gha vwumi, amalenga ghakale ghing'ala ndavule ibingabinga. Ghakale ghisalalika kuhuma mukitengo kya vutua ikya Nguluve nikya Mwana Ng'olo.²Kukilila pakate na kate pa mpulo ghwa likaja. Mulubale mukighavo paghulyale nu mpiki ghwa ughwa vwumi, ghuno ghukomile imeke kijigho kimo ni vili, kange ghukomile imeke kila mweesi. Amatundu gha m'piki vwimila vwa vupoki ughwa va panji.³Kange napiliva nulughuno lwelyoni lula. Ikitengo ikya vutua ikya Nguluve ni kya Mwana Ng'olo kiva mun'kate mulikaja, navavombi va mwene viku m'bombelagha.⁴Vikuvuvona uvweni vwa mwene, ni litavua lya mwene liva pakyanya pa fipelua fya weni vuvanave.⁵Napiliva nikilo kange; nambe napiliva nuvufumbue vwa lumuli lwa tala nambe lijuva ulwakuva u Mutwa Nguluve imulika muvanave. Vope vitema kuvusila nakusila.⁶Umunyamola akam'bula, "Amasio agha ghakyang'haani kange lweli. Mutwa Nguluve ughwa mhepo ghwa vavili akamwomwola umunyamola ghwa mwene kuku vasona avavombi va mwene kino kihumila pavupipi!"⁷"Lolagha! Nikwisa ng'aning'ani! Afunylue umwene juno ileva amasio gha vavili avakitabu iiki."⁸Une, Yohana, nejuno nilyapulike nakulola agha. Nilyatile nipulike na kughagha, nilyaghwile pasi june pavulongolo pamaghulu gha vanyamola kukufunya, umunyamola juno alyasonile iisi.⁹Akam'bula, "Nungavombaghe vule vule! Une nilim'bombinino, palikimo navanyalukolo vako avavili, palikimo navala vano vikughapulika amasio gha kitabu iiki. Ifunyanghe kwa Nguluve!"¹⁰Akam'bula, "Nungakanyaghe umuhuli amasio amasio gha vuvili uvwa kitabu iiki, ulwakuva unsiki ghuseghelile."¹¹Unsila ghwa kyang'haani, ajighaghe kuva nsila ghwa kyang'haani. Juno nyali mumikalile, ajighaghe nyali mumikalile. Unyavwakyang'haani, ajighaghe kuva nuvwakyang'haani. Juno mwimike, ajighaghe kuva mwimike.¹²"Lolagha! Nikwisa linolino. Uluhombolwango lulipalikimo nune, kukumomba umuunhu ghweni kuling'ana nakino akavombile."¹³Une ne Alfa kange Omega, ghwavutengulilo kange ghwa vusililo, vutengulilo kange vusililo.¹⁴Vafunylue vala vano visuka amenda gha vanave ulwakuuti vave nuvutavulilua vwa kulia kuhuma mum'poki ghwa vwumi na pikilingila ilikaja kukilila pa mulyango.¹⁵Kunji kuli mbua, vahavi, vavwafu, avabudi, vanofikufunya kufihwani, umuunhu ghweni juno inoghelua kange juno ikwolelela uvwolesi vwa vudesi.¹⁶Une, Yesu, nimwomwile umunyamola ghwango kukwolelela sooni isi ku ng'ong'ano. Une nili lilela ghwa vuholua vwa Daudi, Nondue ja Lwakilo jino jimulika."¹⁷Umhepo nu Minja ghwa vutolani iiti, "Isa!" Ghoope juno ipulika ijova, "Isa!" Ghweni unya kyumilua, pe isaghe, nambe ghweni juno inoghelua, ghwe akave amalenga gha vwumi vuvule.¹⁸Nikumwolelela ghweni juno ipulika amasio

gha vuvili ghwa kitabu iiki: Nave umuunhu ghweni ikwongelezia mu iisi, u Nguluve ikumwongeleziagha imumuko sino silembilue mukitabu iki. ¹⁹Nave umuunhu ghweni ikughavusia amasio gha kitabu iiki ikya vuvili, u Nguluve ivusia pa vuvo vwamwene mum'piki ghwa vwumi na mulikaja ilyimike, lino imola salylene silembilue mun'kate mu kitabu iki. ²⁰Umwene juno ikwolelela sooni isi ijova, "Ena!" Sikwisa linolino." Ameni, Mutua Yesu! ²¹Ulusungu lwa Mutwa Yesu luvigaghe nu muunhu ghweeni. Ameni.